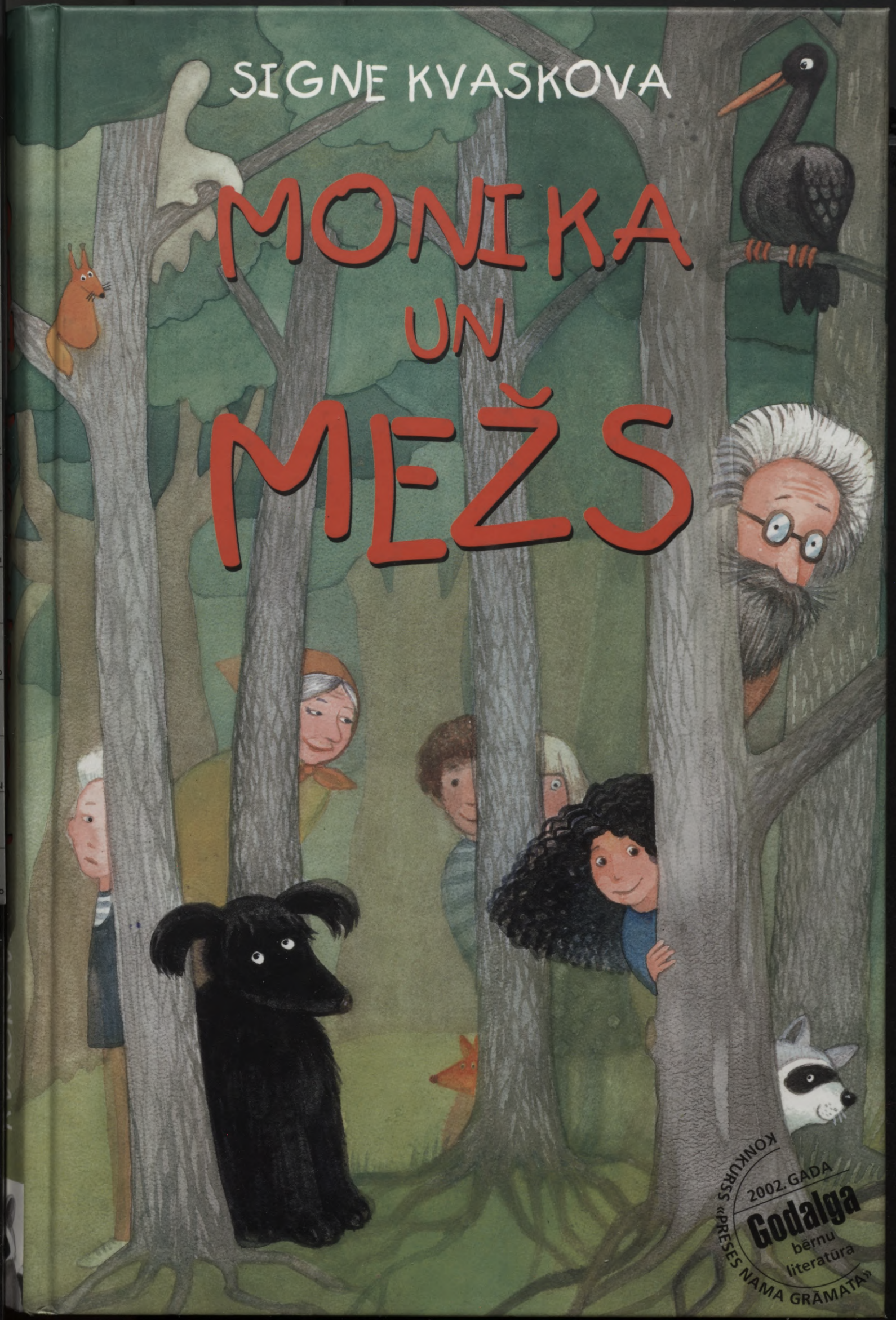
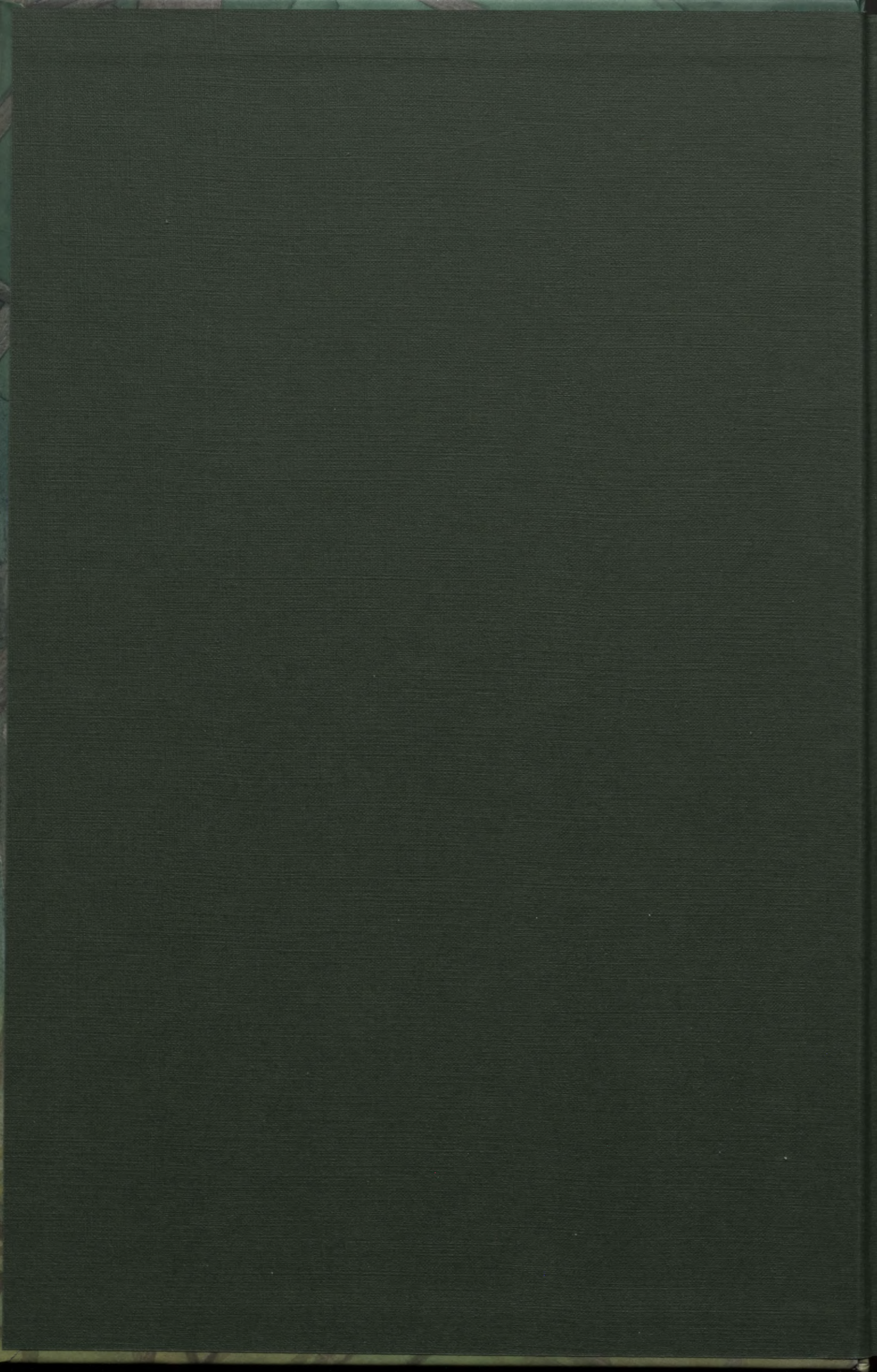

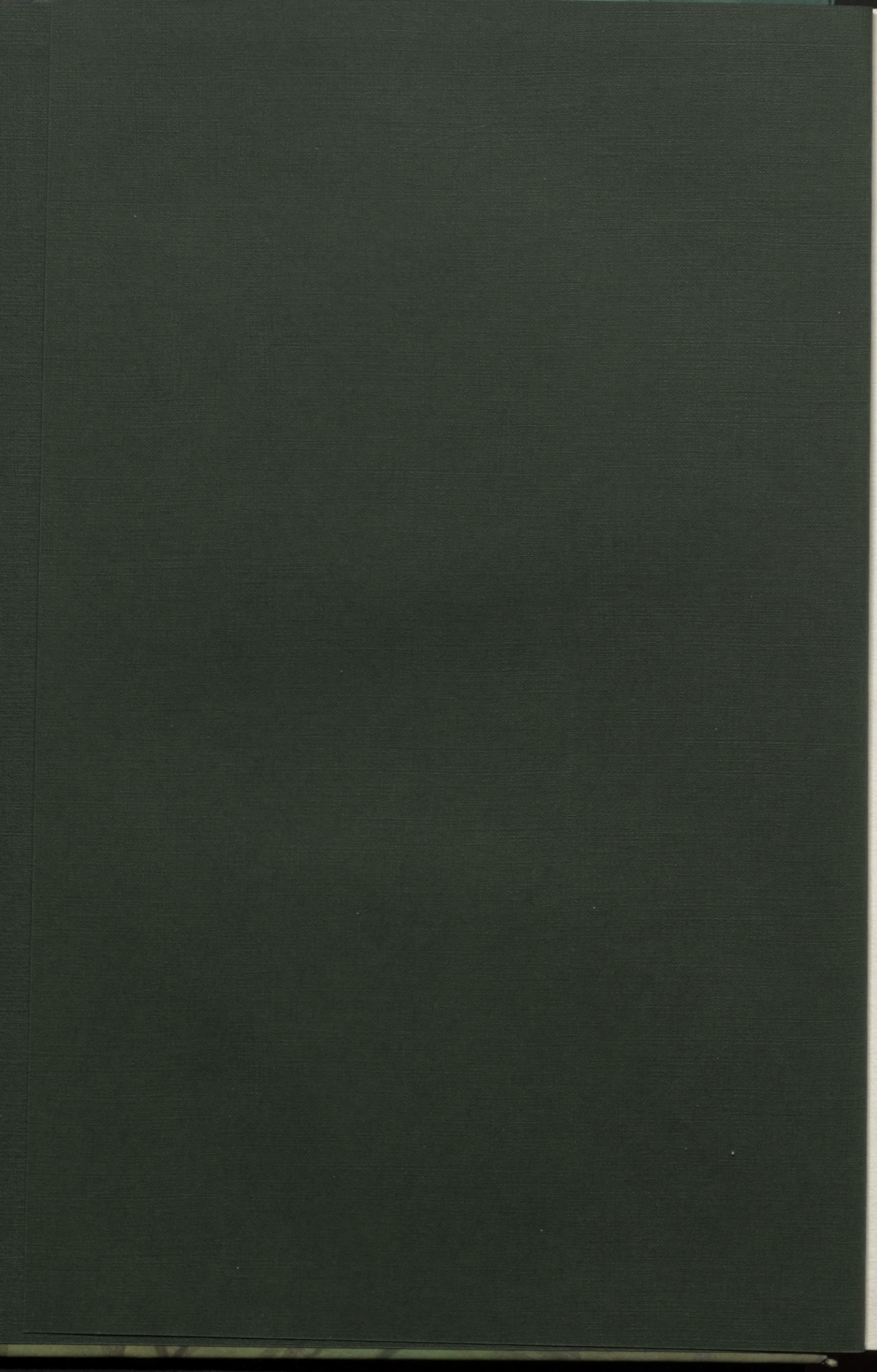
SIGNE KVASKOVA

MONIKA
UN
MEŽS

KONKURSS
2002. GADA
Godalga
bēnu
literatūra
«PRESĒS NAMA GRĀMATA»

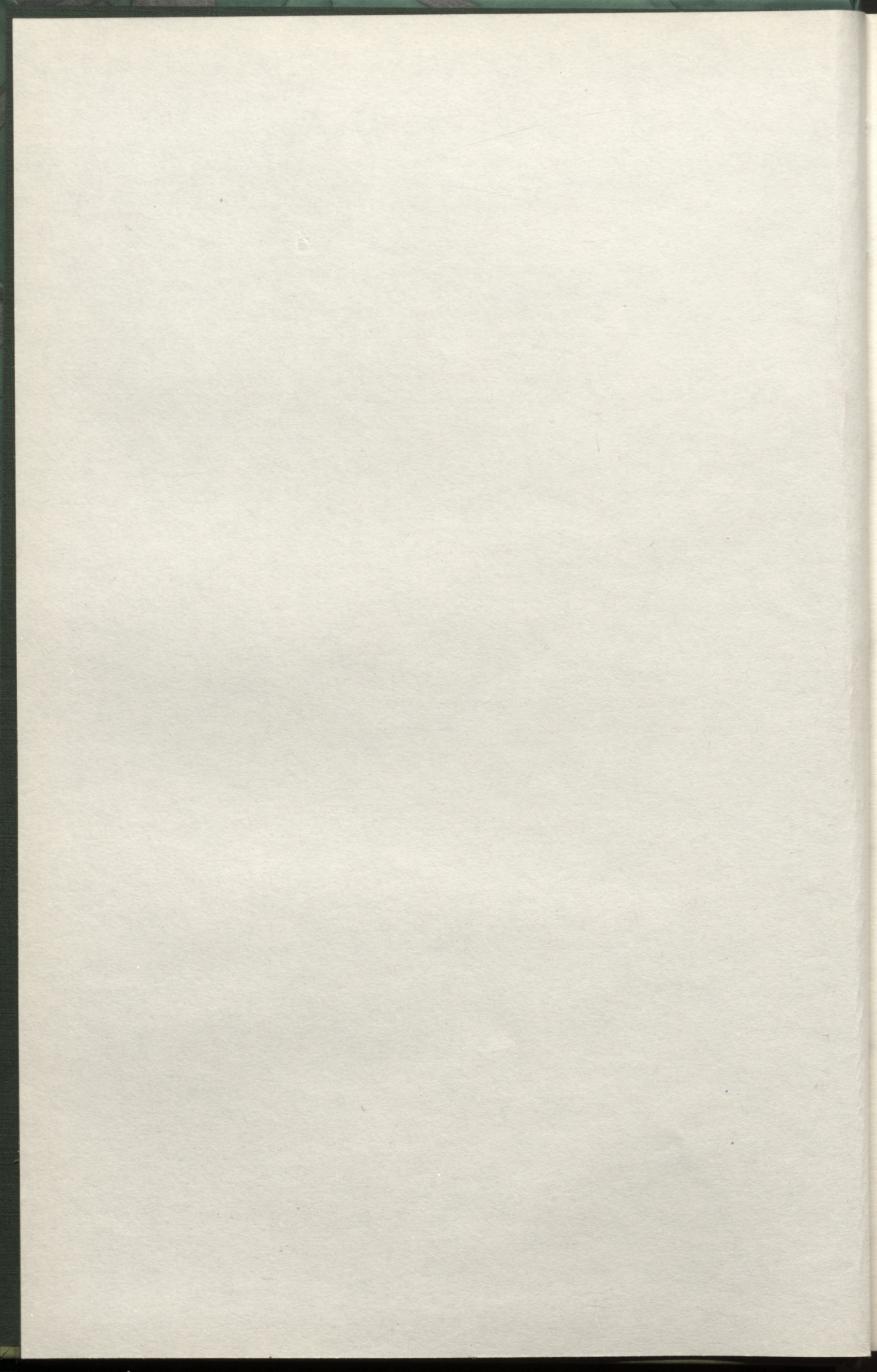
Akciju sabiedrība *Prešes nams*
sadarbībā ar Latvijas Rakstnieku savienību un Latvijas Kultūras
fondu 2000. gadā pirmo reizi rīkoja latviešu oriģinālliteratūras
konkursu

Prešes nama Grāmata.

Tā mērķis – atbalstīt un veicināt latviešu literatūras attīstību.
Šīs grāmatas autore

Signe Kvaskova
ir viena no sešiem 2002. gada konkursā
godalgotajiem rakstniekiem.

Par 2002. gada konkursa laureātiem kļuvuši arī Andris
Zeibots – prozā; Dainis Grīnvalds – dokumentālajā prozā; Uldis
Bērziņš un Edvīns Raups – dzejā; Inese Zandere – literatūrā
bērniem.

SIGNE KVASKOVA

MONIKA
UN
MEŽS

219034

STIGNE KVASKOVA

MONIKA

UN

MEŠS

2003-6
L 4

L
821

SIGNE KVASKOVA

MONIKA
UN
MEŽS

PRESES NAMS

Latvijas Nacionālā
bibliotēka

0303010024

UDK 821.174-93-31
Kv 180

Apgāda vadītāja Astrida ILTNERE
Redaktore Baiba BĒRTULE
Tehniskā redaktore Ausma RUDZIŠA
Māksliniece Marita GRASE

ISBN 9984-00-454-6

© Signe Kvaskova, 2002
© Marita Grase, 2002
© Preses nams, 2002

VANNAS CAURUMS

Monikai ļoti patika iet vannā.

Kad viņa iekāpa siltajā, caurspīdīgajā ūdenī, viņa mēdza aizvērt acis un iztēloties, ka peld uz muguras koku ieskautā ezerā pašā meža vidū...

...ezers ir apaļš, un tajā kā spoguļi redzama gaiši zilā debess un baltie mākoņi... pāri gludajai ezera virsmai šaudās zeltaini mirdzošas spāres, un krasta niedres, šūpodamās vieglajā vēsmiņā, klusām čaukst...

Un tikai, kad noklaudzēja durvis, vecaimātei vai vectēvam ieejot dzīvojamajā istabā, Monika pamodās no saviem sapņiem un negribīgi pameta meža ezeru, lai, atvērusi acis, ieraudzītu labi pazīstamo vannas istabu ar tumši zilajiem dušas aizkariem un no mitruma nomelnējušajiem griestiem. Flizes, kas bija tādā pašā netīri zilā krāsā kā dušas aizkari, no vecuma bija kļuvušas pavisam nespodras un vietumis atdalījušās no sienas, draudot kuru katru brīdi atlūpt pavisam un iekrist vannā.

Šad un tad pie griestiem tupēja mazs, melns zirneklis ar astoņām resnām sīkiem matiņiem klātām kājām. Monika viņu nez kāpēc bija nodēvējusi par Bendžaminu un arvien gribēja noķert un izlaist laukā pa logu, bet ikreiz, kad meitene bija izkāpusi no vannas, zirneklis nozuda. Kad Monika, guļot vannā, uz viņu lūkojās, Bendžamins, sajutis, ka tiek novērots, ņēma kājas pār pleciem un, noskrējis lejup pa sienu, pazuda melnajā spraugā zem izlietnes.

Monikai bija desmit gadu, un viņa dzīvoja pašā pilsētas centrā kādā vecā mūra mājā. Kopā ar viņu dzīvoja vecāmāte un vectēvs, bet Monikai likās, ka viņi nav gluži tādi, kādiem būtu jābūt vecaimātei un vectēvam.

Nebija jau tā, ka viņa zinātu, kādiem tad īsti viņiem būtu jābūt, tomēr viņai šķita, ka kaut kas nav tā kā vajag... Viņas draudzenes Helgas vecāmāte bija pavisam savādāka, un reizēm Monika nevarēja saprast, vai «pareizā» vecāmāte ir Helgai, turpretī viņas vecāmāte ir tikai kaut kāds pārpratums, jebšu otrādi. Helgas vecāmāte bija sīka, šausmīgi krunkaina, bet briesmīgi miļā vecenīte, turpretī Monikas vecāmāte bija īgna veča, kas Monikai atgādināja kaimiņu sētas buldogu. Viņa mūžīgi par kaut ko gremzās, un vectēvs reiz bija pārstājis runāt viņai pretim un kopš tā laika nerunāja vispār...

Monikai patika iet vannā vairāku iemeslu dēļ. Vispirms jau tāpēc, ka tur varēja sasildīties, jo, kad sāka pūst aukstie rudens vēji, dzīvoklis pastāvīgi turējās drēgns. Tomēr galvenais iemesls šim biežajām peldēm bija tas, ka, iegrimstot siltajā ūdenī, viņa pilnībā aizmirsa apkārtējo pasauli un varēja ļauties fantāzijām...

Viens no viņas mīļākajiem sapņiem bija par mežezeru. Bet bija arī citi – citreiz Monika mēdza ienirt ūdenī vaļējām acīm, un, kaut arī acu priekšā bija tikai baltas vannas sienas, viņa redzēja daudz ko vairāk. Tajās reizēs viņa peldēja cauri krāsainiem koraļļu rifiem, kur starp koraļļu zariem šaudījās zivis visfantastiskākajās krāsās, lēnām irdamies un snaikstidami galvas uz visām pusēm, garām peldēja sīciņi bruņurupuči, un ligani viņojās zaļgani ūdensaugi...

Monikas vecāmāte bija priecīga, ja varēja atstāt meiteni savā vaļā, un dažreiz pat likās, ka viņa paiet tai garām, mazmeitu vispār neredzot. Nebija jau tā, ka vecāmāte uz Moniku kliegtu. Parasti viņa ar meiteni vienkārši nesarunājās, un, tā kā vectēvs nerunāja vispār, tad Monikai atlika sarunāties tikai pašai ar sevi un ar savu suni – lielu, pinkainu jaukteni, vārdā Bens. Varbūt Bens bija tas pats Bendžamins, tikai saīsināts, bet varbūt tie bija divi atšķirīgi vārdi, kas gan to varēja zināt...

*

Skolā patlaban bija karantīna, kas nupat jau ilga veselas divas nedēļas, un izskatījās, ka tik drīz vēl nebeigsies. Savukārt pēc tam bija paredzēts rudens brīvlaiks.

Un tā svētdienas novakarē Monika atkal gatavojās iet vannā.

Tagad, kad nevajadzēja iet uz skolu, viņai bija sajukušas visas dienas, un to, ka bija svētdiena, viņa zināja tikai tādēļ, ka no rīta bija zvanijuši zvani tuvējā baznīcā. Ik dienas viņa lielākoties sēdēja mājās un tikai rītos un vakaros ar savu suni aizgāja līdz pilsētas parkam. Otrdienas rītos vecāmāte gāja uz tirgu iepirkties, un tāpēc Monika zināja, kad ir otrdiena un trešdiena, bet pēc tam visas dienas atkal sajuka, līdz svētdienas rītam, kad zvanija zvani.

Šovakar viss atkal bija kā parasti. Vectēvs sēdēja savā guļamistabā lielajā atzveltnes krēslā un lasīja, bet vecāmāte, kaut ko pie sevis burkšķēdama, virtuvē vārija ābolu ievārijumu.

Monika iegāja vannas istabā, aizlika durvīm priekšā krampīti, lai neviens viņu nejauši neiztraucētu, un, sildīdama savas nosalušās rokas pie karstā ūdens caurulēm, noraudzījās, kā vanna pildās ar ūdeni.

Tas gāzās vannā ar lielu troksni, un Monika, aizvērusi acis, iztēlojās, ka stāv džungļos pie kādas mežonīgas upes, kurā gāžas milzīgs ūdenskritums... Pēc brīža viņai likās, ka kāds uz viņu skatās, un viņa jau izbijās, vai tikai tas nav kāds plēsīgs zvērs... Galu galā, kāds gan tur brīnums, ja džungļos uzskrien virsū tiģerim! Izbailēs Monika atvēra acis un saprata, ka vēl joprojām atrodas savā vannas istabā.

– Ak tā, – viņa izbrīnījies pie sevis noteica, – nu labi vien ir. Katrā ziņā labāk ir būt vannas istabā nekā ieskriet nagos zvērigam, badīgam tiģerim!

Tad viņa pamanija Bendžaminu, kurš sēdēja pie lampas un viņu vēroja.

– Tad redz, kur tu esi! – Monika iesaucās. – Sēdi turpat, es tūlit sadabūšu avīzi un tevi izlaidīšu, – un viņa aizskrēja paķert kādu avīzes lapu, jo ņemt rokā spalvaino zirnekli tomēr diez kā negribējās.

Kad viņa pēc pāris mirkļiem iesteidzās atpakaļ vannas istabā, Bendžaminu vairs nekur neredzēja.

Monika nosvieda avīzi uz grīdas un piedraudēja: – Nu vai zini! Ja tu negribi, lai tevi glābj, – paliec ar uz visu mūžu iesprostots šajā te vannas istabā!

Tad viņa piegāja pie vannas paraudzīt, kāds ir ūdens. Agrāk, kad viņa bija vēl pārāk sīciņa, lai iekāptu vannā tāpat, viņa pie tās bija pielikusi koka ķebli. Reiz viņa bija mēģinājusi izmantot to kā tramplinu, bet tas bija izraisījis tādus plūdus, ka pat vecāmāte, par spīti saviem principiem, bija spiesta Moniku tovakar pamanīt un sadot viņai pamatīgu brāzienu.

Ūdens izrādījās tieši tāds, kādam tam bija jābūt, un Monika, sasviedusi savas drēbes jucekļīgā kaudzē turpat pie vannas, iekāpa siltajā ūdenī.

Monikas tumšās matu cirtas, iegrimušas ūdenī, apņēma viņu, viņnodamās kopā ar ūdeni, un, kad meitene ienira, tās viņai likās kā dzīvi radījumi, kas kuru katru brīdi var aizpeldēt kaut kur projām.

Uz vannas malas stāvēja dažas mantiņas. Galvenā persona to vidū tomēr bija un palika zaļais krokodils, kas izskatījās un izturējās gluži kā dzīvs. Krokodila baltajā pavēderē kādreiz laikam bija bijis pīkstulis, bet tagad tas bija izkritis, un nu viņam vēderā rēgojās parasts caurums. Kad krokodils kādu laiku bija peldējis vannā, viņš pa caurumu piesūcās pilns ar ūdeni un sāka pamazām grimt. Tad bija pienācis pēdējais mirklis viņu glābt, un, kad Monika viņu bija izglābusi no noslikšanas un izspiedusi no viņa vēdera ūdeni, krokodils, zaļš un varens, kādu brīdi atkal varēja lepni peldēt apkārt vannai...

Kad krokodils bija noslēcis trīsreiz un Monika viņu bija izglābusi arī trīsreiz, viņai tas apnika, un, nolikusi krokodilu uz vannas malas pie pārējām mantām, viņa apgūlās uz muguras un peldēja. Monika varēja gulēt uz ūdens virsmas, nekustinot ne rokas, ne kājas, un tas viņai šķita tikpat dabiski, kā gulēt gultā vai sēdēt uz krēsla.

Kad virs ezera, kurā viņa tagad peldēja, sāka savilkties melni negaisa mākoņi, viņa pagriezās uz vēdera un gulēja uz ūdens šādi. Kādu laiku Monika turēja acis aizmiegtas, lai kārtīgi iejustos jaunajā ainā, un, kad viņa visbeidzot tās atvēra, zem viņas pletās krāšņa zemūdens pasaule...

Ūdens vairs nebija parastais bālgani caurspīdīgais krāna ūdens, tagad tas bija zaļgans un viegli mirgoja. Dibenu klāja dzeltenīga smilts, no kuras spraucās laukā dažnedažādi tumšzaļi ūdensaugi. Bez skaņas viņnodamies kopā ar ūdeni, tie tik un tā pamanījās izstiept savas galotnes augšup – tur, kur cauri ūdens virsmai slīpi lauzās cauri saules stari. Sīku zivju mazuļu bari kā sajukuši šaudījās šurpu turpu, bet laiku pa laikam garām cēli paslidēja kāda lielāka zivs...

Tad zemūdens klusumā iejaucās kaut kāda sveša skaņa, ko turklāt vēl noslēpēja ūdens. Kādu brīdi Monika nesaprata, kas notiek, bet tad, pagriezusies otrādi un izbāzusi galvu no ūdens, viņa pamanīja, ka gar durvīm skrāpējas Bens.

Bens netika ielaists vannas istabā kopš tās dienas, kad bija pamatīgi salacies ziepjaino vannas ūdeni un pēc tam visu vakaru vēmis. Bez tam viņam bija

nelāgs paradums ar zobiem ķerstīt peldošo krokodilu. Iespējams, ka tieši tādēļ viņš tā ilgojās atkal tikt vannas istabā...

Bens bija divains suns, kam vairāk par visu patika radio. Viņš augām dienām varēja sēdēt pie vecā radioaparāta Monikas istabā un ar zobiem grozīt kloķi, kas mainīja raidstacijas. Reizēm viņš to darīja bez kādas jēgas, bet, ja gadijās uzķert kādu gabalu, kas sunim gāja pie sirds, viņš notupās pie radio un aizlūzušā balsi kauca līdzī. Kaukšana turpinājās, kamēr vien skanēja suņa dvēselei tikamā dziesma, bet, kad sākās cita – ne kaucamā dziesma, suns, skumji nopūties, atkal ķērās pie kloķa...

Lai cik divaini tas nebūtu, Benu bija atradis vectēvs. Jebšu, pareizāk sakot, vectēvu bija atradis Bens. Kādā no tām retajām dienām, kad vectēvs – pats īsti nezinādams, kādēļ – bija devies laukā, Bens bija izskrējis no kādiem krūmiem parkā un vienkārši viņam sekojis. Vectēvs nebija suni pamanījis, un, kad viņš atgriezās mājās un piezvanija pie durvīm, viņš nesaprata, kāpēc vecāmāte negrib laist viņu iekšā. Kad Monika bija ieraudzījusi melno, pinkaino milzeni, kas rāmi sēdēja kāpņu telpā vectēvam aiz muguras, viņa ar asarām acis bija izlūgusies vecāmātei, lai tā ļauj suni paturēt. Taču ne jau viņas asaras bija noteikušas suņa likteni, bet gan vectēva žests – viņš, beidzot pamanījis suni, bija atmetis ar roku tādā manierē, kas varēja nozīmēt tikai vienu – ja jau viņš te ir, lai ir ar...

Tagad Bens sēdēja pie vannas istabas durvīm, skrāpējās un ik pa brīdim izdvesa sirdi plosošas nopūtas. Taču Monika nelikās viņu manām.

– Kuš, Ben! – viņa beidzot uzsauca, kad Bens nerimās. Bet Bens par tādu «kuš» nedeva ne nograuzta kaula un vienā mierā ālējās tālāk.

– Labāk ej un paklausies radio, – Monika viņam uzsauca. Bet Bens bija klausījies radio visu dienu un no kaukšanas gluži aizsmacis. Un nebija taču nekāda prieka klausīties radio, ja nevarēja dziedāt līdzī! Tāpēc viņš turpināja bendēt vannas istabas durvis, saozdams aiz tām no visas sirds ienīsto zaļo krokodilu...

– Kas tur notiek? – atskanēja dusmīgs brēciens, un no virtuves, nikna kā pūķis, atdrāzās vecāmāte. Kādu brīdi aiz durvīm bija dzirdama pamatīga stīvēšanās, vecāsmātes bāršanās un suņa ņurdēšana, līdz visbeidzot atskanēja miksta skaņa, kāda varētu rasties, ja pa grīdu vilktu milzīgu lupatu maisu. Tam pa vidu jaucās tāda kā skrapšķēšana, un Monika pie sevis iespurdzās. Viņa pavisam skaidri varēja iztēloties, kā vecāmāte, nosvīdusi un aizelsusies, velk milzīgo suni prom no vannas istabas, bet tas pretojas, atspēries ar visām četrām un ar nagiem ķerdamies grīdas dēļos... Pamazām šļūcošās un skrapšķošās skaņas attālinājās, kaut kur aizcirtās durvis, un drīz vien atskanēja Bitlu un Bena divbalsīgi dziedātā *Hey, Jude*.

Monika vēl joprojām klusām pie sevis smējās, bet tad saprata, ka šovakar nekādas peldēšanas vairs nebūs. Bens bija aizdzinis visus zemūdens brīnumus, un tagad tos būtu grūti dabūt atpakaļ. Tā nu Monika ķērās pie mazgāšanās un tad, noskalojusies dušā, izvilka no vannas korķi.

Sākumā ūdens plūda klusām un mierīgi, un Monika domīgi vērās caurspīdīgajā ūdens virpulī, kas bija savijies virs melnā vannas cauruma. Kā tāds mazs

tornado tas griezās pats ap sevi, pamazām ievilkdams sevī visus vannas ūdeņus. Un, kad vannā bija palikušas pašas pēdējās ūdens lāses, ūdens virpulis ar blarkšņošu skaņu piesūca arī tās sev klāt un pazuda caurumā...

Tikai tad Monika apjēdza, ka joprojām stāv vannā. Kaut arī vannas istabā bija karsts, meitenei bija uzmetusies zosāda un viņa drebēja. Viņa skatījās uz vannas caurumu un domāja – kāds gan tur paslēpies varens spēks, ja tik īsā laikā spēja izsūkt visu vannu gluži sausu! Melnais vannas caurums tagad likās gluži parasts, bet Monika atcerējās, ar kādu troksni tas pirmīt bija ierāvis sevī atlikušo ūdeni, un viņai sametās gluži neomulīgi ap dūšu.

Tad viņa nometās vannā četrpārus un, pieliekusies pavisam tuvu klāt, ar vienu aci ielūrēja vannas caurumā.

Tur iekšā bija melns un neko nevarēja redzēt.

Piecēlusies kājās, Monika jutās tā kā nedaudz nokaunējusies. Galu galā, ko tad viņa bija domājusi tur ieraudzīt? Tas taču bija pavisam parasts vannas caurums, kam tālāk sekoja caurule – tā pati aprūsējusi caurule, kas gāja tepat lejā gar sienu un tālāk savienojās ar citām caurulēm, bet vēl tālāk iemeta vannas ūdeņus pilsētas kanalizācijā.

Monika paņēma no auklas divieli un, satinusies tajā, sāka slaucities. Ja vēl iedomājas, ko bija nospriedis Bendžamins, redzot viņu tā uz visām četrām rāpojam pa vannu un blenžam notekcaurumā...

– Es tiešām esmu jocīga, – pati sev teica Monika. – Ūdens vienmēr ir tecējis pa šo pašu vannas caurumu, un nekad man tas nav licies dīvaini... Būs vēlāk jāparunā par to ar Benu, – tā nospriedusi, viņa izkāpa no vannas, uzvilka pidžamu un devās uzmeklēt savu suni.

Bet vispirms viņa iegāja virtuvē, lai paskatītos, vai nevar dabūt kaut ko ēdamu.

Vecāmāte stāvēja pie plīts un patlaban uzlika vāku divdesmit ceturtajai ābolu ievārijuma burkai.

Monika piegāja pie ledusskapja un, atvērusi to, kādu brīdi blenza, nevarēdama saprast, kur palicis sviests.

– Ko tu meklē? – nepagriezdamās uzsaucā vecāmāte.

– Sviestu, – teica Monika.

– Sviests ir uz galda. Un neturi tik ilgi ledusskapi vaļā!

Monika ar troksni aizcirta ledusskapja durvis, un vecāmāte nogremzās: – Vai tiešām katru reizi tā jācērt durvis? Kādu dienu tu tās salauzīsi...

Monika apsēdās pie galda un uzsmērēja divas sviestmaizes. Iestūķējusi tās pidžamas kabatā, viņa aizmetās uz savu istabu.

Bens stāvēja pie radio un izmisīgi grozīja kloķi šurpu turpu, bet nevarēja noķert nevienu kārtīgu radiostaciju. Pulkstenis bija tieši astoņi vakarā, un visur raidīja ziņas. Vienubrīd Bens uzdūrās kādam klavierkoncertam, bet viņš ienīda klavieres varbūt pat vēl vairāk nekā krokodilu un tagad, izlaidis kloķi no zobiem, dusmīgi tām uzrēja.

Monika piegāja pie radio un izslēdza to. Bens uzmeta viņai sapikušu skatienu. Viņa intuīcija teica, ka ziņas kuru brīdi var beigties, un tad tikai sāksies pats labākais šīsdienas kaucamais repertuārs.

Tomēr, kad Monika izvilka no kabatas saspīestās sviestmaizes, suņa oma uzlabojās, un viņš, piešķiebis galvu un saslējis savas plušķainās ausis, saspringti lūkojās uz maizītēm.

Monika iestūķēja vienu sviestmaizi mutē, bet otru iedeva sunim. Kādu brīdi viņi abi sēdēja un badīgi čāpstināja. Bens ar savu sviestmaizi tika galā ievērojami ātrāk nekā Monika un tagad kāri lūkojās, kā meitene sakošļā pēdējos maizes kumosus.

– Tu nu gan esi badakāsis, – Monika teica sunim, kad bija norijusi beidzamo kumosu. – Ja vien spētu, tu būtu gatavs izraut man maizi no mutēs laukā!

Suns sabozās par tik nepelnītu apvainojumu un, uzgriezis meitenei muguru, uzsita ar ķepu pa sarkano pogu radio labajā apakšējā stūrī. Radio ieslēdzās, un no tā atskanēja pamatīga šņākoņa. Bens jau gribēja ķerties pie kloķa, kad Monika radio atkal izslēdza.

Suns ierējās, bet Monika, notupusies viņam blakus zemē, apņēma suņa galvu ar abām rokām un ieskatījās tā brūnajās, valgajās acīs.

– Tagad nav laika niekoties ar radio, – viņa teica. – Man ar tevi jāaprunājas. Vai saproti? Jāaprunājas!

Joprojām turēdama suņa galvu rokās, viņa pakustināja to uz augšu un uz leju, it kā suns sacītu «jā». Suns klusām iepīkstējās un mēģināja nemanāmi atbrīvot savu galvu. Monika palaida viņu vaļā un, sakrustojusi kājas, apsēdās uz grīdas sunim pretim.

– Vai tu atceries vannas caurumu? – Monika vaicāja Benam. – Toreiz, kad tu ielauzies vannas istabā, gandrīz apēdi manu krokodilu un sadzēries ziepjūdeni?

Bens, izdzirdējis pieminam krokodilu, dusmīgi ieņurdējās.

– Ahā! – iesaucās Monika. – Tu atceries!

Brīdi padomājusi, viņa, nedaudz apmulsusi, piezīmēja: – Bet toreiz taču tam priekšā bija korķis, vai ne? Tad kā tu to vari atcerēties? – un viņa aizdomīgi uzlūkoja suni. Tas atgūlās un nolika galvu uz priekšķepām. Ja jau viņam neļāva klausīties radio, viņš vismaz kādu britiņu nosnaudīsies...

Bet Monika neļāva viņam gulēt.

– Ei, nemiegojies! – viņa uzsauc un sabukņija suni. Tas pavēra vienu aci un gari nopūtās.

– Kā tu domā, vai visi vannu caurumi ir tādi kā mūsējais? – Monika sunim vaicāja.

Suns domāja vienīgi to, ka viņš diezgan sen savā ēdiena bļodiņā nav redzējis nevienu kārtīgu kaulu. Sviestmaize arī bija laba, bet kauls tomēr bija labāks. Un viņš sāka sapņot, ka kādu vakaru Monika ienāks istabā, un viņas pidžamas kabatas būs pietūkētas pilnas ar garšīgiem kauliem... Un viņi sēdēs un grauzīs tos visu cauru nakti, bet pēc tam paslēps dažus pagultē nebaltām dienām...

– Tas ūdens virpulis... – domīgi teica Monika. – Tas it kā nāca no cauruma. Un tad tā jocīgā skaņa... it kā kāds ar salmiņu nosūktu putas no kokteiļa glāzes malām, kad pats kokteilis ir jau izdzerts.

Suns piekritoši ieņurdējās. Viņš nesaprata, par ko iet runa, bet negribēja da-būt vēl vienu bakstienu sēnā...

– Kā tev šķiet, vai caurums var izsūkt tikai ūdeni? – Monika jautāja.

Bens pacēla pinkainās uzacis, likdams manīt, ka nav īsti izpratis jautājumu.

– Es domāju – ja ūdeni būtu palicis, piemēram, krokodils – vai caurums neapritu arī viņu?

Atkal tas krokodils... Benam sāka likties, ka krokodils beidzot ir sastrādājis kaut ko nelāgu. Nu nebija jau nekāds brīnums... Viņš jau no paša sākuma bija nojautis, ka krokodilam nevarēja uzticēties! Tagad droši vien Monika atļaus viņam izrēķināties ar to nelieša zvēru!

Bens paslējās uz priekšķepām un ierējās.

Monika iepleta acis. – Tu domā? Domā, ka viņš apritu krokodilu?

Tagad Benam bija pilnīgi skaidrs, ka pie visa vainīgs krokodils. Viņš pielēca kājās un sāka nikni riet.

Monika satraukti vēroja Benu. Likās, ka viņš grib tai kaut ko pateikt... Bet ko gan tādu suns varēja zināt? Viņš taču ne reizes pat nebija redzējis, kā caurums iesūc vannas ūdeni... Bet, kas zina...? Viņi bija paņēmuši Benu, kad tas jau bija pavisam liels suns – kas zina, ko viņš bija piedzīvojis agrāk... Varbūt visa viņa agrākā ģimene bija iesūkta vannas caurumā un tagad klida tumsā un smirdoņā pa pilsētas kanalizācijas nebeidzamajiem tuneļiem...

Monika nodrebinājās. Tas bija pārlietu biedējoši...

Bens nožāvājās. Pēkšņi viņam likās, ka krokodils varētu pagaidīt arī līdz ritdienai...

– Labi, – beidzot noteica Monika. – Pagaidīsim vēl kādu laiku un pavērosim, kā vannas caurums uzvedīsies.

Viņa norāva gultas pārsegu un, savīstījusi murskulī, nosvieda to zemē. Tūlīt pat pienāca Bens un uzgūlās tam virsū, bet Monika ielida gultā un saritinājās mazā kamoliņā. Miegainā balsī novēlējusi sunim labunakti, viņa tūlīt aizmīga. Arī Bens aizmīga un redzēja sapni, kur viņš vannā cīnās ar niknu, zaļu krokodilu, bet uzvarētājam kā balva paredzēta milzīga bļoda ar gardu gardajiem kauliem...

*

Nākamajā dienā Monika nevarēja palikt mierā ne mirkli. Vienīgais, ko viņa vēlējās, – lai ātrāk pienāktu vakars un viņa varētu sākt pētīt vannas caurumu. Vecāmāte, kas bija pieradusi, ka Monika augu dienu sēž savā istabā un vai nu spēlējas ar suni, vai lasa grāmatas, tagad izjuta viņu kā neierastu traucēkli.

– Vai tu nevari nedidities? – vecāmāte jautāja Monikai, kad tā pie pusdienu galda gandrīz aizludināja pa gaisu savu kotleti.

Vectēvs kā vienmēr klusēja un tikai uzmeta meitenei izklaidīgu skatienu.

– Nezinu, ir tāda sajūta, it kā kaut kas kņudētu, – Monika attrauca.

Vecāmāte aizdomīgi uz viņu paskatījās. – Kur tev kņud? – viņa jautāja. – Vai tik tu neesi dabūjusi blusas? Pie visa vainīgs tas plušķa suns... – viņa murmināja. – Kad tu pēdējo reizi viņu mazgāji?

– Ko tad? – nošļupstēja Monika, piestūķējusi pilnu muti ar kotleti.

Vecāmāte igni viņu vēroja. – Benu, protams, – viņa paskaidroja. – Un lūdzama nerunā ar pilnu muti.

– Es viņu vispār nemazgāju, – čāpstinādama kotleti, teica Monika. – Viņš ir pārlietu liels, bez tam viņam garšo ziepjūdens.

Vecāmāte saviebusies kādu brīdi blenza uz meiteni un tad klusēdama turpināja pusdienot.

Pēc pusdienām Monika skriešus metās uz savu istabu un, par lielu atvieglojumu vecāmātei, līdz pat pašam vakaram no turienes neiznāca. Līdzko satumsa, Monika devās uz vannas istabu un, rūpīgi aizbāzusi ar korķi vannas caurumu, sāka laist vannā ūdeni. Bens, cerību pilns, bija devies viņai līdzī un, kad viņa vēra vaļā vannas istabas durvis, mēģināja paspraukties viņai garām, bet Monika pagrūda viņu malā. Suns paspēja tikai ievērot zaļo krokodilu, kurš izaicinoši tupēja uz vannas malas un ar izsmieklu viņu uzlūkoja. Suns ieņurdējās, bet tad durvis viņam deguna priekšā aizcirtās, un viņš, bezpalīdzībā smilkstēdams, palika tupam ārpusē.

Tovakar vannošanās noritēja neparasti ātri. Sākumā Monika vēl mēģināja peldēt, bet, kad, peldot uz muguras, viņa atvēra acis, viņai virs galvas bija tikai nomelnējušie vannas istabas griesti. Tad viņa apgūlās uz vēdera un atvēra acis zem ūdens. Un atkal – nebija ne miņas no ierastās zemūdens pasaules. Viņa redzēja tikai vienmuļu ūdeni un vannas dibenu. Un vannas cauruma korķi.

– Cik muļķīgi, – Monika vilusies izsaucās.

Tajā brīdī vannas istabai garām gāja vecāmāte un dzirdēja Monikas izsaucienu.

– Meiten, vai tu tur runā pati ar sevi? Tas nav labi, – vecāmāte burkšķēja.

– Kur palikušas visas zivis? Un maziņie bruņurupuči? – Monika sauca.

– Atkal pazaudējusi savas rotaļlietas... – vecāmāte īgni murmināja. – Droši vien tas blusainais suns tās sagrauzis – visā mājā viens vienīgs juceklis... – tā kurnēdama, viņa aizgāja nostrostēt vecotēvu, kurš bija uz viņas miļākās porcelāna apakštases izbēris pelnus no savas pīpes.

Kaut kas tāds ar Moniku vēl nekad nebija atgadījies, un viņa jutās ļoti nelādzīgi.

– Vai tik es nekļūstu slima, – viņa pie sevis spriedelēja un pielika roku pie pieres, lai paraudzītu, vai neceļas temperatūra. Bet piere bija slapja no ūdens un neko nevarēja saprast...

– Droši vien tā arī ir, – Monika nolēma. – Rit es būšu pavisam slima un tad veselu nedēļu nedrīkstēšu celties no gultas, un vecāmāte mani dzirdīs ar visādām žurkuzālēm... Brrr... – viņa nodrebinājās, iedomājoties šādu šausmīgu iespēju.

Zaļais krokodils tupēja uz vannas un uzmanīgi klausījās.

– Nu, kas ir? – Monika viņu uzrunāja. – Vai tu šodien gribi peldēties?

Izskatījās, ka krokodils to grib gan.

Monika nogrūda viņu no vannas malas, un tas ar plunkšķi iekrita ūdenī. No cauruma viņa vēderā sāka nākt gaisa burbuļi, un krokodils pamazām sāka pildīties ar ūdeni un grimt.

– Vai tu tagad nirsti vai slikti? – Monika viņam vaicāja. – Tur, lejā, taču šodien nav nevienas zivs! Tad jau laikam tu tomēr slikti... – viņa izzvejoja nogrimušo krokodilu un ar skaļu žurkstoņu izspieda no viņa ūdeni.

– Tev vienreiz jāiemācās peldēt, – Monika viņam sacīja. – Kur tas redzēts – tāds liels un briesmīgs krokodils un nemāk peldēt!

Pa sienu skrēja Bendžamins.

– Ei! – Monika viņam uzsauca, un zirneklis sāka skriet vēl ātrāk. – Vai tu negribi peldēties? Es tevi varētu pavizināt laiviņā, – un, pagrābusi vienu no savām spēļu laiviņām, viņa kārdinoši pavicināja to zirneklim gar degunu. Tas panikā pamuka savā parastajā paslēptuvē zem izlietnes.

– Šodien visi ir sliktā omā, – nosprieda Monika. – Un es arī, jo manas zivis ir pazudušas, – un viņa pikti ķērās pie mazgāšanās.

Kad viņa beidzot izrāva korķi, viņa bija gandrīz aizmirsusi, par ko visu dienu bija domājusi. Tikai tad, kad ūdens virpulis sagriezās tik nikni kā vēl nekad, izdvesdams tādu kā paušķim līdzīgu skaņu, Monika salēcās aiz pārbiļa un paskatījās un vannas caurumu. Tas likās tik melns kā nekad agrāk, un piepeši Monikai likās, ka aiz tā nebūt nesākas kaut kas tik parasts kā notekcaurule... Pēkšņi viņai tas likās tumšs un bezdibenīgs kā melnais caurums, par kuru viņa bija dzirdējusi, ka tajā pazūdot lietas... Ūdens virpulis griezās kā vilciņš un šņāca.

Monika tikai stāvēja un blenza uz to. Brīžiem viņai likās, ka caurumā kaut kas kustas, bet viņa sevi norāja, iegalvodama, ka tas ir tikai aizplūstošais ūdens.

Ūdenslimenis vannā kritās ļoti strauji, un tikai pēdējā brīdī Monika atcerējās, ka bija iecerējusi kādu izmēģinājumu.

Viņa paķēra krokodilu un iemeta to sīkajā ūdens peļķē, kas vēl bija palikuši vannā. Nu jau vannas caurums aprija ūdeni ar milzīgu troksni, Monikai pat

likās, ka tas sajūsmā čāpstinās... Krokodils ar asti pa priekšu tika pierauts pie virpuļa, kas griezās virs vannas cauruma. Tad viņš sāka griezties uz riņķi. Vannas caurums nožākstījās un rāva krokodilu vēl tuvāk sev.

– Turies, turies, – savilkusi dūrītes, Monika uzmundrināja krokodilu.

Krokodils jau arī centās turēties pretim, bet spēks, pret kuru viņam bija jācinās, izrādījās pārāk liels, un viņš tika vilkts aizvien tuvāk un tuvāk vannas caurumam.

Un tad notika kaut kas savāds. Kad pēdējās ūdens lāses pazuda caurumā, uz mirkli iestājās klusums. Krokodils gulēja šķērsām pāri vannas caurumam un, šķiet, atpūtās pēc nogurdinošās cīņas. Bet tad piepeši no cauruma atskanēja blarkšķis, gaisā uzšāvās ūdens stabs, un krokodils tapa sagrābts no jauna. Vispirms ūdens stabs turpat gaisā sagriezās un atkal pārvērtās virpulī, kurš paņēra krokodilu un uzsvieda to gaisā. Un tad krokodila aste pazuda melnajā vannas caurumā. Ūdens virpulis šņāca un griezās, un griezdamies vilka krokodilu aizvien dziļāk un dziļāk vannas caurumā.

Kad krokodils bija ierauts jau līdz pusei, Monika beidzot atjēdzās un iekliegdamās metās krokodilam palīgā. Sagrābusi to aiz garā deguna, viņa rāva to

ārā. Iesākumā tas padevās diezgan grūti, bet tad piepeši krokodils tapa palaists vaļā, un Monika ar krokodilu rokā pastreipuloja atpakaļ.

Vannas caurums bija kluss un mierīgs. Ūdens virpulis bija pazudis, un tagad vannas caurums likās gluži parasts vannas caurums, no kura sākas tikai notekcaurule.

Tomēr Monika nevarēja aizmirst, ka tas bija grasījies apīt krokodilu. Un kopš šī brīža viņai radās neuzticība pret vannas caurumu.

*

Ar laiku neuzticība pārauga bailēs, jo, dienām ritot, Monika sāka piedomāt notikušajam visādus sīkumus...

Nākamajā dienā pēc krokodila atbrīvošanas, viņai sāka likties, ka redzējusi caurumā

pavidam kaut ko līdzīgu pūķa galvai. Viņa bija apvaicājusies Benam, vai viņš nav ko dzirdējis par caurulēs dzīvojošiem pūķiem, bet Bens par atbildi bija tikai nožāvājies.

Citudien Monika varēja apzvērēt, ka redzējusi melnu, nagainu ķepu, kas bija sagrābusi krokodila asti brīdī, kad tas tika rauts iekšā...

Veselu nedēļu Monika ne reizes nebija bijusi vannā.

Apkārtējiem tas, protams, likās divaini.

Vecāmāte par to ļoti brīnījās, taču, tā kā Monika ar savu ikvakara vannošanos bija tērējusi šausmīgi daudz ūdens, par ko bija jāmaksā vecaimātei, tad šāda pārmaiņa tika uzskatīta par vēlamu. Savukārt vectēvs – ja arī viņš kaut ko par to visu domāja – netika bildis ne vārda. Bija jānotiek kaut kam nopietnākam par Monikas nevēlēšanos iet vannā, lai viņš atsāktu runāt.

Tomēr pēc nedēļas un trim dienām vecaimātei sāka likties, ka Monikas uzvedība nu jau kļūst pārāk divaina.

– Tev kādreiz ir jāiet vannā nomazgāties, – viņa tai teica.

– Es varētu mazgāties bļodā, – sabozusies bija atteikusi Monika.

Tas nu reiz bija par traku!

Pat vectēvs sāka pārdomāt, vai viņam nenāktos bilst kādu vārdu, bet tad nolēma vēl nedaudz pagaidīt...

Pēc nedēļas un piecām dienām Monikai pašai sāka likties, ka nenāktu par ļaunu nomazgāties. Viņa, protams, nedomāja, ka no netīrības varētu rasties blusas, bet pārlicināta viņa par to tomēr nebija... Bez tam viņa bija noilgojusies pēc mežezera, raibajām zivīm un smieklīgajiem, sīciņajiem bruņurupucīšiem, kurus viņa nu jau tik sen nebija redzējusi.

– Baidīties no vannas cauruma patiesi var tikai zīdaiņi! – viņa sev teica. – Zīdaiņi un suņi (protams, ne jau tādi suņi kā Bens). Un tā kā es neesmu ne viens, ne otrs, tad man nav ko baidīties, – tā nospriedusi, viņa devās uz vannas istabu un atgriezta ūdens krānu.

Kad vanna beidzot bija pilna, Monika tajā iekāpa un ienira siltajā ūdenī.

Un tūlīt visas muļķīgās bailes pagaisa kā nebijušas, un viņa jutās tik labi kā vēl nekad. Viņa ienira un iznira, un sprauslāja kā ronis, un ņēmās pa vannu tā, ka ūdens šļakstījās uz sienām, uz grīdas, bet Bendžamins, par mata tiesu izvairījies no kādas ūdens šalts, galīgi pārbijies, nolida zem izlietnes un panikā sāka aust juceklīgus tiklus.

Iztrakojusies Monika nogūlās uz ūdens un aizvēra acis. Un tajā pašā acumirkli viņa sajuta siltus saules starus kutinām degunu un dzirdēja, kā mežā pilnās balsis dzied putni, bet ezera ūdeņi klusām šļakstinās, skalodamies pret krasta niedrēm... Laimīgi smaidīdama, Monika atvēra acis.

Jā, viņa bija atgriezusies!

Debesis bija koši zilas, un saule kā spoža, dzeltena acs mirdzēja tām pašā viducī un atspīdēja rāmajā ezera virsmā. Veselas trīs zilgani zaļas, metāliski mirdzošas spāres rūkdamas aizšāvās pāri ezeram un nozuda vilkvālišu audzē pretējā krastā. Netālu no Monikas ezera gludā virsma piepeši novirmoja, sakustējās, un no ūdens izšāvās sika zivtiņa. Nomirdzinājusi saulē savas sudrabai-

nās zviņas, tā ar plunkšņi pazuda atpakaļ ezerā, un no vietas, kur viņa bija ie-
nirusi, pa ūdens virsmu izplatījās koncentriski apļi.

Monika peldēja uz muguras tik ilgi, kamēr ūdens sāka kļūt vēss. Tad viņa
cieši, cieši samiedza acis un, atvērusi tās, atkal bija atpakaļ vannas istabā.

Vannas ūdens patiesi bija sācis atdzist.

Monika piecēlās un, atgriezusi karsto krānu, pagaidīja, kamēr ūdens atkal
bija kļuvis pietiekami silts. Tagad bija pienācis laiks korāļļu rifiem.

Dziļi ieelpojusi, Monika aizturēja elpu, pagriezās ūdeni uz vēdera un atvēra
acis...

Viņai gandrīz sareiba galva.

Tik raibu ainu viņa vēl nekad nebija redzējusi. Likās, ka ūdens virmo gluži
kā dzīvs – tas bija tik pārpilns saules gaismas, ka izskatījās vairs ne zaļš, bet
gan zeltains. Zivis, raibas kā papagaiļi, peldēja šurpu turpu, un tām pa vidu,
lēnām kustinādami savas airveida kājas, slidēja mazie bruņurupuči. Garas, tie-
vas zivtiņas ar tādiem pašiem tieviem, gariem snuķīšiem, kas Monikai atgādi-
nāja adatas, cienīgi peldēja cauri raibo zivju un bruņurupuču bariem, un likās,
ka tūlīt, tūlīt kāds neuzmanīgāks bruņurupucītis uz tām uzdursies. Lejā gulēja
resnas, krāsainas jūraszvaigznes un slinki kustināja savas starainās rokas, bet
kādam jūras augam, kas bija izskatījies pavisam brūns un gaužām neintere-
sants, piepeši izplauka seši koši sarkani ziedi – it kā tur, jūras dibenā, pēkšņi
būtu uzsprāgusi svētku raķete...

Pēc kāda laika redzētie brīnumi bija Moniku tā apžilbinājuši, ka viņai vaja-
dzēja atgriezties vannas istabā, lai atpūtinātu acis.

Viņa aizvēra acis un iznira.

Un atkal viņa bija atpakaļ vannas istabā. Šis pārmaiņas allaž bija tik strau-
jas, ka Monika vienmēr apmulsā, un pagāja kāda minūte, iekams viņa atjē-
dzās.

– Šodienai pietiks, – Monika nosprieda. Viņa nekad nemēdza divreiz vienā un tajā pašā vakarā atgriezties rīfos vai mežezērā.

Monika noziepējās veselas trīs reizes, jo likās, ka gandrīz divu nedēļu ilgā nemazgāšanās par labu nav nākusi. Pirms skalošanās dušā viņa izklaidīgi izrāva korķi no vannas cauruma, par to vispār nepiedomādama. Viņa skalojās ilgi un pamatīgi, laiku pa laikam aizvērdama acis un iztēlodamās, ka stāv zem liela, silta ūdenskrituma...

Pa to laiku ūdens plūda melnajā caurumā.

Virs tā griezās parastais ūdens virpulis, un drīz vien vanna bija gandrīz tukša...

Brīdī, kad Moniku sāka vilkt uz cauruma pusi, viņa stāvēja zem dušas ar acīm ciet un caur ūdens šļakatām kaut ko dungoja...

Kad viņa sajuta, ka tiek rauta prom, viņa nez kāpēc pat īpaši neizbijās. Un īstenībā jau arī nebija laika izbīties. Pagāja varbūt divas sekundes, kuru laikā Monikai bija tāda sajūta, it kā viņa peldētu, kristu vai lidotu – pa drusciņai no visa... Un tā kā acis viņa joprojām nebija atvērusi, tad nekā arī nebija ko redzēt.

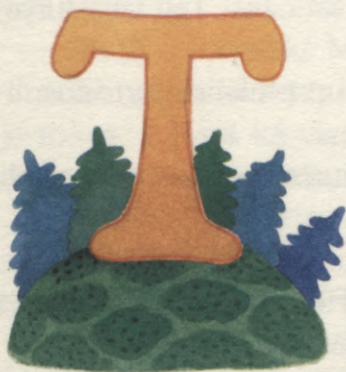
Un tad viņa vairs nepeldēja, nekrita un nelidoja.

Bija iestājies klusums.

Viņa bija klāt.

OTRĀ NODAĻA

MEŽS

aisi vaļā acis un uzgērb kaut ko mugurā, – teica vecīga balss, un Monika tūlīt paklausīja. Tās iepletās pavisam platas, kad viņa ieraudzīja to, ko ieraudzīja.

Viņa sēdēja ar zāli apaugušā laucītē, un visapkārt pletās mežs. Kur vien sniedzās skatiens, bija tikai koki un koki, un aiz tiem vēl vairāk koku. Kāds viņai bija aplicis apkārt mīkstu frotē dvieli, jo viņa, tikko no vannas nākusi, vēl bija pavisam slapja.

Viņai pretī stāvēja mazitiņa vecenīte. Auguma ziņā viņa patiesi nebija garāka par Moniku. Bet tā tik un tā bija vecenīte. Viņai mugurā bija dzeltena blūzīte un gari, tumši svārki, bet virs sirmajiem matiem uzsiets puķains lakatiņš.

Vecmāmiņa no pasaku grāmatas, nodomāja Monika un pie sevis iespurdzās.

Vecmāmiņai līdzīgā sīciņā vecenīte turēja rokās krekliņu ar īsām piedurknēm, zilās džinsu bikses ar lencēm, zeķes, kurpes un apakšbikses. To visu viņa tagad sniedza Monikai.

– Varbūt mājās tu esi pieradusi staigāt plika, – vecenīte teica, – bet te tomēr ir Mežs un būtu labāk kaut ko uzvilkt.

– Tās nav manas drēbes, – Monika teica.

– Ja tu esi paņēmusi līdzī savējās – laipni lūdzu, velc tās! Bet, ja tev to nav, – vecenīte piebilda, – tad velc vien šīs pašas.

Monika paņēma pasniegtās drēbes un saģērbās. Viss derēja kā nomērīts. *Jocīgi, viņa nodomāja. Es nemaz nebiju gribējusi iedomāties kaut ko tādu...*

Tomēr šis mežs un šī vecenīte nemaz neatgādināja fantāziju. Viņi bija *pārlieku* īsti. Taču tas Monikai nez kāpēc nešķīta divaini, un tas vien jau bija neparasti...

Ja jau es esmu šeit, Monika pie sevis nosprieda, tad droši vien man te ir jābūt.

Vecenīte uzjautrināta viņu vēroja un beidzot pavaicāja: – Vai tad tu tiešām neko negribi zināt?

– Ko tad? – jautāja Monika.

– Nu, piemēram, kā tu šeit nokļuvi, – bilda vecenīte.

Monika sakrunkoja pieri un brīdi padomāja. – Tas nu gan man ir skaidrs, – viņa teica. – Saprotams, ka pa vannas caurumu.

Vecenīte izbrīnā nosvilpās caur zobiem. Tas nu gan Monikai likās divaini...

– Tik tiešām, tu esi viens prātīgs bērns, – večiņa nogrozīja galvu.

– Man jau sen radās aizdomas par to vannas caurumu, – Monika stāstīja. – Un tad es parunāju ar Benu, un viņš man piekrita, man šķiet, ka arī viņam ar to bija bijusi darīšana. Un tad tas gandrīz iesūca krokodilu, tāpēc es nobijos. Domāju, tur iekšā sēž pūķis vai kas tamlīdzīgs... Katrā ziņā, ne jau nu vecmāmiņa, – un viņa atkal iespurdzās.

– Ar krokodilu bija pārpratoms, – večiņa īdzīgi teica. – Neba nu man bija savajadzējies tavu krokodilu. Man ir pašai savs! – viņa sabozās. Tad viņa turpināja: – Bet ko tu tur teici, ka tu runāji ar Benu?

– Bens ir mans suns, – paskaidroja Monika. – Liels un pinkains, un šausmīgi smuks!

– Tam, ka viņš ir liels un pinkains, es piekritu, – murmulēja večiņa. – Bet, kas attiecas uz to smukumu...

– Mans suns! – Monika piepeši iesaucās. – Mans suns palika mājās!

– Nekur viņš nepalika, – teica večiņa un uzsvilpa. Tūlīt no ceriņu biežokņa izjoņoja Bens un, vēzēdamas asti kā putekļu slotu, metās pie Monikas.

– Kā tu ar viņu varēji runāt, to es nesaprotu, – večiņa runāja, neizpratnē raudzīdamās uz Benu, kas patlaban lēkāja ap Moniku, no prieka skaļi riedams. – Es ar viņu noņēmos, līdz man mute izžuva, bet viņš tā arī neizdvesa nevienu sakarīgu vārdu...

Bens uzrēja večiņai.

– Kā tu dabūji šurp Benu? – beidzot Monika brīnījās. – Viņš taču nebija iegājis vannā?

Večiņa ar nicinājumu noraudzījās uz pinkaino suni. Viņa melnajā kažokā bija saķērušies sīki dadziņi un nokaltuši zāles stiebri. Bez tam suns izskatījās tā, it kā būtu izvērtījies dubļos, kas pēc tam saulē izkaltuši...

– Nu nē... – vecenīte teica. – Viņš nav no tiem, kas varētu iet vannā. Vai kas vispār jēlkad mazgātos... – viņa klusām piebilda.

Monika bija nometusies zemē līdzās sunim un patlaban izlasīja no viņa kažoka dadžus. Suns tā jocīgi smirdēja... Nudien, šī smaka bija gluži neciešama... Monika saviebās un nošķaudījās.

– Toties viņš ir no tiem, – večiņa turpināja, – kas labprāt ložņā pa miskastēm un izošņā kanalizācijas caurumus...

– Ā, un, kad viņš gāja garām vienam tādām caurumam, jūs viņu ierāvāt! – iesaucās Monika.

– Ierāvām...? – večiņa sarauktu pieri brīnījās. – Nu, ja tu ļoti vēlies, vari nosaukt to arī tā...

Kad Monika bija beigusi tīrīt Bena kažoku, viņa piecēlās kājās, nopurināja no džinsiem zāles stiebrus un jautāja: – Un ko mēs tagad darīsim?

– Ja tu esi beigusi bakstīties ap to suni, – večiņa teica, ar nepatiku noraudzīdamās, kā Bens, skaļi riedams, uzklūp kādam krūmam, – mēs varētu beidzot doties ceļā.

– Uz kurieni? – Monika jautāja. – Es nevaru te nez cik ilgi blandīties apkārt, mana vecāmāte satrakosies, kad ieraudzīs, ka manis nav mājās! Protams, ja viņa to vispār pamanīs...

– Paklau, – večiņa teica un, acīm jautri zibot, paskatījās uz meiteni, – vai tiešām tu *joprojām* domā, ka viņa ir tava vecāmāte?

Monika iepleta acis un kādu brīdi pārdomāja. Tad viņa teica: – Ak tad nav gan... Nu ja, man jau kādu laiku bija tādas aizdomas... Un kas tad ir mana vecāmāte? Droši vien tu pati! – viņa iesaucās un sāka ziņkārīgi blenzt uz večiņu.

Bet tā tikai nosprauslājās un atcirta: – Nekad mūžā! Es neesmu vecāmāte ne tev, nedz arī kādam citam! Man tā apšaubāmā laime, paldies Dievam, ir gājusi secen...

– Ak tā... – novilkta Monika. – Un kas tad ir mana vecāmāte? Un kur viņa ir?

– Tur jau ir tā lieta, ka viņa ir kaut kur izčibējusi, – teica večiņa un noplātīja rokas. – Kaut kā vienā brīdī viņa samainījās ar to veču, pie kuras tu tagad dzīvo, bet pati pazuda. Un tagad viņa te kaut kur klejo...

– Ak šitā, – atkal noteica Monika. – Tad jau viņa ir jādabū rokā. Citādi vēl aizklidīs pavisam prom...

– Kā tad, – piekrita večiņa.

– Bet vienalga, man jāiet mājās, – pēc brīža teica Monika. – Tā tagadējā vecāmāte gaužām ātri saniknojas.

– Par to tu vari neuztraukties, – teica vecenīte. – Mēs tevi nogādāsim atpakaļ tajā pašā brīdī, kad atgādājām šurp. Vai tu esi kaut ko dzirdējusi par ceļošanu laikā?

Monika sarauca pieri un apsvēra dzirdēto. Skaidrs, ka viņa bija dzirdējusi. Viņa taču nebija nekāda muļķe – daudzās no tām grāmatām, kuras viņa bija lasījusi, bija rakstīts par ceļošanu laikā, un viņa zināja tikai to, ka tur viss bija iespējams. Tāpēc viņa par mājām vairs neuztraucās.

– Tad jau viss kārtībā, – Monika teica un pasvilpa Benam. Tas atskrēja un sāka mežonīgi luncināt asti. Viņš nojauta, ka nu tik būs kārtīga izskriešanās.

Večiņa un Monika devās ceļā, un Bens, skaļi riedams uz vāverēm, aizdrāzās viņām pa priekšu.

Diena bija silta un saulaina. Te nebija ne miņas no tā aukstā, vēju izpūstā un lietus izmērcētā rudens, no kura Monika bija ieradusies. Šeit laiks vairāk atgādināja vasaras vidu. Augsti koki ar resniem stumbriem stiepa preti zilajām debesīm savas kuplās, koši zaļās lapotnes, un tām cauri spīdēja spilgti balta saules gaisma. Viegļajai vēsmiņai sašūpojot koku zarus, saulstari mirgoja tā, it kā arī tos kustinātu vējš, un dzeltenī saules zaķi lēkāja pa sūnām un pāri viršiem un brūklenājiem. Nebija nekādu brikšņu vai nokaltušu koku, tikai skaisti, veci ozoli, kļavas un dižskābarži, bet zem kājām – mikstu sūnu klājums. Tas vairāk atgādināja parku nekā parastu mežu.

Laiku pa laikam gājējām virs galvas nošvikstēja spārni, un kāds liels, melns putns pārlaidās no viena koka otrā.

Vienu brīdi Moniku pārņēma sajūta, it kā kāds viņu vērotu. Tāda pati sajūta, kā kad Bendžamins tupēja uz vannas istabas griestiem. Viņa sarauca pieri un piesardzīgi paraudzījās visapkārt. Paslēpies aiz kāda resna dižskābarža

stumbra, tā ka tikai galva vien rēgojās laukā, uz viņu lūkojās maziņš, jocīgs jenots. Ieraudzījis, ka Monika ir viņu pamanījusi, jenots noraustīja savu pelēko purniņu un nošķaudījies pazuda aiz koka.

Monika iesmējās. Viņa vēl nekad nebija redzējusi dzīvu jenotu. – Ha! Tu redzēji to jenotu? – viņa priecīgi sauca.

– Vistu bende un olu zaglis... – nikni burkšķēja vecenīte. – Man riebjas uz viņiem skatīties, bet, par nelaimi, viņu ir saradies tik daudz, ka nevar neskatīties...

Tad viņa uzsita knipi, it kā viņai nupat kaut kas būtu ienācis prātā. – Klausies, – viņa teica Monikai, – vai tavš suns nevarētu nomedīt jenotu?

– Nu nē... – Monika novilkā, – nedomāju vis. Nedomāju, ka viņš vispār jel ko varētu nomedīt, ja nu vienīgi zaļo krokodilu...

– Ja jau viņš var nomedīt krokodilu, tad jenots būtu tīrais nieks! – priecīgi iesaucās vecenīte.

– Nē, taču... Tas ir gumijas krokodils, – paskaidroja Monika.

– Tu turi mājās suni, kas medi gumijas krokodilus? – brīnījās vecīņa. – Un kam tev tas vajadzīgs? Vai tu ej ar viņu izlaupīt rotallietu fabriku, vai ko tamlīdzīgu?

– Protams, nē! – sašutusi attrauca Monika.

– Nu labi. Tātad tavš suns neder jenotu medībām... Tikai neceri, ka es iegādāšos simts gumijas krokodilu, lai tavam sunim būtu, ko plosīt...

Monika samulsusi paraudzījās uz vecīņu. Ko viņa tur runāja? Neko nevarēja saprast... Beidzot viņa nolēma nepievērst vecenītei uzmanību – galu galā katram bija savas divainības...

Viņas gāja un gāja, līdz Monikai jau sāka apnikt.

– Uz kurieni mēs ejam? – viņa jautāja.

– Pie manis uz mājām, – teica vecenīte. – Nezinu, kā tu, bet es jau kādu laiku gribu ēst.

Monikai likās, ka arī viņa labprāt kaut ko apēstu. Pa ceļam viņa bija salasījusi sauju melnleņu, bet no tām jau īpaši paēst nevarēja.

– Un kur tad tu dzīvo? – viņa jautāja. Visapkārt bija viens vienīgs mežs, neizskatījās, ka te kāds varētu dzīvot...

– Skaidrs, ka ne alā, – attrauca vecenīte. – Kāpēc tu tā jautā? Vai tad es izskatos pēc tādas, kas varētu dzīvot zaru būdā vai kādā kokā?

Monika uzmanīgi aplūkoja vecenīti. Nē, viņa pavisam noteikti neizskatījās pēc tādas, kas varētu dzīvot kokā. Ja nu vienīgi kādā ļoti mājīgā koka dobumā...

– Es dzīvoju savā mājā, – teica vecenīte. – Tur tajā, – un viņa norādīja ar roku uz priekšu.

Monika palūkojās uz priekšu un patiešām – starp kokiem vidēja kaut kas līdzīgs mājai.

Tuvāk pienākot, kļuva skaidrs, ka māja ir diezgan divaina. Tā izskatījās visai juceklīga. Mājai bija krietni daudz visādu piebūvju, spārnu un tornišu, un visas šīs mājas daļas bija savā starpā savienotas ar ejām, no kurām dažas gāja pa ārpusi kā balkoni. Šur tur gar mājas ārsienu vijās koka kāpnes, pa kurām varēja uzrāpties pa taisno uz kādu no otrā vai trešā stāva istabām.

Kāda resna priede auga mājai pašā vidū, un likās, ka māja tai ir apbūvēta apkārt. Vietā, kur gāja priedes stumbrs, balkonā bija izzāgēts caurums tā, lai stumbrs varētu augt, kur tam jāaug, bet kāpnes, kas ieslīpi savienoja divus šaurus tornišus, lokveidīgi apvijās ap stumbru.

Netālu no ieejas mājā pie kāda no vecuma izbalējuša koka stumbeņa bija piestiprināta pastkastīte, kas izskatījās kā divainās mājas miniatūra kopija. Vecenīte pieskrēja pie tās, norāva jumtu un, iebāzusi tajā roku līdz pat elkonim, kādu brīdi pa to rakņājās. Tad viņa roku izvilka – acimredzot vēstuļu šodien nebija, un izklaidīgi uzlika jumtu atpakaļ.

Monika bija apstājusies un pavērtu muti nopētīja māju. Visbeidzot viņa no- teica: – Tā nu gan ir... Kas to uzcēla?

– Es pati. Bet tā vēl nav pabeigta. Dažreiz man šķiet, ka to vispār nav iespējams pabeigt... Tā māja tikai aug un aug arvien lielāka, un pamazām ap- aug mežu... Redzi to priedi? – vecenīte norādīja uz koku. Monika pamāja. – Tā priede pieder pie mājas. Un māja pieder pie priedes. Reiz kāda vē- tra mēģināja koku nolauzt, bet māja stājās pretim un vētrai nekas nesanāca. Tā nu priede stāv vēl šodien.

Kādu mirkli vecenīte stāvēja un aplūkoja māju tā, it kā redzētu to pirmo rei- zi. Tad viņa palēcās un uzsauca Monikai: – Ejam, ejam, nav ko čammāties! – un palēkdamās iemetās iekšā mājas neskaitāmo piebūvju, trepju un balkonu mudžekli. Monika steigšus viņai sekoja, lai neapmaldītos, kamēr Bens, par kaut ko sajūsmināti luncinādamies, pinās viņai pa kājām.

Mājas iekšienē izrādījās tāds pats kāpņu un istabu juceklis, kāds ārpusē, un Monika tikai pēc koka pakāpienu čikstoņas spēja izsekot, kur aizskrējusi večiņa.

Visbeidzot viņa ienāca kādā telpā, kas izskatījās pēc virtuves. Gar sienām ar likām naglām bija piesistas vairākas rindas koka plauktu, kuri bija pieblīvēti ar dažnedažādām burkā, skārda kārbām un māla bļodām. Virtuves tālākajā un tumšākajā kaktā rēgojās ar malku kurināma plīts, bet tai blakus uz grīdas stā- vēja ūdens spaiņi. Virtuvē bija papildam visādu divainu kaktu un negaidītu pa- griezienu – tā bija tikpat greiza un juceklīga kā visa pārējā māja.

Monika sāka lūkoties apkārt pēc kāda ķebļa, uz kā apsēsties, bet vecenīte, to pamanījusi, iesaucās: – Nē, nē! Tu labāk savāc savu suni, ej uz istabu un pa- gaidi tur, kamēr es te uztaisīšu kaut ko ēdamu!

– Ko tu taisīsi? – Monika jautāja.

– Vēl nezinu... Bet tu ej vien!

– Kur tā istaba ir?

– Ej pa šo koridoru, – vecenīte pamāja ar roku uz kādu tumšu kaktu, – un pašā galā jau tā būs.

Monika devās uz to pusi, kur, pēc vecenītes vārdiem, vajadzēja būt kori- doram, un patiešām – aiz stūra sākās tumša eja, kuras viņā galā vidēja kaut

kas gaišāks. Monika pasauca suni un devās prom pa koridoru. Tas bija šaurs un tik tumšs, ka meitene tik tikko redzēja, kur spert soli. Pat suns likās piesardzīgs un lēnām sekoja savai saimniecei pa pēdām. Koridors laikam bija izklāts ar tepiķi, jo grīda zem kājām likās diezgan miksta, tā ka pat soļu skaņas tajā noslāpa. Beidzot gājiens bija galā, un viņi iznāca diezgan plašā istabā.

Gar sienām līdz pat griestiem stiepās grāmatu plaukti, bet šur un tur stāvēja mikstie atzveltņi krēsli un dīvāni, visi pārvilkti ar samtainu, tumši sarkanu drānu. Pie katra krēsla un dīvāna bija pa stāvlampai. Acīmredzot viss bija iekārtots tā, lai cilvēks, izvēlēties grāmatu, varētu vienalga kur apsēsties un palasīt. Viņā stūrī stāvēja paliels galds ar daudzām atvilktnēm, un, kad Bens ieraudzīja, kas uz tā atrodas, viņa ausis satraukumā saslējās, un viņš izdvesa sajūsminātu kaucienu.

Uz galda stāvēja pats lielākais radio, kādu Monika jebkad bija redzējusi, un tam zem frekvenču rādītāja bija kloķis, kas tik liels un apaļš bija izveidots nepārprotami tikai viena vienīga iemesla pēc – lai Bena zobiem būtu pēc iespējas vieglāk to satvert...

Izgrūdis vēl vienu apslāpētu kaucienu, kas skaidri pauda sajūsma par neticamo veiksmi, Bens lieliem lēcieniem piedrāzās pie radioaparāta un, rūkdams sakampis zobos kloķi, metās to grozīt šurpu turpu.

– Nenāktu par ļaunu radio vispirms ieslēgt, – teica Monika. – Protams, ja vien tu nevēlies to tāpat vien pakošļāt...

Suns izlaida no zobiem apžļurgāto kloķi un sāka pētīt radio, lai saprastu, kā tas ieslēdzams. Tomēr Monika pareizo pogu atrada pirmā un nospieda to. Tūlīt no radio atskanēja briesmīga šņākoņa, pie tam vēl pamatīgi skaļa. Monika nogrieza to klusāk, un Bens, kas piešķiebtu galvu un saspicētām ausīm bija vērojis meitenes izdarības, atkal ķērās pie kloķa.

Labu laiku nenotika nekas, tikai šņākoņa kļuva te klusāka, te skaļāka. Un tad visbeidzot suns kaut kam uzdūrās. Tagad radio izdvesa dīvainu, daudzu balsu dziedātu sērīgu dziesmu. Bens ierūcās un atkal sakampa kloķi.

Kādu brīdi atkal skanēja parastā šņākoņa, bet tad piepeši visu istabu piepildīja spalga dziedāšana. Kāds visai izjusti jodelēja.

Bens ienīda tikai divus mūzikas veidus – klavieres un jodelēšanu.

Tāpēc viņš ar tādu niknumu sagrāba zobos kloķi un pagrieza to tik strauji, ka tas nolūza, un Bens ar visu kloķi zobos pastreipuloja pāris soļu atpakaļ un, zaudējis līdzsvaru, sāniski apsēdās uz tepiķa.

– Brīnišķīgi, – teica Monika. – Tagad tu esi nograuzis večiņas radio kloķi. Un ko tu tagad domā darīt?

Suns iesmilkstējās un, joprojām turēdams kloķi zobos, piegāja pie radio, pielika kloķi vecajā vietā un palaida to vaļā. Tomēr kloķis ne par ko negribēja turēties klāt un nokrita zemē, savukārt jodelētājs jodelēja tā, ka pat logu rūtis sāka džinkstēt.

Monika izslēdza radio, un istabā iestājās klusums.

Bens piegāja pie kloķa un ar purnu pagrūda to zem galda.

Monika iespurdzās.

Bens, savilcis purnu vienās krunkās, drūmi glūnēja uz radioaparātu. Viņam bija kauns par to, ka viņš salauzis svešu radio, tomēr daudz lielāks krenķis bija tādēļ, ka tagad viņš vairs nevarēs atrast nevienu labu kaucamo dziesmu.

Monika piegāja pie viena no grāmatu plauktiem un sāka pētit grāmatu muguriņas. Grāmatu šeit bija šausmīgi daudz. Likās, ka plauktos nav pilnīgi nevienas brīvas vietiņas. Grāmatas bija tik cieši saspiedušās cita pie citas, ka Monikai likās – pat ja viņa gribētu kādu izvilkt, viņa to nemaz nevarētu izdarīt.

Grāmatu nosaukumus nebija iespējams izlasīt. Lielākai daļai uzraksti no vecuma bija pavisam izbalējuši, bet citām vispār aizmugurē nekas nebija rakstīts. Vairums grāmatu bija briesmīgi biezas, un Monika nodomāja, ka droši vien vajag veselu mūžību, lai tās izlasītu...

Bens nopūtās un nogulās zemē, uzlicis galvu uz priekšķepām. Radio bija neglābjami samaitāts, tas nu viņam bija skaidrs.

Pie sevis murmulēdama, istabā ienāca vecenīte. Viņa nesa milzīgu terīni ar kaut ko karstu, un gar terīnes vāka malām spraucās garaiņi.

Kad viens tāds garainis bija sasniedzis Bena degunu, suns, dedzīgi ošņādamams gaisu, tā ka melnais, mitrais degungals raustījās vien, pielēca kājās un sāka pieglaimīgi luncināt asti.

Monika sašķobījusies viņu vēroja. Tad viņa teica: – Bens gribēja padziedāt, bet galu galā gandrīz norija radio kloķi.

– Labi, ka viņš to tomēr neizdarīja, – teica vecenīte, uzlikdama terīni uz galda un paņemdama no skapja trīs šķīvjus. – Man nav rezerves kloķa.

Paskatījusies uz radio, viņa sarauca pieri un domīgi jautāja:

– Vai tu esi pārliecināta, ka viņš to neaprija?

– Pilnīgi pārliecināta, – atteica Monika, un suns, lūkodamies pārmaiņus te uz Moniku, te uz vecenīti, vainīgi iesmilkstējās un pārstāja luncināties.

– Ko tad viņš ar to kloķi izdarīja? – vecenīte jautāja.

– Pagrūda zem galda, – Monika paskaidroja. Piegājusi pie galda, viņa no metās četrpārus un izzvejoja no galda apakšas pazudušo priekšmetu. Tas bija aplipsis ar putekļiem, un Monikai likās, ka viņa redz suņa zobu pēdas.

– Zem galda sen neviens nav tīrijis, – teica vecīņa. – Bet es taču nevarēju zināt, ka tieši šodien tavs suns iedomāsies tur paslēpt kloķi...

Viņa paņēma no Monikas kloķi, noslaucīja savos svārkos un, piegājusi pie radio, uzbāza to uz pulķiņa, kas tur rēgojās kloķa vietā. Šoreiz tas turējās. Vecenīte apmierināti iebubinājās un ieslēdza radio. Atskanēja dvēseli stindzinošas skaņas – šķiet, jodelētājs tikai tagad bija īsti iejuties savā lomā...

Bens nikni rūca un metās pie radio.

– Tikai neapēd kloķi, – vecenīte viņu brīdināja. – Un, kad mainīsi stacijas, esi tik labs un neliec mums klausīties rokenrolu.

– Tev nepatīk rokenrols? – brīnījās Monika. Viņai pašai tas ļoti patika.

Vecenīte tādā pat izbrīnā iepleta acis. – Ko tu runā! – viņa iesaucās. – Kā var nepatīkt rokenrols?! Lieta tā, ka tad, kad es dzirdu rokenrolu, man vienmēr jālēkā līdzi, bet tagad es negribu lēkāt – es gribu ēst!

Salikusi šķīvjos kaut ko, kas izskatījās pēc zirņu biezputras ar desiņām, viņa teica: – Saki savam sunim, lai viņš beidz niekoties un nāk ēst.

Monika izbrīnīta noraudzījās, kā vecenīte noliek zemē sunim tādu pašu zupas šķīvi kā viņām.

– Tu dosi sunim ēst no tāda šķīvja? – Monika jautāja.

Vecenīte neizpratnē uz viņu palūkojās.

– No kāda? Kas tad šķīvim vainas? Jebšu tavs suns ēd tikai no porcelāna bļodiņām?

– Tieši otrādi. Viņam ir parasta suņu bļoda.

– Ja tu būtu kādu laiku iepriekš paziņojusi, ka tev ir suns, kuram pie tam ir nepieciešama *parastā suņu bļoda*, es droši vien būtu tādu iegādājusies, – vecenīte zobgalīgi teica. – Bet tagad viņam būs jāiztiek ar tādu pašu šķīvi kā mums. Galu galā, es visu mūžu esmu ēdusi no šiem traukiem un neesmu žēlojusies, ka man nav *parastās Meža Večas bļodas*...

Beidzot viņas apsēdās pie galda. Tā patiešām bija zirņu biezputra ar desiņām.

– Tātad tu esi Meža Veča? – Monika prasīja. – Un kā tevi sauc?

– Es nezinu, – vecenīte, kas bija izrādijusies esam Meža Veča, attrauca. – Neviens man to nekad agrāk nav jautājis.

Monika apjuka. Kā var nezināt, kā tevi sauc? Un kā var nodzīvot mūžu tā, ka neviens nepajautā, kā tevi sauc?

– Un pēc kā tad es izskatos? – Meža Veča šķelmīgi jautāja.

– Kā – pēc kā? – nesaprata Monika.

– Nu, tu jautāji, kā mani sauc. Kā es varu zināt, kā mani sauc? Tev taču tas labāk redzams!

Monika nezināja, ko atbildēt.

– Nu, vai es izskatos pēc Kleopatras? Vai pēc Luīzes? Vai varbūt pēc Māricas?

Monika nezināja, kādai jāizskatās Kleopatrai, bet nez kāpēc viņai likās, ka noteikti ne šādi... Tāpat viņai likās, ka Meža Veču noteikti nesauc par Luīzi. Un kas par vārdu bija *Mārica*???

Brīdi padomājusi, Monika pakratīja galvu. – Nē, – viņa teica. – Ja tev visu laiku nav bijis vārda, tad labāk lai tā arī paliek. Un tu noteikti neizskaties pēc Kleopatras, – viņa drošības labad vēl piebilda.

Meža Veča izskatījās sarūgtināta un iebāza mutē pamatīgu karoti biezputras. Kādu brīdi viņa skumīgi čāpstināja un tad sacīja: – Droši vien tev taisnība. Ja es neizskatos ne pēc kā, tad jau labāk lai paliek arī tas pats nekas.

– Nav jau tā, ka tu neizskaties galīgi ne pēc kā, – teica Monika.

– Pēc suņa, – novilkta Meža Veča.

– Ko?

– *Pēc suņa*. Es neizskatos pēc suņa. Vismaz pēc Bena noteikti ne.

– Ne jau pēc suņa. Tu izskaties pēc vecmāmiņas.

Meža Veča galīgi pārbijās. – Nu nē! – viņa iesaucās. – Tikai ne pēc vecmāmiņas! Es negribu būt nekāda vecmāmiņa! Tev ir pašai sava vecmāmiņa, kas tepat kaut kur blandās apkārt – ej un sameklē viņu, bet mani liec mierā!

– Kāpēc tu negribi būt vecmāmiņa? – jautāja Monika.

– Klist visādas runas... – teica Meža Veča. – Vecmāmiņām esot jālutina savi mazbērni, jāatdod viņiem savas konfektes un tā tālāk... Man pašai

garšo savas konfektes, man nav tās jāatdod kaut kādiem mistiskiem mazbērniem...!

– Ne jau mistiskiem. Saviem! – teica Monika.

– Mistiskiem vai saviem... – burkšķēja Meža Veča. – Kāda tur starpība? Jebkurā gadījumā konfektes būs aprītas, un es varēšu sēdēt un grauzt nagus, kamēr tie nelādzīgie mazbērni lielīsies, kurš no viņiem apēdis visvairāk... – Meža Veča šausmās nodrebinājās.

Monika bija apēdusi savu biezputru un tagad viltīgi palūkojās uz Meža Veču. – Vai tev ir konfektes? – viņa tai pavaicāja.

Meža Veča savukārt ļoti aizdomīgi nopētīja Moniku. – Vai tad es izskatos pēc tādas kārumnieces, ko? – viņa atjautāja.

– Vispār jā, – Monika teica.

– Nu ja, – noteica Meža Veča. Kādu brīdi viņa domāja un tad sacīja: – Nu labi. Tā kā tu neesi mans mazbērns, tad dabūsi arī kādu konfekti.

Viņa piegāja pie galda, uz kura stāvēja radio, un parāva vienu no daudzajām atvilktnēm. Tad viņa atgriezās pie Monikas un pasniedza viņai kādu kārbu. Tā bija tik pilna ar šokolādes konfektēm, ka Monika noelsās vien. Nekad mūžā viņa nebija redzējusi tik lielu šokolādes kārbu. Vismaz mājās tāda nekad nebija manīta...

– Tikai neizēd visu, citādi tev būs nelabi, – Meža Veča vēl piekodināja. – Tici man – es to saku pēc pieredzes.

– Pavisam nelabi? Tā kā Benam pēc ziepjūdēns? – Monika jautāja.

– Kā Benam pēc kā? – Meža Veča nesaprata, un Monika pastāstīja viņai, kā Bens reiz bija nolēmis izdzert vannu un kā tas viss bija beidzies. Meža Veča, noklausījiesies stāstu, iespurdzās: – To jau no viņa varēja sagaidīt...

Labu laiku abas sēdēja un ēda šokolādi, kamēr Bens gulēja turpat līdzās un ik pa brīdim gari nopūtās. Ar radio viņam galīgi nebija veicies. Likās, ka piepeši visa pasaule gribēja vai nu tikai jodelēt, vai plinkšķināt klavieres, un tās jau nu nebija viņa suņa ausij tikamākās skaņas.

Visbeidzot Meža Veča savāca netīros traukus un aiznesa tos uz virtuvi. Monika dzirdēja, kā viņa tos ar lielu troksni iesviež izlietnē. Un tad Meža Veča atkal parādījās istabas durvīs. – Ejam! – viņa uzsauca. – Nav ko vilkt to lietu garumā, citādi vēl tava vecāmāte aizklīdis līdz nezin kurienei!

– Vai tad tu traukus nemazgāsi? – Monika jautāja.

– Nē, – attrauca Meža Veča. – Lai tie drusku pakalst. Un varbūt, kamēr mēs būsīm projām, atnāks kāds rūķītis un tos nomazgās...

– Te ir rūķiši? – Monika pārsteigta iesaucās.

– Vispār jau nav manīti, – Meža Veča negribīgi atzina. – Bet vienmēr jau var cerēt, ka kāds, neviena nepamanīts, tomēr te klejo. Kā tava vecmāmiņa, – viņa vēl iesmējās.

Tad viņa apcirtās riņķi uz papēža un aizskrēja.

Monika metās viņai pakal, un Bens, pielēcis kājās, savukārt aizmetās pakal Monikai.

Kad Monika un suns izskrēja laukā, Meža Veča viņus jau gaidīja.

– Un kur mēs tagad iesim? – Monika jautāja.

– Mēs neiesim, – teica Meža Veča. – Es esmu par vecu, lai cauru dienu skraidītu apkārt. Mēs izmantosim transportu.

– O! – iesaucās Monika. – Vai tev ir mašina?

– Kas? – brīnījās Meža Veča. – Nē, viņus nesauc par Mašīnu – ne vienu, ne otru. – Runādama viņa bija sākusi iet ap māju, un Monika gāja līdzi. – Viņus vispār nesauc nekā.

Kad viņas bija izmetušas likumu likumus ap visiem mājas negaidītajiem stūriem un kad Monika bija vairākas reizes pakļūpusi pret kādu no kāpņu apakšējiem pakāpieniem, kas bija apauguši ar zāli un sūnām tā, ka tos vairs nevarēja pamanīt, Meža Veča beidzot apstājās. Viņas laikam atradās mājas otrajā pusē, un tur, par lieliem brīnumiem Monikai, bija neliels aplociņš, pa kuru slāja divi mazi ēzeliši.

– Transports, – teica Meža Veča un pamāja uz ēzelišu pusi.

Monika iesmējās. – Vai tad tas ir kāds transports? – viņa jautāja. – Tie ir tikai divi sīciņi ēzeliši.

– Tev un man viņi ir pietiekoši lieli. Un Bens var skriet pats savām kājām. Galu galā viņam to ir veselas četras – vairāk nekā vajadzīgs...

Bens ierējās. Viņam nepavisam nelikās, ka viņam būtu vairāk kāju nekā vajadzīgs...

Ēzeliši nesteidzīgi tipināja uz riņķi. Tie bija jauki, brūni ēzeliši ar milzīgām, pūkainām ausīm. Izskatījās, it kā ausīm piemistu pašām sava saprašana, jo laiku pa laikam kāda no tām noraustījās, un tad viens vai otrs ēzelītis, kuram tad nu attiecīgā auss piederēja, izbrīnā nosprauslājās un sāka skatīties uz visām pusēm – vai tik auss klusām nelavās kaut kur prom...

Meža Veča nez no kurienes bija sadabūjusi divas kakla siksnīņas ar tādiem kā rokturišiem un tagad, piegājusi pie aploka vārtiem, nošmāukstināja ar lūpām. Ēzeliši pacēla galvas, un viņu purniņos bija tik neviltots pārsteigums, it kā viņi tikai nupat būtu savu saimnieci pamanījuši. Droši vien viņi bija bijuši tik aizņemti, uzmanot savas ausis, ka nebija bijis laika pievērst uzmanību kam citam.

Meža Veča saņēma vienu ēzeli aiz garās, pūkainās auss un vieglitiņām pavilka to uz savu pusi. Ēzelītis sākumā atspērās ar visām četrām, bet tad, laikam nodomājis, ka auss taču galu galā var arī notrūkt, pietipināja pie Meža Večas. Tā aplika viņam ap kaklu siksnīņu un tad tāpat pievilināja otru ēzeli.

– Gatavs ir, – paziņoja Meža Veča. – Varam jāt.

Viņa atvēra aploka vārtus un, turot ēzelišus aiz siksnīņu rokturiem, izveda tos laukā. Ēzeliši slāja pavisam nesteidzīgi, nokārtām galvām – likās, ka tie tik tikko spēj kustināt kājas...

Monika sarauktu pieri viņus vēroja un tad teica: – Neizskatās, ka uz taviem ēzeļiem varētu jāt.

– Tieši tāds ir viņu nolūks – tādiem izskatīties, – smīnēdama paskaidroja Meža Veča. – Viņi ir varen viltīgi, šie mazie, miļie ēzeliši... Bet es viņus pazīstu pārāk labi. Patiešām, viņi nemaz tik gudri nav, ja domā, ka es vēl varētu uzķerties uz šādām viņu viltībām.

Viens ēzelītis laikam nojauta, ka runāts tiek par viņiem, un tagad pavisam nedaudz paslēja uz augšu vienu pūkaino ausi, lai labāk varētu sadzirdēt.

Meža Veča pabakstija uz viņu ar pirkstu un sazvērnieciski pačukstēja Monikai: – Redzi? Vai tagad saproti, ko es domāju?

Monika pamāja. Ēzelītis nolaida ausi un atkal izskatījās tikpat nelaimīgs un izmocīts kā pirmīt. Bet Meža Veča nebija piešmaucama. Veikli viņa uzsēdās mugurā vienam ēzelītim un, turēdama otru aiz siksnīņas, sauca Monikai: – Rāpies tik viņam mugurā!

Monika tā arī darija. Līdzko viņa bija ēzelītim mugurā, likās, it kā viņa muguriņa ieliektos. Monika izbijusies vaicāja Meža Večai: – Vai es neesmu viņam par smagu? Varbūt man labāk vajadzētu iet kājām?

– Nekādā ziņā! – attrauca Meža Veča. – Tas ir tikai viens no viņa trikiem. Pagaidi, kad viņi būs patiešām noguruši, – tad tu redzēsi veselu izrādi!

– Patiešām? – brīnījās Monika. Viņai nebūtu nekas pretim noskatīties, kā ēzeliši rāda trikus.

– Jā, – Meža Veča turpināja. – Tad viņi nokrīt zemē, apguļas uz muguras, tirinādami kājas gaisā tā, it kā pēdējā stundiņa viņu ēzeļu mūžā būtu klāt, un vaid kā no pašiem dvēseles dziļumiem... Dažreiz viņi pat pamanās izspiest kādu putu, ko pārleist pār lūpu, vilks vien zina, kā viņiem tas izdodas...

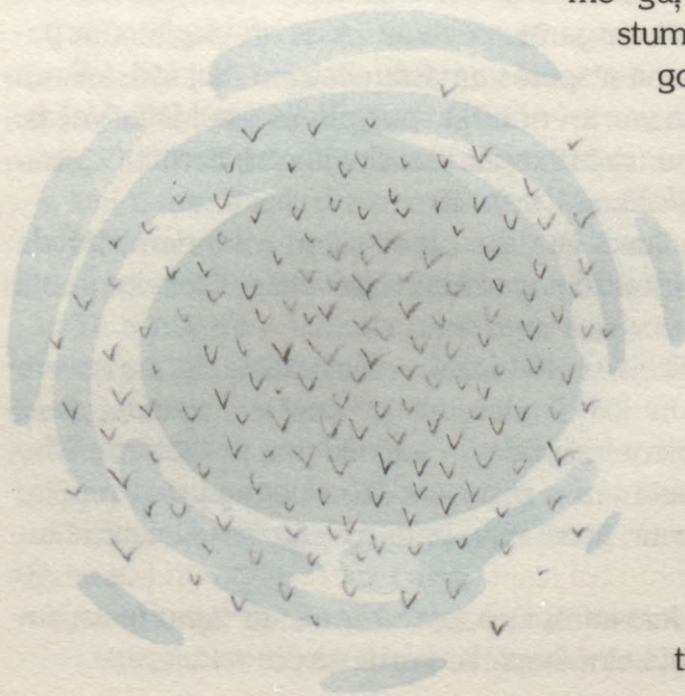
Kad ēzeliši saprata, ka nekāda krāpšanās nepalīdzēs šodien palikt aplokā, viņi kļuva mundrāki. Garās ausis uzšāvās gaisā, un, galvas pacēlušies, ēzeliši diezgan žirgti rikšoja prom pa taku taisni mežā iekšā, bet Bens cilpoja viņiem pakal, kņadzinādams zobus uz sīkajiem dzeltenajiem tauriņiem, kas bariem vien ladinājās ap viņiem.

*

Likās, ka ir jau pavēla pēcpusdiena, jo saule bija nolaidusies zemāk un tagad ieslīpi spīdēja cauri priežu un egļu stumbriem, kas krustām šķērsām meta pāri sūnām un mētrām savas garās ēnas. Viss mežs bija gaismu un ēnu izraibināts, tā ka brīžiem nevarēja saprast, vai zemē guļ un melnē kāds krituša koka stumbrs, vai arī tā ir tikai attālāk augošās egles tumšā ēna...

Tuvojoties vakaram, meža krēslainākajās vietās sāka pulcēties odu mākoņi. Pavisam bez skaņas tie vietumis virpuļoja virs mellenājiem, un, ja ēzelišiem gadījās izskriet cauri tādām mākonim, viņi vēl ilgi pēc tam sprauslāja un čāpstināja...

Visu mežu piepildīja dažnedažādas skaņas. Šķiet, ka, dienai ejot uz beigām, neviens meža zvērs nebūt netaisījās doties pie miera. Gluži otrādi. Mēt-

ras nočabēja vien, kad tām pāri aizlēca kāda varde vai krupis, bet dažreiz, Benam par lielu satraukumu, pat arī zaķis. Dziļāk biezoknī brakšķēja zari – acimredzot tur savās darišanās devās kāds lielāks dzīvnieks, bet no koka uz koku pārlaidās tie paši lielie, melnie putni, kurus Monika bija ievērojusi jau pirmīt.

– Uz kurienu mēs ejam? – jautāja Monika, glaudidama sava ēzeliša pūkaino ausi.

– Meklēt tavu vecmāmiņu, protams, – atteica Meža Veča. – Vai tad tu jau esi aizmirsusi?

– Skaidrs, ka nē, – teica Monika. – Es gribēju zināt, vai tev ir kāda nojaušana, kur viņa varētu būt?

– Un tev? – atjautāja Meža Veča.

Monika sabozās. Kā gan viņa to varēja zināt? Viņa taču bija pavisam svešā mežā, un viņai nebija ne mazākās sajēgas, kur te varētu paslēpties vecmāmiņa.

– Ja tu būtu vecmāmiņa, – teica Meža Veča, – uz kurienu tu dotos?

Monika domāja. Bet, lai cik ļoti viņa necenstos, viņa nekādi nevarēja iedomāties, ka viņa varētu būt vecmāmiņa. Un tad jau nevarēja arīdzan iztēloties, ko viņa tādā gadījumā darītu...

– Nezinu, – viņa teica. – Un kur ietu tu?

– Tur, uz kurienu mēs tagad ejam, – atteica Meža Veča.

– Āāā... – novilka Monika. Tas gan nebija visai izsmeļošs paskaidrojums, viņa nodomāja. Bet viņai bija slinkums izprašāt Meža Veču. *Kad būšu klāt, gan jau tad arī izpētīšu, kur tad īsti klāt es esmu*, viņa domāja. Viņai mīlējās virsū miegs, jo, būdama savās mājās, viņa jau sen gulētu. Bet te pat saule vēl nebija norietējusi... Un vecmāmiņa arīdzan nebija atrasta, tā ka gribot negribot bija vien jātur acis vaļā.

– Kāpēc taviem ēzelišiem nav vārdu? – viņa beidzot jautāja, kad abas kādu gabalu bija jājušas klusēdamas.

– Kāpēc lai viņiem tie būtu? – brīnījās Meža Veča.

– Tad tu varētu viņus pasaukt vārdos, un viņi atskrietu!

– Viņi neatskrietu, – drūmi paziņoja Meža Veča. – Un es klaigātu, kamēr man aizsmaktu balss un visa meža radība saskrietu skatīties, kas man vainas, kamēr abi šie razbainieki sēdētu kaut kur krūmos un sprauslātu...

– Īīīīāāā! – teica Monikas ēzelišs, noraustīja kreiso ausi, un pats tūlīt satrūkās.

– Tieši tā, – teica Meža Veča. – Un vispār – ja pat man nav vārda, kāpēc lai šādiem mošķiem tas būtu?

Monikai gan nelikās, ka tie būtu kaut kādi mošķi. Viņai tie likās paši skais-tākie ēzeliši, kādus viņa jebkad bija redzējusi.

Te piepeši tepat blakus nočabēja krūmi, un Bens sāka neganti riet.

Kaut kas pelēki melns izjoza cauri krūmājam un aizmetās pāri klajumam uz biezokņa pusi. Vienu brīdi, skrienot pāri klajumam, viņš sastinga un paskatījās šurp, tāpēc Monika paspēja skrējēju kārtīgi nopētīt. Tas bija diezgan tukls, pelēki melni strīpots jenots, un zobos viņš nepārprotami stiepa baltu vistu...

– Ak tu, pagāns! – iebrēcās Meža Veča.

Jenots ar vistu zobos pazuda biezoknī. Spriežot pēc tā, cik ātri viņš aizmuka, viņam acīmredzami uz vistu nebija nekādu tiesību. Un, šķiet, viņš to ļoti labi apzinājās.

Bens joprojām skaļi rēja, bet jenotam pakaļ tomēr neskrēja. Viņš laikam nebija īsti pārliecināts, ko šajā mežā drīkst medīt un ko ne.

– Mana labākā vista! – izmisusi sauca Meža Veča. – Pagalam ir!

Kādu brīdi viņa nikni pie sevis kaut ko purpināja. – Vai tiešām man būs jāpārvācas uz dzīvi vistu kūtī tikai tādēļ, lai tas pagāna jenots nevarētu aizstiept visu, ko un kad vien tam iepatikas?! Tu redzēji, cik viņš bija resns? – Meža Veča dusmīgi piebilda. – Pilns vēders ar manām vistām. Tagad atliek tikai cerēt, ka viņš kādu dienu kļūs tik resns, ka vairs nejaudās paskriet... Un tad es viņu noķeršu!

– Ha! – Monika pasmaidīja. Viņai jenots nebija izskatījies pēc tāda, ko Meža Veča jebkad varētu noķert, lai cik resns viņš arī nekļūtu...

Ēzeliši, šķiet, bija pavisam aizmirsuši savu pirmīt tēloto savārgumu un tagad, laiku pa laikam nosprauslādamies, raiti rikšoja pa sūnaino taciņu, kas veda cauri meža biezoknim. Jo vēlāka kļuva pēcpusdiens, jo straujāk saule laidās lejup pretim apvārsnim, un kļuva aizvien tumšāks. Dziļāk mežā izzuda sīkie, jaunie kociņi, un palika tikai simtgadīgas egles ar resniem, apsūnojušiem stumbriem un tādas pašas vecas un milzīgas priedes, uz kuru mizas, šķiet, sveķi jau bija sākuši pārvērsties dzintarā. Zemi klāja miksta, tumšzaļa sūna, kas tā vien aicināja tajā atgulties un atpūsties pēc tālā ceļa... Šur tur sūnās gluži kā dekorācijas stāvēja lielas, skaistas bekas ar tumši brūnām cepurēm. Monika, bekas ieraudzījusi, jau gribēja mesties tām klāt, bet Meža Veča viņu atrunāja.

– Lai jau paliek, – viņa teica. – Tagad mēs meklējam vecmāmiņu, nevis sēnes. Kad vecmāmiņa būs rokā, varēsim arī pasēņot.

Un tā bekas palika neskartas, par lielu prieku vāverēm.

Ēzeliši rikšoja pa meža biezokni, kur bija krietni tumšs. Te auga tikai egles, kas bija tik milzīgas, ka nevarēja redzēt pat to zaļos zarus. Egļu galotnes aug-

stu, augstu gaisā bija savijušās kopā un aizēnoja visu, kas atradās zem tām. Tāpēc zemāk augošie zari bez saules gaismas bija nokaltuši, un, jānot cauri egļu silam, Monikai likās, it kā viņa jātu cauri mirušam mežam.

Pastāvīgajā krēslā, kas te valdīja gan dienu, gan nakti, nevarēja augt pat sūnas, tāpēc zeme bija pavisam kaila un melna. Egļu skujas, kas te gadsimtiem ilgi bija birušas un trūdējušas, nebija spējušas padarīt zemi necik mikstāku, un ēzelišu soļi dipēja vien pa stingro klonu tiem zem kājām. Vienīgās, kas te spēja izvilkt dzīvību, bija savādas bāli pelēkas sēnes, kas vietumis auga veseliem bariem un, būdamas vienīgie gaišie akcenti šajā tumšajā, drūmajā meža nostūrī, tūlīt piesaistīja skatienu.

Kaut kas rūsgans pazibēja starp melnajiem koku stumbriem, un Bens riedams aizmetās uz to pusi.

– Lapsa, – noteica Meža Veča. – To jau nu mums te netrūkst, – viņa skumīgi sacīja. – Lapsas, jenoti, vilki, skunsi un tamlīdzīgi nelāguļi... Nemaz neceri, ka te varētu būt kaut kas jauks un mīlīgs kā, piemēram, prēriju sunīši vai koala lāciņi...

Monika zināja, kas ir koala lāciņi. Bet viņai likās, ka tie dzīvo tikai Austrālijā. Toties viņai nebija ne jausmas, kas ir prēriju sunīši...

– Kas ir prēriju sunīši? – viņa jautāja.

– Nu saprotams, ka sunīši, kas dzīvo prērijā, – atrauca Meža Veča. – Kaut gan tie nemaz nav īsti sunīši... Bet tā nu viņus sauc, un viņi ir jauki.

Ēzeliši rikvoja tālāk. No biezokņa viņiem priekšā, izkāris mēli un luncinādams, iznīra Bens. Acīmredzot lapsa bija izsprukusi. Kā nekā viņa šo mežu pārzināja labāk nekā Bens, un tā bija viņas priekšrocība.

Monika sāka prātot par savu vecmāmiņu. Par savu īsto vecmāmiņu. Nevis par to, kura kurnēdama vāra ābolu ievārijumu.

Kāpēc gan viņa bija pazudusi un tagad pavisam viena un vientuļa klaiņoja te pa mežiem? Monika nebija dzirdējusi, ka vecmāmiņas mēdz tā pazust... Bet laikam jau mēdza gan. Viņa nolēma apjautāties Meža Večai.

– Kāpēc mana vecmāmiņa tā noklida?

Meža Veča bija par kaut ko aizsapņojusies un tagad iztrūkusies palūkojās uz Moniku. – Ko? – viņa jautāja.

– Mana vecmāmiņa, – atkārtoja Monika. – Vai visas vecmāmiņas tā klejo?

– Nē, visas nē. Bet dažas klejo. Viņas jau nemaz to parasti nav iecerējušas darīt. Tā gluži vienkārši sanāk.

– Un kas tad ir tā vecmāte, kas palika mājās kopā ar vecotēvu? Varbūt vecaistēvs arī nav īstais?

– Nē, nē, ar vecotēvu viss ir kārtībā, – Meža Veča teica. – Bet tā otra vecmāte nemaz nezina, ka ir tur, kur viņai nemaz nebūtu jābūt. Viņa domā, ka patiešām ir tava vecmāte un tāpēc cenšas arī tā uzvesties. Bet, tā kā patiesībā viņa nemaz tāda nav, tad tas viņai lāgā negrib izdoties.

Cik sarežģīti, nodomāja Monika. Un tik un tā neko nevarēja saprast. Bet lai jau ir, kā ir. Galvenais tagad bija sameklēt īsto vecmāti un neļaut viņai te blandīties apkārt. Galu galā, te taču esot arī vilki...

Egļu biezoknis pēkšņi beidzās, un priekšā, cik tālu vien sniedzās skatiens, pavērās lēzeni pakalni, apauguši ar sūnām, ķērpjiem un augstām, slaikām priedēm. Sūnas likās pavisam izkaltušas un zem ēzelišu kājām čaukstēja kā zīd-papīrs.

Viens pakalns nemanāmi pārgāja otrā, un likās, ka tiem vispār nav gala...

Saule bija nolaidusies nu jau pavisam zemu, tā ka vairs nejaudāja pat izraibināt mežu ar savu sārti zeltaino gaismu. Tagad visas krāsas šķita kā sabiezējušas un tādējādi kļuvušas tumšākas. Un tumši brūnie priežu stumbri un zaļganā sūna ar šur un tur izsvaidītajiem baltajiem ķērpju pikučiem, kas arī šķita kļuvuši pelēcīgi, piepalīdzēja krēslai ienākt mežā.

Priekšā starp priedēm kaut kas spīdēja.

Apkārt silti dzeltenīgajai gaismai atdzīvojās arī viss pārējais, un priežu mizas atguva savu zeltaino mirdzumu, bet ķērpji atgādināja divainus, baltus radijumus, kas likās rāpojam pa zaļgano sūnu paklāju.

Tuvāk piejājot, kļuva redzams, ka gaisma nāk no kādas nelielas mājiņas loga. Šī nu gan bija gluži parasta māja un nepavisam nelidzinājās Meža Večas torņu, piebūvju un trepju pārblīvētajai mītnei. Māja bija celta no akmens, un tai bija tumši sarkans, no vecuma apsūnojis dakstiņu jumts.

– Kas tur dzīvo? – jautāja Monika.

– Kam vien ienāk prātā, – teica Meža Veča. – Pārsvarā tur mīt Mežsargs. Bet, kad viņš dodas kādā no saviem lielajiem Klejojumiem, mājā var apmesties kāds, kurš tobrīd to visvairāk vēlas. Mežs ir pilns ar visādiem radijumiem, kas uzskata to par lielu godu – kaut reizi dabūt padzīvot Mežsarga mājā.

– Ko tad tas Mežsargs sargā? – vaicāja Monika.

– Mežu, ko gan citu, – attrauca Meža Veča. – Šad un tad kādai priedei var uznākt luste kaut kur aizmaldīties. Un tad jau ir vajadzīga liela meistarība, lai aizmānītu viņu atpakaļ...

Monika klausījās un nevarēja vien nobrīnīties. Kas tās par priedēm, kas klejo apkārt savā nodabā?

– Vai priedes vien tā mēdz darīt? – viņa jautāja.

– Ak, nē, ko tu! – iesaucās Meža Veča. – Visi koki ir diezgan traki blandiņas. Bet priedēm tas niķis uznāk visai bieži. Un tad Mežsargs dabū pamatīgi noskraidīties, kad viena tāda priede, nolēmusi izmest kādu likumu, joņo riņķi pa visu mežu...

– Ooo...! – novilkā Monika. Viņa nevarēja izdomāt, ko tur citu varētu teikt.

Tikmēr Meža Večas ēzelītim, šķiet, vienmuļā rikšošana beidzot bija pagalam apnikusi. Tas apstājās un vairs nekustēja ne no vietas.

Monika ar savu ēzeli pajāja kādu gabalu uz priekšu, bet tad, sapratusi, ka neviens viņai neseko, apstājās un apgriezās riņķi.

Meža Veča strostēja savu ēzeli, sauca viņu par slinkumpūzni un raustīja viņa kakla siksnīņu, bet ēzelītis tikai nokāra galvu tik zemu, ka pūkainās ausis gandrīz slaucīja zemi, un palika stāvam. Visbeidzot Meža Veča nokāpa no ēzeliša, saņēma viņu aiz siksnīņas un vilka uz priekšu. Bet ēzelītis atspērās sūnās ar visām četrām un nebija izkustināms.

Meža Veča dusmīgi glūnēja uz ēzelīti.

– Nu vēl pavisam mazu gabaliņu, – viņa sauca. – Paskat, redz, kur aiz kokiem tā gaismiņa – tas taču gluži kā ar roku aizsniedzams!

Ēzelītis uz vienu mirkli pacēla galvu, lai paraudzītos uz gaismiņas pusi, bet tad atkal nodūra acis un izlikās aizmidzis. Viņš droši vien nodomāja, ka, ja jau tas tepat vien ir, tad Meža Večai ēzelis vairs nav nepieciešams...

Meža Veča gan tā nedomāja. Viņa negribēja atstāt savu ēzeli te vienu pašu meža vidū, bet arī piedabūt to kustēties viņa nespēja.

Bens, piešķiebis galvu, tā ka viena auss stāvēja izslieta gaisā, bet otra palika noļukusi, stāvēja turpat netālu un ar interesi gaidīja, kas nu būs.

Kad Meža Veča bija izmēģinājusies visādi, bet bez jebkādiem rezultātiem, viņa beidzot atmeta ar roku un ķērās pie galējā līdzekļa.

Uzmanīgi viņa saņēma vienu ēzeliša ausi un viegli to pavilka. Ēzelītis, sapratis, ka kaut kas nelāgs notiek ar viņa ausi, vienā mirkli uztrūkās no snaudiena un izbijies nosprauslājās.

Meža Veča pavilka ausi vēl mazliet.

Ēzelītis negribīgi paspēra vienu mazitiņu solīti uz priekšu.

Meža Veča vēl drusciņ pavilka ēzeli aiz pūkainās auss.

Ēzelītis nopūtās un sāka tipināt uz Meža Večas pusi. Meža Veča atviegoti uzelpoja un kopā ar ēzeli, kuru tā joprojām turēja aiz auss, panāca Moniku.

– Nav labi viņus raustīt aiz ausīm, – viņa paskaidroja. – Tām var izkrist spalva, un tad tās vairs nebūs pūkainas un pastāvīgi stāvēs noļukušas. Bet dažreiz tas ir vienīgais veids, kā piedabūt viņus kustēties...

Monika iedomājās, kāds izskatītos ēzelītis ar plikām un nokārušamies ausīm. Tad viņš izskatītos pēc baseta, viņa pie sevis nodomāja... Varbūt arī Benu, kamēr viņš vēl bija kucēns, kāds bija plūkājais aiz kreisās auss, un tāpēc tā visu laiku bija noļukusi...?

Saule bija paslēpusies aiz kāda pakalna, un tumsa lida laukā no krūmu biežņām, egļu sila, ieplakām un lapsu alām, iekrāsodama mežu zilgani pelēcīgu. Tikai Mežsarga mājas logs joprojām dzeltenī spīdēja cauri strauji satumstošajam mežam.

Ēzelišiem krēslā bija pagrūti kaut ko saskatīt, un viņi gāja pavisam lēnām, laiku pa laikam paklupdami pār kādu priedes sakni vai zemes izcilni. Visbeidzot viņi bija aizklumburējuši līdz mājas durvīm, un Meža Veča, nokāpusi no sava ēzeliša, trīs reizes sparīgi uzsita pa brangajām ozolkoka durvīm un nelabā balsi iebrēcās: – Tā esmu es! Laid iekšā!

Kādu brīdi viņas stāvēja un gaidīja, bet Bens, paslēpies Monikai aiz muguras, klusām ierūcās. Vispār viņš nebija bailīgs suns, bet šoreiz, drošs paliek nedrošs, tomēr nolēma ieturēt zināmu distanci. Šajā mežā vispār viss bija pārlietu neparasts. Viņa suņa degunam likās, ka nekas nesmaržo tā, kā parasti. Sūnas nesmaržoja isti pēc sūnām, egles – pēc eglēm, un pat lapsa, kurai viņš bija dzinies pakaļ, nebija smaržojusi tā, kā būtu jāsmaržo lapsai...

Kad neviens nenāca viņas ielaist, Meža Veča sāka nepacietīgi miņāties un vēlreiz uzsita pa durvīm. – Vai kāds ir mājās? – viņa sauca. – Mēs gribam tikt iekšā!

Durvis pavērās, un tas, kas tās bija atvēris, tagad stāvēja uz sliedīšņa un smīkņāja. – Tas jau nu ir nepārprotami, – viņš sacīja. – Diez vai tu tā ālētos, ja gribētu nepamanīta paiet garām.

Monika nopētīja runātāju. Tas droši vien ir tas pats Mežsargs, viņa nodomāja.

Mežsargs bija pagara auguma kārns vecis ar izspūrušiem pelēcīgi iesirmiemiem matiem un tādu pašu iesirmu izbužinātu bārdu. Arī mugurā viņam bija kaut kas pelēks, bet to, kas tas īsti bija par apģērba gabalu, to nu gan Monika nevarēja saprast. Katrā ziņā viņas vectēvs nekad neko tamlīdzīgu nevalkāja. Tas bija kaut kas starp uzvalku, mēteli un apmetni, ja vien šīm lietām vispār varēja būt kaut kas kopīgs... Uz deguna viņam bija brilles apaļos ietvaros, un nez kāpēc tās Monikai atgādināja par Ziemassvētku vecīti...

– Sveiki, – teica Meža Veča. – Es jau nodomāju, ka te atkal ir tikai kāds pus-kurls āpsis...

– Nē. Te esmu es, un man ar dzirdi viss ir kārtībā. Kas tā tāda? – Mežsargs jautāja un norādīja uz Moniku.

– Monika, – paskaidroja Meža Veča.

– Sveiki, – teica Monika.

– Jā, – atteica Mežsargs.

– Un tas tur ir Bens, – norādīja Meža Veča, pamādama uz suņa pusi.

– Kur? – jautāja Mežsargs un, izstiepis kaklu, mēģināja saskatīt, kas sēž Monikai aiz muguras.

Bens piesardzīgi pastiepa degunu uz Mežsarga pusi un paošņāja. Atkal tas pats! Viņš nesmaržoja gluži tā, kā parasti smaržoja cilvēki. Te bija arī dzan kaut kas no sūnu, priežu sveķu, zaķu smaržām un pat no gaisa, kāds mēdz būt pērkonā laikā... Tas bija kaut kāds neparasts smaržu jucekļis, kādu Benam vēl nebija nācies ošņāt. Tā ka tagad viņš nevarēja saprast, kā īsti uzvesties. Visbeidzot viņš iesmilkstējās, paluncināja asti un, klušām ierūcies, pašļūca atpakaļ.

Mežsargs, izbrīnīti parāvis uz augšu pinkainās uzacis, vēroja Bena savādo uzvedību. – Vai tavs suns vienmēr tā izdarās? – viņš vaicāja.

– Nē, – attrauca Monika. – Nekad agrāk viņš tā nav darijis. Bet nekad agrāk viņš jau arī nav saticis Mežsargu.

– Nē? – Mežsargs brīnījās vēl vairāk. – No kurienes tad viņš ir ieradies? No Mēness nokritis, vai?

– Nē, no kanalizācijas bedres, – paskaidroja Monika.

Bet Mežsargs tikai stāvēja un pavērtu muti uz viņu blenza. Viņam acimredzami nebija ne jausmas, par ko viņa runā.

– Bet mani ierāva pa vannas caurumu, – Monika turpināja stāstīt. – Bet, tā kā Bens neiet vannā, viņam nācās šļūkt pa kanalizāciju. Galu galā droši vien tas pats vien iznāk...

– Ko viņa tur runā? – Mežsargs klusām vaicāja Meža Večai. – Vai viņa ir vesela?

– Vējbaku viņai nav. Un iesnu arī ne, – teica Meža Veča. – Varbūt viņai vienīgi ir kārais zobs, bet tas arī viss.

– Kārais zobs ir arī man, – teica Mežsargs. – Tā nav nekāda slimība.

– Nē? Kāpēc tad tas reizēm ir un reizēm atkal nav? – prasīja Meža Veča.

– Tev ir tā? – brīnījās Mežsargs. – Tad ar tevi laikam kaut kas nav kartībā. Man tas ir visu laiku...

– Jo ļaunāk tev pašam... – nomurmināja Meža Veča. – Kur lai es piesienu savus ēzeļus?

– Aiz mājas, – atteica Mežsargs.

Meža Veča aizgāja piesiet ēzelišus, kas, kamēr viņi runājās, bija aizmiguši tāpat, kājās stāvot.

– Nāc iekšā, – Mežsargs teica Monikai. Tad viņš uzmeta domīgu skatienu Benam. Suns tā jocīgi pakratīja galvu, un viņa kreisā auss apvērtās otrādi, atklādama rozā iekšpusi. – Nez, vai tas suns arī grib nākt iekšā...?

Suns gribēja. Joprojām turēdamies Monikai cieši blakus, viņš devās līdz uz istabu.

Mežsarga māja no iekšpuses izskatījās gluži parasta, ja neņēma vērā milzīgo krāsni istabas viņā galā. Tā kā bija vasara, krāsns nekurējās, un Mežsargs to acimredzot izmantoja par katlu glabātavu, jo krāsns mutē rēgojās visu iespējamo formu un izmēru katli, sabāzti cits uz cita un cits iekš cita, tā ka nepalika nevienas pašas brīvas vietiņas.

Uz paklājiņa pie krāsns gulēja maziņš jenots. Ieraudzījis Benu, kurš tieši tajā brīdī nāca iekšā pa durvīm, jenots ierējās un, izlēcis laukā pa pusatvērto logu, pazuda tumsā.

Bens nošķaudījās.

Skalī aizcirdama durvis, istabā ieskrēja Meža Veča un satraukti stāstīja:
– Nupat pa tavu logu izlēca jenots. Ja vien man nerēgojās...

– Vai tev mēdz rēgoties jenoti, kas lec laukā pa logiem? – jautāja Mežsargs.

– Nē, – teica Meža Veča. – Bet kādreiz jau viss ir pirmo reizi.

– Tas bija mans jenots. Un tā nebija pirmā reize, kad viņš lec laukā pa logu. Godīgi sakot, man šķiet, ka pirmā reize viņam būtu tad, ja viņš izietu pa durvīm.

Monika aplūkoja istabu.

Istabas vidū stāvēja gaiša koka galds, kam apkārt bija seši tāda paša koka krēsli, bet pie vienas sienas stāvēja ar zaļi un sarkani svītrotu segu pārklāts divāns. Monikai piepeši likās, ka, ja viņa tūlīt tajā neapsēdīsies, viņa patiesi nokritis tepat zemē.

– Vai es varu apsēsties? – viņa jautāja.

– To es nezinu, – Mežsargs izbrīnijies attrauca. – Vai tad tu nekad neesi mēģinājusi? Bet apsēsties tu, protams, *driksti* – ja tas ir tas, ko tu gribēji jautāt.

Monika īsti nesaprata, ko viņš ar to bija gribējis pateikt, bet viņai bija skaidrs, ka divāns patiešām ir domāts sēdēšanai. Atkritusi divānā, viņa nosprida, ka divāns sēdēšanai ir daudz vairāk piemērots nekā ēzeļa mugura.

– Tev nevajadzētu tā auklēties ar tiem jenotiem, – joprojām satraukusies, runāja Meža Veča. – Viņi apēd manas vistas.

– Bet mežā taču vistu nav, – paskaidroja Mežsargs.

– Jautājums ir – kāpēc viņiem vispār tās jāēd? – teica Meža Veča. – Kāpēc gan viņi nevarētu ēst meža putnus vai ķirzakas, vai ko tamlīdzīgu...

– Acimredzot vistas ir garšīgākas, – attrauca Mežsargs. – Kāpēc tad tu pati neēd ķirzakas?

Meža Veča kaut ko nopurpināja. Tad viņa sacīja: – Galu galā, ja viņi grib ēst vistas, lai tad paši arī tās audzē! Es nevaru apgādāt ar vistām visus meža jenotus, lai cik viņu arī nebūtu...

– Deviņi simti četrdesmit astoņi. Plus mīnus trīs, – teica Mežsargs.

– Ko? – nesaprata Meža Veča.

– Jenoti. Tu jautāji, cik mežā ir jenotu.

– Ak, man ir vienalga, cik to ir... Pilnīgi skaidrs ir tikai viens – to ir daudz par daudz! Un viņi ir pārlietu resni. Kopš sākuši ēst manas vistas...

– Man nešķiet, ka viņu būtu par daudz... – brīdi padomājis, teica Mežsargs. – To ir tieši tik, cik tiem jābūt. Bet par to vistu audzēšanu es ar viņiem parunāšu.

Monika sēdēja uz divāna un izklaidīgi plucināja Bena ausi. Viņš bija notupies meitenei blakus un nolīcis galvu uz divāna. Ik pa brīdim viņš, galvu nepacēlis un acis izvalbijis, pavērsa skatienu augšup un sērīgi nopūtās. Kādēļ, to droši vien nezināja arī viņš pats... Monika vēroja Meža Vecu un gaidīja, kad tā beidzot sāks runāt par viņas vecmāmiņu, bet Meža Veča likās tā aizrāvusies ar

vistu un jenotu problēmu, ka bija par vecmāmiņu pavisam aizmirsusi. Tad nu Monika nolēma runāt pati.

– Mēs meklējam manu vecmāmiņu, – viņa sacīja.

– Vai tu ko teici? – vaicāja Mežsargs. Viņš stāvēja pie kaut kā, kas izskatījās pēc instrumentu kastes, un sparīgi pa to rakņājās, tā ka visi riki grabēja un šķindēja vien.

– Jā, – sacīja Monika. – Es teicu, ka mēs meklējam manu vecmāmiņu, un Meža Večai likās, ka viņa varētu būtu pie tevis.

– Pie *manis*? – samulsis iesaucās Mežsargs. – Kāpēc viņai būtu jābūt pie manis? Vai tad te izskatās kā vecmāmiņu pansijā?

– Nē, – attrauca Meža Veča. – Patiesību sakot, te izskatās kā lāča migā... Bet es iedomājos, ka, ja jau te patik nākt visādiem meža zvēriem un jenotiem, tad varbūt arī vecmāmiņa...

– Vecmāmiņa nav nekāds meža zvērs, – Monika sašutusi iejaucās. – Vai jūs vispār esat redzējuši kaut vienu dzīvu vecmāmiņu?

– Diemžēl, – teica Mežsargs, – ne vienu vien.

– Ak tā, – novilkā Monika.

– Jā. Man neizprotamu iemeslu dēļ vecmāmiņu skaits Mežā pēdējā laikā aizvien pieaug, – sacīja Mežsargs.

– Nu tu runā kā no tribīnes, – nosmīkņāja Meža Veča. – Pag, kad tas bija, kad mēs noķērām pirmo vecmāmiņu? Pirms kādiem sešiem gadiem?

– Pirms desmit, – teica Mežsargs. – Nu jā, un kopš tā laika mēs gada laikā noķeram vidēji trīs četras vecmāmiņas. Bet pagājušajā gadā bija veselas astoņas.

– Jā, – piebalsoja Meža Veča. – Un šogad mēs esam jau noķēruši veselas desmit, un tagad atkal Mežā skraida vismaz kādas četras. Drīz jau vecmāmiņas varēs izkonkurēt jenotus, – viņa ķiķināja.

– Varbūt tavas vistas zog ne tikai jenoti...? – daudznozīmīgi ieminējās Mežsargs.

– Kādas muļķības! – Meža Veča iesaucās. – Ja vecmāmiņa gribētu vistu, viņai atliktu tikai piekļaut pie manām durvīm un palikt uz pusdienām.

– Bet varbūt viņai ir kauns. Varbūt viņai šķiet daudz vienkāršāk nakts tumšā ielavīties tavā kūti un pakampt kādu visticu...

– Kādas muļķības, – atkal teica Meža Veča. – Tu to visu izdomā, lai tikai aizstāvētu savus jenotus.

– Kādam viņi ir jāaizstāv. Tu taču to nedarīsi...

– Pilnīgi noteikti, ka ne. Toties, ja viņu savairosies par daudz, neaizmirsti man paziņot – es labprāt viņus pamedīšu, lai, tā sakot, atjaunotu *ekoloģisko līdzsvaru Mežā*...

– Neraizējies, par ekoloģisko līdzsvaru es parūpēšos pats, – stingri teica Mežsargs. – Tomēr pašlaik man šķiet, ka to vairāk apdraud vecmāmiņu un nevis jenotu straujais pieaugums.

Monika visu laiku bija saspringti klausījusies, tomēr neko daudz no runātā saprast nevarēja. Par to ekoloģisko līdzsvaru viņa kaut kur bija dzirdējusi – ja kāda suga savairojās par daudz vai gluži pretēji – sāka izzust, ekoloģiskais jeb

dabas līdzsvars sāka zust. Bet vai tad vecmāmiņas varēja ietekmēt līdzsvaru dabā? Kaut ko tādu gan viņa dzirdēja pirmo reizi... Kaut gan, ja tā padomāja, skaidrs, ka, mežā skraidot apkārt simtiem vecmāmiņu, nekāds dižais līdzsvars nevarēja būt... tad jau vajadzētu arīdzan kādus simts vectētiņus... Un ko Meža Veča tur bija runājusī par jenotu pamedīšanu, ja viņu kļūs par daudz...?

– Jūs nedrīkstat medīt vecmāmiņas! – Monika piepeši iesaucās.

Meža Veča un Mežsargs pārmija samulsušus skatienus.

– Neviens viņas nemedī, – Mežsargs teica. – Tas ir, ja tu domāji medīšanu ar bisi vai ko tamlīdzīgu.

– Āāā... – novilka Monika. – Nu tad jau viss kārtībā.

– Nav vis kārtībā, – sacīja Meža Veča. – Pa mežu bez savas jēgas klaiņo baru bariem vecmāmiņu, un tu saki, ka viss esot kārtībā!

– Kāpēc viņu ir tik daudz? – Monika brīnījās. – Es biju domājusī, ka tur ir tikai manējā.

– Ha! Tad jau tas būtu pārlietu vienkārši. Tātad tagad mums ir četras, un visas viņas ir jādabū rokā un jāsaliek pa vietām.

– Vai tās pārējās arī ir vecmāmiņas kādiem bērniem? – Monika jautāja.

– Un kā tad tev likās? – nesaprata Meža Veča. – Vai tad tu domāji, ka tās ir vecmāmiņas jenotiem? – viņa smējās. – Kaut gan nebūtu nemaz tik slikti, ja jenotiem būtu vecmāmiņas. Tad viņas tos kaut nedaudz pieskatītu un tiem neatliktu laika manām vistām.

– Tad viņas ietu tās zagt kopā ar saviem mazbērniem, – ķiķināja Mežsargs.

– Un kur ir tie pārējie bērni? – jautāja Monika.

– Kādi? – nesaprata Mežsargs.

– Nu to trīs pārējo vecmāmiņu mazbērni, – Monika paskaidroja.

– Ak, tie... Gan jau arī tie drīz būs klāt. Un tad būs pilns Mežsargs ne vien ar vecmāmiņām, bet arī ar viņu mazbērniem... Nebūs nekāds brīnums, ja jenoti izmirs. Viņiem nepatīk, ka Mežā ir jampadracis.

– Vai tad vecmāmiņas taisa jampadraci? – brīnījās Monika. Atceroties savu mājas vecomāti, viņa nevarēja iedomāties, kā vecmāmiņas varētu taisīt jampadraci...

– Un kā vēl! – atsaucās Mežsargs. – Un tas izbiedē kokus, un tad man nākas noņemt veseliem mēnešiem, kamēr es dabūju pa vietām visas noklidušās priedes, kadiķus, vītolus un alkšņus. It īpaši alkšņus. Tie ir sevišķi nervozi. Meža Veča piepeši sarosījās kā uz projām iešanu.

– Labs ir, – viņa sacīja. – Mēs tagad iesim. Un, kad mēs atnāksim atkal, tad jau arī pārējie būs klāt.

– Vai mēs jau ejam? – brīnījās Monika. Likās jocīgi, ka viņiem jau jāiet, – viņi taču tikko bija atnākuši...

Pie loga ārpusē parādījās kāds skumjš, melnā maskā tērpts purns, un Monika jau salēcās, iedomādamās, ka tas

varētu būt kramplauzis, bet tad viņa saprata, ka tas ir tikai jenots, un nomierinājās. Bens sāka mežonīgi riet un metās pie loga, bet Monika atsauca viņu atpakaļ. Skumjais jenota ģimītis pazuda, un Bens atkal apklusā.

– Tas suns ir pārlietu skaļš, – drūmi konstatēja Mežsargs. – Viņš aizbaidīs visus manus jenotus.

– Tas jau nu būtu pārlietu brīnišķīgi, – noteica Meža Veča. – Bet baidos, ka tavus jenotus pat ar uguni neaizbaidīsi.

– Kā jūs tiksiet mājās? – ievaicājās Mežsargs. – Ārā jau ir pavisam tumšs.

Aiz loga patiešām bija melna tumsa, un nespīdēja pat mēness. Skaļi ūjinādamas, laidelējās pūces, un Monika nobrīnījās, kā vienā mežā var būt tik daudz pūču.

– Es cerēju, ka tu mums iedosi kādu gaismiņu, – teica Meža Veča.

Mežsargs atkal piegāja pie savas instrumentu kastes un ņēmās pa to vandīties. Visbeidzot viņš izvilka kaut ko līdzīgu apkaklēm, pie kurām tādā kā puslokā bija piestiprinātas patievas drātiņas. Drātiņu galos karājās apaļas, violetas lampiņas.

Vienu tādu apkaklīti Mežsargs iedeva Meža Vecai un vienu Monikai. Monika neveikli žņaudzīja to pa rokām, īsti nesaprazdama, kas ar to darāms, līdz kamēr Meža Veča uzlika savu «apkaklīti» uz galvas. Tad arī Monika uzlika savējo, bet tā izrādījās stipri par lielu un noslidēja līdz pat degunam.

– Vajag pievilkt šo te aķīti, – teica Meža Veča un šo to pierēgulēja. Tagad apkakle stāvēja kā pienākas, un lampiņa karājās Monikai gandrīz deguna galā.

– Tad jau drīz atkal tiksīmies, – teica Mežsargs, atvērdams durvis.

Bens izmantoja izdevību un izspruka ārā pirmais, bet Monika, pamādama atvadas Mežsargam, viņam sekoja.

– Kad tad jūs atgriezīsīties? – vēl noprasīja Mežsargs, kad Meža Veča jau stāvēja uz sliekšņa.

– Jādomā, ka rīt. Ap to laiku šeit jau vajadzētu būt pārējiem bērniem, un tad mēs varēsīm nopietnāk ķerties pie vecmāmiņu izķeršanas.

– Jā. Kāpēc tad jūs šodien vispār nācāt šurp? – Mežsargs bija diezgan izbrīnījies.

– Ak, es tikai iedomājos, ka varbūt vecmāmiņa patiešām ir pie tevis, – samulsusi attrauca Meža Veča. – Tad mums atliktu tikai trīs.

– Tu taču zini, ka tik vienkārši nekad nav bijis, – nopūtās Mežsargs. – Bez tam Mežā uzdarbojas Vadātājs, vai tad tu viņu esi aizmirsusi? Viņš nekad nepalaidīs garām izdevību piesīties kādai vecmāmiņai un pavadāt viņu uz riņķi, kamēr tā vairs nejaudā pajoņot...

– Vai tu nāc? – sauca Monika, iznirdama no tumsas. – Tur ir tik tumšs, ka it neko nevar redzēt.

– Vajag nospīest šo te podziņu, – paskaidroja Meža Veča, noklikšķinādama kādu slēdzīti uz sava galvas riņķīša. Lampiņa drāts galā tūlīt iemirdzējās violetā gaismā, kas nebija pārlietu spilgta, tomēr pietiekami labi izgaismoja ceļu.

Arī Monika ieslēdza savu lampiņu, un tūlīt viņai deguna priekšā parādījās violetas gaismas aplis, kas kustējās, līdzko pakustējās viņa pati.

– Nu tad atā, – pamāja Meža Veča. – Ejam pēc ēzeļiem! – viņa uzsauca Monikai.

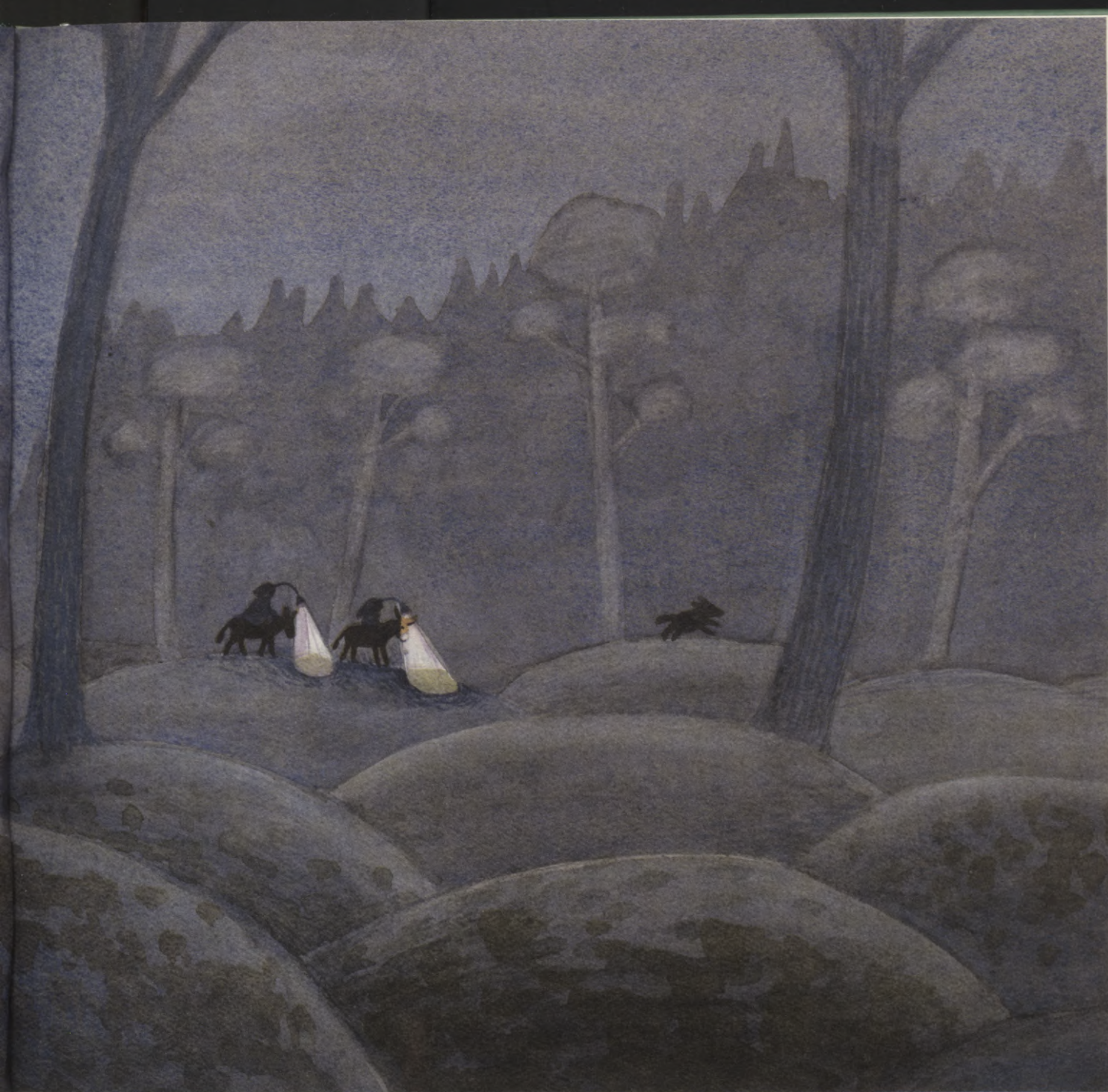
– Atā, – Monika atvadijās no Mežsarga un palēkdamās aizskrēja pakaļ Meža Večai.

– Atā, atā, – sacīja Mežsargs, stāvēdams pusatvērtajās durvīs un noskatīdamies viņām pakaļ, kamēr no Monikas un Meža Večas palika redzami tikai aizēnoti violetas gaismas plankumi. Pēc brīža arī tie pazuda ap stūri un izzuda pa visam.

Mežsargs iegāja atpakaļ mājā un aizvēra aiz sevis durvis.

*

Ēzeļi gulēja un pa miegam sprauslāja, bet Meža Veča tos uzbukņija, un tie, žāvādamies un žēli idēdami, tomēr ļāva uzsēsties sev mugurā un sāka lēnām

slāt atpakaļ uz mājām. Violetās lampiņas spidināja mirgojošu gaismu un rādīja ēzelišiem ceļu, bet no attāluma izskatījās, it kā cauri nakts melnumam pa gaisu raustīgi pārvietotos divi violeti jāņtārpiņi.

Bija bezmēness nakts. Tikai zvaigžņu miljoni mirgoja pie debesīm, bet nakts melnums bija tik biezs, ka pat sidrabaino spīdekļu gaisma nejaudāja padarīt to gaišāku. Mazo lampiņu violetajā gaismā viss izskatījās dīvains un nedabisks. Sūnas vairs nebija zaļas, bet gan melni violetas, bet ķērpji likās atstarojam lampas gaismu un it kā midzēja paši no sevis. Lampiņas spēja apgaismot tikai pavisam nelielu gabaliņu viņiem priekšā, un ik pa laikam viņiem pie pašiem degungaliem no tumsas iznira kāds melns priedes stubrs, ko ēzeliši nebija pamanījuši. Vienreiz Meža Večas ēzeliņš pat aizsnaudās un uztrūkās no miega tikai tad, kad bija ar degunu atdūries pret kāda kadiķa miksti durstīgo zaru.

Monika, kratīdamās ēzeliša mugurā, pati laiku pa laikam aizsnaudās, bet, kad viņa negulēja, viņa domāja par visu to, kas šodien (jeb šonakt, ja rēķināja pēc mājas laika) bija atgadījies.

Izrādījās, ka viņai bija pavisam īsta vecmāmiņa! Bet viņa kaut kur klejoja pa mežu, un tāpēc noteikti bija jāuzmeklē. Un, kas to būtu domājis, arī citiem bērniem mēdza noklist vecmāmiņas un savā nodabā klaiņot pa mežiem kopā ar jēnotiem, lapsām un citiem zvēriem...

– Kas šī ir par vietu, ka tā tik ļoti patik vecmāmiņām? – prasīja Monika.

– Šis ir Mežs, – attrauca Meža Veča.

– Es redzu, ka šis ir mežs, – teica Monika un nožāvājās. Viņai patiešām šausmīgi nāca miegs. – Bet kas šī kopumā ir par vietu?

– Mežs, – atkārtoja Meža Veča. – Šis ir Mežs, un tā šo vietu sauc. Tas nav vienkārši viens no mežiem, kā pie tevis mājās. Tev mājās ir meži un pilsētas, lauki, tuksneši, savannas un okeāni. Un to visu kopā sauc par Zemi. Vai ne?

– Nu jā, – piekrita Monika.

– Bet šis ir Mežs.

– Ak tā, – noteica Monika. Viņa gan īsti nesaprata, ko Meža Veča ar to gribēja pateikt, bet viņai likās, ka acīmredzot te nav ne pilsētu, ne lauku, it nekā... Ir tikai mežs.

– Tas ir labi, – Monika beidzot sacīja. – Man patik meži.

– Tu nesaproti, – teica Meža Veča. – Šis nav tāds pats mežs kā pie tevis mājās.

Bridi padomājusi, Monika piekrita. – Nu jā, – viņa sacīja. – Pie mums koki parasti stāv uz vietas. Un man šķiet, mums nav arīdzan tik daudz jēnotu.

– Ne jau tikai jēnotos tā atšķirība. Mūsu Mežs ir vēl daudz savādāks. Te ir visādas tādas lietas, kādas tu pat iedomāties nevari...

Tajā mirkli kaut kas balts – tik balts, ka to pat melnajā tumsā varēja labi pamānīt, – spīdzīgi smiedamies pāršāvās viņiem pāri ceļam un pazuda meža biežņā. Tie nebija parasti smiekli – šie smiekli bija spalgi un nepārtraukti, un Monikai likās, ka tā varētu smieties ārprātīgi...

Ēzeliši pārbijušies iezviedzās un pacēlās pakaļkājās, bet Monika, šādu manevru pārsteigta, gandrīz nogāzās atmuguriski zemē.

Meža Veča ņemās mierināt savu ēzeli, un, kad Monika pati bija kaut cik atguvusies, arī viņa sāka glāstīt sava ēzeliša ausis, kā to darija Meža Veča, līdz ēzelītis pamazām noklusa un turpināja ceļu.

– Saproti, par ko es runāju? – zīmīgi sacīja Meža Veča.

– Kas tas bija? – jautāja Monika.

– Pūpēžveidīgais, – atteica Meža Veča. – Arī viņu pēdējā laikā kļūst arvien vairāk un vairāk. Man ir aizdomas, ka tieši viņi iztramda kokus ar savu šausmīgo spieģšanu.

Tajā mirklī vēl kāds pūpēžveidīgais ar mikstu būkšķi nokrita no koka tieši viņiem aiz muguras un iespiegdamiem aizskrēja tumsā.

Šoreiz ēzeliši tikai noraustījās un turpināja rikšot.

– Tfu, – nospļāvās Meža Veča. – Tā jau kurš katrs var palikt nervozs. Patiešām būs jāsaka Mežsargam, lai viņš kaut ko sāktu darīt lietas labā. Bet viņam jau tagad nav laika – ar visiem tiem kokiem un vecmāmiņām...

– Kāpēc te ir tik daudz vecmāmiņu? – atkal vaicāja Monika.

– Kas to lai zina? – atrauca Meža Veča. – Agrāk nekas tamlīdzīgs nenotika. Bet tad pirms (cik viņš teica – desmit?) desmit gadiem sāka parādīties pirmās vecmāmiņas. Un tad vairs nebija miera, jo viņas skraidīja apkārt pa mežu, tramdot dzīvniekus, savukārt pūpēžveidīgie tramdīja viņas, tā ka mums nekas cits neatlika, kā sadabūt viņu mazbērnus, lai tie tās savāc.

– Kāpēc jums vajadzīgi mazbērni? – Monika vaicāja. – Vai tad mazbērni labāk prot viņas te atrast?

– Ne jau par to ir runa, – Meža Veča atmeta ar roku. – Saproti, mēs vienkārši negribam kļūdīties. Redzi, ja te klist vairākas vecmāmiņas, ir tik viegli viņas sajaukt un aizsūtīt pie nepareizā mazbērna. Un tad pie visa vainīgi būsim mēs. Izpostīta dzīve mazbērnam, vienas mokas vecmāmiņai un tā tālāk... Saproti?

– Nezinu, – teica Monika. – Laikam jau ne pārāk.

– Nu nekas. Tas, ka tu to saprastu, tik un tā neko nemainītu.

Ēzeliši beidzot bija tikuši līdz egļu biezoknim un tagad lauzās tam cauri, sausajiem egļu zariem lūstot viņiem ceļā. Monikai un Meža Vecai nācās pieliekties un piespiest galvas cieši pie ēzelišu kakliem, lai zari, ko ēzeliši, ejot cauri biežņai, bija noliekuši un kas pēc tam kā rikstes nāca atpakaļ, nesistos viņām sejās. Bens smilkstēdams gāja aiz ēzelišiem, un, tā kā viņa ceļu neizgaismoja neviena lampiņa, tad viņš ik pa brīdim paklupa pār kādu sakni vai nolūzušu zaru.

Šeit tumsa bija vēl biezāka nekā priežu pakalnos, jo nebija pat zvaigžņu blāvās gaismas. Violetā, it kā pūkainā gaismiņa, kas nāca no spuldzītēm, tik tikko spēja apgaismot zemi, un ēzeliši vilkāš uz priekšu vēl gausāk nekā līdz šim.

Monika visu laiku krita snaudā un uztrūkās no miega tikai tad, kad jau bija sākusi slidēt lejā. Arī Meža Veča, šķiet, snauduļoja, un vienubrīd Moniku uztrūcināja no miega pamatīgs krāciens, no kura tad pamodās arī pati krācēja.

Vietām biezo tumsu kļiedēja savādi zaļgani un sārti mirdzoši plankumi, kuru gaisma Monikai atgādināja spīdošos uzrakstus veikalu skatlogos.

– Kas tur spīd? – viņa jautāja Meža Večai.

– Mēness suņusēnes, – tā atteica.

– Kāpēc mēness? – Monika jautāja. – Vai tad tās nāk no Mēness?

– Ak, nē taču. Sazin, no kurienes tas nosaukums ir radies... Droši vien tādēļ, ka tās tik spocīgi spīd. Kaut gan, protams, tās spīd nevis blāvi kā mēness, bet visās iespējamajās krāsās.

Ēzelišiem tuvojoties kādam no mirdzošajiem plankumiem, tas kļuva blāvāks, līdz izdzisa pavisam, toties līdz ar to kļuva redzamas pārējās spīdošās mēness suņusēnes visapkārt. To bija krietni daudz – mirdzēdamas tādās kā fosforiscējošās krāsās, tās bija izsvaidītas pa visu biezokni un izskatījās, it kā kāds būtu krustām šķērsām izplājis Ziemassvētku eglīšu lampiņu virtenes.

– Redzi, kā tās izdziest, kad mēs pienākam tuvāk? – Meža Veča jautāja.

Monika pamāja ar galvu.

– Tās maskējas, – paskaidroja Meža Veča. – Kaut gan, protams, ja tās nespīd, tās ir daudz vieglāk nejauši nomīt nekā, kad tās spīd. Bez tam, ņemot vērā, ka tās tik un tā neviens neēd, šāda maskēšanās ir diezgan muļķīga. Bet mēness suņusēnes nekad nav bijušas pārlietu gudras...

Beidzot ēzeliši pēdējiem spēkiem izlida no biežņas un atviegloti nosprauslājās. Bet bija atlicis vēl krietns gabals, ko iet līdz Meža Večas mājām. Ēzeliši kā par brīnumu pat nedomāja aušoties un nokārtām galvām rikšoja uz priekšu. Acīmredzot arī viņi ilgojās pēc iespējas ātrāk nokļūt atpakaļ mājās.

Beidzot priekšā pavidēja gaisma.

Un tad starp kokiem iznira robainie Meža Večas mājas torni. Mājai visapkārt, kā arī uz daudzajiem balkoniem un logos dega neskaitāmas sīkas, dzeltenas lampiņas, kas tā vien aicināja Mežā klaiņojošos iegriezties un paciemoties.

– Ha! – teica Monika. – Kāds ir mājās!

– Nē, nē, – sacīja Meža Veča. – Tie lukturiši iedegas katru vakaru, kad paliek tumšs. Sākumā es tos iededzināju vecmāmiņu pievilināšanai, bet jāsaka, vēl neviena vecmāmiņa nav tādā veidā pievilinājusies... Bet tad man tie iepatīkās, un es nolēmu tos dedzināt katru nakti, lai jau vecmāmiņas dara, ko grib...

Ēzeliši, ieraugot mājas ugunis, ieviedzās un pielika soli, un pēc nepilnas minūtes viņi jau bija klāt. Meža Veča ielaida viņus aplokā, un tad viņas abas ar Moniku un Bens devās iekšā.

– Šausmas, kā es gribu gulēt, – teica Monika. – Man šķiet, es varētu aizmigt, kājās stāvēt...

Viņas izgāja cauri virtuvei un iegāja istabā, kurā stāvēja Bena apskādētais radioaparāts. Monika iekrita dīvānā un aizvēra acis... Un tūlīt viņai likās, ka viņa atkal sēž ēzeliša mugurā un gar acīm zib sausie egļu zari, bet šur un tur tumšā zaigo spīdošās suņusēnes...

– Ei, mosties! – sauca Meža Veča un pakratīja meiteni aiz pleca. Uztrūkusies no miega, Monika nepamierināti pavērās uz Meža Veču.

– Kas ir? – viņa samiegojusies jautāja. – Ko tu mani krati?

– Tagad nav laika gulēt, tā ka celies vien augšā! – sauca Meža Veča un vēlreiz nepacietīgi iebukņija Moniku. – Celies, celies!

– Vai tad atkal kaut kur jāskrien? – Monika murmināja, ar pūlēm uzslieda mās augšā no divāna.

– Jāiet vannā! – sauca Meža Veča. – Ātri, ātri! Es skrienu laist ūdeni!

– Ko? – brīnījās Monika. – Vannā? Tik vēlu? Paklau, vai es nevarētu šovakar nemazgāties? Man šķiet, es tur aizmigšu...

– Ne jau mazgāties! – Meža Veča iesaucās. – Mums jādabū tevi atpakaļ! Un tūlīt pat... – un viņa izskrēja no istabas, un tad jau viņas soļi dipēja kaut kur virs galvas, acimredzot kādā no mājas daudzajiem torņiem.

Monika bija pārāk samiegojusies, lai saprastu, par ko iet runa. Līdzko Meža Veča bija ārā pa durvīm, viņa atkal atkrita divānā un tūlīt sāka šņākt.

Kad pēc mirkļa Meža Veča ieskrēja atpakaļ istabā un ieraudzīja Moniku mierīgi gulam un Benu šņākuļojam turpat līdzās uz paklājiņa, viņa sašutumā sasieta plaukstas. – Kas tad nu? Tu atkal guli! – šoreiz viņa neaprobežojās ar kratīšanu vien, bet, sagrabusi Moniku aiz rokas, uzrāva viņu augšā un vilka ārā no istabas. Monika, vēl pa pusei aizmigusi, paklupa pār Benu, un tas iekaucies pamodās.

– Kas noticis, kur tu mani velc? – Monika murmulēja, acīm kritot ciet.

– Es taču tev teicu – uz vannu. Tev laiks doties projām.

Bens rūkdams klunkurēja pakaļ Monikai un Meža Večai – viņam likās, ka pret viņa saimnieci ir iecerēts kas nelāgs.

– Kur projām? – nesaprata Monika.

– Kur, kur? Uz mājām. Uz savām mājām. Es nevaru ar tevi te auklēties cauru nakti.

– Bet tev nemaz nav jāauklējas, – Monika iebilda. – Es mierīgi gulēšu līdz pat rītam.

– Nē, nē, tas nekur neder... Saproti taču, mums jādabū tevi atpakaļ tūlīt, citādi būs par vēlu, un es nevarēšu trāpīt tajā brīdī, kad tu nokļuvi šeit.

– Ko? – Monika bija pārlietu samiegojusies, lai iedziļinātos laika ceļošanas niansēs.

– Es saku, ka tev jādodas atpakaļ tūlīt, citādi var gadīties, ka es tevi dabūšu atpakaļ tikai kādas pāris stundas pēc tam, kad tu pazudi no savām mājām.

Monika tūlīt pat pamodās. – Tad vecāmāte mani iespundēs istabā uz mūžīgiem laikiem! – viņa izbijusies iesaucās.

– Tieši tas jau ir tas, ko es saku, – sacīja Meža Veča. – Tāpēc nav ko čamāties. Skrien augšā pa tām kāpnēm!

Viņas bija iznākušas šaurā un patumšā koridorā, kur uz augšu vītņveidīgi aizvijās tādas pašas šauras kāpnēs. Monika metās augšup, un Bens, paspraukdams Meža Večai garām un skaļi riedams, aizdrāzās viņai pakaļ. Meža Veča, kaut ko purpinādama sev zem deguna, nedaudz lēnāk viņiem sekoja.

Uzskrējusi līdz pašai augšai, Monika atdūrās pret pusparvērtām durvīm, pa kurām spraucās laukā tvaiks. Varēja dzirdēt, kā aiz durvīm ar troksni vannā gāžas ūdens.

Iegājusi vannas istabā, Monika domīgi apstājās. Tūlīt aiz viņas pa durvīm ieskrēja Bens, un pēc britiņa ienāca arī Meža Veča.

– Kas būs ar Benu? – Monika jautāja.

– Un kam tad ar viņu jābūt? – atvaicāja Meža Veča.

– Kā viņš tiks mājās? Tev taču te nav nevienas kanalizācijas lūkas?

– Nu, nē... – smējās Meža Veča. – Lai viņš nemaz neiedomājas, ka es viņa dēļ ievilkšu kanalizāciju... Nāksies arī viņam darīt tāpat kā visiem pārējiem.

Monika sarauca pieri un ieprima domās.

– Viņš nemūžam neies vannā, – viņa beidzot paziņoja. – Kaut arī viņš būtu veselu gadu ik dienas vērtījies pa dubļiem un no netirības apaudzis ar sēnēm, vienalga neviens viņu nevarētu piespiest ieiet vannā.

– Nekas, nekas... Gan viņš ieies visur, kur vajadzēs, – noteica Meža Veča, aizgriezdama krānu. Vanna bija pilna, un Monika nometa drēbes un ielida ūdenī. Bens piesteidzās pie vannas un steidzīgi palaka ūdeni, bet tūlīt pat to arī izsplāva. Acīmredzot tajā vēl nebija pietiekoši daudz ziepju...

– Varbūt tu pie viena gribi nomazgāties? – pavaicāja Meža Veča.

– Es gribu gulēt, – teica Monika. Siltajā ūdenī miegs mājās virsū tā, kā nekad.

– Labi, tad taisies. Rauj laukā korķi!

– Ko, jau? – brīnījās Monika.

– Vai tu gribi gulēt vai negribi?

– Gribu.

– Tad rauj laukā korķi, tu taču nevari gulēt vannā!

– Pag, tu nepateici, kad mēs atkal tiksimies, – Monika atgādināja.

– Ritvakar ej atkal vannā, – sacīja Meža Veča. – Nav ko to lietu vilkt garumā – jo ātrāk mēs noķersim vecmāmiņu, jo labāk.

Monika izrāva korķi, un ūdens strauji izplūda no vannas. Virs vannas cauruma sagriezās jau pazīstamais ūdens virpulis, kas kļuva aizvien lielāks, jo mazāk ūdens palika vannā, un, kad gandrīz viss ūdens bija aiztecējis, virpulis skaļi iežļerkstējās, nožagojās, un Monika pazuda caurumā.

Bens sāka mežonīgi riet un ielēca vannā. Piegrūdis purnu pie vannas cauruma, kur bija pazudusi Monika, viņš dedzīgi to ošņāja, bet, nesaodis neko ne-parastu, turpināja skaļi riet.

– Kārtībā! – priecīgi noteica Meža Veča un atgriezta dušu.

Bena riešana strauji aprāvās, kad pār viņu pavisam negaidīti sāka gāzties silta ūdens straumes, un viņš tā samulsa, ka pat neizlēca no vannas. Sarāvies un mēģinot saprast, no kurienes pēkšņi radies tāds ūdens daudzums, viņš izmisiģi midījās turpat vannā.

Pavisam neliels ūdens virpulītis sagriezās ap vannas caurumu un rāva iekšā dušas pietecināto ūdeni, līdz Benu sāka vilkt uz vannas cauruma pusi. Sākumā viņš mēģināja turēties pretim, bet ķepas slidēja pa slapjo emaljēto vannas dibenu, un suns tika vilkts arvien tuvāk un tuvāk. Un tad vienā acumirkli viņš bija pazudis, un vannas istabā stāvēja Meža Veča viena pati.

– Fū, – viņa nopūtās un aizgriezta krānu. – Cik labi, ka suņiem pietiek tikai ar dušu...

Tad viņa izgāja no vannas istabas un, izslēgusi gaismu, devās pa kāpnēm lejā, lai beidzot liktos uz auss. Šī patiešām bija bijusi briesmīgi nogurdinoša diena, bet, ja tā padomā, viss taču vēl bija priekšā. Meža Večai nez kāpēc bija aizdomas, ka šoreiz ar vecmāmiņām būs vēl lielāka noņemšanās nekā jebkad agrāk...

*

Monika atjēdzās savā vannas istabā, un pirmais, ko viņa ieraudzīja, bija Bendžamins, kas kā melns kustīgs punktiņš skrēja pāri griestiem.

– Hā! Prieks tevi redzēt! – iesaucās Monika. – Te nu tu skraidī... Tomēr man šķiet, ka pūpēžveidīgie skrien ātrāk. Katrā ziņā spiedz viņi noteikti daudz skaļāk. Tas, protams, nenozīmē, ka es gribētu, lai arī tu tā spiegtu... Dievs, pasargi!

Kamēr viņa runāja, viņai blakus nez no kurienes uzradās Bens. Izmircis un galīgi pārbijies Bens. Laikam gan tikt iesūktam vannas caurumā bija izrādījies daudz baismīgāk nekā nokļūt kanalizācijas lūkā.

Bens ierējās un paskatījās visapkārt. Pamanījis zaļo krokodilu, kas tupēja uz vannas malas un, kā Benam likās, nejauki sminēja, suns ierūcās un sabozās, bet ūdens no viņa kažoka pilēja un plakšķēdams krita plančkā, kas vēl nebija iztecējusi no vannas. Bens saprata, ka viņš ir daudz par slapju, nekā viņa suna gods to varētu pieļaut, un ļoti suniski noskurinājās no purna līdz pat pašam astes galiņam. Ap viņu kā no strūklakas pašķīda ūdens šaltis, un Monika iekliegusies izlēca no vannas.

– Nu vai zini, – viņa teica sunim. – Te taču nav nekāda pludmale. Es būtu tevi izslaucījusi divēli, bet nu jau tam vairs nav nekādas jēgas.

Suns nosprauslājās un, pakampis zobos krokodilu, arī izlēca no vannas.

Monika bija noņēmusi no auklas divēli un ietinusies tajā, bet tad viņa ieraudzīja, ka krokodils gluži bezpalīdzīgi kūlājās Bena zobos. Bens klusām ņurdēdams un nolaistu asti caur uzacīm vainīgi glūnēja augšup uz Moniku. Viņa skatiens nepārprotami sacīja – es zinu, tev tas nepatiks, bet reizi par visām reizēm man ar viņu ir jāizrēķinās.

Monika sagrāba krokodilu aiz astes un pavilka, bet Bens, joprojām ņurdēdams, ne par ko negribēja laist savu upuri vaļā. Monika pavilka spēcīgāk, un Bens patipināja uz viņas pusi, tomēr krokodilu no zobiem neizlaida.

– Laid vaļā krokodilu! – sauca Monika, sagrābusi krokodilu nu jau ar abām rokām. – Laid vaļā, vai arī tu savu mūžu vairs netiksi pie radio!

Bens ieņurdējās, tādējādi paužot savu attieksmi pret tik nežēlīgu šantāžu, un negribīgi palaida krokodilu vaļā. Monika atmeimuroja atpakaļ un iebumsijās durvis. Rokās viņa turēja apsiekalotu krokodilu, kam tieši pāri vēderam gāja Bena zobu pēdas.

– Kas tur notiek? – aiz durvīm atskanēja labi pazīstams brēciens, un vecmāte atvēra vannas istabas durvis.

Kad viņa ieraudzīja Moniku, kas stāvēja, ietinusies divēli, ar sakodītu krokodilu rokās un slapjo Benu, kas vēl joprojām mīdijās, sabozis spalvu un naidīgi

rūkdams uz krokodilu, viņa uz kādu mirkli zaudēja valodu. Diemžēl viņa to atguva samērā ātri...

– Kas tad te...?! – viņa iesaucās. – Marš prom uz savu istabu! MARŠ! – viņa kļiedza.

Monika vēl sagrāba savu zemē nosviesto drēbju kaudzi, nosvieda krokodilu turpat zemē un, uzsaukusi Benam, labprāt pazuda savā istabā. Bens aizlūkšoja viņai pakaļ, un viņa kažoks pilēja, atstādams slapju sliedi.

Tikusi savā istabā, Monika aizcirta durvis un ielēca gultā. Bens jau metās pie radio, bet Monika viņu apsauca.

– Nē, Ben. Šovakar ne, šovakar jāiet gulēt – šaušalīgi nāk miegs...

To teikdama, viņa palida zem segas un izslēdza gaismu. Bens nopūtās un, izpurinājies palikušo ūdeni no sava kažoka, nolikās zemē blakus gultai. Nepagāja ne pāris sekundes, kad viņi abi jau šņāca.

BENS UN KANALIZĀCIJAS LŪKA

ākamajā rītā Monika pamodās briesmīgi vēlu. To varēja nojaust pat nepaskatoties pulksteni, jo visa istaba bija kā pielietā ar spožu saules gaismu. Uz ielas bija diezgan trokšņaini – tātad diena jau gāja vaļā pilnā sparā.

Bens bija pamodies un tagad sasprindzis sēdēja pie galda, pievērsis ilgu pilnu skatienu radioaparātam.

– Slēdz iekšā! – uzsauca Monika, un suns momentā uzlēca kājās un, pieskrējis pie radio, uzsita tam ar ķepu. Radio ieslēdzās, un Bens, sakampis zobos kloķi, ņēmās mainīt stacijas, lai atrastu kaut ko piemērotu.

Monika izrāpās no gultas, saģērbās un devās uz virtuvi kaut ko iekost.

Virtuvē neviena nebija. Izskatījās, ka visi jau ir paēduši, tāpēc Monika sadabūja maizi, izņēma no ledusskapja pienu, sviestu un ievārijumu un uzsmērēja sev maizītes. Brīdī, kad viņa sēdēja pie galda un ēda, ienāca vecāmāte. Klusēdama viņa apsēdās galda otrā pusē pretim Monikai.

Tas, ka vecāmāte klusēja, nebija nekas neparasts, tomēr tas, ka viņa tā vienkārši sēdēja pie galda, neko nedarīdama, gan šķita dīvaini.

Monika caur pieri piesardzīgi palūrēja uz vecāsmātes pusi. Vecāmāte blenza viņai tieši virsū. Monika steigšus nodūra acis un skatījās tikai uz savu sviestmaizi.

– Nevajag glūnēt caur pieri, – sacīja vecāmāte. – Kā gan tas izskatās!

Monika neko neatbildēja un turpināja ēst savu sviestmaizi. Kā lai viņa zinātu, kā tas izskatās! Viņa jau nu nesēdēja augām dienām pie spoguļa, glūnēdama uz sevi caur pieri tikai tādēļ, lai uzzinātu, kā tas izskatās... Cik gan muļķīgus jautājumus mēdza uzdot vecāmāte! Nu bet, tā kā viņa nemaz nav Monikas istā vecāmāte, viņai tas varētu būt piedodams. Galu galā viņa jau nemaz nezināja, kā jāuzvedas vecmāmiņai...

Monika klusām iespurdzās. Padomā tik – un šī vecā sieviete patiesi domā, ka ir viņas vecāmāte! Cik muļķīgi...

– Nav ko spurgt, – vēsi noteica vecāmāte, joprojām igni blenzdama uz Moniku. – Kad tu būsi beigusi pētīt to savu sviestmaizi, varbūt tu varētu man velīt mazliet uzmanības, man tev ir kas sakāms.

Tas nu atkal bija kaut kas galīgi muļķīgs! It kā viņa, Monika, nevarētu klausīties arī ēdot. Viņa taču neēda ar ausim...

Tomēr, kamēr viņa nebija pabeigusi ēst sviestmaizi, vecāmāte joprojām neteica ne vārda. Un tikai tad, kad pēdējais kumoss bija norīts un Monika pacēla acis uz vecomāti, tā beidzot sāka runāt.

– Par to suni... – uzsāka vecāmāte. – Es tev aizliedzu ņemt viņu pie sevis vannā. Suni var nomazgāt arī bļodā – es necietīšu, ka man jāiet vannā, kur pirms manis ir bijis kāds netīrelis suns.

– Viņš nav netīrelis, ja vien dabū nomazgāties vannā, – teica Monika. – Bez tam es nedomāju, ka viņš vispār ir bijis vannā, viņš to nemūžam nepieļautu. Man šķiet, viņš ir bijis tikai dušā, vai ne, Ben? Tu taču nemaz nebiji vannā? Vismaz mūsējā jau nu noteikti ne... – viņa piemetināja.

– Meiten, nemelo man, – bargi teica vecāmāte. – Suns, izmircis no purna līdz pat astei, stāv vannas istabā, un tu man gribi iestāstīt, ka viņš nav bijis mūsu vannā? Kā vannā, es gribētu zināt, tad viņš ir bijis? – viņa ironizēja.

– Es neko negribu iestāstīt, – atcirta Monika. – Un vispār, es ne pie kā nesmu vainīga – pa kanalizācijas lūku viņš atpakaļ tikt nevarēja, jo lūkas tur vienkārši nebija.

– Ak tad nebija lūkas, ko? – atkārtoja vecāmāte. – Ko tu te mels? Kaut gan, kāda tam nozīme... Kārtējie tavi izdomājumi... Un neiedomājies vēl kādreiz likt suni vannā!

Ar šiem brīdinošajiem vārdiem viņa pameta virtuvi un atstāja Moniku atviegloti smērējam vēl vienu ievārijuma maizīti. Pa pusparvētajām durvīm purnu pabāza Bens un ienāca virtuvē. Monika iebēra bļodiņā suņu barību un izbrīnījās nolūkojās, kā viņš badīgi klūp tai virsū.

– Kā tu vari ieēst ko *tādu*? – viņa brīnījās.

Bens, ar purnu ieracies bļodā, kaut ko apmierināti atņurdēja.

– Vecāmāte tevi lamā, – Monika teica Benam. Tas par atbildi tikai nicīgi nosprauslājās. – Viņai nepatīk, ka tu ej vannā, – viņa turpināja. – It kā tu to darītu! Bet par kanalizācijas lūku viņa nenoticēja – pati vainīga...

Bens rūkdams kraukšķināja savu ēdamo.

Iepriekšējā vakara duša viņam bija nākusi par labu. Laikam tā bija aizskalojusi visus netīrumus no Bena kažoka, jo viņa tumšā spalva tagad spīdēja vien, un viņa kažoks izskatījās tik miksts un zidains kā reti kad agrāk...

Monika nevarēja vien sagaidīt, kad varēs par pagājušo nakti pastāstīt savai draudzenei Helgai, tāpēc, kad bija steidzīgi apēsta pēdējā ievārijuma maize un kad Bens bija izšņakstinājis pēdējos gardos kumosus no savas bļodas, viņa metās prom uz savu istabu, lai paķertu Bena kakla siksnu.

Skrienot cauri istabām, Monika dzirdēja kā noklaudz ārdurvis, vecāmātei aizejot. Laikam viņa devās uz veikalu. Ļoti labi, nodomāja Monika... Ar vectēvu būs daudz vieglāk tikt galā. Izzvejojusi Bena siksnu no pagaldes, viņa aplika to sunim ap kaklu un devās uzmeklēt vectēvu.

Vectēvs sēdēja savā istabā un lasīja kādu biezu grāmatu. Monikai likās, ka viņš to lasa jau otro nedēļu.

– Paklau, vectēv, – Monika ieteicās. – Mēs ar Benu drusku iziesim ārā, labi?

Vectēvs kaut ko piekritoši noņurdēja un uzslējās kājās, lai izlaistu viņus laukā. Bens zināja, ka ir paredzama izskriešanās. Griezdamas asti uz riņķi kā pro-

pelleri un nepacietībā smilkstēdams, viņš metās uz ārdurvīm tādā ātrumā, ka Monika, kas joprojām turēja viņu aiz saites, tika aizrauta sunim līdzī.

– Mierā, Ben! – viņa sauca, lēkšodama pakaļ sajūsminātajam sunim. Bet Bens nelikās mierā, kamēr nebija sasniedzis ārdurvis un tagad, smilkstēdams vēl skaļāk nekā līdz šim, mīdījās pie durvīm, laiku pa laikam uzsīdams pa tām ar priekšķepu. Tomēr durvis bija ciet, iekams nebija pienācis vectēvs un tās atslēdzis.

Līdzko durvis bija vaļā, Bens metās laukā ar tādu sparū, ka izrāva siksnu Monikai no rokām, un viņa iekliegdamās aizdrāzās lejup pa trepēm sunim pakaļ.

Mājas ārdurvis stāvēja pusvirus, un brāzmainais rudens vējš raustīja tās ciet un vaļā. Izskrējusi ārā, Monika palūkojās visapkārt, bet Benu nekur nemanīja.

Diena bija saulaina, bet vēsa. Debesis bija koši zilas, un tām pāri mežonīgā ātrumā skrēja vēja izplūkāti balti mākoņi. Spēcīgas brāzmas kaukdamas brāzās lejup pa ielu, pa ceļam sapīdamās retajos kokos, kas auga ielas malā. Atsevišķas spilgti dzeltenas lapas vēl šūpojās nu jau gandrīz kailajos koku zaros, un laiku pa laikam kādu no tām noplēsa vējš un aizrāva sev līdzī. Čaukstēdams un plivinādams savas melnbaltās lapas, pa trotuāru garām aizlidoja kāds laikraksts, brīžiem piezemēdamies un brīžiem atkal paceldamies augstāk gaisā...

Pa ielu šurpu turpu nevaļīgi šaudījās automašīnas un, ievīstījušies mēteļos un drebinādāmie, garām steidzās cilvēki. Bens bija pazudis.

Kādu brīdi Monika stāvēja pie durvīm, domādama, uz kuru pusi suns varētu būt aizskrējis, kad ap stūri atskanēja spalga riešana. Monika nekavējoties aizmetās uz turieni.

Protams, līdzko viņa bija nogriezusies ap stūri, viņa ieraudzīja Benu, kurš bija nometies uz vēdera pie kādas kanalizācijas lūkas un, piebāzījis degunu tai pavisam cieši klāt, skaļi rēja. Cilvēki, redzēdami milzīgo, rejošo suni, kam pie tam vēl nebija uzpurņa, žigli pārgāja uz ielas pretējo pusi.

Pieskrējusi klāt, Monika sagrauba suņa siksnu un uzšņāca: – Fui, Ben! Kā tev nav kauna tā aizbēgt no manis? Vai tad tu nezini, ka apkārt blandās suņu ķērāji? Ieraudzīs tevi vienu pašu klistam apkārt pa pilsētu, un tu nepaspēsi ne atjēgties, kad jau tupēsi aiz restēm!

Bens vainīgi iesmilkstējās, bet tad atkal pievērsās kanalizācijas lūkai un, paluncinājies asti, liksmi ierējās.

Monika nometās ceļos sunim līdzās un domīgi nopētīja tumšo kanalizācijas lūku. Varēja dzirdēt, kā lejā skaļi tek ūdens. Bez tam no lūkas nāca diezgan pamatīga smirdoņa.

– Hmm... – noteica Monika. – Vai šī ir tā lūka, Ben?

Bens zvetēja ar asti pa trotuāru tā, ka plakšķēja vien. Skaidrs, ka viņš pašlaik domāja par tiem mežiem, kuri, kā viņš labi zināja, sākas aiz šīs te necilās kanalizācijas lūkas... Bija nesalīdzināmi patīkamāk skraidīt pa mīkstu sūnu klātiem pakalniem nekā pa pilsētu, kur visu laiku bija jāuzmanās te no mašīnām, te no cilvēkiem, kas, šķiet, to vien darija kā mēģināja uzkāpt viņam uz astes vai iebelzt pa sāniem ar lietussargu...

– Nē, Ben, – stingri noteica Monika. – Mēs noteikti neizmantosim šo te lūku... – un viņas deguns noraustījās, kad no lūkas uzvēdīja kāda sevišķi nepatīkama smaka. – Tomēr man ir aizdomas, ka tu šovakar atkal iesi dušā...

Bens pārstāja luncināties, iesmilkstējies pielēca kājās un caur savām dzeltenīgajām uzacīm lūdzoši palūkojās uz meiteni. Viņam bija nelabas aizdomas, ka vārds «duša» nozīmēja tās šausmīgi nepatīkamās ūdens šaltis, kas bez jebkāda brīdinājuma pēkšņi gāzās pār galvu, vienā mirkli izmērcēdamas kažoku tā, ka vajadzēja vairākas stundas, lai tas atkal kļūtu sauss...

– Nemaz nemēģini diedelēt, – sacīja Monika, ar riebumu uzlūkodama melnās, ar netīrumiem aplipušās kanalizācijas lūkas restes. – Un, starp citu, tu vakar pamatīgi smirdēji pēc tam, kad biji izgājis cauri šai te kanalizācijai...

Suns protestēdams saslēja ausis un skaļi ierējās. To nu gan viņš ļoti labi saprata! Monikai bija licies, it kā viņš būtu smirdējis... Kādas muļķības!

Viņš vēlreiz piegrūda purnu pie lūkas un paošņāja. Skaidrs, ka nekas te nesmirdēja! Smaržoja pēc pussatrūdējušām liepu lapām, vecām avizēm, pelēm, sarūsējušām caurulēm un... Kas tad tas...?

Bens atkal nometās garšļaukus un, piebāzis degunu pie lūkas, dziļi ievilka gaisu nāsīs.

Kā tad... tā jau viņš bija domājis... Beigta žurka! Un beigta pavisam īsu brīdi, jo vēl vakar tās te nebija... viņš vēl nekad mūžā nebija redzējis istu beigtu žurku...! Viņam noteikti bija jātiek tai klāt un jāpapēta tuvāk... ja tikai Monika atļautu...

Bens pielēca kājās un, pieglaustām ausīm luncinādamies un smilkstēdams, lūkojās te uz Moniku, te uz kanalizācijas lūku, visnotaļ skaidri ļaudams noprast, kas viņam padomā...

– Es taču teicu – nē! – Monika sacīja. – Ja tu gribi atkal tikt atpakaļ uz mežiem, tev nāksies iet caur vannas caurumu. Vairs nekādas kanalizācijas! Nav nekāds brīnums, ka Meža Veča tevi noturēja par netireli... Pēc tā, kā tu toreiz smirdēji, neko citu nemaz nevarēja padomāt...

Benam bija gluži vienalga, ko Meža Veča par viņu domāja... Viņam vajadzēja to žurku... vairāk par visu pasaulē viņam pašlaik vajadzēja to žurku...

Brīdi pavērojis Moniku, Bens sāka domāt, ka žurka ir to vērtā, lai drusku pašmauktos... Kamēr Monika runāsies ar Helgu, viņš pavisam nemanāmi aizzagšies projām... un Monika nemaz nepamanīs... un viņa nemaz neievēros, ka viņš ir bijis projām, kad viņš jau būs atpakaļ... toties žurka būs izpētīta no ūsām līdz pat rozā astes galiņam...

Šādu domu satraukts, Bens, saspicējis ausis, ierējās, un Monika aizdomīgi viņu uzlūkoja. – Ko tu tur perini? – saraukusi uzacis, viņa jautāja.

Bens atslābināja ausis, ļaudams to pūkainajiem galiņiem noslīgt uz priekšu, un nevainīgi paluncināja asti. Viņš izskatījās pēc suņa, kurš neperina pilnīgi neko un kurš ir tikai priecīgs tik jaukā, spirtā dienā būt laukā uz ielas... Draiski pielēcis pie Monikas, suns ar purnu pabakstīja viņas piedurkni, it kā aicinādams paspēlēties...

Bet Monika nebija tik viegli apmānāma.

– Es tevi pieskatīšu, – viņa draudēja. – Tā ka uzvedies kā nākas. Vecaimātei, protams, nepatika, ka tu esi bijis vannā, bet man ir aizdomas, ka viņai vēl mazāk patiks tas, ka tu pārradīsi mājās, smirdot pēc peļu mēsliem un sazin pēc kā vēl...

Bens izlikās, ka neko nesaprot, un, sagraibis zobos savu siksnu, sniedza to Monikai. Viņa, joprojām neuzticīgi lūkodamās uz savu suni, paņēma siksnu un beidzot iesmējās. – Labs ir, aizmirsti taču vienreiz to kanalizāciju. Skrienam!

Un viņa metās lejup pa ielu, bet Bens, skaļi riedams, apsteidza viņu un tagad lēkšoja pa priekšu, laiku pa laikam apstādamies un pagaidīdams Moniku, kura netika viņam līdzī. Tā viņi skrēja, ik pa brīdim uzgrūzdamies kādam no gājējiem, kurš tad izbijies atlēca malā, palaizdams garām skrejošo mazo meiteni un milzīgo, melno, pinkaino suni.

Kad viņi bija noskrējuši veselu kvartālu un nogriezušies ap stūri, Monika aizelsusies apstājās pie kādas tumši pelēkas piecstāvu mūra ēkas un kādu brīdi stāvēja, smiedamās un atvilkdama elpu. Vaigi viņai bija piesārtuši no skriešanas un asā vēja, bet garās, tumšās matu cirtas, kas sniedzās gandrīz līdz pat jostas vietai, plīvoja viņai ap galvu kā tāds divains vainags... Monikai reti tika apgriezti mati, jo vecaimātei nepatika ar tiem noņemties. Arī pie friziera viņa netika vesta, un tā nu tie auga savā vaļā... Monika vienmēr staigāja vaļā izlaisītiem matiem un ar savām pelēcīgi melnajām cirtām, kas sprogošanās dēļ bija pilnīgi neizķemmējamas, reizēm izskatījās pat vēl pinkaināka par Benu...

Bens bija notupies turpat blakus un, izkāris rožainu mēli, elsoja, vienlaikus liksmi luncinādams asti.

Beidzot, kad abi bija kaut cik atguvušies, Monika devās pie durvīm un, uzskrējusi augšup pa nedaudzajiem pakāpieniem, pastiepās uz pirkstgaliem un nospieda ciparu kodu uz plāksnītes pie ārdurvīm. Atskanēja pazīstamā melodija, un durvis noknakšķot atslēdzās. Monika atspiedās pret durvīm, jo tās bija diezgan smagas, un, pasvilpusi Benam, iegāja namā.

Uzkāpusi otrajā stāvā, Monika nospieda zvana pogu pie savas draudzenes Helgas dzīvokļa durvīm. Bens apsēdās kāpņu laukumīnā un, piešķiebis galvu, koncentrēja skatienu uz durvju rokturi.

Kādu brīdi viņi gaidīja, bet nekas nenotika. Aiz durvīm bija klusums, un nebija ne miņas no parastajiem šļūcošajiem soļiem, kas parasti bija dzirdami, Helgas vecmāmiņai nākot atvērt durvis.

Monika piezvanīja vēlreiz. Bija dzirdams, kā dzīvokļa iekšpusē stiepti noskan zvans, bet nekādas citas skaņas tam nesekoja. Drošības pēc Monika piezvanīja vēlreiz un tad devās pa kāpnēm lejup.

– Neviena nav, – viņa teica Benam.

Tas piekritoši ierējās.

– Laikam būs aizgājušas uz parku. Vai uz veikalu. Man vajadzēja vispirms piezvanīt, pirms mēs nācām šurp...

Viņi izgāja atpakaļ uz ielas un devās uz parka pusi. Tas bija pavisam netālu, tikai pāris kvartālu lejup pa ielu. Kad Monika un Bens iegāja parkā, Monika noņēma sunim siksnu, un Bens sajūsmināts aizmetās prom pa celiņu. Nepagāja ne piecas minūtes, kad viņi pamanīja Helgu un viņas vecmāmiņu. Helga skraidīja pa parka celiņu, lasīdama pēdējās dzeltenās lapas, bet viņas vecmāte sēdēja turpat netālu uz soliņa. Viņa pirmā pamanīja Moniku un iesaucās: – Ā, Monika! Un Bens!

Bens ierējās un metās pie viņas apsveicināties. Helgas vecmāte pabužināja suni aiz auss un pievērsās Monikai: – Atkal vieni paši, ko? Kur tad tava vecmāmiņa?

– Kura? – neapdomīgi pajautāja Monika, jo tajā mirkli bija iedomājusies abas savas vecmāmiņas – isto, kas patlaban klaiņoja kaut kur pa divaino mežu, un neīsto, kas droši vien bija aizgājusi iepirkties.

Helgas vecmāte manāmi apmulsā – tādu atbildi viņa laikam nebija gaidījusi.

– Kā, vai tad tev ir divas vecmāmiņas? – viņa jautāja. – Un es biju domājusi, ka tev ir tikai tā, pie kuras tu dzīvo – tava tēta mamma?

– Ko? – Monika arī apjuka. – Ak, jā, jā, protams, ka tikai tā... Es pārteicos, – viņa steigšus paskaidroja. Tomēr Helgas vecmāte joprojām viņu tā divaini uzlūkoja.

– Viņa kaut kur izgāja, – Monika sacīja, atcerēdamās, ka vēl joprojām nav atbildējusi uz Helgas vecmātes jautājumu.

Pa to laiku bija pieskrējusi Helga un tagad mēģināja piespiest Benu apsēties un pasniegt viņai ķepu. Taču Bens nekādi nespēja aptvert, kas no viņa tiek gaidīts, un tikai stāvēja, luncinādams asti un neizpratnē nolūkodamies, kā Helga cenšas kaut ko viņam ieskaidrot.

– Mēs aiziesim līdz tam uzkalniņam, labi? – Monika vaicāja Helgas vecmāmiņai un piemiedza ar aci Helgai.

– Labi, labi, – noteica Helgas vecmāte. – Es gan palikšu tepat. Te vismaz spīd saulīte.

Monika saķēra draudzeni aiz rokas, pasvilpa Benam, un viņi devās uz pakalniņa pusi. Tur nemanīja neviena cilvēka, un tas bija labi, jo Monika negribēja, lai kāds nejauši noklausītos to, ko viņa grasījās stāstīt draudzenei. Tomēr nebija gluži tā, ka uz kalniņa nebūtu nevienas dzīvas dvēseles...

Gluži kā apdullis no viena koka pie otra skraidīja mazs, melns kaķis. Ticis pie koka, tas uzskrēja dažus soļus augšā pa stumbru, kādu mirkli kā sastindzis

palika tur karājamies aiz priekšķepām, tad, atlaidis ķepas, nokrita zemē un, sametis asti puslokā, aizmetās pie nākamā koka...

Bens riedams metās trenkāt kaķi, Monika uzbrēca, lai viņš nāk atpakaļ, bet Benam ne prātā nenāca to darīt... Pārāk reti viņam gadījās iespēja tā kārtīgi iztramdit kādu kaķi... Visbeidzot Monika atmeta sunim ar roku, sapratusi, ka nekāda labuma no viņas kliegšanas nebūs.

– Kā iet? – prasīja Helga.

– Dīvaini, – atteica Monika un izstāstīja draudzenei savus un Bena pagājušās nakts piedzīvojumus.

Helga klausījās pavērtu muti un, kad Monika bija pabeigusi, kādu laiku neteica neko.

– Nu, – Monika nepacietīgi viņu mudināja, – ko tu par to visu domā?

– Nezinu, – domīgi sacīja Helga, plucinot kādu tikko paceltu sārtu kļavas lapu. – Savu mūžu neko tamlīdzīgu neesmu dzirdējusi...

– Tur jau ir tā lieta! – iesaucās Monika. – Es varu derēt, ka nevienam nav ne jausmas, kas slēpjas aiz vannas caurumiem un kanalizācijas lūkām!

– Tu domā, tajā mežā var nokļūt pa kuru katru vannas caurumu un kanalizācijas lūku? – brīdi padomājusi, jautāja Helga.

– Domā, ka nē?

– Varbūt, ka tas ir atkarīgs no viņiem tur, tajā mežā, – sacīja Helga. – Ja viņi grib, viņi var iedabūt tevi tur iekšā, bet, ja to gribi tikai tu...

– Tu domā, ka es nevarētu tur tikt tikai pēc savas vēlēšanās?

– Nu vispār man šķiet, ka nē.

– Un kāpēc tieši pa vannas caurumu?

– Droši vien tā bija visērtāk, – smējās Helga. – Tu taču pusi mūža pavadi vannā!

– Tā nu gan nav, – noņurdēja Monika.

– Lai vai kā, labākais ir tas, ka varbūt tu beidzot tiksi pie normālas vecāsmātes. Tā tagadējā jau neder par vecomāti ne miskastruncim...

Bens pa to laiku bija uztrencis kaķi kokā, un, kad viņš bija labu brīdi sēdējis zem koka un rējis, bet kaķis pa to laiku, ērti iekārtodamies kādā zaru staklē un pilnīgi ignorēdams suni, kas tur apakšā ārdijās, taisījās nosnausties, Bens nolēma mest mieru kaķim un iet paskatīties, kas notiek ar žurku.

Uzmetis skatienu abām meitenēm, kas, sabāzušas galvas kopā, par kaut ko saspringti sačukstējās, Bens klusām aizlavijās no pakalna pa otru pusi un aizlēkšoja prom no parka uz kanalizācijas lūku, kur bija paslēpusies kārdinošā žurka...

Atskrējis pie kanalizācijas lūkas, Bens nometās zemē un, piešāvis tai purnu, paošņāja...

Kā tad... Smaržoja pēc žurkas tā, kā vēl nekad... Bens mēģināja iebāzt purnu starp kanalizācijas lūkas restēm, bet vai nu viņa purns bija par resnu, jebšu arī spraugas starp restēm par šauru, bet viņš nekādi nevarēja iedabūt purnu lūkā. Nerunājot jau nemaz par sevi pašu...

Bens apmulsis ieņurdējās un paslējās uz priekšķepām. Kaut kas te nebija tā kā nākas... Viņš taču pavisam skaidri atcerējās, ka vēl vakar, kad viņš bija

snaikstīties gar šo pašu lūku, kaut kā vienā mirkli viņš bija atradies lūkas viņā pusē un tad – mežā... Bet šoreiz nekas tamlīdzīgs nenotika.

Bens mēģināja vēlreiz...

Un atkal nekas nenotika. Žurka palika viņā pusē, bet Bens – šajā...

Nu labi... Ja jau lūka negribēja laist viņu, Benu, iekšā ar labu, bija jāmēģina kaut kas nopietnāks.

Bens iekodās ar zobiem kanalizācijas lūkas restēs un mēģināja tās izkustināt. Rūkdams viņš atspērās ar visām četrām ķepām un vilka... Bet lūka pat nepakustējās. Bens vilies izlaida restes no zobiem un saviebies nočāpstinājās. Garšoja pēc kaut kā nelaba. Būs jāuzēd virsū zāle... Visbeidzot nopūties, viņš pameta kanalizācijas lūku un rikšoja atpakaļ uz parku.

Par nelaimi, Monika bija ievērojusi viņa prombūtni un tagad, ieraugot suni, dusmīgi tam uzsauca.

Bens, vainīgi luncinādamies, pieskrēja pie viņas, joprojām čāpstinādamies. Pat zāle nebija varējusi pilnībā dabūt prom nejauko garšu...

– Kur tu blandies apkārt, ko? – Monika strostēja suni. – Un ko tu tā jocīgi čāpstinies? Splauj ārā, – viņa sacīja, saķerdama suņa purnu.

Bens turpināja čāpstināt, bet laukā neko nespļāva, jo nebija jau nekā, ko splaut.

Monika pieliecās sunim pavisam tuvu, gribēdama saskatīt, ko īsti viņš tur ēd, bet tad saviebusies atsprāga atpakaļ.

– Fui! – viņa iesaucās. – Atkal viņš ir snaikstīties gar to kanalizācijas lūku! Un ko gan viņš tur atrod, es tiešām nesaprotu!

Kā gan lai viņa saprastu to, kāda varena beigta žurka tur slēpās...!

– Vai tu neteici, ka Benu ierāva pa kanalizācijas lūku? – jautāja Helga.

– Jā, tā sacīja Meža Veča. Un viņš patiešām briesmīgi smirdēja... Tāpat kā tagad... Fui, liecies mierā! – iesaucās Monika un atgrūda suņa purnu, kurš pielabinādamies mēģināja viņai nolaizīt degunu. Bens sabozās, pagāja malā un, ar zobiem izplēsis vēl kādu zāles puduri, sāka to apņēmīgi košļāt.

– Viņš tagad droši vien atkal bija mēģinājis tikt iekšā pa to pašu lūku, – sacīja Helga. – Tikai viņam nekas nav sanācis... Jo acīmredzot vēl nav īstais brīdis.

– Tu domā? Var jau būt, ka tā arī ir. Meža Veča teica, lai es šovakar atkal ejot vannā.

– Nu ja! Un tad jau atkal viņa tevi ieraus! – satraukti iesaucās Helga. – Kaut kas vienreizējs! Kas to būtu domājis, ka caur vannas caurumiem var nokļūt tik savādās vietās kā tas mežs!

– Un pa kanalizācijas lūkām... – nicīgi piebilda Monika.

– Ko?

– Arī pa kanalizācijas lūkām, – atkārtoja Monika.

– Nu jā, bet tas ir tikai suņiem, – atsaucās Helga.

Tad uz celiņa parādījās Helgas vecmāmiņa un ar mājienu aicināja meitenes nākt lejā no kalna. – Jāiet mājās gatavot pusdienas, – viņa sacīja, kad meitenes bija pienākušas. – Ko tas suns tik divaini čāpstinās? – viņa izbrīnīti vaicāja, vērojot kā Bens kaut ko žļurgā pa muti, bet purnam abās pusēs kā noplukušas zaļas ūsas nokarājas zāles stiebri.

– Laikam kaut ko nelabu apēdis, – izvairīgi atteica Monika, un Helga iespurdzās.

– Vai negribi šovakar atnākt ciemos? – Moniku aicināja Helgas vecmāmiņa, bet Monika izvairījās.

– Nē, nē, šovakar es nevaru... Ir šis tas svarīgs darāms...

Helgas vecmāmiņa izbrīnīti viņu nopētīja.

– Kas jums abām padomā, ko? – viņa jautāja, bet Helga un Monika tikai vienaldzīgi paraustīja plecus. Bija skaidrs, ka nav vērts neko stāstīt vecmāmiņai, pat ja viņa bija tik saprātīga kā Helgas vecmāmiņa. Neviens pieaugušais to neņemtu nopietni... Šā vai tā...

Monika pamāja atvadas Helgai un viņas vecaimātei un devās prom. Bens, zāles stiebriem birstot ārā no mutes, aizlēkšoja viņai pakaļ.

Kad Monika un Bens pārradās mājās, vectēvs un vecāmāte pusdienas jau bija paēduši. Monika par to tikai priecājās, jo tas nozīmēja, ka viņai nevajadzēs pie pusdienu galda klausīties vecāsmātes nebeidzamajā purpināšanā.

Ieraugot, ka Monika ir mājās, vecāmāte, burkšķēdama kaut ko par to, ka «kas tā par modi uz visām ēšanām nākt ar nokavēšanos», šļūkādama aizslāja uz virtuvi un pašāva uguni zem pannas, kur acimredzot glabājās Monikas pusdienu daļa.

Monika ienāca virtuvē un, apsēdusies pie galda, gaidīja, kad sasils viņas pusdienas, kamēr Bens elsdams šņakarējās pa savu bļodiņu.

Vecāmāte tikmēr apmaisīja kartupeļu biežputru un tad, divaini saviebusies, paostīja gaisu. Un saviebās vēl vairāk...

– Kas te *tik* šausmīgi smird? – viņa dusmīgi jautāja.

Vispirms viņa aizdomīgi paskatījās uz Moniku, bet acimredzot meitene neizskatījās pēc tādas, no kuras varētu nākt šausmīgā smaka, tāpēc vecāmāte pievērsās Benam. – Tu, suns, – viņa bargi tam uzsauca. – Panāc šurp!

Bens pacēla galvu no savas bļodiņas un, ierāvis asti kājstarpē, bailīgi panācās tuvāk. Vecāmāte noliecās pie suņa, bet tūlīt kā dzelta atsprāga nost.

– Ak, kungs! – viņa iesaucās, aizspiedusi degunu, tāpēc viņas balss izklausījās diezgan divaini. – Ko tas suns ir darijis?!

Patiešām – milzīgie zāles daudzumi, ko Bens bija nokošļājis pēc uzbrukuma kanalizācijas lūkam, par labu noteikti nebija nākuši – gluži otrādi... Tagad viņš smirdēja vēl ļaunāk nekā pirmīt... Tā kā Monika pie šīs smakas bija jau nedaudz pieradusi, viņa nevarēja saprast, par ko nu vecāmāte tik briesmīgi satraucas. Bet vecaimātei laikam likās, ka Bens ir kaut kur izvārtījies, nevis kaut ko nelabu apēdis, un tāpēc viņa sacīja: – Šovakar tev viņš *obligāti* jānomazgā.

– Vannā? – jautāja Monika un jau nopriecājās. Tas nozīmēja, ka atkrita klapatas, kā iedabūt Benu vannas istabā tā, lai neviens nepamanītu.

– Protams, nē, – vecāmāte nošņācās. – Man liekas, es tev vienreiz jau pa-

teicu, ko domāju par suņa likšanu vannā. Tu viņu mazgāsi bļodā – tajā vecajā, lielajā bļodā, kas mētājas koridora skapī.

– Bet vai es to drikstu darīt vannas istabā?

– Mazgā viņu, kur vien gribi, bet lai es rit neredzētu vannā nevienas pašas Bena spalviņas... – viņa vēl piedraudēja.

– Labi, labi, – Monika attrauca un klusībā jau sprieda, kā gan lai šovakar iemāna Benu dušā. Jo, ja būtu jātiek galā ar vecāsmātes aizliegumiem vien, tā vēl būtu mazākā bēda, bet šoreiz, šķiet, tas bija kaut kas tāds, ko nevēlējās arī Bens. Un pretoties suņa untumiem bija jau grūtāk...

Vecāmāte, burkšķēdama un vēl arvien aizspiedusi degunu, beidzot izslēdza gāzi un uzlika Monikai uz šķīvja biezputru un pārpalikušo gaļas šķēli. Tā nebija diez cik liela, un Monika šķībi uz to noskatījās...

Kad vecāmāte bija izgājusi no virtuves, Monika ķērās pie ēšanas. Vispirms viņa tāpat ar pirkstiem pārplēsa uz pusēm savu gaļas šķēli un vienu pusi nosvieda uz grīdas Benam. Suns momentā bija klāt un gaļas pusšķēle pazuda vienā kampienā. Arī Monika apēda savu gaļu un tad ķērās pie biezputras, bet Bens – pie savas suņu barības. Šķiet, ka ne vienam, ne otram atlikušais ēdiens vairs tik labi negaršoja.

Kad Monikas šķīvis un Bena bļodiņa beidzot bija tukši, Monika iesvieda šķīvi izlietnē un devās uz savu istabu. Šķīvi viņa atļāvās nenomazgāt, jo pēc pieredzes zināja, ka vecāmāte šodien jau bija tik daudz burkšķējusi uz viņu, ka tagad negribēs viņu redzēt ne acu galā... Patiesi, dažkārt vecāmāte labprātāk pati nomazgāja meitenes šķīvi, nekā gāja viņai kaut ko aizrādīt – tik ļoti Monika viņai krita uz nerviem...

Pēcpusdiena pagāja, Monikai sēžot savā istabā un lasot grāmatu, kamēr Bens bakstījās ap radio. Kad Bens bija nokaucies līdz aizsmakumam, reizes piecas pa durvīm bija pabāzusies saniknotas vecāsmātes seja un arī Monikai pašai jau sāka sāpēt galva, viņa beidzot lika sunim izslēgt radio, ko tas ar vilšanās izteiksmi purnā arī izdarīja.

Ap pulksten pusseptiņiem Monika vairs nevarēja mierīgi nosēdēt un jau gribēja iet un laist vannā ūdeni, kad pa durvīm atkal ielūrēja vecāmāte.

– Vai tu izvedīsi suni laukā, vai arī atkal tas būs jādara man? – viņa dūsmīgi jautāja.

Monika nebija īsti klausījies, ko vecāmāte viņai jautā, un tagad izklaidīgi attrauca:

– Jā, jā, dari vien...

Pēc brīža viņa satrūkusies palēcās, jo pamanīja, ka vecāsmātes seja, saviebtā dūsmās, joprojām rēgojas pavērtajās istabas durvīs.

– Ko... ko tu teici? – Monika pārjautāja.

– Es prasīju, vai tu izvedīsi suni pastaigāties, vai liksi *man* to darīt? – vecāmāte, zobus griezdamā, atkārtoja.

– Ak, suni... Jā, jā, protams, es viņu izvedīšu...

Monikai nebija bijis ne prātā vest laukā Benu, jo galu galā viņi taču pēc pavisam neilga laika atkal būs mežā. Bet saprotams, ka viņa nevarēja sākt to skaidrot vecāmātei, un tā nu nekas cits neatlika, kā izvest suni ārā.

Monika paķēra suņa siksnu un, uzsvilpusi Benam, paspraucās garām vecaimātei, kas vēl joprojām stāvēja durvis. Līdzko Monika bija prom, vecaimāte saviebusies piegāja pie loga un atrāva to līdz galam vaļā. Viņai likās, ka te vēl arvien šaušalīgi smird...

Tā kā bija rudens, ārā bija jau pavisam tumšs. Protams, ielu lampas un skatlogu gaismas neļāva pilsētai satumst pilnīgi, un tomēr bija skaidrs, ka ir jau pavēls vakars. Droši vien nevienai citai vecaimātei neienāktu prātā laist vakarā uz ielas bērnu vienu pašu, turpretī Monikas vecaimātei neienāca prātā, ka viņa varētu to nedarīt... Savukārt vectēvs bija tā ierāvis savā pasaulē, ka pat nemanīja, kas notiek aiz viņa istabas durvīm.

Un tā nu Monika, sabāzusi rokas jakas kabatās un no aukstuma klabinādama zobus, jo vējš uz vakarpusi bija kļuvis vēl spēcīgāks, devās uz leju pa patumšo ielu, kamēr Bens, kuru laikam nekāds vējš nebaidīja, liksmi lēkāja viņai apkārt. Iela bija pavisam tukša, un Monikai garām pasteidzās tikai retais gājējs. Izskatījās, ka šovakar visi cilvēki centās pēc iespējas ātrāk tikt siltumā. Lampas stiprajā vējā šūpojās un meta pār ielu raustīgu, baltu gaismu. Tā kā bez vēja brāzmu kaukoņas nedzirdēja nevienas citas skaņas, tāda gaismas šūpošanās izskatījās diezgan spokaini – it kā kāds tupētu augšā uz kāda no māju jumtiem un, baidīdams gājējus, spidinātu lejup milzīgu, baltu laternu...

– Ilgi mēs šovakar nestaigāsim, – Monika sunim teica. – Jāpietaupa spēki. Kā nekā mums vēl gara diena priekšā...

Aizgājusi līdz kvartāla beigām, viņa pagriezās, lai ietu atpakaļ. Viņai likās, ka tas ir pietiekami, lai radītu iespaidu vecaimātei, ka suns ir veicis ikvakara pastaigu. Kad Monika jau tuvojās savai mājai, kļuva manāms, ka Bens nebūt nav aizmirsis par kanalizācijas lūku. Lūdzoši smilktēdams, Bens lūkojās uz kanalizācijas lūkas pusi, bet Monika stingri viņu pasauca atpakaļ. Viņa baidījās, ka Meža Veča varētu pārprast un ieraut Benu tagad. Tad viņai vajadzētu

paskaidrot vecaimātei, kur ir palicis suns. Protams, ja viņa vispār pamanītu, ka suns ir pazudis...

Mājās Monika tūlīt pat devās uz vannas istabu un atgriezās vaļā krānu. Vecā-māte, ejot garām, ieskatījās vannas istabā un pēc brīža atgriezās, stiepdama milzīgu, pieputējušu bļodu.

– Tu aizmirsi šo te, – viņa teica Monikai, iesviedzama bļodu vannas istabā. Monika, iedama paraudzīt, kāds ir ūdens, tik tikko pār to nepaklupa un neie-gāzās vannā ar visām drēbēm. Viņa pastūma bļodu malā un, pacēlusi no grī-das zaļo, ar Bena zobiem iezīmēto krokodilu, kas mētājās kaktā, kur to acīm-redzami bija iespērusi vecā-māte, iegrūda to kādā no skapiša atvilktnēm. Ne-kad nevarēja paredzēt, kas notiktu, ja Bens, vannai esot pilnai ar ūdeni, mes-tos cīniņā ar krokodilu...

Visbeidzot vanna bija gatava, un Monika aizgāja uz savu istabu pasaukt Be-nu. Sapratis, ka tiks ielaists vannas istabā, suns sākumā ļoti sajūsminājās, jo vi-ņa prātā vēl arvien stāvēja neaizmirstamais zaļais krokodils. Bet, kad viņš bija iegājis vannas istabā un krokodilu nekur nemanīja, suns sāka satraukties. Uz-reiz atmiņā nāca baismīgais ūdenskritums, kurā viņš bija nokļuvis kādā ļoti li-dzīgā vannā, un suns ar ilgām iedomājās kanalizācijas lūku...

Bet Monika jau aizlika durvīm priekšā krampīti, tā ka vairs nebija, kur sprukt, un atlika tikai samierināties. Bens nopūtās un nogulās zemē, uzlicis gal-vu uz priekškepām.

Monika iekāpa vannā. Protams, ka viņai ne prātā nenāca izmantot nejēdzi-go, veco bļodu. Tā izskatījās briesmīgi netīra un pie tam vēl nedaudz ierūsējusi.

– Un vecā-māte gribēja, lai es tādā mazgātu Benu, – Monika dusmojās. – Lai viņa pati tajā mazgājas, ja viņai tā tik ļoti patīk, bet Bens ies dušā!

Bens, izdzirdot vārdu «duša», ieņurdējās. Tas nesolīja neko labu...

Šovakar Monika ne reizi neiedomājās ne par mežezeru, nedz par koraļļu ri-fiem. Tagad nekādām fantāzijām vairs neatlika laika – pārāk daudz kas brīnu-mains notika īstenībā...

Bridi pagulējusi vannā, viņa žigli nomazgājās un izrāva vannas korķi. Tad vi-ņa atgriezās dušu un noskalojās. Bens tikmēr šausmās blenza uz ūdens straumēm, kas plūda no garās, tievās šļaukas uzgaļa. Viņa ļaunākās nojautas sāka piepildī-ties... Iesmilkstējies viņš mēģināja palist zem vannas, bet tur jau bija pilns ar kaut kādām bļodām, un Bens pat pie labākās gribas nevarēja tur iespraukties.

Tajā brīdī Monika viņam bargi uzsauc: – Ben! Šurp!

Bens ieņurdējās un atmuguriski atkāpās līdz durvīm.

Pa to laiku ūdens strauji aizplūda no vannas, un Monika jūta, ka kuru katru mirkli viņa var tikt ierauta caurumā. Un viņa ne par ko nevēlējās doties uz me-žiem bez Bena.

– Ben – PIE MANIS! – viņa kļiedza, un Bens, tāda uzbrēciena pārsteigts, lē-nām sāka tuvoties vannai.

– Ātrāk, Ben... ĀTRĀK!!! – sauca Monika, juzdama, ka viņu sāk vilkt uz vannas cauruma pusi. Visbeidzot Bens, pamanījis, ka Monika slid projām, ie-riedamies ielēca pie viņas vannā...

Pār viņiem nolija pēdējās dušas šaltis, un tad jau viņi bija Mežā.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

CETURTĀ NODAĻA

ACS

psveicu ar atgriešanos, – sacija Meža Veča un pasvieda Monikai dvieli. Bens paskrēja gabaliņu tālāk un nopurinājās, izgriezdams savu kažoku gluži kā centrifūgā.

– Ļoti slapjš pārvietošanās veids, – sacija Monika, ietinusies dvieli un izgriezdama matus. – Arī Benam. Viņam, zini, tas briesmīgi nepatik... Un šovakar patiešām viņam vairāk būtu noderējusi zobu iztīršana...

– Par ko tu runā? – nesaprata Meža Veča, un Monika viņai izstāstīja, kā Bens bija knakstījies ap kanalizācijas lūku.

Meža Veča ar pretīgumu noraudzījās uz suni tā, it kā tas būtu pats netirīgākais radījums visā pasaulē. Bens, Meža Večas skatienu pilnībā pārpratis, metās viņai klāt, luncinādams asti tik spēcīgi, ka suņa dibens gorījās līdzī, bet šļakatas no vēl arvien slapjās astes šķīda uz visām pusēm.

– Apžēliņ...! – iesaucās Meža Veča un palēca malā.

– Ben, pie manis, – Monika uzsauca sunim, un tas, tikpat liksmi luncinādams, tagad metās pie savas saimnieces.

Paskatoties apkārt, Monika secināja, ka šoreiz viņi uzreiz nokļuvuši pie Meža Večas mājas. Tur jau tā stāvēja viņiem aiz muguras, sliedama pret zilajām debesīm savus neskaitāmos tornišus. Kāpnes izskatījās vēl ļodzīgākas, mājas stūri – vēl asāki, un pati māja – vēl šķībāka nekā vakar.

– Šodien mums atkrit gājiens līdz manai mājai – man izdevās precīzāk notēmēt. Un tas ir labi, jo mums ir maz laika... tik daudz kas jāpaspēj... – runāja Meža Veča un tad pamanīja, ka Monika vēl joprojām stāv, ietinusies dvieli.

– Ko tu neģērbies? – viņa tai uzsauca.

– Man nav drēbju, – atsaucās Monika.

– Ko? Ak tā... – Meža Veča pagriezās un aizskrēja uz māju. Pēc neilga brīža viņa atkal parādījās, nesdama Monikas vakardienas drēbju kārtu. Monika žigli tās uzģērba un bija gatava ceļam.

– Kur mēs šodien iesim? Atkal pie Mežsarga?

– Jā. Šodien tur būs savākti arī pārējo trīs vecmāmiņu mazbērni, un, kas zina, varbūt arī kāda vecmāmiņa būs parādījusies...

– Un, ja nebūs?

– Ja nebūs, mums, saprotams, nāksies iet viņas meklēt...

Viņas devās uz mājas pusi, un Monika nodomāja, ka viņas iet pakaļ ēzelišiem. Kādu brīdi viņa klusēdama domāja un tad vaicāja: – Vai Mežs ir liels?

– Vai tava pasaule ir liela? – atvaicāja Meža Veča.

– Milzīga, – teica Monika.

– Nu redzi... Arī Mežs ir milzīgs.

– Un kā mēs tādā milzīgā Mežā sameklēsim četras mazitiņas vecmāmiņas?

– Kas tev liek domāt, ka viņas ir mazitiņas? – brīnījās Meža Veča. – Tu varbūt neticēsi, bet man ir gadījies tikt ar tādām vecmāmiņām, kas augumā pārspēj pat Mežsargu...

– Ej nu ej? – Monikai patiešām bija grūti kaut kam tādām noticēt. Tad nu gan tās bija vecmāmiņas... Un kādiem tādā gadījumā jābūt *mazbērniem*...? Monika ļoti cerēja, ka viņas pašas vecmāmiņa nebūs ne uz pusi tik gara kā Mežsargs...

– Vienalga... – viņa visbeidzot noteica. – Es tik un tā nesaprotu, kā jūs viņas atrodat.

Meža Veča sākumā neko neatbildēja un tad ļoti izvairīgi atteica: – Hmmm... Nu redzi, ir dažas vietas, kur ir daudz lielākas iespējas sastapt vecmāmiņas nekā citās vietās...

– Kādās vietās? – nesaprata Monika.

– Tad jau redzēsi, nav ko mani pratināt, – diezgan asi noteica Meža Veča.

Monika nobrīnījās, bet vairāk neko nejautāja, jo izskatījās, ka Meža Veča nav noskaņota viņai neko stāstīt.

Viņas apgāja apkārt mājai, un tur jau aplokā gulēja abi ēzeliši, taču Meža Veča uz viņiem pat nepaskatījās un pagāja aplokam garām. Izskatījās, ka viņa dodas uz šķūniša pusi, kas stāvēja vēl kādu gabaliņu aiz aploka korinšu krūmu ielenkumā. Korinšu krūmi patiesi šķita vareni – tie bija neparasti augsti un ārkārtīgi kupli, it kā kāds tos būtu rūpīgi kopis un mēslojis. Pat durvis šķita aizaugušas – tām pāri krustām šķērsām bija savijušies biezi zari, kā sētin nosēti tumšām, violeti zilām ogām.

Monika sajūsmināta nopētīja ogu ķekaru pilnos zarus, domādama, vai viņa drikst kādu ogu apēst, vai arī tam ir vajadzīga atļauja. Turpretī Meža Veča, ieraugot krūmus, it nemaz nepriecājās...

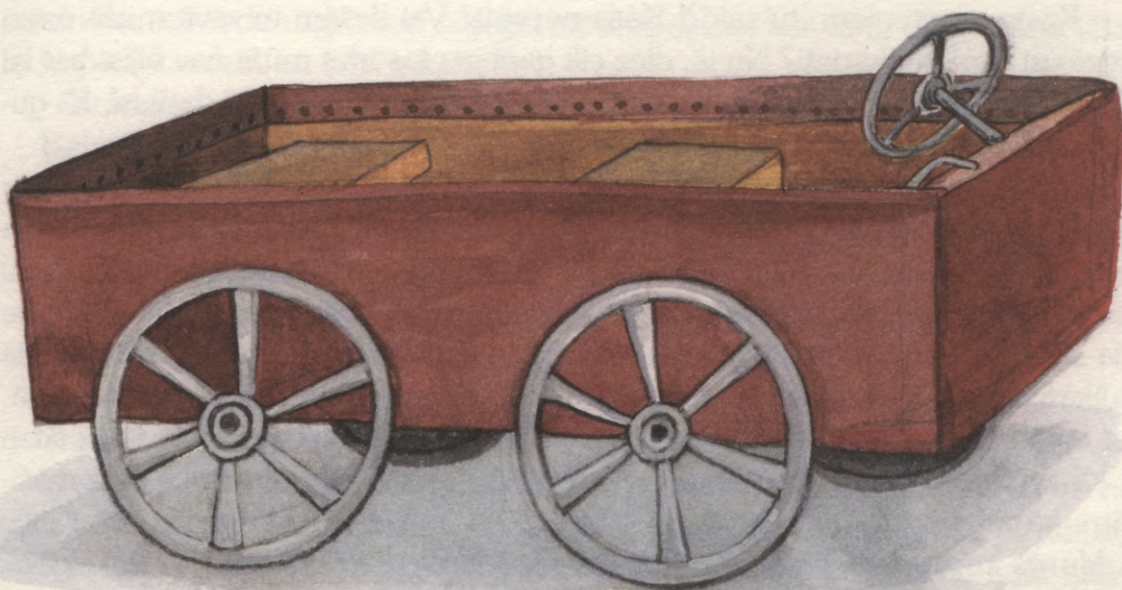
– Ak, pagāni tādi! – viņa dusmīgi iesaucās. – Tagad viņi mācas virsū manam šķūnītim, it kā visā plašajā Mežā vairs nebūtu, kur piemesties! Patiešām, būs jāsaka Mežsargam, ka man nepieciešama kārtīga kaste ar pūpēžveidīgajiem... kamēr šie pagāna krūmi vēl nav paspējuši iesakņoties...

Monika no visas tirādes saprata vienīgi to, ka Meža Vecai korinšu krūmi ir kaut kas pilnīgi negaidīts. Tas tomēr likās nedaudz dīvaini, jo tie bija pamatīgi krūmi... Tādi nevarēja tā nepamanot vienā mirklī izaugt...

– Kāpēc tev vajadzīgi pūpēžveidīgie? – viņa piesardzīgi jautāja.

Meža Veča joprojām kaut ko dusmīgi purpināja zem deguna un, nikni plēsdama zarus, atbrīvoja no tiem šķūniša durvis.

– Tāpēc, – viņa sacīja, – ka šo krūmu nekaunība ir nepārspējama! Jenoti un korintes – tā ir manas dzīves sodība!

Monika klausījās pavērtu muti, bet gudrāka netika. Kas vainas korinšu krūmiem, to viņa vēl aizvien nespēja aptvert... Un kāds tam visam sakars ar pūpēžveidīgajiem...?

Meža Veča beidzot bija atkarojusi pieeju durvīm un tagad mēģināja tās dabūt vaļā. Taču durvis ne par ko negribēja atvērties. Tās vispār nekustējās ne par sprīdi, lai kā Meža Veča ap tām nenoņemtos... Visbeidzot vaina tika atrasta. Zem durvīm bija palidis kāds liks un ļoti nodevīgs zars, kurš tad arī turēja durvis ciet.

– Hā! – iesaucās Meža Veča, izrāva zaru, un durvis tūlīt pat atvērās. – Neliēša krūms! – sauca Meža Veča. – Tas kļūst arvien viltīgāks! Nē nudien, ir pēdējais laiks uzsūtīt tam pūpēžveidīgos, citādi es kādu rītu pamodišos, un korinšu zars būs man izaudzis cauri smadzenēm...

– Tad jau tu vairs nepamodīsies, – secināja Monika, bet Meža Veča neklausījās. Viņa bija pazudusi šķūnītī un tagad skaļi pa to grabinājās, acimredzot kaut ko meklējama. Monika sākumā domāja, vai neiet viņai palīgā, bet šķūnītī bija tik tumšs, ka tikpat neko nevarēja redzēt. Un viņa jau arī nezināja, kas īsti ir jāmeklē.

Piepeši atskanēja briesmīgs troksnis, kaut kam gāžoties, un tūlīt sekoja brēciens...

– Au!!! – kļiedza Meža Veča. Tad no šķūņa iekšpuses sāka nākt tāda kā graboņa – izklausījās, it kā Meža Veča kaut ko vilktu... un tad kaut kas nodžinkstēja... Acimredzot Meža Veča šo kaut ko bija iesviedusi kaudzē pie pārējām grabažām...

Monika gaidīja un gaidīja, bet, kad Meža Veča vēl arvien nerādījās, nolēma iet apskatīties, kas tur īsti notiek.

Tieši tad atskanēja klaboņa, un no šķūņa izbrauca milzu kaste uz riteņiem...

Vismaz tā izskatījās Monikai. Bet, kad viņa par to ieminējās Meža Večai, tā likās ļoti aizvainota.

– Kaste uz riteņiem, tu saki?! Kāds neprāts! Vai tiešām tu savā mūžā neesi redzējusi nevienu karieti? Nu jā, diez cik garš jau tas tavs mūžs nav bijis, bet lai tu nebūtu redzējusi karieti... Vai tiešām tu visu laiku to vien esi darījusi, kā gulējusi gultā ar skatu pret sienu?!

Protams, ka Monika bija redzējusi karieti, bet šis braucamriks nu nekādi neatbilda viņas priekšstatiem par karieti. Šī patiesi izskatījās pēc kastes (pie tam – diezgan šķības kastes), kas visai nedroši turējās uz četriem palieliem riteņiem. Patiesi, ja nu kaut kas šajā braucamajā vispār varēja līdzināties karietei, tad tie bija šie riteņi, toties pati «kariete» izskatījās vienkārši nožēlojami. No ārpuses tā likās pārvilkta ar apskrandušu drānu, kas kādreiz laikam bija bijusi sarkana, bet tagad bija netiri brūngana. Iekšā viens aiz otra bija divi pagari sēdekļi, līdzīgi kā zvejnieku laivās, bet priekšā – tāds kā panelis, apmēram kā automašīnām, kā arī stūre...

Murgs kaut kāds... domāja Monika, zinādama, ka skaļi kaut ko tādu labāk neteikt. Šis braucamriks ne tikvien neizskatījās pēc karietes, tas vispār neizskatījās pēc kā tāda, ar ko būtu iespējams pārvietoties. Vienīgais veids, kādā tas, pēc Monikas domām, varētu tikt uz priekšu, bija tas, kā tas bija ticis ārā no šķūņa – Meža Večai to stumjot...

Ari abi ēzeliši bija pienākuši pie aploka malas un, pūkainās ausis saslējuši, ar interesi vēroja, kā Meža Veča satraukumā lēkāja ap tā saucamo «karieti».

Vispirms viņa apčamdija un izraustīja visus četrus riteņus, droši vien pārbaudīdama, vai kāds no tiem tūlīt nenokritis. Monikai par lielu pārsteigumu tie visi turējās stingri, un Meža Veča apmierināti krekšķināja.

– Tā, tā, tā... – viņa purpināja, šaudoties ap karieti. – Visas asis kārtībā, riteņi turas labi, korpuss arī... – viņa piesteidzās pie priekšējā paneļa un kādu brīdi ap to knibinājās. Kaut kas viņu laikam neapmierināja, jo viņa sarauca pieri un brīdi stāvēja, saspringti domādama. Tad viņa iešāvās atpakaļ šķūnī un pēc pāris mirkļiem atkal izskrēja ārā, vicinādama rokā varenu uzgriežņu atslēgu. Pieskrējusi pie karietes, viņa palīda tai apakšā un ņemās tur ķimerēties, kamēr Monika pacietīgi stāvēja un gaidīja. Tomēr karietes pārvietošanās veids nedeva viņai mieru, un viņa beidzot pajautāja: – Un ko mēs liksim tai priekšā – ēzelišus, vai?

Meža Veča pabāza galvu no karietes apakšas. – Ko? Kādus vēl ēzeļus? – viņa apstulbusi jautāja.

– Kā tā kariete tiks uz priekšu? Vai tu tur domā kādu iejūgt?

Meža Veča lūkojās uz Moniku tā, it kā meitene būtu zaudējusi prātu. – Apžēliņ! – viņa sauca. – Apžēliņ! Vai tu maz saproti, ko runā? Ja es šos te ēzeļus aizjūgtu karietei priekšā, vai tu zini, kas ar viņiem notiktu? Vai tu zini?

Monika nezināja.

– Kariete viņus vienkārši nobrauktu!

Monika tomēr tam kaut kā nespēja noticēt. Kā vispār šāda kaste varēja kustēties, pie tam vēl pati no sevis...?

Meža Veča kādu brīdi neizpratnē blenza uz meiteni un tad atkal pazuda zem karietes.

Kad pēc kāda laika viņa beidzot izlīda, viņa bija nomūrējusies melna līdz ausīm. Tomēr likās, ka tas viņai pārlietu nerūp, jo viņa tikai apslaucīja rokas gar

svārkiem, iesvieda uzgriežņu atslēgu atpakaļ šķūnī, kur tā ar džinkstoņu iekrita kopējā kaudzē, un ielēca kariatē.

– Braucam, braucam! – viņa sauca. – Ieņemiet labākās vietas!

Benam tas nebija divreiz jāsaka, un, ielēcis kariatē, viņš tūlīt pat iekārtojās priekšējā sēdekli blakus Meža Večai. Izkāris mēli un elsdams viņai virsū karstu elpu, suns likās ļoti ieinteresēts paneļa izpētišanā, bet tad Meža Veča nogrūda viņu no sēdekļa.

– Fui! – viņa iesaucās. – Tu vēl joprojām smirdi vienkārši drausmīgi! Ej uz aizmuguri.

Suns apvainojies pārlēca pāri priekšējam sēdeklim un nogulās zemē, vairs neizrādīdams par karieti ne mazāko interesi.

Monika atšķirībā no Bena par paredzamo braucienu tik lielā sajūsmā vis nebija. Ļoti uzmanīgi viņa iekāpa un apsēdās līdzās Meža Večai, kur pirmīt bija sēdējis Bens. Meža Veča tikmēr grābstījās gar paneli, spaidīdama kaut kādas pogas un raustīdama sviras, līdz kariete izdvesa nopūtai līdzīgu skaņu.

Meža Veča kaut ko nomurmuļoja un padarbojās vēl mazliet ap kādu sviru.

Kariete nožagojās un aplkusa.

Meža Veča nolamājās un izlēca laukā. Pieskrējusi pie karietes sāniem, viņa atrāva vaļā kādu lūciņu un palūkojās tajā... – Velna milti! – viņa iebrēcās. – Sula beigusies!

Monika pagriezās un paskatījās uz Meža Veču, kas stāvēja pie karietes un saspringti berzēja rokas.

– Un ko tas nozīmē, ka sula ir beigusies? – viņa piesardzīgi jautāja, jo likās, ka Meža Veča ir sevišķi jūtīga uz visu, ko varētu iztulkot kā nezināšanu attiecībā pret karieti.

– Neko īpašu... – igni sacīja Meža Veča. – Tikai to, ka mēs nekur netiekam.

– Varbūt tad jau labāk mest mieru karietei un jāt ar ēzelišiem?

– Nekad mūžā! – Meža Veča piepeši sasparojās. – Ar ēzeļiem mēs vienalga tiksim tur daudz vēlāk. Ātri jāsadabū sula. Nāc palīgā!

Monika tūlīt izkāpa no karietes. Bens, joprojām sabozies uz Meža Veču par to, ka tā bija viņu aizsūtījusi sēdēt aizmugurē, arī izklumburēja ārā. Bet Meža Veča jau atkal bija pazudusi šķūnī un ņēmās pa to tā, ka grabēja vien. Monika piesardzīgi pavēra durvis un palūkojās šķūnītī.

– Palīdzēt? – viņa jautāja, bet tad kaut kas ar šausmīgu troksni gāzās viņai virsū.

– Pamūc malā! – brēca Meža Veča, un Monika atsprāga nost.

Un tad jau Meža Veča bija sadabūjusi to, ko meklējusi, un iznāca no šķūņa, nesdama kaut ko, kas izskatījās pēc pamatīga urbja, kā arī pāris tievas caurulītes un vairākas palielas kannas. Viņa aizsusies nosvieda to visu zemē un pakastīja urbi. Tas neganti ierūcās un sāka darboties. Meža Veča apmierināti nokrekstējās un atkal to izslēdza.

– Nu tā, – viņa sacīja. – Tagad ņem urbi, un ejam uz mežu. Jādabū sula tik ātri, cik vien iespējams... Mežsargs droši vien jau sen mūs gaida...

Monika paņēma pāris kannas un caurulītes, līdz viņai bija pilnas rokas, pārējo savāca Meža Veča. Arī Bens pieskrēja un gribēja palīdzēt nest kannas, bet Meža Veča viņu aizdzina.

– Nekā nebija, – viņa sacīja. – Labāk es pārstiepšos, nekā ļaušu tev ņemt kannas savos netirajos zobos...

Bens atkal apvainojās un visiem pa priekšu ieskrēja mežā. Viņam pakal, apkrāvušās līdz acīm ar kannām, caurulēm un milzīgo urbi, nāca Monika un Meža Veča.

Mežs aiz šķūniša bija tumšs un brikšņains. Vietām nācās lauzties cauri veselām alkšņu audzēm, un tas, stiepjot milzīgās nešļavas, nemaz nebija tik viegli.

– Negals, negals... – pukojās Meža Veča. – Alkšņu arī saskrējis ka biezs... Un izskatās, ka šie vairs nemaz nedomā doties projām, tā ka pūpēžveidīgajiem jau ir par vēlu...

– Kā tā? – jautāja Monika. – Ko pūpēžveidīgie var izdarīt krūmiem?

– Ne jau tikai krūmiem, – attrauca Meža Veča. – Redzi, pūpēžveidīgie grauž koku saknes, bet viņi var tikt pie saknēm tikai, kamēr koki vai krūmi pārvietojas – līdzko koks ir pa istam iesakņojies, pūpēžveidīgais nekam klāt vairs netiek. Tāpēc tie nodara pamatīgu skādi lielajiem kokiem, kamēr tie skraida apkārt. Cik lielu egļu un raženu ozolu nav gājis bojā tikai tādēļ, ka pūpēžveidīgie tiem nograuzuši saknes – tīrais neprāts... – viņa dusmīgi pie sevis gremzās.

– Un kāpēc tu gribēji uzsūtīt pūpēžveidīgos tām korintēm, kas auga pie šķūniša?

– Tāpēc, ka tās tur nemaz neaug! – iesaucās Meža Veča. – Vēl pagājušajā nedēļā tur nebija ne smakas no korinšu krūmiem! Un paskat – šodien to tur jau saskrējis tā, ka pat šķūņa durvis vairs nevar attaisīt... Korintes vispār ir tādi nelāgi krūmi – gluži kā parazīti... Tie ielien visur, kur vismazāk tiek gaidīti, un parasti paspēj iesakņoties, iekams vēl kāds pūpēžveidīgais ir aptvēris, kas par lietu...

Piepeši viņa aprāvās un metās pie kāda koka. Tas bija milzīgi liels koks ar resnu, dzeltenīgi grubuļainu stumbru un kuplu lapotni, kas pletās uz visām pusēm augstu gaisā. Meža Veča nometa zemē kannas un ar urbi rokās metās kokam klāt.

– Sulas koks! – viņa kļiedza. – Met visu nost, paņem tikai vienu caurulīti, vienu kannu un nāc šurp! Aši, aši!

Monika tūlīt pat atbrīvojās no nesamā, atrada vienu caurulīti un vienu kannu, kā bija likusi Meža Veča, un steidzās pie sulas koka. Meža Veča tikmēr izklaudzina stumbru – skaņa bija vietām trulāka, vietām dobjāka, bet Monika nekādas īpašas atšķirības nesaklausīja. Tomēr Meža Veča acimredzot saklausīja gan, jo, izklaudzina stumbru visriņķi apkārt, viņa beidzot iesaucās: – Ir! – un nekavējoties pielika urbi.

Urbis, nežēlīgi rūkdams, urbās koka mizā, un smalkas skaidiņas lēca uz visām pusēm no metā-

la vītnes, kas pazuda arvien dziļāk un dziļāk stumbrā. Visbeidzot no urbuma atdalījās neliels, tumšam sīrupam līdzīgs piliens un sāka ritēt lejup pa stumbru. Un tad parādījās vēl viens piliens un vēl viens, līdz nu jau lejā tecēja sīka straumīte.

Meža Veča izrāva urbi no mizas un uzsauca Monikai, lai tā padod caurulīti un kannu. Dabūjusi caurulīti, Meža Veča iebāza to izurbtajā caurumā un otru caurulītes galu – kannā. Tūlīt pat kannā sāka strauji pildīties ar brūngani dzeltenīgo sulu. Sula smaržoja divaini – nedaudz pēc medus un nedaudz pēc sūnām... Smarža likās diezgan neparasta, bet tajā pašā laikā arī ļoti pazīstama...

– Tu tagad paliec te un pieskati kannu, – Meža Veča sacīja Monikai. – Un, kad kannā būs pilna, izvelc cauruli un aizbāz caurumu stumbrā ar šiem te sveķiem, – viņa parakņājās kabatās, izvilkā kādu dzeltenu, lipīgu pikuci un pasniedza to Monikai. – Es tikmēr iešu meklēt citu koku – vienam kokam drikt noņemt tikai vienu kannu sulas, pretējā gadījumā tas saslimst... – to teikdama, viņa paķēra pārējās kannas un caurules un pazuda brikšņos.

Monika palika pie kannas un vēroja, kā tā piepildās ar sulu.

Divaini, kā kariete var braukt ar tādu sulu, brīnījās Monika. Tā taču it nemaz neizskatās pēc benzīna... Bet kariete jau arī neizskatās pēc mašīnas...

Nepagāja necik ilgs laiks, kad kannā bija pilna. Monika izvilkā caurulīti un aizblīvēja caurumu ar sveķiem, kā bija mācījusi Meža Veča. Caurule bija viscaur aplipusi ar lipīgo, sīrupam līdzīgo sulu, un Monika noslaucīja to papardēs. Te piepeši brikšņos kaut kas nočabēja. Monika paraudzījās uz to pusi, bet neko nemanīja un atkal ķērās pie caurules tīrīšanas. Dažās vietās sula bija pieķepusi klāt tā, ka to varēja dabūt nost tikai ar pamatīgu beršanu...

Nobrikšķēja kāds sauss zars, un nočaukstēja papardes.

Monika pavērās uz trokšņa pusi un uzsauca: – Meža Veča? Tā esi tu?

Neviens neatsaucās.

– Ben? – jau bailīgāk jautāja Monika.

Klusums.

Monikai kļuva neomulīgi. Galu galā viņa taču tik maz zināja par šo te divaino Mežu, kur koki un krūmi skraidīja apkārt tāpat kā jēnoti, un, spiegdami un grauzdami koku saknes, šurpu turpu šaudījās pūpēžveidīgie...

Viņa sastingusi blenza uz brikšņiem, kur tikko kā bija samanījusi tādu kā kustību.

Un tad papardes pašķirās, un parādījās vecišķa seja. Kādu brīdi tā nemirkšķinot blenza uz Moniku, bet tad pazuda atpakaļ papardēs, un kļuva dzirdams, kā papardes čaukst un zari brikšķ, lūrētājam skrienot projām.

Monika pārbijusies kādu brīdi stāvēja, nespēdama ne pakustēties, bet tad atguvās un sāka saukt Benu. Pēc mirkļa no pretējās puses, lauzdamies cauri krūmiem un papardēm, elsodams un asti kūlādams, izlīda viņas suns.

Monika viņu apskāva un, gļaudot suņa mīksto kažoku, nedaudz nomierinājās. Suns nelikās ne drusciņas satraukts, un arī tas darija Moniku mierīgāku. Galu galā, ja te apkārt slamstītos kaut kāds neradijums, Bens noteikti to būtu pamanījis...

Jo vairāk viņa domāja par krunkaino seju, kas bija vidējusi starp papardēm, jo pārliecinātāka viņa bija par to, kas tā bija bijusi, un, kad visbeidzot no brikšņiem izlīda galīgi pārstiepusies Meža Veča, bez urbja nesdama vēl arī divas pilnas sulas kannas, Monika viņai paziņoja: – Es nupat redzēju vienu vecmāmiņu.

Meža Vecai no pārsteiguma kannas izkrita no rokām, un tikai pēdējā mirkli viņa tās sagrāba un atstutēja pret stumbru, lai tās neizlītu. Tik šokētu Monika viņu vēl nekad nebija redzējusi.

– Ko? Ko tu redzēji?

– Vecmāmiņu, – atkārtoja Monika. – Kādas piecas minūtes atpakaļ viņa bija te un lūrēja uz mani no tām tur papardēm.

Meža Veča apsēdās zemē un, saķērusi galvu, likās saspringti domājam. – Kāda tā vecmāmiņa izskatījās? – viņa visbeidzot jautāja.

– Apmēram tāda pati kā tu vai mana neistā vecmāmiņa – tikai tā nebija ne tu, ne tā otrā...

Meža Veča domīgi kratīja galvu. – Vecmāmiņas tā nemēdz uzvesties... – viņa noteica vairāk pati sev nekā Monikai. – Nekad agrāk vecmāmiņas nav slēpušās papardēs un slepus glūnējušas uz mazbērniem vai uz kādu citu... Tas ir pilnīgs absurds!

– Tā bija vecmāmiņa, – Monika pastāvēja uz savu. – Protams, ja vien jūsu Mežs nav pilns ar klaiņojošām vecenītēm...

– Nav, nav... Es esmu vienīgā veča visā apkaimē... Ja neskaita mežaveces (bet viņas izskatās pavisam savādākas) un četras vecmāmiņas. Tiešām nezinu, ko lai mēs tagad darām... Bet nebūtu nekādas jēgas tagad mesties viņai pakaļ – viņa var būt jau gabalā. Tā ka ejam vien uz karieti – varbūt Mežsargam būs kādas idejas...

– Pag, pag, – tagad sāka satraukties Monika. – Bet, ja nu tā bija mana vecmāmiņa? Mēs nedrīkstam viņu tagad pazaudēt!

– Tā nebija tava vecmāmiņa, jo tad tu viņu pazītu. Visi mazbērni pazīst savas vecmāmiņas – tāpēc jau jūs šeit esat vajadzīgi. Bez tam es neesmu dzirdējusi, ka kāda vecmāmiņa būtu palaidusi garām savu mazbērnu...

– Bet, ja nu viņai kaut kas ir sajucis? Tu pati nupat teici, ka viņa uzvedusies divaini!

– Divaini... Tas jau bija vairāk nekā divaini! Nē, nē... Te mēs neko nevaram darīt, brauksim vien uz turieni, kur mūs gaida.

– Mēs varētu aizsūtīt viņai pa pēdām Benu, – ierosināja Monika.

– Benu? – šaubīgi jautāja Meža Veča un sarauktu pieri palūkojās uz suni, kurš patlaban rūkdams plosīja kādu resnu sakni. – Nu nē... Diez vai Bens spētu sadzīt kādam pēdas... Bez tam es negribu, lai to vecmāmiņu ķertu sirdstrieķa, kad viņai pēkšņi no aizmugures uzklups milzīgs, plušķains suns...

Monika saprata, ka viņa Meža Veču nepierunās un, paņēmusi savu kannu ar sulu, nopūzdamās sekoja Meža Večai, kura jau devās atpakaļ uz karieti.

ĀĀĀĀĀĀ... atskanēja drausmīgs stiepts spiedziens – Monikai deguna priekšā pāri takai pārdrāzās spīdīgi balts pūpēžveidīgais un čaukstēdams nozuda papardēs.

Monika salēcās no pārbīļa, un sirds viņai sāka mežonīgi dauzīties. Meža Veča, kas bija kādu gabalu priekšā, pagriezās un atskatījās.

– Tev viss kārtībā? – viņa uzsauca Monikai.

– Jā, – drebošā balsi atteica meitene. – Es tikai pamatīgi pārbijos.

– Nu nekas, – mierināja Meža Veča. – Gan jau tu pieradisi. Pēc desmitā pūpēžveidīgā tu ne acu nepamirkšķināsi, kad tāds blāvējs paskries garām...

Monikai gan tas nelikās diez cik brīnišķīgi... Viņa vispār domāja, ka šajā Mežā ir pārlietu daudz visa kā divaina... skrejoši koki... klejojošas vecmāmiņas... jenoti... Vismaz jenoti šķita normāli... Izņemot to, ka viņiem patika dzīvot Mežsarga mājā...

– Kā klājas tavām vistām? – viņa pavaicāja, kad bija panākusi Meža Veču.

– Labāk nejautā... – tā atmeta ar roku. – Pagājušajā naktī tika aizstiepta viena... Varētu padomāt, ka jenoti patiešām kaut kur ceļ paši savu vistu fermu... Kāpēc tad lai viņi zagtu manas pašas labākās vistas? Un vakar viņi bija atmūķējuši vistu kūts slēdzeni, vai tu to vari iedomāties?!

Monika nevarēja vis. Kā gan jenots var atmūķēt slēdzeni...?

– Patiešām... – domīgi turpināja Meža Veča, – man sāk likties, ka Mežsargs dod viņiem mūķizerus...

Beidzot viņas bija iznākušas pie karietes, un Meža Veča atrāva vaļā sulas tilpni un sāka to piepildīt ar sulu no kannām.

Kad visas kannas bija iztukšotas un tilpne pilna līdz malām, Meža Veča aiznesa tukšās kannas un urbi atpakaļ uz šķūni. Monika ar Benu iekāpa karietē un apsēdās – Monika priekšā, Bens aizmugurē. Pēc pāris mirkļiem Meža Veča iznāca no šķūņa, iekārtojās karietē pie stūres, un brauciens varēja sākties.

Vispirms viņa purpinādama atkal sāka bakstīties ap svirām un pogām, bet šoreiz atšķirībā no iepriekšējās reizes kariete nožagojās un sāka darbīgi rūkt.

– Ahā! – iesaucās Meža Veča. – Turies nu – mēs izbraucam!

Monika tik tikko paguva iekrampēties rokturī, kas bija piestiprināts pie priekšējā paneļa, kad kariete palēcās un ar varenu izrāvienu metās uz priekšu.

Monika sakoda zobus un vēl ciešāk ieķērās rokturī, bet Bens smilkstēdams nošluka uz grīdas un centās pēc iespējas pieplakt zemei, lai kādā kārtējā izrāvienā kariete viņu neizlidinātu laukā.

– Pu, pu, pu, pu... – murmuļoja Meža Veča, darbodamās ar svirām, – sen neesmu braukusi, bet tas nekas... gan jau tā māksla tūlit būs rokā...

Kariete lēkāja pāri saknēm kā saniķojies zirgs, un Monika baidījās kaut ko teikt, lai nejauši nenokostu sev mēli. Beidzot, kad karietes temps, šķiet, kļuva lēnāks, viņa vārgi pajautāja: – Vai te nevar piesprādzēties?

– Piesprādzēties? Kur tu esi redzējusi, ka karietēs kāds piesprādzētos? Nē, nē, turies tikai cieši pie roktura, un gan jau viss būs labi...

Tajā brīdī kariete nosprauslājās, kaut kas izlidoja no izpūtēja un ar mīkstu būkšķi iekrita mētrās. Meža Veča strauji nobremzēja un paskatījās atpakaļ. Arī Bens, pieslējies kājās un uzlicis priekšķepas uz pakaļējā sēdekļa, blenza pāri karietes aizmugurei un skaļi rēja. Mētrās gulēja kaut kas netīri pelēks. Tad, izdvesis kaut ko līdzīgu pikstienam, tas sakustējās un aizvilkās prom.

– Tfu! – iesaucās Meža Veča. – Atkal pūpēžveidīgais! Nudien man sāk likties, ka šajā Mežā kaut kā ir par daudz – vai nu manis, vai nu jenotu un pūpēžveidīgo... Pēdējā laikā mums visiem kopā šeit vietas vairs nepietiek...

– Ko viņš darīja izpūtējā? – brīnījās Monika.

– Kas viņu zina... Nekad neesmu centusies izprast pūpēžveidīgo uzvedību... Ir ļaudis, kas to pēta, bet man šķiet, ka tā ir tīrā māžošanās – kas nu tādiem radījumiem vispār var būt, ko pētīt...?!

Viņa paraustīja sviru, un kariete atkal izkustējās. Bens piesardzīgi apgūlās zemē starp sēdekļiem, un Monika sagraba rokturi, kamēr kariete turpināja draiski lēkāt pāri saknēm.

Pēc kāda laika Monika nedaudz pierada pie karietes drausmīgās kratīšanās un atlaida rokturi mazliet vaļīgāk, jo no briesmīgi ciešās iekrampēšanās tajā viņai jau sāka smelgt pirksti. Līdzko kariete sāka kustēties kaut nedaudz vienmērīgāk, arī Meža Veča atslāba un pievērsās Monikai.

– Ir vēl kāda lieta, – viņa ieminējās. – Vecmāmiņu ķeršana var ieilgt... Sa-proti, šķiet, ka mēs pilnīgi noteikti neatradīsim viņas vienā dienā vai pat vienā nedēļā. Dažreiz tas notiek ātrāk, dažreiz lēnāk, bet fakts ir tāds, ka tas var ilgt pat mēnešiem. Un nebūtu ērti visu laiku tevi pārvietot šurpu turpu... Tas pats attiecas arī uz visiem pārējiem bērniem – vajadzētu, lai jūs uz kādu laiku pārvāktos uz šejieni.

Meža Veča apklusā.

Monika arī klusēja un domāja par Meža Večas teikto. – Bet, ja es te palikšu ilgāku laiku, – viņa lēnām sacīja, – tad taču es nevarēšu atgriezties mājās tajā pašā mirklī, kad es pazudu no turienes?

– Nē, protams, ka ne, – atteica Meža Veča. – Bet lielākā pārbīde, ko mēs varam pieļaut, ir: viens mēnesis – viena diena.

– Ko tas nozīmē?

– Tas nozīmē, ka, ja tu te paliec aptuveni mēnesi, tad aizkavēšanās ir apmēram par vienu dienu. Tātad tu atgriezies mājās dienu vēlāk. Ja tu te paliec pusgadu, tu atgriezies apmēram sešas dienas vēlāk. Vai skaidrs?

– Skaidrs, – atteica Monika. – Un kā lai es izskaidroju savējiem tās sešas vai cik tur dienas?

– Ā, to nu gan es protu nokārtot! – iesaucās Meža Veča. – Neba jau nu tu esi pirmais bērns, kam es esmu gudrojusi prombūšanas iemeslus.

– Un kā tev veicās? – painteresējās Monika.

– Bez mazākās aizķeršanās! – palielijās Meža Veča. – Vēl nav bijis tāds bērns, kuru viņa aizbildņi, vai kas nu kuram bija, nebūtu palaiduši. Garākais laiks, ko es esmu panākusi kādam bērnam, ir desmit dienas. Mūsu izpratnē – desmit mēneši... – viņa lepni piebilda.

– Jociģi... – sprieda Monika. – Jociģi, ka viņi laiž bērnus uz tādu Mežu kā šis, kur ir pilns ar pūpēžveidīgajiem un visu citu...

– Nu vai zini! – sašutusi iesaucās Meža Veča. – To taču viņi, saprotams, neuzzina! Vai tad tu domā, ka es viņiem uzrakstu – lūdzu, atlaidiet savu bērnu uz gadu uz Mežu, kur viņam būs jāpiedalās savas vecmāmiņas atrašanās... protams, ļoti iespējams, ka viņu līdz nāvei pārbiedēs pūpēžveidīgais... vai varbūt kāds jenots ievilks viņu savā alā... un vispār būtu ļoti noderīgi, ja jūs viņam iedotu līdz kādu pāriti granātu paš aizsardzības nolūkos...

– Vai tad ir tik ļauni? – izbijusies jautāja Monika.

– Protams, nē! – nosprauslājās Meža Veča. – Es parasti rakstu, ka kāda bērna draudzene vai draugs aicina viņu pie sevis – piemēram, uz laukiem... Tas vienmēr nostrādā! Galu galā, parasti jau šo bērnu aizbildņiem (ja vien tie nav viņu īstie vecāki) tik ļoti nemaz nerūp, kur bērns paliek... – viņa nedaudz skumji piebilda.

Monika iedomājās savu vecmāti un nosprieda, ka te nu Meža Večai ir pilnīga taisnība. Viņas vecmāte droši vien tādu vēstuli pat neizlasītu līdz galam un palaistu viņu kaut vai uz pašu pasaules malu...

Piepeši Meža Veča iebrēcās un parāva kādu kloķi. Kariete, nežēlīgi čikstēdama, tūdaļ apstājās tik spēji, ka Bens izšļūca pa apakšu priekšējam soliņam un atdūrās pret Monikas kājām, savukārt Monika un Meža Veča tik tikko nenokrita no sola.

Viņi bija sasnieguši egļu biežokni, un Meža Veča bija nobremzējusi pēdējā mirklī – ja tas būtu noticis kaut sekundi vēlāk, viņi būtu iebraukuši pa taisno pašā biežoknī, un, pat ja kariete nebūtu ietriekusies kādā stumbrā, tā noteikti iemudžinātos egļu zaros tā, ka pienāktu rīts, iekams tiktu atkal atbrīvota.

– Fū... – atviegloti uzelpoja Meža Veča. – Tā iet, kad stūrējot aizplāpājas... tik tikko neizraisīju avāriju...

– Kā mēs tiksīm tur cauri? – jautāja Monika.

– Mēs nemēģināsim tikt tur *cauri* – tas nemaz nebūtu izdarāms, – atteica Meža Veča. – Mēs brauksim apkārt.

Monika šaubīgi paraudzījās uz tumšo biežokni. Neizskatījās, ka tam varētu apbraukt *apkārt* – vismaz no tās vietas, kur viņas pašlaik atradās, nevarēja redzēt, kur biežoknis beidzas. Tas stāvēja viņām priekšā kā augsta, zaļi melna un pilnīgi neapbraucama siena.

– Vai tas nebūs briesmīgi ilgi? – Monika domīgi vaicāja.

– Nu, protams, tas nebūs tik ātri kā tad, ja mēs varētu braukt pa taisno. Bet tas tomēr būs ātrāk nekā, ja mēs te lauztos cauri ar ēzeļiem.

To pateikusi, Meža Veča ķērās pie stūres, pagrieza karieti par deviņdesmit grādiem un, pamazām uzņemdamā ātrumu, sāka braukt paralēli egļu biežoknim.

Pakāpeniski sūnas un mētras pārgāja viršu laukā, bet, tā kā karietes riteņi bija pietiekami lieli, tad braukšana pa virsāju tai nesagādāja nekādas grūtības. Kādu gabaliņu priekšā pāri vēl neziedošajam viršu laukam pārskrēja kaut kas rūsgans. Acīmredzot tā bija lapsa, jo Bens sāka skaļi riet un, uzlēcis uz priekšējā soliņa, jau gribēja lēkt ārā no karietes un mesties lapsai pakaļ, bet Monika viņu sagrāba un neļāva nekur skriet. Lapsa pa to laiku šķērsoja viršu lauku un nozuda mežā.

Bens nomierinājās, tomēr negāja vairs uz savu ierasto vietu aizmugurē, bet gan palika sēžam karietes priekšā un uzmanīgi vērojam plašo lidzenumu visapkārt – ja nu atgadās vēl kaut kas ievēribas cienīgs...

Viršu lauka vienā pusē joprojām slējās augstās egles, bet Monika ievēroja, ka tās vairs nestāv tik cieši cita pie citas un biezoknis kļūst tāds kā gaišāks. Vēl pēc kāda laika egles kļuva zemākas un vēl retākas, un pavisam drīz kļuva skaidrs, ka ir sasniegta biezokņa mala.

Meža Veča atkal pagriezta karieti, un viņi sāka apbraukt biezokni. Pūpēžveidīgos nekur nemanīja, toties jenoti gan laiku pa laikam pabāza no krūmiem savus maskām līdzīgos purniņus. Tas ikreiz novirzīja Meža Večas uzmanību tādā mērā, ka viņa galīgi aizmirsa, kur atrodas. Palaidusi stūri vaļā, viņa pielēca kājās un bļāustīdamās kratīja dūres uz jenota pusi, atjēgdamās tikai tad, kad kariete bija sākusi apņēmīgi doties triecienuzbrukumā kādam stumbram... Jenots, kas visu laiku ar skumju sejas izteiksmi bija vērojis Meža Večas ālēšanos, tajā mirkli nozuda mežā.

Pēc kāda laika Monikai sāka likties, ka viņi brauc pa apli. Viņa par to ieminējās Meža Vecai, un tā atteica, ka tā jau arī esot. Viņi braucot apkārt egļu biezoknim, un tas esot apaļš.

Visbeidzot Monika pamanīja lēzenos priežu pakalnus – tā tad viņi tūlīt būs klāt! Moniku bija pārņēmusi milzīga interese satikt pārējos bērnus, kuriem, tāpat kā viņai, vecmāmiņas bija pazaudējušās mežā. Viņa jau sāka iztēloties, kādi pārējie bērni varētu izskatīties, kad kaut kas tālāk mežā piesaistīja viņas uzmanību. Vispirms viņas skatiens uztvēra tādu kā mirgošanu, it kā kāds ar spogulīti mestu sauleszaķus...

Viņa paskatījās uz to pusi.

Tur, koku ieskauds, atradās viņas mežezers. Monika pārsteigumā skaļi iesaucās. Mežezers izskatījās tieši tāds pats kā viņas fantāzijās, un pat robs koku galotnēs ezera pretējā pusē bija savā vietā.

– Kas noticis? – jautāja Meža Veča, kad Monika sēdēja kā sastingusi un plātām acīm vērās uz mežezeru.

Sākumā Monika minstinājās, nevarēdama īsti saprast, kā to lai pastāsta, bet, kad viņa beidzot visu izstāstīja, Meža Veča bija tā šokēta, ka atkal gandrīz ļāva karietei ieskriet kokā. Pat Monika bija pārsteigta... Kaut arī šāda sagādīšanās, protams, bija nedaudz divaina, tas tomēr nebija nekas tik ārkārtējs. Tomēr Meža Veča uzvedās tā, it kā nupat būtu atklājusi pasaules lielāko noslēpumu. Viņa vienlaicīgi bija gan šausmīgi izbrīnījusies, gan liksma un aiz prieka skaļi smējās.

Monika sarauca pieri, nesaprazdama, kas Meža Večai lēcies. Kariete bija apstājusies, un Meža Veča blenza uz Moniku ar sajūsmas pilnu skatienu. Tad viņa uzsita Monikai uz pleca un triumfējoši sacīja: – Kas to būtu domājis – tev ir Acs!

Monika nevarēja izlemt, vai viņa ir pārklusījies, vai arī vienkārši nesa-prot, ko Meža Veča ar to ir gribējusi pateikt.

– Kāda acs? – viņa jautāja.

– Acs, – atkārtoja Meža Veča. – Acs. ACS! Tas nozīmē, ka tu vari redzēt lietas un vietas, kaut arī tās atrodas tūkstošiem kilometru no turienes, kur īstenībā atrodies. Vai pat citā pasaulē... – viņa noslēpumaini piebilda.

– Vai tas ir labi? – šaubīgi vaicāja Monika.

– *Vai tas ir labi?* Tu jautā, vai tas ir labi?! Tas taču ir fantastiski! Tu saproti – tas taču mums palīdzēs sadzīt pēdas vecmāmiņām!

– Tu domā? – Monika joprojām šaubījās. – Līdz šim es esmu redzējusi tikai mežezeru, korāļļu rifus un vēl šo to. Bet nevienu pašu vecmāmiņu... Starp citu, kur jums te ir korāļļu rīfi?

– Mums nav, – īsi noteica Meža Veča. – Acīmredzot tie atrodas kādā citā pasaulē. Bet saki man, – viņa bilda, – par ko tu domāji, pirms redzēji mežezeru?

Monika brīdi pārdomāja. – Nu, ne par ko īpašu. Es tikai iedomājos, ka gribu būt kādā jaukā, klusā vietā, prom no pilsētas, vislabāk meža vidū... un vēl es vēlējos, lai tur būtu kādi rāmi ūdeņi...

– Un tad tu redzēji sevi peldam pa meža iejoztu ezeru... – Meža Veča pa-
beidza Monikas sacīto. – Gluži loģiski.

– Tas bija pirmo reizi, – sacīja Monika. – Pēc tam jau man tikai atlika iedomā-
ties par mežezeru, kad es jau biju tur.

– Jā, jā... To sauc par pirmās reizes engrammu... – pie sevis runāja Meža
Veča. – Un ar katru reizi nokļūt mežezērā bija vieglāk...

– Jā, tā arī bija, – piekrita Monika. – Kā tu to visu zini?

– Ak, esmu agrāk šo to mācījusies... – izvairīgi noteica Meža Veča. – Redzi,
ir tā, ka tu redzi to, ko vēlies redzēt. Un, ja tu vēlēties redzēt vecmāmiņu, būt
pie viņas, tad tu uzzināsi, kur viņa tajā brīdī atrodas.

Meža Veča beidzot atkal iedarbināja karieti, un viņas turpināja ceļu.

Monika domāja par Meža Večas teikto. Tas viss patiešām bija ļoti divaini...
Viņa visu laiku bija bijusi pārliecināta, ka mežezers ir viņas pašas izdomājums.
Kaut arī ļoti reālistisks, bet tomēr izdomājums... Bet tagad izrādās, ka mežezers
pastāv īstenībā un ka viņai piemīt kaut kas tāds, ko sauc par *Aci*... Lai jau pie-
mīt, viņa beidzot nosprieda... Ja tikai tā palīdzētu viņai atrast vecmāmiņu...

Kariete ātri vien šķērsoja priežu pakalnus, un tad jau viņi bija klāt. Mežsarga
māja stāvēja savā vietā starp priedēm, un no skursteņa kūpēja dūmi – acimre-
dzot Mežsargs gatavoja pusdienas. Piebraukusi pie pašām durvīm, Meža Veča
apstājās un, izkāpusi no karietes, devās uz durvīm. Arī Monika izlēca no kari-
tes, un Bens, nez par ko ārkārtīgi priecādamies, luncināja asti tā, ka likās – tā
teju, teju notrūks.

Šoreiz Mežsargs atvēra durvis gandrīz vienlaicīgi ar Meža Večas klauvējienu.

– Ā, nu tad beidzot arī jūs esat klāt, – viņš noteica un pakāpās sāņus no dur-
vīm, lai palaistu garām Moniku, Meža Veču un Benu. – Es jau domāju, kur jūs
tik ilgi kavējaties. Gribēju jau iet jums pretī.

– Sula bija beigusies, – paskaidroja Meža Veča, ienākdama mājā. – Nācās
iet Mežā meklēt sulas kokus.

Monika iegāja mājā un tūlīt ieraudzīja trīs bērnus, kas saspiedušies sēdēja uz
divāna un izskatījās nedaudz nobijušies. Viena bija meitene, kas likās esam ap-
mēram Monikas vecumā. Meitenei bija taisni, pusgari, uz pieres īsi apgriezti
gaiši mati, un viņa sēdēja divāna vienā stūrī, turēdama klēpī mazitiņu jenotu
un nervozi glaudīdama tam muguru. Bens, ieraudzījis jenotu, satraukti iesmilk-
stējās, bet neuzdrošinājās mesties tam klāt. Pārējie divi bija zēni – viens bija
tumšiem, sprogainiem matiem kā Monikai un tumši brūnām acīm – viņš izska-
tijās mazāk nobijies nekā pārējie divi bērni un nemierīgi didījās, ar interesi ap-
lūkodams ienācējus un visvairāk Benu. Otrs zēns izskatījās diezgan sīciņš – vē-
lāk izrādījās, ka viņš ir tikai gadu jaunāks par pārējiem, bet, tā kā viņš bija tik
mazs un kārnš, tad likās, ka viņš ir krietni vien jaunāks. Zēna gaišie, gandrīz
baltie mati kā gaisīgs pūku ērkulis slējās gaisā, un viņš ik pa brīdim tos saglau-
da, bet no tā tie tikai izspūra vēl vairāk.

Mežsargs nostājās istabas vidū un uzlūkoja sēdošos bērnus. Tie no viņa skatiņa nedaudz sarāvās, izņemot tumšmataino zēnu, kas, šķiet, ieinteresēti gaidīja, kas nu būs.

– Nu tā, esam visi sanākuši. Varam iepazīties, – isi noteica Mežsargs. – Jūs jau zināt, ka tās ir Monika un Meža Veča, – viņš sacīja, norādinot uz meiteni un veču, kas abas joprojām stāvēja kājās, nevarēdamas izlemt, kur īsti lai apsēžas. Meža Veča īgni blenza uz mazo jēnotu gaišmatainās meitenes klēpī.

– Un tas, – teica Mežsargs, pamādam uz suni, kurš, tāpat kā Meža Veča, bija koncentrējis skatienu uz jēnotu, – ir Monikas suns, kuru sauc... kuru sauc...

– Bens, – piepalīdzēja Monika.

– Jā. Bens, – atkārtoja Mežsargs un saviebies paostija gaisu. – Kas te tā smird?
– Laikam Bens, – minēja Monika. – Jocīgi, man likās, ka viņš jau ir izvēdinājies...

– Tu vienkārši esi pieradusi pie tās smakas, – sacīja Meža Veča.

– Var jau būt... – neticīgi atteica Monika.

– Kas tā ir par smaku? – joprojām saviebies, vaicāja Mežsargs.

– Kanalizācijas lūka. Bens laikam ap to bija graužies... Kaut gan tas bija labu laiku atpakaļ...

Mežsargs apstulbis vērās uz Moniku. Viņš galīgi neko nevarēja saprast, līdzko viņa sāka runāt par Benu un kaut kādu *kanalizāciju*... Kas tā vispār tāda bija...?

Beidzot viņš nolēma, ka jāķeras pie lietas, un turpināja iepazīstināšanu.

– Tie tur, – viņš sacīja, ar pirkstu norādīdams uz bērniem, kas sēdēja uz dīvāna, – ir bērni.

Monika iespurdzās. Tā nu gan bija iepazīstināšana...

– Mani sauc Ralfs, – sacīja tumšmatainais zēns. – Un tie ir Ruta un Arvils.

– Jā, – teica Mežsargs. – Ralfs, Ruta un Arvils. Arvils ir tas mazākais, – viņš vēl pilnīgi nevajadzīgi paskaidroja.

– Es jau viņiem visu pastāstīju par vecmāmiņām, – Mežsargs teica Meža Večai.

– Un teicu arī, ka tu uzrakstīsi viņiem to zīmīti, lai viņus palaistu uz ilgāku laiku.

– Labi, labi, – sacīja Meža Veča.

Mežsargs piegāja pie pavarda, virs kura burzguļodams vārījās milzīgs katls un, paņēmis no āķa tikpat iespaidīga izmēra karoti, apmaisīja to, kas tur gatavojās. Monika beidzot pamanīja, ka smaržo pēc ēdamā, bet pēc kā īsti – to nu gan nevarēja saprast.

Meža Veča piegāja pie Mežsarga un, sazvēnieciski pieliekusies uz viņa pusi, pārgrieztām acīm diezgan skaļi nočukstēja: – Monikai ir Acs!

Mežsargam izkrita no rokas karote un ar skaļu plunkšķi pazuda katlā. Viņš tūlīt pat to izmakšķerēja, noslaucīdams roku priekšautā un appūzdams to.

– Karsts!!! – viņš elsa, pūzdams uz savu applaucēto roku. – Bet ko tu šaki! Vai tas var būt?

– Pilnīgi droši, – tāpat čukstēja Meža Veča. – Mēs tikai nupat to konstatējām.

– Tad jau gan labi, – lēnām noteica Mežsargs. – Tik daudz par to ir dzirdēts, bet nekad nav nācies sastapt kādu, kuram tā patiešām būtu. Tagad mēs uzzināsim, vai tā patiesi ir tik noderīga, kā par to runā...

– Kā var nebūt! – sašutusi par Mežsarga skeptisko attieksmi, iesaucās Meža Veča. – Iedomājies tikai – viņa taču vienā mirklī varēs atrast vecmāmiņu!

– Nu, es par to nemaz nebūtu tik pārliecināts... Reizēm Acs izmantošana ir diezgan bīstams pasākums... – šaubīgi novilka Mežsargs. – Bet ko tur tagad strīdēties – gan jau mēs drīz uzzināsim...

Meža Veča nošņācās un aizgriezās. Kā gan var nepriecāties par kaut ko tādu! Nu nekas, viņa nodomāja... Gan jau Mežsargs vēlāk redzēs, kuram būs bijusi taisnība...

– Liec uz galda šķīvjus, – Mežsargs beidzot sacīja. – Klimpas tūlīt būs gatavas.

Meža Veča joprojām īgnu sejas izteiksmi piegāja pie viena no plauktiem un izņēma sešus šķīvjus, kurus sarindoja uz galda.

– Kur tev stāv karotes? – viņa jautāja pēc tam, kad bija kādu laiku bez pānākumiem vandījusies pa visām pamanāmajām atvilktnēm.

– Te, apakšā, – sacīja Mežsargs un, atvirzīdamies no pavarda, pamāja uz kādu atvilktni, kuru Meža Veča vēl nebija ieraudzījusi. Meža Veča izņēma karotes un salika arī tās uz galda.

– Bērni, pie galda! – viņa uzsauca, un bērni piecēlās no dīvāna.

– To jenotu gan labāk atstāj turpat, – viņa teica, kad Ruta, cieši apskāvusi mazo jenotēnu, jau gribēja to ņemt līdzi pie galda. Ruta bailīgi pavērās uz Meža Veču un negribīgi nolika jenotēnu atpakaļ uz dīvāna, kur tas saritinājās kamoliņā un, šķiet, tūlīt sāka snaust. Meža Veča dusmīgi uz viņu noblenza un nopurpināja pie sevis kaut ko par to, ka visi mazie jenoti ar laiku izaug lieli un zaglīgi...

Kad visi bērni bija sasēdušies pie galda, apsēdās arī Meža Veča, un Mežsargs no milzīgā katla salika visiem šķīvjos klimpas. Arī Bens pienāca un lūdzīgi skatījās uz Mežsargu, vienlaicīgi izdvesdams rūcoši smilkstošas skaņas. Mežsargs domīgi uz viņu paskatījās un tad vaicāja:– Vai viņš ēd klimpas? Jo nekā cita man nav.

– Viņš ēd visu ko, – atteica Monika. – Suņu barība gan viņam nezin kādēļ patik vislabāk, bet es domāju, ka viņš ēstu arī klimpas.

Mežsargs piecēlās no galda un aizgāja pēc bļodiņas Benam. Ielicis tajā trīs klimpas, viņš nolika bļodiņu zemē, un suns tūlīt pieskrēja tai klāt un sāka ošņāt, kas labs tur salikts...

Kādu brīdi visi, ieskaitot Benu, badīgi ēda. Kad pirmais izsalkums bija remdēts, sākās sarunas. Meža Veča pasūdzējās Mežsargam par korinšu krūmiem, kas gandrīz aizsprostojuši viņas šķūniša durvis.

– To nedrīkst pieļaut, – viņa sacīja. – Ja es tūlīt pat kaut ko nepasākšu, viņi iesakņosies tā, ka nebūs ko redzēt, un es varēšu atvadīties no visām mantām, kas glabājas šajā šķūnī, un sākt būvēt jaunu...

– Un ko tu gribi no manis? – nesaprata Mežsargs.

– Kā ko? Pūpēžveidīgos, protams, – teica Meža Veča, brīnīdamās, kā gan Mežsargs var būt tik neattapīgs. – Es negribu noņemties ar izciršanu, – viņa sacīja. – Tas aizņemtu briesmīgi daudz laika, un tagad taču es nevaru veltīt visu savu laiku cīņai ar korinšu krūmiem. Kaut jenots viņus rāvis...

– Man pašlaik nav nevienas liekas kastes pūpēžveidīgo, – sacīja Mežsargs. – Tad ir jāiet Mežā un tie jāsaķer. Varbūt mums būs kāds brīvs britiņš, tad bērni varēs palīdzēt.

Meža Veča izskatījās ļoti vilusies, ka netiks pie pūpēžveidīgajiem tūlīt, kā bija iecerējusi. Sabozusies viņa jau gribēja pastāstīt jaunākās ziņas par jenotu nodarīto skādi viņas vistu kūtij, kad viņas skatiens atdūrās pret mazo jenotēnu, kas gulēja uz dīvāna un mierīgi šņāca.

– Un tu vēl viņus speciāli audzē, – viņa pārmetoši teica. – Itin kā jenotu jau nebūtu gana Mežā – tev vēl mājās vajag kādu turēt.

– Nu tur nu es neko nevarēju darīt, – Mežsargs paskaidroja. – Pie šī jenotēna mani aizveda viens no lielajiem jenotiem. Viņš tur gulēja brikšņos zem kāda krūma un izskatījās pamests savā vaļā – droši vien kaut kas nelāgs noticis

ar viņa vecākiem, un tā nu man nācās viņu paņemt. Es taču nevarēju atstāt viņu tur guļam.

– Vai tad ar jentiem arī var notikt kaut kas nelāgs? – iesmējās Meža Veča.
– Es domāju, ka kaut kas nelāgs notiek tikai ar vistām. Pie tam nepārtraukti...

Kamēr Mežsargs un Meža Veča diskutēja par jentiem, Ralfs metās izprašņāt Moniku.

– Vai tu jau sen esi šeit? – viņš vaicāja, ar karoti saknaibidams savas klimpas mazākos gabaliņos.

– Otro reizi, – atteica Monika. – Pirmo reizi es te biju vakar pēc Meža laika... tas ir, pagājušo nakti... tas ir... – viņa galīgi sapinās savos paskaidrojumos, jo nevarēja īsti saprast, pēc kura laika vadīties.

– Nu jā, skaidrs, – novilka Ralfs, piestūķējis pilnu muti ar klimpām. – Mežsargs mums jau izstāstīja par visām tām lietām ar ceļošanu laikā un tā tālāk. Vai vismaz mēģināja izstāstīt... – viņš klusākā balsī vēl piebilda. Bet Mežsargs bija tā aizrāvis, skaidrojot Meža Vecai par vistām kā par obligātu jentu diētas sastāvdaļu, ka vienalga neko nebūtu dzirdējis. – Bet man vienalga nekļuva skaidrs, kur tad mēs īsti tagad atrodamies. Un tev?

– Nē. Es tikai sapratu, ka Mežs ir tāda pati pasaule kā mūsu Zeme, bet, kur tas īsti atrodas...

– Tu domā, ka Mežs ir tā kā cita planēta? – satraukti ievaicājās Ruta, arī iesaistīdamās sarunā.

Monika un Ralfs abi reizē paraustīja plecus.

– Kas to lai zina... Vajadzēs to viņiem vēl kādreiz pajautāt. Un kā mūsu vecmāmiņas gadījušās šeit? Vai to tu saprati? – Ralfs taujāja.

– Man šķiet, te ir kaut kas tāds, kas viņas pievilina, tikai es nezinu, kas īsti, – atteica Monika. – Diez vai tie būtu pūpēžveidīgie... – viņa piebilda un iesmējās.

– Kas? – vienlaicīgi iesaucās Ralfs un Ruta. Vienīgi Arvils joprojām izskatījās nobijies un sēdēja atstatu no visiem, skatīdamies tikai savā šķīvī un klusām ēzdams klimpas.

– Pūpēžveidīgie – tie ir tādi balti radijumi, tādi kā izplūduši pūpēži, un viņi joņo pa Mežu, smiedamies, spiegdami un grauздami klaiņojošo koku saknes. Tagad Meža Veča grib, lai tie nograuztu saknes korinšu krūmiem, kas saskrējuši ap viņas šķūni.

Ralfs un Ruta sēdēja pavērtām mutēm no tādas informācijas gūzmas. Acīmredzot Mežsargs nebija viņiem stāstījis neko par pūpēžveidīgajiem un koku noslieci uz klejošanu, tāpēc Monika pāris vārdos viņiem izstāstīja, cik nu viņa pati par to visu zināja. Šoreiz pat Arvils pacēla acis no sava klimpu šķīvja un blenza uz Moniku, kamēr tā runāja.

– Ak šitā, – noteica Ralfs, kad Monika beidzot apklusā. – Izskatās, ka šis ir viens patiesi dīvains Mežs... Es nemaz nebrīnītos, ja mēs tagad atrastos kaut kādā nezināmā zvaigžņu sistēmā... Jocīgi tikai, ka viņi te runā mūsu valodā...

– Tas nav nekas jocīgs, – iejaucās Meža Veča. – Un mēs neatrodamies nekādā nezināmā zvaigžņu sistēmā, nemaz necerī...

Ralfs patiesi izskatījās apbēdināts. Likās, ka viņam nepavisam nebūtu bijis nekas pretim pabūt kaut kur izplatījuma viņā galā...

Tomēr neko vairāk Meža Veča tā arī nepaskaidroja, varbūt tā vienkāršā iemesla dēļ, ka pati neko vairāk nezināja... Galu galā viņa mainīja sarunas tēmu. – Bērni, jūs jau zināt, ka jums būs uz kādu laiku jāpārvācas uz šejieni, kamēr mēs sameklēsim jūsu vecmāmiņas.

Monika, Ralfs un Ruta pamāja, bet Arvils izskatījās visai domīgs.

– Tāpēc man ir jāzina, kur jūs katrs dzīvojat, lai es varētu izgudrot jūsu prombūtnei attaisnojošus iemeslus. Par tevi jau es kaut ko zinu, – Meža Veča teica Monikai, – bet man vienalga vajadzēs uzzināt vēl šādus tādus sīkumus. Piemēram, vai tev ir kāda draudzene, kura patiešām varētu tevi uz ilgāku laiku aicināt ciemos?

– Ir, – uzreiz iesaucās Monika. – Viņu sauc Helga, un mēs mācāmies vienā klasē.

– Ar ko kopā viņa dzīvo? Ar vecākiem, vecvecākiem?

– Ar mammu, tēti un vecmāmiņu, – teica Monika. – Es visbiežāk esmu satikusi vecmāmiņu, un arī mana vecāmāte ir viņu redzējusi. Kaut gan diezgan pasen...

– Tas nekas – derēs! Tātad es uzrakstīšu vēstuli no Helgas vecmāmiņas, ka tu kādu brīdi – teiksim, nedēļu ciemosies pie viņiem. Vai viņiem ir kādas lauku mājas vai kas tamlīdzīgs?

– Ir gan, – priecīgi atteica Monika. – Pie tam man šķiet, ka viņi drīzumā taisījās uz turieni braukt un palikt tur līdz rudens brīvlaika beigām.

– Tas ir ļoti labi. Nebūtu patikami, ja tava vecāmāte nejauši uzskrietu uz ielas virsū Helgas vecmāmiņai un tā neko par tevi nezinātu... Varētu izcelties briesmīgs tracis...

– Par to diez vai būtu jāuztraucas, – bilda Monika. – Es ļoti šaubos, vai mana vecāmāte uz ielas ietu klāt Helgas vecmāmiņai. Visdrīzāk viņa to nemaz vairs nepazītu.

– Vēl jo labāk. Tātad ar tevi viss ir skaidrs. Tagad par pārējiem – kā ir ar tevi, Ralf? – viņa pievērsās gaišmatainajam zēnam galda viņā malā.

– Es esmu Arvils, – tas klusām nopikstēja.

– Ralfs esmu es, – teica Ralfs. – Un es domāju, ka ar mani arī nebūs nekādu problēmu. Es vispār dzīvoju ar savu mammu, bet pašlaik ciemosjos jūrmalā pie drauga. Es varu pateikt drauga vecākiem, ka braucu mājās, savukārt mamma vēl joprojām domātu, ka esmu pie drauga. Ja vēl tu uzrakstītu zīmīti it kā no manas mammas, ka man piepeši jābrauc mājās, tad vispār būtu pavisam vienkārši...

– Un kur ir tava neistā vecāmāte? – jautāja Monika.

– Ak, viņa... Viņa nedzīvo kopā ar mums, – atteica Ralfs. – Viņa ir pārlietu nejauka. Viņa tik tikko spēj paciest pati sevi, nemaz jau nerunājot par mani un mammu...

– Un tu, Ruta? – Meža Veča jautāja meitenei.

– Mēs ar Arvilu dzīvojam kaimiņos, – teica Ruta. – Es dzīvoju pie savas māsiņas vecākiem, bet Arvils – pie sava šausmīgā vectēva...

– Kāpēc viņš ir šausmīgs? – gribēja zināt Ralfs.

– Ak, viņš ir vienkārši briesmīgs, – Ruta atmeta ar roku. – Viņš vienā laidā komandē Arvilu, un nekas viņam nav labi, lai ko arī Arvils darītu... Bez tam viņš audzē jūrascūkas...!

Meža Veča iesmējās. – Tad viņš tiešām ir briesmīgs! Tomēr varbūt tas nav tik ļauni, kā audzēt jenotus... – un viņa zīmīgi paraudzījās uz gulošo jenotēnu.

– Tas jenots ir bārenis, – dusmīgi teica Mežsargs.

– Labi, labi, skaidrs, ka bārenis... – noķīķināja Meža Veča. – Bet es tā īsti nesapratu – kas tad vainas jūrascūkām?

– To ir simtiem... – čukstēja Arvils. – Un tās tik šausmīgi *smird*...

– Pat viena jūrascūka smird, – teica Ruta. – Bet, ja to ir simtiem, tad jūs paši varat iedomāties... Arvila istabā vectēvs tur kādas trīsdesmit jūrascūkas, jo tām vairs citur mājā nepietiek vietas. Ieejot tajā mājā, jāuzmanās, kur liek kāju, jo, ja uzkāps kādai jūrascūkai, vectēvs auros vismaz kādu pusstundu.

– Ko viņš dara ar tik daudzām jūrascūkām? – jautāja Monika.

– Viņš tās pārdod, – klusām teica Arvils. – Viņa jūrascūkas skaitās vistīrākās šķirnes jūrascūkas, un viņš ar to šausmīgi lepojas.

– Brīnišķīgi, – ironiski noteica Ralfs, – dzīvot mājā kopā ar simtiem jūrascūku un tādu vectēvu... Nekas, mēs sameklēsim tavu vecomāti un cerēsim, ka viņai būs vairāk saprāta.

– Izskatās, ka ar Arvila vectēvu nebūs grūtību, – sacīja Meža Veča. – Es varētu uzrakstīt, ka Arvils tiek uzaicināts apskatīt pašu jaunāko un modernāko jūrascūku šķirni... – viņa iesmējās.

– Kādu tad? – smējās arī Mežsargs. – Pūpēžveidīgās jūrascūkas, vai?

Monika ieķīķinājās, bet Arvils satraukts metās vidū: – Nē, nē, tā gan labāk nerakstiet – tad viņš pats atskries šurp, bet es varēšu palikt mājās pieskatīt tos cūku barus, – viņš nodrebinajās vien, to iedomājoties. – Labāk uzrakstiet, ka es braucu uz kādu skolas nometni vai kaut ko tādu.

– Bet tagad taču ir rudens brīvlaiks, – iebilda Monika. – Par nometni nevarētu paziņot tikai tagad.

– Ak, mans vectēvs to neiedomāsies, – atteica Arvils un vairs neizskatījās tik ļoti nobijies kā pirmīt.

– Un man jūs varat uzrakstīt, ka es braucu uz daiļslidošanas nometni, – sacīja Ruta.

– Tu trenējies daiļslidošanā? – brīnījās Monika.

– Kopš četrus gadus vecuma, – lepni paskaidroja Ruta.

– Viņa slido ļoti labi, – piesarcis teica Arvils. – Es esmu redzējis, kā viņa piedalās sacensībās. Viņa ir vairākkārt dabūjusi pirmo vietu!

– Kas tas ir – daiļslidošana? – jautāja Meža Veča, un arī Mežsargs neizpratnē rauca pieri. Ruta izbrinā iepleta acis – kā gan kāds cilvēks varēja nezināt, kas ir daiļslidošana?! Bet no otras puses... Meža Veča un Mežsargs izskatījās pēc tādiem, kas varēja arī nezināt... Viņa nopūtās un sāka skaidrot... bet tad saprata, ka nav nemaz tik viegli to izskaidrot.

– Nu tas ir tā... Jūs zināt, kas vispār ir slidošana?

Meža Veča un Mežsargs māja ar galvām.

– Nu jā... Daiļslidošana ir tas, ka slidojot veic visādas figūras.

– Figūras? – brīnījās Meža Veča.

– Tas ir, tā kā trīsstūri un aplī? – jautāja Mežsargs.

Ruta nopūtās – nu kā lai viņiem ieskaidro? Bet tad iejaucās Arvils. – Tas nozīmē visādus palēcienus, slidošanu atmuguriski un tamlīdzīgi.

– Ā! – iesaucās Mežsargs. – Viņa laikam domā ledusdejas!

Tagad brīnījās Ruta. Arī Monika, Ralfs un Arvils ieinteresēti paraudzījās uz Mežsargu, savukārt Meža Veča piekritoši māja ar galvu.

– Kas ir ledusdejas? – jautāja Monika.

– Nu laikam jau tas pats, ko jūs saucat par daiļslidošanu, – atteica Meža Veča. – Slidošana atmuguriski, palēcieni, griešanās riņķī uz vienas kājas un tādā garā... Mežabērnu iemiļotākā nodarbe ziemas laikā – ja neskaita pūpēžveidīgo medības un krūmu kaujas...

– Jā, – teica Mežsargs. – Nav nekādas iespējas ziemā mierīgi pasēdēt uz ledus un pamakšķerēt – viss ezers no rīta līdz vēlai naktij čum un mudž no mežabērniem.

– Kas ir mežabērni? – jautāja Ralfs.

– Nu, saprotams, ka bērni, kas dzīvo Mežā, – atteica Meža Veča.

– Kāpēc viņi dzīvo mežā? Vai viņiem nav māju? – nesaprata Arvils.

– Nē taču, viņi ir dzimuši Mežā – tās arī ir viņu mājas, – paskaidroja Meža Veča.

– Ak tā... Man patiešām ir ļoti paveicies, ka es neesmu dzimusi mežā... – klusām novilkā Monika, un Ruta iesmējās. – Laikam tomēr ir labāk dzīvot kopā ar klusējošu vectēvu un nepareizo vecomāti, nekā caurām dienām un naktīm klausīties, kā garām klaiņo koki un joņo spiedoši pūpēžveidīgie...

Kad pusdienas beidzot bija paēstas, Mežsargs novāca netiros traukus un devās uz savas istabas virtuves galu tos mazgāt – tas nozīmēja, ka viņš sameta tos milzīgā bļodā, uzgāza tiem no spaiņa šļācienu ūdens un, šķaidīdams šļakatas uz visām pusēm, ņēmās tos dedzīgi berzēt ar asu, nenosakāmas izcelsmes brūnu vīkšķi. Meža Veča stāvēja viņam blakus ar divi rokās, gaidīdama, kad būs kaut kas slaukāms.

– Zini, kamēr mēs Mežā vācām sulu, Monika redzēja vienu vecmāmiņu, – viņa sacīja.

Mežsargs pagriezās tik strauji, ka no šķīvja, kas viņam bija rokās, Meža Večai virsū uzšļācās pamatīga ūdens šalts. Viņa palēca malā un nopurinājās gluži kā Bens.

– Ko tu runā? Kā tas var būt? Un kur viņa palika? – Mežsargs bija galīgi apjucis.

– Viņa esot klusām pielavijusies, kamēr Monika tecinājusi sulu, tad kādu brīdi glūnējusi caur krūmiem un pēc tam aizlavijusies.

Mežsargs stāvēja kā apstulbis, galīgi aizmirsis par slapjo šķīvi, ko joprojām turēja rokā.

– Bet tā taču viņas neuzvedas! – viņš iesaucās tik skaļi, ka bērni, kas joprojām sēdēja ap galdu, paskatījās uz viņa pusi. – Kura vecmāmiņa sēž krūmos un izspiego mazbērnus – tas taču ir kaut kas nedzirdēts! Parasti taču viņas skrien klāt, līdzko ir atrastas un nevar vien sagaidīt, kad varēs atgriezties mājās kopā ar saviem mazbērniem!

– Es zinu, – klusā balsī sacīja Meža Veča. – Tas ir vairāk nekā divaini. Bet nerunā tik skaļi, es negribu, lai bērni domātu, ka kaut kas nav kārtībā.

– Bet kaut kas nav kārtībā, – čukstēja Mežsargs, taču viņa čuksti bija gan drīz tikpat skaļi kā pirmitējie izsaucieni.

– Kas to lai zina! Varbūt tā vienkārši ir kāda ļoti divaina vecmāmiņa, – domīgi noteica Meža Veča, bet izskatījās, ka viņa pati nemaz tā nedomā. Mežsargs jau nu noteikti tā nedomāja.

– Kādas muļķības! – viņš atkal skaļā balsī iesaucās.

– Kuš! – Meža Veča viņam uzšņāca.

– Kādas muļķības! – čukstēja Mežsargs. – Tu ļoti labi zini, ka neviena vecmāmiņa tā neuzvestos. Tur kaut kas nav tā, kā vajag...

– Un ko tad tu iesaki tādā gadījumā darīt? – ironiski jautāja Meža Veča. – Izstāstīt bērniem, ka kaut kas nav lāgā ar viņu vecmāmiņām, un pārbiedēt viņus pirms vēl esam devušies Mežā? Vai tad tu domā, ka viņi varēs tev paskaidrot, kas tur nav kārtībā?

– Nē, protams, ne, – atrūca Mežsargs.

– Nu tad stāvi tagad klusu un nebiedē nevienu bez vajadzības. Sevišķi jau pirms mēs paši zinām, par ko vispār iet runa...

– Labi, labi... – atkal atņurdēja Mežsargs. – Neko es viņiem neteikšu, vari būt mierīga.

Viņi abi apklusā, un Mežsargs turpināja mazgāt traukus, bet Meža Veča tos noslaucīja un lika atpakaļ skapī.

Bērni bija atgriezušies pie divāna, kur Ruta atkal pievāca mazo jenotēnu. Tas joprojām gulēja un miegā raustīja ūsas, kamēr Ruta kasīja viņam aiz pūkainajām ausīm. Bens, acimredzot arī noilgojies pēc uzmanības, piecāpoja pie Monikas un ielika galvu viņas klēpī. Ralfs diezgan skaudīgi noskatījās, kā Monika draudzīgi papluina savu suni aiz ausīm.

– Smuks suns, – viņš teica. Bens paraudzījās uz viņu un viegli pavēdināja ar asti.

– Viņam patīk, kad viņu slavē, – iesmējās Monika, pieliekdamās sunim klāt un nobučodama viņu uz purna. – Tu esi viens dikti plātīgs suns, vai ne, Ben?

Bens ieņurdējās par tik netaisnu apvainojumu, bet vienalga turpināja vēcināt asti. Uz jenotu viņš vairs neskatījās – šķiet, viņš bija pieņēmis to par pilntiesīgu šīs mājas iemītnieku.

– Mamma man neļauj turēt suni, – Ralfs bēdīgi sacīja. – Viņa saka – sunim pilsētā neesot vietas! Bet tu taču arī dzīvo pilsētā, un tavs suns tur jūtas ļoti labi.

– O, jā! Sevišķi jau tad, kad tiek pie kanalizācijas lūkām vai miskastēm – Bens neko nevērtē augstāk par brīnišķīgu, pāri malām birstošu, pāris nedēļas neizvestu atkritumu tvertni... – sacīja Monika.

Ralfs iesmējās. – Tad jau tava neistā vecmāmiņa nemaz nav tik ļauna, ja viņa ļauj tev paturēt Benu?

– Tas nav tāpēc, ka Bens viņai patīktu, – paskaidroja Monika. – Viņa vienkārši to neievēro – kamēr vien tas nav ņēmiess ap kanalizācijas lūku... Un tāpat viņa neievēro arī vectēvu un mani. Varbūt arī mums vajadzētu uzgrauzt pa kādai lūkai, lai mūs sāktu pamanīt? – viņa iesmējās.

– Es ceru, ka man atļaus paturēt jenotu, – pēkšņi sacīja Ruta. Ralfs un Monika izbrīnīti uz viņu paskatījās.

– Tas taču ir Mežsarga jenots, – sacīja Monika.

– Jā, bet viņš to atrada gluži nejauši. Varbūt viņš ļaus man to paņemt.

– Vai tad tev mājās ļaus turēt jenotu? – brīnījās Ralfs. – Ja es mājās pārnestu jenotu, mēs abi divi varētu izvākties un iet dzīvot mežā pie mežabērniem...

– Tu varētu aizņemties no Arvila kādu jūdescūku, – iesmējās Monika.

– Ko tu? – izbijies iesaucās Arvils. – Mans vectēvs uzreiz pamanītu, ka kādas trūkst! Viņš pazīst visas savas jūdescūkas pēc izskata, viņš tās visas ir sanumurējis... Ja kāda pazustu, viņš man novilkto ādu pār acīm...

Arvils izskatījās patiesi sabijies, bet pārējie bērni smējās, iedomādamies, kā Arvila vectēvs ik vakaru pārskaita savas jūdescūkas...

Mežsargs un Meža Veča beidzot bija pabeiguši mazgāt traukus un atgriezās pie galda. Mežsargs sadabūja no galda atvilktnes vēstuļpapīru un pildspalvu, un Meža Veča sēdās pie galda sacerēt bērniem prombūšanas iemeslus. Viņa jau paņēma pildspalvu un gatavojās vaicāt Monikai, kā tad īsti sauc viņas vecmāti, kad piepeši mājas durvis atsprāga līdz galam vaļā...

Meža Vecai pildspalva izkrita no rokām, Bens sāka ņurdēt, bet bērni vienā mirklī apklusā un blenza uz radijumu, kas apņēmiģi lāčoja iekšā pa durvīm... Tikai Mežsargs neizskatījās pārsteigts, bet tā kā nedaudz apjucis...

Pāri istabai čāpojošais zvērs bija tikai nedaudz mazāks par Benu, tam bija tumši pelēks samtains kažoks, un tas izskatījās pēc milzu vāveres ar saplacinātu purnu. Ausis tam bija pusgaras gandrīz kā trusim un slējās gaisā, bet pa grīdu pakaļ kā pudeļslauķis vilkāš gara pūkaina aste.

Zvēram nākot tuvāk, Mežsargs sāka knosities un izdvest tādas kā nopūtām līdzīgas skaņas, acimredzami nevarēdams izlemt, ko tagad iesākt.

Savukārt Meža Veča likās apstulbusi ne pa jokam. Saķērusi rokas, viņa blenza uz pūkaino zvēru un pārsteigta iesaucās: – Ak tu tētīt! Kas tad tas tāds?

Mežsargs nokremšļojās un it kā aizbildinoties sacīja: – Šinšilla... khm... izskatās kā parastā šinšilla...

– Parastā šinšilla? – brēca Meža Veča. – Šis te radījums ir parastā šinšilla? Un par ko tu mani uzskati – par galīgu šarlatānu, vai? Parastā šinšilla ir mazāka par trusi, bet šis... šis... – satraukumā viņa pat nespēja vairs parunāt.

Mežsargs stāvēja un apjucis pluinija bārdu, bet «parastā šinšilla», kā viņš to bija nodēvējis, mērķtiecīgi devās pie pavarda, brīdi pavandījusies, izvilkā no tā apakšas bļodu un devās atpakaļ pie galda, kur nolika bļodu tieši Mežsargam pie kājām.

– Izskatās, ka viņa jau ļoti labi zina, kur kas atrodas, – Meža Veča sminēdama komentēja un ironiski nolūkojās, kā šinšilla tup pie atstieptās bļodas, bet Mežsargs, juzdamies pavisam neērti, didās no vienas kājas uz otru. Bērni sajūsmā aplūkoja milzīgo šinšillu, un pat Ruta, šķiet, bija pavisam aizmirsusi, ka tur klēpī mazo jenotēnu.

– Nu, nu, – mudināja Meža Veča, – pabaro viņu. Mani ļoti interesē, ar ko tu viņus baro, ka viņi izaug *tādi*...

– Ne jau barībā tā vaina, – dedzīgi metās skaidrot Mežsargs. – Vienmēr taču kāds izaug lielāks par citiem.

– Ne jau *tik* lielāks... – nosmīkņāja Meža Veča.

Šinšilla paņēma bļodiņu zobos, pagrabināja ar to pa zemi un tad palūkojās augšup uz Mežsargu ar savām lielajām, melnajām, apaļajām acīm. Mežsargs piesarcis kaut ko nomurmināja, paņēma bļodu un aiznesa to uz istabas kaktu. Šinšilla lēnām aizslāja viņam pakaļ. Mežsargs paņēma no skapja kādu turzu un iebēra kaut ko šinšillas bļodiņā – tā tūlīt metās pie ēdamā un ņēmās kāri graužt.

– Es patiešām nesaprotu, kāpēc tu tā noņemies ar visiem tiem zvēriem... – noteica Meža Veča. – Patiešām, nepietiek jau, ka tu savā mājā audzē jenotus, tagad vēl šis milzenis...

Purpinādama viņa beidzot paņēma pildspalvu, pievilka sev tuvāk vēstuļpapīru un ņēmās rakstīt. Monika Meža Vecai pateica, ka viņas vecomāti sauc Emma Redvuda, un Meža Veča uzrakstīja visai ticamu vēstuli no Helgas vecāsmātes, kur tā ielūdza Moniku uz

septiņām dienām paciemoties «pie manas mazmeitiņas Helgas laukos». Monika, izlasījusi vēstuli, nosprieda, ka pati Helgas vecmāmiņa nebūtu uzrakstījusi labāk un, salocījusi lapu, iebāza to kabatā.

– Pag, pag, – teica Meža Veča. – Tev taču tā vēl sausa jādabū mājās. Vai tad tu esi aizmirsusi, ka tev būs jāiet cauri dušai?

– Ak, pareizi! – iesaucās Monika un domīgi sarauca uzacis. – Un ko tad lai dara?

– Mežsarg, vai tev nav kāds ūdens necaurlaidīgs maisiņš? – jautāja Meža Veča. – Tikai skaties, lai tas būtu bez caurumiem.

Mežsargs aizgāja pameklēt, kas atrodams atvilktnēs, kur glabājās viņa saimniecības mantas, un pēc brītiņa atgriezās ar veselu kaudzi maisiņu. Apsēdies uz dīvāna blakus bērniem, viņš ņēmās tos piepūst, pārbaudīdams, vai tie nav cauri. Visbeidzot, kad lielākā daļa maišeļu tapa izbrāķēti, viņš tomēr vienu sadabūja un iedeva to Monikai. Meža Veča tikmēr bija uzrakstījusi arī pārējās vēstules.

Ārā bija vēl gluži gaišs, bet Meža Veča sāka rosīties, likdama manīt, ka laiks doties atpakaļ.

– Mēs nevaram ar karieti braukt pa tumsu – tai nav apgaismojuma, – viņa sacīja. – Tāpēc būtu pavisam labi, ja mēs varētu tagad braukt projām. Rīt mēs atkal visi tiksīmies, – viņa sacīja bērniem. – Un vēl kas... Paņemiet visi tās mantas un drēbes, kas jums būs vajadzīgas turpmākos septiņus mēnešus, bez tam ņemiet vērā, ka pēc vairākiem mēnešiem būs ziema...

– Ar ziemas drēbēm tā kā nebūtu nekādu problēmu – pie mums taču ir rudens, – sacīja Ralfs. – Toties visas manas vasaras drēbes palika mājās pie mammas.

– Nu tad aizņemies kaut ko no drauga, – ieteica Meža Veča.

Ralfs pamāja ar galvu, bet vēl arvien izskatījās domīgs. Arī Ruta, šķiet, likās par kaut ko noraizējusies, bet neko tomēr neteica. Toties Monika un Arvils bija visai priecīgi satraukti. Ne vienam, ne otram no viņiem nebija žēl aizbraukt no mājām uz septiņiem mēnešiem – tādas pārmaiņas varēja būt tikai uz labu, jo mājās, kurās viņi dzīvoja, nemaz tik jauki nebija...

– Nu tad labi, – sacīja Meža Veča. – Ja viss ir skaidrs, tad – līdz rītam! – un viņa metās ārā pa durvīm. Monika vēl atvadijās no pārējiem bērniem, Mežsarga un, pasaukusi Benu, sekoja Meža Večai.

Atpakaļceļš noritēja bez jebkādiem starpgadījumiem. Pat pūpēžveidīgos nekur nemanīja, un Meža Veča sāka šķendēties, ka tad, kad viņi esot vajadzīgi, viņu nekur neesot... Šur tur krūmos gan kaut kas nočabēja, bet, vai tas bija jēnots, vai kāds cits meža zvērs, nevarēja zināt, jo neviens no krūmiem laukā nelīda. Monika lūkojās uz visām pusēm, vai nemanīs kādu vecmāmiņu, bet nekā... Bez tam, tā kā saule jau laidās lejup, viss mežs atkal bija ēnu izraibināts un ļoti iespējams, ka vecmāmiņa varēja viņus novērot, pati palikdama nepamanīta.

– Kāpēc tā vecmāmiņa aizmuka? – beidzot jautāja Monika, kad abas kādu gabalu bija braukušas klusēdamas.

– Nav ne mazākās nojausmas... – sapīkusi atteica Meža Veča. Viņai nepavisam negribējās to tagad apspriest ar Moniku, bet meitene nelikās mierā.

– Kā tad mēs viņas lai atrodam, ja viņas nemaz negrib tapt atrastas?
– Gan jau citas grib... Šī droši vien bija kāda ļoti īpatnēja vecmāmiņa...
– Ceru, ka tā nebija manējā... – domīgi noteica Monika. – Varbūt, ka tā bija Arvila vecāmāte, kas negrib atgriezties pie tā dusmīgā vectēva ar simtiem jūrascūku...

– Bet tas jau nemaz nav viņa īstais vectēvs, – Moniku pārtrauca Meža Veča. – Ja viņa vecāmāte atgrieztos, tad neīstais vectēvs pazustu kā nebijis un atgrieztos tur, kur ir viņa īstā vieta!

– Ak tā... Skaidrs... – novilka Monika, kaut gan īsti skaidrs tas viņai nebija gan.

Kariete grabēdama šāvās pa taisno pāri saknēm, meklēdama nevis lidzenāko, bet gan taisnāko ceļu, un Monikai bija nelabas aizdomas, ka viņa diez vai nākamajā dienā varēs apsēsties... Bens atkal bija nogūlies zemē starp priekšējo un pakaļējo sēdekli, lai kariete pie kāda kārtējā palēciena neizkratītu viņu pavisam ārā... Un tikai Meža Vecai, šķiet, karietes kratišanās nelikās nekas īpašs, jo viņa sparīgi stūrēja pāri pat pašām lielākajām saknēm.

Te piepeši Monika ieraudzīja, ka ceļam priekšā guļ resns baļķis – acimredzot viņi tagad brauca pa citu ceļu, jo, turp braucot, viņa tādu baļķi neatcerējās manījusi. Un tad viņa ar šausmām saprata, ka Meža Veča baļķi laikam nav pamānījusi, jo stūrē tam taisni virsū... Sākumā viņa izbailēs sastinga, bet tad atjēdzās un, saķērusi Meža Veču aiz piedurknes, iebļāvās: – Uzmanies – baļķis!

– Redzu – turies! – tāpat atkliedza Meža Veča un turpināja stūrēt baļķim virsū.

Monika ieķērās rokturī un aizvēra acis. Pāris mirkļus vēlāk atskanēja briesmīgs krakšķis, karietei uzskrienot virsū baļķim. Monika juta, ka tiek sviesta uz priekšu, un, tikai pateicoties rokturim, viņa noturējās savā vietā. Bens atkal atšļūca uz priekšu un atdūrās pret Monikas kājām, bet Meža Veča sajūsmināta kaut ko auroja. Monika uzdrošinājās atvērt acis – un saprata, ka viņi lido pāri baļķim... un tad kariete triecās pret zemi un aizripoja tālāk, bet baļķis palika viņiem aiz muguras.

– Urā! – kļiedza Meža Veča un, atlaizdama stūri, sāka plaukšķināt. – Es zināju! Es zināju, ka mana kariete to izturēs!

Monika kā apstulbusi vērās Meža Večā, bet Bens pārbijies smilkstēja.

– Kāpēc tu tā izdariji? – Monika beidzot jautāja. – Kariete taču varēja salūzt!

– Jā, bet nesalūza, vai ne? – smējās Meža Veča. – Šī ir viena varen izturīga kariete, – viņa sacīja un lepni paplikšķināja pa stūri, – šai karietei neviens baļķis nav šķērslis!

Monika tikai nodrebinājās un vairs neko nejautāja, klusībā cerot, ka atlikušajā ceļā viņiem priekšā vairs negadīsies neviens baļķis, kuram Meža Vecai būtu kārdinājums pārlēkt...

Kad beidzot starp kokiem kļuva redzama Meža Večas māja, Monika bija tā sakratīta, ka viņai sāpēja galva, un laikam jau Bens jutās tāpat, jo neizrādīja ne mazāko vēlēšanos izkāpt, bet tikai gulēja, laiku pa laikam nopūzdamies.

Patī Meža Veča gan izskatījās tā, it kā nupat būtu izbaudījusi lepnu lepno braucienu ar limuzīnu, un, ņipri izlēkusi no karietes, sauca: – Mudīgi, mudīgi! Kāpiet laukā!

Monika lēnām piecēlās un saprata, ka viņa ne tikai nevarēs nosēdēt – likās, ka viņa vispār nevarēs pakustēties vismaz turpmākās divas dienas. Arī Bens uzsvempās kājās un, tā divaini gorīdamies, izkāpa no karietes. Lēnām viņi devās pakaļ Meža Večai, kas rikšoja viņiem pa priekšu, ik pa brīdim atskatīdamās un mudinādama viņus kustēties ātrāk.

– Kāpēc mums tā jāsteidzas, ja tu vari izdarīt tā, ka vesels mēnesis šeit ir kā viena diena pie manis? – jautāja Monika, kad viņi stāvēja pie durvīm un Meža Veča rakņājās pa kabatām, meklēdama atslēgas.

– Tāpēc, ka tas nemaz nav tik viegli izdarāms, un man būs diezgan ko noņemt ar jums četriem, kad pienāks laiks. Tāpēc es negribu piepūlēties tagad, kad bez tā ļoti labi var iztikt, – Meža Veča atteica un beidzot izvilka no kabatas atslēgas un atslēdza durvis.

– Kāpēc tu slēdz ciet durvis? – Monika brīnījās. – Vai tad te, Mežā, ir zagļi?

– Vēl ļaunāk... – atteica Meža Veča. – Nekad nevar būt drošs par to, ko var nākties sastapt Mežā. Tāpēc labāk ir aizslēgt durvis, nekā kādu dienu pārrasties mājās, lai konstatētu, ka to ir apsēdušas milzu šinšillas... vai vēl kas sliktāks...

– Vai Mežsargs arī vienmēr slēdz ciet durvis?

– Reizēm. Bet viņam nūdien nav ko zaudēt – viņa māja jau tāpat ir pilna ar jenotiem, šinšillām un sazin ar ko vēl... tā ka diezgan vai atradīsies kāds, kas tur gribēs nejauši ienākt...

Meža Veča devās pa taisno augšā uz vannas istabu, un Monika saprata, ka tūlīt būs jādodas uz mājām. Savukārt Bens nojauta, ka var sekot kaut kas tik nelāgs kā duša un ne par ko negribēja kāpt augšup pa trepēm, kamēr Monika stumšus neuzstūma viņu augšā.

– Vai tu gribēsi iet vannā vai dušā? – Meža Veča jautāja Monikai.

– Dušā, – tā atteica, un Bens sāka kāpties atpakaļ, bet Monika aizvēra vannas istabas durvis, lai suns nevarētu izsprukt.

– Tikai neaizmirsti sakrāmēt mantas, – atgādināja Meža Veča, atgriezdama krānu. – Vai vēstule tev ir? – viņa vēl noprasīja.

Monika izņēma salocīto un maišiņā paslēpto vēstuli no kabatas. – Ir.

– Labs ir, tad kāp dušā un tiekamies rīt, – sacīja Meža Veča, paiedama nost no vannas. – Un paņem pie reizes to suni, es ar viņu pagājušo reizi tik tikko tiku galā.

– Nāc šurp, Ben, – Monika uzsauca, iekāpdama vannā, un, lai kā Bens pretojās, viņš tika pa pusei ievilkts, pa pusei iestumts vannā, un drīz viņi abi ar skaļu blarkšķi pazuda vannas caurumā.

PIEKTĀ NODAĻA

ALUĶĒMI

Atgriezies savā vannas istabā, Monika vispirms pārbaudīja, vai pa ceļam vēstulei nav noticis kas slikts. Bet nē – vēstule joprojām atradās maišeli, un Monika nolika to patālāk no vannas uz plauktiņa, kamēr pati sagatavoja vannas istabu vecāsmātes apskatei. Dabūt Benu laukā no vannas nepavisam nenācās grūti, jo viņš pats ar slaidu lēcienu no tās izmetās ārā, līdzko sajuta cietu pamatu zem savām ķepām.

Vispirms Monika satvēra viņa purnu, pievilka to sev tuvāk un uzmanīgi paošņāja. Nē... likās, ka tas vairs nesmirdēja... Bens nosprauslājās un uzmanīgi atbrīvoja savu galvu no Monikas tvēriena. Tā kā zaļais krokodils nekur nebija manāms, tad, Benaprāt, viņam te vairs nekas nebija meklējams, un viņš centās tikt no vannas istabas ārā. Bet durvis bija aizkrampētas un viņam nekas neizdevās.

– Sēdi mierā, – uzšņāca Monika, un suns apsēdās pie durvīm, joprojām ar ilgu pilnu skatienu lūkodamies uz durvju rokturi.

Monika nelikās par suni ne zinis un paņēma lielo, netiro bļodu, ko vecāmaite bija paredzējusi Bena mazgāšanai. Tad viņa to izskaloja, lai izskatītos, ka kaut kas tajā ir ticis mazgāts, un nolika atpakaļ uz grīdas. Pēc tam viņa rūpīgi izmazgāja vannu, uzmanīdamās, lai tajā nepaliktu neviena pati Bena spalviņa, kā vecāmaite to bija piekodinājusi...

Likās, ka viss bija kārtībā.

Monika saģērbās, iebāza kabatā vēstuli un attaisīja durvju krampīti. Bens tūlīt pielēca kājās un pirmais izspraucās ārā, līdzko Monika atvēra durvis.

Dzīvoklis likās tumšs un kluss. Nez, kur visi bija palikuši... Varbūt aizgājuši pastaigāties...? Nē, tad jau drīzāk viņi tā agrāk aizgājuši gulēt... Monika iespruka savā istabā un izvilka no skapja apakšas lielo ceļojumu somu.

Tā... Tagad vajadzēja izdomāt, ko viņa ņems līdzi... Septiņiem mēnešiem vajadzēja diezgan daudz ko, bet visu viņa šā vai tā nevarēja paņemt. Monika atrāva skapja atvilktnes un sāka sviest apģērbus uz gultas, kamēr Bens, noilgojies pēc radio, sēdēja pie tā un grozīja kloķi, tā arī nespēdams atrast neko dziedamu...

Brīdī, kad pāri istabai lidoja kārtējais Monikas džemperis, lai piezemētos uz gultas līdzās pārējiem, atvērās durvis, un tajās parādījās vecāmaite.

Monika izbailēs aizcirta skapi, bet drēbju kaudzi uz gultas viņa nekādi nevarēja noslēpt.

– Tā, tā... – noteica vecāmāte, diezgan pārsteigti aplūkodama milzīgo drēbju kalnu. Bens izlaida kloķi no zobiem un pagrieza galvu, lai paskatītos, kas tur ienācis, bet, kad izrādījās, ka tā ir tikai un vienīgi vecāmāte, viņš atkal ķērās pie radio.

– Vai tu taisies kurp doties?

Monika izvilka no kabatas vēstuli, kas joprojām stāvēja maisiņā, un pasniedza to vecāmātei. – Helga uzaicināja pie sevis uz laukiem, – viņa piesarkusi sacīja.

Vecāmāte paņēma vēstuli, izbrīnīti aplūkoja maisiņu un, izņēmusi salocīto papīra lapu, atlocīja to un izlasīja.

Monika, piesarkdama arvien vairāk, stāvēja un gaidīja, kas nu būs. Jo, godīgi sakot, viņai nebija ne jausmas, ko darīt tad, ja vecāmāte piepeši aizliegs viņai braukt pie Helgas.

– Tā, tā... – vecāmāte vēlreiz noteica.
– Ak tad uz septiņām dienām... Vai tad tev uz skolu nebūs jāiet?

– Nē, vēl ne... Vēl ir rudens brīvlaiks, paskaidroja Monika.

– Ak tā... – novilkta vecāmāte un apklusā. Monika aizturētu elpu gaidīja, ko viņa nolēms. – Tad jau, man šķiet, tu vari braukt.

Monika atviegloti nopūtās, un vecāmāte aizdomīgi uz viņu paraudzījās. – Kāpēc tu tā pūt? Un kam tev vajadzīgas visas tās vasaras drēbes? – viņa aplūkoja drēbju kaudzi, kur starp džemperiem un jakām mētājās arī vasaras krekliņi un šorti.

– Mmm... ēēē... – Monika minstinājās. – Mēs domājam spēlēt pārgērbošanos, – viņa beidzot izspēra.

– Vai tad tu neesi par lielu, lai spēlētu pārgērbošanos? – jautāja vecāmāte, bet tad atmēta ar roku. – Ak, nu bet galu galā – kas man... Spēlē, ko gribi... Kad tev jābrauc?

– Rit pēc pusdienas, – Monika izspēra pirmo, kas iešāvās prātā, bet tad viņa iedomājās ko šausminošu.

– Labi, labi... – izklaidīgi noteica vecāmāte un jau grasījās iet ārā no istabas, bet tad piepeši pagriezās atpakaļ, it kā būtu kaut ko atcerējusies. Monikai sāka dauzīties sirds... ja nu vecāmāte būs pārdomājusi...

– Vai tu suni nomazgāji? – vecāmāte aizdomīgi jautāja.

Monika atkal atviegloti uzelpoja. – Jā, jā. Un bļodu es atstāju vannas istabā, – viņa atbildēja.

Vecāmāte paostija gaisu. – Jā, šķiet, ka viņš vairs tā nesmird, – viņa noteica un visbeidzot patiešām izgāja no istabas. Monika skaļi noelsās un apsēdās gultā.

– Vienu brīdi man likās, ka viņa nekur mūs nelaidīs, – viņa teica Benam. Tas piekrītoši ieņurdējās. Bet tad Monika atcerējās, ko bija pirmīt iedomājusies, un prieks par to, ka vecāmāte bija tik viegli viņu palaidusi, nedaudz noplaka.

Viņa taču nevarēja iet vannā! Viņa nevarēja teikt vecāmātei, ka brauc pie Helgas uz laukiem, un tad ar visu suni un ceļasomu ieiet vannas istabā un izčibēt... Un par tikšanu vannas istabā tā, lai neviens to neredzētu, nebija ko domāt... Bez tam vecāmāte noteikti gribēs viņu personīgi izlaist pa durvīm, lai pieskatītu, ka durvis pēc tam tiek aizslēgtas... Tātad palika tikai viena iespēja...

– Kanalizācija... – drūmi noteica Monika un sapīka. Savukārt Bens pavēcināja asti un satraukti ierējās.

– Jā, kādi prieki, vai ne? – ironiski noteica Monika.

Viņa paņēma somu un sāka sviest tajā drēbes, bet tad, brīdi padomājusi, izkrāmēja tās atkal ārā un sāka vandīties pa skapi. Visbeidzot viņa izvilkā no tā pāris lielus drēbju maisus, kuros salika drēbes, pirms to likšanas somā.

– Maz cerību, ka tas pasargās no smakas... – viņa murmināja. – Bet tomēr labāk tā, nekā vispār bez nekā...

Pārējos maisos viņa salika apavus – ziemas zābakus un vasaras sandales, kā arī krosenes. Pa vidu drēbēm mazākos

maisīnos Monika ievīstīja vairākas grāmatas, un, kad beīdzot soma bija pilna, viņa tik tikko jaudāja to pacelt.

Kad kravāšanās bija pabeīgta, Monika saprata, cik ļoti viņai nāk miegs, bet pirms gulētiešanas bija jāīzdarā vēl viena lieta...

Viņa no savas istabas devās uz koridoru, kur stāvēja telefons. Par laimi, gan vecāmāte, gan vecaīstēvs bija savā guļamīstabā, un tās durvis bija aizvērtas. Monika atstāja koridora durvis vaļā, lai laicīgi pamanītu, ja kāds tuvosies, un uzgrīeza Helgas numuru.

– Hallo, – atbīldēja Helgas vecāmāte.

– Labvakar, vai Helga mājās? – jautāja Monika.

– Kur tad šī citur būs, – pasmējās Helgas vecāmāte. – Monika, tu? Tūlīt pasaukšu Helgu.

Varēja dzīrdēt, kā telefona klausule tiek nolīkta uz galda un kā Helgas vecāmāte aizšļūkā prom no telefona, saukdama: – Helga, tev Monika zvana! – Tad atskanēja skrejošu soļu dīpoņa, telefona klausule tīka pagrābta, un Helga aizsusies sauca klausulē: – Monika? Kas jauns?

Klusā balsī, lai neīztraucētu vecomāti un lai tā nejustu kārdinājumu īznākt no savas istabas paklausīties, par ko tiek runāts, Monika sacīja: – Klausies, man uz nedēļu jāpazūd! Un manējie domās, ka es braucu pie jums uz laukīem. Kad jūs īzbraucat?

– Rīt no rīta. Tātad tu brauc uz *turieni*? – sajūsma pilnā balsī vaicāja Helga.

– Jā, jā... Bet es nevaru tagad neko stāstīt... Katrā ziņā, ja kas – es esmu pie tevis!

– Labs īr, sarunāts, – attrauca Helga un vairāk jautājumus neuzdeva, kaut arī vai dega no ziņkāres uzzināt, kas jauns noticis Mežā.

– Pēc nedēļas es tev visu pastāstīšu, – čukstēja Monika. – Bet īedomājies tīkai – tad es būšu pusgadu par tevi vecāka!

Ar šo noslēpumaino paziņojumu viņa beīdza sarunu un, nometusi klausuli, devās atpakaļ uz savu istabu, kur tūlīt īekrita gultā un aīzmīga.

*

Nākamās dīenas priekšpusdīena pagāja, Monikai pārbaudot ceļasomu un domājot, vai kaut kas svarīgs nav aīzmirsts. Kad viņa par to īeminējās Benam, tas pieskrēja pie radio un mēģīnāja īzraut no sienas vadu. Sagrābis to zobos, suns nepārprotami lika manīt, ka te īr gan viena svarīga manta, ko Monika, šķīet, īr pavisam aīzmirsusi. Monika tik tikko pārīecināja suni īzlaist vadu no zobīem.

Kad likās, ka viss īr paņemts (bez tam nebīja ko domāt, ka somā varētu īedabūt īekšā vēl kaut ko), bīja arī pienācis pusdīenlaīks. Monika bīja stipri īzba-dējusies, jo kopš Mežsarga klīmpām nebīja neko ēdusi – par šodīenas brokas-tīm viņa ar visu kravāšanās drudzi bīja pavisam aīzmirsusi.

Virtuvē galds jau bīja uzklāts, un vectēvs sēdēja un šķīrstīja avīzi, bet vecāmāte nokāsa kartupeļus. Monikai īenākot virtuvē, vectēvs pacēla acīs no avīzes un ar galvu pamāja meītenei, bet vecāmāte cauri tvaīku mākonīm

saciņa: – Jā, starp citu... Monika šodien brauc pie draudzenes uz laukiem un paliks tur visu nedēļu.

Vectēvs izbrīnījies parāva uz augšu uzacis un palūkojās uz Moniku, bet viņa nodūra skatienu un sāka ar dakšiņu bakstīt savu tukšo šķīvi. Nez kāpēc likās, ka vectēvs īsti netic šim «braucienam uz laukiem»...

– Tās meitenes vecāmāte ir uzrakstījusi man vēstuli, – saciņa vecāmāte, nolikdama nokāsto kartupeļu katlu atpakaļ uz plīts.

– Tiešām? Vai es varu to apskatīt? – no ilgās klusēšanas čerkstošā balsī jautāja vectēvs.

Monikai no brīnumiem pavērās mute, bet vecāmāte kā atspole apmetās riņķī un ieplestām acīm neticīgi vērās uz vectēvu. Tas patiešām bija varens pārsteigums, jo Monika nemaz neatcerējās, kad pēdējo reizi dzirdējusi vectēvu runājam...

– Kā nu ne, kā nu ne... – viņa nopurpināja, joprojām skatīdamās uz vectēvu tā, it kā viņš būtu piepeši pārvērties par krupi. Viņa brīdi parakņājās pa priekšauta kabatām un izvilka saņurcītu vēstuli. – Āre, te tā ir... – viņa teica un pasvieda vēstuli vectēvam, kurš to rūpīgi izlasīja. Tā kā ne vectēvs, ne vecāmāte nepazina Helgas vecāsmātes rokrakstu, tad nevajadzēja uztraukties par to, ka viņi varētu atklāt krāpšanos. Tomēr Monika uztraucās tik un tā.

Beidzot vectēvs atdeva vēstuli vecaimātei, kas tūlīt izmeta to miskastē. Likās, ka vectēvu vēstule ir pārliecinājusi, jo viņš vairs neko neteica un atkal pievērsās avīzei.

Vecāmāte šodien likās gauži labā omā. Jādomā, viņa priecājās par to, ka veselu nedēļu nevajadzēs skatīties ne uz Moniku, ne uz Benu... Bet tad viņa uzmeta sunim nīgru skatienu, laikam iedomādamās, ka Monika varētu viņu atstāt mājās. Bens sēdēja pie savas bļodas un kraukšķināja suņu barību, nelikdamies ne zinīs par vecāsmātes piktajiem skatieniem.

– Vai tu to suni arī ņemsi līdzi? – vecāmāte jautāja.

– Kā tad, – attrauca Monika, paņemdama savu šķīvi un pieceldamās no galda, lai ietu uzlikt sev kartupeļus.

Vecāmāte apmierināti nokrekstējās, piekrāva sev pilnu šķīvi ar kartupeļiem un uzlēja tiem virsū gaļas mērci. Arī Monika šodien uzlika uz sava šķīvja vairāk ēdamā nekā parasti, jo iedomājās, ka nez kad vēl nākamo reizi dabūs paēst...

Vecāmāte izsmējīgi noskatījās uz Monikas piekrauto šķīvi un jautāja: – Vai tavas draudzenes mājās tev nedos ēst, vai?

Monika nosarka un nomurmināja, ka dos gan, bet līdz lauku mājām esot tālu jābrauc. Vecāmāte likās mierā, un tālāk pusdienas noritēja bez komentāriem no vecāsmātes puses.

Tūlīt pēc pusdienām Monika atkal iespruka savā istabā un apskrēja ar acīm istabu. Tā likās kārtībā... Cik jocīgi, ka viņa brauc prom uz tik ilgu laiku... Ilgākais, cik viņa agrāk bija bijusi prom no mājām, bija četras dienas, kad viņa patiešām ciemojās pie Helgas laukos. Bet tas bija bijis pirms diviem gadiem.

Beidzot viņa paņēma somu, kas izrādījās vēl smagāka, nekā bija licies, un izvilka to koridorā. Tad viņa izslēdza istabā gaismu un devās uz ārdurvīm, cerot, ka vecaimātei neienāks prātā pavadīt viņu līdz Helgas mājai.

Protams, ka vecaimātei nebija ne mazākā nolūka darīt kaut ko tādu. Pašlaik viņa bija ērti iekārtojusies atzveltnes krēslā pie televizora un dzēra savu pēcpusdienas tēju. Kad Monika gāja garām, vilkdama pa grīdu smago somu, viņa tikai uzmeta meitenei pār plecu izklaidīgu skatienu un nevērīgi pamāja ar roku atvadas. Vectēvs bija savā istabā, bet Monika pat neiegāja atvadīties, jo viņai bija aizdomas, ka vectēvs varētu izrādīt nopietnu interesi par viņas pavadišanu. Pēc tam, kad viņš tā bija ieinteresējies par to vēstuli...

Koridorā Monika žigli uzrāva mugurā mēteli, uzlika cepuri, paķēra šalli un cimds, ko sabāza kabatās un centās klusām un nemanāmi izsprukt no dzīvokļa.

Viņa krietni nomocijās, kamēr nodabāja pa trepēm lejā smago somu un, beidzot tikusi uz ielas, kādu brīdi stāvēja un atpūtās.

Bens priecīgi lēkāja meitenei apkārt un tad aizmetās prom pa ielu uz kanalizācijas lūkas pusi. Visbeidzot Monika nopūtās un devās sunim pakaļ.

Kad viņa nonāca pie lūkas, Bens jau bija nogūlies tai blakus un izošņāja aizrestēm noslēptos labumus. Žurku varēja saost vēl labāk nekā toreiz... bez tam likās, ka viņš nebija vienīgais suns, kuru tā ir ieinteresējusi... Bens saoda, ka te nupat, nupat ir bijuši divi kolliji, viena takšu kucīte un pretējās mājas negantais krancis... Uzodis savu sāncensi, Bens saslēja ausis un ierējās.

Monika satraucās: – Kas ir, Ben? Kaut kas nav labi?

Bet Bens tikai paskatījās uz meiteni un paluncināja asti.

Monika saviebusies skatījās uz melnajām, netirajām kanalizācijas lūkas restēm un domāja, kā gan tur ir iekšpusē... ja jau pat no ārpuses tās ir tik atbaidošas...

Tad Monika noņēma cepuri, izņēma no kabatas šalli un cimds un sabāza to visu somas ārējās kabatās. Viņa atvilka somas rāvējslēdzēju un izņēma kaut ko tādu, kas izskatījās pēc nolietotas grīdas lupatas, bet kas patiesībā bija vecāsmātes vecais mājas halāts. Apsējusi ap galvu vienu no vecāsmātes lakatiem, kuru viņa vairs nevalkāja, Monika mēģināja uzstīvēt virs sava mēteļa vecāsmātes halātu. Cilvēki, kam tobrīd gadījās iet garām, izbrīnīti noraudzījās, kā maža meitene, stāvēdama pie milzīgas ceļasomas, velk mugurā kaut ko pilnīgi neizprotamu, bet viņai blakus guļ melns, pinkains suns un bāž purnu kanalizācijas lūkā...

Visbeidzot halāts bija kaut kā nebūt uzstīvēts, un vismaz lielākā daļa mēteļa bija pasargāta no nosmērēšanās, kas, ceļojot cauri kanalizācijai, bija neizbēgama.

– Nu, kā ir, Ben, – esi gatavs? – satrauktā balsi jautāja Monika, bet tas bija gluži lieki. Bens jau sen bija bijis gatavs.

Monika satvēra somu, pievilka to sev klāt, ar otru roku apķēra Benu un uzkāpa uz kanalizācijas lūkas.

Nekas nenotika.

Nebija nekādu divainu sajūtu, itin nekā. Viņa vienkārši jutās kā Monika, kas, gērbusies vecāsmātes halātā, gaišā dienas laikā pašā pilsētas vidū stāv uz kanalizācijas lūkas un gaida nezin kādus brīnumus, kamēr cilvēki, ejot viņai garām, satraukti sačukstas un atskatās...

– Kaut kas dumjš... – Monika nopurpināja un nokāpa no lūkas. Pietupusies viņa mēģināja iebāzt pirkstus starp restēm, joprojām ar otru roku pieturēdama somu.

– Meitenīt, vai tev tur kaut kas iekrita? – jautāja kāds vīrs, kas bija apstājies un ar izbrīnu nolūkojās, kā Monika grābstās gar kanalizācijas lūkas restēm.

Monika satrūkās un izrāva roku no lūkas. Pirksti bija nosmērēti ar kaut ko melnu un glumu. Pretīgumā saviebusies, Monika noslaucīja roku vecāsmātes halātā.

– Nē, nē... Viss kārtībā...

– Nu, ja tu tā saki... – vīrs šaubīdamies noteica un devās projām.

Monika piecēlās kājās un apstulbusi noraudzījās uz lūku. Ko nu lai dara? Skaidrs, ka Meža Veča otrā galā droši vien gaida, ka viņa ies vannā... Bet viņai taču vajadzētu iedomāties, ka, ja viņa brauc pie Helgas uz laukiem, viņa nevar iet vannā... Bet varbūt vienkārši ir pārāk agrs... Parasti viņa bija nokļuvusi Mežā, kad šeit jau bija pavēls vakars, bet tagad bija vēl pavisam agra pēcpusdiena... Varbūt viņai vajadzētu iet pastaigāt pa pilsētu, kamēr nedaudz satumsīs... Bet viņa taču nekur nevarēja aiziet ar šo te smago somu...

Monika pilnīgā bezpalīdzībā lūkojās uz lūku. Bens skaļi rēja.

Un tad pēkšņi viņai likās, ka lūkas dziļumā samanāma kaut kāda kustība... tāpat kā toreiz vannas caurumā... Monika pieliecās tuvāk, lai labāk varētu saskatīt. Jā, tur nepārprotami kaut kas virmoja, un brīžiem uzplaiksnīja tādas kā gaismas atblāzmas.

– Cerams, ka tie nav vienkārši santehniķi... – Monika sacīja Benam.

Bet tie nebija santehniķi, jo nākamajā mirkli Monika sajuta, ka viņu kāds nepārvarams spēks rauj klāt pie lūkas, un viņa pēdējā brīdī vēl paspēja saķert savu somu un ar otru roku nogrābt Benu...

Un tad viņu pārņēma jau pazīstamā divainā sajūta, kas nebija ne īsti krišana, ne īsti lidošana, bet kaut kas no abiem diviem... vienu mirkli uzvirvoja šausmīga smaka... viņa juta, ka Bens paraujas sānis un atbrīvojas no viņas tvēriena... viņa mēģināja uzsaukt «Ben!», bet vārdi nenāca pār lūpām... un nākamajā mirkli viņa jau nobumsijās zālē pie Meža Večas mājām...

Tūlīt viņai blakus zālē nobūkšķēja netīrs un diezgan smirdīgs Bens, un zobos viņš turēja milzīgu beigtu žurku...

– Fui, Ben! – iebrēcās Monika. – Tūlīt splauj ārā!

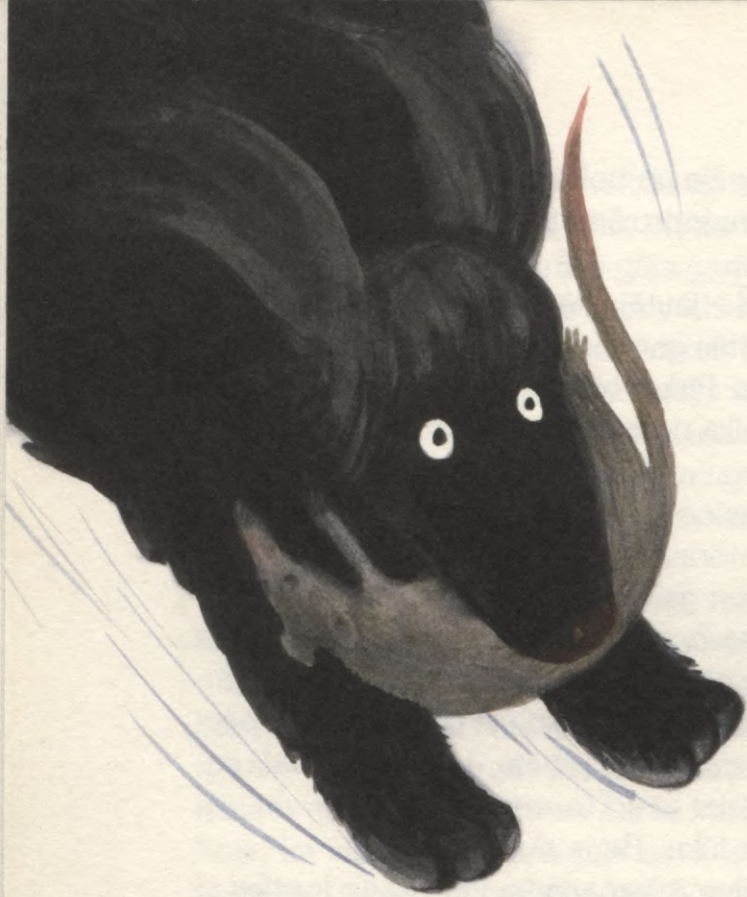
Bet Bens tikai ieņurdējās, izvairīgi atmeta galvu uz sāniem un ar visu savu guvumu iemuka krūmos.

Blakus atskanēja skaļi smiekli, un tikai tad Monika pamanīja pārējos bērnus. Gan Ralfs, gan Ruta un arī Arvils jau bija te un tagad uzjautrināti skatījās uz to vietu krūmos, kur bija pazudis Bens.

– Monika, kas tev ir mugurā? – izbrīnījies sauca Arvils, un Monika piesarkusi norāva lakatu un veco halātu, kas bija nosmērējies gluži melns.

Tad viņa novilkta arī mēteli un pēkšņā panikā iedomājās, ka soma ir palikusi uz ielas... Bet nē – tur jau tā gulēja, nokritusi turpat blakus zālē, un arī izskatījās stipri cietusi, kā jau viss, kam bija nācies iziet cauri kanalizācijai.

Ruta piepeši sarauca degunu. – Kas te smird? – viņa vaicāja, un arī Ralfs un Arvils, paošņājuši gaisu, saviebās.

Monika bija sarkana kā biete. – Man nācās iet caur kanalizāciju... – viņa negribīgi sacīja, bet, tā kā pārējie bērni, šķiet, nesaprata, par ko viņa runā, viņai nācās paskaidrot sīkāk. – Parasti es nācu caur vannas caurumu, bet, tā kā mājinieki domāja, ka es eju pie draudzenes, tad es, saprotams, nevarēju nākt kā parasti... Un tā kā Bens jau agrāk bija iemēģinājis kanalizācijas lūku...

Bērni sāka smieties. Ja Monika būtu varējusi nosarkt vēl vairāk, viņa noteikti to būtu izdarījusi, bet tas, liekas, vairs nebija iespējams. Bens rūkdams ņēmās pa krūmiem ar savu žurku, bet Monika stāvēja, blenzdama lejup uz kādu dzeltenu ziediņu, kas auga viņai tieši pie kājām.

Mājas durvis atsprāga vaļā, un tajās parādījās Meža Veča. – Ātrāk! – viņa sauca. – Prom uz vannu!

Monika saprata, ka šis sauciens varēja būt domāts tikai un vienīgi viņai (un varbūt vēl Benam, bet Bens to šā vai tā ignorēja...), un viņa, atstājusi somu mētājamies turpat zālē, aizmetās garām bērniem uz māju.

– Sveiki, sveiki, – sacīja Meža Veča, kad Monika skrēja tai garām. – Ej vien augšā, tu jau zini, kur ir vannas istaba. Kas gan tajās jūsu kanalizācijās var tik briesmīgi smirdēt...?

Monika jau skrēja augšup pa kāpnēm, kad viņai kaut kas iešāvās prātā. – Vai mani gadījumā nevar nejauši aizraut atpakaļ uz mājām? – viņa pajautāja.

– Gadījumā nevar. Šeit nekas nenotiek *nejauši*, tā ka tu vari būt mierīga.

Tā iedrošināta, Monika turpināja skriet augšup. Izrādījās, ka vanna jau bija sagatavota – ūdens viegli kūpēja, un vanna bija pilna ar viegli rožainām un ārkārtīgi smaržīgām putām, bet blakus vannai uz krēsla stāvēja tīras drēbes. Monika iekāpa vannā un, kad bija kādu laiciņu tajā pagulējusi, sāka mazgāties un nozīpējās veselas trīs reizes, izmazgādama matus divreiz... drošs paliek nedrošs...

Kad viņa nonāca lejā, viņas soma jau bija ienesta iekšā, un vecāsmātes halāts un lakats, kas kanalizācijā bija cietuši visvairāk, bija pazuduši no acīm. Palūkojusies uz savu somu, Monika samulsa.

– Baidos, ka man tā sanāca diezgan smaga, – viņa kā atvainodamās teica.

– Smaga? – Meža Veča iesaucās. – Ja tu domā, ka tava soma ir smaga vai ka tev ir pārāk daudz mantu, paskaties labāk, kas ir citiem! – un viņa pamāja uz istabas kaktu.

Monika paskatījās un ieplēta acis. Istabas kakts bija pilns ar somām, kastēm, maisiem un čemodāniem. Milzīgā mantu kaudze slējās gandrīz līdz pat griestiem un brīdī, kad Monika to novērtēja, kāda kaste nogāzās no pašas kaudzes

augšas un atsprāga vaļā... no tās izgāzās vesela kaudze grāmatu un izbira pa visu istabu...

– Lielākā daļa mantu ir Rutas. Izņemot kastes... tajās ir Ralfa grāmatas... Sazin kur viņš tās dabūjis – laikam aplaupījis bibliotēku... Viņš, nabags, šķiet, ir iedomājies, ka viņam te būs laiks lasīt... – un Meža Veča nosmikņāja vien. – Kā gan cilvēks desmit mūža gados var savākt tik nejēdzīgi daudz mantu... – viņa vēl nogremzās, lūkodamās uz Rutas somām un čemodāniem.

– Ej ārā pie pārējiem, es drīz nākšu, – Meža Veča teica Monikai. – Tūlit mēs iesim ķert pūpēžveidīgos – es nevaru gaidīt, kamēr tie aizsprostos arī manu māju... Tu ej... ej vien... – viņa mudināja, redzēdama, ka Monika nekur neiet un ieplestu muti klausās, ko viņai stāsta. – Man te vēl jāsadabū šādas tādas mantiņas... lai mums labāk ķertos...

Beidzot Monika devās lejā un izgāja ārā. Ralfs, Ruta un Arvils tupēja zālē un par kaut ko strīdējās.

– ...viņa teica, ka mēs iesim lasīt pūpēžus, – runāja Arvils.

– Nē taču! Tie ir pūpēžveidīgie, vai saproti? – palabojā Ralfs.

– Vai tad tas nav viens un tas pats? – nesaprata Ruta.

– Skaidrs, ka nav. Vai tad jūs nedzirdējāt, ko Monika vakar stāstīja? Es sapratu, ka tie ir kaut kādi dzīvnieki, kas skraida apkārt un pārtiek no koku un krūmu saknēm... – tad viņš ieraudzīja Moniku, kas bija tikko kā iznākusi pa durvīm. – Ei, Monika! – viņš uzsauc. – Daži te nesaprot, kas ir pūpēžveidīgie!

– It kā tu pats saprastu... – nošņācās Ruta.

Monika pienāca klāt un arī apsēdās zālē. – Es nezinu, kas viņi ir. Viņi izskatās pēc pāraugušiem pūpēžiem, bet skrien un kliedz gluži kā dzīvi... Kāpēc jūs nepajautājāt Meža Večai?

– Tāpēc, ka nepaspējām, – atteica Ruta. – Viņa tikai izspēra, ka būs jāiet pūpēžveidīgo medībās un lika mums gaidīt šeit, bet pati pazuda mājā. Es pat nesapratu, kādēļ mums šie būtu jāmedi... Vai tam ir kāds sakars ar vecmāmiņām?

– Nedomāju vis, – teica Monika. – Tam ir sakars ar korinšu krūmiem, kas aizauguši priekšā viņas šķūnitim.

– Te ir korintes? – vienā balsī iesaucās Ruta un Arvils.

– Monika taču vakar teica, – atkal pukstēja Ralfs.

– Jūs gribat iet tās apskatīt? – šaubīgi jautāja Monika. Viņa nebija īsti pārliecināta, vai drīkst ēst Meža Večas korintes, bet, ja jau drīz tām vienalga tiks uzrīdīti pūpēžveidīgie, tad droši vien nekāds ļaunums necelsies no tā, ka viņi noēdis pa kādai ogai.

– Labs ir, ejam, – Monika beidzot sacīja un veda pārējos apkārt mājai.

Aplokā stāvēja abi Meža Večas ēzeliši, un, ieraugot nākam šurp veselu baru bērnu, viņi pieskrēja pie aploka apmales un pārkāra galvas pāri koka latiņām. Ralfs metās tiem klāt un ņēmās glāstīt to pūkainās ausis, bet Monika, Ruta un Arvils aizgāja pie korinšu krūmiem, kuru šodien, šķiet, bija saradies vēl vairāk nekā vakar.

Ēzdami sulīgās, lielās ogas ķekariem vien, viņi sāka apspriest, kā kurš šeit nokļuvis. Monika ļoti izbrīnījās, sapratusi, ka laikam ir vienīgā, kas šeit nonāk pa vannas caurumu vai kanalizāciju.

– Mani ierāva, kad es lēcu lejā no koka, – stāstīja Ruta. – Aiz māšīcas mājas aug ozols, pa kuru mēs mēdzam diezgan bieži kāpelēt, bet, tā kā tā apakšējais zars ir kādu gabalu virs zemes, tad lejā nākas lēkt. Pirmo reizi, kad šeit nokļuvi, es šausmīgi pārbijos. Es lēcu lejā no koka, un pēkšņi man apakšā vairs nebija zemes, bet apkārt nebija ne dārzu, ne māju, nekā... Bija tā, it kā es turpinātu lēkt, bet nebija vairs skaidrs, kur es piezemēšos, un tas bija diezgan baisi... Un tad jau es atjēdzos Mežā.

– Un tu, Arvil? – vaicāja Monika. – Kā tu te nokļuvi?

– Tāpat kā Ruta, – sacīja Arvils un drusku piesarka.

– Bija diezgan sarežģīti, kad vajadzēja atdabūt uz šejieni visas tās mantas. Man vajadzēja desmitiem reižu kāpt kokā un pa vienai sviest tās zemē, pie tam uzmanot, lai neviens tajā brīdī neietu garām. Iedomājieties, ko padomātu manas māšīcas vecāki, redzot mani sēžam ozolā un sviežam lejā somas un maisus, kas pusceļā gluži vienkārši izgaist...

– Un ko tu tik daudz esi paņēmusi līdzi? – painteresējās Monika, atcerējusies daudzās somas un koferus, kas, pēc Meža Večas vārdiem, piederēja Rutai.

– Ak, nekas īpašs... – Ruta tikai izvairīgi attrauca.

– Un Ralfs... Nez, kā viņš šeit tika... – domīgi sacīja Monika.

– Viņš teica, ka viņu ierāvuši grāmatā, – teica Ruta. – Viņš esot sēdējis istabā un lasījis kaut ko par sikspārņiem...

– Par vampīriem, – izlaboja Arvils.

– Jā... Tātad viņš sēdēja istabā un lasīja par sikspārņiem–vampīriem, kad piepeši grāmatas lapas izplūda, sāka it kā virmot un mutuļot, un viņš nepaspēja ne apjēgt, kas notiek, kad jau ticis ierauts.

– Hmm... Un es domāju, ka tas notiek tikai caur vannas caurumu, – sacīja Monika.

– Acīmredzot katram tas ir savādāk, – teica Ruta.

– Jā, acīmredzot...

Ap stūri atskanēja ūjināšana, un parādījās visai saniknota Meža Veča. Viņa turēja rokā nelielu maišeli un veselu rituli tievas auklas.

– Ko jūs tur darāt? – viņa sauca. – Es taču jums teicu, lai gaidāt pie mājas!

– Mēs jau arī esam pie mājas. Tikai otrā pusē, – attrauca Ralfs. – Tie gan tev ir dikti smuki ēzeliši.

– Ēzeļi kā jau ēzeļi... – nevērīgi sacīja Meža Veča, uz ēzeļiem pat nepaskatīdamās, un nevaļīgi pašūpoja auklas rituli. – Beidziet ēst tās ogas, jums sāpēs vēders... Nāciet šurp!

Monika, Ruta un Arvils pamanījās noraut vēl pa pēdējam ķekaram un tad skriešus metās pie Meža Večas.

– Tā. Tagad klausieties uzmanīgi, – viņa sacīja. – Tūlīt mēs dosimies Mežā. Es došu katram pa pievilinātājam... – viņa atvēra maišeli un sāka vilkt ārā kaut ko, kas izskatījās pēc divainiem, saplacinātiem svilpavniekiem. – Še, ņemiet – katram pa vienam... – viņa izdalīja pūpēžveidīgo pievilinātājus. – Un tad – katram pa pāris auklām... Vai kādam ir nazis?

Ralfam bija. Viņš izvilka no kabatas nelielu saliekamo nazīti un iedeva to Meža Vecai. Viņa sagrieza rituli isākās auklās un iedeva katram bērnam pa piecām, pati paturēdama rituļa lielāko daļu. – Es domāju, iesākumam jums pietiks, – viņa sacīja. – Pūpēžveidīgo ķeršana notiek tā – jūs stāvat Mežā un pūšat pievilinātājā – skaņa būs līdzīga tai, ko izdveš pūpēžveidīgais, un tāpēc kāds pūpēžveidīgais noteikti atskries. Brīdī, kad viņš skries jums garām, jums viņš jānoķer aiz kakla pagarinājuma – jūs redzēsiet... un tad viņš jāiesien auklā un aukla jāpiesien pie kāda stumbra. Skaidrs? Vai ir kādi jautājumi?

– Kurā vietā īsti viņam jāapsien tā aukla? – jautāja Ralfs.

– Ap kaklu, – paskaidroja Meža Veča.

– Vai viņu tā nevar nožņaugt? – pajautāja Monika.

– Nekādā ziņā, – kategoriski noteica Meža Veča. – Pūpēžveidīgos vispār nevar nožņaugt, viņi ir pārāk elastīgi un izturīgi... kā gumija... Bet, ja vairāk jautājumu nav, tad ejam! – un viņa devās Mežā visiem pa priekšu.

Monika kādu brīdi gāja sarauktu pieri un kaut ko citīgi domāja. Tad viņa jautāja: – Bet, ja pūpēžveidīgie visi kopā būs piesieti pie koka, vai viņi nesāks kliegt?

– Nē, līdzko pūpēžveidīgais ir noķerts, viņš apklust, – sacīja Meža Veča. – Citādi nemaz nevarētu viņus ķert, jo, ja būtu ilgstoši jāklusās, kā vienā bal-sī klieudz kādi desmit, divdesmit pūpēžveidīgie, mums noteikti pārplīstu bungādiņas.

– Tiesām? – brīnījās Ruta. Ne viņa, nedz arī Ralfs un Arvils vēl nebija dzirdējuši pūpēžveidīgo spiedzienus. Tas tik viņiem būs pārsteigums, drūmi nodomāja Monika, atcerēdamās pati savas sastapšanās ar pūpēžveidīgajiem.

Kad viņi bija iegājuši kādu gabaliņu dziļāk mežā, Meža Veča apstājās un izvilka savu pievilinātāju.

– Tā, pirmo pūpēžveidīgo noķersim visi reizē, lai jums būtu skaidrs, kā tas darāms, – viņa sacīja, pielika pievilinātāju pie lūpām un iepūta tajā. Atskanēja spalgs spiedziens... tā varētu kliegt kāds, kuram tiktu rautas nost rokas un kājas...

Kaut arī Monika zināja, kas ir sagaidāms, viņai vienalga pārskrēja šermuļi pār kauliem, bet pārējie bērni bija pārbijušies vēl vairāk. Ruta un Arvils pavisam bāli stāvēja kā sastinguši, kamēr šausmīgā skaņa noplaka, un pat Ralfs likās diezgan izbiedēts. Spiedziens labu brīdi virmoja gaisā, tad pamazām izzuda, bet pat, kad skaņa bija izgaisusi, likās, ka vēl joprojām visapkārt san briesmīgā kliedziena atbalss...

Kad iestājās klusums, labu brīdi neviens neteica ne vārda. Tad Ruta nodrebinājās un sacīja: – Ja viņi kliedz *šādi*, es nudien ceru, ka šodien nevienu ne-noķeršu...

– Tā nesaki, – uztraucās Meža Veča. – Tev noteikti ir jānoķer vismaz pieci, tu taču redzēji tos korinšu krūmus?

– Nu jā... Un kas tad viņiem vainas? – nesaprata Ruta.

– Kas vainas? Viņiem tur nav jābūt, tur tā vaina! Un mums šodien jāsadabū vismaz trīsdesmit pūpēžveidīgie. Vai tad es saku, ka man tā skaņa patik? Tā, tagad nebaidieties, es spieģšu vēlreiz, – un Meža Veča atkal iepūta pievīlinātājā.

No jauna atskanēja šaušalīgais spiedziens, bet šoreiz ikviens uz to jau bija gatavs un vairs tā neizbijās, kaut arī patikami tas, protams, nebija.

Un tad tālumā atskanēja kaut kas līdzīgs atbalsij, bet tā virzījās tuvāk, un bija skaidrs, ka tuvojas pirmais pūpēžveidīgais. Skaņa aizvien pieņēmas spēkā, tādējādi kļūdamā arvien šaušalīgāka... un tad no krūmiem izšāvās kaut kas balts un nesās tieši uz Meža Večas pusi. Brīdī, kad tas skrēja viņai tieši garām, viņa noliecās un grāba... un nākamajā mirklī kaut kas diezgan bezveidīgs spirinājās viņai rokā.

– Nāciet visi šurp! – iesaucās Meža Veča, un bērni piesardzīgi panācās nedaudz tuvāk. – Nāciet vēl tuvāk, viņš taču nekož! – Meža Veča sauca, un bērni sastājās viņai apkārt, nopētidami divaino radijumu, kas tirinājās, cik vien spēdams, un mēģināja izsprukt. Vismaz tas bija apklusis...

Meža Veča to bija nogrābusi aiz kaut kā, kas tiešām, lai cik tas nebūtu savādi, atgādināja kaklu. Virs tā bija neliels paresninājums kā pūpēdim, kas varēja būt galva, vienīgais – tajā nemanīja ne acu, ne ausu, nedz arī deguna. Toties bija kaut kas visai līdzīgs mutei – tāda kā ovāla sprauga galvas paresninājuma pašā virspusē, kas bez skaņas virinājās te ciet, te vaļā... Pūpēžveidīgā apakšdaļa, tas ir, tā daļa, kas bija zem kakla, bija visai mainīga, bāli pelēka masa, no kuras ik pa mirklim šur un tur parādījās kājveidīgi izaugumi, kas neganti spārdījās...

– Savāc savas pseidopodijas, – šņāca Meža Veča, sagrabdama pūpēžveidīgā kaklu ciešākā tvērienā. Pūpēžveidīgais kļuva mierīgāks un ierāva kājas atpakaļ ķermenī.

Bērni ļoti aizdomīgi pētīja sagūstīto pūpēžveidīgo, bet neviens neizrādīja vēlēšanos iet tuvāk. Kā par spīti, Meža Veča tieši uz to viņus mudināja.

– No kā jūs baidāties? Nāciet klāt, pieskarieties viņam – jums taču viņi pašiem būs jātagūsta.

Ralfs sadūšojās pirmais un, paspēris soli tuvāk pūpēžveidīgajam, pastiepa roku un uzmanīgi tam pieskārs. Pūpēžveidīgais momentā izšāva vienu pseidopodiju, un Ralfs atrāva roku.

– Nebaidies, – sacīja Meža Veča. – Tu taču redzi, ka viņš pats baidās. Viņš nav ne indīgs, ne traks – tā ka aptausti viņu droši.

Ralfs vēlreiz saņēma dūšu un novilkā ar plaukstu gar pūpēžveidīgo.

– Nu, kāds ir? – sauca Ruta un Monika.

– Tāds jocīgs... tāds kā gumija... kā plastmasa... grūti saprast...

Beidzot arī Monika un Ruta panācās tuvāk un pataustīja pūpēžveidīgo. Arvils vēl labu brīdi stāvēja nostāk, bet, redzēdams, ka pūpēžveidīgais patiesi nevienam nekā ļauna nav nodarījis, arī pienāca klāt un apčamdīja to.

– Nu, un tagad mēs viņu piesiesim, – sacīja Meža Veča un, ar vienu roku joprojām turēdama pūpēžveidīgo aiz kakla, ar otru pasniedzās pēc auklas. Viņa apmeta pūpēžveidīgajam ap kaklu mezglu, cieši to savilka un otru auklas galu piesēja pie priedes. Pūpēžveidīgais, sajutis, ka tiek nolikts zemē, jau grasījās laisties lapās, bet aukla nostiepās un atrāva viņu atpakaļ. Tajā brīdī pūpēžveidīgais plati atvēra savu ovālo mutes spraugu un izskatījās, ka viņš kuru katru mirkli var sākt kliegt...

– Turi muti! – nikni piedraudēja Meža Veča, un sprauga pūpēžveidīgā galvā atkal aizvērās. – Tas ir vienīgais mirklis, kad jāpieskata, lai viņš nesāktu kliegt, – sacīja Meža Veča. – Jo viņš var brīdināt par briesmām pārējos. Bet, ja jūs viņu laikā apklusināsiet, viņš nobīsies un turpmāk cietis klusu.

– Tagad es iešu dziļāk Mežā, bet jūs sadalieties tepat pa apkaimi. Kad es būšu saķērusi savējos, nākšu atpakaļ, bet jūs gaidiet tepat. Un neaizklistiet nekur tālu – ka vēl neapmaldāties, – to teikdama, Meža Veča pazuda krūmos, atstādama bērņus vienus.

– Nu gan, – noteica Ruta. – Vai viņa tiešām domā, ka mēs varēsim saķert šos te mazos briesmoniņus? – un viņa palūkojās uz pūpēžveidīgo, kas patlaban skrēja apkārt priedei, aptīdams auklu ap stumbru.

– Kāpēc ne? Tas nemaz neizskatījās tik sarežģīti, – sacīja Ralfs. – Tikai istajā brīdī viņš jāsaķer un pietiekami stingri jāpiesien.

– Tik vien... – ironiski noteica Ruta.

– Meža Veča teica, lai mēs izklistam, – sacīja Ralfs un, pārlicinājies, ka pievilinātājs joprojām ir pie viņa, iegāja brikšņos.

– Kur ir mans suns? – pēkšņi iesaucās Monika, atcerēdamās, ka pēdējo reizi redzēja Benu, kad tas iespruka krūmos tūlīt pēc viņu ierašanās.

– Zini, man liekas, ka viņš palika pie mājas plosām to žurku, – sacīja Ruta. – Labi, nu tad es arī eju dziļāk.

– Pagaidi mani, es iešu tev līdz! – iesaucās Arvils un aizmetās viņai pakaļ.

– Labu veiksmi! – uzsauca Monika.

– Tev tāpat! – Ruta atsaucās.

Un tā Monika palika viena. Pēc brītiņa, kad Ruta un Arvils bija izzuduši skatienam, viņa nolēma ķerties pie medībām. Laiku pa laikam no Meža dziļuma puses atskanēja spiedzieni – acimredzot tur darbojās Meža Veča un Ralfs – bet, tā kā spiedzieni skanēja no diezgan liela attāluma, tie nelikās tik briesmīgi...

Monika izvilkā no kabatas pievilinātāju un pielika to pie lūpām. Kad viņa tajā iepūta, atskanēja gaidītais spiedziens... Kaut arī viņa pati bija to radījusi, viņa vienalga sarāvās, jo likās, ka kāds ļauj tieši ausī... Pūpēžveidīgais, kas visu laiku bija riņķojis ap priedi – te uz vienu, te uz otru pusi, sastinga uz vietas un sāka kā apjucis grozīt galvu uz visām pusēm.

Monika iebāza pievilinātāju atpakaļ kabatā un sāka gaidīt. Šoreiz diezgan ilgi nekas nenotika – droši vien visi tuvākajā apkārtnē esošie pūpēžveidīgie bija jau izķerti... Bet tad viens, spiegdams kā aizkauts, nesās šurp cauri krūmiem

tieši Monikai virsū. Monika izbili iekliedzās un, līdzko pūpēžveidīgais skrēja pāri viņas kurpēm, noliecās un grāba...

Sākumā Monikai likās, ka viņš izspruks, jo viņa nebija sagrabusi pareizajā vietā, bet tad viņai ar otru roku izdevās nogrābt kaklu, un viņa pacēla savu medijumu no zemes. Tas spirinājās tāpat kā iepriekšējais, bet, kad Monika tam bija uzbrēkusi: «Savāc savas pseidopodijas!», tas tūlīt nomierinājās.

Diezgan ilgi viņa noķimerējās ar auklu, kamēr izdevās sasiet kaut cik jēdzīgu mezglu, un tad devās piesiet gūstekni pie koka. Vienu brīdi viņa samulsa, jo nevarēja izvēlēties, vai siet viņu pie tā paša koka, kur jau bija piesiets iepriekšējais, vai pie kāda cita. *Ja nu viņi sāk kauties*, domāja Monika. Bet viņai negribējās meklēt citu koku, kam būtu tikpat resns stumbrs, un tā nu viņa piesēja pūpēžveidīgo turpat. Līdzko tas bija piesiets, Monika to uzmanīgi vēroja, lai tas nesāktu kliegt, bet, šķiet, ka tam nebija ne mazākās vēlēšanās darīt kaut ko tamlīdzīgu, jo viņš pat neatvēra muti. Arī raizes par to, ka abi pūpēžveidīgie varētu sakauties, bija izrādījušās liekas, jo šķita, ka tie viens otru pilnīgi ignorē. Notupušies zemē koka pretējās pusēs, tie likās aizmiegam...

Monika tikmēr ķērās pie nākamā pūpēžveidīgā tvarstišanas.

Tagad, kad amats bija rokā, viņa noķēra nākamo nepilnās piecās minūtēs. Šis pūpēžveidīgais likās aktīvāks par iepriekšējo, jo, piesiets pie koka, jau gribēja sākt spiegt, bet Monika to laikus pamanīja un viņam uzbrēca. Pūpēžveidīgais tūlīt pat aizvēra muti un nolikās gulēt blakus pārējiem.

Toties ar trešo pūpēžveidīgo gadījās kļūme. Brīdī, kad tas spiegdams drāzās garām Monikai, viņa pieliecās nedaudz par vēlu un satvēra to tikai aiz vienas pseidopodijas. Pūpēžveidīgais momentā izrāvās un tāpat spiegdams pazuda Mežā.

Ceturtais pūpēžveidīgais tika noķerts bez starpgadījumiem, un arī ar piekto viss izgāja gludi. Monikai bija palikusi vēl viena aukla – tā tad bija jānoķer vēl viens pūpēžveidīgais. Bez tam arī no pārējiem «medniekiem» vēl nebija ne vēsts, tāpēc Monika atkal iepūta savā pievilinātājā.

Atskanēja nu jau ierastais spiedziens, kas nemaz vairs nelikās tik briesmīgs, kaut arī joprojām bija tikpat skaļš.

Un tajā pašā mirklī kaut kas, spiegdams vienā tonī ar pievilinātāju, krita lejup no koka tieši virsū Monikai. Viņa iekliedzās un palēca malā, bet spiedzējs atsitās pret zemi un spalgaais kliedziens pārgāja «Au, au!» kliedzienos – acīmredzot viņš bija pamatīgi sasities. Monikai nesagādāja nekādas grūtības noliekties un saķert pūpēžveidīgo, kas, Moniku pilnībā ignorēdams, tupēja sūnās, ar pseidopodiju berzēdams kaut ko, kas varētu būt mugura, un joprojām ļoti nepūpēžveidīgi vaidēdams...

Pie koka piesietie pūpēžveidīgie bija pieskrējuši tuvāk, cik nu auklu garums viņiem to atļāva, un, šķietami satraukušies, nolieca galvas uz jaunpienācēja puši. Mutes visiem bija pavērtas, bet nelikās, ka tie grasītos spiegt, tāpēc Monika nelikās par to ne zinīs. Viņa apmeta auklu jaunajam pūpēžveidīgajam ap

kaklu un aizveda to pie koka. Vaidēdams tas klumburēja viņai pakaļ, un Monikai radās stipras šaubas, vai tāds pūpēžveidīgais vispār vairs kam ir derīgs...

Tomēr viņa nolēma to paturēt, līdz atnāks Meža Veča un pateiks, ko ar to darīt.

Pēc neilga brīža no kreisās puses iznāca Ralfs, vezdams sev līdzī auklās piesietus piecus pūpēžveidīgos, kas paklausīgi sekoja viņam kā savādu jēru bars. Iedams Ralfs svilpoja pie sevis kādu jautru meldiņu un izskatījās varen apmierināts. Izlīdis no brikšņiem, viņš pamāja Monikai un, pārveidojis balsi, jautāja: – Kā veicas drošsirdīgajai pūpēžveidīgo medniecei?

– Gūstekņi notverti un piesieti drošībā, – tādā pašā nopietnā balsī attrauca Monika un iesmējās. – Pārējie drošsirdīgie mednieki kaut kur vēl kavējas – laikam gadījušies īpaši kareivīgi upuri...

– Kā tev gāja? – jautāja Ralfs.

– Viens paspruka. Bet viens uzkrita no koka man tieši virsū un, man šķiet, savainoja pats sevi. Re, tur viņš sēž un vaid, – Monika pamāja uz savu pūpēžveidīgo baru, kur viens patiešām joprojām masēja savu muguru un smagi elsa.

No krūmiem izlīda Meža Veča, vezdama aiz sevis veselu baru pūpēžveidīgo, kas atgādināja plūstošu, balti pelēku masu. Monika izskaitīja veselus divdesmit četrus, bez tam neviens no tiem nevaidēja. Meža Veča apjukusi palūkojās uz Monikas kunkstošo pūpēžveidīgo un jautāja: – Kas viņam lēcies? Vai tu viņu siti, vai?

– Kā tad... Viņš nogāzās no koka un sadauzīja kaut ko... laikam muguru... Ko man ar viņu darīt – laist vaļā?

– Nekādā ziņā! – iesaucās Meža Veča. – Tu pagaidi vien – līdzko viņš ieraudzīs vēl neiesakņojušos korinšu krūmus, tā vienā mirkli aizmirsīs par savu muguru!

Nočabēja krūmi, un parādījās Ruta ar Arvilu. Ruta veda četrus pūpēžveidīgos, no kuriem viens likās sevišķi liels, savukārt Arvilam auklā bija viens vieniņš sīciņš pūpēžveidīgais, kas pat nebija vēl īsti balts, bet tā kā nedaudz iezilgans. Meža Veča, uz to paskatījusies, atmeta ar roku.

– To tu vari laist vaļā, – viņa sacīja. – Tas vēl ir tik maziņš, ka pārtiek tikai no sūnām un ogām, mums no viņa nebūs nekāda labuma.

Arvils, šausmīgi nokaunējies, pietupās pie sava mazitiņā pūpēžveidīgā un atbrīvoja to. Ar smalku, bet nepavisam ne šaušalīgu spiedienu, tas pazuda atpakaļ Mežā.

– Tagad ejam korintēs! – liksmi iesaucās Meža Veča un ātri vien devās viņiem pa priekšu uz māju pusi. Viņai pakaļ vēlās milzīgā pūpēžveidīgo masa. Bērni pagaidīja, līdz pēdējais Meža Večas pūpēžveidīgais bija aizslidējis garām un tad devās viņai pakaļ. Pats pēdējais gāja Arvils bez neviena pūpēžveidīgā. Viņš jutās tik šausmīgi neērti par tādu izblamēšanos, ka labprāt būtu ielīdis pa taisno zemē, ja vien zinātu, kā tas izdarāms...

Līdzko viņi tuvojās Meža Večas šķūnim, pūpēžveidīgie kļuva manāmi satraukti. Viņi sāka kustēties arvien ātrāk, tā ka bieži gadījās paklupt citam pār citu, plātīja savas mutes, un dažs labs izgrūda kaut ko līdzīgu klusam spiedziņam. Rutas lielais pūpēžveidīgais pat nedaudz mainīja krāsu, kļūdamas tik žilbiņoši balts, it kā tā iekšpusē būtu iedegta spuldze.

Meža Veča ar pūpēžveidīgo uzvedību šķīta ļoti apmierināta un pielika soli.

– Kas notiek? – elsdams jautāja Ralfs, kura pieci pūpēžveidīgie tagad skrēja viņam pa priekšu un burtiski rāva zēnu sev pakāļ.

– Viņi sajūt korintes, – paskaidroja Meža Veča. – Nu tik jūs redzēsiet, kas notiek, kad pūpēžveidīgie tiek pie neiesakņojušamies krūmiem...

Arī viņa pati tagad tik tikko spēja skriet līdz savam pūpēžveidīgo baram, un tā nu viņi visi joza cauri Mežam, līdz beidzot cauri kokiem pavidēja šķūniša sienu brūnie balķi, kurus daļēji aizsedza skatienam biezie korinšu krūmi.

Un tad pūpēžveidīgie satrakojās. Pirmais izrāvās Rutas lielais pūpēžveidīgais un, spalgi spiegdams, aizdrāzās uz krūmu pusi. Viņam sekoja pārējie, un drīz vien viss bars spiegdams joņoja uz krūmiem. Skaņa, kas radās, vienlaicīgi spiedzot trīsdesmit astoņiem pūpēžveidīgajiem, bija tāda, it kā tepat blakus gaisā paceltos reaktivā lidmašīna.

Meža Veča kaut ko kļiedza, bet, tā kā cauri drausmīgajam troksnim neko nevarēja dzirdēt, tad tikai pēc viņas žestiem varēja saprast, ka viņa liek bērniem aizbāzt ausis. Viņi sabāza ausis pirkstus, bet arī tas skaņu noslāpēja tikai mazliet. Tomēr arī prom neviens neskrēja, jo skats, kā pūpēžveidīgie uzbruka krūmiem, bija diezgan saistošs.

Vispirms viņi visi, pieskrējuši pie krūmiem, apstājās kā iemieti, un uz pāris sekundēm iestājās absolūts klusums, kad viņi pilnīgi sinhroni bija pārstājuši spiegt. Bet tad spieģšana atsākās ar divkāršu sparū, un viņi metās virsū krūmu saknēm. Likās, ka ikviens pūpēžveidīgais izaudzē sev aizvien jaunas pseidopodijas, kuras tajā pašā mirkli ieurbās zemē, zālei, smiltīm un sīkajiem oļiem paceļoties gaisā kā blīvam mākonim. Nepagāja ne minūte, kad krūmu saknes, kas acīmredzot nebija bijušas īpaši dziļi zemē, tapa atsegtas, un pūpēžveidīgie metās tās grauzt. Beidzot spieģšana aprāvās uz ilgāku laiku, jo vienlaicīgi ēst un spiegt nespēja pat pūpēžveidīgie.

Meža Veča izvilka pirkstus no ausīm, un viņas paraugam sekoja bērni. Tūlīt kļuva dzirdama neganta šmakstināšana, kraukšķēšana, it kā kāds badīgi grauztu kartupeļu čipsus, un lapu čaukstēšana, kad krūmi, kratīdami zarus un locīdamies uz visām pusēm, izmisīgi centās atbrīvot no pūpēžveidīgajiem savas saknes. Tomēr tas viņiem neizdevās, un pūpēžveidīgie turpināja savas negausīgās pusdienas.

– Jā, – noteica Meža Veča. – Lai nu kā, bet ēšanas manieru gan viņiem nav... Bet ko tur var gribēt – kā nekā Mežā auguši...

Tikai, kad no krūmu saknēm vairs nebija palicis pāri it nekas, un krūmi, zaudējuši atbalstu, sagāzās vienā čupā, pārvērdamies par parastu žagaru kaudzi – tikai tad pūpēžveidīgie likās mierā un kā paguruši no lepnā mielasta satupa kur nu kurais.

– Nu tā, šis darbiņš nu ir padarīts, – apmierināti noteica Meža Veča un saberzēja rokas. – Tagad man tikai jānosvilina šie žagari, un mans šķūnis atkal būs brīvs!

– Un ko lai iesāk ar tām auklām? – jautāja Monika, norādīdama uz pūpēžveidīgajiem, no kuriem vēl joprojām nokarājās viņu sietās auklas.

– Ak, neko... Tās auklas viņi paši vēlāk dabūs nost, un tagad tu tos tā kā tā vairs nedabūsi rokā...

Pūpēžveidīgie viens pēc otra sāka celties augšā un pazust Mežā, un nepagāja necik ilgs laiks, kad viņi visi bija prom.

Meža Veča paskatījās pulkstenī un, iebrekdāmās «Hupalā!», sāka satraukti lēkāt šurpu turpu. Monika tikai tagad pamanīja viņas rokas pulksteni un brīnījās, ka nav to ievērojusi agrāk, jo pulkstenis bija patiesi ievērojams. Tas bija diezgan liels un pie tam nevis apaļš, kā vairums rokas pulksteņu, bet gan četrstūrainš ar tādu kā mazmazītiņu kastīti augšpusē.

– Atkal iestrēdzis, – purpināja Meža Veča un sāka ar rādītājpirkstu klauvēt pa kastīti. Tūlīt pat tā atsprāga vaļā, un parādījās sīciņa jenota galva. Mazais jenoitiņš samiedza acis, it kā spožā dienas gaisma to būtu apžilbinājusi, un tad, trīs reizes ierējies, pazuda atpakaļ kastītē.

Bērni sajūsmā smējās, tikai Monika likās tā kā nedaudz samulsusi.

– Ja jau tu tā neieredzi jentotus, – viņa sacīja, – tad kāpēc tev ir pulkstenis ar jentotu?

– Tāpēc, – pikti atteica Meža Veča, joprojām knibinādamās gar pulksteni, – ka pulksteni es dabūju pirms vēl tiku pie vistām... – Viņa ar ikšķi spēcīgi uzspieda kastītei, tā ka tā ieknikšķējās, un tad beidzot lika pulksteni mierā. – Ejam nu – mums vēl jāsakrāmē jūsu mantas karietē, un četros Mežsargs gaidīs mūs uz pusdienām. Bet vakarā Monikai paredzams viens nopietns uzdevums, tā ka taisāmieš nu!

– Kas par uzdevumu? – brīnījās Monika, jo neatcerējās, ka kāds viņai būtu ko teicis. Bet neizskatījās, ka Meža Veča grasītos kaut ko paskaidrot, un tā nu nekas cits neatlika, kā gaidīt vakaru.

– Ejiet atpakaļ uz māju, – Meža Veča nokomandēja bērnus, – un es tikmēr piebraukšu karieti.

– Ai, drikst es arī piebraukšu? – satraucies iesaucās Ralfs.

– Manis pēc, – attrauca Meža Veča.

– Labāk jau nedari to, – sacīja Monika. – Atceries, ka tev vēl būs jābrauc pie Mežsarga, un tur ir ļoti cieti beņķi, bet tev ir tikai viena sēžamvieta...

Bet Ralfs viņā nemaz neklausījās un aizmetās pakaļ Meža Večai, savukārt Monika, Ruta un Arvils lēnā garā devās atpakaļ uz māju.

– Vai viņa mums lika gaidīt te vai iekšā? – jautāja Ruta, kad viņi bija atnākuši līdz ārdurvim.

– Droši vien, ka iekšā, – sacīja Monika. – Mums taču tik un tā vēl jāsanes tās mantas.

Un viņi devās iekšā un sāka pamazām nest ārā visas somas, maisus, čemodānus un visu pārējo.

– Kam pieder šī kaste? – sauca Ruta, bakstīdama ar kurpes purngalu kādu vidēji lielu kartona kastīti. – Tā ir uzņemta uz manas somas, bet, ja tā ir Ralfa, es to nenesīšu – lai viņš pats stiepj savas mantas!

– Tā ir manējā! – iesaucās Arvils un piesteidzās klāt novākt savu kastīti no Rutas somas.

– Kas tev tur ir? – aizdomīgi jautāja Ruta, kad, Arvilam nosviežot kastīti zemē, tajā kaut kas nograbēja.

Arvils kārtējo reizi nosarka un sāka kaut ko murmināt tik neskaidri, ka neko nevarēja saprast.

– Kas, kas? – sauca Ruta, un Arvils sāka murmulēt vēl nesakarīgāk. – Nevar būt, ka tu esi atvilcis šurp visu savu zvērudārzu? – viņa neticīgi iesaucās.

Arvils pamāja ar galvu.

– Kādu zvērudārzu? – iesmējās Monika. – Arvil, vai tu audzē pats savas jū-rascūkas? Un es domāju, ka tev tās nepatīk?

– Skaidrs, ka viņam nepatīk, – atteica Ruta. – Tie nav dzīvi zvēri. Tā ir visu pasaules zvēru kolekcija – simtiem mazu plastmasas zvēriņu... Viņš tos ir vācis jau kopš savas dzimšanas, vai ne, Arvil?

– Ne jau kopš pašas dzimšanas... – novilka Arvils. – Un es vēl neesmu savācis visus pasaules zvērus... Man pietrūkst piļknābja, divpirkstu sliņķa un vēl diezgan daudzu... Neesmu pārliecināts, ka tie vispār ir dabūjami...

– Tev pietrūkst vēl kaut kā, – smējās Ruta, pamirkšķinādama Monikai.

– Kā tad? – jautāja Arvils, brīnīdamies, ko gan Ruta var zināt par viņa dzīvnieku kolekciju.

– Viena īsti spiedzīga pūpēžveidīgā, – nosmēja Ruta un ķiķinādama izgāja laukā, stiepdama jau ceturto čemodānu.

*

Kad Meža Veča ar Ralfu beidzot piebrauca pie mājas, Ruta joprojām nesa savas mantas un Monika ar Arvilu viņai piepalīdzēja. Ralfs diezgan ātri izstiepa ārā savas daudzās grāmatu kastes, savukārt soma viņam, tāpat kā Monikai, bija tikai viena. Kad visas mantas bija iekrāmētas kariatē, tā bija tā pārblīvēta, ka neizskatījās, ka tur varētu pietikt vietas kaut vienam cilvēkam. Tomēr Meža Veča izskatījās diezgan optimistiski noskaņota.

– Gan jau kaut kā saspiedisimies, – viņa mundri teica, pirmā ierāpdamās savā vietā pie stūres. Tur viņa ielocījās, uzstutēdama kājas uz kādas no Ralfa kastēm, tā ka ceļi gandrīz skāra zodu, bet nelikās, ka viņu tas traucētu. – Rāpieties tik iekšā un sēdieties, kur redzat.

Bērni diezgan apmulsuši skatījās uz karieti, jo pie labākās gribas nespēja ieraudzīt, kur tad tur varētu sēdēt. Visbeidzot Ralfs sāka rāpties pāri somu un kastu kaudzēm, līdz iekārtojās šaurā spraugā starp divām kastēm priekšpusē, divām kastēm aizmugurē un somu grēdu kreisajā pusē. Kad pa labi no viņa uz savas somas uzsēdās Monika, viņš vairs neredzēja ne Mežu, ne ko citu, bet tikai vienas vienīgas mantu grēdas. Ruta nezin kādā maģiskā veidā vēl pamanījās iespieties blakus Monikai, kaut arī viņas kājas palika karājamies pāri karietes malai.

Un tad vēl atlika Arvils un Bens. Bens savu žurku laikam bija atstājis krūmos – katrā ziņā zobos viņam tās vairs nebija. Monika ļoti cerēja, ka sunim ir pieticis prāta un viņš nav žurku apēdis...

Kad Arvils kādas piecas minūtes bija grozījies ap karieti riņķī apkārt, bet Bens, domādams, ka tā ir kaut kāda jautra rotaļa, riedams lēkājies viņam nopaļ, Meža Večai beidzot tas apnika, un viņa uzsauca Arvilam, lai tas beidz niekoties un kāpj iekšā. Tā nu viņš ierāpās un apsēdās blakus Meža Večai, iebāzis kājas kārtējā Ralfa grāmatu kastē, savukārt Bens uzgūlās viņam virsū.

– Ceru, ka kājas tev ir tīras, – norūca Ralfs, kad meitenes bija viņam komentējušas Arvila divaino pozu.

– Cik nu tīras ir, tik ir... – nedaudz pikti atteica Arvils, kurš ar kājām kastē un Benu uz krūtīm laikam atradās visneapskaužamākajā stāvoklī.

– Vai visi ir savās vietās? – uzsauca Meža Veča, nespējama pagrozīt galvu, lai pati apskatītos un par to pārliecinātos.

– Ir! – atsaucās Monika un Ruta.

– Ir, – atteica Ralfs, un viņa balss cauri somām un kastēm skanēja divaini slāpēti.

– Ir, ir, – atrūca Arvils par sevi un par Benu, kurš apstiprinoši ieņurdējās.

– Nu tad turieties – mēs braucam! – iesaucās Meža Veča un iedarbināja karieti.

Turēties jau nu gan šajos apstākļos bija gluži lieki, jo likās, pat ja kariete apveltos otrādi, visi paliktu sēžam iespiesti savās vietās.

Viņi devās ceļā, un, Monikai par lielu atvieglojumu, Meža Veča šodien brauca daudz uzmanīgāk nekā vakar, apbraukdama lielākās saknes, nemaz jau nerunājot par zemē gulošiem balķiem. Monika, protams, neko neteica, bet viņai bija aizdomas, ka arī Meža Večai pēc vakardienas brauciena smeldz zināmas ķermeņa daļas...

Tieši pulksten četros, kā par to liecināja Meža Večas pulksteņa jēnots, bez pamudinājuma izlēkdams no kastītes un noriedamies četras reizes, viņi apstājās pie Mežsarga mājas. Pat ārā varēja sajust kārdinošas smaržas, un bija skaidrs, ka Mežsargs nav aizmirsis par solitajām pusdienām. Meža Večai par lielu nepatiku, smaržas pievilināti, pa apkārtējiem krūmiem slamstījās vairāki jenoti, laiku pa laikam pabāzdami galvas no zaru biezokņa un ošņādami gaisu.

– Salašņas... – nošņācās Meža Veča, mezdama uz jēnotu pusi slepkavnieciskus skatienus. – Kššš... – viņa tiem uzbrēca, un jenoti iemuka krūmos.

Meža Veča uzbungāja pa durvīm, saukdama, ka «tie esam mēs!», un Mežsargs atvēra durvis. Kad viņš ieraudzīja piekrauto karieti, viņam no izbrīna atkāpās žoklis.

– Kas tad te... – viņš noelsās.

Bērni klupdami krizdami rausās ārā no karietes, un Arvils tik tikko izdabāja kājas no Ralfa grāmatu kastes. Monika izvilka savu somu un iestiepa to mājā, bet Mežsargs ķērās klāt daudzajām kastēm un somām, un, tā kā viņš varēja vienā paņēmienā iestiept veselas sešas kastes un vēl kādas trīs somas, tad izkravāšanās noritēja daudz ātrāk nekā iekravāšanās. Drīz visa Mežsarga istaba bija pilna ar mantām, un bērni apmulsuši stāvēja un lūkojās visapkārt. Istabā bija tikai viena gulta, un tā pati acīmredzot piederēja pašam Mežsargam.

– Kur tad mēs te paliksim? – jautāja Ralfs.

– Lejā, lejā, – sauca Mežsargs un devās uz istabas otru galu. Patiešām, tur pašā dziļumā atklājās kāpnes, kas veda lejup, un, kad bērni tur bija nokāpuši, izrādījās, ka lejā ir daudz plašākas telpas nekā tā viena istaba, kuru viņi līdz šim bija redzējuši.

Viņi stāvēja diezgan lielā istabā, kas gan bija samērā nabadzīgi mēbelēta. Neskatoties uz to, ka tur bija trīs divāni un vēl vairāki mīkstie atzveltnes krēsli, telpa bija tik plaša, ka tie likās it kā pazūdam. No istabas durvis veda uz vairākām citām telpām – Monika saskaitīja pavisam trīs, bet varbūt, ka kaut kur bija vēl kāda, kuru viņa vēl nebija pamanījusi.

– Monika ar Rutu varēs gulēt vienā istabā, bet otra istaba būs zēniem, – sacīja Mežsargs, vezdams viņus no vienām durvīm pie otrām.

– Un kam būs trešā? – vaicāja Ruta.

– Trešā būs gadījumam, – sacīja Mežsargs, – ja uzradīsies vēl kāds, kuram vajadzēs te palikt pa nakti.

– Nu skaidrs, – noteica Ralfs. – Tad jau mums jānes savas mantas šurp?

– Jā, jā. Tūlīt es jums palīdzēšu, – teica Mežsargs un ātri nostiepa visu mantu uz pagrabstāvu. Tad viņš devās atpakaļ augšā pabeigt gatavot pusdienas, bet bērni sāka izkravāt savas somas.

Kamēr Ruta skaitīja savas somas, vai neviena nav pa ceļam kur noklidusi, Monika iegāja istabā un aplūkoja to kārtīgāk.

Izskatījās, ka istaba paredzēta viesiem, un likās, ka tajā labu laiku neviens nav dzīvojis. Tā kā tā atradās pagrabstāvā, tai nebija neviena īsta loga, bet to vietā pie pretējās sienas bija raiba vitrāža, kas atainoja divus ezerā peldošus baltus gulbjus. Vitrāžai otrā pusē laikam bija noslēpta spuldzīte, jo, gaismai spīdot cauri krāsainajiem stikliem, vitrāža gaiši mirdzēja. Pie katras istabas sānu sienas stāvēja pa gultai un skapim, bet vienas gultas galā bija ieapaļš spogulis ar tualetes galdiņu.

Monika izkravāja savu somu, salikdama drēbes skapī, kas atradās istabas kreisajā pusē. Kad soma bija izkrāmēta, skapis joprojām palika pustukšs, bet Monikai bija aizdomas, ka Rutai ar savu skapi vien nepietiks...

Visbeidzot Ruta bija savas somas pārskaitījusi un arī sāka tās izkravāt. Monikai par lielu izbrīnu, liela daļa kastu tā arī palika neatvērtas, un Ruta tās pabīdīja zem savas gultas.

– Vai tad tu tās neizkrāmēsi? – Monika vaicāja.

– Vēlāk... – noteica Ruta un mainīja sarunas tematu. – Ejam paskatīties, kā iet zēniem, – un viņas devās uz blakusistabu paraudzīties, kā sokas Ralfam un Arvilam.

Zēnu istabā valdīja pamatīgs juceklis. Visās malās mētājās izārdītas kartona kastes, un pa abām gultām, kā arī pa grīdu bija izsvaidītas Ralfa grāmatas. Pats Ralfs piesarcis griezās uz riņķi un pukojās: – Te taču vispār nav vietas! Kur lai es te liekos? Te ir skapis tikai drēbēm, bet neviena grāmatu plaukta... – viņš sagrāba veselu kaudzi grāmatu un mēģināja tās iestutēt skapja augšējā plauktā, bet tās izbira viņam no rokām un ar troksni sakrita uz grīdas.

– Ko tu darīsi ar tādu lērumu grāmatu? – brīnījās Ruta.

– Kā – ko? Lasīšu, protams. Ko tad citu te, Mežā, lai dara? Jādomā, ka televizora taču viņiem šeit nav...

Ruta likās apdomājam Ralfa teikto un stipri satraucās. – Tu domā – nav? Un domā, ka viņiem nav arī elektrības?

Nezin kādēļ šis jautājums viņu ārkārtīgi uztrauca. Ralfs izbrīnīts viņu uzlūkoja. – Kāpēc tas tevi tā interesē? Bet tu taču redzi, ka lampas deg, – viņš pamāja uz griestu lampu un mirdzošo vitrāžu. Zēnu istabā vitrāžā bija attēloti trīs jēnoti, kas stāvēja noras vidū, viens no viņiem turēja zobos vistu. Monika, to redzot, iedomājās Meža Veču un iespurdzās.

– Ja lampas deg – tā tad acīmredzot elektrība ir, vai ne?

– Es nezinu... – Ruta, šķiet, nebija pilnīgi pārliecināta. – Varbūt, ka viņu lampas deg nevis ar elektrību, bet ar kaut ko citu... kādu pūpēžveidīgo ekstraktu vai ko tamlīdzīgu...

Ralfs iesmējās.

– Nu, ja tu gribi būt pilnīgi droša, tad aizej pie Mežsarga un pajautā – vai tā ir elektrība vai pūpēžveidīgo ekstrakts!

Ruta tā arī darija un steigšus izmetās ārā no istabas.

– Kas viņai lēcies? – brīnījās Ralfs. – Kāpēc viņai tik ļoti vajag to elektrību...?

Bet tad viņš atcerējās savas grāmatas un sapīka. – Nē, patiešām! Vai tie cilvēki šeit vispār neko nelasa – ja reiz viņiem nav pat grāmatu plauktu... Es taču nevaru grāmatas kraut kaudzēs uz grīdas – kur tas redzēts! – un viņš saīdzis apsēdās uz savas gultas.

Arvils tikmēr izvietoja uz galda savu dzīvnieku kolekciju. Šķiet, tur patiešām bija vismaz pāris simtu figūriņu – un tagad tās visas tika sarindotas uz galda, līdz tur nepalika nevienas pašas brīvas vietas. Ralfs igni vēroja, kā dzīvnieku uz galda kļūst arvien vairāk un vairāk, bet Arvils tikai turpina vilkt laukā no kastes aizvien jaunus un jaunus...

– Vai tu nevarēji tos glabāt kastē? – Ralfs beidzot vaicāja. – Uz galda vispār nekam citam vairs nepaliek vietas.

Bet Arvils palika pie sava. – Nekā nebija, – viņš stingri noteica. – Tev vajag plauktus, bet man vajag galdu.

Un viss. Netika pieļauti nekādi iebildumi.

Pa durvīm iebrāzās Ruta un izskatījās, ka viņa ir varen labā omā.

– Patiešām, elektrība viņiem ir gan, – viņa paziņoja. – Un, starp citu, pusdienas ir gatavas.

Ralfs atmeta ar roku grāmatām, kuras šā vai tā nebija kur salikt, un viņi visi devās augšā. Meža Veča patlaban klāja galdu, un Bens siekalodamies staigāja viņai pa pēdām, līdz tā, kāpjoties atpakaļ, pār viņu paklupa un gandrīz nogāzās uz muguras zemē.

– Ben, šurp! – uzsauca Monika, un suns luncinādamies pieskrēja pie viņas.

– Nāciet pie galda un sēdiet nost, – sacīja Mežsargs, nolikdams uz galda milzīgu bļodu ar gaļu. Benam, to redzot, siekalas pašķīda uz visām pusēm, un viņš smilkstēdamis sāka pīties Mežsargam pa kājām, līdz tas paņēma suņa iepriekšējās dienas bļodiņu un salika tur veselu kaudzi gaļas un kaulu.

– Es ceru, ka tā ir jenota gaļa, – īgni sacīja Meža Veča.

– Ko? – iesaucās Mežsargs. – Šitā, vai? – viņš vaicāja, pamādams uz bļodu, kas stāvēja uz galda. – Kopš kura laika tev garšo jenotu gaļa?!

– Ne jau tā... Tā, kas ir Benam, – attrauca Meža Veča.

– Protams, ka ne, – izbrīnījies atteica Mežsargs. – Tā ir mežacūkas gaļa, tāpat kā visiem. Kas tev lēcies?

Meža Veča ķiķināja, un Monika smējās. Pārējie bērni likās tikpat apmulsuši kā Mežsargs. Beidzot Meža Veča atmeta ar roku. – Labs ir, ķeramies klāt tai mežacūkai, – viņa sacīja, pakampdama dakšu un uzkraudama sev palielu gaļas gabalu.

– Kur ir šinšilla? – vaicāja Ralfs, piestūkējis pilnu muti.

– Kaut kur aizskrēja... – atteica Mežsargs, čāpstinādams tik skaļi, ka Meža Veča jau sāka mest uz viņa pusi brīdinošus skatienus. – Bet pārnakšnot viņa vienmēr nāk uz mājām. Ja gribi, vari ņemt viņu lejā pie sevis, man te, augšā, vienalga ir par maz vietas.

Ralfs, šķiet, ļoti nopriecājās, savukārt Arvils savilka garu ģimi – laikam viņa acīs šinšilla bija tikai milzīga jūracūka un nekas vairāk...

Pēc pusdienām Meža Veča palūdza Moniku uz kādu brīdi palikt augšā. Arī Ralfs gribēja palikt, laikam cerēdamis, ka kuru katru brīdi varētu pārnākt šinšilla, bet Meža Veča teica, ka viņai ar Moniku ir šis tas runājams, un tā nu viņam nācās vien kāpt lejā līdz ar pārējiem. Kamēr Mežsargs nokopa galdu, Meža Veča sāka savu runājamo.

– Šovakar ir īstais brīdis, lai tu izmēģinātu savu Aci, – viņa teica Monikai. – Šonakt spīd pilns mēness, un Acs vienmēr labāk nostrādā pilnmēness nakts... lielāka iespēja kaut ko ieraudzīt...

Monika vēl arvien nebija īsti apradusi ar domu, ka viņai varētu piemist kaut kāda Acs. Jo vairāk viņa par to bija domājusi, jo vairāk viņai likās, ka Meža Veča vai nu vienkārši muļķojas, vai arī kaut ko jauc un ka mežezers, ko viņa tik daudzas reizes bija redzējusi, gulēdama vannā, ir tikai viņas pašas fantāzijas radīts. Savu mūžu viņa nebija redzējusi nekādas vecmāmiņas un neko tamlīdzīgu... Ja viņai patiešām būtu Acs, vai tad viņa sen jau nebūtu ieraudzījusi, ka dzīvo kopā ar neīsto vecomāti, kamēr viņas istā vecmāmiņa klist pa Mežu...?

– Un kas tad man būs jādara? – viņa šaubīgi jautāja. Viņa jutās šausmīgi muļķīgi, sēžot šeit ar Meža Veču un apspriežot nezin kādus gaišredzības seansus...

Mežsargs bija pienācis pie viņām un stāvēja, sakrustojis rokas uz krūtīm. Viņš neizskatījās ne uz pusi tik sajūsmināts kā Meža Veča. Saraucis pieri, viņš kaut ko citīgi domāja. Meža Veča tikmēr runāja tālāk.

– Tev vienkārši būs jādomā par savu vecomāti. Par savu *īsto* vecomāti, protams. Un jāgrib būt pie viņas. Ja tu pratīsi tā pa istam to vēlēties, tu domās pie viņas arī nonāksi – lai kur viņa tajā brīdī atrastos.

– Hmm... – norūca Monika.

– Es nezinu, vai mums vajag to darīt, – piepeši ierunājās Mežsargs. – Es negribu nevienu baidīt, bet ir bijuši vairāki gadījumi, kad tādas iedomāšanās ne pie kā laba nav novedušas...

Meža Veča noskaitās. – Par ko tu runā? Par kaut kādiem neapzinīgiem ļaudīm, kas gribēja iedomāties nezin ko un tādējādi nokļuva tur, kur viņiem nepavisam nevajadzēja atrasties... Šis taču nav tas gadījums! Monika tikai domās par savu vecomāti – un viņa nevar nonākt nekur citur kā vien mūsu pašu Mežā!

– Šis *mūsu pašu* Mežs, kā tu izteicies, ir pilns ar tādām lietām, par kurām ne tev, ne man nav ne mazākās sajēgas. Un tagad tu gribi, lai šis mazais meitēns to pārbauda uz sevis... Ja gribi zināt manas domas, man tas nepavisam nepatīk... – un viņš drūmi pakratīja galvu.

Monika sāka justies arvien neomulīgāk. Viņi runāja tā, it kā tas patiešām būtu iespējams. Un ne tikvien iespējams – it kā tas pat varētu būt bīstami... Viņa skatījās te uz Meža Veču, te uz Mežsargu, ļoti ilgodamās uzzināt, kas tad īsti noticis ar tiem ļaudīm, kas gribēja iedomāties nezin ko...

Meža Veča iznīcinoši skatījās uz Mežsargu, bet tas izskatījās tikpat drūms, cik pirmīt.

– Vai tu vari ieteikt kaut ko labāku? – viņa beidzot jautāja. – Tu pats zini, cik ilgs laiks paiet, kamēr sameklē vienu vecmāmiņu. Un te mums vajadzīgas četras! Un pēc septiņiem mēnešiem šiem bērniem būs jāatgriežas skolā, un viņi nevarēs te nīkt pie mums, kamēr beidzot izdosies sadzīt pēdas. Un vai atceries to vecmāmiņu, kuru mēs vēl līdz šai dienai neesam atraduši?

Mežsargs drūmi pamāja. Bet Monika bija izlēmusi.

– Viss kārtībā, es to izdarišu, – viņa sacīja. Doma, ka viņa varētu savu *īsto* vecmāmiņu tā arī neatrast, bija vēl biedējošāka nekā iespēja nokļūt kādā neizpētītā Meža nostūrī.

Mežsargs caur pieri viņu vēroja. Viņš nelikās apmierināts ar šādu izvēli. – Vai tu esi pārliecināta? – viņš vaicāja.

– Pilnīgi, – atbildēja Monika, kaut arī zināja, ka melo. Tik ļoti pārliecināta viņa nemaz nebija. Ja vien varētu uzzināt, kas noticis ar tiem cilvēkiem... Bet, kad viņa par to pajautāja Mežsargam, tas tikai atmeta ar roku...

– Nu tad labi, – teica Meža Veča. – Tagad mēs te visu sakopsim un tad vēlāk tevi pasauksim.

– Labi, – teica Monika un devās lejā. Bens aizlēpatoja viņai pakaļ. Iedama garām divānam, Monika paņēma mazo jenotu, kurš tur bija saritinājies stūrī uz spilvena un spīdošām ačtelēm viņu vēroja.

Lejā, lielajā istabā, Ruta un Ralfs spēlēja badmintonu, bet Arvils sēdēja vienā no atzveltnes krēsliem un skaitīja punktus. Izskatījās, ka Ralfs diezgan pa-

matīgi vinnēja. Ruta ieraudzījusi, ka Monika nes mazo jenotēnu, tūlīt nometa raketi un pieskrēja pie tā.

– Nu vai zini, – novilkta Ralfs. – Tieši tad, kad man gāja tik labi, tev obligāti bija jāizjauc spēle... Arvil, negribi uzspēlēt?

Bet Arvils atrunājās, ka nekad neesot spēlējis badmintonu, un, kaut arī Ralfs solīja viņu pamācīt, tomēr atteicās. Monika aizgāja līdz divānam un iezvēlās tajā, bet Bens nogulās viņai pie kājām.

– Ko Meža Veča tev teica? – jautāja Ralfs, un Monika viņiem izstāstīja visu to, ko Meža Veča bija viņai atklājusi par Aci...

Visi likās diezgan šokēti, bet Ralfs, tāpat kā Monika, isti negribēja tam ticēt.

– Tu domā, viņa runāja nopietni? – viņš šaubījās.

– Nav ne jausmas... Tad jau šovakar redzēsim, – Monika sacīja un nodrebinajās. Viņa nekādi nespēja aizmirst to, ko bija teicis Mežsargs... par cilvēkiem, kas bija vēlējušies redzēt nepareizās lietas...

– Tātad Meža Veča domā, ka tev piemīt tādas kā gaišreģa spējas, ja? – brīnījās Ruta, bet Ralfs nepiekrita.

– Nē, nē, – viņš teica. – Gaišreģi parasti ielūkojas nākotnē, bet es tā saprotu, ka Monika var redzēt tikai tās lietas, kas notiek pašlaik. Ja vispār var...

– Es nekad neesmu redzējusi, ka kaut kas notiktu – ne tagadnē, ne pagātnē, nedz arī nākotnē, – saīgusi teica Monika, jo visas šīs runas viņu biedēja.

– Es vispār esmu redzējusi tikai mežezeru un koraļļu rifus... ja vien jūs neuzskatāt zivju un bruņurupuču peldēšanu par kaut kādu īpašu notikumu...

– Tas tāpēc, ka tu neko citu neesi vēlējusies redzēt, – teica Ruta. – Ja tu gribētu, tu varētu ieraudzīt jebko! Vai tas nav kaut kas vienreizējs?! – viņa sajūsmā iesaucās. – Tu taču patiesībā vari pabūt pilnīgi visur uz pasaules, un tev pat nav jāiziet laukā no istabas! Ak, kā es gribētu, lai arī man piemistu kas tāds... – viņa ar skaudību piebilda.

– Nezinu gan, – joprojām neticīgi teica Ralfs. – Man tas viss liekas tīrais blefs. Meža Veča, man šķiet, kaut ko izgudro.

– Atceries, ka arī Mežsargs tam tic, – Monika atgādināja. – Un viņi par to runā tā, it kā jau agrāk ir bijuši tamlīdzīgi gadījumi. No kuriem daļa nav beigusies diez cik labi...

– Jā, vajadzētu uzzināt, kas noticis ar tiem cilvēkiem, pirms tu ielaidies kaut kādos seansos vai, kā to lai nosauc, – pamācīja Ralfs.

– Es jau jautāju, bet viņi man neatbildēja. Man liekas, ka viņi paši lāgā nezina.

Tā viņi spriedelēja, bet ne pie kādiem secinājumiem nenonāca. Galu galā Monika bija tā sanervozējusies, ka Ralfs nolēma uzrikt badmintonu maču, lai nedaudz novērstu viņas uzmanību. Tas viņam patiešām arī izdevās, un visu atlikušo pēcpusdienu visi, izņemot Arvilu, aizrautīgi spēlēja. Pat Bens nedaudz aizrāvās un līdz nepazīšanai sagrauza vienu badmintonu putniņu. Mazais jenots aizmiga Arvilam klēpī, bet šinšilla tā arī neparādījās – laikam vēl nebija pārradusies.

Liels sienas pulkstenis rādīja astoņus, kad lejā nokāpa Meža Veča.

– Ir laiks, – viņa teica Monikai.

– Vai mēs arī varam nākt? – dedzīgi jautāja Ruta, kas ļoti ilgojās redzēt, kā notiek kaut kas tāds.

Meža Veča paraustīja plecus. – Droši vien... Ja vien jūs uzvedaties klusu un netraucējat Moniku.

– Es tā sapratu, ka ir bijušas reizes, kad tas nav beidzies labi... – teica Ralfs.

– Muļķības, – sacīja Meža Veča un atmeta ar roku. – Tas bija tad, kad ļaudis paši uzprasījās. Gribēja uzzināt visādas tādas lietas, par kurām viņiem nebija daļas. Un tad arī dabūja pēc nopelniem...

– Kas tad galu galā notika? – Ralfs neatlaidās.

– Ak, nekas īpašs... Vienīgais daži uzzināja to, ko viņiem nebija vajadzējis uzzināt, un tādēļ sanāca visādi nesmukumi...

Viņi devās augšup, tā arī neko vairāk neuzzinājuši.

Mežsarga istaba bija pārvērtusies līdz nepazīšanai. Visi aizkari bija aizvilkti, un lielā griestu lampa izslēgta. Tās vietā dega desmitiem dažāda izmēra sveču, kas bija saliktas malu malās – uz galda, uz grīdas, uz palodzes un pat uz pavar-da malas... Krāsni rūkdama kurējās malka, un istabā bija nežēligi karsts. Kāda no svecēm laikam bija aromatizēta, jo gaisā virmoja vaniļas smarža.

Mežsargs sēdēja vienā no mīkstajiem krēsliem un neizskatījās īpaši priecīgs.

Monika, Ruta, Ralfs un Arvils, ienākuši istabā, apstājās un pavērtām mutēm visu nopētīja.

– Es gribēju, lai gaisotne būtu pēc iespējas mierīgāka, – sacīja Meža Veča.

– Lai Monika varētu labāk koncentrēties uz vecmāmiņu.

– Diez vai te varēs koncentrēties uz vecmāmiņu... – nomurmināja Ralfs.

– Te vispār nevarēs koncentrēties ne uz ko, te varēs tikai izcepties...

– Tev šķiet, ka te ir pārāk silts? – uztraucās Meža Veča un, pietraukusies pie loga, atrāva to vaļā. Tūlīt noplandījās aizkars, un istabā ielēca jenots, bet viņš nepaspēja noskriet ne pāris soļu, kad Meža Veča nogrāba to aiz kuplās astes un izludināja atkal ārā pa logu. Tad viņa aizcirta logu un nikni noteica: – Jūs redzat? Neko darīt, nāksies turēt logu ciet – es nevaru pieļaut, ka, kamēr Monika izmanto Aci, te bizo apkārt vesela varza izbadējušos jenotu.

– Kur lai mēs sēžam? – jautāja Ruta, skatīdamās visapkārt.

– Ak, vienalga... Monika lai sēžas tur tajā atzveltņes krēslā.

Monika, juzdamās aizvien muļķīgāk, apsēdās norādītajā krēslā, bet Ruta, Ralfs un Arvils visi trīs saspiedās uz divāna. Visbeidzot apsēdās arī Meža Veča un, noknibinājusi no tuvākās sveces nopilējušu sveķu pikucīti, sāka to viļāt pirkstos. Izskatījās, ka arī viņa nervozēja.

– Nu tā, varam sākt... – viņa sacīja, uzlūkodama visus klātesošos.

– Kas tad man īsti jādara? – jautāja Monika, grauždama nagus. Varēja sajust, kā visi uz viņu blenž, un tas nepavisam nebija patikami. Viņa jutās kā iesācējs cirka direktors, kurš izgājis arēnā paziņot simtiem skatītāju, ka izrāde jāatceļ, jo visi akrobāti, zvēri un klauni piepeši izgaisuši...

– Vispirms atslābinies, – sacīja Meža Veča. – Un beidz graužt nagus.

Monika izņēma pirkstu no mutes un drūmi pablenza uz Meža Veču.

– Un tagad tev jāaizver acis un jādomā par vecmāmiņu, – Meža Veča noko-
mandēja.

Monika paklausīgi aizvēra acis un centās darīt to, ko no viņas prasīja. Bet, lai kā viņa centās iedomāties savu vecmāmiņu, tas viņai ne par ko negribēja izdoties. Vispirms viņai prātā ienāca neīstā vecmāte. Nez ko viņa tagad dara... Un cik vispār mājās tagad ir pulkstenis... laikam nakts... visi guļ...

Tad viņas domas pārlēca uz Helgu. Jocīgi iedomāties, ka viņa draudzeni neredzēs veselus septiņus mēnešus... kaut gan arī vasarās, kad Helga aizbrauca uz laukiem, viņa to neredzēja visu garo vasaru... bet šoreiz viņai būs tik daudz, ko stāstīt, kad viņa atgriezīsies... un tad jau viņai būs tāda pati īsta vecmāmiņa kā Helgai...

Monika atvēra acis. Visi pavērtām mutēm viņu vēroja.

– Nu kā? – jautāja Meža Veča.

– Nekā, – atteica Monika. – Es pat nespēju iedomāties savu vecmāmiņu.

– Kaut kas ir jādara... – murmināja Meža Veča, – jāpalīdz tev koncentrēties...

Mežsargs uzsvempās kājās. – Man ir viena mantiņa, kas varētu palīdzēt, – viņš sacīja. – Bet es patiešām nezinu...

– Stiept tik šurp, – uzsauca Meža Veča, un Mežsargs aizgāja parakņāties pa kādu no saviem skapjiem. Kad viņš atgriezās, viņam rokā bija kaut kas līdzīgs spēļu vilciņam. To sedza caurspīdīgs stikla kupols, tā augšpuse bija nokrāsota tumši zilā krāsā ar uzkrāsotu baltu, apaļu mēnesi un daudziem spīdīgiem punktiņiem, kas laikam bija domātas zvaigznes. Iekšā varēja redzēt apsnigušu meža ainavu, kur riņķi viens aiz otra stāvēja seši mazi, melni zirdziņi.

– Tam vajadzētu iedarboties, – sacīja Mežsargs, uzlikdams vilciņu uz galda un uzgriezdams. – Es to parasti izmantoju, kad nevaru nakti aizmigot, un tas vienmēr nostrādā.

Monika nesaprašanā vērās uz vilciņu, nespējama iedomāties, kā spēļu vilciņš varētu palīdzēt viņai atrast vecmāmiņu. Tikmēr Mežsargs vilciņu bija uzgriezis, un tas rūkdams sāka riņķot pa galda virsmu. Mazie melnie zirdziņi sāka kustēties un jāt uz riņķi pa apsnigušo mežu. Un tad atskanēja klusa melodija... Sākumā tā atgādināja zirgu pakavu klaboņu un zvārgulišu šķindoņu, bet tad tai cauri sāka lauzties vētras auri un vēl kaut kas, it kā tālumā kāds dziedātu...

– Taisi acis ciet, – Meža Veča nočukstēja, un Monika atkal aizvēra acis.

Viņa klausījās, kā vētra

kauc arvien skaļāk un skaļāk, kā šķind zirdziņu zvārguliši un kā ik pa laikam kāds no zirdziņiem iezviedzas vai nosprauslājas. Dziesma skanēja arvien tuvāk un drīz vien jau varēja saprast vārdus. Kāds dziedāja:

*– Aizauļo zirdziņi melnajā naktī,
Virs tiem vētrains debesu jums,
Balts mēness pavīd starp mākoņu vāliem
Un piemiedz ar aci mums...*

*Bet tu vari pamest šo vētraino nakti
Un doties uz vietu, kur ilgojies būt -
Tik aizver acis un iedomā to,
Ko vairāk par visu sirds tava jūt..*

*Un mirkli tad izzudīs vētrainā debess
Un mākoņi, mēnesim pāri kas skrien,
Tavas acis tad skatīs, ko ilgojies redzēt,
Un īstenībā viss pārtaps nudien...*

Brīdī, kad atskanēja dziesmas pirmie vārdi, Monika jutās jau pavisam miegaina. Kā cauri biežam aizkaram viņa klausījās vētras kaukoņā un zirgu pakavu klaboņā, un, kad sāka skanēt dziesma, viņa jau laidās miegā. Un tikai, kad Monika izdzirdēja vārdus «aizver acis un iedomā to, ko vairāk par visu sirds tava jūt», viņa atcerējās, ka viņai taču jādomā par savu vecmāmiņu!

Sakopodama visu gribasspēku, jo miegs neatlaidīgi vilka viņu uz sapņu valstību, Monika piespieda sevi iedomāties vecmāmiņu. Gandrīz tajā pašā mirklī viņa acu priekšā ieraudzīja to pašu vecišķo, krunkaino seju, kas bija vērusies uz viņu caur krūmiem, kad viņa Mežā tecināja sulu. Tajā pašā laikā dziesma un zirdziņu ritmiskā auļošana kļuva klusāka, līdz izzuda pavisam.

Pēdējais, ko Monika vēl dzirdēja, bija sauciens: – Tikai atceries – tu tur neatrodies *pa īstam!* Tā ir tikai ilūzija! – balss likās stipri līdzīga Mežsarga balsij, bet, tā kā tā skanēja it kā no tālienes, tad nevarēja īsti saprast...

*

Un tad jau viņa vairs nedzirdēja neko. Visapkārt bija iestājies absolūts klusums. Monika paraudzījās visapkārt. Bija tumšs. Likās, ka viņa atrodas alā. Piepeši tālāk uzplaiksnīja tāda kā gaismiņa, un Monika lēnām sāka taustīdamās doties uz to pusi.

Klints gropē stāvēja resna, dzeltena svece, un tās liesma plandījās neredzamu gaisa plūsmu raustīta, izgaismodama alu ar spocīgi bālu gaismu. Apkārt nemanīja nevienas dzīvas dvēseles – likās, ka Monika šeit ir viena pati. Kaut gan tas taču nevarēja būt – viņa taču vēl nupat bija redzējusi to vecenīti...

Bet vai tad tā bija viņas vecmāmiņa...? Viņa taču nebija to pazinusi, kad pirmo reizi ieraudzīja Mežā, bet Meža Veča teica, ka visi mazbērni pazīstot savas vecmāmiņas un otrādi... Bet tā vecenīte bija gluži vienkārši aizmukusi...

– Vecmāmiņ? – klusi pasauca Monika, un viņas čuksts divaini atbalsojās no klints sienām, līdz no visām pusēm skanēja izķēmotas skaņas: vecmāmiņ... vecmāmiņ... māmiņ... miņ... miņ... miņ... miņ...

Monika sastinga un pagaidīja, līdz skaņa noklusis. Kad visbeidzot atkal bija iestājies klusums, viņa devās uz priekšu. Saukt vecmāmiņu viņa vairs neuzdriksējās, jo klinšu izmēditās skaņas izklausījās diezgan baisi...

Viņa stāvēja drūmajā alā, nesaprazdama, ko īsti lai iesāk, līdz pēkšņi ar acs kaktiņu samanīja kaut kādu kustību. Sirdij daudzoties, Monika zibenīgi paraudzījās uz to pusi. Vienā alas stūrī stāvēja paliels plakans klints bluķis, un tagad tas bez skaņas bija sācis bīdīties uz sāniem. Moniku nezin kādēļ pārņēma neizsakāmas bailes, un viņa paniski sāka lūkoties uz visām pusēm pēc kādas paslēptuves. Pamanījusi spraugu klinti, kuru daļēji aizsedza nokarens akmens veidojums, viņa žigli ielida tajā, cenzdamās uzvesties pavisam klusu, bet likās, ka pat straujā elpa un sirds, kas sitās nežēlīgi ātri, šajā absolūtajā klusumā ir ļoti labi dzirdami. Monika piespiedās klintij un lūkojās uz slidošo klints bluķi, kas nu jau bija pilnībā atšļūcis malā un atklāja aiz sevis tādu kā tumšu tuneli.

Un tad no tuneļa viens pēc otra alā sāka nākt bērni. Monika sēdēja savā slēptuvē un vēroja, kā bērnu kļūst arvien vairāk un vairāk, līdz drīz visa ala bija pilna ar tiem – tur varēja būt kādi divdesmit trīsdesmit bērni...

Viņi visi likās neparasti skaisti – zēniem bija zeltaini, sprogaini mati, un viņu sejiņas bija tik glītas, it kā tie būtu izkāpuši no bilžu grāmatas. Arī visas meitenītes bija tikpat milīgas – viņu mati bija gari, gaiši un sprogaini un sveces gaismā zeltaini vizēja. Monikai likās, ka viņa vēl nekad nav redzējusi tik daudz skaistu bērnu vienkopus. Un tomēr kaut kas šeit nebija tā, kā vajag... Vispirms jau bērni izskatījās viena vecuma – tiem visiem varēja būt apmēram seši gadi, bez tam viņi visi bija stipri līdzīgi. Un neraugoties uz to, ka tie bija tikai bērni, divainā baiļu sajūta, kas bija pārņēmusi Moniku, neatkāpās, bet, gluži otrādi – kļuva vēl spēcīgāka.

Monika bija ierāvusies klints spraugas pašā dziļumā, jo viņai likās – ja viņu nejauši kāds pamanīs, notiks kaut kas šausmīgs... Viņa nezināja, kas īsti, un nesaprata arī, no kurienes viņu pārņēmušas šīs neparastās bailes, bet viņa ne par ko nebūtu tagad lidusi ārā no savas paslēptuves un parādījusies bērniem.

Klints bluķis bija sācis tikpat klusi slidēt atpakaļ, un pēc pāris sekundēm ieeja tunelī atkal bija aizsegta. No alas tumšākā kakta, līdz kuram sveces gaisma nesniedzās, parādījās kāds stāvs un sāka nākt uz bērnu pusi – līdzko tas iznāca gaismā, Monika pazina to pašu vecenīti, kas bija sēdējusi krūmos un ko viņa bija ieraudzījusi tagad, pirms nokļuva šajā alā. Vecenes seja likās divaini saviebtā, un, iznākusi pie bērniem, viņa apsēdās uz kāda akmens bluķa. Bērni, kas pirmīt bija skaļi čalojuši, tagad apklusā un vēroja viņu. Arī Monika sastingusi sēdēja savā slēptuvē un skatījās, kas tagad notiks.

Vecene kādu brīdi raudzījās uz bērniem, tad tā divaini pamāja ar roku. Tas izskatījās pēc slepena žesta, paroles – vismaz tā likās Monikai.

Un tad sāka notikt kaut kas pavisam neparasts. Bērni sāka pārvērsties. Viņu zeltaini sprogainie mati kļuva isāki, it kā tie ierautos atpakaļ galvā... To

sejas sāka izmainīties, ausis kļuva garākas un smailākas, līdz pēc pāris mirkļiem alā vairs nebija neviena paša bērna – toties bija kādi trīsdesmit četrdesmit divaini un ārkārtīgi neglīti radījumi. Tā kā augumā viņi bija tikpat nelieli kā pirmītējie bērni, to galvas salīdzinoši likās milzīgas. Viņiem bija lielas, augšdaļā nosmailinātas ausis, ieslīpas zaļas acis un lieli, pagari deguni. Pelēcīgie, pinkainie mati vairāk atgādināja sarus – tik rupji tie likās, savukārt zobi bija iedzelteni un nelidzeni, it kā viņi pavadītu savu brīvo laiku, graužot klintis. Plaukstas un pēdas bija palielas, un neparasti tievie, slaidie pirksti beidzās ar gariem, likiem un dzeltenīgiem nagiem.

Monika, sastingusi aiz šausmām, blenza uz drausmīgajiem radījumiem, par kuriem bija pārvērtušies bērni, un bailes, kas bija viņai uzklupušas, līdzko viņa nokļuva alā, tagad bija kļuvušas spēcīgākas nekā jebkad – viņa tik tikko valdījās, lai nesāktu skaļi kliegt.

Nemainījās tikai vecene. Viņa joprojām mierīgi sēdēja uz akmens, kā bija sēdējusi arī šausmīgo pārvērtību laikā. Ar īgnumu sejā viņa uzlūkoja neradījumu baru un nepavisam nelikās ne pārsteigta, nedz arī nobijusies.

Viens no mazajiem briesmoņiem panācās uz vecenes pusi un zemā, čerkstošā balsī ierunājās:

– Vai tu ko uzzināji?

– Viņi ir klāt, – vecene atteica.

– Visi?

– Nezinu, es redzēju tikai vienu.

– Tas nozīmē, ka ir arī pārējie. Un, ja vēl nav, tad drīz būs. Un jūs saprotat, ko tas nozīmē, – mums ir jābūt ļoti uzmanīgiem, mēs nedrīkstam pieļaut,

ka viņi atkal mums visu atņem. Un, ja viņi uzdrīkstēsies pienākt bīstami tuvu, mēs pretosimies!

Atbaidošo radījumu pūlis piekritoši norēcās. Arī vecene māja ar galvu.

– Mēs cīnīsimies, un, pat ja tas nozīmēs kādu upuri, tas mūs neapsturēs!

Visi atkal uzauroja un kareivīgi vicināja pa gaisu nagainās rokas.

Monika sēdēja savā slēptuvē un kratījās – viņu bija pārņēmis tāds drebulis, ka zobi klabēdami sitās viens pret otru. Šī skaņa noteikti bija sadzirdama arī pārējiem, tomēr, lai cik tas nebūtu divaini, likās, ka neviens to tomēr nedzird. Pat tajos brīžos, kad neviens neauroja un zobu klabēšana bija vienīgā skaņa visā alā, neviens nelikās to manām.

Un tad Monikai ienāca prātā kāda doma, kas viņu aiz šausmām burtiski paralizēja. Viņa atcerējās, kā vecene bija iznākusi no alas stūra – tātad viņa visu laiku bija tur bijusi un redzējusi Moniku, pirms viņa bija atradusi sev paslēptuvi. Un tagad, kad viņi beigs runāt, vecene noteikti pastāstīs briesmoniņiem, kur Monika slēpjas, un viņi visi viņai uzklups...

Monikai sāka tricēt rokas, un šausmas kļuva bezmaz vai taustāmas – viņa vairs nespēja savaldīt kļiedzienu, kas lauzās ārā, un tieši tajā brīdī, kad visi bija apklusuši un gaidīja, ko teiks vecene, Monika sāka kliegt...

Viņa kļiedza un kļiedza, līdz piepeši viss apkārt kļuva miglains un izplūdis... Pēdējais, ko viņa redzēja, bija, kā vecene atkal atver muti, lai kaut ko teiktu, bet viss bars joprojām mierīgi stāvēja un lūkojās tikai uz veceni, itin kā Monikas kļiedziens būtu dzirdams tikai un vienīgi viņai pašai...

Un tad viņa atvēra acis, kas, kā izrādījās, bija bijušas ciet...

Viņa sēdēja Mežsarga istabā, ar abām rokām iekrampējusies krēsla atzveltņēs, un joprojām kļiedza. Mežsargs un Meža Veča bija nometušies uz ceļiem viņai līdzās, bet Ruta, Ralfs un Arvils sarāvušies sēdēja uz divāna un ar šausmām lūkojās uz viņu. Meža Veča ar diviela slaucīja viņai no pieres aukstus sviedrus, un Monika tikai tagad sajuta, ka visas drēbes ir ledaini aukstas un gluži kā pielipušas pie miesas.

Kad viņa bija tiktāl atguvusies, ka spēja atkal runāt, viņa vārgā balsī pavai-cāja: – Kas notika?

Viņa tik tikko pazina pati savu balsi – tik klusa un dreboša tā bija. Meža Veča glāstīja viņai galvu, un Mežsargs līdzjūtīgi viņu uzlūkoja.

– Nekas, nekas, miļā... – sacīja Meža Veča, un arī viņas balss stipri drebēja. – Nu jau viss atkal ir kārtībā, viss ir labi... Tagad tu pagulēsi, atpūtiesies, un viss būs labi...

Mežsargs šūpoja galvu.

– Nabaga, nabaga bērns, – viņš teica. – Te nu redzams, pie kā noved Acs... Nekad nevar paredzēt, kas tur var notikt... Pat labi trenēti cilvēki dažreiz aizmirst, ka tas, ko viņi redz, ir tikai kā filma, ka tas nav pa īstam... Pareizāk sakot, tas, protams, ir pa īstam – bet ne tam cilvēkam, kas to skatās, – viņš to visu tikai redz, viņš tur patiesībā nemaz neatrodas... Bet tas, protams, šķiet tik reāli, ka ir grūti pieņemt domu, ka viss tiek tikai skatīts caur Aci...

– Paga, paga... – sacīja Monika. Nu jau viņa sāka justies nedaudz labāk, kaut arī joprojām nežēligi sala. Pienāca Ruta un uzsedza viņai siltu, pūkainu segu. – Tātad jūs gribat teikt, ka patiesībā manis tajā alā nemaz nebija? Ka es visu laiku sēdēju šeit, šajā krēslā?

– Nu ja, – teica Meža Veča. – Bet par kādu alu tu runā? Ko īsti tu redzēji? Vai tu redzēji vecmāmiņu?

– Es redzēju vienu veceni, – domīgi sacīja Monika. – To pašu, ko es toreiz satiku Mežā, kad mēs vācām sulu karietei... Bet kaut kā man joprojām nav tādas sajūtas, ka tā būtu mana vecmāmiņa...

Meža Veča un Mežsargs izskatījās galīgi apjukuši.

– Bet ko īsti tu iedomājies, kad aizvēri acis? Vai tu domāji par to, ka gribi ieraudzīt savu vecmāmiņu?

– Protams, – sacīja Monika un paraustīja plecus. – Un uzreiz man acu priekšā parādījās šis divvainās vecenes seja.

– Vai tu esi pārliecināta, ka nedomāji par viņu? Varbūt tev vārds «vecmāmiņa» asociējās ar viņu tādēļ, ka tu viņu jau bijī vienreiz redzējusi?

– Nu nē, – teica Monika. – Vecmāmiņa man pavisam noteikti nesaistās ar to savādo veceni. Es taču teicu, ka arī toreiz man nepavisam nelikās, ka tā būtu mana vecmāmiņa.

– Jā, ļoti divaini... – noteica Mežsargs. – Un tomēr – ja, kā tu saki, tu patiešām domāji par savu vecmāmiņu, tad pēc visiem Acs likumiem tu nemaz nebūtu varējusi ieraudzīt kaut ko citu... Un tomēr tu saki, ka viņa nebija tava vecmāmiņa?

– Skaidrs, ka nē! Ko gan jūs iedomājaties? – dusmīgi iesaucās Monika un izstāstīja visiem to, ko bija redzējusi alā.

Kad viņa bija beigusi, iestājās klusums. Visi izskatījās ārkārtīgi pārsteigti un arīdzan diezgan izbijušies, it īpaši Arvils. Viņš sēdēja, apkampis spilvenu, un apakšlūpa viņam raustījās. Ralfs bija saraucis pieri, bet Ruta, pavērtu muti, nenolaida ne acu no Monikas. Mežsargs likās iegrimis domās, bet Meža Veča izskatījās šausmīgi vainīga.

– Ak kungs, ak kungs... – viņa beidzot sacīja. – Būtu es to zinājusi, savu mūžu nebūtu tev teikusi, lai tu izmanto Aci... Piedod man, vecajai muļķei, es domāju tikai par vienu – kā ātrāk atrast vecmāmiņas!

– Nekas, nekas... – samulsusi nomurmināja Monika. – Savā ziņā tas tomēr mums palīdzēja – mēs zinām, ka tam ir kaut kāds sakars ar tiem mazajiem briesmoniņiem un ka viņi algo kaut kādu veceni, lai tā viņiem spiegotu.

– Tie mazie briesmoniņi ir aluķēmi, – drūmi sacīja Mežsargs. – Un mums vajadzēja tev par viņiem pastāstīt, bet mēs negribējām tevi biedēt... Bet tagad, protams, iznāca vēl ļaunāk...

Monika apjukusi skatījās uz viņu. Tātad viņi zināja, ka ir tādi briesmoniņi un ka viņi varētu būtu kaut kādā veidā saistīti ar vecmāmiņām? Un kāpēc tad viņi tiešām par to nebija neko teikuši?!

– Tie aluķēmi jeb *trogloditi*, kā viņiem pašiem patik sevi dēvēt, – tikpat drūmi stāstīja Meža Veča, – dzīvo Klinšu krāvumu alās dziļi Mežā. Viņiem piemīt spēja pārvērsties par visu ko, kā jau tu to redzēji, un mums jau kādu laiku atpakaļ radās aizdomas, ka viņi varētu būt kaut kādā veidā atbildīgi par vecmāmiņu ievilināšanu...

– Jā, kopš tā laika, kad parādījās vecmāmiņas, sākās runas par kaut kādiem divainiem, ārkārtīgi glītiem bērniem, kas it kā redzēti klistam pa Mežu. Un tie nebija ne mežabērni, ne kādi viņu paziņas... Vārdu sakot, neviens īsti nezināja, kas viņi tādi un no kurienes radušies...

– Un kur tad jūs parasti atradāt vecmāmiņas? – jautāja Ralfs.

– Parasti mēs viņas uzgājām tepat Mežā, – sacīja Mežsargs. – Dažreiz viņas bija diezgan tuvu Klinšu krāvumiem, bet dažreiz pavisam citā Meža malā...

– Un vai tad viņas pašas nevarēja pastāstīt, kas ar viņām noticis? – brīnījās Monika.

– Tur jau tā lieta, ka nevarēja... Kaut kas, šķiet, bija izdarīts ar viņu atmiņu,

un viņas vispār neatcerējās, kā nokļuvušas Mežā un ko šeit darijušas. Toties viņas pazina savus mazbērnus un vienmēr bija priecīgas doties mājup.

– Bet vienu lietu es tomēr nesaprotu, – domīgi sacīja Mežsargs, pluinīdams bārdu. – Kas bija tā vecene, kas bija kopā ar aluķēmiem?

– Jā, un kur bija vecmāmiņas? – vaicāja Meža Veča. – Tātad tu patiešām nevienu neredzēji?

– Nē, – Monika pakratīja galvu. – Tur bija tikai tā vecene un aluķēmi.

– Pie tam ļoti agresīvi noskaņoti aluķēmi... – piebilda Ralfs.

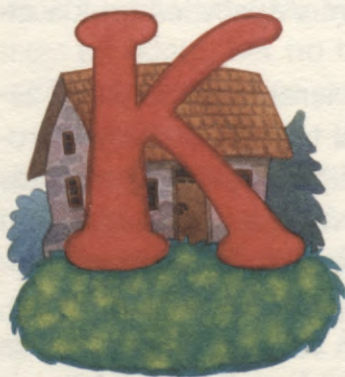
– Jā, šķiet, ka viņi ir iecerējuši jūsu vecmāmiņas paturēt, – kodidama lūpu, sacīja Meža Veča. Tad viņa piecirta kāju, izskatīdamās varen nikna. – Bet tas viņiem neizdosies! Viņi ir tikai sasodīti aluķēmi un nekas vairāk! Vēlākais pēc septiņiem mēnešiem jūs atgriezīsieties mājās kopā ar savām vecmāmiņām – to es jums apsolu!

Un tomēr bērni bija diezgan norūpējušies. Izskatījās, ka viss nemaz nebija tik vienkārši – viņi nevarēja tāpat vien ieiet Mežā un sameklēt vecmāmiņas, viņiem vēl vajadzēs atkarot tās no troglodītiem... Kas, pēc Monikas stāstītā spriežot, varēja būt diezgan bīstami...

SESTĀ NODAĻA

MEŽABĒRNI

ādu laiku nekas īpašs netika pasākts. Meža Veča un Mežsargs stundām ilgi sēdēja un apsprieda turpmāko vecmāmiņu atkarošanas taktiku, bet neizskatījās, ka viņi būtu par kaut ko vienojušies.

Neviens vairs nelika Monikai izmantot Aci – gluži pretēji, Meža Veča bija stingri aizliegusi Monikai to lietot, ja vien tas bija kaut kādā sakarā ar vecmāmiņām. Iepriekšējā pieredze bija viņu stipri nobiedējusi un pārliecinājusi, ka Mežsargam ir taisnība –

Acs izmantošana ir diezgan bīstama iecere, kam ir nepieciešama nopietna sagatavošanās. Un pašreiz viņa nejutās gatava sākt šādu sagatavošanos, jo viņai nebija ne jausmas, uz ko tad īsti jābūt gataviem...

Bērni tikmēr pavadīja laiku kā nu kurais. Klusībā viņi jau bija atmetuši cerības, ka tiks pie savām vecmāmiņām, un samierinājušies ar domu, ka pēc septiņiem mēnešiem atgriezīsies mājās un viss būs tāpat kā parasti... Tikai Monikā brieda cieša apņemšanās, lai ko tas viņai prasītu, sameklēt savu īsto vecmāmiņu. Viņa bija nolēmusi klusībā trenēt Aci, kaut gan pagaidām viņai vēl vajadzēja laiku, lai atgūtos no iespaidiem, kas gūti pie troglodītiem.

Ralfs lielākoties sēdēja istabā un lasīja grāmatas, kuras viņš visbeidzot bija pamanījis sakrāmēt drēbju skapī, toties viņa drēbes mētājās juku jukām pa visu istabu – uz gultas, krēsla un pat zem galda...

Arvils laiku pa laikam aizņēmas kādu no Ralfa grāmatām, bet pārsvarā viņš noņēmas ap savu dzīvnieku kolekciju, veidodams garu garos sarakstus – uzskaitīdams gan tos dzīvniekus, kuri viņam jau bija, gan tos, kuru viņam trūka.

Monika kala plānus attiecībā uz vecmāmiņu uzmeklēšanu un pamazām arvien vairāk nobrieda vēl vienu reizi izmēģināt Aci.

Savukārt Ruta beidzot atklāja pārējiem, kas slēpās viņas daudzajās kastēs un saiņos. Vispirms jau viņa izsaiņoja savas daiļslidošanas slidas un nolika tās goda vietā savā un Monikas istabā. Monika ļoti izbrinījās, tās ieraudzījusi.

– Ko tu ar tām darīsi? – viņa vaicāja. – Tagad taču ir vasara!

– Jā, bet reiz taču pienāks arī ziema. Ja vien es līdz tam laikam nebūšu pilnībā aizmirsusi, kā jāslido... – viņa drūmi piebilda. – Tik gari mēneši bez treniņiem – tas noteikti mani atsviedīs atpakaļ pēdējā vietā, kad es atgriezīšos mājās. Varēšu sākt visu no gala...

– Nu, nu, gan jau nebūs tik traki... – Monika viņu mierināja.

Bet Ruta tikai noteica, ka «būs gan, ja es neko nedarišu!», un caurām dienām ņēmās pa tukšo viesu istabu, lēkādama un izmēģinādama visādas «figūras»... Izrādījās, ka vienā no Rutas smagākajām kastēm atrodas videomagnetofons, savukārt kādā citā kastē – vesela kaudze videokasešu ar daudz un dažādu sacensību ierakstiem. Visvairāk Rutai patika skatīties pagājušā gada pasaules čempionātu. – Tā tik ir slidošana! – viņa mēdza sajūsmināta saukt, kārtējo reizi vērodama čempionāta finālu. – Kaut kas vienreizējs! Paskatieties, kādas kustības! Un cik tīri viņa visu izpilda – tur nu nav kur piesieties! – bet pārējie bērni tikai uzmeta paviršu skatienu ekrānam un centās pēc iespējas ātrāk pazust no turienes, iekams Ruta nebija piespiedusi viņus apsēsties un klausīties savos nebeidzamajos komentāros...

– Es vairs nevaru izturēt, kā viņa plinkšķina tās klavieres, – kādu dienu žēlojās Ralfs, kad Ruta atkal pāris stundas bija pavadījusi tukšajā istabā, vingrojot mūzikas pavadībā. Kāda no viņas kastēm bija izrādījusies pilna ar mūzikas diskkiem, bet ne jau tādiem, kas varētu patikt Ralfam vai, patiesību sakot, arī kādam citam. Bens it sevišķi neieredzēja šos klaviermūzikas koncertus un tādos brīžos vienkārši pazuda Mežā, un atgriezās tikai pašā vakarā. Vienīgais, kuram patika Rutas mūzikas ieraksti, bija Mežsargs, un vakaros, kad Ruta bija beigusi savus treniņus, viņš mēdza aizņemties viņas magnetofonu un līdz pat vēlai naktij savā istabā klusiņām klausīties diskus...

Kad Ralfs nelasīja grāmatu, Arvils nespēlējās ar saviem zvēriņiem, Monika nekala plānus par vecmāmiņām un Ruta bija metusi mieru saviem treniņiem, viņi visi kopā gāja uz netālo mežezeru peldēties. Un Monika secināja, ka tas ir vēl jaukāks nekā tas, ko viņa bija iedomājusies...

*

Bija pagājis apmēram mēnesis, kopš viņi bija ieradušies Mežā, bet joprojām nekas nebija mainījies. Meža Veca un Mežsargs turpināja apspriesties, un Monika aizvien teica sev, ka jāiemēģina Acs, bet tā arī nevarēja saņemties to izdarīt.

Mežā vasara pamazām gāja uz beigām – pēc Meža Vecas vārdiem, tuvojās septembris, bet laiks joprojām saglabājās silts un rāms. Ezers bija stipri uzsilis, un bērniem peldoties likās, ka viņi peldas milzīgā vannā. Un kaut arī laiks it nemaz neliecināja par to, ka tuvotos rudens, vakari pienāca arvien ātrāk, un siltajās naktīs pie debesīm parādījās arvien vairāk zvaigžņu, bet mēness suņusēnes egļu biezokni spīdēja tik spoži kā vēl nekad...

Kādā vēlā pēcpusdienā visi atkal devās uz ezeru peldēties. Diena bija padevusies diezgan svelmaina – tā vien likās, ka briest negaiss, kaut arī debesis bija koši zilas un pat pamalē nemanīja neviena paša mākoņa. Bija tik karsts, ka visi putni un kustoņi bija nolīduši kaut kur ēnā un vēsumā. Visapkārt valdīja ne-parasts klusums, un bērnu soļi likās esam vienīgās skaņas visā apkārtnē.

– Jocīgi iedomāties, ka pie mums mājās tagad ir riebigš, auksts oktobris, – ieminējās Ralfs, aizsperdamš no takas kādu sausu priedes zaru.

Sūnas bija tā izkaltušas, ka čaukstēja vien, un visiem bērniem kājās bija sandales – ja pa sūnām gāja ar basām kājām, tās grieza kā ar nažiem...

– Drīz jau arī šeit būs rudens, – sacīja Monika. – Kaut gan, protams, nemaz neizskatās...

Bens, priecīgi luncinādamies, lēkāja viņiem apkārt. Šodien nemanīja nevienas lapsas, ne jenota, ko būtu vērts patrenkāt. Un vispār bija tik karsts, ka nebija jau arī nekāda prieka kādu trenkāt...

Rutai pakaļ tecēja mazais jenots, kas pa šo mēnesi bija nedaudz paaudzies. Viņu Bens neaiztika – viņš zināja, ka jenots pieskaitāms pie «savējiem». Savukārt visiem aizmugurē, kuplo asti pašāvusi gaisā, cilpoja milzīgā, pūkainā šinšilla, kuru Ralfs bija vairāk vai mazāk «pieradinājis».

Līdzko cauri koku stumbriem kļuva redzams ezers, tūlīt tapa skaidrs, ka tur kāds jau bija priekšā. Šis kāds sēdēja uz laipiņas un šūpoja kājas, šlakstinādamies pa ūdeni, bet no tāda attāluma nevarēja izšķirt, kas īsti tas bija.

Bens paskrējās uz priekšu un, saspicējies ausis, aprauti ierējās.

– Kas tur ir, Ben? – klusām vaicāja Monika, pieliekusies pie suņa. Tas vēlreiz tikpat īsi ierējās un tad pavēcināja asti.

Visi piesardzīgi devās tuvāk, jo likās, ka sunim īpašu pretenziju pret svešo nav, un tad jau nebija daudz ko būties – gan jau suns zina, ko dara.

Kad viņi pienāca tuvāk, bija skaidrs, ka uz laipas sēž meitene, kas varēja būt aptuveni viņu vecumā. Vispirms Ralfs bažīgi piebikstīja Monikai pie rokas, bez skaņas noplātīdams kādu jautājumu. Monika sākumā nesaprata, ko viņš grib, bet tad aptvēra – Ralfs prasa, vai tas nevar būt kāds no aluķēmiem. Monika viņam čukstus paskaidroja, ka aluķēmi izskatījušies pavisam citādāk.

Piegājuši pie ezera, viņi apstājās. Svešā meitene joprojām švinkāja kājas pa ūdeni un, šķiet, pat nebija dzirdējusi viņus pienākam.

– Hei, – uzsauca Ralfs.

Meitene satrūkās un strauji pagriezās.

Viņai bija melni, taisni un diezgan gari mati, kas iemirdzējās zilgani, kad viņa apsviedās riņķī. Acis meitenei bija nedaudz ieslīpas un tik zaļā krāsā, kādā varēja būt tikai kaķa acis, bet āda iedegusi brūni zeltaina. Mugurā viņai bija īsa, zaļa kleita – tādā pašā krāsā kā viņas acis, bet kājas bija basas.

– Ak, šausmas! – meitene iesaucās. – Vai jūs vienmēr tā piezogaties?

Bens paluncināja asti un pieskrēja apsveicināties. Arī mazais jenots pieļepatoja meitenei klāt un nolaižīja viņai roku, bet šinšilla pēc neilgām pārdomām beidzot nolēma viņiem pievienoties.

Ralfs, Monika, Ruta un Arvils samulsuši stāvēja un noskatījās, kā visi viņu dzīvnieki sajūsmināti ielenc svešo meiteni. Beidzot Ralfs nosprieda, ka būtu kaut kas jāsaka.

– Mēs... hmm... mēs esam...

– Es zinu, kas jūs esat, – zaļacainā meitene teica un pasmaidīja. – Jūs esat tie, kas meklē vecmāmiņas. Vai ne? – viņa smējās, vērodama pārējo bērnu apmulsumu.

– Nu jā... Bet kā tu zināji? – brīnījās Monika.

Meitene sēdēja uz laipiņas un kasīja Benam aiz auss, bet suns labpatikā bija piemiedzis acis un paslējis gaisā purnu.

– Ak, te vienmēr ir kādi bērni, kas meklē vecmāmiņas, – viņa attrauca. – Dažreiz vairāk, dažreiz mazāk... Mēs jau esam pieraduši... Stāsta, ka agrāk tā neesot bijis, bet, kopš es sevi atceros, pa mūsu Mežu vienmēr ir klīdušas kādas vecmāmiņas – un viņu mazbērni...

– Un vai vienmēr vecmāmiņas tika atrastas? – pajautāja Monika un, aizturējusi elpu, gaidīja, ko atbildēs meitene.

Viņa sarauca uzacis, kas bija tikpat melnas kā mati un kādu brīdi domāja. Tad papurināja galvu. – Es neesmu īsti pārliecināta... – viņa iesāka, – bet man šķiet, ka nekļūdišos, ja teikšu, ka viena vecmāmiņa tā arī netika atrasta.

– To pašu sacīja arī Mežsargs... Un vai kāds zina, kas ar viņu noticis? – jautāja Ralfs.

Meitene paraustīja plecus. – Nu, klist jau visādas runas... Bet tas viss ir tikai baumas, un to, kā ir īstenībā, neviens nezina. Un man šķiet – nekad arī neuzzinās...

Bērni neviļus nodrebēja. Šajā Mežā notika kaut kas nelāgs, un šķita, ka tas ir sācies jau kādu laiku atpakaļ.

– Bet kā tad jūs sauc? – jautāja meitene, paņemdama klēpī jenotēnu. Bens greizsirdīgi ieņurdējās.

– Es esmu Ralfs, – teica Ralfs. – Bet tie ir Monika, Ruta un Arvils.

– Ahā. Es esmu Ērla.

– Kur tu dzīvo, Ērla? – jautāja Ruta.

– Mežā. Es esmu no tiem, ko mēdz dēvēt par mežaļaudim. Kaut gan mūsu tautu īstenībā sauc par radiksiem.

– Kāpēc par radiksiem? – brīnījās Ralfs.

– Laikam tāpēc, ka mēs cieši turamies pie savām saknēm. *Radix* nozīmē «sakne», un mēs tāpat kā mūsu sensenie senči joprojām dzīvojam Mežā, tātd tur, kur ir mūsu saknes... Saprotiet?

– Ēēē... Nu jā... – nedroši novilka Ralfs.

– Tam jau arī nav nozīmes, – attrauca Ērla. – Tik un tā mūs visi sauc par mežabērniem... Vai jūs nāksiet peldēties? – viņa iesaucās, nolika jenotēnu uz laipiņas un, ātri norāvusi pār galvu kleitu, metās ūdenī.

– Labs ieniriens, – atzinīgi noteica Ralfs, kad Ērla sprauslādama iznira labu gabalu no krasta. Viņa smējās un, mādama ar roku, aicināja pārējos viņai pievienoties, ko viņi arī darīja. Arī Bens metās ūdenī un peldēja pāri ezeram, purnu kā periskopu paslējis virs ūdens.

Bērni ņēmās pa ūdeni kādu stundu, līdz beidzot paguruši izlida krastā un nogulās zālē apžāvēties. Pēcpusdiena jau pamazām pārgāja pievakarē, bet joprojām bija tikpat sutīgs kā pirms. Likās pat, ka, saulei rietot, gaiss kļūst vēl smagāks un blīvāks, tā ka pat elpot kļūva grūtāk. Savukārt kukaiņu bari, kas pievakarēs parasti sīkdami mēdza riņķot virs ezera, tagad tupēja kur nu kurais, it kā biežajā gaisā nejaudātu pavicināt spārnus...

– Būs negaiss, – pievērtām acīm gulēdama uz muguras krasta garajā zālē un ošņādama gaisu, sacīja Ērla.

– Tu domā? – apšaubīja Ralfs. – Debesis izskatās pilnīgi skaidras.

– Tici man, – smējās Ērla, – ja es saku, ka būs negaiss, tad būs arī.

Tomēr Ralfs joprojām ļoti neticīgi vērās skaidrajās debesīs, kas, saulei laižoties zemāk, ieguva sulīgāku, tumšāk zilu toni.

– Tu peldi vienkārši vienreizīgi, – sacīja Ruta. – Tev laikam ļoti patīk peldēt, ja?

– Jā, peldēšanai nav ne vainas... – Ērla sacīja, kodidama starp zobiem smilgas kātu. – Bet vairāk par visu man tomēr patīk ledusdejas...

Ruta tā satraucās, ka uzslējās sēdus, bet Ralfs ar Moniku saskatījās. Tā, tagad Rutai būs kompānija, un viņas abas kopā varēs no rīta līdz vakaram klavieru plinkšķināšanas pavadijumā izmēģināt visādas divainus palēcienus...

– Jā... – turpināja Ērla. – Man ir treniņi gandrīz katru dienu – tikai šodien bija pārtraukums, tā nu es nolēmu atnākt līdz ezeram izpeldēties. Pirms negaisa vienmēr ir vislabākā peldēšanās...

Turpmākās divdesmit minūtes pagāja, Rutai runājot monologā... Viņa izstāstīja pilnīgi visu – sākot ar to, kā, pirmo reizi uzvelkot slidas, viņai kļuvis skaidrs, ka slidošana ir viņai burtiski nepieciešama... kāds bijis viņas pirmais treneris... kāds ir viņas slidzābaku izmērs... kāda, viņasprāt, ir labākā «slidojamā» mūzika... un savu runu viņa nobeidza ar pagājušā pasaules čempionāta zelta medaļas ieguvējas Sāras Nešas apjūsmošanu...

Ralfs, Monika un Arvils šajā laikā apmainījās ar ciešanu pilniem skatieniem, bet Ērla izskatījās visai ieinteresēta. Tā kā viņa nebija dzirdējusi neko par Sāru Nešu, tad tika norunāts, ka rīt pat viņa atnāks ciemos un noskatisies kastei ar pasaules čempionāta ierakstu.

– Lūdzu, nevajag... – istā mocekļa balsī vaidēja Ralfs. – Es to vairs nevaru paciest...

– Ko tu nevari paciest? – vēsi jautāja Ruta.

– Tās skaņas, – Ralfs vaidēja tik pārlicinoši, ka Bens, saslējis ausis, pieskrēja klāt un piegrūda viņam pie sejas savu noraizējušos purnu. Ralfs atgrūda suni, bet Monika un Arvils gardi smējās. – Katru rītu, katru dienu un katru vakaru es dzirdu, kā Sāra Neša izslido savas dzīves izcilākās minūtes... Ar aizsietām acīm pēc ledus skrapšķēšanas vien es jau varu pateikt, kādu *figūru* viņa tajā brīdī veic... Ja man tas būs jānoklausās vēl kādu reizi, es nūdien nomiršu...

– Gan jau nenomirsi, – tikpat vēsā tonī kā pirmīt sacīja Ruta, bet nu jau smējās arī Ērla. – Aizej uz savu istabu, aiztaisi durvis un palasi par sikspārņiem... un gan jau viss būs atkal labi...

– Par kādiem sikspārņiem? – apmulsis, bet ieinteresēts vaicāja Ralfs.

– Viņa domā vampīrus, – nicīgi noteica Arvils.

– Sikspārņi?! – tēlotā sašutumā iesaucās Ralfs. – Jūs dzirdējāt? Viņa nosauca vampīrus par sikspārņiem!! Kāds apkaunojums visai vampīru dzimtai! Tavs analfabētisms mistikas jomā ir nepārspējams! – viņš sašutis teica Rutai, kamēr tā nosarkusi kaut ko šņāca. – Tev būtu jālūdzas, lai es tev pasniegtu privātstundas! Tad būtu cerība, ka pēc kādu divu trīs nedēļu nopietnas mācīšanās tu vairs nenosauktu vampīrus par sikspārņiem!

– Ej ratā, – noteica Ruta un, pasaukusi savu jenotu, uzgrieza Ralfam muguru. Pēc britiņa, kad visi bija izķīķinājušies, viņa atkal pievērsās Ērlai.

– Pie mums mājās ir slidotavas, – viņa teica, – kur mēs varam trenēties kā ziemā, tā vasarā... Baidos, ka, kamēr dzīvošu šeit, es galīgi pazaudēšu visas iemaņas...

– Spriežot pēc tās lēkāšanas no rīta līdz vakaram, tev par to nevajadzētu uztraukties... – piezīmēja Ralfs, bet Ruta viņu pilnībā ignorēja.

– Kāpēc lai tu pazaudētu iemaņas? – nesaprata Ērla.

– Nu kā – te man nav ledus, kur trenēties!

– Kāpēc nav ledus? Nāc kaut vai rīt pie mums uz slidotavu, – sacīja Ērla. Ruta bija tik pārsteigta un sajūsmināta, ka kādu brīdi nevarēja izteikt ne vārda.

– Jums ir slidotava?! – viņa sauca. – Un es domāju, ka jūs tagad, vasarā, trenējaties tāpat vien telpās!

– Kāda tad no tā būtu jēga? – Ērla paraustīja plecus. – Tad jau tiešām varētu aizmirst, kā jāslido...

Ruta atkal piesarka, bet Ralfs savaikstīja grimasi Monikai. Viņa iesmējās.

Labu laiku visi klusēdami gulēja uz muguras zālē un skatījās, kā satumstošajās debesīs pa vienam vien iededzas sīki spoži punktiņi. Beidzot sāka kļūt vēsāks, un krasta niedrēs nemanot iezagās vējš – sākumā tas čabinājās pavisam klusi, itin kā negribēdams, lai to pamana, bet pamazām pieņēmās spēkā. No meža puses pāri ezeram vēlās šalkoņa, kas savēla ezera lidzeno virsmu vienās krunkās, bet niedres čaukstēja tā, it kā pa tām plosītos kāds satrakoļies dzīvnieks. Virs paša ezera bija uzlēcis apaļš balts mēness un apspīdēja ezera nemierīgos ūdeņus, kas bija satumsuši gluži melni.

Monika raudzījās uz mēnesi un nolēma, ka šonakt vajadzēs izmēģināt Aci... Kā Meža Veča viņai bija teikusi – tieši pilnmēness naktis tā darbojas vislabāk...

Tobrid pāri mēnesim sāka lidot pelēcīgas mākoņu plūksnas – sākumā pa vienai un tad arvien vairāk un vairāk... Vējš bija kļuvis brāzmais un laiku pa laikam žēli iekaucās, izskriedams no egļu biezokņa klajumā.

Ērla pielēca kājās, un piecēlās arī pārējie.

– Es taču teicu, ka būs negaiss, – sacīja Ērla. – Pie mums visi negaisi ir tādi – atnāk pavisam pēkšņi, un tu pamani to tikai tad, kad vējš jau rauj matus no galvas nost. Tagad gan labāk steigšus iet uz mājām... Kur jūs esat apmetušies – pie Mežsarga, vai?

Bērni apstiprinoši pamāja.

– Tad jums vajadzētu pasteigties, – Ērla teica un bažīgi pameta skatienu uz debesīm. Nu jau mēnesi pilnīgi aizklāja piķa melni mākoņi, tā ka mēness gaisma tik tikko spēja izspiesties tiem cauri. – Ejiet ātri, citādi drīz kļūs tik tumšs, ka jūs vairs neredzēsiet ceļu... Rītā es atnākšu ciemos, – viņa vēl uzsauca un aizmetās prom.

Arī Ralfs, Monika, Ruta un Arvils devās uz mājām, un Bens, jenots un šinšilla viņiem sekoja. Patiešām kļuva arvien tumšāks. Brižiem, kad biezie mākoņi aizklāja mēnesi, bija tik tumšs, ka bērniem vajadzēja apstāties un nogaidīt, līdz mākonis būs aizslidējis tālāk, iekams varēja turpināt ceļu. Vējš kauca arvien trakulīgāk, un bija kļuvis auksts. Plānajās drēbēs bērniem sāka salt, un viņi metās skriet.

Bet tad uzplaiksnīja balts zibens, neparasti spožā gaismā pavidēja Mežs, no granda pērkons, un no debesīm sāka gāzties ūdens straumes. Tādu negaisu neviens no viņiem vēl nebija piedzīvojis – laikam kaut kas tāds bija iespējams tikai Mežā.

Nepagāja ne piecas minūtes, kad sausā zeme bija tā atmiekšķēta, ka bērnu kājas grima tajā līdz pat potītēm, un viņi ar grūtībām tika uz priekšu. Visur teceja sikas straumītes, kas vietumis saplūda kopā, izveidojot diezgan pamatīgus strautus – vienā troksnī ar lietus šalkoņu tie vēlās lejup no pakalniem, aizskalojot sev līdzī skujas, čiekurus un nolauztos zarus. Ruta savu jenotu bija paņēmusi rokās, jo tas dubļos gandrīz bija noslicis, bet Bens un šinšilla kūlās pa dubļiem visiem nopakaļ.

Kā prātu zaudējuši, pa Mežu šurpu turpu spiegdami skraidīja pūpēžveidīgie, bet viņu spiedzienu tik tikko varēja dzirdēt, jo tos apslāpēja vētras auri. Tikai reizēm, kad kāds pūpēžveidīgais novēlās no koka vai izdrāzās no papardēm te pat deguna galā, bērni satrūkās un palēca malā.

Likās, ka šonakt, lietum izskalojot zemi, parādījušās visas tās mēness suņusēnes, kas bija slēpušās sūnās un zem skujām. Tās mirgoja visapkārt kā tūkstošiem zili, zaļi un violeti zemē izbārstīti sīciņi prožektoru, un pat lietus nespēja tās padarīt blāvākas.

Negais nāca arvien tuvāk un tuvāk, zibens plaiksnījās gandrīz nepārtraukti, un pērkons dārdēdams plēsa vai ausis pušu. Bērni skrēja, kājām grimstot dubļos, it kā viņi skrietu pa purvu, un Arvils skaļi kļiedza, bet izskatījās it kā viņš tikai plātītu muti – pat viņš pats nespēja sadzirdēt savu balsi.

Te piepeši kaut kas no aizmugures uzdrāzās virsū Monikai, un viņa uz sejas iekrita dubļos. Ralfs un Ruta apstājās un palīdzēja viņai atkal piecelties, bet pa to laiku kaut kas jau bija nogāzis no kājām Arvilu.

– Kas notiek? – kļiedza Ralfs, bet tas bija tikpat kā kliegt zem ūdens. Monika noplātīja rokas un palīdzēja Rutai izvilkēt no dubļiem Arvilu.

Un tad kārtējā zibens uzplaiksnījumā viņi ieraudzīja tumšu un juceklīgu masu, kas bez trokšņa vēlās viņiem tieši virsū.

Ralfs sāka izmisīgi žestikulēt un nometās dubļos garšļaukus ar seju uz leju. Pārējie tūlīt sekoja viņa piemēram. Vienīgi Arvils vēl vilcinājās, bet Ruta iegrūda viņu dubļos pie pārējiem. Tā viņi ar aizmūrētu elpu gulēja un gaidīja, kas nu būs.

Pārāk ilgi nebija jāgaida. Pēc pāris mirkļiem viņi juta, kā pāri viņu mugurām pārvietojas it kā tūkstošiem siku, cietu kāju, un pēc kāda brīža viss bija atkal mierīgi, un tikai lietus turpināja kapāt viņu muguras.

Bērni piecēlās kājās un noskatījās, kā pāri pakalniem aizskrien milzīgs krūmu bars un, saplūzdams ar nakti, pazūd tumsā.

Noslaucījuši no sejas dubļus tā, lai tie nepilētu acīs, viņi devās tālāk un drīz vien pamanīja starp kokiem kādu stāvu, kas klaiņāja apkārt ar vētras lukturi rokā un vicināja to.

Tas bija Mežsargs.

Pamanījis bērnus, viņš metās uz viņu pusi, atstādams aiz sevis dubļos dziļus pēdu nospiedumus. Tad viņš uzsēdināja Moniku sev kukaragās, paķēra Arvilu un, pamādam Rutai un Ralfam, lai tie viņam seko, devās uz māju pusi. Ne-
pagāja necik ilgs laiks, kad viņi bija mājās.

Beidzot.

– Jūs esat ārprātīgi, – aizcirtis durvis vētrai deguna priekšā, dusmīgi sacīja Mežsargs. – Ko jūs tā-
dā laikā darījāt ārā?

– Mēs bijām uz ezeru peldēties, – sacīja Monika. – Un tad mēs tur satikām Ērlu un drusciņ aizkavējāties...

– *Drusciņ aizkavējāties...* – ironizēja Mežsargs. – Vai tad Ērla nav mežabērns?! Viņai jau nu būtu vajadzējis zināt, ka tuvojas negaiss!

– Viņa zināja arī! – iesaucās Ralfs. – Pat tad, kad pie debesīm vēl nebija neviena paša mākonīša, viņa jau sacīja, ka būšot negaiss!

– Un vienalga jūs nenācāt mājās... Nu labi, tagad toties jūs visi izskatāties varen skaisti... Kā šokolādes cilvēciņi...

Bens nopurinājās, un dubļu šlakatas pašķīda pa visu istabu. Mežsargs iebrēcās un aizskrēja pēc dvieļa, kurā ņemās rūpīgi slaucīt suņa dubļaino kažoku. Bens par šādu uzmanības izrādīšanu jutās varen glaimots un jau gribēja nolaižīt Mežsargam seju, bet tas veikli izvairījās.

– Prom uz vannu! – nokomandēja Mežsargs, un pats tūlīt devās vārit milzīgu avenū tējas kanņu.

Vannas istaba bija lejas stāvā, tik labi paslēpta aiz kāda stūra, ka bērni to sākumā nebija pat pamanījuši, un tikai, kad Ruta bija lūgusi Mežsargam, lai tas viņiem iedod bļodu, kur mazgāties, viņš bija iesitis sev pa pieri un parādījis bērniem vannas istabu.

Pēc brīža visi bija nomazgājušies, uzvilkuši tīras un sausas drēbes un sēdēja augšā pie Mežsarga. Viņi dzēra karsto tēju un piekoda klāt maizītes. Vētra joprojām kauca un plosījās gar visiem pakšiem, bet uguns sprakšķi pavardā reizēm pat pārspēja lietus švikstoņu ārā.

Monika skaļi strēba tēju no savas krūzītes un tad sacīja: – Zini, kad mēs nācām mājās, mums pāri pārdrāzās krūmu bars.

Arvils gandrīz aizrijās, tūlīt gribēdams šo to piebilst.

– Jā! – viņš iesaucās. – Vispirms viens krūms nogāza Moniku, pēc tam viens uzskrēja virsū man, un tad jau nāca vesels bars to drausmīgo dzīvo krūmu, un tad Ralfs lika mums visiem gulties zemē, un tad visi tie krūmi mums pārskrēja pāri... – viņš bija gluži aizsiesis no straujās runāšanas.

Mežsargs drūmi uz viņiem blenza. – Njā... – viņš novilka. – Tā jau krūmi mēdz darīt uz rudens pusi. Redzat, nāk virsū rudens vētras, un tas viņus padara gaužām nervozus... Viņiem šķiet, ka tā vieta, kur viņi aug, nav laba diezgan... var uznākt vētra un salauzīt viņus žagaros... Un tad viņi bariem vien skrien meklēt sev labākas vietas... bet, protams, citas vietas ne ar ko neatšķiras... Un tā viņi bez kādas jēgas bizo apkārt pa mežu, bet pūpēžveidīgie to izmanto, klūp viņiem virsū un nograuž saknes...

– Jā, mēs redzējam arī pūpēžveidīgos, – teica Ruta. – To bija drausmīgi daudz!

– Nu jā, – teica Mežsargs. – Un tāpēc sākas visādas nekārtības, krūmi sāk iesakņoties tur, kur tiem nevajadzētu atrasties... tas izjauc visu kārtību Mežā... un kādam tas viss jāvērs par labu...

– Rit no rīta man jādodas ceļā! – viņš paziņoja.

Iestājās pamatīgs apjukums.

– Ko?! Kā?! – visi sauca viens pār otru.

– Un kā tad mēs?

– Un kā būs ar vecmāmiņām?!

Mežsargs pagaidīja, kamēr viņi nomierināsies, un tad sacīja: – Es par to jau padomāju. Kamēr būšu projām, pie jums paliks Meža Veča. Savukārt man sanāk doties tieši uz Klinšu krāvumu pusi – es mēģināšu izpētīt, kas tur notiek... ko dara aluķēmi... Un, ļoti iespējams, man izdosies atrast jūsu vecmāmiņas.

Monika gan nebija par to tik pārliecināta. Atceroties aluķēmus, viņa nepavisam nedomāja, ka Mežsargs tā vienkārši varēs aiziet pie viņiem un atdabūt vecmāmiņas... Taču viņa negribēja neko iebilst, jo pārējie bērni likās visai iepriecināti. Ja viņi būtu redzējuši to pašu, ko es, drūmi domāja Monika, viņi tā vis nepriecātos...

Pēc vakariņām bērni devās lejā uz savām istabām, jo Mežsargs lika viņiem iet gulēt, taču Monika par savu ieceri nebija aizmirsusi. Arī pārējiem bērniem miegs nebija ne prātā, un viņi, cenzdami uzvesties klusu, lai neradītu aizdomas Mežsargā, darija ko nu kurais: Ruta, satraukta par gaidāmo slidošanu, pārbaudīja savas slidas un, kad tās bija izrādījušās vislabākajā kārtībā, sāka rakņāties pa savu kasešu kaudzi, kaut ko meklējot. Ralfam bija palikusi neizlasīta pēdējā nodaļa kādā grāmatā par vampīriem, un viņš, apsēdies savā gultā un iededzis sienas lampu, kodīdams lūpas, iegrīma lasāmvielā.

Bet Monika sēdēja un domāja, līdz Ruta sāka tā dīvaini uz viņu skatīties.

– Kas tev ir? – Ruta jautāja. – Ko tu tā sēdi un klusē?

– Es šonakt atkal mēģināšu palūkoties caur Aci, – Monika paziņoja.

Rutu tas tā pārsteidza, ka viņa sāka runāt gaužām skaļā balsī, aizmirsusi, ka Mežsargs bija licis viņiem iet gulēt.

– Aci? – viņa sauca. – Tu gribi mēģināt Aci?

– Kuš! – nošņācās Monika.

– Bet Meža Veča... – čukstēja Ruta.

– Es zinu, zinu, ko par to teiktu Meža Veča... Bet galu galā tieši viņa bija tā, kas man iemācīja ar Aci rīkoties, un, godīgi sakot, man liekas, ka ir īstais brīdis atkal paskatīties, kas īsti aluķēmiem ir aiz ādas...

– Bet pagājušo reizi tas bija tik briesmīgi... Tu tā kliedzi... Man likās, ka viņi tevi vairs neuzbukņīs un ka tu uz visiem laikiem paliksi tā sēžam ar aizvērtām acīm un kliedzam... – Ruta nodrebinajās.

– Nu labi, labi, izbeidz... – Monika saīga. – Bet tagad taču man jau ir kaut kāda pieredze. Es zinu, ka es to visu tikai redzu, ka manis patiesībā tur nemaz nav un ka viņi man neko nevar nodarīt.

– Nu, es nezinu... – domīgi sacīja Ruta. – Man grūti iedomāties, kā tas ir... Kad tu to domā darīt?

– Vēlāk... Kad būs droši zināms, ka Mežsargs ir aizmidzis. Es negribētu, ka viņš te ienāk, kamēr es noņemos ar Aci...

– Jā, tad viņš mūs tūlīt aizsūtītu atpakaļ uz mājām, – piekrita Ruta. – Vai tu pārējiem arī teiksi?

– Jā. Es gribu, lai mēs visi esam kopā, kad es to daru. Katram gadījumam.

– Labi. Ejam viņiem pateikt, ja?

– Ejam.

Viņas piesardzīgi izgāja no savas istabas. Lielajā istabā pie dīvāna šņākā-dams gulēja Bens, bet meitenes klusām pagāja viņam garām tā, ka suns pat nepamodās. Uzmaniģi pavērusi zēnu istabas durvis, Monika pabāza galvu un pielika pirkstu pie mutes. Bet viņu ieraudzīja tikai Arvils, jo Ralfs bija tā nogrimis lasīšanā, ka ne ko redzēja, ne dzirdēja. Tikai, kad viņas bija ienākušas istabā un aizvērušas aiz sevis durvis, viņš uz mirkli pacēla acis no grāmatas, bet pārlicinājies, ka tas nav Mežsargs, atkal turpināja lasīt.

Tad Monika paklupa pār šinšillu, kas saritinājusies gulēja pie Ralfa gultas un izskatījās kā milzīgs, spalvainais spilvens.

– Tfu, – viņa iesaucās un pēdējā brīdī paspēja saķert gultas malu, pirms ar lielu blikšķi nebija nogāzusies uz grīdas. To jau nu Mežsargs noteikti būtu izdzirdējis...

– Kāpēc tu to savu milzu peli nevari turēt lielajā istabā? – šņāca Monika.
– Te taču nav, kur apgriezties!

Ralfs kaut ko nopurpināja, bet likās, ka viņš pat nesaprot, par ko iet runa. Monika un Ruta apsēdās uz gultas malas.

– Šonakt es atkal mēģināšu Aci! – čukstēja Monika, un Ruta zīmīgi savilka uzacis.

Arvils pārgrieza acis, bet Ralfam izkrita no rokām grāmata, un viņš to pat nepacēla. – Ko tu teici? – viņš jautāja. – Vai es pareizi sadzirdēju?

– Kā lai es zinu, ko tu sadzirdēji? Tu taču biji tā aizņemts ar lasīšanu...

– Tu gribi atkal mēģināt to riskanto pasākumu? – Ralfs sašutis vaicāja. – Tu zini, ar ko tas var beigties?

– Jā, jā... – Monika neiecietīgi sacīja. – Es jau dzirdēju, kāda es esot izskatījies, tur sēžot un kliezot... Bet, ja tev ir kas labāks padomā, saki vien.

– Man nekā nav padomā, – atcirta Ralfs. – Bet es patiešām nezinu, vai tās vecmāmiņas ir tik svarīgas, lai viņu dēļ ielaistos tik bīstamos pasākumos.

Monika noskaitās.

– Patiešām, tu esi tāds pats kā Meža Veča... – viņa šņāca nu jau diezgan skaļi. – Nevajadzēja man tev neko stāstīt – būtu es labāk sēdējusi savā istabā un to vienkārši ņēmusi un izdarījusi...

– Nu labi, nomierinies, – teica Ralfs. – Ja jau tu tā esi nolēmusi – lūdzu, dari to! Bet, ja tu kaut vienu reizi iekliegsies, es tūlit pat tevi modināšu augšā, skaidrs?

– Sarunāts, – Monika piekrita un pie sevis cieši apņēmās šoreiz neizdvest ne skaņas. – Mēs tikai vēl drusku pagaidīsim, kamēr Mežsargs būs aizgājis gulēt...

Tā nu viņi sēdēja un spēlēja domino, un, kad bija jau tuvu pusnaktij, Ralfs klusītiņām aizlavījās līdz kāpnēm un uzkāpa pāris pakāpienus. Augšā viss bija tumšs un varēja dzirdēt, kā Mežsargs guļot viegli krāc. Pārliecinājies, ka Mežsargs ir devies pie miera, Ralfs aizlavījās atpakaļ uz savu istabu un paziņoja, ka viss ir kārtībā.

Monika varēja sākt.

Viņa salika spilvenus Ralfa gultā pie sienas un apsēdās. Ruta izslēdza visas liekās lampas, atstādama degam tikai vitrāžu, kas turpināja mirdzēt mīkstā un nedaudz noslēpumainā gaismā. Ruta, Ralfs un Arvils visi sasēdās uz Arvila gultas Monikai preti un bažīgi uz viņu noraudzījās.

– Nu, kā ir? – nespēdams slēpt satraukumu savā balsī, vaicāja Ralfs.

– Nekā nav, – attrauca Monika. – Kā tad vajadzēja būt?

Viņa raudzījās uz mirdzošo, krāsaino vitrāžu, kurā krāsainie stikliņi atveidoja trīs jenotus. Tā skatoties, viņa juta, ka pamazām plaksti kļūst arvien smagāki, un viņai likās, ka jenots ar vistu zobos sakustas un papurina galvu... Monika satrūkās un pamodās.

– Kas notika? – jautāja Ruta. Viņi visi trīs saspringti uzlūkoja Moniku.

– Es laikam nedaudz aizsnaudos, – Monika sacīja un nosēdās taisnāk. – Nekas, tūlit mēģināšu vēlreiz. – Viņa jau vēra acis ciet, kad kaut kas iesāvēs viņai prātā.

– Paklau, – viņa sacīja. – Es visu laiku domāju par vienu lietu... Pagājušo reizi, kad es biju pie aluķēmiem tajās klintīs...

– Tevis tur *nebija*, – pārtrauca Ralfs. – Tu to tikai redzēji.

– Nu jā, tieši par to jau es gribēju jautāt... Redzat, kad es it kā *redzēju* tās klintis, es vienu brīdi pasaucu vecmāmiņu, un mana balss atbalsojās no klintīm tieši tā, kā tas būtu bijis īstenībā. Es domāju, ja manis tur nebija... ja es to visu tikai redzēju... kā tad mana balss varēja atbalsoties...?

Kādu brīdi visi samulsuši domāja. Visbeidzot Ralfs sacīja: – Es, protams, nevaru būt pilnīgi drošs... bet man šķiet, ka tas ir saistīts ar tavu uztveri...

– Ar manu uztveri? – brīnījās Monika. – Kā to saprast?

– Redzi, pagājušajā reizē tu nebiji pārliecināta, ka viss, ko tu redzi, ir tikai Acs iespaidā un ka patiesībā tu joprojām atrodi Mežsarga istabā. Tāpēc tev likās, ka, ja tu kliegz, tad balsij ir jāatbalsojas no klintīm... Saproti? – viņš diezgan nepārliecināti jautāja.

– Ne pārāk... – Monika noteica. – Tu gribi teikt, ka tās bija tikai manas iedomas?

– Nu, ne gluži iedomas... nu, jā, apmēram... – likās, ka Ralfu pašu mulsināja viņa izskaidrojums. – Tas bija it kā tavas zemapziņas līmeni.

– Āāā... – novilkā Monika, saprata, ka neko nesaprot, un nosprieda, ka pietiks apspriesties. Viņa atkal aizvēra acis un sāka domāt par vecmāmiņu, taču, lai kā viņa pūlējās nepiešķirt vecmāmiņai kaut kādu noteiktu tēlu, viņai visu laiku acu priekšā stāvēja vecene, ko viņa bija redzējusi nu jau divreiz – pirmo reizi Mežā un otro reizi – kopā ar aluķēmiem. Beidzot viņa padevās un ļāva domām iet savu ceļu...

*

Un atkal visapkārt bija tumšs un kluss.

Monika paraudzījās visapkārt un ieraudzīja jau pazīstamās klinšu sienas. Viņa brīdi pastāvēja, pieradinādama acis pie tumsas, un ieklausījās. Nebija ne maz tāds klusums, kā viņai pirmīt bija licies. Laiku pa laikam klusumu pārtrauca dobji krācieni – likās, ka tepat netālu guļ vesels bars cilvēku. Bet ne jau cilvēku – aluķēmu... Acīmredzot arī aluķēmi krāca...

Monika pasmīkņāja un devās uz priekšu. Svece dega savā parastajā vietā, un alā uz matračiem kur nu kurais gulēja aluķēmi. Monika labu brīdi uz viņiem noraudzījās, cenzdamās aprast ar to nejauko izskatu, bet ne jau to izskats vien bija biedējošs. No tiem izstaroja gluži vai taustāms ļaunums, un Monika juta piezogamies tās pašas saltās bailes, kas viņu bija pārņēmušas pagājušajā reizē... Bet šoreiz viņa tām neļāvās. Uz mirkli aizvērusi acis, viņa domās atkārtoja – manis nemaz šeit nav, manis nemaz šeit nav – un, kad atkal jutās par sevi pārliecināta, atvēra acis.

Tad viņa nolēma izmēģināt vēl kaut ko. Piegājusi pie kāda no gulētājiem, viņa pieliecās pie tā... Kādu brīdi viņa uz to noraudzījās, visu laiku atgādinādama sev, ka patiesībā atrodas istabā kopā ar Rutu, Ralfu un Arvilu, un tad, strauji pašāvusi roku uz priekšu, mēģināja sapurināt to aiz pleca...

...bet viņas roka izgāja gulētājam cauri, it kā viņa tur nemaz nebūtu. Aluķēms mierīgi gulēja tālāk, pat nenojauzdam, ka Monika viņu redz, bet pati Monika klusībā gaviļēja. Viņa sāka saprast, kā rīkoties ar Aci!

Juzdamās daudz drošāk, viņa devās pa alu uz priekšu izpētīt, kas atrodas citur. Izejot cauri tumšam koridoram, viņa iznāca otrā lielākā telpā, ko arīdzan izgaismoja tikai viena svece. Šeit stāvēja četras gultas un tajās gulēja...

...vecmāmiņas.

Monika pukstošu sirdi viņas aplūkoja. Lūk, gulēja kāda sīciņa, bet apaļīga omīte ar pavisam baltiem matiem, bet tur, blakus – kāda cita omīte – kārnāka un garāka, ar bāliem vaigiem un īsiem, cirtainiem, tumši brūniem matiem – gluži kā Ralfam, nodomāja Monika un tad aptvēra, ka tā droši vien arī ir Ralfa vecmāmiņa... Vecmāmiņa, kas gulēja trešajā gultā pa kreisi no ieejas alā, bija ar īsi apgrieztiem, pelēcīgi iesirmiņiem matiem, viņa miegā nedaudz raustīja lūpas... Bet telpas tālākajā kaktā stāvēja ceturta gulta.

Monikai drebēja ceļgali, kad viņa piegāja tai tuvāk. Vai tiešām viņa tūlīt ieraudzīs savu vecmāmiņu...?

Taču viņa aiz vilšanās gandrīz skaļi iekliedzās, kad ieraudzīja, kas guļ ceturtajā gultā. Tur gulēja tā pati vecene, ko viņa jau pietiekoši labi pazina. Gulēja vienā mierā, un viņas pagarie sirmie mati bija atrisuši pa visu spilvenu.

Monika kādu brīdi drūmi uz viņu noraudzījās, bet tad sajuta kaut ko savādu. Vecenīte, kas gulēja gultā, piepeši it nemaz neatgādināja to īgno veceni, kuru viņa bija sastapusi Mežā un kas bija noslēgusi savvērestību ar aluķēmiem. Tiesa, pēc izskata spriežot, tā bija tā pati vecā sieva, bet kaut kas viņā bija savādāks...

Monika diezgan ilgi uz viņu skatījās, mēģinādama saprast, kas ir tas atšķirīgais... un tad aptvēra. Vecenītei, kas šeit gulēja, sejā nebija ne miņas no tā īgnuma, aizdomīguma un ļaunuma, kas bija izkropļojis viņas seju pirmīt. Šī vecenīte gulēja un miegā viegli smaidīja... un tad viņa kaut ko nočukstēja...

Monika pieliecās tuvāk, mēģinādama saklausīt, ko vecenīte saka... un tad sadzirdēja...

– Monika... – čukstēja večiņa. – Monika, kur tu esi...?

– Vecmāmiņ, – iesaucās Monika. – Vecmāmiņ, es esmu tepat! Vecmāmiņ, – viņa sauca un gribēja sapurināt vecenīti, bet viņas rokas izgāja cauri večiņai kā tukšam gaisam, un viņa izmisusi mēģināja vēlreiz. Šoreiz viņas rokas satvēra vecenītes plecu, bet, lai kā viņa centās, viņa nespēja vecenīti sapurināt – itin kā viņa būtu nevis vienkārša večiņa no miesas un asinīm, bet akmens figūra, kas saplūdusi ar klinti tā, ka nekāds spēks nespēj to izkustināt no vietas...

Asaras sāka plūst Monikai pār vaigiem, un viņa atkal un atkal sauca savu vecmāmiņu... Bet tad viņu pašu kāds sāka purināt, un viņa atvēra acis.

*

Galīgi noraudājusies, viņa sēdēja zēnu istabā, un asaras turpināja klusi ritēt viņai pār vaigiem. Ruta bija pielēkusi kājās un tagad cieši viņu apkampa, mierinādama: – Viss ir labi, viss ir kārtībā...

Ralfs neveikli skraidīja šurpu turpu, apjukumā nezinādams, ko iesākt. Ieraudzījis, ka Monika ir atvērusi acis, viņš atviegloti nopūtās un beidzot apsēdās.

– Beidzot tu esi atpakal, – viņš izdvesa.

Arvils sēdēja bāls kā palags, un viņa acis likās neparasti spožas.

Monika noslaucīja asaras, un pagāja labs brīdis, kamēr viņa nomierinājās. Kad viņa beidzot izstāstīja pārējiem, ko bija redzējusi, arī Ruta un Ralfs izskatījās aizkustināti, kaut arī centās to neizrādīt, bet Arvils jau raudāja gluži skaļi.

– Tu redzēji manu vecmāmiņu, – viņš šņukstēja. – Man patiešām ir īsta, dzīva vecmāmiņa... vai dieniņ...

– Mjā... hmm... – nokrekšķinājās Ralfs. – Tas, ko tu redzēji, patiešām ir diezgan divaini... Tātad visas vecmāmiņas ir tur, un tā vecene, kas bija runājusies ar aluķēmiem, patiesībā ir tava vecmāmiņa...

– Es nezinu... Tas viss ir tik jocīgi... – sacīja Monika. – Tagad es biju pilnīgi pārliecināta, ka tā ir mana vecmāmiņa... Bet toreiz Mežā un kad viņa runāja ar aluķēmiem, tā bija kā pavisam sveša vecene. Sveša un bīstama.

– Un tomēr, kad tu, lietojot Aci, iedomājies savu vecmāmiņu, tev katru reizi parādījās tieši viņa, – sacīja Ralfs.

– Ko tu gribi teikt? – Monika pēkšņi sadusmojās. – Ka mana vecmāmiņa ir nodevēja?

– Nē, taču... Es nedomāju, ka tas ir tik vienkārši, – teica Ralfs.

Kādu brīdi visi klusēja. Arvils šņaukājās.

– Es tikai domāju... – Ralfs beidzot sacīja. – Ja tie aluķēmi spēj pārvērsties par nezin ko, vai viņi nevarētu, piemēram, šad un tad pārvērsties par tavu vecmāmiņu?

– Kāpēc lai viņi to darītu? – brīnījās Ruta. – Kāda tam visam jēga?

– Ak, es nezinu, kāda tam jēga... – nopūtās Ralfs. – Es nesaprotu gandrīz vispār neko. Vienīgais, ko es saprotu – mēs tagad droši zinām, ka mums ir vecmāmiņas, kuras sagūstījuši nolādēti aluķēmi, un personīgi es darišu visu, lai viņas atbrīvotu!

Visi viņam dedzīgi piekrita.

Monika nožāvājās. – Es laikam tagad iešu gulēt. Man kaut kā vairs negribas šovakar vēl doties uz turieni... Kaut gan, – viņa iesmējās, – treniņi man nāk par labu – tā ir briesmīgi jocīga sajūta, kad roka iziet cauri dzīvai būtnei, it kā tā būtu spoks!

– Kārtīgi treniņi ir visa pamatā, – arī nožāvādamās, sacīja Ruta. – Es to vienmēr esmu teikusi...

Ralfs izbolīja acis un pamirkšķināja Monikai, bet Ruta to nepamanīja. Beidzot meitenes pateica Ralfam un Arvilam ar labunakti un aizgāja gulēt, bet pēc pāris mirkļiem tika izslēgtas arīdzan vitrāžu gaismas, un arī mājas apakšējais stāvs iegrima tumsā.

SEPTĪTĀ NODAĻA

MUSIS

ākamajā rītā Moniku pamodināja skaļa klauvēšanās pie durvīm. Viņa samiegojusies uztrūkās sēdus un paskatījās pulkstenī. Bija pusastoņi.

Ruta joprojām gulēja, neskatoties uz dauzīšanos pie durvīm, pa kurām, nevarēdams sagaidīt atbildi, galvu pabāza Ralfs. Taču viņš nepaspēja pat ienākt istabā, kad viņam garām paspraucās Bens un, kulstidams asti šurpu turpu kā vēdekli, pieskrēja pie Monikas, ielēca gultā un metās meitenei laizīt seju. Moni-

ka saviebās, nogrūda Benu uz grīdas, Ralfs sāka skaļi smieties, un Ruta beidzot pamodās.

– Kas te notiek? – viņa miegaini jautāja, blenzdama uz Benu, kas tupēja uz grīdas starp gultām, izbolijis uz savu saimnieci baltu aci, un aizvainoti ņurdēja.

– Es nezinu, – teica Monika. – Ralfs ielaida Benu... Paklau, ir tikai pusastoņi... Ko tu gribi?

Ralfs nometās zemē un sāka dauzīties ar suni, kamēr Monika un Ruta igni uz viņu nolūkojās. Beidzot Ruta nolēma, ka, ja jau viņa ir uzmodināta, tad būs vien jāceļas – kā nekā viņa taču nezināja, cikos nāks Ērla... viņa varēja būt klāt kuru katru brīdi...

– Ej nu ej, viņa taču nenāks astoņos no rīta! – smējās Monika, bet Ruta par to nebija tik pārliecināta.

– Ā, ziniet, ko es domāju? – Ralfs beidzot vaicāja, pacēlis acis no suņa. – Man liekas, mums vajadzētu izstāstīt Mežsargam par to, ko tu vakar redzēji pie aluķēmiem.

– Ko tu?! – Monika uztraucās. – Mēs taču to darījām slepus, mēs nedrīkstam viņam neko teikt!

– Man gan liekas, ka viņu vajadzētu brīdināt, – sacīja Ralfs. – Vismaz aprakstīt viņam sīki, kāda izskatās tava vecmāmiņa... Mežsargs var tikt pamatīgi maldināts, ja aluķēmi atkal sadomās pārvērsties par viņu...

Monika kļuva domīga. No vienas puses, Ralfam bija taisnība – viņiem vajadzēja brīdināt Mežsargu... Un nebija jau nemaz jāsaka, ka viņa vakarnakt atkal lietojusi Aci...

– Labi, ejam augšā, kamēr viņš vēl nav prom, – viņa beidzot sacīja, un viņi abi ar Ralfu devās augšā.

Bet bija jau par vēlu. Mežsarga gulta bija uzklāta, un uz galda mētājās zīmīte.

«Aizgāju agri no rīta, negribēju jūs modināt. Ap pusdienas laiku atnāks Meža Veča, bet nemaz neiedomājaties līdz tam laikam niekoties ar Aci – mēs tik un tā to uzzināsim! Cik ilgi būšu projām – nezinu, dažreiz krūmu tvarstīšana ieilgst līdz pat oktobra vidum. Centīšos atvest jūsu vecmāmiņas!

Mežsargs»

– Ko nu? – jautāja Monika, izlasījusi zīmīti.

– Nu jau vairs neko, – nopūtās Ralfs. – Kā būs, tā būs, un cerēsim, ka ar viņu nekas slikts neatgadisies.

Monika iekurināja pavardu, uzlika vārieties tēju un tad izgāja līdz Ralfam paskatīties, kāds ārā laiks.

Vētra bija rimusies, bet viss bija slapjš un pelēks. Debesis vienmērīgi sedza zilgani pelēki mākoņi, un pat gaiss šķita pelēks. Visu klāja mitrums – gan koku stumbrus, zarus un lapas, gan zemi un mājas sienas. Vējš bija pamaniņies aizlaisties prom, un viss Mežs bija sastindzis mierā, kā atgūdamies pēc trācās nakts. Uz koku un krūmu zariem kārtīgās rindiņās gulēja caurspīdīgi pilieni, un laiku pa laikam kāds no tiem atraisījās un bez skaņas iekrita slapjajās sūnās.

Kamēr Monika un Ralfs tā stāvēja uz sliekšņa, laiku pa laikam kāds pūpēžveidīgais pārskrēja pāri pakalnam, un viņa pseidopodijas žļerkstēdamas grima izmirkušajā zemē, bet parasti spalgie spiedzieni šķita savādi neskanīgi, it kā viņam no mitruma būtu aizsmakusi balss.

Monika nodrebinājās un iegāja atpakaļ mājā.

Pie brokastīm bērni sāka apspriest, vai stāstīt Meža Večai par to, ko Monika redzējusi pagājušajā naktī, vai nē. Monika un Ruta bija par to, lai neko neteiktu, bet Ralfs uzskatīja, ka labāk tomēr būtu visu izstāstīt.

– Kāda jēga kaut ko teikt? – vaicāja Ruta, košļādama siermaizi. – Mežsargs ir jau prom, un Meža Veča tik un tā neko vairs nevar līdzēt.

– Kā tu zini? – vaicāja Ralfs. – Varbūt viņa zina kādu veidu, kā ar viņu sazināties!

– Kādu tad? – smējās Ruta. – Aizsūtīt telegrammu ar pūpēžveidīgo, vai?

– Nu, protams, nē, – Ralfs apvainojās. – Labs ir, nesakiet arī neko... dariet, kā gribat...

– Man šķiet, ka Rutai ir taisnība – diez vai būtu labi kaut ko teikt Meža Večai, – domīgi teica Monika. – Mežsargs – tā būtu cita lieta... Bet Meža Veča visu tik asi uztver – viņa tiešām mūs uz karstām pēdām var aizsūtīt mājās...

Ralfs vairs neko neteica un sabozies dzēra savu tēju. Varēja dzirdēt, kā ārā plosās Bens un šinšilla. Monika viņus pirms brīža bija izlaidusi, un nu viņi tur nēmās viens otru trenkāt, tā ka ķepas plakšķēja vien pa slapjo zemi.

Kad visi bija paēduši, Ruta devās lejup, kārtējo reizi skatīties «veco čempionātu», kā Ralfs to bija nodēvējis, bet Monika, neskatoties uz nelādzīgo laiku, nolēma iziet pastaigāties. Viņa juta, ka viņai vajag vienatnē apdomāt vakar redzēto. Ralfs savukārt, aizcirdams durvis, nozuda savā istabā un varēja dzirdēt, kā viņš rakņājas pa savu par grāmatu plauktu pārvērsto drēbju skapi.

Laukā nebija kļuvis ne maķenit gaišāks.

Monika ielaida Benu un šinšillu (kura, viņasprāt, tagad vairāk nekā jebkad agrāk līdzinājās lielai, slapjai un nedaudz piepūstai žurkai) un devās paklejojot pa pakalniem. Slapjās sūnas žļerkstēja pie katra Monikas soļa, un no tām kā no sūkļa izspiedās ūdens. Nepagāja ne pāris minūtes, kad kājas bija kļuvušas galīgi slapjas, tomēr viņa vēl nebija noskaņota iet atpakaļ uz mājām. Domādama par savu vecmāmiņu, viņa gāja pāri priežu pakalniem uz egļu biezokņa pusi.

Kas īsti notika starp aluķēmiem un viņas vecmāmiņu? Tā vecene, kas bija runājusi ar aluķēmiem, un tā, ko Monika vakar bija redzējusi guļam, bija kā divi dažādi cilvēki... Vai tur bija divas vienādas vecenītes – viena, kas bija viņas vecmāmiņa, un otra – aluķēmu pakalpiņš...? Bet nē, tas bija pārāk neticami... Vai varbūt tiešām kāds aluķēms laiku pa laikam pieņēma viņas vecmāmiņas izskatu...? Kādam nolūkam? Bet varbūt viņš kaut kādā veidā ielida viņas smadzenēs, pilnībā pakļaudams viņu sev un runādams caur viņas muti...? Monika nodrebinājās... Tas būtu pārlietu šausmīgi...

Tomēr ne uz mirkli Monikai neienāca prātā doma, ka viņas vecmāmiņa patiešām varētu būt aluķēmu kalpībā...

Tā spriedelēdama, viņa bija nonākusi līdz biezokņa malai un tagad, daudz nedomādama, lida tik biezoknī iekšā. Pat tas vakardienas negaisā bija izmircis caur un caur līdz pašai apakšai, un zeme, kas vienmēr bija bijusi izkaltusi un cieta kā betona klons, tagad mīksti iegrīma zem Monikas kājām. Nokaltušie egļu zari, kas bija apauguši ar sūnu un ķērpjiem, tagad bija kļuvuši nepatikami glumi, un, kad Monika, lauždamās cauri biezoknim, gribēja tos pašķīrt, tie nosmērēja viņas pirkstus lipīgi zaļganus.

Kādēļ viņa spraucās cauri biezoknim un kur viņa gribēja nokļūt, viņai nebija ne jausmas... Viņa bija tā aizdomājusies, ka vispār neredzēja, kur atrodas, un tikai, kad egļu zari bija tā samudžinājušies, ka nebija iespējams vairs tikt uz priekšu, viņa atjēdzās un paskatījās visapkārt.

Likās, ka viņa atrodas pašā biezokņa vidū. Bija pavisam tumšs, jo diena jau pati par sevi bija padevusies pelēka, un biezie egļu zari nelaida cauri to pašu vārgo gaismiņu. Vienīgā gaisma nāca no mēness suņusēnēm, kas spīdēja tikpat spoži kā vakar naktī. Monika pamanīja kādu pussatrunējušu egles celmu, kam blakus mirdzēja spilgti zaļu mēness suņusēņu kolonija, un apsēdās atpūtināt kājas.

Visapkārt valdīja tik dziļš klusums, ka Monikai sāka sīkt ausis. Neviens pūpēžveidīgais nevēlējās list biezoknī, un viņiem jau arī te nebija nekā, ko meklēt. Kādu brīdi Monika sēdēja un knibināja no celma ļumīgu, dzeltenīgu piepi, kad piepeši viņa izdzirda skaņu. Mīksti plakšķēja viegli soļi, ejot pa slapjo zemi, un čabēja egļu zari. Kāds nāca arvien tuvāk un tuvāk.

Monika iedomājās aluķēmus un izbijusies paraudzījās apkārt, vai nevar kaut kur paslēpties, bet visapkārt bija tikai zari, zari un atkal zari, un nebija ne mazāko cerību te kaut kur nolist.

Kaut kas balts un pūkains pazibēja zaru mudžekli, un Monika pielēca kājās, cieši sagrābusi kādu paresnu zaru... Bet tad no biezokņa izlida jocīgs radījums.

Monika nolaida savu bozi... nez kāpēc viņai likās, ka tā nebūs nepieciešama...

Baltais, pūkainais radījums augumā sniedzās Monikai apmēram līdz ceļiem, un viņš neatgādināja neko, ko Monika līdz šim bija redzējusi. Pat tādā divainā pasaulē kā Mežs viņa nebija gaidījusi ieraudzīt kaut ko tādu – kaut gan pēc aluķēmiem, protams, viņa bija gatava uz daudz ko...

Šis te izskatījās pēc jocīga rotaļu lāciņa ar garām, nokarenām ausīm – viņam bija lielas, apaļas, brūnas acis un rozā purniņš, bet spalva bija balta un nedaudz viļņaina. Viņš izskatījās tik ārkārtīgi miligs, ka Monikai gluži instinktīvi pastiepās roka, lai viņu noglāstītu... Bet zvēriņš tramīgi atrāvās atpakaļ un bailīgi paglūnēja uz visām pusēm.

– Āāā! – viņš iesaucās. – Jābūt uzmanīgiem! Vienmēr jābūt uzmanīgiem! Nekad nav par ļaunu lieku reizi paskatīties apkārt! – un viņš tūlīt sekoja savam padomam un vēlreiz uzmanīgi nopētīja apkārtējos egļu zarus.

Laikam redzētais viņu apmierināja, jo viņš aprimās un pievērsa savu apaļo acu skatienu Monikai.

– Sveika, – viņš sacīja un tik komiski palocīja galvu, ka Monika iesmējās. – Es esmu peļu lācītis. Un mani sauc...

Monika smaidīja. Peļu lācītis bija jaukākais radījums, kādu viņai jebkad bija nācies redzēt. Viņš izskatījās gluži kā nokāpis no rotallietu veikala letes... Jocīgi, ka tādi radījumi kā viņš varēja staigāt apkārt un pat sarunāties... Bet Mežā jau viss kas bija iespējams...

– Mani sauc Monika, – viņa teica. – Un kā tad tevi galu galā sauc?

Peļu lācītis izskatījās nedaudz apmulsis, bet tad viņš atguvās un sacīja: – Mūsis. Es esmu Mūsis, – to pateicis, viņš nez kāpēc jutās ar sevi ļoti apmierināts un lepni pamidījās pa slapjo zemi.

Monika uz viņu raudzījās, un pēkšņi viņai likās, ka peļu lācītim varētu būt taisnība... vai tikai te, biezoknī, kāds nesēdēja un neuzglūnēja... Viņai uzmā-

cās tā pati nepatīkamā un neizskaidrojamā baiļu sajūta, kas viņu bija pārņēmusi pie aluķēmiem, un viņa sastinga un arī pameta skatienu visapkārt.

– Ahā, tu arī to sajūti, – čukstēja peļu lācītis. – Nav labi, nav labi... Kaut kur tuvumā klaiņo nelādzibas... Bet mans deguns saka, ka mums nav no kā būties... vismaz pagaidām... – un viņš noskurinājās. Tas izskatījās tik jocīgi, ka Monika atkal sāka smieties.

Peļu lācītis atsāka mīdīties un šoreiz izskatījās, it kā viņš nervozētu.

– Kas ir? – Monika jautāja. – Kāpēc tu tā didies?

– Man tev kas sakāms, – skaļi čukstēja Muisis. – Es zinu, kas tu esi, – viņš svarīgi teica, izvalbījis jau tā lielās acis, tā ka kļuva redzami acu baltumi. – Tu esi viens no tiem bērniem, kas meklē vecmāmiņas! – to pateicis, viņš atkal nervozi pamīdījās.

Monika bija diezgan pārsteigta. Izskatījās, ka šajā Mežā viņus pazīst daudzi.

– Bet man tevi jābrīdina, – čukstēja Muisis un bailīgi paraudzījās apkārt. – Jūsu vecmāmiņas ir sagūstījuši troglodīti, un ar labu viņi no tām nešķirsies! Troglodīti ir briesmīgi un ļauni radījumi, – viņš, izbolījis acis, runāja, – un no viņiem labāk turēties pa gabalu!

Kad viņš sāka runāt par aluķēmiem, Monikai pārskrēja drebuļi, un viņa nobālēja. Viņa jau gandrīz izspēra, ka ļoti labi zina, ka vecmāmiņas atrodas pie troglodītiem, bet kaut kas lika viņai to noklusēt...

– Viņi bija sagūstījuši arī mani, – čukstēja Musis, – bet man izdevās aizbēgt... un tagad es te bēguļoju... nav miera ne dienu, ne nakti... visu laiku jāuzmanās, ka neieskrienu kādam troglodītam nagos... – viņš runāja un vienā laidā drebinājās kā saldams.

Monika uzmanīgi klausījās, ko viņš stāsta. Ja jau viņš ir bijis pie aluķēmiem, viņš droši vien daudz ko par viņiem ir uzzinājis...

– Paklausies, Musi, – viņa sacīja. – Ja jau tu esi no viņiem aizbēdzis, tu droši vien varētu man palīdzēt...

Bet peļu lācītis sāka kratīt galvu tik enerģiski, ka lielās ausis plīvoja vien.

– Nē, nē, nē... – viņš sauca, – nē, nē, nē... Es neko nezinu, par viņiem neko nevar uzzināt... tas, ka es aizbēgu, bija vienkārši gadījums... man tikai paveicās...

Monika sarauktu pieri viņu vēroja. No kā gan viņš tā baidījās? Patiesi izskatījās, ka viņš kaut ko zina, bet baidās stāstīt... Būs jāmēģina viņu pierunāt.

– Paklau, Musi, – viņa uzmanīgi iesāka. Musis pārstāja kratīt galvu, un viena auss palika izgriezusi uz āru, atklādama savu rožaino iekšpusi. Monika turpināja:

– Tev taču vairs nekas nedraud – tu esi laimīgi no viņiem aizmucis, viņi tev vairs neko nevar padarīt...

– Ai, kā var! – iesaucās Musis, un likās, ka viņam tūlīt acis izsprāgs no pieres. – Pietiks man bilst kaut pušplēstu vārdiņu, kad visi troglodīti būs klāt un saplosīs mani gabalos! – Viņš sazvērnieciski pamāja Monikai ar ķepu, un viņa noliecās pie viņa. – Tici man, kad es tev saku – met to visu pie malas un pazūdi no šejienes! Troglodīti ir paši ļaunākie radījumi uz pasaules, un tas, kas ar viņiem ielaižas, parasti ņem nelabu galu...

Monika nodrebēja un juta, ka viņai sāk klabēt zobi. Likās, it kā piepeši būtu kļuvis neganti auksts. Vai tiešām pat aluķēmu pieminēšana rada tādu efektu?! Viņa tam negribēja ticēt. Nopurinājusies viņa pievērsās Musim.

– Es neticu, ka pret viņiem neko nevar pasākt... Kaut kam ir jābūt...

– Nav! Nav nekā! – izbijies sauca mazais lācītis. – Un es tevi lūdzu, – viņš sacīja, un viņa brūnajās acīs sariesās asaras, – nevienam nesaki, ka esi mani satikusi. Ja tu kaut vienam cilvēkam ieminies kaut pušplēstu vārdiņu, troglodīti to uzzinās un tūlīt pat mani atradis un nomušis... – viņš izskatījās tik pārbijies, ka Monika ņēmās viņu mierināt – nē, viņa nevienam neko neteikšot.

Viņa jau nu nedomāja gan, ka aluķēmi ir tik visvareni, ka spēj sadzirdēt katru vārdu, bet viņa negribēja riskēt ar šo nabaga lācīti. Viņš jau tāpat izskatījās pārāk iebiedēts.

Kad Monika bija pārliecinājusies Musi, ka viņa noslēpums ir drošībā, viņš pameta pēdējo tramīgo skatienu apkārt un, pabāzis degunu zaru biežnā, pamāja Monikai ar ķepu un prom bija.

– Hm, – noteica Monika, noskatīdamās, kā nošūpojas zari vietā, kur bija pazudis peļu lācītis. Jo tālāk, jo trakāk... Nez, ko viņa sastaps nākamo – īstu, dzi-

vu teletūbiju, vai? Viņa iesmējās un tad nosprieda, ka gana tupēts biezoknī – pārējie droši vien jau sākuši uztraukties, kur viņa palikusi... Negribēdama, lai pārējie nodomātu, ka arī viņu nolaupījuši aluķēmi, viņa sāka palēnām doties ārā no biezokņa.

*

Kad Monika pārnāca mājās, viņa atrada Arvilu bakstāmiešos pa pavarda pelniem. Viņš bija nomūrējies gluži melns līdz pat elkoņiem, un no pavarda ik pa laikam pacēlās neliels pelnu mākonītis.

– Ko tu dari? – izbrīnījusies jautāja Monika. – Tēlo pelnrušķīti, vai?

– Meklēju savu stepes zirgu, – teica Arvils un nošķaudījās, kad kāds sodrējs ieskrēja viņam degunā.

– Ko tavs stepes zirgs dara pavadā? – iesmējusies vaicāja Monika.

Arvils paraustīja plecus un turpināja vandīties pa pelniem. – Neprasi man, – viņš attrauca. – Laikam slēpjas no stepes vilkiem...

Monika sarauktu pieri kādu brīdi uz viņu noraudzījās. – Kur ir pārējie? – viņa jautāja.

– Lejā, – atbildēja Arvils. – Ruta ar Ērlu sēž «tukšajā» istabā un skatās to, ko parasti, bet Ralfs ir iespundējies mūsu istabā un teica, ka, kamēr televizors nebūšot izslēgts, viņš ārā nenākšot.

– Ā, tad Ērla ir klāt! – iesaucās Monika un nodrāzās lejā pa kāpnēm.

Patiešām, Ruta ar Ērlu sēdēja «tukšajā» istabā uz grīdas un skatījās televizoru. Pašlaik tiesneši deva savu vērtējumu kaut kādam Nilsam Larsenam, un meitenes dzīvi komentēja.

– Es nu gan nedotu viņam 5,4 par tehniku! – sašutusi iesaucās Ērla. – Kur jūsu tiesnešiem ir acis? Viņš taču ne reizi nepiezemējās kā nākas!

– Pag, pag, ne jau visi novērtē vienādi, – teica Ruta. Un patiešām – nākamie vērtējumi bija jau daudz zemāki. Ērla izskatījās apmierināta.

– Ei, sveika Ērla, – teica Monika un nosēdās meitenēm blakus uz grīdas.

– Sveiki, – teica Ērla. – Mēs te skatāmiešos... Paskat, paskat – par izpildījumu ir daudz augstākas balles... Nu, to jau varēja sagaidīt...

Monika gan sēdēja meitenēm līdzās, bet ekrānā viņa neskatījās. Viņai ļoti gribējās izstāstīt par sastapšanos ar jocīgo, mazo lācīti, bet viņa atcerējās savu solījumu un lāciņa izbiedēto skatienu un neteica ne vārda.

Kaut varētu piedabūt Musi pastāstīt to, ko viņš bija uzzinājis par aluķēmiem... Tas viņiem noteikti ļoti palīdzētu... Diez vai viņa vēl kādreiz sastaps mazo lācīti – viņš izskatījās pēc tāda, kurš aiz bailēm gatavs vienā dienā izjūtot cauri visam Mežam...

Ruta iebakstīja Monikai sānos un norādīja uz ekrānu. – Paskat, paskat, – viņa sauca. – Re, kur nāk Sāra Neša!

Monika paskatījās uz ekrānu un piecēlās kājās. Lai cik labi slidotu Sāra, viņa tomēr neslidoja tik labi, lai Monika uz viņu skatītos piekto reizi. Kaut gan Ruta, protams, skatījās uz viņu vismaz simtu pirmo reizi... Bet Ruta palika Ruta...

Monika izgāja no istabas un devās paskatīties, ko dara Ralfs. Ralfs kā parasti sēdēja, ieurbies kādā varen biezā grāmatā... Monikai tā atgādināja grāmatu,

ko bija lasījis vectētiņš... Viņa pieliecās un mēģināja izlasīt virsrakstu, bet tieši tad Ralfs nolika grāmatu.

– Par ko tur ir? – jautāja Monika. – Atkal par vampīriem?

– Nē, par iemiesošanos un pakļaušanu, – sacīja Ralfs. – Zini, es visu laiku domāju par to, ko tu stāstīji par savu vecmāmiņu...

– Es arī par to domāju, – bēdīgi sacīja Monika un apsēdās uz Arvila gultas. – Tu domā, ka viņā kāds iemiesojas?

– Tas liekas diezgan ticami, vai ne? Ja jau aluķēmi ir spējīgi pārvērsties par nezina ko, tad jau viņi droši vien var arī iemiesoties... Neviens taču viņus nemaz tā īsti nepazīst un nezina, ko šie var un ko nevar...

Monika gandrīz iesaucās, ka ir gan viens, kas par viņiem varētu šo to zināt, bet pēdējā brīdī aprāvās. Ralfs aizdomīgi uz viņu paskatījās.

– Tu gribēji kaut ko teikt? – viņš jautāja, bet Monika papurināja galvu.

– Nē, nē... Neko.

– Kur tu biji? – jautāja Ralfs.

– Ak, tepat vien pastaigājos, – nevērigi attrauca Monika.

Piepeši pavērās durvis, un parādījās Meža Veča. Viņa izskatījās diezgan slapja un nošķurkusi – bija skaidrs, ka viņa ir tikko ieradusies.

– Ā, re kur jūs abi sēžat, – viņa sacīja un ienāca istabā. Apsēdusies uz gultas, viņa domīgi pašūpoja galvu. – Nu redzat, kā sanāca – tagad Mežsargam bija jādodas prom, un mēs paliekam vieni. Un kas to zina, kad viņš būs atpakaļ un kad mēs atkal varēsim pievērsties vecmāmiņām...

– Mēs varam viņām pievērsties tūlīt pat, – sacīja Ralfs. – Es esmu gatavs.

Monika piekritoši palocīja galvu, bet Meža Veča no tāda ierosinājuma likās gaužām izbijusies.

– Ko jūs, ko jūs? Tagad taču ir pavisam savādāk! Viņas neskraida apkārt pa Mežu savā vaļā, viņas sēž iespundētas pie aluķēmiem! Un mēs neko vieni paši nevaram pasākt pret aluķēmiem – tie taču ir paši drausmīgākie radījumi, kādi vien jebkad dzīvojuši...

– Jā, es arī tā esmu dzirdējusi... – nomurmināja Monika, un Meža Veča saausījās.

– Ko? Kur tu ko esi dzirdējusi?

– Neko, neko... – atjēdzās Monika. – Es gribēju teikt, arī Mežsargs teica, ka tie esot briesmīgi radījumi.

– Jā... Tagad, šķiet, vecmāmiņu ķeršana ievilksies, kā vēl nekad... Ļoti iespējams, ka ar atlikušajiem sešiem mēnešiem nepietiks... Labi, ja pa šo laiku mēs vispār uzzināsim kaut ko noderīgu par tiem aluķēmiem – ziniet, mums taču nekad agrāk nav iznācis ar viņiem cīnīties, – viņa noraizējusies apklusa.

– Es varētu ātri vien daudz ko uzzināt, – piesardzīgi ieminējās Monika, bet Meža Veča šausmās savaikstīja uz viņu grimasi.

– Nemaz neiedomājies! – viņa sauca. – Nebūs vairs nekādas Acs, kaut arī jūs visi paliktu bez vecmāmiņām! Tas ir pārlietu bistami!

Ralfs parāva uz augšu uzacis un iesāņus paskatījās uz Moniku, kura nosarka, bet Meža Veča, par laimi, to nemanīja. Viņa piecēlās kājās.

– Nu labi, iešu skatīties, kas Mežsargam ir pieliekamajā – ceru, ka viņš ne-grasās mūs mērdēt badā, kamēr pats ir projām... – Tad viņa, kaut ko atcerē-jusies, pacēla acis. – Vai jūs arī iesiet uz to slidotavu?

Monika ar Ralfu neizpratnē saskatījās.

– Uz slidotavu? – Monika brīnījās. – Kāpēc lai mēs ietu uz slidotavu?

– Es sapratu, ka Ruta taisās iet līdzī Ērlai, – sacīja Meža Veča. – Domāju, ka jūs varbūt gribēsiet iet paskatīties...

Monika brīdi domāja, bet Ralfs stāvēja, saraucis pieri.

– Jā, kāpēc gan ne? – paraustījusi plecus, beidzot sacīja Monika. – Tik un tā nekā cita nav, ko darīt.

– Labi, tad es iešu taisīt pusdienas jau tagad, lai jūs pirms iešanas dabūjat paēst, – teica Meža Veča un devās augšā.

*

Pusdienas pagāja ārpātīgā steigā, un Ruta gandrīz aizrijās ar buljonu, mē-ģinādama to norīt straujāk, nekā tas bija iespējams. Viņa bija tik ļoti satrauku-sies par gaidāmo slidošanu, ka sākumā vispār bija atteikusies ēst, bet Meža Ve-ča laikam juta par bērniem milzīgu atbildību, jo pateica – ja Ruta nepaēdišot pusdienas, viņa vispār nekur neiešot. Tas bija iedarbojies, un tagad Ruta rija kā nedēļu badināts tīģeris. Taču pārējie bērni ar ēšanu īpaši nesteidzās, un, kad Ruta pirmā bija vārda tiešā nozīmē *izrijusi* savu buljonu, viņai tik un tā nācās sēdēt un gaidīt, kamēr paēdis pārējie.

Bet, tā kā viņa nespēja ilgāk par trim sekundēm mierīgi nosēdēt pie galda, viņa ar troksni atgrūda krēslu, paziņojusi, ka «ies paņemt slidas un visu pārē-jo...», noskrēja pa kāpnēm lejā.

Pie galda palikušie smīnēdami saskatījās, un pat Ērla pasmējās.

Piepeši no lejas atskanēja blāviens, kam tūlīt sekoja rūkoņa un suņa rejas. Monika nometa karoti un metās uz pagrabstāvu.

Tur pavērās diezgan divains skats.

Bens, rūkdams un sabozies, sēdēja «tukšās» istabas atvērtajās durvīs un sti-vējās pretim Rutai, kas, apķērusi suni ap kaklu, mēģināja viņu izstumt ārā no istabas. Bens rūca un ņurdēja, un turējās pretim, cik vien spēdams, izvairīgi purinādams galvu, lai Ruta nevarētu viņu noturēt, un visu laiku centās iesprukt atpakaļ istabā.

– Ko jūs te darāt? – iepletusi acis, jautāja Monika.

Ruta aizelsusies stūma Benu no mugurpuses, bet, tā kā viņš bija diezgan liels un smags suns, tas nemaz nebija tik vienkārši.

– Tas suns... – viņa elsa. – Es nonācu lejā un skatos – šis pamanījies ie-sprukt istabā un bakstās ap manu magnetofonu... *Ej laukā, pagāns tāds!!!* – viņa atkal apķēra Benu ap kaklu un vilka, bet suns nodūra galvu kā niķīgs zirgs un ņurdēdams kāpās atpakaļ uz istabu.

Monika iesmējās. Tātad Benam vienreiz bija gan paveicies...

Lieta bija tāda, ka Bens ļoti ilgojās pēc radio, bet, kā par spīti, Mežsargam nebija nekā tamlīdzīga atšķirībā no Meža Večas kārdinoši lielā un tieši suņa zo-biem piemērotā radioaparāta. Tādēļ, kad Bens pirmo reizi ieraudzīja Rutas

magnetofonu, viņš ļoti nopriecājās. Tam bija viens tieši tāds liels un apaļš kloķis, par kādu viņš jau sen bija sapņojis... Taču Ruta ne par ko neļāva sunim tam tuvoties. Ikreiz, kad viņa «tukšajā» istabā vingroja, un ja vien tajā brīdī neskanēja klavieru plinkšķināšana, Bens tupēja ārpusē pie durvīm un kauca, un skrāpējās... Bet viņa vēlmes šajā mājā tapa pilnībā ignorētas, un viņš ne reizi netika pielaists magnetofonam tuvāk par trim metriem...

Bet šodien, sev pašam par lielu pārsteigumu, viņš bija atradis istabas durvis pavērtas un tūlit pat bija meties pie magnetofona... Taču, sunim par lielu vilšanos, tas nekādi nebija ieslēdzams, un tad jau no lielā, apaļā kloķa nebija nekāda labuma. Brīdī, kad viņš, galvu piešķiebis, bija aplūkojis magnetofonu, mēģinādams saprast, kur te jāuzsit, lai tas ieslēgtos, bija ienākusi Ruta, un tūlit sākās brēkšana un šausmīga kņada, un viņš tika stumts ārā no istabas... Gatavā nelādzība...

Monika kādu brīdi stāvēja, atspiedusies pret sienu, un smējās, bet, kad Ruta jau sāka mest uz viņas pusi niknus skatienus, viņa beidzot pasauca suni pie sevis. Bens, kaut ļoti negribīgi, tomēr paklausīja, un Ruta atvieglota aizvēra istabas durvis un pagrieza atslēgu, ko viņa vienmēr turēja durvis tieši Bena dēļ.

– Tavs suns neuzvedas normāli, – teica Ruta. – Kur tas redzēts, ka kāds suns būtu tā apsēsts ar radio?!

Monika paraustīja plecus. – Tāds viņš vienmēr ir bijis, – viņa attrauca un devās pakaļ Rutai pie pārējiem.

Visi beidzot bija paēduši un varēja doties ceļā. Ruta paņēma savas slidas, kaut ko iečukstēja ausī Ērlai un, kad tā bija apstiprinoši pamājusī, iemeta pie

slidām arī kādu kaseti. Ralfs uz mirkli noskrēja lejā un atgriezās, uzvilcis džemperu.

Ruta saviebās. – Tu arī nāksi? Tev taču tas viss riebjas?

Ralfs nomurmināja kaut ko, ka «tik un tā nav, ko darīt...», un pats pirmais izgāja ārā pa durvīm. Pārējie devās viņam pakaļ, un tikai šinšilla, Bens un mazais jenots palika noskatoties, kā viņi aiziet, jo Ērla bija teikusi, ka ar dzīvniekiem viņus slidotavā nelaidiņot. Meža Veča jau sāka mest diezgan ļaunprātīgus skatienus uz jenota pusi, bet Ruta zināja, ka viņa tik un tā tam pāri nenodarīs...

*

Mežā bija tikpat slapjš un drēgns kā no rīta, un likās, ka ir kļuvis vēl pelēcīgāks. Patiešām – mākoņi, kas lēnām peldēja pāri debesīm, šķita aizvien tumšāki un tumšāki, bet pie pamales jau manija kaut ko līdzīgu vakardienas negaisa padebešiem. Zili melni tie pulcējās pie apvāršņa, un koki, it kā bīdamies negaisa, nervozi raustīja zarus, bet alkšņu saknes šur un tur jau rēgojās ārā no zemes.

– Mežsargs aizgāja dzenāt kokus, – ieminējās Monika.

– Jā, – teica Ērla, pārlēkdama kādai peļķei. – Nāk rudens. Tas ir manāms visur – debesis, kokos, krūmos... visur...

– Un mēness suņusēnes spīd tik spoži... – teica Arvils.

– Jā, – atkal sacīja Ērla. – Tā tas ir katru rudeni... Un katru rudeni Mežsargs iet salikt kokus pa vietām, jo tiem pietrūkst pašiem savas saprašanas...

Monika lēkāja pāri peļķēm, kas bija it visur, kur vien bija kāda ieplaka, un domāja... Ērla taču bija mežabērns... viņa droši vien zināja daudz ko, kas notika Mežā... tā tad viņa droši vien zināja arī par aluķēmiem...

– Mūsu vecmāmiņas ir pie aluķēmiem, – viņa it kā pie sevis sacīja. Bet Ērla, to sadzirdējusi, apstājās tik spējī, ka Arvils, kas bija gājis viņai cieši pa pēdām, uzskrēja viņai virsū.

– Ko tu teici? – viņa jautāja, un viņas zaļās acis zalgoja kā prožektoru.

– Pie aluķēmiem... – atkārtoja Monika. – Mūsu vecmāmiņas nolaupījuši aluķēmi.

Ērla nobālēja, un viņas melnie mati pret bālo seju likās melnāki nekā jebkad agrāk, bet zaļās acis gailēja kā kaķim.

– Vai dieniņ... – viņa beidzot izdvesa. – Man tik ļoti žēl...

Bērni bija apstājušies un tagad satraukti uzlūkoja Ērlu. Ralfs nervozi ar kāju veidoja dubļos uzkalniņu.

– Kāpēc tu tā saki? – viņš klusām jautāja. – Vai tad nav nekādu cerību...?

Ērla uzgrieza pārējiem muguru un lēnām devās tālāk. Monika, Ruta, Ralfs un Arvils kādu brīdi lūkojās viņai pakaļ un tad atsāka iet. Kādu brīdi Ērla gāja, nesakot ne vārda, bet pēc brīža sāka runāt.

– Man nebija ne jausmas, ka jūsu vecmāmiņas varētu būt pie viņiem... – viņa sacīja. – Aluķēmi ir gandrīz pats ļaunākais, kas Mežā sastopams... Viņi dzivo Klinšu krāvumos, kā jūs droši vien jau zināt... No sākta gala viņos ir iemiesojies viss pasaules ļaunums – viņi ir ļauni paši par sevi, ja jūs saprotat, ko es gribu teikt...

Visi klusēdami gāja Ērlai pakaļ, un nevienam prātā nebija neviena paša uz-
mundrinoša vārda, ko pateikt citiem... Ērla turpināja runāt.

– Viņi spēj pārvērsties par ko vien vēlas, un tas ir tādēļ, ka viņi ir tik ļauni...
Viņi iesūc sevī visu to slikto, kas ir tajā būtņē, par ko grib pārtapt, un tad kļūst
pavisam viegli pieņemt tā nabaga radījuma apveidus... Viņi klejo apkārt, mek-
lēdami kādu, kas ir kaut nedaudz sliktāks par citiem, un tad pakļauj viņu sev...

Ērla runādama drebēja, un arī pārējie bērni juta, ka aluķēmu ļaunums sa-
saista viņus ar savām neredzamajām saitēm...

– Bet mūsu vecmāmiņas taču nav sliktas! – pēkšņi iesaucās Arvils. Aiz dus-
mām viņš bija gluži piesārtis un tagad izaicinoši uzlūkoja Ērlu, kas bija apstāju-
sies un pagrieziesies pret pārējiem.

– Nē, nē... – klusi sacīja Ērla, noliekusi galvu, tā ka viņas ogļu melnie mati
slīga pāri bāļajai sejai. – Es nesaku, ka viņas ir sliktas... Es nezinu, kas ir prā-
tā aluķēmiem... bet tas noteikti nav nekas labs... un pret to būs grūti cīnīties...

Likās, it kā pār viņiem būtu nolaidies ledus auksts mākonis. Ērlas balss ska-
nēja tik bezcerīgi, ka bērnus gribot negribot pārņēma izmisums. Kā gan lai vi-
ņi cīnās ar kaut ko tādu?! Ko gan viņi zināja tādu, kas varētu pievārēt visa Me-
ža baismīgākos radījumus?!

Bet Moniku pamazām pārņēma dusmas. Viņa atcerējās savu vecmāmiņu,
kas bija gulējusi tur, aluķēmu alā, un miegā smaidījusi, saukdama viņas vārdu...
Un piepeši viņa zināja, ka atgūs savu vecmāmiņu un neļaus viņai mūžīgi palikt
aluķēmu verdzībā... Un viņa izaicinoši atmeta galvu un paziņoja: – Man vien-
alga, kas viņi ir! Kaut viņi būtu paši velni! Man piemīt kaut kas tāds, kā viņiem
nav, un es viņus pieveikšu! Un mana vecmāmiņa atgriezīsies mājās kopā ar
mani, un tāpat atgriezīsies arī Ralfa, Rutas un Arvila vecmāmiņas!

Ērla pārsteigta viņu uzlūkoja un vaicāja: – Par ko tu runā? Tu saki, tev ir
kaut kas, kā nav aluķēmiem – kas tad?

– Acs! – vienā balsī iesaucās Ruta, Ralfs un Arvils.

Ērla izskatījās, kā dabūjusi zibens spērienu. Viņa notrisēja, un viņas zaļās
acis atkal iedegās gluži neparastā spožumā.

– Acs?! Monika, tev ir Acs?!

Monika mulsi pasmaidīja un palocīja galvu. – Jā, tā izskatās... Un es esmu
bijusi pie aluķēmiem... tas ir – es esmu viņus redzējusi... Un mūsu vecmāmi-
ņas arīdzan!

Ērla skatījās uz Moniku tā, it kā viņai pierē piepeši būtu izdīdzis rags.

– Manu dienīņ... tu esi bijusi pie aluķēmiem... un tev nekas nav noticis...
tu esi dzīva un vesela...

– Nu jā, – Monika apmulsusi sacīja. – Tas, protams, nebija diez cik patīka-
mi... – viņa atcerējās šausmīgo baiļu sajūtu, kas pirmajā reizē bija viņu gluži kā
apmājusī. – Tās bailes... tās ir gluži kā dzīvas... tās aizspiež rikli, neļaujot el-
pot, un padara tevi vai traku...

– Aluķēmi nav vienkārši *slikti*, – teica Ērla. – Viņi ir tik ļauni, ka ļaunums
laužas uz āru, padarīdams visus vai aklus... Es nezinu nevienu, kas būtu varē-
jis ilgstoši uzturēties viņu klātbūtnē, ja vien nav bijis tikpat ļauns kā viņi paši, –
un viņa aizdomīgi paraudzījās uz Moniku.

Monika sašutusi jau pavēra muti, lai protestētu, bet tad Ruta, Ralfs un Arvils vienā balsī sāka smieties, un arī Ērla pasmaidīja.

– Piedod, – viņa teica. – Es, protams, tā nedomāju... Es tikai nevarēju iedomāties, kā tas var būt, ka var mierīgi, bez jebkādam sekām uzturēties aluķēmu tuvumā...

Ralfs juta, ka Ērla īsti nesaprot, par ko iet runa.

– Viņas taču nemaz tur nebija, – viņš paskaidroja. – Viņa to tikai redzēja – ar Aci. Protams, ja viņa pa istam tur būtu atradusies, tas droši vien būtu daudz savādāk.

Ērla tomēr neizskatījās īsti pārlicināta. Viņai joprojām likās divaini, ka aluķēmiem pār Moniku nav nekādas varas.

Tā runājoties, viņi bija iznākuši pie ezera, kurš tagad bija tikpat pelēks kā visa apkārtnē. Ērla sāka iet ezeram apkārt, un pēc kāda laika viņi nonāca ezera otrā krastā. Šeit auga tikai reti kāda priede – galvenokārt te bija bērzi, ozoli, kļavas un citi lapu koki. Arī sūnas un ķērpji bija pazuduši, un bērni gāja pa garu, pielijušu zāli, kas jau pēc pāris soļiem padarīja viņu tā jau slapjās kājas vēl slapjākas.

Ruta pirmā pamanīja starp kokiem tādu kā kupolu piecstāvu mājas augstumā. Kā milzīgs, divains citplanētiešu kuģis slidotava stāvēja Meža vidū, un izskatījās, it kā tā kuru katru brīdi patiešām varētu pacelties gaisā un pazust mākoņos...

Pienākot tuvāk, savādaais iespaids izgaisa, un slidotava izskatījās kā gluži parasta ēka, ja neņēma vērā tās apaļo jumta kupolu... Ērla devās tieši uz durvīm un atvēra tās. Bērni iegāja slidotavā.

Viņi stāvēja koridorā, kas acimredzot gāja visapkārt ēkai. Koridora grīdu klāja tumši zaļš tepiķis, un arī sienas bija viegli zaļganā tonī. Koridors veda pa labi un pa kreisi un abās pusēs ar loku izzuda skatienam. Ērla devās pa kreisi un aicināja pārējos sev līdzi.

– Tā, vispirms es jums parādīšu, kur ir mūsu ģērbtuves, – viņa iedama runāja, – pēc tam aizvedīšu uz lielo slidotavu... bet tā noteikti būs aizņemta... un tad iesim uz mazo slidotavu – cik zinu, tā tieši pašreiz būs brīva... – tad viņa apstājās pie kādām durvīm un, izvilkusi no kabatas atslēgas, atslēdza tās.

– Tā ir mana – nu un arī citu mūsējo ģērbtuve... – viņa sacīja, stāvēdama pavērtajās durvīs. Bērni ziņkārīgi ielūkojās telpā. Nekas īpašs – ģērbtuve kā jau daždien ģērbtuve... Soliņi, galdiņi, spoguļi, pakaramie un drēbju skapji. Redzēdama, ka neviens nekādu īpašo sajūsmu neizrāda, Ērla aizcirta durvīs un, aizslēgusi tās, gāja tālāk. Piepeši koridors beidzās, un viņi atdūrās pret kādām durvīm, kuras greznoja sudrabaini mirgojošs slidu attēls.

Ērla apstājās un, pagriezusies pret pārējiem, svinīgi paziņoja: – Laipni lūdzam – mežabērnu slidotava!

Tad viņa atvēra durvīs, un visi nonāca kādā gaitenī, kur marmora kāpnes veda uz augšu un uz leju. Ērla devās augšup, un pārējie viņai sekoja. Uzkāpuši, kā Monikai likās, vismaz pāris stāvu, viņi nonāca pie matēta stikla durvīm, aiz kurām atradās milzīga slidotava.

Viņi atradās skatītāju tribīņu pašā augšā, un no turienes pavērās plašs skats uz leju un uz visām pusēm. Slidotava bija spoži izgaismota, bet ledus mirdzēja

savādā zaļganā tonī. Ērla paskaidroja, ka tas esot efekta dēļ – sacensību laikā, kad ledus tiekot apgaismots ar īpašām gaismām, tas mirdzot sevišķi skaisti.

– Vai slidotājiem tas netraucē? – vaicāja Ruta.

– It nemaz. Tas mirdzums ir redzams tikai no augšas – tiem, kas slido, ledus izskatās kā pavisam parasts ledus.

Slidotava patiešām bija aizņemta – tur patlaban slidoja kāds desmits mežabērnu, un laiku pa laikam atskanēja uzbrēcieni, kad kādam no treneriem kaut kas nelikās gana labi. Monika, Ruta, Ralfs un Arvils pavērtām mutēm vērās lejup uz mežabērniem. Lielākā daļa bija meitenes, bet bija arī kādi trīs zēni. Viņi visi bija tikpat melniem matiem kā Ērlai, un visi slidoja ārkārtīgi graciozi – itin kā slidētu pa gaisu pāris centimetru virs ledus... Ruta ar apbrīnas pilnu skatienu lūkojās uz kādu meiteni, kas izskatījās vissīkākā un smalkākā no visām. Likās, ka viņa nevis slido pa ledu, bet gan lido, un visas sarežģītākās figūras viņai padevās tik viegli, it kā tas neprasītu ne mazāko piepūli...

– Kas viņa ir? – vaicāja Ruta, pamādama uz meitenes pusi.

– Ria, – teica Ērla. – Pēdējo trīs gadu laikā viņa ieņem pirmās vietas visās sacensībās... neviens viņai nestāv ne tuvu...

– Jā... nav brīnums... – sacīja Ruta, joprojām nenovērsdama skatienu no ledus.

– Kaut es tā prastu slidot... – ar nelielu skaudības pieskaņu balsī sacīja Ērla. – Bet es stabili turos ap divdesmito vietu... – viņa pasmējās. – Mans rekords bija četrpadsmitā vieta, bet tas bija tad, kad visas manas galvenās konkurentes bija slimas ar cūciņām...

Tribīnes bija gandrīz tukšas – viņi šobrīd bija vienīgie skatītāji. Beidzot Ērla pagriezās uz promiešanu, un viņi devās atkal pa kāpnēm lejup. Šoreiz viņi neatgriezās zaļajā koridorā, bet nokāpa vēl pāris kāpņu posmu zemāk. Tur atkal

bija matēta stikla durvis līdzīgi kā augšā – un arī aiz šīm durvīm bija slidotava – tikai daudz mazāka nekā tā, kuru viņi tikko bija redzējuši, un šeit ledum nepieņima tas īpašais zaļganais mirdzums kā lielajā slidotavā tur, augšā.

– Šeit notiek privātie treniņi, – sacīja Ērla. – Un arī lielākās zvaigznes, kas uzvar gada noslēguma čempionātā (kā piemēram Ria), trenējas šeit, lai neviens iepriekš neredzētu viņu programmu «rozīnītes»... Es pateicu savam trenerim par tevi, – Ērla teica Rutai, – un viņš man atļāva šodien atnākt šurp. Bet mums ir tikai stunda laika – pēc tam šeit sāksies treniņi, un mums būs jāpazūd...

– Labs ir, es velku kājās slidas, – teica Ruta un nometās uz soliņa, izvilkdama no maišeļa savus slidzābakus. No maisa grabēdama izkrita kasete, un Ruta iedeva to Ērlai, kura ar visu kaseti devās lejup. Ralfs, Monika un Arvils jau gribēja viņai sekot, bet viņa sacīja: – Palieciet vien tepat... apsēdieties kaut kur... Es tikai iešu uzlikt kaseti – Ruta tūlīt mums slidos...

Drīz Rutai slidas bija kājās, un viņa izgāja uz ledus.

– Vēl neslēdz iekšā, man nedaudz jāpatrenējas, – viņa uzsauca Ērlai.

Kādu brīdi viņa slidoja, un Monika, Ralfs un Arvils gaidīja kaut ko īpašu, bet tā arī neko nesagaidīja. Ruta slidoja graciozi un viegli, bet nebija nekā tāda, ko būtu gribējuši ieraudzīt viņas nepacietīgie skatītāji. Acīmredzot arī Ruta gribēja pietaupt savā priekšnesuma «rozīnītes» uz beigām... Beidzot viņa bija pietiekami iesildījies un uzsauca Ērlai, lai tā ieslēdz mūziku.

Atskanēja klikšķis, Ērlai nospiežot magnetofona pogu, un tūlīt zāli pārpludināja strauja melodija, kurai skanot, Ruta ieslidoja zāles vidū. Tiklīdz bija atskanējušas pirmās notis, slidotavas durvis bez skaņas pavērās, un telpā ienāca slaidis, melnīgsnējs vīrs. Pamājis ar galvu Monikai, Ralfam un Arvilam, viņš devās lejup, kur pirmajā solu rindā sēdēja Ērla, un apsēdās viņai blakus.

Tukšajā telpā mūzika skanēja ļoti skaļi, tā ka pat asā švikstoņa, slidām slidot pa ledus virsmu, bija tik tikko dzirdama.

– Brāmss, – Arvils iečukstēja Monikai ausī.

– Ko? – viņa nesaprata.

– Tas, kas skan, ir Brāmss... Ungāru dejas... Tas ir Rutas pēdējo sacensību gabals – viņa tur dabūja otro vietu... drusku nepaveicās...

Mūzikas temps kļuva aizvien straujāks un straujāks, un Ruta slidoja vienā ātrumā ar to, tā ka Monika un pārējie skatītāji tik tikko spēja viņai izsekot līdzī.

Brīžiem likās, ka Ruta vienkārši slido apkārt zālei, bet tad gluži negaidīti viņa piebremzēja, sagriezās kā vilciņš, un skatītājiem, viņu vērojot, likās, ka tur riņķo neatšķetināms seju un roku mudžeklis... Bet tad mūzika kļuva lēnāka, un beidzot viņi atkal ieraudzīja Rutu, kas aizslidoja jeb – kā likās Monikai – aizlidoja prom pa ledu...

– Brrr... – klusām nodrebinājās Ralfs. – Tā jau var dabūt jūras slimību, uz viņu skatoties...

Pa to laiku mūzika atkal bija kļuvusi mežonīgi strauja, un Ruta ne mirkli no tās neatpalika.

Pirmajā rindā sēdošais vīrs bija noliecies pie Ērlas un kaut ko viņai čukstēja, norādīdams uz Rutas pusi un sparīgi žestikulēdams. Ērla māja ar galvu.

Mūzika likās zaudējusi savu sparū, kļuva arvien lēnāka un klusāka, un arī Ruta slidoja aizvien lēnāk, laiku pa laikam it kā starp citu veicdama dažādus palēcienus un pagriezienus... skaņas pamazām izgaisa... likās, ka tūlīt tās apklusīs pavisam... un tad piepeši Ruta atpērās pret ledu un uzlidoja gaisā... turpat gaisā viņa vairākas reizes apgriezās riņķī, un tad jau viņa atkal bija atpakaļ uz ledus un, it kā nekas nebūtu bijis, mierīgi aizslidoja tālāk...

Tajā pašā mirkli atskanēja mežonīgi aplausi, un augšā sēdošie bērni redzēja, kā Ērla un melnīgnējais vīrs ir pielēkuši kājās un sparīgi aplaudē.

– Bravo! – sauca vīrs, un tajā pašā mirkli mūzika apklusā, un Ruta bija beigusi savu uzstāšanos.

Aizelsusies, bet smaididama viņa pieslidoja pie Ērlas un nokāpa no ledus. Monika, Ralfs un Arvils arī devās pie viņiem.

Ruta bija atkritusi vienā no soliem un slaucīja sviedrus, bet Ērla, ārkārtīgi satraukusies, lēkāja viņai apkārt.

– Fantastiski! – viņa sauca. – Pilnīgi fantastiski! Klausies, tu taču varētu pārspēt par Riu!

Ruta smaidīja. – Nu nē, – viņa, joprojām elsodama, sacīja. – Es taču viņu redzēju – viņa slido kā neviens...

– Bet es redzēju *tevi*! – Ērla uzstāja. – Un man no malas ir labāk redzams.

– Jā, tas patiešām bija ārkārtīgi labi izpildīts, – sacīja arī vīrietis. – Gan tehniski precīzi... gan arī mākslinieciski...

– Ā, iepazīstieties, – pēkšņi atjēdzās Ērla. – Mans treneris Hugo Mērls. Ruta. Un tie ir Monika, Ralfs un Arvils.

Treneris palocīja galvu un pasmaidīja. – Kā jums patiek mūsu slidotava? – viņš vaicāja.

Bērni apmulsuši sāka pie sevis murmināt, bet Ruta sacīja kaut ko par ledus labo kvalitāti...

– Jā, ledus mums ir labs, – piekrita treneris. – Mēs vienmēr rūpējamies, lai tas būtu pilnīgi nevainojams – gan sacensību, gan arī treniņu laikā. Un par to ir jārūpējas pastāvīgi, jo mums ir ļoti daudz slidot gribētāju, un ledus ātri nolietojas.

– Pašlaik tas ir ļoti labs, – sacīja Ruta.

– Jā... Tas nupat ir sagatavots. Tūlīt te sāksies treniņi... Ria... un vēlāk citi... Starp citu, runājot par treniņiem... Tu droši vari nākt uz mūsu slidotavu, kad vien Ērlai būs treniņi – Ērla jau man pastāstīja, ka jūs vēl ilgi būsiet pie mums Mežā, un tad jau tev vajadzēs, kur slidot – septiņi mēneši bez slidošanas – tas tev par labu nenāktu...

– Es zinu... Paldies! – sajūsmā iesaucās Ruta. – Bet vai es patiešām drikstu...? Vai es netraucēšu?

– Protams, nē, – sašutis atsaucās treneris. – Labi slidotāji nekad nevar traucēt – no viņiem var tikai mācīties... Es jau šodien Ērlai norādīju uz pāris lietām, kurām viņai vajadzētu pievērst uzmanību...

Ruta nosarka, bet Ērla it nemaz neizskatījās aizvainota – gluži otrādi.

– Tu nemaz iedomāties nevari, cik tas ir fantastiski! – viņa sauca. – Ja tu man vēl varētu iemācīt to kolosālo dubulto akselu, ko tu veici pašās beigās, es šoziem noteikti tiktu tālāk par savu parasto divdesmito vietu!

Treneris, saraucis uzacis, nomurmināja kaut ko par to, ka «akselu neviens tev nevar *iemācīt*, tev tas jāapgūst pašai»... Savukārt Ruta likās drusku samulsusi.

– Ziniet, es pati brīnos, ka tas man šodien sanāca... – viņa sacīja. – Pagājušajās sacensībās es ar to pamatīgi izgāzos... un kopš tā laika man vienmēr kaut kas ar to nogājis greizi – vai nu nesanāk divi pilni apgriezieni, vai arī piezemēšanās nav īsti gluda...

– Šodien tev tas izdevās perfekti, – sacīja treneris.

Tad augšā atvērās durvis, un slidotavā ienāca maza meitene kopā ar pagara auguma sievieti. Treneris Mērls pameta skatienu augšup un parāva uz augšu kreiso uzaci.

– Nu tā... Ria un Karla Tora ir klāt... Tagad mums jāpazūd no šejienes, ja negribam noklausīties dažu labu asu vārdu... – viņš pasmikņāja un devās uz izejas pusi.

– Vācamies prom, – pačukstēja Ērla un aši izņēma no magnetofona kaseti. – Slidas varēsi pārvilkt ārpusē... – un viņa, lēkdama pa vairākiem pakāpieniem, devās pakaļ trenerim, un pārējie viņai sekoja.

Treneris bija apstājies pie durvīm un likās iegrimis diezgan niknā diskusijā. Patiesībā tas bija monologs, jo runāja tikai par Karlu Toru nosauktā sievietē. Ja viņas piere nebūtu tik nikni saraukta, viņa būtu bijusi ļoti skaista – mati, kas bija tikpat ogļu melni kā visiem mežaļaudīm, vijīgās cirtās slīga viņai pār pleciem, bet pelēki zilās acis brūni iedegušajā sejā dega neparasti spoži. Treneris Mērls stāvēja, sakrustojis rokas uz krūtīm, un, vērdamies kaut kur pretējā sienā, ļāva viņai izrunāties... Visbeidzot viņš īsi un klusi pateica pāris vārdu un izgāja ārā, bet Karla Tora nikni pakratīja galvu un kaut ko pateica Riai. Tā iesmējās un pamāja ar galvu. Tad Karla Tora devās lejup, uz bērniem pat nepaskatīdamās, bet Ria palika stāvam pie durvīm.

Ērla tikmēr bija uzskrējusi augšā un gribēja jau iet ārā, kad Ria ierunājās. – Ko tad tu te dari?

Ria patiešām bija diezgan sīciņa. Augumā viņa bija īsāka gan par Ērlu, gan arī par pārējiem bērniem. Bez tam viņa bija arī ļoti tieviņa, un viņas kalsnajā, šaurajā sejiņā dzīvi dega zaļas, zaļas acis. Melnie mati pakausī bija savilkti ciešā mezglā.

– Vai tiešām tu domā, ka pāris papildus minūtes izvilks tevi no tās vienas no pēdējām vietām, kur tu esi neglābjami iestigusī? – viņa ar izsmieklu vaicāja.

Ērla nosarka un jau gribēja kaut ko atcirst, bet tad Ria paskatījās uz pārējiem bērniem, kas stāvēja Ērlai aiz muguras.

– Un kas tie tādi, un ko viņi dara mūsu slidotavā? – viņa vēsi jautāja, norāidama uz Rutu, Moniku, Ralfu un Arvilu. Tad viņa pamanīja Rutai kājās slidas, un viņas vaigos iemetās sarkani plankumi.

– Vai tu slidoji manā slidotavā un maitāji manu ledu? – viņa nikni jautāja. – Ar kādām tiesībām?

– Tā nav *tava* slidotava, un tas nav *tavs* ledus, – iejaucās Ērla, kamēr Ruta samulsusi knibināja sola atzveltni. Viņa jutās diezgan neērti, jo savā ziņā Riai bija taisnība – patiešām, kādas gan viņai bija tiesības šeit atrasties...? Taču Ērla it nemaz nelikās apmulsusi. Viņa izskatījās krietni vien saniknota.

– Rutai ir tādas pašas tiesības šeit slidot kā jebkuram citam, – viņa šņāca. – Un neuztraucies – ledum nekas nav noticis, ja vien tu nebaidies, ka pāris švīku dēļ tu vairs nespēsi paslidot...

Ria sakoda zobus un gribēja jau atcirst tādā pašā garā, bet Karla Tora no lejas uzsauca: – Lai viņi iet, bet tu nāc lejā!

Ria jau pagriezās, lai kāptu lejā, bet tad vēl atskatījās uz Ērlu un noteica: – Tu vari censties, cik tu gribi, – bet par īstu slidotāju tu nekļūsi *nekad*... – to pateikusi, viņa atmeta galvu un devās lejā, kur viņu gaidīja trenere. Savukārt Ērla izskrēja no slidotavas, tā ka durvis palika virināmieš šurpu turpu. Pārējie steidzīgi devās viņai pakal.

Ērla sēdēja uz kāpnēm, un viņas zaļās acis atkal gailēja kā kaķim.

Monika un Ruta apsēdās viņai blakus, bet Ralfs un Arvils neveikli grozījās turpat riņķī.

– Tāda viņa ir, – teica Ērla, un likās, ka viņa tūlīt sāks raudāt. – Nejauka pēc velna... Bet arī talantīga pēc velna... Un, kas attiecas uz to, ko viņa nupat teica... baidos, ka viņai ir taisnība...

Ruta jau gribēja to apstrīdēt, bet Ērla pielēca kājās un jau mundrākā balsi noteica: – Labs ir, lai viņa runā, ko grib... Ejam! – un devās pa kāpnēm augšup.

Kad viņi jau bija ārā no slidotavas, Ērla pavaicāja, vai bērni atceras atpakaļceļu, un, kad visi bija atbildējuši apstiprinoši, jau grasījās doties projām, bet tad kaut ko atcerējās...

– Rīt pulksten divpadsmitos tiekamies šeit pie ieejas, – viņa teica Rutai un, pamājusī ar roku, aizgāja.

Kamēr viņi bija bijuši slidotavā, melnie mākoņi no pamales bija pienākuši tuvāk un tagad klusi planēja virs meža, draudēdami kuru katru brīdi izgāzt pār zemi ūdens šaltis. Kaut kur tālumā jau bija manāma klusa pērkona ducināšana, un bērni, to dzirdēdami, pielika soli... Neviens negribēja vēlreiz uz savas ādas izbaudīt tādu pašu negaisu kā vakarnakt.

VECĀ LOJA

itēja septembra otrā nedēļa, bet joprojām nebija noticis nekas ievēribas cienīgs. Ruta gandrīz katru dienu gāja uz slidotavu, bet atlikušajā laikā viņas abas ar Ērlu sēdēja «tukšajā» istabā pie televizora.

Monika diezgan bieži devās uz Mežu, aizbildinādamās, ka iet sēņot, kaut patiesībā viņa cerēja atkal sastapt mazo peļu lācīti. Taču no viņa nebija ne vēsts. Šad un tad Monika ielīda egļu biezoknī, saukdama viņu vārdā, bet uz viņas saucienu parasti at-

bildēja tikai labi ja kāds pūpēžveidīgais, kurš tad, smiedams savus vājprātīgā smieklus vai spalgi spiegdams, pašāvās viņai garām.

Klaiņnodama pa biezokni, Monika atklāja šo to interesantu par mēness suņusēnēm. To, ka suņusēnes, kādam tuvojoties, kļūst blāvākas vai izdziest, viņa jau zināja. Bet tagad izrādījās, ka tā nebūt nedara pilnīgi visas sēnes – izrādījās, ka zaļās suņusēnes izdarās gluži pretēji. Tuvojoties kādai dzīvai būtnei, tās iegailējās vēl spožāk un mirdzēja kā bāli zaļas, ļoti spilgtas spuldzītes...

Monika bija tās pārbaudījusi ar sevi un Benu. Kad viņa tuvojās celmam, kam blakus auga zaļo mēness suņusēņu kolonija, sēnes iemirdzējās spožāk, bet kad viņa kādu brīdi bija pasēdējusi uz celma, tās atkal kļuva blāvākas. Taču tad Monika pasauca Benu, kuram viņa bija likusi sēdēt labu gabalu nostāk, un, Benam laužoties cauri biezoknim, sēnes atkal sāka spīdēt spoži, jo spoži.

Tad Monika nolēma izgatavot no sēnēm tādu kā indikatoru.

Viņa izraka čemuru, ko veidoja kādas desmit sēnes, un kopā ar visu zemi ielika tās mazītiņā plastmasas spainītī, ko bija atradusi kādā no Mežsarga darbarīku skapjiem. Ik reizi, kad Monika atkal devās biezoknī, viņa ņēma līdzī spainīti ar suņusēnēm. Tā tomēr bija drošāk – gadījumā, ja apkārt blandītos kāds aluķēms, viņa paspētu laikus paslēpties.

Protams, sēnes bieži vien radīja arī viltus trauksmi, sākdamas koši spīdēt, kad tuvojās kāda lapsa, jenots vai cits meža zvērs. Toties, lai cik

divaini tas arī nebūtu, uz pūpēžveidīgajiem tās nereaģēja nemaz. Pūpēžveidīgais varēja kaut lēkt tām virsū – vienalga tās nekļuva ne spožākas, ne blāvākas. Monika domāja, ka tas ir tādēļ, ka pūpēžveidīgie ir tām rada vai arī varbūt tās gluži vienkārši bija pie viņiem pieradušas... Pārāk bieži viņi spiegdami un ķiķinādami joņoja apkārt vai lēca no kokiem...

Kādu dienu Monika atkal klaiņoja pa biezokni ar sēņu spainīti rokās. Viņa jau bija zaudējusi cerības sameklēt peļu lācīti un bez kāda īpaša nolūka klaiņāja apkārt, kad piepeši sēnes viņas spainīti koši iedegās.

Monika satrūkās un sastingusi paraudzījās apkārt, bet visur valdīja klusums, egļu zari kā bija tā arī palika nekustīgi, un nekas neliecināja par to, ka kāds varētu tuvoties. Benu viņa šoreiz bija atstājusi mājās un tagad to ļoti nožēloja. Savukārt sēnes gailēja kā zaļš ugunsgrēks, un Monikai pat likās, ka no tām sāk nākt tāds kā siltums.

Tad nočabēja sausie egļu zari, un no biezokņa iznira peļu lācīša rozā purniņš. Lauzdamies cauri biezoknim, viņš bija noliecis galvu un ar vienu ķepu aizsargāja acis, bet garās, lokainās ausis kā divas lupatas kūlājās tam gar seju.

– Ei, Musi! – priecīgi iesaucās Monika. – Es jau bažījos, kur tu esi pazudis?!

Musis, izlīdis no zaru biezokņa, noskurinājās, izplēsa no kažoka kādu tur ieķērušos sausu zaru, apsēdās uz saknes un sāka izlasīt no kažoka skujuas. Viņš izskatījās diezgan sabozies un labu brīdi sēdēja, atskujodams kažoku un nerunādams ne vārda.

– Kas tev lēcies? – brīnījās Monika, smaididama līdz ausīm. Peļu lācītis izskatījās tik jocīgs, ka, uz viņu skatoties, nevarēja nesmaidīt.

Musis beidzot pacēla acis uz Moniku. Viņš izskatījās diezgan dusmīgs, cik nu vispār tādām radījumam kā peļu lācītis bija iespējams izskatīties dusmīgam.

– Tu vēl arvien esi šeit, – viņš drūmi noteica, blenzdams uz Moniku ar savām lielajām, brūnajām acīm.

– Nu ja, – attrauca Monika. – Vecmāmiņas taču vēl nav atdabūtas.

Musis sabozās arvien vairāk un vairāk.

– Vai es tev neteicu, kā ir ar tām vecmāmiņām? – viņš pārmetoši vaicāja. – Es taču tev teicu – viņas ir pie troglodītiem!

– Jā, es atceros, – teica Monika, izbrīnīti lūkodamās uz peļu lācīti. Par ko gan viņš tā dusmojās?

– Un vai es tev nestāstīju, kas tie troglodīti ir par radījumiem? – Musis, sakrunkojis balto, pūkaino pierīti, jautāja.

– Es zinu, – atteica Monika. – Esmu par viņiem daudz dzirdējusi. Un tieši tāpēc mēs nevaram vecmāmiņas pamest – iedomājies, ja viņām būs viss mūžs jāpavada pie tiem riebigajiem aluķēmiem...!

– Jūs tur neko nevarat darīt, – saviebies sacīja Musis. – Tu varbūt domā, ka tas ir kaut kāds joks?? Tu domā, ka tie ir kaut kādi prasti aluķēmi?? Nekā! Tie ir troglodīti! *Troglodīti!!!* – viņš pikti sauca.

Monika izbrīnījās arvien vairāk un vairāk. Jau otro reizi peļu lācītis uzmeklēja viņu un mēģina atrunāt no vecmāmiņu uzmeklēšanas... Bet kādēļ? Ja jau viņam tik ļoti tas rūpēja, tad kādēļ viņš negribēja pastāstīt par to, ko bija uzzinājis par aluķēmiem, kamēr atradās viņu gūstā...? Un pastāstīt, kā viņam bija iz-

devies no tiem aizbēgt...? Viņš tikai gribēja, lai Monika un pārējie dodas prom, isti pat nepaskaidrodams kādēļ...

Nu, nē, domāja Monika. Tādā veidā jau nu viņš mani nepārliecinās...

– Viņi mani vajā, – drūmi teica Musis un izklaidīgi pakasīja ausi. – Viņi nevar man piedot, ka es esmu no viņiem aizbēdzis, un tagad grib ar mani izrēķināties.

– Ej nu! – iesaucās Monika. – Kādas šausmas! Un kādēļ tad tu nebēdz?

– Gan jau bēgšu... – norūca Musis. – Bet pagaidām es gribu uzzināt, kas viņiem aiz ādas. Redzi, viņi ir izsūtījuši četrus savējos, lai tie mani sagūstītu, un tagad viņi klejo pa Mežu, mani meklēdami... Bet viņi var klejot tikai pa dienu – tumsā šie ir akli kā kurmji, tāpēc naktis ierīko nometnes un guļ. Guļ un reizēm pirms aizmigšanas plāpā... Un tā nu es vienreiz piezagos un noklausījos, ko šie runā...

– Nu, nu... – Monika nepacietīgi mudināja, kad Musis uz brīdi apklusā. Varbūt beidzot viņš pastāstīs kaut ko ievēribas cienīgu...

Musis savaikstīja šausmīgu grimasi un, iepletis jau tā milzīgās acis vēl platākas, traģiski čukstēja: – Viņi grib nākt šurp!! Viņi – troglodīti – grib nākt šurp un jūs aizdzīt... Viņi par jums visu zina – ka jūs esat apmetušies pie Mežsarga un ka jūs gribat atdabūt savas vecmāmiņas... Un tagad viss troglodītu bars grib jums uzklupt... – to teikdams, viņš ar ķepu saķēra savu purniņu, tā ka palika redzamas tikai ieplestās brūnās acis.

Monika, saraukusi pieri, klusēja un gaidīja, vai viņš neteiks vēl ko. Patiešām, kādu brīdi blenzis uz Moniku, Musis atsāka runāt.

– Un tad ar jums ir cauri! Pagalam jūs būsiet!! Viņi ir šausmīgi, tie troglodīti... Nav zināms, kā viņus varētu pievārēt, viņi vienmēr dabū to, ko ir iekārojuši... Tāpēc es tev saku vēl vienu reizi – pazūdiēt no šejienes, kamēr vēl nav par vēlu, jo, ja viņi atnāks līdz jums – jūs vairs nepaspēsiet izglābties...!!! – viņš skaļi nopūtās un nodrebinājās.

Monika, pašai par nepatiku, patiešām jutās izbijusies. Viņai, protams, gribējās atdabūt savu vecmāmiņu, bet tas nenozīmēja, ka viņai gribētos cīnīties ar aluķēmiem, it sevišķi – ja tie ir tik kareivīgi noskaņoti...

Musis joprojām tupēja uz saknes un drebinājās.

– Viņi klaiņo te apkārt, tie četri... un drīz viņiem pievienosies pārējie... un tad visiem gals klāt... – viņš atkārtoja. – Palūk, palūk, – viņš sacīja, sasprindzinādamies un pamādam ar ķepu uz melno biezokni, – jau tagad var just viņu klātbūtni...

Monika palūkojās uz tumšo zaru jūkli, un viņai patiešām uzmetās zosāda. Atkal tās nejēdzīgās bailes... tur jau tās nāca... tuvojās, it kā nedzirdami listu pa zemi arvien tuvāk un tuvāk... Monika juta, kā sirds sāk sisties arvien straujāk un straujāk, un kaklā kāpj kļiedziens...

Bet tad viņa piespieda sevi domāt par vecmāmiņu... par Benu... par Rutu, Ralfu un Arvilu un to, kā tie gaida savas vecmāmiņas... un juta, kā bailes pamazām izgaist.

Nokratījusi vēl pēdējās baiļu atliekas, viņa pievērsās Musim. Tas, ārkārtīgi pārsteigts, viņu uzlūkoja.

– Tu neko nejuti? – viņš jautāja. Pats viņš drebēja kā apšu lapa, un viņa rozā degungals nervozi raustījās.

– Kā nu ne... – atteica Monika. – Bet, man šķiet, es jau sāku pie tās jocīgās sajūtas pierast... Un, kad jau pie kaut kā pierod, tas vairs neliekas tik briesmīgi, vai ne?

Musis, joprojām kā neticēdams, viņu uzmanīgi vēroja un pamazām pārstāja tricēt.

– Pie tām bailēm nevar pierast, – viņš aizdomīgi sacīja un pakāpās nedaudz atpakaļ. – Kāpēc uz tevi tās neiedarbojas...? – viņš atkāpās vēl pāris soļu, līdz

atdūrās pret zariem. – Vai tu patiešām esi vienkārša meitene...? – viņš, saraucis pierīti, klusām jautāja.

Monika sāka smieties. – Vai dieniņ... – viņa ķiķināja. – Tikai nesaki arī tu, ka esmu kaut kāds ļaunuma iemiesojums vai kas tamlīdzīgs... Pietiek jau, ka Ērla bezmaz nodomāja, ka es pati esmu aluķēms... Patiešām, kas jums visiem nāk prātā?

Musis drusku nomierinājās un panācās atkal tuvāk.

– Nu, labi... – viņš noteica. – Pieņemsim, ka es tev esmu noticejis un ka tev patiešām ar viņiem nav nekāda sakara. Bet atceries, ko es tev teicu, un pazūdiet no šejienes, pirms vēl nav par vēlu... Un vispār – kāda jenota pēc es ar tevi te noņemos, ja tu tik un tā mani neklausī?! Labi, dari, kā zini, bet, ja tu negribi mani klausīt, tad es vismaz klausīšu pats sevi! Viss! Es laižos lapās! – un viņš ar vienu lēcieni pazuda biezoknī un atstāja Moniku apstulbušu blenžam viņam nopakaļ.

– Mjā... Jo tālāk, jo trakāk... – viņa pie sevis nomurmināja. Brīdi viņa stāvēja, blenzdama uz suņusēnēm spainīti, kas viegli spīdēja blāvi zaļā, gandrīz baltā krāsā. Acīmredzot tuvumā neviena nebija, ja nu vienīgi kāds pūpēžveidīgais... Kodidama lūpu, Monika devās uz mājām, pie sevis nospriedusi, ka nu gan būs jāaprunājas ar pārējiem. Nav jau jāsaka, no kā viņa uzzinājusi nelāgos jaunumus par aluķēmu tuvošanos – galu galā viņa bija Musim pateicību parādā un nedrīkstēja izplāpāt viņa noslēpumu.

*

Pie pusdienām Monika joprojām nespēja beigt domāt par to, ko bija pastāstījis peļu lācītis, un arī pārējie ievēroja, ka kaut kas nav lāgā. Kad viņa, norijusi pēdējo kotletes kumosu, tā arī palika sēžam, turot dakšu paceltajā rokā, Meža Veča viegli papurināja viņu aiz pleca un pataustīja viņas pieri.

– Nē, temperatūra it kā normāla... Kas ar tevi notiek? – viņa jautāja.

Monika atjēdzās un atsāka ēst savu kartupeļu biezeni.

– Nekas, nekas... Es drusku aizdomājos... – viņa atteica.

– Drusku aizdomājies? – aizdomīgi pārprasīja Meža Veča. – Es ļoti ceru, ka tu nedomāji par Aci... Jo, ja es pieķeršu tevi ar to niekojamies, tu tajā pašā mirklī iesi vannā! *Tu saproti, ko tas nozīmē...* – un viņa draudīgi apklusā.

– Njā... – noņurdēja Monika, bet neizskatījās, ka viņa būtu klausījies, ko viņai sacīja Meža Veča.

Arī Ralfs sarauktu pieri skatījās uz Moniku, savukārt Arvils, kādu brīdi viņu nopētījis, atkal ķērās pie ēšanas. Vienīgās, kas neko neievēroja, bija Ruta un Ērla – viņas pašlaik sparīgi diskutēja par to, kāda nozīme ir pareizai mūzikas izvēlei uzstāšanās laikā.

– Es tev pateikšu, kāpēc tu toreiz dabūji tikai otro vietu, – sacīja Ērla, – tev bija nepareizā mūzika!

– Kāpēc nepareizā mūzika? – noskaitās Ruta. – Mūzika bija ļoti laba – tai bija pareizais paātrinājums un viss, kas vajadzīgs, lai es varētu saskaņot visas figūras.

– Tur jau tā lieta, ka paātrinājums nebija pareizais, – teica Ērla, daudzdamā ar dakšīņu pa šķīvi, līdz Meža Veča sāka mest uz viņas pusi niknus skatienus. – Tev viss uzsvars bija uz sākumu – un tad tu izpumpējies, un tāpēc arī tev tas aksels beigās nesanāca...

– Kā tad! – iesaucās Ruta. – Un kāpēc tad tagad man viss ļoti labi sanāca?

– Paveicās... – smīnēdama attrauca Ērla. – Tu nedrīksti likt visas kārtis uz sākumu – kad tiesneši dos vērtējumu, viņi jau to sākuma tempu būs aizmirsuši un atcerēsies tikai kļūdas un to, ka viss beidzās lēni un garlaicīgi...

– Man nekas nebeidzās lēni un garlaicīgi, – pūcīgi sacīja Ruta.

– Es jau nesaku, ka tev... Es domāju – vispār... Un tas, ka tu akselu ieliki pašās beigās, ir diezgan riskanti... Protams, ja jau viss sanāk labi, tad brīnišķīgi. Bet, ja kaut kas nav tā, kā vajag, tu atstāsi sliktu iespaidu.

– Nu labi, labi, treneres kundze... – pikti runāja Ruta. – Paskatišos, kādu mūziku tu pati izvēlēšies, un tad es arī pakomentēšu... – tomēr īsti dūsmīga viņa neizskatījās. Īstenībā likās, ka viņa pat gribētu Ērlai piekrist, bet laikam gods neļāva visu acu priekšā piekāpties.

Pēc pusdienām Monika tūlīt nozuda savā istabā, un Ralfs viņai sekoja. Arī Arvils pabāza degunu pa durvīm un ienāca istabā, bet Ruta un Ērla bija ieslēgušās «tukšajā» istabā un turpināja savu strīdiņu.

*

Kad Arvils bija aiztaisījis aiz sevis durvis, Ralfs metās izprašāt Moniku.

– Kas tev noticis? Tu izskaties tā, it kā šinšilla būtu aprijusi Benu...

Monika kaut ko nesaprotamu nomurmināja un tad iztrūkusies paskatījās apkārt.

– Jā, starp citu, kur viņš ir?

– Kas? – nesaprata Ralfs.

– Mans suns.

– Es viņu redzēju ārā, – teica Arvils. – Viņš tur zem vecās kļavas raka bedri... Man liekas, tur ir kāda lapsu ala.

– Ak tā... Nu jā, man ir šādi tādi jaunumi, – sacīja Monika.

– Ko? Vai tu atkal skatījies ar Aci? Bez mums? – Ralfs likās ļoti sašutis par šādu iespējamību.

– Nē, nē, ne ar kādu Aci es neskatījos. Vienkārši es kādu satiku Mežā, un viņš man pastāstīja, ka aluķēmi nolēmuši mums uzbrukt.

– Ko? – vienlaicīgi iebļāvās Ralfs un Arvils.

– Kuš, nekliedziet tik skaļi, es negribu, lai Meža Veča izdzirdētu... tad man viņai viss būs jāizstāsta... – Monika aizrādīja.

– Paga, paga... Bet ko tu īsti satiki? – jautāja Ralfs. – Un kādā sakarā jūs sākat runāt par aluķēmiem?

– To es nevaru stāstīt – es apsolīju neko neteikt, – teica Monika.

Ralfs likās apvainojies. – Tu neteiksi pat *mums*? – viņš sabozies jautāja. – Tu nedrīksti no mums neko slēpt – galu galā arī mūsu vecmāmiņas ir turpat, kur tavējā.

– Zinu, zinu... Un es neslēpju neko, kam ir kāds sakars ar vecmāmiņām vai aluķēmiem. Es tikai nedrīkstu teikt, kas man to pastāstīja, citādi viņam draudēs briesmas.

– No kā – no mums, vai? – iesmējās Ralfs. – Domā, mēs tūlit skriesim Mežā un uzklupsim tam nabaga radījumam, lai kas viņš arī būtu?

– Nē taču, ne jau no jums... Klausies, es tiešām nedrīkstu teikt – es taču apsolīju! – viņa neiecietīgi sacīja.

– Kā gribi, – Ralfs beidzot piekāpās, kaut arī vēl joprojām likās nedaudz aizvainots. – Bet kas tad tur ir ar tiem aluķēmiem – viņi tiešām taisās mums uzbrukt?

– Vari man ticēt – tas, kas man to stāstīja, nemeloja, – attrauca Monika.

– Bet tad taču mums kaut kas ir jādara! – iesaucās Ralfs. – Mēs nevaram te mierīgi sēdēt un gaidīt, kad mums uzklups. Jā, starp citu, vai tas tavs *nezin* kas neteica, kad viņi to taisās darīt?

Monika brīdi padomāja un papurināja galvu.

– Nē, man šķiet, ka neteica gan. Viņš tikai teica, ka drīz... Un tāpēc viņš gribēja mani pārliecināt doties prom.

– Burvīgi, – noteica Arvils. – Drīz mums uzklups kaut kādi šausmonīgi aluķēmi, un tad mēs ātri vien nokļūsim pie savām vecmāmiņām...

– Bet varbūt viņi negribēs ar mums ilgi ceremonēties un piebeigs uzreiz... – savaikstijis seju briesmīgā grimasē, noteica Ralfs.

– Mums viss jāizstāsta Meža Večai, – teica Arvils. – Varbūt viņa zinās, ko darīt.

– Nekādā gadījumā! – protestēja Monika. – Vai tad izskatās, ka viņa zina, ko darīt? Un tagad, kad Mežsargs ir projām, viņa pat nemēģinās neko darīt – viņa vienkārši ņems un aizsūtīs mūs atpakaļ uz mājām.

– Jā, tā droši vien būs, – piekrita Ralfs.

– Nu un varbūt tā arī būtu labāk... – domīgi noteica Arvils. – Pēc tā, ko tu stāstīji par tiem aluķēmiem...

– Nu vai zini – ja tu gribi atpakaļ uz mājām – lūdzu, neviens tevi netur! – dusmojās Monika.

– Nē taču... es to tikai tāpat vien pateicu... Protams, ka es palikšu kopā ar visiem, – Arvils taisnojās.

– Labi – tā tad mēs paliekam tepat un gaidām aluķēmus... – teica Ralfs, domīgi kasīdams pakausi. – Kā mēs pret viņiem cīnīsimies?

Kādu brīdi valdīja klusums, un tad Monika un Arvils reizē paraustīja plecus. Ralfs joprojām kasīja galvu.

– Ko mēs vispār par viņiem zinām? – viņš jautāja. – To, ka viņi ir ļauni un spēj pārvērsties par visu ko...

– Viņi uzdzen tās pretīgās bailes, un viņiem ir drausmīgi, gari, liki nagi... – teica Monika un nodrebinājās, atcerēdamās aluķēmu riebigās ķetnas. – Un vēl kas... Izrādās, ka viņi tumsā neredz...

Ralfs tūlīt sarauca uzacis.

– Ko tu teici – ka viņi tumsā neredz? Kā tu to zini?

– Man pastāstīja...

– Tas pats *nezin kas...*? – izsmējīgi jautāja Ralfs.

– Tas pats... – atrauca Monika.

– Nu tas jau ir kaut kas... Mēs varētu viņiem pielavīties naktī... Tikai mēs paši jau arī tumsā diez cik labi neredzam...

Tad Monika pastāstīja par savu mēness suņusēņu indikatoru, un gan Ralfs, gan Arvils bija sajūsmā.

– Padomā tikai! – Ralfs iesaucās. – Un tu saki, ka tās uz pūpēžveidīgajiem ne reaģē?! Jā, droši vien tām ir apnicis spīdināties, līdzko kādam pūpēžveidīgajam ie nāk prātā noskriet garām. Tad jau tām būtu jāmirgo vienā laidā kā signalizācijai...

– Ja vien mēs varētu kaut ko vairāk par viņiem uzzināt... Bet izskatās, ka neviens neko īpašu nevar pastāstīt – tikai to, ka viņi ir ļauni un bīstami... Kāds mums no tā labums?

Monika pie sevis nodomāja, ka peļu lācītis noteikti zina daudz vairāk – vismaz, spriežot pēc viņa izturēšanās, tā likās... bet viņa negribēja neko teikt zēniem, jo zināja – tad viņi noteikti piespiedīs Moniku atklāt lāciņa noslēpumu... Tāpēc viņa atmeta domas par peļu lācīti un sāka domāt, kur vēl kaut ko varētu uzzināt...

– Mežaļaudis... – viņa teica. – Viņiem noteikti kaut kas ir jāzina. Viņi taču dzīvo ar aluķēmiem vienā Mežā – viņi noteikti zina kādu veidu, kā ar tiem cīnīties...

– Nu tu runā kā par prusakiem... – noirgojās Arvils.

– Nezinu gan... – domīgi novilka Ralfs. – Viņi liekas tik iebiedēti, ka spēj vienīgi atkārtot, kādi tie aluķēmi ir ļauni un šausmīgi... Vismaz no Ērlas mēs neko jēdzīgu tā arī nedzirdējām.

– Tik un tā vajadzētu painteresēties, – teica Monika un piecēlās. – Iešu viņas abas pasaukt. Galu galā Rutai arī jāzina, kas notiek... – to pateikusi, viņa izgāja no istabas.

Pēc pāris minūtēm viņa atgriezās kopā ar abām meitenēm, kas izskatījās diezgan izbiedētas. Ruta likās pagalam apjukusi, bet Ērla bija bāla kā drēbe. Ralfs, uz viņu paskatījies, noburkšķēja, ka «tūlīt sāksies vecā dziesma»....

Kad pagāja labs laiciņš, bet «vecā dziesma» tomēr neskanēja, Monika sāka didities un jautāja: – Mēs te runājām un izdomājām, ka tu kā mežabērns droši vien zini par viņiem šo to vairāk...?

Ērla sēdēja uz gultas malas, tīdama ap pirkstu savu melno matu šķipsnu. Izskatījās, ka viņa domā, ar ko sākt, bet, kad viņa beidzot sāka runāt, izrādījās, ka sakāmā nemaz nav tik daudz.

– Viņi ir ļoti ļauni... – viņa lēnām sacīja.

– Te nu bija, – iesaucās Ralfs un nosprauslājās.

– Un es nezinu, ko pret viņiem var pasākt – ja to jūs gribējāt no manis uzzināt. Tas, ka jūsu vecmāmiņas ir pie viņiem, jau tāpat ir slikti, bet tas, ka viņi ir nolēmuši uzbrukt – tas ir kaut kas šausmīgs... Es teiktu, ka jums jānūk uz mājām.

– Kā tad! – iesaucās Monika. – Dažreiz man liekas, ka visi to vien grib, kā tikt no mums vaļā! Klausies, Ērla, pastāsti mums, ko tu vispār par viņiem zini. Kādas ir viņu parašas, ko viņi ēd un tamlīdzīgi... Un kamdēļ viņiem vajadzīgas mūsu vecmāmiņas?!

– Es arī par to brīnījos... – domīgi sacīja Ērla. – Un izskatās taču, ka viņām nekas ļauns nav noticis.

Monika gan par to tik pārlicināta nebija – pietika viņai tikai atcerēties savu vecmāmiņu un to salto balsi, kādā viņa tika sarunājusies ar aluķēmiem, kad likās, ka ir noticis kaut kas šausmīgi nelāgs... Bet pašlaik viņa par to negribēja runāt...

– Par tām parašām... – sacīja Ērla. – Hmm... Īstenībā neviens par viņiem neko daudz nezina... Viņi sēž savās klinšu alās un reti izlien no tām.

– Un kā tad jūs zināt, ka viņi ir ļauni – ja reiz viņi sēž tajās klintīs un nemaz nelien ārā? – nesaprata Ralfs.

– Nav jau tā, ka viņi *nekad* nelien ārā, – iebilda Ērla. – Ir bijuši vairāki nelāgi atgadījumi, kad kāds no aluķēmiem ākstoties bija pārvērties par kaut kādu dzīvnieku – mazu jentēnu, kaķi vai kucēnu – un cilvēki bija to paņēmuši pie sevis uz mājām...

– Nu, nu... – manāmi ieinteresēts, jautāja Ralfs. – Un kas tad notika?

– Nu, tad tikai sākās... Vispirms aluķēms sāka uzsūtīt tās drausmīgās bailes... cilvēki, kliegdami un plēsdami matus, pameta savas mājas un kā neprātīgi metās Mežā, skriedami uz labu laimi... daži, tā skriedami, nogāzās no kraujas... daži ieskrēja ezerā... Un citreiz, kad tas aluķēms izrādījās kaut kur ieslēgts, viņam palīgā devās pārējie – nu un tad sākās īsta histērija... Viss ciemats kļuva tukšs kā izslaucīts, bet pa apkārtni, kliegdami kā pūpēžveidīgie, skraidīja aiz bailēm prātu zaudējušie mežaļaudis... Tas tiešām bija šausmīgi...

– Ko, vai tad tas notika nesen? – jautāja Ralfs.

– Pēdējā reize bija pirms četriem gadiem, – teica Ērla. – To nakti, kad ieradās aluķēmi, es atceros tik labi, it kā tas būtu noticis vakar...

Viņa, neko neredzot, vērās istabas pretējā sienā un iegrīma atmiņās.

– Tas bija noticis ar vienu mūsu kaimiņu – samērā lādzīgu mežavīru... Viņš ilgu laiku bija nodzīvojis viens un, atradis Mežā mazu vilcēnu, nevarēja noturēties, neatstiepis to mājās. Un tad izrādījās, ka tas nav nekāds vilcēns, bet gan alu-

ķēms... Nabaga vīrs gandrīz sajuka prātā... Es tobrīd ārā lasīju kastaņus, kad viņš, kliegdam līdz aizsmakumam, izlēca pa savas mājas logu un nozuda Mežā... Un zini, pat es sajutu tās bailes, kaut arī aluķēms atradās citā mājā – es bļāvu visu vakaru, jo man likās, ka tūlīt kāds nāks un aizvilks mani uz biežokni...

– Bet ar to viss vēl nebeidzās, – Ērla turpināja. – Tam mežavīram lecot ārā pa logu, logs bija aizkritis ciet, un acimredzot aluķēms nevarēja to atmūķēt... Viņi vispār neprot rīkoties ne ar logu kloķiem, nedz ar atslēgām... Tā nu tas aluķēms palika iespundēts, un nākamajā dienā pārējie aluķēmi ieradās viņu meklēt... Viņi raidīja bailes uz visām pusēm, un mēs visi kliegdami laidāmies lapās...

– Diezgan muļķīgi no aluķēmu puses, – nosprieda Ralfs. – Kāda jēga aizbiedēt visus ļaudis, ja paši neprot tikt galā ar atslēgām... Un kā tad viņi to izpestīja?

– Laikam viens gudrnieks viņu vidū tomēr atradās... Jo, kad mēs pārrādāmies, mājas logs stāvēja vaļā un aluķēmi bija prom.

Monika bija uzmanīgi klausījusies un tagad, saraukusi pieri, kaut ko cītīgi domāja.

– Bet kā tad isti bija? – viņa jautāja. – Es tā sapratu, ka neviens aluķēms nevienam cilvēkam tā arī neuzklupa?

– Tieši nē, – atteica Ērla. – Bet es jau teicu, ka tās bailes, ko viņi uzdzen, ir daudzus nobendējušas – cilvēki vairs ne jēdz, ko dara, un vienīgais, ko viņi grib,

ir tikt pēc iespējas tālāk prom. Es jums saku – visprātīgākais būtu tagad doties projām un pagaidīt, kamēr aluķēmi nomierinās.

– Nekā nebija, – Monika dusmīgi teica. – Nekur es netaisos iet, kamēr vecmāmiņa nevarēs doties kopā ar mani.

– Bet ko tad tu vari izdarīt, te paliekot? – vaicāja Ērla. – Neviens cilvēks vēl nav izdomājis līdzekli, kā pretoties tām bailēm, ko viņi uzsūta. Kāda jēga, ja jūs te sagaidīsiet aluķēmus un viņi jūs aizbaidīs kaut kur prom Mežā...?

– Nekur viņi mani neaizbaidīs, – spītīgi sacīja Monika. – Galu galā es esmu pie viņiem bijusi un man nekas nav noticis.

– Nekur tu neesi bijusi, – aizrādīja Ralfs. – Tā taču bija tikai Acs. Ja kāds aluķēms nostātos tavā priekšā visā savā godībā, tu droši vien laistos lapās tāpat kā jebkurš cits.

– Varu saderēt, ka nelaistos, – atcirta Monika.

– Varu saderēt, ka laistos, – neatlaidās Ralfs.

– Labi, beidziet, – iejaucās Ruta. – Mēs nesāksim te rīkot sacensības, kurš laidīsies lapās no aluķēma un kurš nelaidīsies... Galu galā ir kas svarīgāks, par ko domāt.

Atkal kādu laiku visi sēdēja klusēdami, bet nevienam nekas nenāca prātā. Ērla sēdēja, sarauktu pieri, un kaut ko saspringti domāja. Visbeidzot viņa teica: – Es tiešām šaubos, vai tas ko līdzēs... bet es varētu jūs aizvest pie mūsu ciema vecākās iedzīvotājas – Lojas... Ja kāds vispār kaut ko varētu pastāstīt par aluķēmiem, tad tā ir viņa... Bet ļoti iespējams, ka arī viņa neko nezina, – viņa atkal nodūra galvu un izskatījās norūpējusies, bet pārējiem nu bija radusies cerība.

– Ahā – ļoti labi! – iesaucās Ralfs. – Kad mēs varam pie viņas aiziet?

– Ak, nu kaut vai rīt, es domāju, – attrauca Ērla. – Viņa ir tik veca, ka visu laiku sēž savā būdā kā aluķēms alā un nekur prom no tās nekust. Iespējams, ka viņa kaut ko zinās, kaut gan es nezinu, vai var būt drošs par to, ko viņa pastāstīs – ja vispār pastāstīs...

– Kā tā? – izbrīnīti jautāja Monika.

– Viņa patiešām ir šausmīgi veca... Un no vecuma viņai ir nedaudz samežģijies prātiņš. Ir dienas, kad viņa visu apjēdz gluži labi – tad viņa pat reizēm iznāk no būdas, bet ir dienas, kad viņa izdarās pavisam nejēdzīgi... Pagājušajā nedēļā kāda mežasiēva, ejot garām Lojas būdai, pamanīja, ka tai cauri zaru jumtam laužas dūmu grīstītes un arī visa apkārtnē pamatīgi smird pēc dūmiem. Un iedomājieties, kas bija noticis – vecā Loja bija iedomājusies, ka dzīvo vigvamā kādus tūkstoš gadus vecā pagātnē, un iekurinājusi būdas vidū ugunsķurā, bet pati vienā mierā sēdēja pie tā un, aurodama kaut kādas savādas dziesmas, cepa uguni zivis...

Bērni iesmējās, bet Ērla iepleta acis.

– Pavisam nopietni, – viņa sacīja. – Iedomājieties, viņa taču būtu varējusi nosvilināt visu ciemu!

– Vai viņa dzīvo viena? Kāpēc tad viņu neviens nepieskata? – jautāja Monika.

– Neviens nevēlas, – Ērla norūca. – Kopš tās reizes, kad viņa kādai savai apbrūpētājai pa nakti bija nocirpusi matus un noziedusi viņas galvu ar ezera dūņām, bet no rīta, kad tā pamodās, paziņoja tai, ka tā tiks upurēta par godu senajai Meža dievībai Huhu, neviens vairs nepaliek pie Lojas pa nakti – un tā nu viņa tagad var darīties, kā vien viņai labpatik...

Visi ķiķināja, bet Ralfs pēkšņi kļuva nopietns.

– Ņjā, patiešām – varbūt nemaz nav vērts viņu traucēt...? – viņš noteica.

– Ko – baidies, ka viņa sagribēs upurēt arī tevi? – smējās Ruta.

Ērla savukārt papurināja galvu.

– Nē, nē – es tomēr domāju, ka ir vērts pamēģināt. Labajās dienās viņai nav ne vainas, bet, ja viņai būs sliktā diena, mēs to tūlīt pamanīsim...

Pēcpusdienā Ērlai ar Rutu bija paredzēts kārtējais treniņš slidotavā, un Ruta, paskatījusies pulkstenī, ar šausmām konstatēja, ka ir jau gandrīz četri. Visi sarunāja rīt no rīta doties uz mežaļaužu ciematu pie Lojas, un tad Ruta ar Ērlu pa galvu pa kaklu aizmetās uz slidotavu.

Kad viņi palika trijatā, Ralfs vēl mēģināja pierunāt Moniku izstāstīt, ko tad isti viņa Mežā bija sastapusi, bet Monika nepiekāpās un neteica ne pušplēsta vārda. Visbeidzot Ralfs atmēta ar roku un, kaut ko pie sevis nopurpinājis, devās uz savu istabu lasīt, bet Monika un Arvils palika spēlējam domino.

Ralfs aizejot bija atstājis durvis pusvīrus, un tagad, ar purnu atvēris tās pavisam, istabā ienāca Bens un nopūties apgūlās uz grīdas starp gultām. Bet pēc kādām piecām minūtēm pa durvīm pabāzās maskā tērpts purniņš, un mazais jenots, nopētījis Moniku un Arvilu un uzmetis ātru skatienu Benam, ievaukšķējās un atkal pazuda. Laikam meklēja Rutu. Arvils domīgi noraudzījās viņam pakaļ.

– Kā tu domā, vai tas jenots patiešām ir jenots? – viņš vaicāja.

– Domāju, ka ir gan jenots, – teica Monika un iesmējās. Lai kā arī viņa pūlējās, viņa tomēr nekādi nespēja iedomāties, ka maziņais jenots patiesībā varētu būt pārvērties aluķēms. – Man liekas, ka, ja aluķēms pārvēršas par kādu dzīvnieku, tur tomēr kaut kam ir jābūt... – viņa sacīja.

– Kam jābūt? – nesaprata Arvils.

– Nu, es nezinu... Kaut kam... Kaut kam tādām kā viņu briesmīgie nagi vai tas nelāgais skatiens... Nē, es esmu pārliecināta, ka Rutas jenots ir parasts jenots.

Viņi jau bija pasākuši saukt jenotēnu par «Rutas jenotu» un milzīgo šinšillu – par «Ralfa žurku». Ralfs to ņēma ļaunā un katru reizi atgādināja, ka šinšilla ir šinšilla, nevis kaut kāda žurka, bet neviens viņu neņēma galvā. – Paskatieties uz viņas asti, – Ralfs mēdza teikt, – kurai žurkai jūs esat redzējuši tādu kuplu un pūkainu asti, ko? – Bet visi tikai smējās, un šinšilla kā bija, tā arī palika «Ralfa žurka»...

Pēc vakariņām pulksten astoņos Monika jutās ļoti miegaini un nolēma iet gulēt, neraugoties uz to, ka bija vēl tik agrs. Viņa ielida gultā, nodzēsa visas gaismas, atstājot tikai vitrāžu viegli mirdzot, un jau laidās miegā, kad pārnāca Ruta un sāka viņu kratīt aiz pleca.

Monika uztrūkās no snaudiena un miegainām acīm paskatījās uz draudzeni. Ruta izskatījās par kaut ko ārkārtīgi satraukta – vaigi viņai dega, acis mirdzēja, un viņa nevarēja vien sagaidīt, kad Monika beidzot būs pilnīgi atmodusies un varēs noklausīties, kas viņai sakāms.

– Ko tu gribi? Ej labāk gulēt... – miegaini nomurmināja Monika un gari nožāvājās.

– Gulēt? GULĒT!? Man liekas, es šonakt vispār nevarēšu aizmigt! – Ruta sauca. – Paklausies, kas šodien notika – Ērlas treneris piekrita gatavot mani sacensībām! – viņa triumfējoši paziņoja, bet laikam viņas paziņojums nebija atstājis vēlamo efektu, jo viņa sarauca pieri un paskaidroja. – Tas ir liels gods. Es taču galu galā neesmu nekāds mežabērns, un tas, ka viņi piekrit iekļaut mani sacensībās, ir kaut kas ārkārtējs.

– Tu domā? – vaicāja Monika. – Gan jau pirms tevis arī ir bijuši bērni, kuri piedalījušies mežabērnu sacensībās... Galu galā, kāda tur starpība – daiļslidošana paliek daiļslidošana...

Ruta bija ļoti sašutusi par tādu draudzenes attieksmi un saprata, ka viņai ir jāpaskaidro sīkāk, citādi vēl Monika visu mūžu nodzīvos ar tādu maldu, ka «daiļslidošana paliek daiļslidošana» vienalga vai mājās, vai Mežā...

Monika jau atlaidās atpakaļ uz spilvena, bet Ruta nebija noskaņota ļaut viņai gulēt. Viņa ieslēdza sienas lampu, un tā iespīdināja savu spožo, balto gaismu Monikai tieši acīs.

Monika uzrausās sēdus un šaurām acīm skatījās uz Rutu. Bija skaidrs, ka nekādas gulēšanas te nebūs, tā nu viņa nopūtās un sagatavojās noklausīties lekciju par to, kas tad īsti ir daiļslidošana...

– Vispirms jau viņiem te ir daudz augstākas prasības, – teica Ruta. – Viņiem te obligāts noteikums ir divi dubultie akseli un vēl viss kas cits, nesākšu iedziļināties...

Monika nožāvājās tā, ka žokļi nokrakstēja, un, izberzējusi miegu no acīm, jautāja: – Kas tie par akseliem?

Ruta iepleta acis. Vai tiešām eksistē cilvēki, kas nezina, kas ir aksels?! Bet acīmredzot Monika bija viens tāds cilvēks, un tad jau bija viņa jāizglīto. Bet tad izrādījās, ka nav nemaz tik viegli to izskaidrot.

– Nu aksels bija tas, ko tu redzēji, – Ruta teica, – dubultais aksels ir, kad gaisā izdara divus pilnus apgriezienus.

Tā kā Monikai īstas intereses par to, kas ir aksels, nemaz nebija, tad viņa labprāt samierinājās arī ar šādu paskaidrojumu.

– Treneris Mērls pat domā, ka es varētu sacensties ar Riu, bet tikai tādā gadījumā, ja es visu izdarišu nevainojami plus vēl izdarišu kādu sarežģītu papildus figūru... – likās, ka, par to domājot, viņas sajūsma nedaudz noplok.

Monika saprata, ka ir pienācis īstais brīdis izrādīt interesi.

– Kas tad tā būs par figūru? – viņa jautāja, ar šausmām domādama, ka tūlīt atkal būs jānoklausās jauni daiļslidošanas termini un to skaidrojumi, bet izrādījās, ka šoreiz viss bija vienkāršāk...

– Trīskāršais aksels, – teica Ruta un sadrūma.

Monika juta, ka miegs pamazām pāriet, un, sev pašai par pārsteigumu, viņa pat ieinteresējās.

– Trīskāršais aksels? Tas nozīmē, ka tev jāapgriežas trīsreiz, ja?

– Jā. Un tas ir tikpat kā neiespējami, – noteica Ruta, knibinādama spilvena stūri.

– Kāpēc? Vai tad tas nav apmēram tas pats kas dubultais aksels – nu un tikai par vienu apgriezienu vairāk?

– Tas ir šausmīgi grūti, – atkārtoja Ruta. – Pat pieauguši slidotāji bieži kļūdās, un to noteikti nav iespējams iemācīties trīs mēnešos... Sacensības ir divdesmitajā decembrī.

– Kāpēc tad tu uztraucies? – nesaprata Monika. – Ja jau tas ir neiespējami, tad neiespējami. Un tad nav ko sākt ar to noņemties...

– Jā, bet tā ir mana vienīgā iespēja pārspēt Riu, – teica Ruta. – Bez tam viņa taču arī gatavosies – un sazin kādus brīnumus pasniegs viņa... Ērla teica, ka to visi «mirstīgie» vienmēr uzzina tikai pašu sacensību laikā – līdz tam brīdim to zina tikai viņa pati un viņas trenere – tā nīknā Tora.

– Kāpēc tu tik ļoti gribi viņu pārspēt? – brīnījās Monika.

Ruta apmulsa. Likās, ka viņa par to nebija domājusi. Protams, sacensības ir sacensības un vienmēr jau gribējās tajās uzvarēt, bet šoreiz tas bija kaut kas vairāk nekā vienkārši vēlēšanās būt labākajai... Šoreiz viņai likās, ka tas ir viņas pienākums – atbīdīt Riu no godpilnās pirmās vietas. Vai tas bija tāpēc, ka Ria bija bijusi pret viņu rupja...? Varbūt arī tāpēc... Bez tam arīdzan Ērla vairāk

par visu vēlējās, lai Ruta šogad uzvarētu, un ik dienas atgādināja, ka viņa ir pati labākā... Rutai bija savā ziņā bail likt draudzenei viņā vilties... Viņa saprata, ka tā justies ir nedaudz muļķīgi, bet viņa tur neko nevarēja padarīt – pašlaik viņa vairāk par visu vēlējās uzvarēt decembra sacensībās, varbūt pat vēl vairāk, nekā atrast vecmāmiņu...

Domājot par pieņemto izaicinājumu un par trīskāršo akselu, Rutas priecīgais satraukums bija pazudis, un palika tikai apziņa, ka trīs mēnešu laikā viņai jāapgūst neiespējamais...

– Labi, es eju gulēt, – viņa teica un, izslēgusi sienas lampu, sāka klāt gultu. Tad viņa izslēdza arī vitrāžu, ielida gultā un kādu laiku gulēja vaļējām acīm, jo miegs tomēr vēl nenāca.

– Ruta? – pačukstēja Monika.

– Jā?

– Es domāju, ka tu mierīgi vari apgūt trīskāršo akselu trīs mēnešos, – teica Monika. – Es taču arī redzēju, kā tu slidoji... Bet, pat ja tev nepaveiksies šeit, tu mājās visus pārsteigsi... Un Ria nav tā vērtā, lai viņas dēļ kreņķētos – aizmirsti viņu un slido sevis dēļ, nevis lai noliktu pie vietas viņu...

Ruta iesmējās un pēkšņi atkal sajūtās jautri.

– Tik tiešām, tev taisnība... Lai jau Ria lauž sev kaklu, ja viņa to vēlas... Es darišu, cik iespēšu, un ne par matu vairāk. – Tad viņa atkal iesmējās – viņa iedomājās, kādas acis būtu viņas māju treneri, ja viņa piepeši – pēc nedēļu ilga pārtraukuma nodemonstrētu trīskāršo akselu...

– Ar labunakti, – Ruta nočukstēja.

– Ar labunakti, – attrauca Monika. – Un atceries – rīt no rīta ejam pie vecās Lojas...

– Un cerēsim, ka tā būs viena no viņas «labajām dienām»... – teica Ruta, un viņas abas ieķīķinājās.

*

Nākamajā rītā, ēdot brokastis, valdīja gaužām neparasts klusums, jo ikviens baidījās kaut ko nejauši izplāpāt par aluķēmiem. Bērni bija sarunājuši neteikt neko arī par šodienas gājienu pie Lojas un gadījumā, ja Meža Veča viņiem ko jautātu, bija nolēmuši teikt, ka ies apskatīt mežaļaužu ciemu, kas jau arī nebūtu pārāk tālu no patiesības.

Kad Ralfs, vēl joprojām neizdvesis neviena vārda pēc skopā «labrīt», sniedzās pēc trešās sviestmaizes, Meža Veča uzmeta viņam ļoti aizdomīgu skatienu. Pārējie bērni likās ārkārtīgi aizņemti katrs ar savas griķu putras ēšanu, it kā baidīdamies, ka, ja viņi to neuzmanīs, tā piepeši varētu izgaist no šķīvjiem...

– Kas jums visiem lēcies? – Meža Veča jautāja un cieši uzlūkoja viņus visus pēc kārtas.

– Nekas... Itin nekas... – smalkā balstiņā, kas bija tik uzspēlēti nevainīga, ka varēja padomāt – viņš noteikti ir nodedzinājis pusi meža, ja ne vēl ko ļaunāku – nočiepstēja Arvils. Ruta uzmeta viņam niknu skatienu.

– Ko jūs šodien domājat darīt? – saraukusi uzacis, jautāja Meža Veča un dusmīgi glūnēja uz bērniem, lai tie neiedomātos viņai melot.

– Iesim skatīties mežaļaužu ciemu, – šķietami nevērīgi attrauca Ruta. – Ērla apsolīja mums tur visu izrādīt.

– Jūs iesiet apskatīt mežaļaužu ciematu? – izbrīnīta iesaucās Meža Veča. – Bet tur taču nav nekā, ko redzēt! Vienas vienīgas zaru būdas un vecas ugunsgrūdu vietas... Atraduši, kur doties ekskursijā... – tomēr viņa likās atvieglota. Vienu brīdi viņu jau bija pārņēmušas nelāgas aizdomas, ka bērni ir nolēmuši vieni paši iet atbrīvot vecmāmiņas. – Un neaizmirsti, ko es teicu par Aci, – viņa vēl drošības pēc piebilda Monikai. – Viens mēģinājums, un tu tūlīt dodies mājās!

– Zinu, zinu... – Monika norūca. Tiešām, cik nejauki... Turpmāk viņai bezmaz būs jāiet Mežā, lai varētu paskatīties ar Aci – mājās Meža Vecai būtu vieglāk par vieglu viņu pieķert... Un nedrīkstēja pieļaut, ka viņu tagad aizsūtītu atpakaļ.

Beidzot brokastis bija paēstas, un bērni atviegloti pameta galdu, bet viņi pat nepaspēja nokāpt lejā uz savām istabām, kad ieradās Ērla.

– Gatavi? – viņa sauca.

– Ko tad jūs īsti tajā ciematā apskatīsiet? – Meža Veča jautāja, pagriezusies pret Ērlu un uzgriezusi bērniem muguru. Monika taisīja grimases un bez skaņas vēcinājās ar rokām, mēģinādama pateikt Ērlai, lai tā neko nestāsta, bet tas laikam izskatījās diezgan savādi un visai nesaprotami, jo Ērla blenza uz viņu, mēģinādama izprast, ko gan Monika cenšas viņai pateikt. Savukārt Meža Veča pēc Ērlas sastingušā skatiena noprata, ka viņai aiz muguras kaut kas notiek, un strauji apsviedās riņķī. Monika tajā brīdī bija vicinājusi pa gaisu rokas un tagad tā arī palika ar rokām gaisā, izlikdamās, ka mēģina aizsniegt griestus... Taču Meža Veča nebija tik viegli apmānāma.

– Ko tu tur dari un ko tu gribēji viņai pateikt? – viņa jautāja. Ērla pie sevis nodomāja, ka arī viņa labprāt uzzinātu, ko īsti Monika bija gribējusi viņai ieskaidrot.

– Ko tad lai es gribētu viņai pateikt? – tēlodama neizpratni, atjautāja Monika. – Kā es varu zināt, ko mēs tur apskatīsim? Es taču tur nekad neesmu bijusi!

– Kāpēc tad tu vēcināji ar rokām? – neatlaidās Meža Veča. – Vingroji, vai? – viņa pasmējās.

– Nē, tikai mēs ar Ralfu saderējām, vai es varētu nepalecoties aizsniegt durvju stenderi, vai nevarētu...

– Kādas muļķības, – attrauca Meža Veča. – Ko tu man te gribi iestāstīt? Katram taču ir redzams, ka tu pat palecoties to diez vai varētu aizsniegt, tā ka...

– Kā tad! – viņu pārtrauca Ralfs. – Es jau arī to saku, ka katram redzams! Bet viņa vienalga iedomājās... Monika, tev taču nav tādas rokas kā šimpanzei – tu man esi parādā...

– Nu, labi, labi – ejiet prom, – uzsauca Meža Veča. – Vai jūs būsiet atpakaļ uz pusdienām?

– Es noteikti nebūšu, – teica Ruta. – Man ir treniņš.

– Es droši vien aiziešu paskatīties, kā viņa slido, – teica Monika.

– Nu labi, tad tas, kurš būs atpakaļ, arī dabūs pusdienas... Pārējie varēs paēst, kad pārnāks.

Visi pamāja Meža Večai, Monika uzsvilpa Benam, Ruta pagrāba savu mazo jenu, uz kuru Arvils vēl arvien lūkojās ar aizdomām, bet Ralfs pasauca šinšilu, kas smagi nolēca no dīvāna un tecīniem pieskrēja pie viņa. Beidzot viss bars bija gatavs doties ceļā.

Izskatījās, ka šodien beidzot bija jauka diena.

Drūmie, pelēkie mākoņi bija izklīduši un atseguši dzidri zilās debesis, bet saule spoži apspīdēja vēl arvien zaļo mežu. Augstu gaisā saķērkdamies laidelējās veseli bari melno putnu, kurus Monika bija ievērojusi jau pirmajā savas ierašanās dienā.

– Kas tie ir – vai vārnas? – viņa jautāja, norādīdama uz putniem.

– Kas? Nē, nē tās nav nekādas vārnas... Vārnas, tu teici? Nē, tie ir klabiķputni – klabiķi. Dzirdat, kā viņi klabinā knābjus?

Visi ieklausījās. Patiešām – no augšas, kur riņķoja melnie putni, nāca tāda kā klakstoņa, kā grabēšana, it kā kāds lidinātos virs Meža un klabinātu kastaņetes. Palūkojušies uz augšu, bērni redzēja, ka arvien jauni un jauni putni pievienojas baram viņiem virs galvām, un, putniem kļūstot aizvien vairāk, arī klaboņa pieņēmas spēkā.

– Kāpēc viņu ir tik daudz? – jautāja Arvils un nodrebinajās. Viņam nebūt nepatika melno putnu mākonis, kas tik nikni ķerca un klabinājās tieši virs viņiem.

– Ak, laikam te kaut kur ir daudz pūpēžveidīgo, – attrauca Ērla. – Ja te tūlīt sāksies pūpēžveidīgo medības, tad mums labāk būtu pazust no šejienes... – To pateikusi, viņa norūpējusies palūkojās visapkārt un pameta skatienu arī augšup.

Skats patiešām nebija nekāds patikamais. Melno putnu tagad bija savācies tik daudz, ka tie kā melns, blīvs negaisa mākonis sāka aizsegt debesis.

Un tad pār taku pārskrēja pirmais pūpēžveidīgais. Viņš spiedza, nervozi raustīja pseidopodijas un, izskatīdamies pēc balta, dīvaina astoņkāja, ātri pazuda aiz pakalniem. Nākamajā mirklī no tuvējās priedes, spiegdams kā ugunsdzēsēju sirēna, nogāzās vēl viens pūpēžveidīgais un, tikpat satraukti raustīdamies, aizbrāzās uz biezokņa pusi.

– Viņi cenšas izklist, lai klabiķiem būtu grūtāk viņus vajāt, – paskaidroja Ērla. – Bet ziniet, mums tiešām vajadzētu pasteigties... – un viņa pusskriešus devās prom pa taciņu. Pārējie centās no viņas neatpalikt.

– Tie klabiķi tātad ēd pūpēžveidīgos? – aizelsies no straujās rikšošanas, jautāja Ralfs.

– Jā, – attrauca Ērla. – Bet ne vienmēr. Parasti viņi pārtiek no kadiķu ogām, sēnēm, mellenēm un tādām lietām... Bet rudenos viņiem mēdz uznākt kāre pēc kaut kā treknāka – un nekas nevar būt treknāks par labi noaugušu pūpēžveidīgo...

Tajā mirklī viens melnais putns pikēja taisni lejā, tā ka viņa garais, ielikais knābis svīpdams šķēla gaisu, un pēdējā mirklī, kad visiem jau likās – teju, teju viņš iedursies ar knābi zemē, putns mainīja lidošanas virzienu un nogrāba kādu pasīku pūpēžveidīgo, kas, paniski spiegdams, bija mēģinājis pārskriet klajāko vietu. Tagad putns ar pūpēžveidīgo knābi, kurš vēl joprojām nemitējās spalgi spiegt, uzlaidās kādas priedes zemākajā zarā un pamazām ņēmās medījumu notiesāt. Spiegšana apklusā, un melnais putns, apmierināti klabinādams knābi, laidās meklēt nākamo upuri.

– Oho! – noelsās Ralfs. – Tas bija ātri...

– Jā, arī pūpēžveidīgajiem droši vien šķiet, ka klabiķi lido par ātru... Es vienmēr esmu brīnījies, kā viņi, visu cauru gadu pārtikdami no ogām, iemācās tā uzklupt...

Pārējie pūpēžveidīgie laikam bija redzējuši, kas te nupat notika, jo sākās pamatīga panika. Nez no kurienes klajie priežu pauguri piepeši bija pilni ar spiedošiem un spoži baltiem pūpēžveidīgajiem, kas īstenībā darīja visu, lai viņus būtu pēc iespējas grūtāk nepamanīt...

Viņi spiedza, smējās, skriedami klupa cits citam pār pseidopodijām, un melnajiem klabiķiem, kas tagad svilpdami laidās lejup viens pēc otra, nesagādāja nekādas pūles nokampt pa pūpēžveidīgajam un tad, tupot turpat kādā priedē, to nolocīt.

– Pamūkam malā, – uzsauca Ērla un ielida kādā krūmājā. Labu brīdi visi sēdēja krūmos un vēroja, kā pūpēžveidīgo kļūst arvien mazāk un mazāk, savukārt priežu zari kļūst arvien melnāki no tajos tupošajiem putniem. Paēduši un apmierināti tie klabināja knābjus, apsveikdami viens otru ar tik grandiozu izēšanos.

– Vai viņi izķēra visus pūpēžveidīgos? – jautāja Monika.

– Nu nē, kur nu... – pasmējās Ērla. – Jūs nespēsiet noticēt, kādā tempā viņi vairojas. Viens pats pūpēžveidīgais izdēj apmēram četrsimt olu gadā...

– Un no tām visām izšķīlas mazi pūpēžveidīgie? – šausminājās Arvils. – Tad jau drīz vien te čumēs un mudžēs no viņiem...

Ērla smējās.

– Nē, tik traki jau nav, – viņa teica. – Izšķīlas tikai labi, ja kādi simts pūpēžveidīgie. Lielākā daļa olu aiziet bojā – daļu atrod un izdzer klabiķi, seski un jēnoti... daļa nosalst... daļa sapūst... Un no tiem simts pūpēžveidīgajiem, kas izšķīlas, atkal kādus pārdesmit aprij klabiķi, kamēr vēl šie ir pavisam maziņi... Un beigu beigās pūpēžveidīgo cik ir, tik arī paliek.

– Nu labi, ejam, – beidzot viņa noteica un izlida no krūmiem. – Izskatās, ka viss ir cauri.

Visi sekoja Ērlai, nokratīja no drēbēm tur saķērušos durstīgos zariņus un devās tālāk. Ērla pastāstīja, ka ciemats atrodas vēl aiz slidotavas un ka to pirms kādiem astoņsimt gadiem nodibinājis mežavīrs, vārdā Hils. Runā, ka viņš dzinis pēdas kādai lapsai, kura ieskrējusi alā, un viņš tik ilgi sēdējis pie alas cauruma un gaidījis lapsu iznākam, ka gaidot pienākusi ziema, un šim nācies celt būdu... Bet, līdzko būda bijusi gatava, tai uz jumta kores ligzdu ierīkojis milzīgs, vecs klabiķis – tāpēc ciematu saucot par Klabiķu ciemu...

Viņi apgāja apkārt ezeram, iegāja mežā un devās uz slidotavas pusi. Drīz vien tās apaļais jumta kupols pavidēja starp kokiem, un Ērla teica, ka tagad līdz ciematam vairs neesot tālu.

No meža iznāca sika, melnmataina mežameitene un devās uz slidotavas pusi. Visi tūlīt pazina Riu, un, kad viņi bija pienākuši vēl tuvāk, Ria piepeši pameta skatienu sāņus un viņus pamanīja.

Viņa apstājās, un viņas sejā iezagās smīnīga grimase. Pagaidījusi, kamēr bērni pienāks tuvāk, Ria iespieda rokas sānos un viņus uzrunāja: – Kurp tad jūs? Vai jūs nezināt, ka ar zvēriem nākt iekšā nedrīkstat?

– Mēs nejam uz slidotavu, vari būt mierīga, – cenzdamās runāt savaldīgi, atbildēja Ērla. Ria pavīpsnāja.

– Manis pēc jūs varat taisīt kādu cirku gribat, – viņa noņirdzās. – Varat kaut par klauniem pārģērbties un mēģināt savākt maksimālo punktu skaitu par māksliniecisko izpildījumu. Tikai tad jums tiesnešu vietā būs jāiesēdina tādi paši klauni kā jūs pašas...

Ērla saviebās un jau gribēja pateikt kaut ko sevišķi rupju, bet Ruta saķēra viņu aiz elkoņa un čukstēja: – Ejam, mums nav laika ar viņu te noņemties...

– Ko tu īsti tur dari – slido vai mācies runāt asprātības? – projām ejot, pār plecu vēl izmeta Ērla. – Ja pēdējo, tad man tevi jāapbēdina – tev vēl būs stipri ilgi jāmācās...

Ria atkal noņirdzās. – Tava gaišmatainā draudzenīte var kaut vai no ādas list – man ir kaut kas tāds, ko viņai nemūžam nepārspēt. Un par tevi jau vispār nav ko runāt – tu esi ārpus konkurences... – viņa nicīgi piebilda.

Šoreiz Ērla komentāru atstāja bez atbildes, bet piemiedza Rutai ar aci.

– Paskat vien, viņa tevi jau atzīst par savu sāncensi... Interesanti, kurā brīdī viņa redzēja, kā tu slido?

– Kādā no kopējiem treniņiem, jādomā, – paskaidroja Ruta. – Es gan nekad ar viņu kopā neesmu slidojusi, bet, man šķiet, vienreiz es tiešām maniņu viņu tribīnēs. To saviebtu ģīmi jau grūti nepamanīt...

Ērla ķiķināja.

– Ak, kā gribētos viņu vienreiz nolikt pie vietas... Es atdotu nezin ko, lai tikai redzētu viņas seju brīdī, kad viņa uzzinātu, ka zelta medaļa tiek citai...

– Zini, man nepatika tas, ko viņa tur teica par to *kaut ko*, kas viņai esot padomā... Sazin, kas tie ir par brīnumiem – no viņas taču varētu sagaidīt jebko...

– ...izaudzēs mazus spārniņus un apmetīs glītu riņķi ap slidotavu, – smējās Ērla, bet tad atkal kļuva nopietna. – Nē, man liekas, viņa tikai blefo. Grib novērst tavu uzmanību, lai tu nevarētu normāli koncentrēties treniņiem.

Tomēr Ruta, šķiet, domāja savādāk.

– Bet kaut kas taču viņai būs. Un viņa ir sākusi trenēties jau labu laiku atpakaļ, bet es sāku tikai tagad. Nē, man nav nekādu cerību... – viņa sadrūma.

– Varbūt mēs varētu iemainīt Riu pret mūsu vecmāmiņām? – smējās Ralfs. – Aluķēmiem vajadzētu būt ārkārtīgi sajūsminātiem par iespēju tikt pie tādas kā Ria – iedomājieties, kādas tik nelādības viņa tiem nevarētu iemācīt...?

Visi sāka ķiķināt, un arī Rutas oma nedaudz uzlabojās.

Slidotava bija palikusi viņiem aiz muguras, un pamazām koku lapotnes aizklāja tās kupolu, savukārt priekšā sāka manīt šādas tādas zaru būdas. Dažas no tām bija saplūdušas ar apkārtējiem krūmiem un sīkajiem kociņiem, ka tik tikko bija pamanāmas. Citas – lielākas un lepnākas, būvētas no resnākiem baļķiem – stāvēja atklātākās vietās, un daži pat pie durvīm bija demonstratīvi izkāruši gaiši zaļu karogu ar melna putna attēlu.

– Klabiķis, – sacīja Ērla, pamādama uz karogu. – Klabiķu ciema nacionālais simbols. Dažiem ļoti patīk ar to lepoties – viņi pastāvīgi tur karogu izkārtu, līdz to nodeldē vēji un lieti, tā ka tas jāmaina četras, piecas reizes gadā.

Tālāk būdu kļuva vairāk, bet vēl joprojām lielākā daļa no tām bija veikli nomaskētas starp apkārtējiem kokiem un krūmiem.

– Tradīcija vēl no senseniem laikiem, – skaidroja Ērla. – Un patiesībā arī tagad tāda piesardzība nenāk par ļaunu. Nav ko visu priekšā izrādīties, galu galā mēs neesam vienīgie, kas dzīvo Mežā... un aluķēmiem tīri labi patīk paākstīties ap mežaļaudīm, ja vien tie ir tik labi pamanāmi... un vēl izkāruši karogu...

Pie kādas no lielākajām būdām, kuras ieeju gandrīz pilnībā aizsedza biezs kazenājs, notika pamatīga rosība. Vesels bars pūpēžveidīgo bija uzklupuši kazenāju saknēm un tagad badīgi tās rija, bet krūmi izmisīgi vicināja zarus,

mēģinādami aizdzīt negantos rīļas. Bērni kādu brīdi stāvēja un noraudzījās, kā krūmu saknes pamazām tiek izrautas no zemes un nograuztas. Tad viņi devās tālāk.

– Tas arī ir viens no iemesliem, kādēļ ir nesaprātīgi būvēt māju tik atklātā vietā, – teica Ērla. – Ja būdu iebūvē starp jau ieskaņojušamies krūmiem un kokiem, tie it kā viens otru sargā – krūmi jūtas pasargāti, kad to tuvumā ir būda, un rudeņos nekur neraujas, kā krūmi to bieži mēdz darīt. Savukārt skraidelējoši krūmi nekad nelidīs sakņoties tur, kur kaut kas jau aug. Tāpēc tas ir izdevīgi. Nav jābaidās, ka kādu dienu nevarēs iziet pa durvīm, jo priekšā būs parādijies kāds durstīgs kazenājs... Un to ņemšanos, kamēr tiek no tiem vaļā... Vienmēr jātur pa rokai kāds spainītis pūpēžveidīgo...

Runādami viņi bija izgājuši cauri gandrīz visam ciemam, un mājas kļuva arvien retākas. Ralfs izbrīnījies raudzījās apkārt, un viņam sāka likties – Ērla ir aizmirsusi, kurp viņi dodas.

– Paklau, vai mēs jau neesam pagājuši garām? – viņš tai jautāja.

– Nē, nē. Loja dzīvo ciema pašā viņā galā, nu jau tūlīt būsim klāt.

Pagājuši vēl kādu gabaliņu, kad mājas, šķiet, bija pavisam beigušās, viņi beidzot nonāca pie kāda alkšņu biezokņa.

– Esam klāt, – paziņoja Ērla un pamāja uz krūmāja pusi.

Bērni izbrīnījušies blenza uz alkšņiem, mēģinādami tur ieraudzīt kaut ko, kas varētu līdzināties mājai, bet pie labākās gribas nespēja neko tādu saskatīt.

– Skatieties uzmanīgāk, – teica Ērla un pašķira zarus.

Tikai tad bērni pamanīja, ka starp krūmiem ir paslēpusies divaina būda, kas visai stipri atgādināja tos pašus alkšņus, tikai pamatīgi samudžinātus... Būda izskatījās pēc diezgan greiza vigvama – zari bija sasieti stāvus gaisā un tur sieti kopā ar pelēcīgu auklu. Būdas durvis aridzan veidoja kopā sieti žagari – tā jau nu neizskatījās pēc mītnes, kurā būtu omulīgi pārļaut ziemu... Ērla lika Ralfam pieturēt pašķirtos alkšņu zarus, bet pati tikmēr aizspraucās līdz būdai un, pavērusi durvis šaurā spraudziņā, piesardzīgi palūrēja iekšā...

– Āāāā...!!! – kāds iebrēcās tik spalgi, ka Monika un pārējie bērni sarāvās un gaidīja, ka tūlīt viņiem uz galvas uzgāzīsies kāds pūpēžveidīgais, savukārt Ērla tā sabijās, ka izgrūda visai līdzīgu spiedienu un atsprāga nost no durvīm. Tās, palaistas vaļā, ar mikstu «klakš!» aizkrita ciet.

– Kas tas bija? – Ralfs izbrīnījies vaicāja, kad neviens pūpēžveidīgais tā arī neparādījās.

– Loja... – teica Ērla un trīs reizes nospļāvās pār kreiso plecu. – Neraugoties uz divsimt gadiem, balstiņa viņai joprojām ir labi saglabājusies...

– Cik viņai gadu – divsimt? – iepletusi acis, iesaucās Monika.

– Es taču jums teicu, ka viņa ir šausmīgi veca, – Ērla atgādināja. – Nu ko, mēģinām vēlreiz... – un viņa atkal pavēra durvis, palūkojās iekšā un klusām pasauca: – Loja? Tā esmu es, Ērla...

Šoreiz briesmīgais blāviens vairs neatskanēja, un kādu brīdi valdīja pilnīgs klusums. Bērni, aizmūrējuši elpu, skatījās Ērlas mugurā, kura vēl joprojām stāvēja puspavērtajās durvis, un gaidīja, kas notiks. Visbeidzot no būdas iekšpusēs sāka nākt tāda kā čabināšanās, kā murmināšana, bet Ērla, vēl aizvien ne-

pakustēdamās, stāvēja durvīs. Bens, saslējis ausis, paklusām ierūcās, bet šinšilla un mazais jenots bija pakāpušies atpakaļ drošībā. Tad Ērla pagriezās un pamāja ar roku, aicinādama pārējos nākt iekšā, un pati pazuda būdā. Viņai sekoja Ralfs un Monika, tad Ruta un visbeidzot Arvils. Benam šausmīgi negribējās līst tik apšaubāmā mājoklī, kas vairāk izskatījās pēc slazdiem nekā pēc mājas, bet, tā kā Monika pirms brīža tur bija iegājusi un ārā vēl joprojām nebija iznākusi, tad viņš saņēmās un ar dobjū rējienu iespruka durvīs, kuras Arvils vēl arvien turēja pavērtas. Šinšilla un jenots gan palika tupam ārā.

Ienākuši iekšā, bērni visu kārtīgi nopētīja. Rādījās, ka viņi ir nokļuvuši nevis večas mājā, bet gan divainā mednieka midzenī. Grīdu biežā kārtā klāja zvērādas, tā ka kājas ejot grima mikstajā spalvā līdz pat potītēm. Istabā neredzēja nevienas pašas mēbeles, bet pie sienām kā spoki karājās baltas pūpēžveidīgo ādas. Monika paklupa pār kaut ko melnu un cietu, kas izrādījās izbāzts klabiķis, bet Bens dusmīgi rūca uz lapsas galvu, kas spīdigām, apaļām acīm vērās uz viņu no pretējās sienas.

Bērni vai visas acis izskatīja, bet nelikās, ka te bez viņiem būtu vēl kāda dzīva būtne. Kādu brīdi viņi stāvēja un, juzdamies diezgan neomulīgi, miņājās uz vietas, bet tad piepeši viņu uzmanību piesaistīja kustība, kas nāca no kažokādu kaudzes telpas tumšākajā kaktā.

Bens ierūcās jau skaļāk un cieši piespiedās Monikai pie kājas. Tā klusi viņu apsauca. Kažokādu kaudze turpināja kustēties, un tad no tās šurp pavērās zalgojošu, zaļu acu pāris. Kunkucis kažokādās bija tik sīks, ka likās – zaļās acis pieder kaķim, bet tad viena no virsējām kažokādām nokrita, un visu skatieniem atklājās pati maziņākā vecenīte, kādu viņi jebkad bija redzējuši.

Viņa bija vēl sīkāka par Arvilu, viņas dzeltenīgā seja bija sačervelējusies kā izžuvis ābols, un uz galvas viņai nebija vairs gandrīz neviena mata. Vecene blenza uz bērnu baru, savilkusi plānās lūpas urskuli, tad pašāva uz priekšu kaulainu roku ar likiem pirkstiem un, plati atplētusi bezzobu muti, spalgi ieķērcās.

– Āāāā...! – vecene spiedza, izstiepusi roku, un Monika ievēroja, ka viņas nagi stipri vien atgādina aluķēmu nagus – tie bija tikpat gari, liki un dzeltenīgi.

Ērla palēcās un pameta skatienu atpakaļ. Žagaru durvis vēl arvien stāvēja pusparvērtas, un pa spraudziņu tumšajā būdā spraucās balta dienas gaisma. Kad Ērla bija durvis aizvērusi, spieģšana apklusā, un vecene atkal paslēpa kaulaino roku zvērādās.

Neviens vēl nebija bildis ne vārda, un arī vecene, šķiet, nebija noskaņota uz runāšanu. Gluži otrādi – likās, ka viņai viss šis ļembasts ir gaužām apnicis un ka viņa domā atkal likties uz auss. Kad viņa jau slīga atpakaļ savās zvērādās, Ērla nokrekšķinājās un sacīja: – Loja, mēs gribam, lai tu pastāsti mums par aluķēmiem.

Kādu brīdi zvērādu kaudze nekustējās, bet tad virsējā āda atkal nošļuka zemāk, un vecene, pabāzusi galvu, palūkojās uz bērniem. Monikai tomēr tik un tā palika iespaids, ka viņa skatās kaut kur garām. Varbūt viņa vairs lāgā neredzēja – galu galā divsimt gadu nav joka lieta...

Tomēr vecene, šķiet, redzēja gluži labi – kad viņas skatiens slidēja pāri Benam, viņas galva noraustījās un, izstiepusi kārno roku suņa virzienā, viņa sāka kratīt pret viņu kaulainu pirkstu un spiegt. Bens ieņurdējās, sabozās un sāka kāpties atpakaļ. Monika nogrāba suni aiz spranda vilnas, baidīdamās, ka tik tas neiedomātos izdarīt kaut ko nelāgu – kā nekā, kuram tad patiktu, ka uz viņu tā spiedz...

– Tas ir Monikas suns Bens, – paskaidroja Ērla. – Tie ir Ruta, Monika, Ralfs un Arvils. Viņu vecmāmiņas atrodas pie aluķēmiem, bet tie negrib viņas atdot un tagad grasās uzbrukt, un tāpēc mums vajag zināt, ko pret viņiem var pasākt, – viņa bija gluži aizsējusies no garā teikuma, ko bija izspērusi vienā elpas vilcienā. Nedrīkstēja pieļaut, ka vecā Loja atkal aizietu gulēt – Ērla bija dzirdējusi, ka viņa varot nogulēt vairākas dienas pēc kārtas, un tad nevienam neesot pa spēkam viņu pamodināt.

Pāris mirkļu pagāja, vecenei bolot zaļās acis uz visiem bērniem pēc kārtas, kas no viņas skatienu sajūtās diezgan neomulīgi. Tad piepeši viņa sāka ķiķināt.

– He, he, he... – vecā Loja krekšķināja, un tas izklausījās tā, it kā kāds šurpu turpu virinātu vecas durvis ierūsējušās enģēs. – He, he, he, he...

Visi aizdomīgi skatījās, kā vecene, atžiebusi savu bezzobu muti, turpina uzjautrināties, it kā kāds viņai nupat būtu pastāstījis pasaules smieklīgāko joku. Bens sirdīgi rūca, bet aste viņam bija iežmiegta kājstarpē.

– Ko viņa dara? – čukstus jautāja Ralfs, neizpratnē raudzīdamies uz veco Loju.

– Smejas, – tāpat čukstus atbildēja Ērla.

– Ko tu tādu smieklīgu pateici? – nesaprata Monika.

– Neko. Bet viņu var uzjautrināt jebkas. Varbūt viņa smejas par jums.

– Par mums? – brīnījās Ruta. – Kas tad mūsos tik smieklīgs?

– Nu, jūs tomēr izskatāties citādāk nekā mežaļaudis... Un vecajai Lojai jau daudz nevajag.

Tikmēr vecā Loja bija nedaudz nomierinājusies un pamāja ar roku, lai bērni nāk tuvāk. Ļoti piesardzīgi viņi tā arī darija. Kad viņi bija pienākuši vecenei klāt un nostājušies puslokā ap viņu, viņa uzplīkšķināja pa zvērādām, aicinādama viņus apsēsties. Visi sakrustotām kājām sasēdās vecenei apkārt, tomēr ikviens uzmanījās, lai nesēdētu viņai pārāk tuvu.

Kad bērni bija apsēdušies un Bens, vēl aizvien klusām ņurdēdams, tupēja aiz Monikas, vecene pavēra muti un kaut ko teica, bet tas izklausījās pēc «ksstnušiemuzncs...». Ērla sarauca uzacis un neizpratnē uzlūkoja veco Loju, bet tā nokrekšķinājās, tad vēlreiz nokrekšķinājās un beidzot gluži saprotami teica: – Kas tad nu šiem uznācis?!

– Mēs domājam, ka varbūt tu kaut kā mums varētu līdzēt, – ieteicās Ērla.

– Es? – ieplestām acīm jautāja vecene un sāka atgaiņāties ar rokām. – Nē, nē, lieciet mani mierā, lieciet mani mierā, ko tad es, tāda veca veča, varu šiem padarīt... Nē, nē... – un viņa jau gribēja atkal rausties atpakaļ zvērādās, bet Ērla nogrāba viņu aiz rokas.

– Nē – pag, pag... Es taču nesaku, ka tev būs jāiet ar viņiem kauties! Mēs tikai gribam uzzināt šo to par aluķēmiem – kas vispār par viņiem ir zināms.

– Jā, ja viņi grib mums uzbrukt, mums jāzina, kā pret šiem cīnīties, – piebalsoja arī Monika.

Vecā Loja izbāza galvu no kādas lāčādas un piešķiebtu galvu, izskatīdamās pēc noplūktas vārnas, lūrēja uz Moniku.

– Un ko tad jūs jau zināt? – viņa jautāja. – Tu, svešā, gaišmatainā meitene – ko tad tu isti zini? – viņa jautāja, joprojām blenžot uz Moniku.

Monika apjukusi paraudzījās uz savām matu cirtām, bet tās vēl arvien bija tādā pašā pelēki melnā krāsā kā vienmēr.

– Tur jau tā nelaime, ka mēs neko daudz nezinām, – viņa teica. – Tikai to, ka viņi spēj pārvērsties par jebko un ka viņi tumsā neredz...

– Ko? – pēkšņi iesaucās Loja un paslējās nedaudz augstāk. – Kas to teica, ka šie tumsā neredz?

– Es, – Monika samulsusi atsaucās. – Man to kāds pastāstīja.

– Tad ta nu zili brīnumi! – ieķērcās Loja un atkal izdvesa dažus «he, he...». – Interesanti, kā tad šie savās klinšu alās neapmaldās, ja reiz šie tumsā neredz...?

– Viņiem tur ir sveces... Kaut gan, protams, tur vienalga ir diezgan patumšs...

Bet vecās Lojas ģimīšis piepeši saviebās aizdomu pilnā grimasē, un viņa, atkāpusies pēc iespējas tālāk no Monikas, klusā un čerkstošā balsī viņai jautāja: – Kā tu to zini? Kā tu vari zināt, kas viņiem tur tajās alās ir, ko? Vai tik tu nesi...? – un viņa, drebēdama pie visām miesām, tā ka plānā, krunkainā ādā trīsēja un bezmaz varēja dzirdēt, kā grab viņas kauli, rakās arvien dziļāk un dziļāk savās zvērādās.

– Nē, nē, – skaļi un stīgi noteica Ērla. – Viņa nav nekāds pārvērties aluķēms.

Loja, brīdi vilcinājusies, atkal pabāza galvu no savām ādām.

– Kā tad viņa zina, ka šiem tur ir sveces?

– Man ir Acs, – pavēstīja Monika, pirms vēl Ērla bija paspējusi viņu aizkavēt. Un tad tikai sākās.

Vispirms vecā Loja, nogrūzdama no sevis visas zvērādas, tā ka lāčāda aizli-doja sānis un atsitās ar purnu pret sienu, uzrausās kājās, grīlīgā gaitā piestrei-puļoja pie Monikas un viņu apkampa. Monikai bija tāda sajūta, it kā viņu ap-skautu koks – tik kaulainas bija vecenes rokas. Nošmaukstinājusi lūpas uz abiem meitenes vaigiem, vecā Loja atkrita augšpēdu spalvainajā zvērādu kau-dzē un pielūgsmes pilnu skatienu vērās uz Moniku. Monika neērti sagrozījās, bet Ērla uzmeta viņai izteiksmīgu skatienu, sak, – nevajag teikt visu, kas uz mēles...

Bet nu jau bija par vēlu.

– Vai, vai... – čerkstēja vecā Loja, saķērusi rokas un šūpodama galvu. – Kad tad tas bija, kad mums bija pēdējais mežaļautiņš ar Aci... Man domāt, man bi-ja kādi desmit gadi, ne vairāk... Atceros, kā ļauži nāca pie šā – Jels, viņu sau-ca – lai šis paskatās to un šito, bet šis sāka ko darīt tikai tad, ja bija kas no-pietns, ar visādām blēņām šis nenoņēmās... Un tā vienu gadu šis mums ierau-dzija klabiķu pieplūdumu un mēs laikus varējām saglābt savas pūpēžveidīgo au-dzētavas, citādi, Dies, pasarg', kas būtu noticies – krūmi mūs būtu apsēduši... Man vēl te viens izbāznis kopš tā laika mētājas... – un Loja pamāja uz izbāzto putnu, pār kuru bija paklupusi Monika. – Bet šis – Jels, es domāju – nekad ne-ņēmās niekoties ar aluķēmiem, kā nekā šim sava dzīvība bija dārga...

– Labi, labi... – Ērla beidzot pārtrauca vecās Lojas atmiņu plūdus. – Mēs zi-nām, ka Acs ir ļoti reti sastopama, bet mums patiešām vajag tavu palīdzību. Ja mēs nezināsim, kā cīnīties pret aluķēmiem, tie drīz vien ieradīsies šeit, un tad viņi, – Ērla pamāja uz Moniku, Rutu, Ralfu un Arvilu, – paliks bez vecmā-miņām. Nerunājot jau nemaz par to, kas notiks ar ciemu, kad te ieradīsies ve-sels bars aluķēmu...

Viņa bija atstājusi vajadzīgo iespaidu. Vecā Loja sāka kratīties vēl stiprāk ne-kā pirmīt, un viņas likie pirksti plēsa no lāčādas brūnas vilnas skumškus.

– Ak vai, ak vai, ko nu lai iesāk... – viņa drebelīgā balsī vaimanāja.

– Mēs nezinām, ko lai iesāk, – nedaudz pikti sacīja Ērla. – Tāpēc jau mēs nācām pie tevis. Un, ja tu kaut ko par viņiem zini, būtu labi, ja tu tūlīt mums pastāstītu...

– Jā, jā... skaidrs... tūlīt, tūlīt... – murmulēja vecā Loja, bet izskatījās, ka viņai tā īsti nav ko stāstīt.

Acīmredzot arī Ralfam tā likās, jo viņš pieliecās pie Ērlas un klusām viņai jautāja: – Domā, ka šī vispār ko zina?

– Viņai vajadzētu zināt, – atteica Ērla. – Ja viņa savos divsimt gados nebūs neko iemācījusies par aluķēmiem, tad to nebūs izdarījis neviens.

Vecā Loja tikmēr vaidēja un krekšķināja, visu laiku plūkādama lāčādu, tā ka drīz tur jau bija izplūkāts vesels laukumiņš, kur vidēja spidīga, kaila lāča āda. Vienu brīdi Lojas acis aizvērās, tā ka bērni jau sāka domāt, ka viņa ir iesnau-dusies, bet acīmredzot viņa bija tikai gremdējusies atmiņās, jo piepeši acis at-kal atsprāga vaļā un zaigoja vēl zaļākas nekā iepriekš.

– Nu tad tā, – noteica Loja. – Nezinu, kā tas ir ar to neredzēšanu tumsā, man liekas, jūs esat kaut ko saputrojuši... Bet, runājot par aluķēmiem vispār, – ir viena lieta, kas viņiem dikti nepatīk...

– Jā? – jautāja Ērla, un visi bērni, paliekušies uz priekšu, uzmanības pilni gaidīja, ko teiks Loja.

– Mēness suņusēnes, – teica Loja un pāris reižu palocīja galvu, kā piekrizdama pati sev. – Viņi tās nevar ciest.

– Bet Mežs taču ir pilns ar mēness suņusēnēm, – iebilda Monika. – Sevišķi egļu biezoknis – tur to ir papildnam!

– Jā, jā... – attrauca Loja. – Nav jau tā, ka tās būtu viņiem briesmīgi bīstamas, bet viņi vienalga cenšas tām mest likumu – un mēness suņusēņu tuvumā viņu biedēšana tik labi nedarbojas.

– Ak tā... Nu tas jau ir kaut kas tāds, kas mums varētu noderēt, – teica Ērla. – Bet ar to būs par maz, lai no viņiem atkautos un atdabūtu vecmāmiņas. Ko tu vēl zini?

Loja atkal ieģrima domās.

– Kaut kad sen, sen... pirms daudziem simtiem gadu kādam ciemam uzbruka aluķēmi... protams, visi ciema ļaudis aizskrēja Mežā... daudzi gāja bojā... kā jau tas parasti notiek tādās reizēs... bet tad uzradās viens, kas gluži nejauši izdarīja ko tādu, ka aluķēmi metās panikā bēgt un aizmuka atpakaļ uz savām klinšu alām...

– Nu, nu...? – mudināja Ērla.

– Es nezinu, kas tas bija.

Visi bērni vilušies noelsās, un Ralfs caur zobiem nosvilpās.

– Pag, pag – tu noteikti zini, – neatlaidās Ērla. – Pamēģini atcerēties.

– Kā es varu atcerēties – es taču toreiz vēl nebiju piedzimusi! – iesaucās Loja. – Man to stāstīja mana vecmāmiņa, bet ko tad īsti tas vīrs toreiz izdarīja...? Man liekas, tam bija kaut kāds sakars ar pūpēžveidīgajiem, bet ko gan viņš ar tiem darīja...? Man nav ne jausmas!

– Paklausies, ja tev tas ir stāstīts, tu to noteikti zini – tev tikai jāatceras!

– *Tikai jāatceras...* – mēdijās vecā Loja. – Paskatīsimies, kā tu – tad, kad tev būs divsimt gadu, – atcerēsies, ko tev stāstīja tava vecmāmiņa... Es jau tāpat atceros krietni daudz...

Visi sēdēja un klusēja. Vecā Loja izskatījās sapīkusi, bet bērni – vilušies. Ja Loja viņiem nevarēja palīdzēt, viņiem vairs nebija, pie kā griezties, – un tad atliks tikai bezpalīdzīgi sēdēt un gaidīt aluķēmus...

– Vai tas bija kaut kāds brūvējums no pūpēžveidīgajiem... – murmulēja vecā Loja, – ...vai varbūt viņu spiedzieni?

Viņa bija atsākusi plūkāt lāčādu un pikti svaidīja uz visām pusēm brūno vilnu. – Zināt, ko? Es nevaru domāt, kad jūs te sēžat un blenžat man virsū! Tas mani satrauc! Labāk darīsim tā – jūs kādu laiku liksiet mani mierā un ļausiet man padomāt.

– Tad viņa noteikti aizmigs, – Ralfs pačukstēja Monikai. Monika bija pārlicināta, ka tieši tā arī būs, bet bija redzams, ka vecā Loja vairs netaisās ar viņiem sarunāties, tā ka nekas cits neatlika, kā celties augšā un doties prom.

– Vēl kas... – teica Ērla. – Droši vien nevajadzētu teikt cieminiekiem par aluķēmiem. Tas tikai sacels paniku...

– Kā tad... – piekrita Loja. – Bet es šā vai tā ne ar vienu nekad nerunāju. Un tu, gaišmatainā meitene ar Aci, – viņa teica Monikai, – esi piesardzīga ar aluķēmiem. Nelien pie viņiem pārāk bieži – tad pat Acs tevi neglābs...

To pateikusi, viņa ieslidēja savās zvērādās, pārvilka pār galvu izplūkāto lāčādu, un drīz vien no zvērādu kaudzes atskanēja vienmērīga šņākšana.

– Ejam, – noteica Ērla, atmetusi ar roku. – Es pienākšu pie viņas katru dienu – tad viņa neaizmirsīs, kas viņai bija jādara.

Visi izgāja no būdas un samiedza acis, kad tajās sāpīgi iedūrās baltā saules gaisma. Pēc būdas puskrēslas diena likās neparasti spoža, bet gaiss pēc sasmakušo zvērādu smakas – svaigs un smaržīgs. Bens bija vairāk nekā laimīgs beidzot tikt no būdas ārā un tagad aizmetās prom pa taku, lai nebūtu sasniedzams gadījumā, ja bērni pārdomātu un tomēr nolemtu atgriezties būdā...

– Kāpēc viņa mani sauca par «gaišmataino»? – brīnījās Monika.

– Droši vien tādēļ, ka tavi mati tomēr ir gaišāki par mežaļaužu matiem, – attrauca Ērla, dodamās pa taku atpakaļ uz ciema pusi.

Patiešām, salīdzinot ar ogļu melnajām, spīdīgajām mežaļaužu galvām, Monikas cirtas bija nedaudz gaišākas, tomēr tās vienalga nekādi nevarēja nosaukt par «gaišām»... Bet, šķiet, vecā Loja savā mūžā bija redzējusi pavisam maz Zemes ļaužu, tādēļ pat tik niecīga atšķirība viņai dūrās acīs.

– Un ko lai mēs tagad iesākam? – jautāja Ralfs. – Domājat, viņa vispār ziņa, par ko runā? Varbūt viņa tikai muldēja? Vai varbūt viņa to pati ir izdomājusi? Tādā vecumā jau nevar būt drošs par to, vai tas, ko viņa saka, ir patiesība vai tikai fantāzija, kas viņai šķiet patiesība...

– Nē, nē... Man liekas, ka tas aluķēmu uzbrukums un tas, ka kādam vīram izdevās tos aizbaidīt, patiešām ir kādreiz noticis, – domīgi sacīja Ērla. – Es šo stāstu jau kādreiz esmu dzirdējusi...

– Bet, ja jau tas patiešām kādreiz ir bijis, tad taču tam vajadzētu būt kādās grāmatās, – teica Ralfs. – Jums taču ir grāmatas?

– Nu jā, protams. Bet nē, šis stāsts noteikti nebūs nevienā grāmatā... Rezdat, tas ir noticis pirms daudziem simtiem gadu... Tā ir vairāk teiksma nekā reāls notikums, un, tā kā tam nav pilnīgi nekāda pamatojuma, tas nebūs nevienā vēstures grāmatā. Bet teiksmas mūsu zemē nedrukā grāmatās, tās tikai pārstāsta no paaudzes paaudzē. Tā ka mums neatliek nekas cits, kā gaidīt, kad Loja kaut ko atcerēsies...

– Neizklausās īpaši daudzsoļi... – noņurdēja Ralfs.

– Neko citu mēs nevaram darīt, – noplātīja rokas Ērla.

– Varbūt vēl kāds varētu zināt seno teiksmu? – jautāja Ruta.

– Nē, diez vai... – brīdi padomājusi, teica Ērla. – Es, protams, apjautāšos, bet es ļoti šaubos, vai kāds kaut ko zinās...

Brīdi viņi gāja klusēdami, un tad Ralfs iespēra kādu sprunguli mētrās un sacīja: – Pat ja vecā Loja kaut ko atcerēsies, kā gan mēs varēsim būt droši, ka tas tiešām iedarbosies? Un ja nu mēs sastopamies aci pret aci ar aluķēmiem un izrādās, ka viss, ko Loja mums ir stāstījusi, ir tīrās aplamības...?

– Tad mēs būsim pagalam... – norūca Ērla. – Aluķēmi noteikti negaidīs, kamēr mēs izdomāsim kaut ko efektīvāku par vecu sievu pasakām...

Šādu drūmu domu pārņemti, viņi bija izgājuši cauri ciemam, un starp kokiem priekšā atkal vidēja apaļais slidotavas kupols. Apgājuši slidotavai apkārt, viņi apstājās pie ieejas durvīm, kas vienā laidā virinājās vaļā un ciet, kad mežabērni, pārmetuši slidas pār plecu, grupiņās un pa vienam devās uz slidotavu vai prom no tās. Acīmredzot notika treniņu maiņa.

– Mēs ar Arvilu iesim mājās, – teica Ralfs, kuru nebūt neuzmundrināja doma visu pēcpusdienu pavadīt slidotavā. – Monika, tu nāksi vai paliksi?

– Palikšu, – Monika atteica. – Un paņemiet līdzī arī Benu un Rutas jenotu. *Un neaprijiet visas pusdienas* – atstājiet mums arī kaut ko! – viņa vēl uzsauca zēniem nopakaļ, kad tie jau devās prom.

– Katrā ziņā! – atsaucās Ralfs. – Ja kaut kas paliks pāri – kas ir maz ticams... – viņš vēl klusām piebilda.

Ruta, Ērla un Monika iegāja slidotavā un devās pa zaļo koridoru uz ģērbtuvēm, kad atvērās kādas durvis un koridorā iznāca Ria. Ieraudzījusi meitenes, viņa apstājās durvīs un gaidīja, kad tās ies viņai garām.

– Kur tad jūsu zvēri? – viņa tēlotā izbrīnā jautāja. – Kā tad jūs tagad sagatavosiet savu priekšnesumu? Būs jāiztiek tikai ar slidām, ko? Jā, tas būs sarežģīti... – viņa pakratīja galvu un devās uz izejas pusi.

Ērla bija piesarkusi un dusmās šņāca.

– Viņa padara mani vai traku... Ja es varētu nodarīt viņai ko nelāgu...

– Nu, nu – nomierinies, – teica Monika. – Nav ko klausīties maza uzpūtīga skuķa runās... – Tā viņa teica, bet patiesībā viņai pret Riu bija visai līdzīgas izjūtas. Iegājušas savā ģērbtuvē, meitenes sāka pārgērbties, bet Monika gaidīja, apsēdusies turpat uz krēsla.

– Ja tikai varētu uzzināt, ko Ria tur gatavo... – atpiņķēdama samudžinātu slidzābaka auklu, sacīja Ruta. – Tad vismaz mēs zinātu, vai vispār ir vērts censties... Varbūt tas patiešām ir kaut kas tāds, ko es, trenējoties kaut trīs gadus, nevarētu pārspēt...

– Muļķības, – attrauca Monika. – Censties vienmēr ir vērts.

Ērla tikmēr bija pārstājusi ģērbties un, kā izskatījās, par kaut ko saspringti domāja. Tad viņa uzmeta starojošu skatienu Monikai un iesaucās: – Bet mēs taču varam uzzināt, ko viņa gatavo!

– Ko? – reizē pajautāja Monika un Ruta. – Kā tā?

– Acs! – sauca Ērla. – Vai jūs esat galīgi aizmirsušas par Aci??

Tomēr reakcija nebija gluži tāda, kādu Ērla bija gaidījusi. Monika iekoda lūpā, bet Ruta sarauca pieri. Nebija nekādu sajūsmas kliedzienu, nekādu apsveikumu par tik ģeniālu domu... Viņas abas sēdēja un bozās, tā ka Ērla beidzot neizturēja.

– Kas ir? Kas jums nepatik? Tas taču ir fantastiski – beidzot Riai nevarēs no mums būt nekādu noslēpumu, un viņa pat nenojautīs, ka mēs visu zinām!

Beidzot arī Ruta sāka kodīt lūpu.

– Nē, tā nedrīkst darīt, – viņa beidzot sacīja, kaut arī pilnīgi pārliecināta neizklausījās.

Ērla bija pilnīgi sašutusi. Viņa pielēca kājās un skatījās uz Rutu un Moniku tā, it kā tās būtu galīgi zaudējušas prātu.

– Vai jūs apjēdzat?! Tā taču ir vienreizēja izdevība! Mēs paskatīsimies, ko gatavo viņa, un tad tu sagatavosi kaut ko, kas būs tieši par vienu kriptiņu pārāks – tieši tik pārāks, lai zelta medaļu dabūtu tu, nevis tā sīkā briesmone!

– Nē, – teica Ruta. – Mēs nedrīkstam darīt ko tādu. Monika, tu nedrīksti skatīties ar Aci, ko dara Ria, vai dzirdi?

Monika pamāja ar galvu. Likās, ka viņa jau sākumā bija izlēmusi šajā gadījumā Aci nelietot.

– Tas nebūtu godīgi, – turpināja Ruta. – Un sportā ir jābūt godīgam – citādi uzvara nebūs nekas cits kā tikai viena liela blēdība... Un tad man par to vairs nebūtu it nekāda prieka, jo es vienmēr domātu – ja mēs nebūtu blēdijušies, droši vien būtu uzvarējusi viņa, jo viņa ir spēcīgāka... Saproti? Es atsakos nevis Rias, bet sevis dēļ!

Ērla izskatījās stipri vilusies. Viņa bija cerējusi, ka Ruta piekritīs, un tad iespēja nostumt Riu no goda pjedestāla būtu daudz lielāka – un ko gan citu vēl varēja vēlēties... Bet, protams, nevarēja prasīt Rutai, lai tā slidotu tikai atriebības pēc.

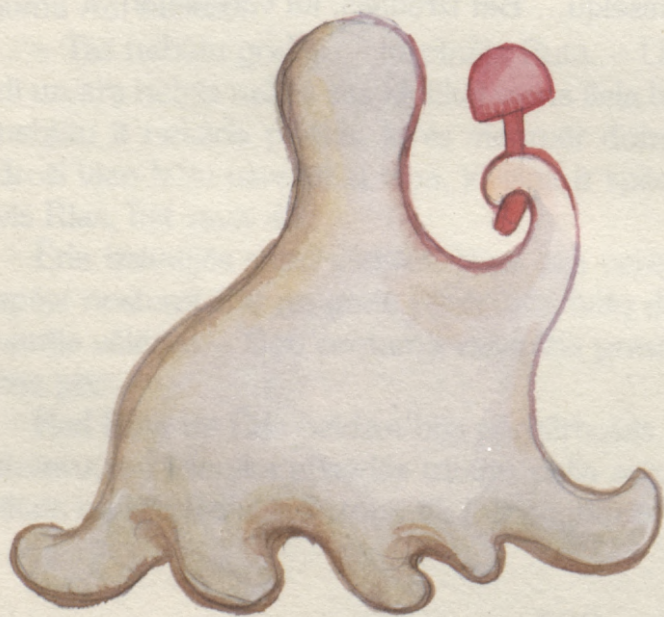
Kad Ruta un Ērla beidzot bija pārgērbušās, visas meitenes devās uz lielo slidotavu, un Monika apsēdās tribīņu pašā augšā, no kurienes bija labāks kopskats un kur ledus švikstoņa tik ļoti negriezās ausīs.

Ledus šodien zaigoja viegli iesārts, un mežabērni slidinājās pa tā virsmu kā sīciņas, dzīvas lellītes. Viņi šaudījās pa ledu šurpu turpu, katrs iegrimis savā slidījumā, un Monika brīnījās, kā viņi tur nesaskrienas...

Šoreiz Monika tribīnēs nebija viena, jo šis bija kopējais treniņš, un daudzi slidotāju draugi, draudzenes vai vecāki bija atnākuši paskatīties. Netālu no Monikas, pāris rindu zemāk, sēdēja kāds večukiņš, kas visu laiku pusčukstus uzmundrināja savu mazo radagabalu ar tādiem vārdiem kā «Nu, nu – turies!», «Tikai nenokriti – lūdzu, lūdzu...», «Jā! Brīnišķīgi, brīnišķīgi!». Monikai gribējās uzzināt, kurš no slidojošajiem bērniem ir viņa mazbērns, bet bērnu bija savs desmits vai vairāk, tā ka nevarēja saprast, bet vaicāt viņa kautrējās.

Nupat uz ledus iznāca Ērla un Ruta. Pat Monika ar savu nezināšanu daišlidošanas mākslā redzēja, ka Rutas slidojums un figūras ir daudz smalkākas, sarežģītākas un profesionālākas nekā Ērlas – patlaban viņa atkārtoja savus dubultos akselus. Monika sekoja Rutai ar skatienu, un viņai likās, ka tas izskatās tik vienkārši – atsperies, uzlido gaisā, apgriezies un, skaisti piezemējies, slido tālāk... Tomēr ar nākamo akseli tik labi neveicās. Varēja manīt, ka, vēl gaisā esot, Rutai sapinas kājas, un uz ledus viņa jau nonāca uz visām četrām. Lai gan viņa tūlīt pat piecēlās un aizslidoja tālāk, varēja manīt, ka viņa vairs nejūtas tik droši kā iepriekš. Tomēr arī tagad viņa izcēlās uz pārējo slidotāju fona, jo nevienam nebija tik graciozu kustību, tik negaidītu pāreju no vienas figūras citā, un neviens nevirpuļoja tik strauji... Patiesi, skatoties, kā Ruta tur, uz ledus, griežas kā vilciņš, arī Monikai nedaudz sareiba galva, tāpat kā viņu reizi Ralfam.

Kādu laiku vienkārši slidojusi pa perimetru, Ruta sāka gatavoties nākamajam lēcienam. Viņa ieskrējās, tad nedaudz piebremzēja, atspērās... un uzlidoja gaisā... «Viens, divi, divi ar pusi...» Monika skaitīja apgriezienus. ...un tad jau Ruta atkal bija uz ledus un aizslidoja tālāk. Monika no savas vietas nevarēja pamanīt nevienu negludumu – likās, ka viss bija izdarīts perfekti. Šķiet, ka arī Rutai tā likās, jo viņa pacēla gaisā ikšķus uz garām slidojošās Ērlas pusi. Taču nākamais lēcienis atkal bija neveiksmīgs. Šoreiz viņai kaut kas samisējās jau atsperoties, un viņa gaisā izdarīja tikai vienu apgriezienu. Monika sarauca pieri. Viņa brīnījās, kā tas var būt – viņai bija licies, ka, ja jau kaut kas ir apgūts, tad ar to vairs nevarēja būt nekādu misēkļu... Bet izrādījās, ka varēja gan...

ALUĶĒMI UZDARBOJAS

udens gāja uz priekšu, pienāca oktobris ar negantām vētrām un pērkoniem, kas pieducināja visu Mežu tā, ka likās – tā dobjī dimdošās atskaņas dzirdamas vēl nākamajā dienā un arī aiznākamajā... Zibeņi apžilbināja naktis ar savu balto gaismu, un naktis kļuva vēl gaišākas par dienām. Savukārt dienas vairāk atgādināja ieilgušas novakares, kas sākās tūlīt pēc brokastlaika un beidzās, pārvēršoties baltajās zibeņu naktīs.

Pēc lielākajām vētrām Mežs pārvērtās par gatavo šļudoni. Tie vairs nebija nekādi strautiņi, bet īstas dubļu upes, kas plūda starp priežu pakalniem un ietecēja ezerā. Ezers izkāpa no krastiem un sāka izskatīties pēc īstas dubļu jūras, kurā ķērkdami plunčājās klabiķi. Likās, ka viņiem šāds laiks gaužām iet pie sirds, jo pat negaisa laikā viņu ķērķšana un knābju klabināšana jaucās pa vidu vētras auriem un pērkona dārdiem, kad viņi tur šaudījās apkārt pa nakti un lietu, zibens uzliesmojumos izskatīdamies pēc ķēmīgiem ļauniem gariem...

Toties pūpēžveidīgie bija norimuši. Vai nu tie bija nobijušies no klabiķu barjiem, ar kuriem tobrīd bija pilns Mežs, vai varbūt viņi vienkārši negribēja slāpināt savas pseidopodijas – šā vai tā, bet tikai retais pūpēžveidīgais bija manāms skraidelējam apkārt. Un pat tad izskatījās, ka tas ir neparasti kluss un cenšas pēc iespējas ātrāk kaut kur nolīst un paslēpties.

Arī klejojošie krūmi bija kļuvuši rāmāki. Daudzus pusceļā bija pārsteidzis negaiss, un tā nu tie bija palikuši – pavisam nejēdzīgās vietās, ne īsti iesakņojušies, bet arī nespēdami atbrīvot savas saknes, kas bija dziļi iestigušas ķēpigajos dubļos.

– Mežsargam vajadzētu drīz būt atpakaļ, – prātoja Meža Veča, vērodama sastringušos krūmus. – Tagad jau vairs nekāda darba viņam nebūs...

Un patiesi – oktobra vidū viņi saņēma vēstuli, ko uz nodzīta ēzeliša atgādāja kāds visai sanīkuša izskata mežavečuks. Vēstulē Mežsargs rakstīja, ka rudens vētras visus krūmus ir apstādīnājušas un ka viņš domā drīzumā griezties atpakaļ. Par aluķēmiem un vecmāmiņām nebija minēts ne vārds, bet bērni domāja, ka tas ir pastnieka dēļ...

Monika laiku pa laikam slepeni ielūkojās ar Aci, kas notiek pie aluķēmiem, bet neko jaunu neuzzināja. Izskatījās, ka aluķēmi ir diezgan truli radījumi, kas

lielāko dienas daļu pavada savās tumšajās alās, sveču gaismā slīpējot dārgakmeņus. Spriežot pēc dārgakmeņu izmēriem un daudzuma, aluķēmi bija traki bagāti. Viņu klinšu ejās bija atsevišķi nodalījumi, tādas kā iedobes, kurās viņi sabēra noslipētos dārgakmeņus – tur nu tie gulēja zaigodami un mirdzēdami, cik nu vien alu tumsā tas vispār bija iespējams.

Visi aluķēmu darbi noritēja pilnīgā klusumā, un tikai laiku pa laikam kāds izgrūda kādu īsu sakāmo, bet mēmās klinšu sienas ātri vien noslāpēja jebkuru vēlēšanos sarunāties – tā šķita Monikai. Pamazām viņa sāka pierast pie aluķēmu draudīgā izskata, un bailes, kas parasti radās viņu klātbūtnē, arī kļuva it kā trauzlākas un pamazām sāka izplēnēt. Nekādu runu par plānoto uzbrukumu nebija, un, spriežot pēc viņu izturēšanās, viņi nemaz negrasījās kaut kur doties.

Monika, protams, redzēja arī vecmāmiņas, bet lielākoties viņas tāpat klusām sēdēja un niekojās ar dārgakmeņiem vai arī slaucīja neredzamus putekļus alu ejās. Savā vecmāmiņā Monika vairs nemanīja to nepatīkamo pārvērtību, kas bija padarījusi viņu līdzīgu aluķēmiem. Tagad tā bija gluži parasta vecmāmiņa – ja neņem vērā to, ka viņa nebija dzirdēta runājam.

Ruta caurām dienām un, kā Monikai reizēm likās, arī naktīm, noņēmas pa slidotavu un, mājās pārnākusi, arvien bija sliktā garastāvoklī, jo triskāršais akssels ne par ko negribēja izdoties...

Savukārt Ērla turpināja uzmākties Monikai, lai viņa paskatās, ko dara Ria.

– Kaut ar pašu Acs kaktiņu, – viņa lūdzās.

– Es nevaru skatīties ar kaktiņu... – atteica Monika. – Vai nu es skatos, vai nē – un šoreiz es neskatīšos vis!

Ērla, kā solījusi, ik dienas devās pie Lojas, bet pagaidām bez panākumiem. Viss jau sākās ar to, ka viņa bija aizmigusi un nogulējusi bez pārtraukuma veselas septiņas dienas. Pēc tam viņa tik tikko atcerējās, par ko bija runa, un Ērlai bija jāstāsta viss no sākuma.

Tikmēr Ralfs eksperimentēja ar pūpēžveidīgajiem. Viņš bija pavisam aizmirsis savas grāmatas un tagad ik ritu, ja vien dubļi ļāva iziet no mājas, devās Me-

žā un pētīja pūpēžveidīgo paradumus. Ruta, Monika un Arvils mēģināja viņu izprašāt, bet viņš bija vai nu ļoti noslēpumains, vai arī viņam vienkārši nebija nekā, ko teikt, un tā nu viņš tikai klusēja.

*

Kādu rītu visi sēdēja pie brokastu galda un ēda omleti.

– Ēdiet, ēdiet, – drūmi skubināja Meža Veča. – Var gadities, ka šī ir jūsu pēdējā omlete...

Arvils gandrīz aizrijās.

– Kāpēc? – viņš iesaucās. – Vai tu gribi teikt, ka mēs drīz mirsim?

– Ne jau jūs... Bet manas vistas gan – tā man šķiet... – saīgusi runāja Meža Veča un paņēma vēl gabaliņu omletes. Kad Mežsargs bija devies prom un Meža Veča pārvācās pie bērniem, viņa atveda līdzī arī savas vistas. Toreiz to bija bijis septiņpadsmit. Šodien bija palikušas vairs tikai astoņas.

– Tas jau pārsniedz saprāta robežas... – Meža Veča burkšķēja. – Sakiet man – cik gan rijīgs var būt viens jenots?!

Visi klusēja. Visbeidzot Ralfs nokrekšķinājās.

– Ne jau viens... Jādomā, viņi ir vairāki.

Meža Veča tā uzsita ar dakšu pa šķīvi, ka Arvils sarāvās, un iesaucās: – Nu ja! Tur jau ir tā lieta! Jenotu te ir vairāk nekā koku, viņi klimst pa krūmiem gar māju un, siekalām pilot, glūn uz manām vistām! Un tad vienā brīdī viņi vairs neglūn, bet klūp tām virsū un stiepj prom uz Mežu... Kaut vilks viņus rāvis....!

Kādu brīdī viņa klusēdama nikni ēda savu omleti un tad turpināja.

– Kā viņi tiek vistu būrī, ko? Es vēl varētu saprast, ka viņi aizstiepj vistas pa dienu, kamēr tās skraidelē apkārt, bet kā gan viņi tiek tām klāt naktīs, kad tās tup būros? Kā tas ir iespējams? Nudien liekas, ka būs vien jāņem vistas uz istabu – jādomā, tur viņi tām klāt netiks...

– Nē, nē, nē! – visi sāka skaļi protestēt. Viņiem nudien tā nelikās laba doma – turēt istabā astoņas vistas. Bez tam, te taču bija arī Bens, šinšilla un Rutas jenots.

– Nu, protams, nē! – atcirta Meža Veča. – Es taču to tikai tāpat vien pateicu!

Bērni samulsuši saskatījās. Kad Meža Veča bija nikna, jēgas viņas teiktajā bija visai maz. Meža Veča ēda, grabinādama ar dakšu pa šķīvi, kamēr Ruta, kas pēdējā laikā bija kļuvusi diezgan nervoza, nosvieda savu dakšu uz galda un, skaļi atgrūdusi krēslu, aizgāja uz savu istabu. Monika un Ralfs saskatījās, un viņi abi domāja vienu un to pašu – šodien visi trakā prātā...

Ralfs, apēdis savu omleti un atteicies no papildporcijas, kuru viņam uzbāzīgi piedāvāja Meža Veča, paziņoja, ka ies uz Mežu paklaidot.

Kad viņš piecēlās no galda, kājās pielēca arī Meža Veča un, noņurdējusi, ka iešot pārskaitīt vistas, izgāja pa durvīm.

Pie galda palika tikai Arvils un Monika. Monika paņēma pannu un uzlika sev vēl mazliet omletes.

– Negribi vēl? – viņa piedāvāja arī Arvilam.

– Labi – varbūt mazdrusciņ, – viņš atteica, paņēma atlikušo omleti un drošības pēc vēl izskrāpēja pannu.

Kad omlete bija apēsta, Monika salika netiros traukus izlietnē un piegāja pie loga. Izskatījās, ka šodien pēc ilgiem laikiem beidzot ir iestājies jauks laiks.

Debesis bija dzidri zilas, un apaļās priežu galotnes izcēlās uz to fona kā zaļas, uz brūngani zeltainiem kociņiem uzspraustas bonbongas. Šur tur starp pakalniem vēl burbuļoja kāds dubļu strautiņš kā atmiņas no pēdējā negaisa, bet tie bija tik sīki un nenozīmīgi, ka likās – tie netiks pat līdz ezeram, kad sūnas tos jau būs iesūkušas sevī.

Debesis nemanīja neviena klabiķa – laikam tie bija iztrakojušies pa vētrām un tagad izmantoja jauko laiku, lai nedaudz atpūstos. Toties pūpēžveidīgie bija kļuvuši aktīvāki, un pat istabā bija dzirdami to plānprātīgie smieklī un spiedzieni, kad tie kā milzīgi, balti astoņkāji skrēja pāri pakalniem vai, tirinādami pseidopodijas, šūpojās zemākajos priežu zaros.

Mājas priekšā plosījās šinšilla un Bens, bet Rutas mazais jenots sakumpušu muguru sēdējā drošā attālumā no abiem un viņus vēroja.

– Ko mēs šodien darīsim? – vaicāja Arvils. Viņam pēdējā laikā bija diezgan garlaicīgi, jo katrs bija aizņemts pats ar savām darišanām, un neviens nepievērsa viņam uzmanību.

Monika pagāja nost no loga un, paķērusi no drēbju pakaramā savu jaku, teica: – Iešu uz Mežu – drīz būšu atpakaļ!

– Brīnišķīgi, – noteica Arvils. – Un ko lai daru es? Labi, tādā gadījumā es iešu Meža Večai palīgā saskaitīt vistas...

Monika iesmējās. – Tur jau laikam tava palīdzība nebūs vajadzīga. Es pat tagad varu tev pateikt, cik to ir – astoņas vai mazāk... – un viņa vēlreiz iesmējās.

Arvils sabozās un devās lejā uz savu istabu, bet Monika izgāja ārā.

Gaiss likās neparasti spīdīgs un tīrs. Smaržoja pēc slapjām un saulē žūstošām sūnām, pēc mitrām priežu mizām un skuļām, un pavisam nedaudz pēc pūpēžveidīgajiem...

Monika uz labu laimi devās pāri priežu pakalniem, un vēl arvien slapjās sūnas nedaudz žļerkstēja zem viņas kājām. Bens, jautri riedams un trenkādams pūpēžveidīgos, šaudījās šurpu turpu, bet Ralfu nekur nemanīja – laikam viņš savos klejojumos bija devies uz citu pusi.

Šur tur dzeltenīgi mirguļoja mēness suņusēnes, bet dienas gaismā nevarēja īsti saprast, vai tās mirdz pašas no sevis, vai vienkārši tādēļ, ka spožie saules stari atspīd no to vēl slapjajām cepurītēm.

Priežu pakalni beidzās un pārgāja zemā, sīku krūmu un jaunu, smuidru kociņu pieaugušā priežu mežā. Zemi klāja biezi mellenāji, un vietumis virs tiem pacēlās zilganzaļi zileņu ceri. Viss bija slapjš, bet Monika bija tā aizsapņojusies, ka pat nemanīja, kā viņai samirkst kājas. Un, tā kā šoreiz viņai līdzī nebija groziņa ar mēness suņusēnēm, tad viņa nemanīja arīdzan, kā novirmo krūmu zari kreisajā pusē un kā šad un tad starp krūmu zariem iezalgojas acis... Izskatījās, ka kāds zogas pa krūmiem viņai līdzī, ne par soli neatpalikdams – bet Monikai par to nebija ne jausmas. Viņa brida pa slapjajām mētrām uz priekšu un pacēla galvu tikai tad, kad kāds, kas stāvēja viņai ceļā, skaļi iesvilpās.

Viņai priekšā, sabāzis rokas bikšu kabatās, stāvēja Ralfs.

– Kas tev noticis? Tu izskaties tā, it kā dzītu kādam pēdas! – viņš smējās.
– Ko...? Nē, nē, es tikai drusku aizdomājos... – Monika atteica.
– Nu, un ko labu izdomāji?
– Ak, neko... Domāju, ko lai mēs iesākam, kad aluķēmi būs atnākuši līdz mums.

– Es arī par to domāju, – sacīja Ralfs un pameta skatienu atpakaļ. – Un tāpēc es gribu tev kaut ko parādīt...

Monika ieintrigēta palūkojās uz Ralfu. – Ko tad? – viņa vaicāja.

– Ejam, tad redzēsi, – Ralfs atteica un pagriezies aizbrida prom pa samirkušajiem mellenājiem. Monika devās viņam pakaļ, bet viņas sekotājs, kas bija lodājis pa krūmiem, tagad likās nozudis, jo krūmi stāvēja nekustīgi.

Monika nosprieda, ka tam noteikti ir kāds sakars ar pūpēžveidīgajiem, jo pēdējā laikā Ralfs ne par ko citu neinteresējās. Varbūt viņš ir atradis kaut ko, kas viņiem palīdzēs pieveikt aluķēmus, jo no vecās Lojas jau nebija nekādas jēgas... Pēdējā laikā Monikai patiešām sāka likties, ka viņa visu to stāstu par aluķēmu aizbaidīšanu ar pūpēžveidīgajiem ir tikai izdomājusi.

– Esmu izsekojis dažus pūpēžveidīgos, – beidzot teica Ralfs, – un atklājis kaut ko līdzīgu bērnistabai...

– Bērnistabai? – brīnījās Monika. – Kā tu to domā?

– Viņiem tur ir tādas kā ligzdas ar olām, un izskatās, ka arī mazie pūpēžveidīgie, kad tie ir izšķīlušies, kādu laiku paliek «bērnistabā». Bet viņus pieskata vairāki pieaugušie pūpēžveidīgie – kaut kas līdzīgs auklēm.

– Tiešām? Redz kā – izrādās, ka arī pūpēžveidīgajiem ir savi bērnodārzi... – smējās Monika. – Mēs tagad ejam uz turieni?

– Jā. Tas nav pārāk tālu no šejienes, – teica Ralfs un pamāja uz kādu visai stāvu kalnu gabaliņu tālāk. – Tur, tajā kalnā.

Kalns viņiem priekšā izskatījās diezgan neparasts. Tas bija stāvs kā siena, un likās, ka tas iet ielokā gluži kā aizsargvalnis, kas apjož pilsētu. Kalns bija apaudzis ar pagaru, koši zaļu zāli un sikiem krūmeļiem, un ik pa brīdim tam pāri nozibēja kaut kas balts – acimredzot pūpēžveidīgie. Diezgan haotiski viņi šaudījās pāri kalnam, un izskatījās, ka viņiem nav nekādu grūtību jozt pa kalnu, kaut arī tas bija tik stāvs.

Nonākuši kalna pakājē, Ralfs un Monika apstājās.

Monika atgāza galvu un palūkojās augšup. Kalns patiešām bija ļoti stāvs un slējās gandrīz vertikāli. Monika pirmo reizi mūžā redzēja tik savādu kalnu, un neizskatījās, ka pa to būtu iespējams uzrāpties.

Laikam Ralfs nojauta, par ko domā Monika, jo sacīja: – Nav tik traki, kā izskatās. Tur augšā var tikt, tikai kāpjot uzmanīgi jāskatās, kur liek kāju. Var arī pieķerties pie krūmiem – tie gan izskatās sīki, bet patiesībā ir ļoti sīkstī... Un vēl man te ir daži spieķi, – to teikdams, viņš izvilka no tuvējiem krūmiem divus paresnus zarus un pasniedza vienu Monikai.

– Galvenais – pārbaudi katru vietu, pirms sper soli, – viņš atgādināja un sāka kāpt augšup.

Zāle bija slapja, un viņa kājas slidēja. Pāris reižu viņš paklupa un vienreiz nošļūca no kalna zemē pavisam. Monika joprojām stāvēja lejā un sarauktu pieri

vēroja viņa centienus pievarēt stāvo kalnu. Beidzot tomēr izskatījās, ka Ralfam ir paveicies, un viņš sasniedza virsotni. Paskatījies lejup uz Moniku, viņš tai pamāja ar roku un sauca, lai tik viņa rāpjas augšā.

Viņa rāpās arī.

Sākumā Monikai kājas slidēja atpakaļ, lai kur arī viņa nostātos, un viņai jau sāka likties, ka nekad neuzkāps kalnā. Taču pēc kāda laika viņa laikam sāka izjust kalnu, jo kājas gluži instinktīvi uzmeklēja stabilāko vietu, un nepagāja ne cik ilgs laiks, kad arī viņa stāvēja kalna virsotnē.

Taču Ralfa tur vairs nebija. Rāpjoties Monika bija pārāk koncentrējusies uz to, lai nepaslidētu, tā ka nebija pamanījusi, kurā brīdī Ralfs nozuda. Paskatīju-

sies visapkārt, viņa ieraudzīja, ka kalna virsotne veido tādu kā terasi, apaugušu ar sīkām eglītēm, bet zemi klāja dzeltenīgi zaļas sūnas un balti ķērpji. Acimredzot Ralfs bija kaut kur tepat starp eglēm.

– Ralf! – Monika pasauca un pagājās dažus soļus uz priekšu. Mazās eglītes, kas bija saaugušas diezgan blīvi, un gludā sūnu un ķērpju grīda izskatījās diezgan nedabiski – likās, it kā kāds te būtu ierīkojis Ziemassvētku eglīšu audzētavu. Monika redzēja, ka te sev mājvietu izvēlējušās daudzas mēness suņusēnes. Saaugušas biezos čemuros, tās mirdzēja gan zilā, gan zaļā, gan sarkanā krāsā un, Monikai tuvojoties, te izdzisa, te iezalgojās vēl košāk nekā vesela gaismu parāde.

Starp mazajām eglītēm kaut kas nozibēja, un parādījās Ralfs. Viņš izskatījās diezgan savādi – tāds kā samulsis, kā izbijies. Brīdī viņš stāvēja, neteicis ne vārda, un tad domīgi pakasīja galvu un sacīja: – Ejam, tev tas jāredz.

Pagriezies viņš spraucās cauri eglītēm, un Monika lida viņam pakal, uzma-
nīdamās, lai kāds Ralfa vaļā palaistais zars netrāpītu viņai sejā. Beidzot viņi iz-
nāca nelielā klajumiņā. Te tāpat auga mikstās sūnas un ķēpji, bet zemē bija vēl
kaut kas, kā nebija citur – žagari. Savākti tādās kā nelielās kaudzītēs, žagari bi-
ja pilnīgi visur. Bet tas vēl nebija viss. Starp žagariem mētājās olu čaumalas.
Baltas, spožas čaumalas bija gan uz žagariem, gan starp tiem – tās bija izšķai-
dītas pa visu laucīti, un olu saturs bija satecējis sūnās. Kādā žagaru kaudzē stā-
vēja milzīgs, melns klabiķis un kaut ko knābāja.

– Tiš! – uzsauca Ralfs. Klabiķis paskatījās uz bērniem ar spožu aci, noklabi-
nāja knābi un, savicinājies spārnus, aizlaidās.

Nebija neviena pūpēžveidīgā. Un nevienas veselas pūpēžveidīgo olas.

– Kas tā par postažu? – vaicāja Monika, platām acīm raudzīdamās vis-
apkārt.

– Nezinu, – pavisam samulsis, atbildēja Ralfs. – Vēl vakar viss bija kārtībā.
Acīmredzot tas ir noticis pavisam nesen.

– Domā, ka te plosījušies klabiķi? – jautāja Monika, uzkāpdama kādai čau-
malai. Kraukšķēdama tā sašķīda zem viņas kājām.

– Nezinu... Var jau būt... – Ralfs šaubīgi novilkā. – Bet kāpēc tad te ir viens
pats klabiķis? Viens pats klabiķis nevarēja šito visu sastrādāt. Un kur ir paliku-
ši maziņie pūpēžveidīgie un aukles?

– Droši vien vai nu aprīti, vai aizmukuši, – noteica Monika, paraustīdama
plecus. Jā, nekādu citu iespēju nevarēja būt.

– Divaini... – joprojām neticīgi teica Ralfs. – Bet atceries, kā bija toreiz, kad
klabiķi uzklupa pūpēžveidīgajiem – viņu bija briesmīgs bars, un tad vēl visa tā
ķērķšana un klabināšana – to nevarētu nepamanīt. Un šodien es neesmu ma-
nījis neko tamlīdzīgu.

– Varbūt, ka tas notika nakti...? – minēja Monika.

– Var jau būt... – atkal ne visai pārliecināti norūca Ralfs.

Brīdi viņš stāvēja, saraucis pieri un kaut ko drūmi domādams, un tad bei-
dzot atmeta ar roku. – Nu ko, te mēs vairs neko nevaram darīt. Ejam atpakaļ!

Viņi atkal devās cauri jauno eglīšu audzei un rāpās no kalna lejā. Izrā-
dījās, ka nokāpt bija vēl grūtāk nekā uzrāpties augšā, jo kājas slidēja vēl
daudz trakāk. Monika aptuveni no kalna vidus nošļūca lejā uz dibena, un nū-
ja izslidēja viņai no rokām un uzkrita uz galvas Ralfam, kurš iebrēcās un pa-
muka malā.

Mājās ejot, Ralfs bija diezgan drūmā omā. Viņš nevarēja saprast, kā iespē-
jams vienā mirkli pārvērst pūpēžveidīgo olu glabātavu un bērnistabu tādā pos-
ta ainā. Bez tam šis klabiķis izskatījās iemaldījies šeit gluži nejauši. Viņš neiz-
skatījās arīdzan pēc tāda, kurš būtu tikko izdzēris pārsimts olu...

– Nekreņķējies, citur droši vien ir vēl citas bērnistabas, – mierināja Monika.

– Droši vien, – piekrita Ralfs. – Bet kāda iespējamība, ka es tās atradišu?
Droši vien tās nav visas vienā Meža pusē, un šī bija vietējā bērnistaba. Pilnīgi
iespējams, ka nākamā atrodas simtiem kilometru attālumā...

Monika gāja pa slapjajām melleņu mētrām un beidzot sajuta, ka viņai salst
samirkušās kājas un arī sēžamvieta, uz kuras viņa bija šļūkusi pa kalnu.

– Kāpēc tu tā uztraucies? – viņa beidzot jautāja. – Tie taču ir tikai pūpēžveidīgie. Pats atceries, ko stāstīja Ērla – ja ap viņiem šad un tad nepamielotos klaubiņi un citi zvēri, viņi drīz pārpludinātu visu mežu.

– Mani neuztrauc tas, ka viņi varētu izmirt, – sacīja Ralfs. – Bet tā bērnistaba bija ļoti laba vieta novērošanai. Es varēju sēdēt eglītēs, un viņi par mani neļikās ne zinīs. Un es esmu šo to par viņiem uzzinājis...

– Ja? Kaut ko noderīgu?

– Kaut es to zinātu... – nopūtās Ralfs. – Kamēr vecā Loja nesāks kaut ko atcerēties, man nebūs ne jausmas, vai es skatos virsū mūsu glābiņam pret aluķēmiem, vai vienkārši kaut kādām nenozīmīgām pūpēžveidīgo izdarībām... Piemēram, es zinu, ka, kamēr viņi ir maziņi, viņi ēd mēness suņusēnes.

– Ej nu? – brīnījās Monika. – Tad tāpēc tur to bija tik daudz?

– Jā, man liekas, viņi tās speciāli tur audzē – lai tikko izšķīlušāmie pūpēžveidīgajiem būtu ko ēst. Un, kad viņi ir badā, viņi tā jocīgi raustās. Pseudopodijas viņiem tad ir tik tikko sākušas veidoties, un viņi patiešām visvairāk atgādina pūpēžus – tādas mazas, apaļas, baltas bumbiņas... Un tad nu viņi tirina tās savas svaigi izaudzētās pseudopodijas, un tūlīt kāda aukle skrien uz eglītēm pēc mēness suņusēnēm. Pašas aukles ēd žagarus – tie reizē kalpo kā ligzda un kā uzkoda pieaugušajiem pūpēžveidīgajiem. Un man ir aizdomas, ka tās eglītes arī ir sastādījuši viņi – jo reizēm viņi uzklūp kādai pavisam jauniņai eglītei un izgrauž tai saknes...

– Vai, cik šausmīgi... – nodrebinājās Monika. – Nabaga eglītes...

– Nu ko tur... – Ralfs paraustīja plecus. – Mēs taču arī ēdam salātus...

Pie priežu pakalniem viņi šķirās – Ralfs gribēja doties atpakaļ uz mājām, bet Monika nolēma aiziet līdz egļu biezoknim. Tāpat vien – paskatīties, kā klājas

viņas suņusēnēm, kas ar visu spainīti bija paslēptas pie ieejas biežoknī. Taču viņa pat nepaspēja spainīti uzmeklēt, kad no egļu biežņas kāds uzsvilpa.

Monika sastinga, bet tad, apjēgusi, ka aluķēmi nemūžam viņai nesvilptu, pānācās tuvāk tumšajai egļu sienai un pasauca: – Musi, tas esi tu?

Tas patiešām bija viņš. Viņa baltais kažociņš tagad bija netīri pelēks, un vilna saķepusi slapjās šķipsnās. Līdzams ārā no biežokņa, viņš šķaudīja un, apsēdies uz kāda celma, sāka izgriezt savas garās, plušķainās ausis. No tām iztecēja ūdens straumīte un plīkšķēdama ielija peļķē pie celma.

– Tu esi apaukstējies, – sacīja Monika, sarauktu pieri noraudzīdamās, kā peļu lācītis tric un dreb, laiku pa laikam nošķaudīdamies. Rozā deguna galā karājās pile, un viņa lielās, brūnās acis tagad izskatījās vēl lielākas – tās likās valgas un drudžaini mirdzēja.

– Tev vajadzētu sēdēt siltumā un dzert karstu aveņu tēju, nevis blandīties apkārt pa slapjiem mežiem, – aizrādīja Monika.

– Es zinu... Apči!! – peļu lācītis teica un nodrebējās. – Bet ko es varu darīt? Es nevaru sēdēt pie kamīna un gaidīt, kad aluķēmi ieradīsies mani savākt.

– Tas, ka tu pāris dienu pavadītu mājās siltumā, aluķēmiem noteikti nevarētu tapt zināms, – teica Monika.

– Kā nu ne? Kā tad nu ne? – uztraucās Musis. – Viņiem viss top zināms *uzreiz!* Vēl joprojām viņi ir atstājuši vienu izlūku, kas turpina mani vajāt, tā ka liec mani mierā un nemaz nemēģini mani kaut kur ievilināt!

– Labi, labi... Tikai nomierinies, – Monika mēģināja pieklusināt satraukto peļu lācīti. – Kas tad jauns dzirdēts par aluķēmiem? Vai viņi patiešām domā mums uzbrukt? – viņa vaicāja, atcerēdamās redzēto pie aluķēmiem un to, kā tie vienā mierā bija noņēmušies ap saviem darbiem, nemaz neizskatīdamies pēc tādiem, kas grasītos kaut kur doties...

– Kā tad, ka domā, – atteica peļu lācītis un iepleta acis – sak, kā gan Monika par to vēl varēja šaubīties. Bet Monikai ne prātā nenāca izklāstīt viņam, kādēļ viņa šaubās.

– Man šķiet, viņi tikai gribēja nogaidīt, kamēr beigsies visas lielās rudens vētras, – sacīja Musis. – Un tad viņi var būt klāt kuru katru brīdi.

– Cik ilgā laikā viņi var atnākt? – jautāja Monika.

Musis sakrunkoja pieriti un sāka domāt, kaut ko pie sevis murminādams un pieliekdams pirkstus.

– Pāris dienas, kamēr tiek līdz pirmajām bērzu birzīm... tad kāda nedēļa līdz Robežkalniem... tad vēl pāris dienas līdz Klejojošo krūmu audzēm... divas nedēļas (ja laiks ir labvēlīgs) līdz Vējainajam virsājam un tad vēl kādas pāris nedēļas...

– Tik ilgi? – brīnījās Monika. Viņa nekad nebija domājusi, ka aluķēmu klinšu krāvumi ir tik tālu. Ar Aci viņa tur varēja nokļūt vienā mirklī, un likās neapverami, ka patiesībā līdz tūrienei bija tik milzīgs attālums.

– Un kā tad tu biji iedomājusies?! – izbrīnīts iesaucās peļu lācītis. – Troglo dītu klinšu alas taču ir pašā Meža malā – tālu, tālu...

– Njā... – noņurdēja Monika. – Saki man – vai tiešām tu nezini ko tādu, kas varētu mums palīdzēt?

– Es taču tev teicu – tur neko nevar darīt. Ja trogloditi atnāks līdz šejieni, tad labi nebūs... Jums tūlīt pat jādodas no šejienes prom!

– To nu gan mēs nedarīsim, – jautri attrauca Monika. – Mēs esam šo to uzzinājuši, tā ka mēs neesam gluži bezpalīdzīgi, pat ja aluķēmi patiešām atnāks līdz šejieni. – Te viņa apklusā – kaut kā viņa nebija īsti droša par to, vai drīkst visu stāstīt citiem, pat ja tas būtu peļu lācītis. Bet peļu lācītis likās stipri satraucies. Viņš pielēca kājās, pieskrēja pie Monikas un, nervozi miņādamies, blenza uz viņu ar savām milzīgajām, spīdīgajām acīm.

– Ko tu saki? Ko tad jūs esat uzzinājuši?

Monika brīdi vilcinājās, bet tad tomēr nolēma pastāstīt seno teiksmu, ko viņiem bija izstāstījusi vecā Loja. Galu galā varēja taču gadities, ka arī peļu lācītis to zināja, tikai bija piemirsis, un iespējams, ka viņš zinās, kā īsti pūpēžveidīgie var aizbaidīt aluķēmus.

Kad viņa bija savu stāstu beigusi, peļu lācītis atkal aizgāja apsēsties uz celma un iespieda zodu ķepās. Brīdi viņš tā sēdēja, iegrimis domās, bet Monika nepacietīgi viņu vēroja un beidzot jautāja: – Nu, vai tu vari iedomāties, kas tas ir, kas aluķēmiem nepatik pie pūpēžveidīgajiem?

Musis pakratīja galvu.

– Nav ne jausmas. Bez tam es tādu teiksmu dzirdu pirmo reizi, un man šķiet, ka tā ir tīrais izdomājums... Jūsu vietā es nepaļautos uz tik nedrošu aizsarglīdzekli – galu galā var izrādīties, ka tas viss ir aplamības. Turklāt jūs taču nemaz nezināt, par ko īsti tur ir runa. Tas taču var būt jebkas – sākot ar pūpēžveidīgo ādas vairogiem un beidzot ar bultām, kas pilnmēness nakti izgremtas no viņu kauliem...

Monika iesmējās. – Vai tad pūpēžveidīgajiem ir kauli? – viņa jautāja.

– Vai tad ne? – atjautāja Muisis. – Vai tad tu domāji, ka viņiem ir asakas?? Visiem ir kauli. Kāpēc gan lai pūpēžveidīgajiem tādu nebūtu...

– Jā, patiešām... Kāpēc gan ne? Un tomēr es domāju, ka vecā Loja runāja taisnību – tas ir, ka kaut kas tāds patiešām ir noticis. Un kuru katru brīdi viņa var atcerēties, kas tur īsti bija – un tad aluķēmi var nākt kaut vai nākamajā dienā – mēs viņus pienācīgi sagaidīsim!

Muisis sēdēja uz celma un purināja ausis, mēģinādams tās izžāvēt. Siku pilienu mākonis virmoja no viņa plīvojošajām ausīm uz visām pusēm.

Monika nosprieda, ka no peļu lāciņa neko prātīgu neuzzinās, un nolēma doties uz mājām, citādi arī viņa dabūs iesnas – stāvot slapjajās sūnās, kājas viņai noteikti nebija kļuvušas sausākas.

– Labi, es tad nu iešu, – viņa sacīja. – Ja tu pārdomāsi, tu vienmēr vari iegriezties pie mums.

– Es nepārdomāšu, – atteica peļu lācītis un nošķaudījās tā, ka ausis apsviedās otrādi. – Man vēl arvien gribas dzīvot... Lai cik tas reizēm būtu nepatīkami... – un viņš vēlreiz nošķaudījās.

– Kā zini, – noteica Monika un devās projām, bet Muisis ielida biezoknī.

Mājās pārnākusi, Monika atrada Ralfu iegrimušu kādā biezā grāmatā par dimantu meklētājiem. Monikas vienīgais komentārs bija – ja kāds meklē dimantus, lai iet pa taisno pie aluķēmiem, bet Ralfs tikai nošķācās, lai ļaujot viņam

lasīt, tā nu Monika gāja uz savu istabu. Rutu nekur nemanīja – skaidrs, ka viņa bija slidotavā. Pēdējā laikā viņa nemitīgi atgādināja, ka tuvojas decembris un ka viņai palicis pavisam maz laika, kaut gan Monikai likās, ka līdz divdesmitajam decembrim, kad bija paredzētas sacensības, laika vēl bija atliku likām.

*

Nākamais rīts iesākās diezgan trauksmaini.

Pulksten astoņos Monikas un Rutas istabā iebrāzās Ērla un paziņoja, ka ir noticis uzbrukums vecajai Lojai. Tūlīt tika atsaukti arī Ralfs ar Arvilu, un viss rīts pagāja dedzīgi apspriežoties.

– Tas notika vakar vakarā, – stāstīja Ērla, – kad visi jau kurināja ugunsķurkus un sāka gatavot vakariņas. Pēkšņi atskanēja drausmīga spieģšana, un sākumā visi nodomāja, ka kaut kur tuvumā daudzās pūpēžveidīgie, bet tad kāds atpazina vecās Lojas balsi. Tūlīt mēs visi drāzāmies uz viņas māju skatīties, kas šai noticis. Aizskrējuši redzam – vecā Loja sēž savas būdas priekšā un spiedz pilnā rīklē, bet šai apkārt loku lokiem sastādītas veselās rindas mēness suņusēņu. Kad mēs atskrējām, zaļās suņusēnes sāka spīdēt tā, ka man likās – tās tūlīt aizdegies, bet vecā Loja laikam bija uz brīdi zaudējusi sajēgu, jo, mūs ieraudzījusi, sāka spiegt vēl trakāk. Beidzot vienai viņas bijušajai kopējai izdevās šo nomierināt, un viņa pastāstīja, ka pirms brīža viņai mēģinājis uzklupt aluķēms.

– Ej nu? – brīnījās Monika. – Vai tad viņi tā klist apkārt pa mežiem? Es biju domājusi, ka viņi vēl joprojām ir savās alās.

– Tur jau tā lieta, ka parasti viņi nemēdz tā klaiņot apkārt, – piekrita Ērla. – Un, cik mēs sapratām no Lojas, tad tur bija bijis tikai viens pats aluķēms. Pa vienam viņi vispār nekad nemēdz klejot, ja nu tikai tad, kad pārvēršas par zvēriem, lai mānītu mežaļaudis... Tā nu viņš bijis pielavījies, un vecā Loja uzreiz kritusi panikā, bet, tā kā viņa jau bija pamanijusies savākt sev apkārt krietni daudz mēness suņusēņu, tad arī aluķēms pārāk ilgi neesot izturējies, un drīz vien pats laidies lapās.

– Tad jau mēness suņusēnes palīdz tīri labi, – sacīja Ralfs.

– Jā, bet tikai tad, ja aluķēmu ir maz. Jūs taču redzat, kā tas ir – lai aizbaidītu vienu pašu aluķēmu, vajag briesmīgi daudz to sēņu, un mēs taču nevaram staigāt pa Mežu, staipīdami sev līdz tonnām suņusēņu...

– Nevaram gan... Nu, un kā tad viss beidzās? – Ralfs jautāja.

– Nekā... Pagāja labs laiciņš, iekams vecā Loja nomierinājās, bet tad sāka satraukties arī pārējie cieminieki. Viņi sāka spriest, ka, ja te klejo viens aluķēms, tad gan jau kaut kur tuvumā ir arī citi, un tā nu šorīt agri visi izklīda pa Mežu lasīt mēness suņusēnes – kā nekā vismaz kaut kāda aizsardzība...

– Jā, lai nu kā, mums no visas šīs jēzgas ir vismaz viens labums, – noteica Ruta.

– Kāds tad? – vaicāja Arvils.

– Nu kā – tagad mēs varam būt droši, ka vecā Loja zina kaut ko tādu, no kā aluķēmi baidās. Citādi taču viņi nebūtu steigusies tai uzklupt.

– Domāju, ka tev taisnība, – piekrita Ralfs. – Un tad vēl tas atgadījums ar bērnistabu...

Acīmredzot pārējie nesaprata, par ko ir runa, un Ralfam vajadzēja izstāstīt, kas bija atgadījies vakar, kad viņi ar Moniku bija devušies uz pūpēžveidīgo «bērnistabu»... Viņš izstāstīja arī to, kā, viņiem ierodoties, ar olu atliekām tur vēl bija mielojies viens klabiķis, bet ka viņam tomēr šķiet, ka tie nav klabiķu posta darbi.

– Ziniet, es arī domāju, ka tie nevar būt klabiķi, – teica Ērla. – Klabiķi nez kāpēc reti kad uzklūp pūpēžveidīgo audzētavām, varbūt tāpēc, ka tās tiek ierīkotas tad, kad lielākā daļa klabiķu jau ir pūpēžveidīgos atēdušies. Bez tam, ja vainīgie būtu klabiķi, jūs tur būtu redzējuši vairāk par vienu vien putnu...

– Kurš arīdzan neizskatījās īpaši pārēdies... – piebilda Monika.

– Tieši tā, – teica Ērla. – Tad tur būtu pilns ar spalvām, un droši vien viņi turpat slaistītos apkārt – ar pilniem vēderiem jau nekur negribētos lidot. Jūs taču tur neredzējāt spalvas?

Monika ar Ralfu noliedzoši pakratīja galvas.

– Nē, nevienas pašas, – teica Monika.

– Es patiešām domāju, ka tie ir bijuši aluķēmi, – sacīja Ērla.

– Beidz! – iesaucās Arvils. – Tad nu gan viņi ir kļuvuši briesmīgi aktīvi. Tas jau kļūst bīstami.

– Jā, izskatās, ka mēs esam uz pareizajām pēdām, – sacīja Ralfs. – Bet no tā visa nebūs nekāda labuma, ja vecā Loja beidzot nepiepūlēs savas smadzenes un nesāks kaut ko atcerēties...

Monika sēdēja gultā un knibināja nagus. Viņa izmisīgi domāja, ko darīt – stāstīt par peļu lācīti, vai nestāstīt... No vienas puses, būtu nelāgi pievilt viņa uzticību un apdraudēt viņu ar aluķēmu uzbrukumu – sevišķi jau tagad, kad aluķēmi patiešām ir sākuši uzdarboties. Bet, no otras puses, lācītis taču noteikti varētu būt viņiem noderīgs. Bija manāms, ka viņš kaut ko zina, bet negrib stāstīt, jo šausmīgi baidās no aluķēmiem... Bet, ja viņi būtu visi kopā, tad taču būtu daudz vieglāk cīnīties nekā tad, ja viņi katrs kultos kā prazdams... Bez tam neizskatījās, ka viņam tur, Mežā, klātos pārlietu labi, un viņa bailes nākt uz Mežsarga māju patiešām bija nedaudz neizprotamas... Visbeidzot Monika izlēma, ka, pastāstot draugiem par peļu lācīti, viņa tam nevar nodarīt pāri, un sāka runāt...

Kad viņa apklusā, sākās neliels ļembasts, tā ka pat Meža Veča pavēra durvis, lai paskatītos, kas pie viņiem notiek. Pēc tam visi nedaudz pieklusā, kaut arī vēl joprojām gribēja runāt visi reizē.

Tikai Ērla sēdēja klusu un rauca degunu. Kad visi bija norimuši, arī viņa atvēra muti, un viņas teiktais visus pārsteidza.

– Pirmo reizi mūžā es dzirdu par tādiem peļu lācīšiem, – viņa sacīja.

Arvils iesmējās un pārsteigts uz viņu paskatījās.

– Kā tas var būt? – viņš jautāja. – Tu taču dzīvo Mežā! Kā tu vari nezināt, kas vēl te dzīvo?

– Tur jau tā lieta – man šķiet, es ļoti labi zinu, kas te dzīvo, – pūcīgi sacīja Ērla. – Un tomēr par tādu peļu lācīti es nekad neesmu dzirdējusi... Kā tu teici, kāds viņš izskatījās?

– Tāds smieklīgs, ar baltu, nedaudz viņnainu kažociņu, garām, pūkainām

ausīm un milzīgām, brūnām acīm, – sacīja Monika. – Šausmīgi milīgs. Un jocīgs.

– Un pie tam runājošs, – sminēdams noteica Ralfs. – Jā, vai tas nav divaini, ka tu nekad neesi pat dzirdējusi par tādu miļu, nedaudz smieklīgu un turklāt runājošu radījumu, kaut arī visu mūžu esi dzīvojusi Mežā? – viņš vaicāja Ērlai.

– Ko tu ar to gribi teikt? – aizdomīgi jautāja Ērla.

– Man liekas, jūs visi ļoti labi saprotat, ko es gribu teikt, – sacīja Ralfs. – Un tieši tāpēc viņš arī negribēja, lai Monika kādam par viņu stāstītu – jo tad atklātos, ka tādi kā viņš nemaz Mežā nedzīvo, un viņš tiktu atšifrēts.

– Tu gribi teikt... – noelsās Arvils un nobālēja, – ka tas bija aluķēms?

Ralfs pamāja ar galvu, un arī Ērla piekri-toši palocīja galvu, bet tad iejaucās Monika.

– Nē, nē, tas nu gan nevar būt, – viņa teica. – Tad taču es to būtu sajutusi – tās bailes, kas rodas aluķēmu klātbūtnē, nav iespējams sajaukt ne ar ko citu, es jau nu to zinu gan.

– Bet tu taču stāstīji, ka pirmajā reizē, kad tu satīki Musi, tu arī sajuti kaut ko līdzīgu, – atgādināja Ērla. – Un arī otrajā reizē.

– Nu jā, bet viņš stāstīja, ka viņu vajā tas aluķēms, – teica Monika un atkal pakratīja galvu. – Nu nē... Muis pavisam noteikti nav nekāds aluķēms, es par to esmu pilnīgi pārliecināta.

– Bez tam, – ieteicās Ērla, – jūs laikam esat aizmirsuši, ka tās bailes, kas nāk no aluķēmiem, nav vienmēr un visur vienādas. Viņi tās var gan pastiprināt, gan noslāpēt. Tad, kad viņi dodas uzbrukumā, viņi tās pastiprina, bet, kad grib, lai tu noticētu kaut kādam *peļu lācītim* (manu dieniņ, kas par vārdu...) – tad noņem tās pavisam.

Bet Monika nebija pārliecināma.

– Kas par muļķībām! – viņa iesaucās. – Peļu lācītis ir tikai un vienīgi peļu lācītis un nekāds nebūt aluķēms! Un Ērla par viņu neko nav dzirdējusi, jo viņš visu laiku ir sēdējis iespundēts pie aluķēmiem...

– Un ko tad viņš tur darija? – sminēdams vaicāja Ralfs.

– Nu zini, to nu gan es viņam neprasīju! – atcirta Monika. – *Pastāsti, kā tu jauki pavadīji laiku pie aluķēmiem* – vai tu gribēji, lai es to viņam pavaicāju?!

– Nu labi, man vienalga, ko viņš tur darijis... – noteica Ralfs. – Bet viņam pienācis laiks nedaudz paciemoties pie mums – pārmaiņas pēc...

– Kā tā? – jautāja Monika.

– Ja viņš patiešām ir tā sauktais peļu lācītis, tad viņš pastāstis mums, ko labu ir iemācījies, dzīvodams aluķēmu gūstā, bet, ja viņš tomēr ir aluķēms – vēl jo labāk! Tad mēs viņam varēsim pavaicāt, kāpēc viņiem bail no pūpēžveidīgajiem.

– Tā jau nu viņš tev teiks... – iespurdzās Arvils.

– Lai tikai pamēģina neteikt, – draudīgi noteica Ralfs. – Es viņam...

– ...uzrīdīšu savu žurku! – pabeidza Ruta, un visi iesmējās.

– Cik reizes es jums varu atkārtot, ka tā nav nekāda žurka! – Ralfs sirdīgi aizrādīja. – Tā ir šinšilla!

– Jā... Visu šinšillu šinšilla... – ļoti svinīgi teica Ruta, un atkal visi sāka ķiķināt.

– Viņš nenāks pie mums, – sacīja Monika. – Es taču jums stāstīju, ka es jau viņu aicināju, bet viņš nenāca. Baidās.

– Skaidrs, ka baidās, – sacīja Ralfs. – Jo tad mēs uzreiz būtu sapratuši, kas par lietu, un viņš vairs nevarētu stāstīt tev visādas pasakas par aluķēmu uzbrukumu.

– Jā, starp citu, – ieteicās Ērla. – Tas, ka viņš, runājot par aluķēmiem, visu laiku sauca viņus par troglodītiem, arī ir zīmīgi. Tikai aluķēmi paši sevi tā sauc – viņi nevar ciest, ja citi viņus saukā par aluķēmiem.

– Redzi! – iesaucās Ralfs. – Tā ka nav nekādu šaubu par to, kas viņš ir patiesībā!

– Nu, vai ziniet! – protestēja Monika. – Tie taču nav nekādi pierādījumi – jūs vienkārši miniet!

– Noķersim viņu, un tad nevajadzēs vairs minēt, – ieteica Ralfs.

– Jā... – domīgi novilkā Ērla. – Tomēr tas ir divaini, ka viņš tā mēģināja aizvilināt jūs visus projām ar parastu iebiedēšanu. Itin kā viņi nemaz negribētu nākt un cīnīties. Izskatās, ka viņi nemaz tik droši par sevi nejutās...

– It sevišķi jau tagad, – piebilda Ralfs. – Kad mēs sākam par viņiem šo to uzzināt.

Ruta labu brīdi bija klusējusi, un tagad viņa beidzot ierunājās.

– Kā jūs domājat viņu noķert? – viņa jautāja.

Iestājās klusums, kamēr visi prātoja. Patiešām, kā lai noķer kaut ko, kas, ļoti iespējams, bija aluķēms? Līdzko viņš saprastu, kas notiek, viņš tūlīt iedvestu viņiem tās drausmīgās bailes, un viņi kliegdami aizlaistos sazin kur... Vajadzētu viņu iemānīt ar viltu – bet vai aluķēmu vispār varēja tā iemānīt? Un, ja varēja, tad – kā? Viņu droši vien nevarēja iemānīt ar našķi un viņu nevarēja pievilināt ar naudu... Varbūt, ka viņu varētu iemānīt ar vecmāmiņu, bet visas vecmāmiņas jau bija pie aluķēmiem... Jā, te bija, ko palauzīt galvu...

Pagāja krietns laiciņš, un Monika juta, ka viņai sāk sāpēt galva. Vispirms jau viņa nepavisam nebija pārliecināta, ka Musis patiešām ir aluķēms, bet viņai nebija arīdzan neviena argumenta, kas liecinātu par pretējo. Un viņai nebija ne jausmas, kā viņu varētu ievilināt un vai to vispār vajadzētu darīt. Ja nu viņi noķer Musi, iespundē kaut kur, un beigu beigās izrādās, ka tas ir tikai peļu lāci-

tis, un aluķēmi atnāk un viņu nolaupa, kamēr viņš bezpalīdzīgi kaut kur tup iespundēts...

Monika nopūtās. Tas noteikti nebija kaut kas tāds, ko varēja atrisināt vienā mirklī...

Arī pārējiem neklājās vieglāk. Likās, ka nevienam nenāk prātā neviena jēdzīga doma. Ralfs, sarauktu pieri, sēdēja un elsa, Ērla pa kādu siku caurumiņu vilka no spilvena laukā dūnas, Ruta kodija lūpu, bet Arvils ar tukšu skatienu blenza uz gulbjiem vitrāžā...

– Man šķiet, ka tā mēs neko neizdomāsim, – beidzot sacīja Ralfs. – Droši vien Monikai būs vēl jāpaskatās ar Aci, kas notiek pie aluķēmiem, un jāmēģina izdibināt, kas viņus interesē...

– Kas viņus interesē?! – ironiski iesaucās Monika. – Vecmāmiņas, protams!

– Bez vecmāmiņām... – teica Ralfs.

– Labi... To es, protams, varu darīt, – sacīja Monika. – Pieņemsim, ka es kaut ko arī izdibināšu, bet tas taču darbosies tikai tad, ja Musis patiešām būtu aluķēms, bet viņš nav aluķēms!

– Neesi tik pārlicināta, – iebilda Ērla.

– Un galu galā – ar kaut ko taču mums ir jāsāk, – sacīja arī Ruta.

– Labs ir, tad tā arī darīsim, – beidzot piekrita Monika, un tā nu viņi bija vienojušies.

– Šovakar pat, – teica Ralfs, – kad Meža Veča būs nolikusies gulēt.

Ērla bija diezgan vilusies, jo viņa visu laiku ilgojās palūkoties, kā tad notiek slavenā skatīšanās ar Aci, bet kā par spīti tā vienmēr notika vēl vakaros, kad viņa jau sen bija savās mājās. Taču šoreiz viņa nolēma izlūgties atļauju savējiem palikt pa nakti pie Rutas un Monikas un nelaist garām tādu pasākumu. Pārējie gan mēģināja viņai iegalvot, ka no malas tik un tā nekas nav redzams un ka visi prieki (Monika sašķobīja ļoti sašutušu grimasi pie vārda «prieki») tiek Monikai, bet Ērla, protams, nebija pārlicināma.

Tādēļ viņi norunāja tikties vakarā, bet dienu pavadīja, kā nu kuram tik. Ruta ar Ērlu tūlīt pēc brokastīm devās uz slidotavu, bet Monika – paklaiņot pa Mežu – kas zina, varbūt izdosies satikt Musi un vēl kaut ko no viņa uzzināt. Viņa ne par ko negribēja ticēt, ka peļu lācītis varētu būt pārvērties aluķēms. Viņa jau nu gan bija redzējusi aluķēmus un zināja, kā tie uzvedas un kā sarunājas – peļu lācītis bija pārlietu atšķirīgs – galu galā, var izmainīt izskatu, bet nevar tik ļoti lielā mērā izmainīt uzvedību...

Tā domāja Monika, dodoties uz Mežu, bet šodien viņai neveicās, jo no peļu lāciņa nebija ne vēsts.

*

Ērla ieradās, kad visi sēdēja pie galda un ēda vakariņas. Kad pavērās durvis, Bens, kas bija ar purnu racies pa savu ēdiena bļodu, cerēdams atrast vēl kādu labi paslēpušos gaļas gabaliņu, slinki pacēla galvu, bet, ieraudzījis, ka tā ir tikai Ērla, atkal nodūra galvu un turpināja rakāties pa bļodu.

Vakariņās bija ķirbju biezeņzupa. Kad Ērla apsēdās pie galda, Meža Veča aizgāja pēc vēl vienas bļodiņas, bet Ērla, saodusi ķirbjus, izmisīgi sāka gudrot

kādu pieklājīgu iemeslu, lai atteiktos no savas vakariņu tiesas. Ķirbjus viņa nevarēja ciest ne acu galā. Kad Meža Veča jau pasniedzās pēc smeļamās karotes, lai ielietu zupu Ērlas bļodiņā, Ērļa izgrūda kaut ko līdzīgu «pru, pru, pru», tā ka Meža Veča pārsteigta sastinga ar karoti pusceļā un palūkojās uz meiteni.

– Es... ēēē... – stostījās Ērļa, – nedrīkstu ēst pēc septiņiem vakarā – tas var samaitāt manu figūru...

Ralfs un Arvils iespurdzās, bet Monika sparīgi košļāja maizes šķēli, kaut arī mutes kaktiņi sāka vilkties uz augšu nodevīgā smaidā. Bet Ruta, sev pašai par nelaimi, metās vidū.

– Jā, jā, – viņa sacīja, garšīgi iestrēbdama zupu. – Tas ir daiļslidošanas dēļ... Ja Ērļa sāks ēst pēc septiņiem vakarā, viņa drīz pārvērtīsies par kaut ko līdzīgu mucelei, un tad jau vairs nekādas slidošanas... – To teikdama, viņa apmierināti čāpstināja – viņai atšķirībā no Ērlas ķirbji – un it sevišķi ķirbju biezeņzupa – garšoja gaužām labi...

– Kā tad tā? – jautāja Meža Veča, aizdomīgi raukdama pieri. – Ja jau Ērļa nedrīkst ēst pēc septiņiem vakarā – vai tad tu to drīksti? Cik es zinu, tu arī slido, vai tad nē? Un es negribētu, lai tu manis dēļ kļūsti resna kā mucele un zaudē visas iespējas piedalīties divdesmitā decembra sacensībās! Nē, nē – es to nepārdzīvotu... Manas vainas dēļ... – tā purpinādama, viņa atņēma Rutai bļodiņu un nolika to zemē. Tūlīt pat pie tās pieskrēja Ralfa šinšilla un metās kāri šmakstināt.

Ruta izskatījās tik apstulbusi, ka Ralfs, Monika un Arvils neizturēja un sāka skaļi smieties, bet Meža Veča pagrieza bērniem muguru, lai viņi neredzētu, ka arī viņa klusiņām ķiķina. Kaut arī viņa nebija nekāda vecmāmiņa, viņa tomēr šo to zināja par bērniem un par to, kas šiem dažu labu reizi bija aiz ādas...

– Diemžēl, – Meža Veča teica Ērlai, – šovakar mums ir tikai ķirbju zupa. Ja būtu vēl kas cits, es tev labprāt piedāvātu – esmu pārliecināta, ka kaut kas cits tavai figūrai noteikti nekaitētu... – Ērļa, to dzirdot, nedaudz piesarka, bet Meža Veča turpināja: – Bet, tā kā manas vistas ir gājušas mazumā, tad šovakar nekā labāka nav. Vistas man nu vairs ir tikai septiņas, un tās pašas ir tā iebiedētas, ka ne par ko negrib dēt. Jenoti šogad nez kādēļ ir kļuvuši sevišķi neganti...

– Jā, tā ir, – piekrita Ērļa, izklaidīgi knibinādama maizes šķēliti. Laikam jau arī maize figūrai nekādi neskādēja... – Arī ciemā šogad jenoti uzdarbojas diezgan pamatīgi – atslēdzniekiem ir nācies kārtīgi noņemties, nomainot slēdzenes.

– Ahā! – iesaucās Meža Veča un atkal uzblieza ar karoti pa šķīvi tā, ka Arvils palēcās. – Tad arī līdz jums viņi ir tikuši – šitie razbainieki!

– Kā nu ne, – sacīja Ērļa. – Šogad jenotiem ir cāļu gads – tur nu neko nevar darīt...

– Bet paklau, – paliekusies uz Ērlas pusi, satraukti sacīja Meža Veča, – viens gan man nav skaidrs... Kā viņi tiek būros?

Ērļa iesmējās. – Un jūs to nezina? – viņa smējās. – Kur ir jūsu vistas?

– Ārā, būrī, – atteica Meža Veča.

– Labs ir, tad gaidiet, – iesaucās Ērļa un izmetās ārā.

– Kas viņai padomā? – brīnījās Meža Veča, kad aiz Ērlas bija aizcirtušās durvis.

Nevienam nebija ne jausmas, bet ilgi viņiem nenācās minēt, jo tur jau Ērla atkal nāca, aizsūsusies stiepdama milzu būri ar septiņām satrauktām vistām un vienu ne mazāk satrauktu gaili. Viņa iestiepa būri istabas vidū un diezgan nesaudzīgi nometa to uz grīdas, kamēr vistas savu attieksmi pret šādu izturēšanos pauda ar skaļu un sašutuma pilnu ķērkāšanu un klukstēšanu. Tad Ērla piesteidzās pie dīvāna, kur stūri klusām šņākāja Rutas jenots un tāpat, bez liekām ceremonijām, sakampa to aiz čupra, aizstiepa pie vistu būra un nolika zemē. Jenots samiegojies mēģināja saritināties turpat uz grīdas, bet Ērla viņu nedaudz pabakstīja, un visbeidzot viņš vairs nemēģināja likties uz auss.

– Tagad skatieties, – brīdināja Ērla.

Tūlīt visi pielēca no krēsliem un pienāca tuvāk, lai varētu labāk redzēt, kas te tagad notiks.

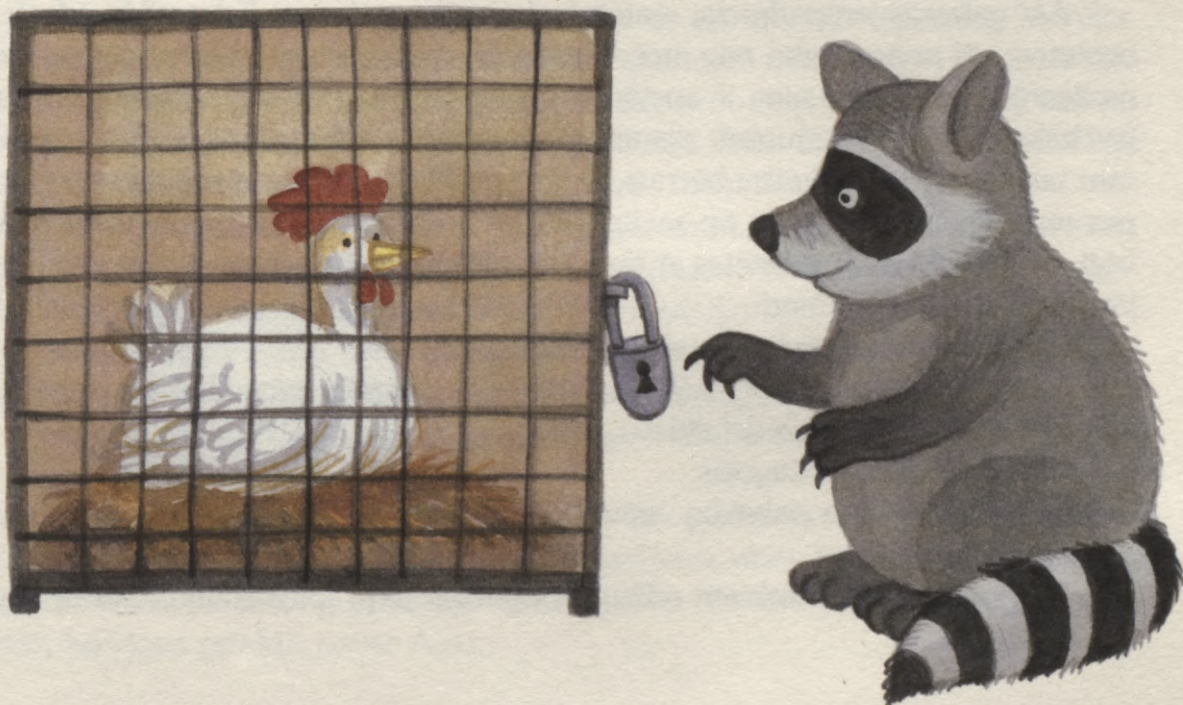
Kad jenots pamanīja vistu būri, viņš acumirkli pamodās. Saslējis asti gaisā, viņš apgāja būrim apkārt, kamēr vistas redzami satraucās aizvien vairāk un vairāk.

Meža Veča sarauktu pieri vēroja šo savādo ainu, un likās, ka tā viņai nepavisam nepatīk, jo viņa sāka kaut ko murmulēt par to, ka «tā ir vistu psihiska traumēšana un ka tagad viņas vispār vairs nekad neizdēs nevienu olu...»

Tikmēr jenots bija apstājies pie būra durtiņām un visu savu uzmanību veltīja priekšķaramajai atslēgai. Iesākumā viņš to uzmanīgi apostīja, tad paslējās uz pakalķājām un iebāza vienu nadziņu slēdzenes atslēgas caurumā.

Vistas bija saspiedušās būra tālākajā stūrī un kladzināja tā, ka visiem istabā esošajiem aizkrita ausis.

Jenots kādu brīdi stāvēja, iebāzis nadziņu atslēgas caurumā, un vieglītēm to kustināja, itin kā izpētīdams slēdzenes mehānismu. Kad tas viņam bija skaidrs, viņš gari un sērīgi nopūtās un pakustināja ķepu – slēdzene noklakšķēja un atkrita vaļā, un būra durvis atvērās. Tajā pašā brīdī mazais jenots ar visnevainīgāko izteiksmi purniņā iebāza būri ķepu un sniedzās pēc tuvākās vistas, kas aiz

bailēm nu jau bija galīgi zaudējusi prātu. Tomēr viņš nepaspēja sakampt savu upuri, jo Meža Veča iebrekdamās piesteidzās un, sagrabusi jenotu un aizlingojusi to uz istabas otru galu, aizcirta būra durtiņas atkal ciet.

– Nu vai ziniet! – noelsās Meža Veča, kad vistas atkal bija drošībā, bet jēnots, aizvainoti ņaukstēdams, tupēja istabas tālākajā kaktā. Galu galā – kur tas ir redzēts – sākumā viņam noliek tādu maltīti pašā deguna priekšā un pēc tam tik necienīgā veidā to atņem...

Ērla smējās, un arī pārējie sāka ķiķināt.

– Tas taču ir vispārzināms, – sacīja Ērla, – ka jēnoti ir paši nadzīgākie kramplauži, un tādēļ vistu būru slēdzenēm ir jābūt *īpašām*.

– Vai es arī nevarētu dabūt vienu tādu īpašo slēdzeni? – lūdza Meža Veča. – Es nevaru atļauties zaudēt vēl vairāk vistas...

Ērla apsoliya sagādāt Meža Vecai jēnotdrošu slēdzeni, savukārt Meža Veča nolēma vistas līdz tam laikam paturēt istabā ar tādu norunu, ka Rutas jēnots taps iespundēts apakšstāvā.

Kad visi, izņemot Rutu un Ērlu, bija paēduši, viņi devās lejā.

– Kas tad jums šonakt paredzēts? – Meža Veča vēl viņiem uzsauca. – Pidzamu balle vai spilvenu kaujas?

– Domino čempionāts, – atkliedza Arvils, jau skriedams lejā pa kāpnēm. – Un arī spilvenu kaujas, ja paveiksies... – viņš vēl pie sevis nomurmināja.

Lejā visi bērni un dzīvnieki iemetās Ralfa un Arvila istabā, un Rutas jēnots tūlīt apsēdās pretī vitrāžai un piešķiebtu galvu aizdomīgi glūnēja uz tur tupošajiem saviem sugas brāļiem. Bens ar šinšillu nogūlās uz grīdas starp gultām un nemierīgi sakustējās ik reizi, kad kāds pār viņiem paklupa – un tas notika visai bieži, jo vietas bija pārlietu maz, lai varētu pārvietoties netraucēti.

Ralfs izvilka no galda atvilktnes domino un izbēra kauliņus gultā. Gadījumā, ja Meža Vecai ienāktu prātā palūkoties, ko viņi dara, domino čempionāts ietu vaļā pilnā sparā.

– Kas jauns ciemā? – jautāja Monika, kamēr Ralfs izdalīja kauliņus.

– Ak, gatavais jampadracis, – atmetusi ar roku, attrauca Ērla. – Vecā Loja, protams, vēl arvien neko nav atcerējusies, un man patiesi ir aizdomas, ka arī neatcerēsies... Tagad viņa ir apstādījusi ap savu būdu vēl vairāk sēņu, un tur jau izskatās kā īstā suņusēņu plantācijā. Bez tam pārējā ciemā notiek apmēram tas pats. Visi, ieskaitot bērnus, klaiņo pa Mežu, vākdami mēness suņusēnes un stādidami tās lokos ap savām mājām – dažviet jau vairs nav iespējams iziet, jo visas takas aizaudzētas ar tām spīdigajām sēnēm – žļerkst vien zem kājām, kad iet cauri ciemam...

Ralfs bija izdalījis kauliņus, un viņi sāka spēlēt.

– Šausmīgi gribas ēst... – žēlojās Ruta. – Es paspēju izēst tikai pusblodiņu, kad viņa man to atņēma un atdeva šitai...

Šinšilla klusiņām nožagojās.

– ...žurkai, – Ruta pabeidza, apveltidama Ralfa šinšillu ar ne pārāk laipnu skatienu.

– Es esmu teicis desmitiem reižu, – nogurušā balsi teica Ralfs, – ka tā nav nekāda žurka...

– ...bet gan Ralfa milzonīgā šinšillu šinšilla, – turpināja Ruta. – Zinām, zinām – to tu esi teicis nevis desmitiem, bet vismaz simtiem reižu.

– Un tomēr jūs viņu vēl arvien saukājat par žurku, – aizvainoti sacīja Ralfs.

– Jā, laikam ar pārsimt reizēm vēl ir par maz, lai žurku sāktu saukt par šinšillu, – teica Ruta, un visi ieķīķinājās. Visi, izņemot Ralfu.

Bens skaļi nožāvājās, un žāvas pārgāja klusā nūrdienā, viņam iesligstot miegā. Rutas jenots jau sen bija aizmidzis uz Arvila spilvena un tagad miegā raustīja ķepas, kā viņš to bieži darija – laikam kārtējo reizi dzinās pakāļ kādai vistai...

– Cik ir pulkstenis? – piepeši jautāja Monika, kad viņi atkal labu laiku bija spēlējuši.

Ralfs paskatījās pulkstenī, kas stāvēja uz galda, pa pusei ierakts Arvila zvēriņu kolekcijā.

– Deviņi, – viņš atteica. – Meža Veča noteikti vēl neguļ.

Tā nu nekas cits neatlika, kā vien turpināt spēlēt, bet bija jūtams, ka visi domā tikai par vienu – ko Monikai šonakt izdosies ieraudzīt. Īpaši satraukusies, protams, bija Ērla.

– Kāda sajūta ir tad, kad tu nokļūsti no šejienes tur? – viņa čukstēja.

Monika paraustīja plecus. – Es jau nekur nenokļūstu, – viņa sacīja. – Patiesībā es tepat vien esmu... Bet sajūtas nav nekādas... Vienkārši es it kā vienu brīdi esmu šeit, bet nākamajā – jau tur, citur... Dažreiz ir tā, it kā es iemigtu, bet tā pārsvarā bija tikai pašā sākumā – kamēr es vēl nebiju ietrenējusies ieraudzīt vecmāmiņas un aluķēmus – tagad ir jau daudz vienkāršāk.

– Un kā ir tad, kad tu esi tur? – Ērla turpināja izprašāt. – Tu visu redzi, visu jūti – kā pa īstam?

– Jā, viss ir kā pa īstam. Tikai mani neviens ne redz, ne dzird, ne jūt – es varu kaut vai kliegt... Bet, ja es mēģinu kādam pieskarties, es it kā izeju tam cauri – kā spokam.

– Vai, cik baismīgi... – drebinājās Ērla. – Un kā tev nav bail iet pie tiem aluķēmiem – viņi taču var tev nodarīt nezin ko...

– Ne tad, ja viņiem nav ne jausmas, ka es tur esmu, – attrauca Monika. – Pats galvenais ir neaizmirst, ka manis tur patiesībā nemaz nav – jo, ja es sākšu tur pārlietu iejusties, es sākšu arī šo to sajust un, kas zina – varbūt, ka kļūs vieglāk sajust arī mani... – un Monika pastāstīja Ērlai, kā viņa pirmo reizi bija ieraudzījusi visas vecmāmiņas un kā viņa bija mēģinājusi uzmodināt savu vecmāmiņu – pirmo reizi viņas roka bija izgājusi cauri tukšam gaisam, bet otrreiz jau viņa bija spējusi satvert guļošās veciņas plecu. – Un to nedrīkst pieļaut, – Monika atkal teica. – Tad gan tas var kļūt bīstami.

Viņi spēlēja domino, līdz pulkstenis rādīja gandrīz pusnakti, un tad Ralfs kā parasti aizlavījās pārbaudīt, vai Meža Veča ir aizmigusi.

– Viss kārtībā, – viņš atgriezies paziņoja. – Guļ un šņāc gluži kā Bens. Varām sākt!

Monika iekārtojās ērtāk un aizvēra acis, bet pārējie saspringti uz viņu blenza. Ērlai bija tūkstoš jautājumu, bet Ralfs uzšņāca viņai, lai viņa tagad nerunā, un tā nu visi kā sastinguši sēdēja un vēroja, kā Monika pamazām iegrimst aīnās, ko viņas priekšā paver Acs...

Šoreiz Monika nedomāja par vecmāmiņām, bet gan tieši par aluķēmiem. Viņa atsauc atmiņā, kā viņi bija sēdējuši pie saviem klintī cirstajiem darbaggaldiem un klusēdami slīpējuši dārgakmeņus...

Un nepagāja ne pusminūte, kad viņa saprata, ka vairs neatrodas siltajā istabā kopā ar pārējiem bērniem. Viņu pārņēma nejauks drēgnums, bet gaisā virmoja neparasta smarža – tā varētu smaržot klintis, no kurām tikko kā atkalts svaigs dimants... vai sūnu gabaliņš, kas no zaļā Meža piepeši ienests šajā tumšās un vēsuma pasaulē... Bet patiesībā viņai, protams, nebija ne jausmas, kas tā par smaržu...

Monika uzmanīgi atvēra acis un paskatījās apkārt. Jā, viņa atkal bija pazīstamajās klinšu alās. Kāds ciets un auksts klinšu blukis spieda viņai sānu, un viņa piecēlās kājās, berzēdama nospiesto vietu.

Viņa stāvēja šaurā un tumšā klinšu ejā, bet nedaudz tālāk, pašā ejas galā, raustījās blāvi dzeltenīga gaisma – droši vien no sveces – un Monika devās uz turieni. Eja ieveda Moniku apaļā zālē, kurā visriņķī strādāja aluķēmi. Pārlietuši savas neglītās galvas pār darbaggaldiem, viņi citīgi slīpēja dimantus, un viņu cietās, pelēkās pinkas krita pāri acīm kā ķērpju mudžeklis.

Vecmāmiņas nemanija – laikam viņas jau gulēja. Uz katra darbaggalda stāvēja pa svecei, un to raustīgās liesmas izgaismoja te kādu ieslipu, zaļu aci, te kādu nagainu ķetnu, bet šad un tad – kad liesmas stari atdūrās pret kādu dimanta smaili, dārgakmens uzliesmoja negaidīti žilbinošā spožumā.

No ejas, pa kuru bija ienākusi Monika, atskanēja tuvojošos ratu graboņa, un Monika instinktīvi palēca malā, kaut arī nekas nebūtu noticis, pat ja viņa paliktu stāvam ceļa vidū. Drīz no ejas parādījās aluķēms, kas stūma sev pa priekšu ķerru, pilnu ar dimantiem – tūlīt to skāra sveču gaisma, un ķerra uzliesmoja kā ugunskurs. Monika samiedza acis. Aluķēms aizstūma ķerru līdz klints iedobei zāles malā un izgāza tur ķerras saturu. Dimanti grabēdami sabira kaudzē, un aluķēms ar tukšo ķerru atkal pazuda tumšajā ejā.

Visi aluķēmi kā parasti strādāja pilnīgā klusumā, un vienīgās skaņas radās no dimantu slīpēšanas. Monika devās pāri zālei, un viņas soli dobjā atbalsojās no klinšu sienām. Kaut arī viņa jau bija pieradusi pie tā, ka viņu neviens neredz un nedzird, viņai tomēr joprojām likās ārkārtīgi satraucoši tik atklāti doties cauri aluķēmu pilnai zālei...

Zāles otrā pusē sākās cita eja, un Monika devās tajā iekšā. Arī šī eja nebija necik gara un savienoja iepriekšējo zāli ar vēl vienu, kas bija tai stipri līdzīga. Un arī šeit sēdēja un strādāja aluķēmi – atšķirās tikai to veiktais darbs.

Šajā zālē notika rotaslietu izgatavošana. Uz darbaggaldiem rindojās ārkārtīgi smalkas kaklarotas, gredzeni, auskari un aproču pogas – un visos zaigoja smalki, jo smalki iestrādāti dimanti. Precīzais darbs prasīja milzu uzmanību, un Monikai likās – pat ja viņa šeit atrastos pa istam – arī tad būtu jāšaubās, vai kāds viņu vispār pamanītu...

Monika izgāja cauri arī šai zālei un iegāja nākamajā ejā.

Šoreiz tās galā nebija kārtējā lielā zāle, bet neliels patumšs kambaris, kura pašā vidū dega resna, sarkana svece. Sveķi tecēja lejup pa sveces sāniem, un

uz akmens grīdas jau bija izveidojies vesels sveķu ezeriņš. Kambara klinšu sienās līdz pat griestiem bija izkalti plaukti, un tajos cieši cita pie citas stāvēja ar sarkanu, melnu un zaļu samtu apsistas lādes. Kambara tālākajā nostūrī pie trim zemē noliktām vaļējām lādēm rosījās divi aluķēmi.

Atskanēja riteņu graboņa, Monika atkal palēca sāņus, un kambari iebrauca aluķēms ar ķerru. Taču šoreiz ķerra bija līdz malām pilna ar jau gatavām rotaslietām. Braucot garām Monikai, ķerra aizķērās aiz kāda izciļņa, saligojās, un viena dimantu rokassprādze izlidoja no ķerras. Žvadzēdama tā nokrita uz cieta akmens klona. Monika jau nevilus noliecās, lai to paceltu un atliktu atpakaļ, bet tad atcerējās, ka viņa to nemaz nevarētu izdarīt, un atrāva roku, bet rokassprādzi pacēla aluķēms un iemeta atpakaļ ķerrā pie pārējām rotām.

Ķerra tika aizstumta pie aluķēmiem kambara viņā galā, tās saturs izgāzts uz grīdas – un aluķēms ar tukšo ķerru atkal devās prom.

Monika lēnām devās pie abiem aluķēmiem, kas rosījās ap lādēm.

Lādes bija līdz pusei pilnas ar dimantu rotām, un aluķēmi vilka rotaslietas no kaudzes, ko bija nobēris zemē pirmītējais ķerras stūmējs, un šķiroja tās pa lādēm. Smalkākās rotas ar lielākajiem dimantiem tika liktas ar sarkano samtu pārvilktajā lādē, mazāka izmēra dimantus saturošās rotas nonāca zaļajā lādē, bet rotaslietas ar pavisam sīciņiem dimantiem – melnajā lādē. Aplaidusi skatītu visapkārt kambarim, Monika manīja, ka melno lāžu ir visvairāk, zaļo – jau mazāk, bet sarkano – pavisam maz. Savukārt klints gropē virs kambara ieejas stāvēja lāde, kas bija pārvilkta ar zeltā mirdzošu brokātu. Monikai ļoti gribējās uzzināt, kas slēpās šajā lādē... Tam noteikti vajadzēja būt kaut kam ļoti īpašam – ja jau tāda lāde bija tikai viena...

Viens no aluķēmiem izskatījās krietni vecs, jo viņa spurainie, sariem līdzīgie mati bija nosirmojuši pavisam balti un vairāk nekā jebkuram citam atgādināja ķērpju kamolu. Viņš pieliecies izvilka no rotaslietu kaudzes zaigojošu diadēmu un pacēla to gaisā, ļaudams sveces gaismai krist uz dimantiem. Diadēma mirdzēja visās varavīksnes krāsās, un likās, ka aluķēms tur rokās liesmojošu uguns virteni.

– Sarkanā vai zaļā? – viņš vaicāja, vērtējoši grozīdams diadēmu, tā ka pārmaiņus spēcīgāk iezaigojās te viens, te atkal cits dimants.

Otrs aluķēms novērsa acis no gredzena, ko bija tikko pētījis, un arī paraudzījās uz diadēmu.

– Manuprāt, zaļā, – viņš sacīja, kad bija brīdi aplūkojis diadēmu. – Lai liktu sarkanajā, tai nedaudz pietrūkst mirdzuma, – viņš vēl piebilda.

– Lai tad arī būtu zaļā... – sacīja vecākais aluķēms un ieguldīja diadēmu zaļajā lādē. Tad viņš atkal pievērsās kaudzei un pacēla no tās kādu gredzenu ar vienu vienīgu milzīgu dimantu. Šoreiz, ne mirkli nešaubīdamies, viņš tūlīt ielika to sarkanajā lādē.

Labu brīdi viņi klusēdami šķiroja rotaslietas, bet Monika, stāvēdama turpat netālu, viņus vēroja.

Rotu kaudze uz grīdas strauji saruka, savukārt lādes vērtās arvien pilnākas. Pirmā tika piepildīta melnā lāde, un abi aluķēmi ievietoja to kādā no klinšu plauktiem, tūlīt tās vietā sadabūdami jaunu – tukšu lādi. Taču sarkanā lāde vēl arvien bija pustukša.

Vienu brīdi, kad jaunākais aluķēms aplūkoja pret gaismu kādu dimantiem rotātu piespraudi vienradža formā, viņa skatiens neviļus aizklīda līdz zeltaini mirdzošajai lādei nišā virs ieejas.

– Padomā tikai, ir pagājuši jau daudzi tūkstoši gadu, kopš mēs uzzinājām par dimantu ciltstēvu, – viņš sacīja, ar sapņainu skatienu lūkodamies uz zeltaino lādi. – Un tagad tas atkal ir nozudis, un viss ir veltīgi...

– Tā nesaki, – iebilda vecais aluķēms. – Šajos gadu tūkstošos mēs esam izgatavojuši miljoniem brīnišķīgu rotu, par kurām tagad priecājas miljoniem ļaužu – tā ka mūsu darbs nekādā ziņā nav bijis veltīgs.

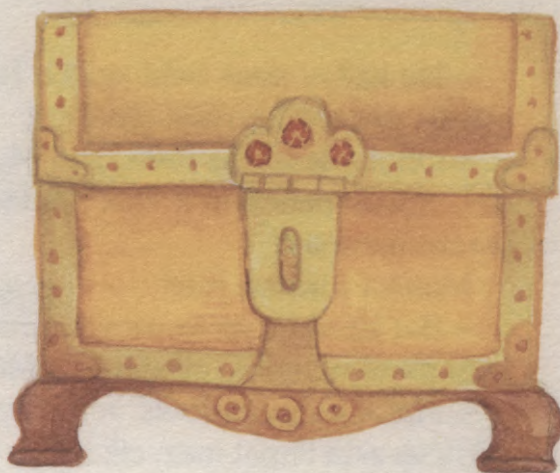
– Jā... – domīgi novilkta otrs aluķēms. – Un tomēr... Kā gribētos iegūt savā īpašumā šo vienīgo patieso dimantu... Zeltainā lāde gaida to jau tūkstoš gadus...

– Un gaidīs vēl tūkstoti, ja būs vajadzīgs, – sacīja sirmmais aluķēms, paņemdams no grīdas smalku sudraba kaklarotu ar daudziem sīciņiem dimantiņiem un iesviedams to melnajā lādē. – Esmu pārliecināts, ka nevis mums jāmeklē dimantu ciltstēvs, bet gan viņš pats mūs uzmeklēs, kad pienāks laiks... Vai atceries: – *...baltajā naktī, kad sastapsies mēness stari ar zibens šautru – tikai tad visu dimantu ciltstēvs atradīs ceļu pie saviem brāļiem...*

Vecais aluķēms apklusā, un kādu brīdi nebija dzirdama ne skaņa.

– Un tomēr... – jaunākais aluķēms beidzot pārtrauca klusumu. – Tā stāsta teiksma, tas ir tiesa. Bet tādu nakšu – ar mēnesi un zibeni – taču ir bijis jau neskaitāmi daudz. Un tomēr no ciltstēva nav ne miņas... Kā tev šķiet, kāds tas izskatās? – viņš aizsapņojies bilda. – Droši vien milzīgs kā laukakmens un spožs kā saule... droši vien tam ar sveci pat nevarētu tuvoties – jādāmā, tad uzreiz varētu zaudēt acu gaismu...

Vecais aluķēms iesmējās. Tas izklausījās tā, it kā kāds ar nagu skrāpētu pa stiklu. Monikai uzmetās zosāda.

– Pietiks minēt, – sacīja aluķēms ar ķērpju matiem. – Kad pienāks laiks, mēs visu uzzināsim...

Un atkal iestājās klusums, un turpinājās šķirošana. Kambari iebruca vēl viena ķerra ar rotām, un pēc brīža abi aluķēmi likās pilnīgi iegrimuši darbā, un neviens vairs nebija noskaņots uz runāšanu. Acimredzot pirmsitējā saruna bija pārsniegusi visus viņu sarunu limitus...

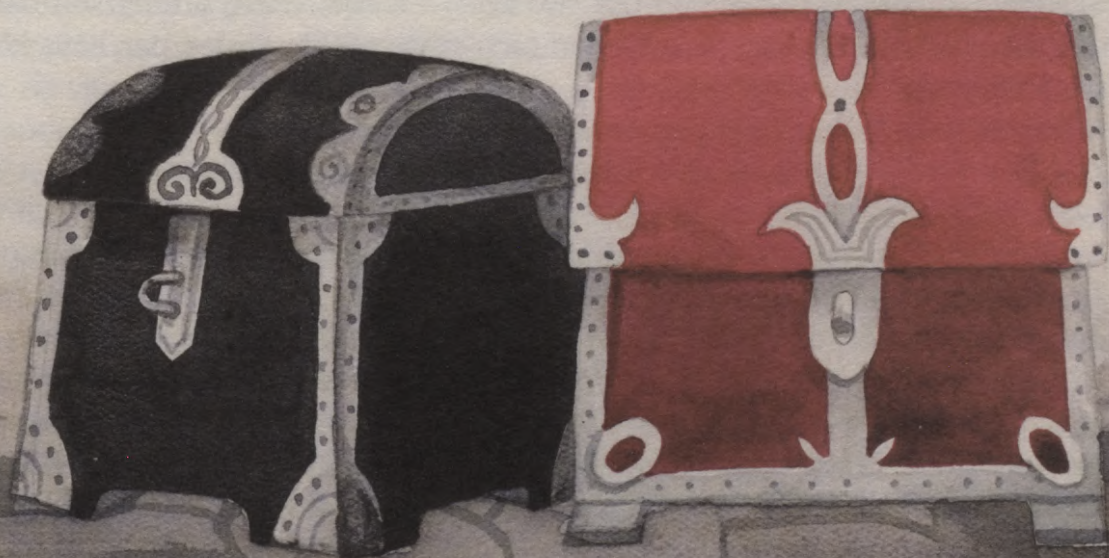
Sākumā Monika domāja, vai neiet pameklēt vecmāmiņas, bet tad pārdomāja. Galu galā viņa tāpat nevarēja viņām palīdzēt un tā bezpalīdzīgi uz viņām nolūkoties bija pārlietu bēdīgi. Tāpēc viņa nolēma atgriezties.

Aizvērusi acis, Monika iedomājās par zēnu istabu ar jenotiem vitrāžā, par visiem četriem draugiem, kas viņu tur gaidīja, un Benu, šinšillu un mazo jentutu, kas tur šņākāja, kur nu kurais...

Un pāris sekundēs viņa bija atpakaļ istabā.

Ralfs klusiņām aplaudēja.

– Nu jau tev tas sanāk pavisam profesionāli, – viņš paslavēja, un Monika iepriecināta nosarka. Patiešām, ar katru reizi Acs padevās arvien vieglāk un vieglāk – laikam jau Rutai bija taisnība, un tas patiešām bija tikai «treniņa jautājums».

– Nu kā? – vienā balsī jautāja Ruta un Ralfs, un Monika visos sīkumos pastāstīja par visu, ko bija redzējusi.

– Oho! – iesaucās Ralfs, kad Monika apklusā. – Bet tas taču ir vareni! Izrādās, viņiem patiešām ir kaut kas tāds, pēc kā viņi briesmīgi ilgojas – un to mēs varam izmantot!

Monika sarauca pieri.

– Bet kā tad mēs to varam izmantot? – viņa jautāja. – Tu runā tā, it kā tev būtu šis te «dimantu ciltstēvs»... Mēs pat nezinām, kāds tas izskatās...

– Ha! – iesaucās Ralfs. – Bet vai tad šie to zina? Viņi taču par to dimantu ciltstēvu zina tikpat maz, cik mēs – ļoti iespējams, ka tāda dimantu ciltstēva vispār nav un tā ir kārtējā vecā pasaka... Pēc tādas tā arī izklausās... – viņš vēl piebilda. – Mums atliek tikai izlikties, ka mēs zinām šo to par vietu, kur tas atrodas, vai pat, ka esam pie tā nejauši tikuši – un tad šis te Musis atskries palēkdamiem un nepaspēs ne iepīkstēties, kad jau būs mūsu rokās!

– Un kur mēs viņu liksim, ja noķersim? – ievaicājās Arvils.

– Ak, gan jau kaut ko izdomāsim... – nevērīgi attrauca Ralfs.

– Un ko mēs darīsim, kad viņš sāks mums uzrīdīt tās drausmīgās bailes, kas padzen cilvēkus no viņu ciematiem? – atkal jautāja Arvils.

Ralfs kļuva nepacietīgs. Viņam likās, ka tie ir tikai tādi sīkumi, kas atrisināsies paši no sevis, kad lielais darbs – aluķēma sagūstīšana – būs galā.

Bet izskatījās, ka citi tā nedomā.

– Jā, patiešām, kur mēs viņu liksim? – vaicāja arī Ruta. – Mēs taču nevaram vest viņu uz mājām, kur ir Meža Veča.

– Un mēs nevaram viņu vest arī uz ciemu, – sacīja Ērla. – Tur jau tāpat visi ir panikā. Jādomā kaut kas cits...

– Mēs varam uztaisīt būri... – sacīja Ralfs. – Un turēt viņu Mežā.

– Tu esi pavisam traks! – sašutusi iesaucās Monika. – Viņš taču nosals!

– Tad ta nu liela bēda... – burkšķēja Ralfs. – Nu būs par vienu aluķēmu mazāk... Mēs varam viņa būri iztapsēt...

– Kas to būri uztaisīs? – interesējās Arvils. Šķiet, neviens par to nebija padomājis. Kādu brīdi visi likās diezgan apmulsuši, bet tad ierunājās Ērla.

– Ciemā ir viens namdaris, – viņa sacīja. – Viņš labprāt uztaisīs man būri.

– Bet, ja viņš var pārvērsties par visu ko... – sacīja Arvils, drūmi blenzdams uz kādu savas kolekcijas čūsku, – tad taču viņš var pārvērsties par kaut kādu skudru vai tārpu un viegli aizmukt...

Jā, arī to visi, šķiet, bija piemirsuši.

– Būs jātaisa sprosts ar dubultām sienām, bez nevienas spraudziņas... Jā, tas jau būs sarežģītāk...

– Un kā viņš elpos, ja tur nebūs nevienas spraudziņas? – jautāja Arvils.

– Ak, gan jau namdaris kaut ko izdomās... – Ērla atmeta ar roku, negribēdama iedziļināties tādos sīkumos.

Tā nu viņi bija par kaut ko vienojušies, un, kaut arī Monika joprojām neticēja, ka Musis varētu būs aluķēms, arī viņa piekrita mēģināt pievilināt viņu ar dimantu ciltstēvu. Galu galā – viņiem nebija, ko zaudēt, un viņiem atvēlētā laika Mežā kļuva arvien mazāk un mazāk...

GŪSTEKNIS

idz novembra vidum Monika, par lielu neizpratni Meža Večai, ik dienas gāja uz Mežu. Taču, lai kā viņa stundām ilgi neblandītos gan pa priežu pakalniem, gan pa egļu biezokni un lai kā nesauktu Musi, no peļu lāciņa nebija ne vēsts.

Arī Ralfs daudz laika pavadīja, klaiņojot pa Mežu un meklējot jaunas pūpēžveidīgo bērnistabas, taču arīdzan bez panākumiem. Iepriekšējā bērnistabas vieta kalna virsotnē tā arī palika tukša un neapdzīvota.

Acīmredzot pūpēžveidīgie negribēja vēlreiz izmantot vietu, kas ļaudariem jau bija tapusi zināma. Citādi pūpēžveidīgie skraidīja pa Mežu kā parasti – spiegdami un smiedamies, taču tos bija ārkārtīgi grūti novērot, jo vienā brīdī viņi bija šeit, bet nākamajā – jau tālu projām.

Ralfs jau sāka domāt par viņu sagūstīšanu, lai varētu tos pētīt tuvumā, un tomēr viņš vēl arvien cerēja atrast kādu «bērnistabu». Viņam likās – un arī Arvils kā lielāks «zvēru speciālists» viņam piekrita – ka pūpēžveidīgos būtu labāk novērot viņu dabiskajā vidē.

Ciemā nekādi jauni aluķēmu uzbrukumi nebija bijuši – laikam cieminieki bija pārāk labi apbruņojušies ar mēness suņusēnēm – tās patiesi nu jau sniedzās ārpus ciema robežām, bet, kad tuvojās ciematam, likās, ka to izklāj mirgojošs, zaļš paklājs, kas turklāt vēl nelabi ož...

Vecā Loja, tuvojoties ziemai, aizvien vairāk laika pavadīja guļot. Viņa varēja nogulēt pat veselu nedēļu pēc kārtas, un pat tad, kad viņa bija nomodā, likās, ka viņa joprojām nav īsti atjēgusies no sapņu pasaules un reizēm jauc, kas ir sapņi un kas – īstenība. Protams, ka neko jaunu par aizsardzību pret aluķēmiem bērni no viņas nebija uzzinājuši...

Kādā drūmā un tumšā novembra pēcpusdienā, kad ārā smidzināja siks lietutiņš un visi bija sapulcējušies lielajā istabā pie krāsns, atvērās durvis, un istabā ienāca Mežsargs.

– Oooo! – iesaucās Meža Veča un pielēca kājās. – Nu tad beidzot! Es jau domāju, kur tu tik ilgi biji pazudis. Sāku uztraukties, vai tik arī tevi nav sagūstījuši aluķēmi.

Par atbildi Mežsargs tikai nosēcās un novilka savu pielijušo lietusmēteli. Tad viņš noāva garos zābakus, kas sniedzās viņam turpat līdz ceļiem, un, nosviedis

tos turpat pie durvīm, zeķēs pārgāja pāri visai istabai un notupās pie krāsns, izstiepdams pret uguni savus nosalušos pirkstus.

Kad pagāja pāris minūšu, bet Mežsargs vēl arvien nebija bildis ne vārda, Meža Veča nokrekšķinājās.

– Kā tad tev gāja? – viņa vaicāja. – Vai visi koki un krūmi salikti pa vietām?

– Mjā, – norūca Mežsargs, joprojām lūkodomies liesmās, kas dzeltenīgi sarkanas plandījās pa krāsns muti tā, it kā uguns būtu dzīvs radījums un liesmas būtu tā spārni. Monikai likās, ka Mežsarga balss kļuvusi līdzīga viņas vectēva balsij, kad tas viņas aizbraukšanas dienā bija jautājis pēc vēstules. Tā bija tāda cilvēka balss, kas mēnešiem ilgi nav bildis ne vārda. Laikam jau ar krūmiem nekāda lielā plāpāšana nebija sanākusi, nodomāja Monika...

– Un kā ar mūsu vecmāmiņām? – satraukti jautāja Ralfs, kas bija pienācis pavisam tuvu un notupies Mežsargam blakus. Viņam līdzās gulēja šinšilla, un Ralfs kasija aiz viņas piltuvveidīgās auss. – Vai tu biji pie aluķēmiem?

– Mjā, – atkal noņurdēja Mežsargs. – Bet tas bija pilnīgi veltīgi. Viņi ir apjozuši savus klinšu krāvumus ar tādu baiļu joslu, ka tur nav iespējams tuvoties vairāk kā par sešdesmit soļiem.

Meža Veča izbrīnā iepleta acis, un arī Ruta, Monika un Arvils panācās tuvāk, lai nepalaistu kaut ko garām no svarīgās sarunas.

– Tu redz, ko... – noteica Meža Veča. – Kas par pagāniem! Un ko tad tu dariji?

– Neko, – Mežsargs paraustīja plecus. – Es jau teicu – tur neko nevar darīt. Līdzko tuvojas klinšu krāvumiem, tā sāk uzmākties baiļu sajūta. Sāpumā tā nav īpaši stipra – tikai tāda kā kņudināšana pakrūtē, bet, ja negriežas atpakaļ un turpina iet tuvāk, tad bailes pieņemas spēkā. Un tad vienā brīdī tās jau pilnībā valda pār tevi, un tu gluži neapzināti laidies lapās un atjēdzies kliegdams kaut kur tālu, tālu no aluķēmu klintīm...

Visi drūmi klausījās. Jā, tas vis neizklausījās īpaši iepriecinoši...

– Es mēģināju kādu nedēļu, – turpināja Mežsargs. – Veselu nedēļu es ik dienas centos atrast kādu vājo vietu tajā baiļu joslā, bet nekā – tā viscaur ir vienādi spēcīga. Vienu dienu man likās, ka man ir izdevies pienākt tuvāk nekā parasti, bet tieši tajā brīdī, kad es biju tā nodomājis, bailes piepeši pārņēma visu manu saprātu, un es, kliegdams tā, ka man likās – tūlīt es zaudēšu sajēgu, metos skriet nezināmā virzienā un atjēdzos tikai tad, kad biju iegrimis līdz padusēm kādā akacī...

Mežsargs apklusā, un klusēja arī pārējie. Beidzot ierunājās Meža Veča.

– Jā, te nu tad parādās tas viņu briesmīgais ļaunums, – viņa sacīja. – Es patiešām ļoti brīnīšos, ja vecmāmiņas vēl arvien būs sveikas un veselas...

Monika atcerējās sarunu, ko bija noklausījusies pie aluķēmiem, kad tie bija šķirojuši rotaslietas. Nez kādēļ viņi un it īpaši vecais aluķēms ar ķērpju matiem nu nemaz nebija izklausījušies pēc kaut kādiem ļaunuma iemiesojumiem...

– Mežaļaudis stāsta, – Monika bilda, – ka viņi bailes varot kontrolēt. Tas ir, ja viņi grib, viņi tās pārraida, bet, ja negrib – nekādu baiļu nav.

– Tā? – brīnījās Meža Veča. – Bet toreiz, kad tu skatījies ar Aci – toreiz taču viņi bija vieni paši, izņemot to vienu veceni, kura acimredzot arī bija savējā...

Monika saviebās.

– ...kādēļ tad toreiz tu tā pārbijies, ja jau viņi nekādas bailes neraidīja?

Monika brīdi domāja.

– Viņi toreiz bija nikni, – viņa pēc kāda brīža sacīja. – Iespējams, ka tas bija tādēļ... Varbūt, ka tad, kad viņi ir nikni, viņi vairs īsti nevalda pār savām emocijām, un baiļu sajūta tāpat vien pasprūk...

– Iespējams, iespējams... – noteica Meža Veča un tad kādu brīdi klusēja.

– Man šausmīgi žēl, – viņa beidzot sacīja, – bet es patiešām nezinu, ko lai mēs darām. Es nezinu nevienu līdzekli pret tām bailēm, un tad jau mēs vispār nevaram tikt vecmāmiņām klāt. Patiešām nezinu, vai jums vispār ir vērts te palikt...

Sacēlās pamatīgs tracis. Visi bērni pielēca kājās, un cits caur citu kaut ko kļiedza, tā ka Meža Veča satrūkusies blenza uz viņiem, bet vienalga neko nevarēja saprast.

– Pag, pag, – viņa iesaucās. – Nerunājiet visi reizē! Kas jums noticis?

Bērni apklusā un, sašutumā raukdami pieres, raudzījās uz Meža Veču. Beidzot ierunājās Ralfs.

– Mēs tomēr negribam vēl doties atpakaļ, – viņš sacīja. – Galu galā mums bija paredzēti septiņi mēneši – nu tad tos septiņus mēnešus mēs arī gribētu palikt – mazums, kas var atgādīties... Varbūt vecmāmiņas pasprūk vai kas tamlīdzīgs... Bez tam, ja mēs tagad atgriezīsimies, mums drīz būs jāiet uz skolu...

– Es nekur nevaru atgriezties! – izbijusies sauca Ruta. – Vai tu esi aizmirsusi, ka man divdesmitajā decembrī ir sacensības? – viņa uzbrēca Meža Vecai.

Meža Veča pasmējās.

– Neesmu, neesmu aizmirsusi, – viņa atteica. – To jau nemaz tik viegli nevar aizmirst, ja tu ik dienas no rīta līdz vakaram par to vien runā... Labs ir, tad tā arī darīsim – jūs paliksiet, kā bija paredzēts, līdz februāra vidum... Bet jūsu vietā es nekādas īpašas cerības nelolotu...

– Ja vien viņi tās vecmāmiņas izvilktu ārā... – domīgi sacīja Mežsargs. – Bet, ja viņi tās arvien turēs savās klinšu alās, mēs neko neizdarīsim – tur ir pilnīgi neiespējami tikt klāt...

Meža Veča iesvieda krāsns mutē vēl pāris malkas šķilas un tad, noslaucījusi rokas priekšautā, teica, ka iešot ārā pabarot vistas. Kopš Ērla pirms kāda laiciņa bija viņai sagādājusi īpašo jenotu slēdzeni, ar jenotiem nebija bijis vairs nekādu problēmu. Bez tam vistas pamazām bija nomierinājušās un atkal atsākušas dēt. Meža jenoti bija aplauzuši nagus, mēģinādami atmūķēt jauno atslēgu, un arī Rutas jenots reizēm slamstijās gar vistu būri, bāzdams nagus slēdzenē, bet, lai arī kā viņi ap to noņemtus, slēdzene kā bija, tā arī palika cieši aizslēgta...

Tagad, kad bija pārradies Mežsargs, Meža Veča pārvācās uz «tukšo» istabu apakšstāvā, par lielu nepatiku Ralfam, jo tas nozīmēja tikai vienu – Ruta ar visu savu «aparāturu» un nemainīgo daiļslidošanas finālu pārvāksies uz lielo kopējo istabu, kā arī notika. Bens savukārt par to bija lielā sajūsmā un, asti luncinādams, lodāja ap magnetofonu kā jenots ap vistu būri, līdz Ruta neizturēja un paslēpa magnetofonu skapī, izņemdama to tikai tad, kad tas bija pilnīgi nepieciešams – iepriekš pārliecinājusies, ka Bens ir kaut kur tālu projām...

Kādu dienu Ērla atstiepa kaut ko lielu un viscaur lupatās ievīstītu...

Mežsargam un Meža Večai nemanot, viņai izdevās to nostiept lejā un paslēpt Ralfa un Arvila istabā, uz kuriem tūlīt pat atskrēja arī Monika un Ruta. Ērla elsdama iesvieda savu nešļavu Arvila gultā un, iesaukusies: «Tadā!!!», norāva lupatu pārsegu.

– Aluķēmu slazds, – viņa lepni paziņoja, norādīdama uz divaino priekšmetu, kas visā savā godībā stāvēja Arvila gultā.

Visi, un it sevišķi Arvils, vērās uz to ar zināmām aizdomām.

Aluķēmu slazds izskatījās patiešām divains. Tā bija paliela četrstūraina kaste, kuras vienu sienu veidoja stikls, bet pārējās trīs sienas un griestus – kaut kāds neparasts, necaurspīdīgs materiāls. Vienas sienas augšmalā bija smalks stieplu režģis «ventilācijai», kā paskaidroja Ērla.

Ralfs, piebāzis pie kastes degunu, to nopētīja un tad paklauvēja pa kastes sienu. Atskanēja slāpēta skaņa, it kā viņš būtu piesitis divāna atzveltnei.

– Polsterējums, – paskaidroja Ērla.

– Pat ja mēs viņu turēsim ārā, viņš nenosals, jo kaste iztapsēta ar siltumaizturošo polārkrūklja mizu.

– Kas tas par polārkrūkli? – iesmējās Ralfs.

– Tāds krūms, – sacīja Ērla. – Izskatās pēc parastā krūklja, bet tā mizai piemīt dažas labas īpašības – tā aiztur siltumu, tā ka pat meža zvēri to bieži izmanto savu migu siltināšanai ziemas laikā. Tas arī mums palīdz polārkrūkli sazimēt – tam bieži vien apakšdaļā ir noskrāpēta miza.

– Vai tas polārkrūklis laiž cauri skaņu? – jautāja Ralfs.

– Kā tad, – apgalvoja Ērla. – Tas

aiztur tikai siltumu, tāpēc arī režģis ir pārklāts ar polārkrūklja mizas izvilcumu. Bet skaņas tas laiž cauri visā pilnībā – tā ka, ja mēs gribēsim izmēģināt uz aluķēmu kādu pūpēžveidīgu, tas dzirdēs visas viņa spiediena toņkārtas...

– Tas ir labi, – sacīja Ralfs. – Un kam domāti tie āķiši? – viņš vaicāja, norādīdams uz āķiem gar būra ārmalām.

– Tur mēs iekārsim kastes ar mēness suņusēnēm, – Ērla paskaidroja. – Mums vajadzēs sastādīt tur apkārt krietni daudz sēņu – citādi taču mēs nevarēsim tam būrim ne tuvoties.

Būra vienā sienā bija ierīkotas durtiņas, kam priekšā karājās pamatīga slē-

dzene. Ērla paskaidroja, ka tā ir jenotdrošā slēdzene, jo – ja būris stāvēs Mežā, ir pilnīgi skaidrs, ka kādam jenotam sagribēsies ap to paniekties...

– Kāpēc viena siena ir no stikla? – brīnījās Arvils, blenzdams cauri sienai būri.

– Vai tad tu nesaproti? – izsaucās Ralfs. – Skaidrs, ka tāpēc, lai mēs redzētu, ko aluķēms tur iekšā dara, kamēr mēs eksperimentēsim ar pūpēžveidīgajiem!

– Tieši tā! – piekrita Ērla. – Bez tam tā siena ir caurspīdīga tikai no ārpusēs. Aluķēmam tur iekšā tā izskatīsies pēc spoguļa, tā ka viņš mūs nemaz neredzēs un nevarēs zināt, kurā brīdī mēs viņam tuvosimies. Un viņš nevarēs blēdīties...

– Blēdīties? – nesaprata Arvils.

– Nu ja! – iesaucās Monika. – Tas taču ir skaidrs! Ja pūpēžveidīgais patiešām iedarbosies, mēs to tūlīt redzēsim, un aluķēms nevarēs tēlot, lai mūs maldinātu.

– Ak tā... – novilka Arvils. – Tad jau mums pietrūkst tikai vienas lietas...

– Kādas tad? – saraukusi pieri, izsaucās Ērla. Viņai pašai likās, ka būris ir pati pilnība.

– Paša aluķēma... – noķiķināja Arvils.

*

Un tā nu viņiem atlika tikai gaidīt, kad parādīsies peļu lācītis, un cerēt, ka viņš patiešām izrādīsies pārvērties aluķēms. Patiesībā cerēja tikai Ruta, Ralfs, Arvils un Ērla. Monikai it nemaz netikās domāt, ka jaukais peļu lācītis varētu nebūt peļu lācītis... Taču, lai kā viņa klaiņātu pa Mežu, meklēdama Musi, viņš likās kā zemē iekritis.

Pa to laiku neatvairāmi tuvojās ziema. Likās, ka kļūst aukstāks ar katru dienu. Debesis pastāvīgi turējās pelnu pelēkas, un bērni gaidīja, ka kuru katru dienu uzsnigs pirmais sniegs, taču sniega kā nebija, tā nebija. Ērla, aplūkojusi debesis, paziņoja, ka šie nav «sniega mākoņi» un ka līdz sniegam vēl būs kāds laiciņš jāpagaida.

Vecā Loja likās iegrimusi ziemas miegā kā lācis un tagad pamodās tikai uz pāris minūtēm dienā, lai kaut ko iekostu. Bērni jau sen bija atmetuši cerības kaut ko no viņas uzzināt un tagad paļāvās tikai uz saviem spēkiem.

Aluķēma būris tikmēr stāvēja paslēpts zem Arvila gultas un gaidīja aluķēmu. Kad bērni bija sastādījuši kastēs mēness suņusēnes un salikuši kastes uz āķiem gar visām būra sienām, līdz būris sāka atgādināt milzīgu mēness suņusēņu torti, būris tika aiznests uz Mežu, jo zem Arvila gultas tam vairs nepietika vietas, bez tam sēnes smirdēja kā desmit dienas saulē stāvējusi omlete...

Un tad kādu dienu Monikai paveicās.

Tā bija parasta pelēka un salta pēdējā novembra diena, un Monika kā parasts klida pa Mežu, meklēdama Musi. Tuvojās pusdienlaiks, un Monika, atcerējusies, ka Meža Veča bija solījusi pusdienās cept gaļas pankūkas, sāka just izsalkumu un nolēma doties uz mājām. Arī kājas pēc divu stundu staigāšanas bija pamatīgi nosalušas, un viņa devās uz māju pusi.

Vēl pēdējo reizi pasaukšu, viņa nodomāja, un tad – prom uz mājām ēst gaļas pankūkas...

Līdzko viņa bija tā nospriedusi, no tuvējā kārklu biezokņa atskanēja pakluss «Aū!» sauciens.

Monika saspringa un piesardzīgi palūkojās uz krūmu pusi, bet, protams, ka ieraudzīt tur neko nevarēja. Kārkli kā vienmēr bija saspiedušies cieši cits pie cita un samudžinājuši savus zarus neatšķetināmā mudžekli. Bet, kamēr Monika uz tiem lūkojās, zari sāka šūpoties, un drīz ārā izspraucās Muša baltais purniņš.

Monika uz viņu cieši lūkojās, mēģinādama iztēloties, kā tas pārvēršas aluķēma riebigajā viepli, taču tas viņai nekādi neizdevās. Savukārt Musis tikpat cieši vēroja Moniku.

– Ko tu tā uz mani blenz? – viņš aizdomīgi jautāja. – Esi aizmirsusi, kāds es izskatos, vai?

– Tu jau tik sen nebiji rādījies, ka tas nebūtu nekāds brīnums, – attrauca Monika, vēl joprojām nenovērsdama skatienu no peļu lāciņa. – Kā tev ar veselību?

– Nekas, – tas attrauca. – Toreiz gan noslimoju krietni ilgi, bet nu jau atkal esmu uz kājām. Un kā iet tev?

Monika nervozi lauzīja kādu kārkla zariņu, cenzdamās atcerēties visu to, ko viņi kopā ar Ralfu un pārējiem bija šim gadījumam izplānojuši. Bet viņa tā uztraucās, ka tik tikko varēja parunāt. Man jānomierinās, viņa pati sev teica... Un jāmēģina izturēties tā, it kā Musis patiešām būtu tikai un vienīgi peļu lācītis – kas viņš, visticamāk, arī ir...

– Man iet tā divaini... – Monika beidzot sacīja, iesviedusi atpakaļ krūmos salauzīto zariņu. – Atceries tās rudens vētras – tās divainās, kad vienlaicīgi zibeņo un spīd apaļš, balts mēness...?

Musis pamāja ar galvu un piepeši izskatījās ārkārtīgi sasprindzis. Likās, ka viņš ar nepacietību gaida katru Monikas teikto vārdu.

– Pēc vienas no tām naktīm, – Monika runāja savu iekalto runājamo, – es biju izgājusi pastaigāties pa Mežu. Un, ejot cauri egļu biezoknim, es skatos – starp vecajām skujām un suņusēnēm kaut kas mirdz... bet ne tā kā suņusēnes, bet vēl daudz spožāk... kā maza zvaigzne, kas novēlusies no debesīm...

Musis platām acīm vērās augšup uz Moniku. Šķita, ka viņš pat bija aizrējis elpu.

– Es pieeju klāt un skatos – zemē guļ milzīgs, zaigojošs akmens – tik liels kā divas manas dūres! – Monika stāstīja un, sirdij dauzoties kā neprātīgai, gaidīja, kā viņas melus uztvers peļu lācītis.

Bet izskatījās, ka peļu lācītim nebija ne mazāko aizdomu par teiktā patiesumu. Viņš bija nodūris skatienu un kaut ko pie sevis murmulēja.

– ...*baltajā naktī, kad sastapsies mēness stari ar zibens šautru – tikai tad visu dimantu ciltstēvs atradīs ceļu pie saviem brāļiem...* – saklausīja Monika un neviļus nodrebēja. Tas taču bija tas pats, ko viņa bija dzirdējusi no vecā aluķēma. Ja peļu lācītis zināja šo pašu pareģojumu, tad taču...

Bet nē – viņa nedrīkstēja tagad par to domāt. Viņai vispirms bija jāpadara savs darāmais.

– Un ko tu ar to izdari? – aizsmacis jautāja peļu lācītis un aizardurētu elpu gaidīja, ko teiks Monika.

Monika mēģināja nomierināt savus satrauktos sirdspukstus un tad vienā elpas vilcienā izspēra: – Ieliku to kastē un kasti paslēpu biezoknī.

Musis sasparojās un piepeši izskatījās ārkārtīgi lietišķs.

– Tev tūlīt mani turp jāaizved, – viņš paziņoja. – Tūlīt pat! Tev nav ne mazākās nojausmas, cik tas ir ļoti svarīgi!

Monikai gribējās viņam pajautāt, kāpēc gan tas ir tik svarīgi un kāpēc gan viņš domā, ka tieši viņam ir tiesības uz to, ko viņš acimredzami uzskatīja par visu dimantu ciltstēvu, bet viņa saprata, ka tagad nav laika tādām sarunām. Tagad vajadzēja izmantot peļu lāciņa satraukumu un vest viņu uz būri pēc iespējas ātrāk.

– Skrienam! – uzsauca Monika un metās uz egļu biezokņa pusi, bet Musis, lielajām ausīm plandot, aizmetās viņai pakaļ.

Nonākusi pie biezokņa, Monika apstājās un pagaidīja Musi, kurš ar savām īsajām kājēlēm nespēja tik ātri paskriet.

– Nu, kur tas ir? – Musis aizsies sauca, kad bija panācis Moniku.

– Tur, iekšā, – attrauca Monika, pamādama uz biezokņa pusi.

Tad viņa pašķīra sausos egļu zarus un lida biezoknī, bet Musis spraucās viņai pakaļ, neatpalikdams ne soli. Drīz viņiem priekšā iegailējās suņusēņu paugurs, bet Musis piepeši apstājās.

– Kas tur ir? – viņš aizdomīgi jautāja, norādidams uz būri, ko pilnībā pārklāja raženi sakuplojušo mēness suņusēņu čemuri. Mēness suņusēnes gailēja koši zaļā krāsā, tagad vēl jo vairāk atgādinādamas milzīgu jubilejas torti, kurā deg daudzas jo daudzas svecītes...

– Kaste ar akmeni, – atteica Monika, un viņas balss nedaudz drebēja. – Es tur saliku apkārt mēness suņusēnes, lai aluķēmi netiktu klāt.

– Pareizi dariji, – sacīja Musis, bet īpaši priecīgs viņš neizklausījās. – Bet tagad, kad te esam tikai mēs, tu varētu to akmeni izņemt.

– Nevaru, – teica Monika. – Tas ir iekēries starp divām spraugām un iestrēdzis. Tev pašam būs jālien tam pakaļ.

Taču Musis joprojām stāvēja uz vietas un naidīgi lūkojās uz suņusēnēm. Beidzot viņš nedroši paspēra soli uz priekšu, bet tūdaļ pat atsprāga atpakaļ un nodrebēja.

– Es nevaru, – viņš novaidējās. – Es nevaru tikt tuvāk.

Monikai pārskrēja drebulis. Ja Musis nespēja tuvoties mēness suņusēņu puurim, tad taču viņš tik tiešām nebija nekāds peļu lācītis... Jebšu arī peļu lāciņiem piemita kaut kas tāds...?

Musis vēlreiz mēģināja pietuvoties suņusēņu būrim, bet atkal atsprāga atpakaļ un, atsēdies zemē, sāka drebēt pie visām miesām.

– Klausies, – Musis, joprojām tricēdams, sacīja. – Noņem tās kastes ar sēnēm nost!

– Nevaru, – atteica Monika. – Tās tur ir piekaltas ar naglām. Un sēnes es tagad nost neraušu – ja nu tu akmeni ārā neizdabū, es negribu, lai būris stāvētu bez aizsardzības. – Viņa pati pabrīnījās, cik raiti sokas šie meli...

– Tad tev būs man jāpalīdz, – Musis sacīja. – Pats saviem spēkiem es tur klāt netikšu – man jau kopš bērnības ir izteiktas bailes no suņusēnēm. Darīsim tā – tu mani tagad sagrābsi – bet turi mani stingri, jo es noteikti mēģināšu izsprukt, – un ieigrūdīsi tajā kastē. Un nelaid mani ārā tikmēr, kamēr es nebūšu izknibinājis to iesprūdušo akmeni. Sarunāts?

– Sarunāts, – sacīja Monika un pacēla peļu lācīti no zemes. Viņš bija diezgan viegliņš, un viņa baltais, viņnainais kažociņš bija mīksts un zīdains. Monikai bija tāda sajūta, it kā viņa turētu rokās lielu kaķēnu. Droši vien sajūta būtu pavisam savādāka, ja tas patiešām būtu aluķēms, viņa nodomāja un lēnām sāka iet tuvāk būrim.

Līdzko viņa bija paspērusi pāris soļus, peļu lācītis viņas rokās saspringa un iepikstējās. Monika sagrāba viņu ciešāk un turpināja iet. Un tad peļu lācītis sāka plosīties. Kliegdams nelabā balsī, viņš raustījās un mēģināja atbrīvoties no Monikas ciešā tvēriena, bet viņa tikai sagrāba to vēl stingrāk un turpināja iet.

Tad peļu lācītis izlaida nagus.

Monika juta, kā pāri viņas kailajām plaukstām pārslid kā nažu asmeņi asie nagī, un tūlīt uz viņas rokām parādījās sarkanas švīkas, pa kurām sāka sūkties asiņu pilieniņi. Kāds negants grābiens ar nagaino ķepu pāršķēla Monikas mēteļa piedurkni, un tā nokarājās lejup kā salauzti putna spārni.

Monika pielika soli, bet skriešus tomēr nemetās, jo baidījās izlaist no rokām peļu lācīti, kas nu jau plosījās kā traks. Nelabi brēkdams, viņš vicinājās ar ķepām, un Monikai likās – vēl mazliet, un tas patiešām izlauzīsies brīvībā.

Un tad notika vēl kaut kas. Monika juta, ka viņai pāri kā auksta duša pārgāžas ledainas bailes. Auksti sviedri pārklāja ādu, un viņas rokas un kājas sāka drebēt, bet viņa vēl ciešāk sakampa peļu lācīti un sāka iet vēl ātrāk.

Brīdī, kad viņa juta – tūlīt, tūlīt viņa palaidis vaļā peļu lācīti un pati metīsies bēgt, viņa beidzot nokļuva pie būra. Laikam sēņu iedarbības rezultātā bailes mazinājās, un Monika, ar vienu roku cieši piespiedusi pie sāniem trakojošo peļu lācīti, iebāza otru roku bikšu kabatā un izvilka atslēgu. Atslēgusi būra durvis, viņa iegrūda tajā peļu lācīti un, aizcirtusi būri atkal ciet, drebēdama aizspieda durvis un divreiz pagrieza atslēgu.

Tad viņa noņēma kastes ar suņusēnēm no stikla sienas un ielūkojās būri.

Peļu lācītis tur sēdēja un pamazām nomierinājās. Acīmredzot sēņu iedarbība būra iekšieni nesasniedza – varbūt polārkrūklā miza tomēr aizturēja ne tikai siltumu...

Peļu lācītis kā kaķis ievilka nagus atpakaļ ķepu spilventiņos un apsēdās uz būra grīdas, domīgi pluinīdams savas baltās auss galiņu. Kādu brīdi likās, ka viņš nesaprot, kur īsti atrodas, bet tad atguvies sāka lūkoties uz visām pusēm...

Droši vien meklē akmeni, nodomāja Monika.

Kādu brīdi peļu lācītis griezās uz riņķi, bet nebija jau daudz, kur meklēt. Tad viņš metās pie durvīm un iebumsījās tajās. Bet durvis, protams, bija un palika ciet. Mazu britiņu peļu lācītis gaidīja un kaut ko uzsauca, bet, kad neviens viņu ārā nelaida, viņš kļuva nikns – acīmredzot saprata, ka ir ticis piekrāpts.

Monika, kodidama lūpu, stāvēja pie būra un gaidīja, kas nu būs.

Un tad peļu lācītis sāka augt. Viņa ķepas pastiepās, un baltā, mīkstā spalva no tām izgaisa, turpreti ausis sarāvās un kļuva mazākas, kailas un spicas. Aizvien vairāk viņš sāka līdzināties aluķēmam un drīz vien kļuva tik liels, ka piepildīja visu būri un atspiedās pret tā sienām. Taču būris bija izturīgs un pat nenokrakšķēja, savukārt aluķēmam laikam sāka spiest, jo viņš kļuva atkal mazāks, līdz pārvērtās atpakaļ par peļu lācīti. Tad viņš uzmanīgi nopētīja visas sienas un elpojamo režģi, bet acīmredzot tas nebija tāds, pa kuru viņš varētu izlist, lai par ko viņš arī nepārvērstos, jo nopūties aluķēms atkal apsēdās uz būra grīdas un drūmi vērās uz sevi spogulī.

Monika jutās pavisam neomulīgi, jo viņai, saprotams, likās, ka tas raugās viņai tieši virsū.

– Laid mani ārā! – piepeši iebrēcās Muisis jeb aluķēms, tā ka Monika atsprāga nost.

– Kā tad... – viņa nomurmināja. – Lai tu mani saplosītu mazos gabaliņos? Gaidi vien...

Acīmredzot skaņa patiešām nonāca līdz būra iekšienei pavisam brīvi, jo, kaut arī Monika bija runājusi pavisam klusi, aluķēms, kas atkal izskatījās pēc peļu lācīša, bija viņu sadzirdējis.

– Protams, ka netaisos tevi saplosīt mazos gabaliņos... – viņš sapīcis teica.

– Bet tu mani piekrāpi. Es nezinu, kā tev ir kļuvusi zināma teiksma par

dimantu ciltstēvu, bet tas nedod tev tiesības spundēt mani šajā kastē. Laid mani ārā!

Monika bija sabozusies.

– Es esot tevi piekrāpusi! – viņa aizvainoti izsaucās. – Un kurš bija tas, kurš visu laiku mēģināja man iestāstīt, ka esot peļu lācītis, kas sēdējis gūstā pie briesmīgajiem aluķēmiem...

– ...trogloditiem, – aluķēms–Muisis viņu izlaboja.

– ...un kuru tie tagad vajānot cauri visam Mežam! – Monika nobeidza. – Smieklīgi! Un ja vēl padomā, ka es tev noticeju!

– Tas bija nepieciešams, – aluķēms–Muisis paskaidroja.

– Kādēļ? – vaicāja Monika. – Lai dabūtu mūs projām? Tad jau visi tavi pūliņi ir bijuši veltīgi – nekur prom mēs neiesim, iekams nebūsim atdabūjuši savas vecmāmiņas, kuras jūs tik nelietīgi turat ieskundētas savās pretīgajās, tumšajās alās!

Aluķēms–Muisis sāka vaicāt, kā viņa zina kaut ko par viņu alām, bet palika bez atbildes, jo Monika jau bija metusies skriet uz mājām, lai paziņotu jaunumus pārējiem.

Sapratis, ka ir palicis viens, aluķēms vēlreiz paraustīja būra durtiņas un, kad tās joprojām izrādījās ciet, atkal apsēdās uz grīdas, blenzdams augšup uz elpojamo režģi.

– Nu tā, – viņš pie sevis noteica. – Brīnišķīgi! Tagad viņa ir mani pametusi vienu šajā suņusēņu apsēstajā kastē... Lai vai kā... – viņš noņurdēja, atguldamies zemē un saritinādamies kamoliņā, – ...vismaz šeit ir silti, – un viņš nolēma nedaudz nosnausties, jo neko citu jau darīt nevarēja...

*

Kad Monika pārradās mājās, visi pusdienas jau bija paēduši, un Meža Veča nokopa galdu. Mežsargs vēl arvien sēdēja pie sava tukšā šķīvja un likās iegrimis kaut kāda pergamentam līdzīga vistokļa pētišanā, kas laikam bija vietējā Meža avīze.

– Mežaļaudis viņpus Platās upes ziņo par vairākām izpostītām pūpēžveidīgo dabiskajām audzētavām, – viņš sacīja. – Re, viena no lielākajām – tā, kas atrodas netālu no Klejojošo krūmu audzēm, – atrasta pamesta, kad mežaļaudis gājuši papildināt savus pūpēžveidīgo krājumus pagājušajā ceturtdienā. Neesot palikušas nevienas veselas olas, un visi pūpēžveidīgie acīmredzot izkliduši pa tuvējo apkārtni. Tuvumā slastījušies pāris klabiķi, bet visumā domā, ka vainīgi tomēr nav viņi... – un viņš atkal iegrima kādā rakstā.

Monika bija devusies pāri istabai, lai kāptu uz apakšstāvu, bet tagad apstājās un ieklausījās. Meža Veča, ieraudzījusi Moniku, uzlika uz galda tīru šķīvi.

– Kur tu biji? – viņa jautāja. – Parasti tu gaļas pankūkas nemēdz nokavēt...

– Biju Mežā, – atteica Monika, apsēdās pie galda un uzlika sev pankūkas. Tās gan bija nedaudz atdzisušas, bet vienalga garšoja dievīgi – Meža Veča zināja, kādām jābūt kārtīgām gaļas pankūkām.

– Skaidrs, ka Mežā... – nosmikņāja Meža Veča. – Kur gan vēl tu būtu varējusi būt...

– Kāpēc tad prasi? – pilnu muti attrauca Monika, bet tad Meža Veča pamanija Monikas saskrāpētās rokas un iepleta acis.

– Ko tad tu tajā Mežā dariji? Ķerstiji jenotus kailām rokām, vai?

– Apmēram... – izvairīgi noņurdēja Monika. – Starp citu, vai tu nesašūtu manu mēteļa piedurkni – Rutas jenots arī to nedaudz papluinija...

Meža Veča tā divaini noraudzījās uz Moniku, bet viņa jau bija pievērsusies Mežsargam.

– Vai visas pūpēžveidīgo audzētavas ir zināmas? – viņa tam vaicāja.

– Ko? – tas novērsās no avizes. – Pūpēžveidīgo audzētavas? Daļa no tām ir zināmas, jā, bet nekādā gadījumā ne visas. Vienkārši tās katru gadu var būt citā vietā, un tikai dažas, pašas lielākās, paliek turpat.

– Vai te tuvumā arī ir kāda zināma audzētava? – Monika jautāja, cenzdamās izklausīties ne pārāk ieinteresēta.

– Kā tad, – teica Mežsargs. – Viena ir tepat netālu – Stāvajā kalnā, bet tā netiek pārāk bieži izmantota pūpēžveidīgo vākšanai, jo tur ir samērā grūti piekļūt – kad rokās ir pilni grozi ar pūpēžveidīgajiem, tad ir gandrīz neiespējami tikt no tā kalna lejā... Bet tā ir viena no pastāvīgākajām audzētavām – tieši tādēļ, ka tur ir grūti piekļūt – pūpēžveidīgie tur jūtas drošībā.

Nu jau vairs nejūtas, nodomāja Monika.

– Tad vēl viena audzētava ir starp Vadātāja purvu un Bezdibenīgajiem akačiem. Bet arī tā tiek izmantota pavisam reti, jo atrodas šausmīgi nelāgā vietā. Starp tiem diviem purviem ceļu var atrast tikai zinātājs, un arī tad tas sasniedz audzētavu tikai tad, ja viņam paveicas un ja nepiesienas Vadātājs.

– Kāds Vadātājs? – čāpstinādama pankūku, jautāja Monika.

– Vadātājs – tā ir purva radība, – sacīja Mežsargs, nolikdams avizes rulli uz galda. – Lielāko daļu sava laika viņš pavada, guļot kādā akacī, bet, ja neguļ, – blandās apkārt pa Mežu, meklēdams ceļiniekus – un, ja kādu atrod, sāk vazāt

to uz riņķi, līdz tam izsīkst pēdējie spēki... Vadātājs pēc savas vēlēšanās var kļūt neredzams un nedzirdams, un tikai, kad ceļinieks vairākas reizes ir atgriezies tajā pašā vietā, viņš saprot, ka ir gājis uz riņķi Vadātāja ietekmē. Un vēl Vadātājs necieš, ka kāds ielaužas viņa mājās – respektīvi, tajā purvā. Un tad viņš par varītēm cenšas ievilināt nācēju akaci... Tā ka mēs pārsvarā vai nu ķeram pūpēžveidīgos paši, vai ņemam tos no audzētavām viņpus upes – tas ir tālāk, toties drošāk.

Monika klausījās pavērtu muti un pat bija aizmirsusi par savām pankūkām, bet Meža Veča tikmēr slaucīja galdu un meta uz Mežsarga pusi dusmīgus skatienus.

– Ko tu baidi bērnu? – viņa tam pārmeta. – Atradis, ko stāstīt – visus šitos šausmu stāstus par to Vadātāju... Mums jau pietiek ar aluķēmiem, bet tu te vēl šo iepin...

– Monika jautāja par pūpēžveidīgo audzētavām, – mierīgi paskaidroja Mežsargs. – Kā es varu pastāstīt par audzētavām, nepieminot Vadātāja purvu?

Meža Veča neko neatbildēja un, uzmetusi viņam pēdējo dusmīgo skatienu, aizgāja mazgāt traukus.

– Un kā ir ar tām mazākajām audzētavām? – jautāja Monika. – Vai tās var viegli atrast?

– Nepavisam, – atbildēja Mežsargs. – Tās var atrast tikai tad, ja nejauši uzskrien virsū – bet tā parasti nemēdz notikt – vai arī, ja speciāli izseko kādu pūpēžveidīgo «aukli».

– Ā! – iesaucās Monika. Tad jau Ralfam bija bijusi taisnība un pūpēžveidīgajiem patiešām ir kaut kas līdzīgs bērnistabām – ja jau tur ir pat savas aukles...

– Un kā var zināt, kurš pūpēžveidīgais ir aukle? – vaicāja Monika. – Viņi taču izskatās visi vienādi!

– Kur nu vienādi! – sašutis iesaucās Mežsargs. – Pūpēžveidīgie atšķiras cits no cita tāpat kā mēs ar tevi!

Monika nosprauslājās. Tad nu gan Mežsargam bija sevišķi labas izšķiršanas spējas, ja jau viņš spēja tik precīzi atšķirt vienu pūpēžveidīgo no otra...

– Pūpēžveidīgo aukles ir stipri lielākas par parastu pūpēžveidīgo, – sacīja Mežsargs. – Un, kad tās satraucas, tās kļūst ārkārtīgi spilgti baltas.

– Atceries to pūpēžveidīgo, ko noķēra Ruta – to lielo, – sarunā iesaistījās arī Meža Veča. – Tā bija aukle.

Monika atcerējās gan. Tomēr laikam tādas aukles bija ļoti reti sastopamas, jo kaut kā viņa nespēja atcerēties, kad vēl kādreiz Mežā būtu redzējusi tamlīdzīgu pūpēžveidīgo. Un pūpēžveidīgo taču Mežā bija tik daudz... Laikam jau aukles pārsvarā sēdēja savās bērnistabās, pieskatīdamas mazuļus, un paskraidīt izgāja tikai tad, kad bija galīgi notirpušas pseidopodijas...

Mežsargs atkal bija iedziļinājies avīzē, un Monika nolēma viņu vairs neizprašņāt, lai tas nesāktu likties pārāk aizdomīgi. Kad pankūkas bija apēstas, viņa noskaloja šķīvi un kāpa lejā uzmeklēt pārējos.

Ruta lielajā istabā bija sastūmusi visus krēslus un divānus pie sienām un patlaban vingrinājās kaut kādos palēcienos, bet mūzika skanēja tā, ka Monika bri-

nijās – kā gan viņa to augšā nebija dzirdējusi... Bens bija ieskundēts meiteņu istabā un tagad kaukdams skrāpējās gar aizslēgtajām durvīm, ilgodamies piekļūt pie kārotā magnetofona. Monika piegāja pie magnetofona un izslēdza to, bet Ruta uzmeta viņai sašutuma pilnu skatienu.

– Ko tu dari? Kāpēc tu to izslēdzi? – viņa jautāja.

– Es noķēru aluķēmu, – sacīja Monika un devās uz Ralfa un Arvila istabu, bet Ruta, tūlīt pārtraukusi savu lēkāšanu, aizmetās viņai pakaj.

Ralfs sēdēja gultā, aizbāzis ausis ar vates vīkšķiem, un lasīja, bet Arvils pētīja kādu bilžu grāmatu, kuras atvērumā rēgojās nedabīgi milzīgs balts vilks.

Kad Monika ar Rutu ienāca istabā, Arvils pacēla acis no grāmatas un nogurušā balsī sacīja:

– Kad jūs iesiet atkal ārā, vai jūs neizlaistu Ralfa žurku? Viņa tik šausmīgi krāc, ka es nevaru lasīt.

– Tu taču nemaz nelasi, – teica Ruta, palūkodamās uz baltā vilka attēlu. – Kad mēs iesim ārā, mēs to žurku izlaidīsim, bet patlaban mēs vēl nekur nejam. Monika ir noķērusi aluķēmu.

Arvilam pavērās mute, un viņš noelsās vien.

– Nevar būt, – viņš nočukstēja. – Viņa taču to neatstiepa uz šejieni?

– Protams, ka ne, – atteica Monika. – Es taču neesmu galīgi jukusi...

– Kas ir – vai jau cauri? – beidzot pamanījās Rutu un Moniku, Ralfs nolika grāmatu un izvilka vīkšķi no vienas auss.

– Kas cauri? – nesaprata Ruta un saviebusies blenza uz vati, kas joprojām rēgojās laukā no Ralfa otras auss.

– Kā kas? Tā tava drausmīgā trokšņošana, protams, – Ralfs atteica un, izvilcis arī otru vīkšķi, nosvieda to turpat uz gultas.

– Es noķēru aluķēmu, – sacīja Monika un apsēdās uz Ralfa gultas, cenzdāmās atvirzīties pēc iespējas tālāk no vates vīkšķiem.

Ralfs uz šo paziņojumu reaģēja līdzīgi Arvilam – arī viņa mute pavērās, un viņš neticīgi blenza uz Moniku.

– Tā – vienkārši? Ņēmi un noķēri?

Monika sabozās un pabāza viņam zem deguna savas saskrāpētās rokas. Tās izskatījās tā, it kā Monika būtu mēģinājusi atņemt gaļas gabalu satracinātam tīģerim. Ralfs saviebās un parāvās atpakaļ.

– Tas nemaz nebija tik vienkārši, – Monika sacīja un pastāstīja, kā viņai bija gājis. Kad viņa savu stāstu bija beigusi, pārējie izskatījās vienlaikus gan priecīgi satraukti, gan nedaudz nobažījušies. Tagad viņiem stāvēja priekšā grūts uzdevums – uzzināt, kā īsti ar pūpēžveidīgajiem var cīnīties pret aluķēmiem.

– Aluķēms mums tagad ir, – sacīja Ralfs, – tagad atliek tikai dabūt kādu pūpēžveidīgo un izdibināt, kas īsti aluķēmiem pie viņiem nepatik. Jādomā, ka tāpat vien viņš mums to nepavēstīs...

– Noteikti ne, – piekrita Monika. – Viņš bija stipri piepūties, kad es viņu pametu, – apvainojies, ka es šo esot piekrāpusi...

Visi nosprauslājās.

– Kā lai mēs tiekam pie pūpēžveidīgā? – jautāja Arvils, atkal paceldams savu vilku grāmatu.

– Nāksies kādu noķert, – teica Ralfs. – Vai nu mēs nekad neesam ķēruši pūpēžveidigos? – viņš pasmējās. – Jādomā, Mežsargam ir kāds no tiem pievilinātājiem – vajadzēs mums to no viņa uz kādu laiku aizņemties.

– Tu domā, viņš dos? – šaubījās Arvils.

– Kāpēc ne? – attrauca Ralfs. – Tikai Meža Večai gan nevajadzētu neko teikt – viņa tūlīt sāks mūs turēt aizdomās...

*

Pie pievilinātāja viņi tika jau nākamajā dienā, un tas patiešām bija izrādījies pavisam vienkārši. Monika bija paziņojusi Mežsargam, ka viņiem esot garlaicīgi un ka viņi gribot nedaudz patrenēties pūpēžveidīgo ķeršanā, un Mežsargs bez kādiem jautājumiem tūlīt bija iedevis viņiem vienu pievilinātāju un veselu rituli auklas. Pēc brokastīm Monika vēl bija pamanījusies nočiept gabalu maizes un pāris gaļas pankūkas, ko aiznest savam gūsteknim. Tā kā viņa nezināja, ko aluķēmi īsti ēd, viņa drošības pēc pakampa arī salātu bunti un divas bites, kaut gan – spriežot pēc viņu zobiem – aluķēmi diez vai bija zālēdāji...

Viņi devās Mežā drīz pēc brokastīm, bet, pirms sākt medīt pūpēžveidīgos, visi gribēja apskatīt aluķēmu.

– Viņš jau nemaz neizskatās pēc aluķēma, – paskaidroja Monika, bet pārējie atteica, ka viņiem nekas neesot arī pret peļu lācīti, un tā nu viņi devās uz biezokni, kur bija paslēpts būris ar gūstekni.

Līdzko viņi bija sasnieguši biezokņa malu, Monika deva zīmi iet klusiņām, un tā nu viņi, uzmanīgi sperdami soļus un cenzdamies neuzkāpt uz kāda krituša sausa zara, lavījās uz to pusi, kur cauri biezokņa pustumsai mirdzēja zaļo suņusēņu paugurs. Gabaliņu no būra viņi apstājās un cauri stikla sienai nopētīja par peļu lācīti pārvērtušos aluķēmu.

Aluķēms sēdēja būra kaktā un garlaikoti plūkāja savas garās, ļekainās ausis. Viņš patiešām neizskatījās ne neglīts, nedz arī bīstams.

Monika nokrekšķinājās un piegāja tuvāk būrim.

Aluķēms, sadzirdējis soļus, satrūkās un pielēca kājās.

– Kas tur ir? – viņš satrauktā balsī vaicāja.

– Es, – atteica Monika. – Atnesu tev šādu tādu ēdamo.

– Ak tad tomēr... – drūmi noteica aluķēms, paošņādams gaisu. – Es jau biju nospriedis, ka tu taisies mani nomērdēt badā... Kas tev tur ir?

– Gaļas pankūkas, maize un dārzeni, – atteica Monika, samulsusi raudzidamās uz būri. – Un kā tad lai es to visu dabūju iekšā?

Ralfs panācās tuvāk un, notupies zemē, aptaustīja kādu no būra sienām, kuru biezā kārtā aizklāja ļumīgi suņusēņu čemuri.

– Ērla teica, ka te kaut kur esot tāds kā atbīdnis, – viņš teica, joprojām iztaustīdams būri. – Ā, tepat jau tas būs... – to teikdams, viņš izplēsa pāris suņusēnes un parāva nelielu, tikko manāmu puļķīti. Tūlīt no būra sienas izbīdījās neliela atvilktņite, kurā Monika salika pankūkas un maizi. Ralfs iestūma atvilktņīti atpakaļ sienā. Cauri stiklam varēja redzēt, kā aluķēms metas pie atvilktņītes un izpēta tur saliktās ēdamlietas. Ošņādams viņš raustīja savu rozā purniņu, un tas izskatījās tik jocīgi, ka Ralfs un Monika iesmējās. Aluķēms tikmēr bi-

ja nogaršojis pankūku, un acīmredzot tā viņam garšoja tīri labi, jo viņš neteica ne vārda, iekams pankūka nebija pazudusi viņa vēderā. Monika stāvēja ar salātiem un bietēm rokās un nevarēja saprast, ko darīt ar tiem, bet tad aluķēms izlēma viņas vietā.

– Tos dārzenus tu vari nest atpakaļ, – viņš sacīja. – Es tos nevaru ēst – man no tiem metas nelabi.

– Tā jau es domāju, – teica Monika un uzlika maisiņu ar salātiem uz celma.

– Paklau, tu, aluķēms, – bargi sacīja Ralfs. – Atdod mūsu vecmāmiņas!

– Man taču viņu nav, – attrauca aluķēms, sukādams nost otro pankūku.

– Varētu padomāt, ka mēs te visi kopā sēžam un spēlējam dambreti... Viņas ir klinšu alās – it kā jūs to nezinātu...

– Mēs to zinām ļoti labi, – dusmīgi runāja Ralfs, – tāpēc tev mums jāpalīdz dabūt viņas no turienes ārā.

– Kā tad... – murmulēja aluķēms, izbolījis savas lielās acis tā, ka likās – tās tūliņ izsprāgs no pieres. – Jūs mani iespundējat šitādā būrī un tagad diezin ko no manis lūdzat... Tā jau nu es jums palīdzēšu...

– Ak tā! – saskaitās Ralfs. – Nu tad piesargies! Ja tu negribi ar mums sadarboties, tad nedomā, ka mēs ar tevi te auklēsimies!

– It kā es būtu jūs lūdzis, lai jūs mani iespundētu šajā kastē! Tad ta nu varēn smalkie apartamenti... – nosprauslājās aluķēms. – Laidiet mani ārā, un jums ne ar vienu nebūs jāauklējas!

Bet Monika ar Ralfu jau devās atpakaļ pie Rutas un Arvila, kas joprojām tūpēja gabaliņu nostāk.

– Te nav pat tualetes! – sauca aluķēms viņiem nopakaļ.

– Paskaties kaktā zem dēļa, – atsaucās Monika.

Aluķēms tā arī izdarīja un ar pagalam aizvainotu izteiksmi purnā izvilka no turienes mazitiņu naktspodīņu, izrotātu ar uzkrāsotām mēness suņusēnēm.

– Kāds pazemojums... – norūca aluķēms, aši ieogrūzdams naktspodīņu atpakaļ kaktā, bet Monika to vairs nedzirdēja, jo kopā ar pārējiem jau lida ārā no biezokņa.

– Un tomēr divaini, ka visi tā runā par to, cik aluķēmi ļauni un briesmīgi... – ieminējās Ruta. – Šis nelikās necik ļauns – nedaudz pikts, bet nepavisam ne briesmīgi ļauns.

– Es arī būtu pikts, ja mani turētu tādā kastē, – sacīja Arvils.

– Tieši tas jau ir tas, ko es saku, – teica Ruta. – Viņš varētu būt nez cik šausmonīgs, bet viņš pat nelikās dusmīgs.

– Tāds viņš bija gan, kad ieraudzīja to naktspodu, – Monika sacīja.

– Jā gan – bet tikai tad. Kāds gan prieks no naktspada ar suņusēnēm... – domīgi sacīja Arvils.

Runādami viņi bija izliduši no biezokņa, un tagad viņu priekšā pletās viss plašais Mežs. Ralfs stāvēja viršu pudurā, izklaidīgi šūpodams auklas rituli un vērās uz visām pusēm.

– Kur mēs tos ķersim? – viņš vaicāja.

– Ak, vai nav vienalga... – attrauca Ruta un joka pēc iepūta pievilinātājā. Tas darbojās kā pienākas, jo atskanēja traks spiediēns, un gandrīz vienlaicīgi

ar to iespiedzās vēl kāds. Visi izbrīnīti paskatījās visapkārt, bet tad izrādījās, ka tas bijis tikai Arvils, un Ralfs uzmeta viņam niknu skatienu. Bet nepagāja ne pāris sekundes no brīža, kad bija apklusis Arvils, kad pāri pakalniem brāzās kaut kas balts un skaļš – nebija nekādu šaubu, tas bija pūpēžveidīgais. Izspiegdam savas pēdējās prāta paliekas, tas šāvās cauri priežu stumbriem tieši uz vietu, kur stāvēja bērni.

Bet viņš nepaspēja atskriet līdz bērniem, kad no augšas atskanēja asa švikstoņa, un milzīgs, melns klabiķis kā torpēda pāršķēla gaisu, pakampa pūpēžveidīgo un ar visu medijumu nozuda atpakaļ debesīs.

– Fu... – nodrebinājās Arvils. – Es nūdien ceru, ka viņiem nekad neuznāks kāre nomēģināt ko citu bez pūpēžveidīgajiem...

– Jā, – sacīja Ralfs. – Acīmredzot šī nav tā labākā vieta, būs jāiet pameklēt biezāks mežs...

Pārējie piekrita, ka tas tiešām būtu tas prātīgākais, un viņi devās uz mežu aiz ezera, jo tur nebija tik skrajš kā priežu pakalnos.

Kad viņi nonāca aizezera mežā, kur bērzu, kļavu un dižskābaržu zari radija lielāku vai mazāku aizsegu pret klabiķu uzbrukumiem, medības varēja sākties, un Ruta svinīgi iepūta pievilinātājā. Atskanēja kārtējais stindzinošais spiedziens, bet, kad pēdējās skaņas bija izplēnējušas gaisā, iestājās mēms klusums. Labu brīdi visi stāvēja un gaidīja, bet nekas tā arī nenotika.

Monika nepacietīgi sakustējās.

– Kas tad nu? Vai tiešām tie saprātu nobrēkušie radijumi skraida tikai tur, kur viņus var pagrābt kāds klabiķis? – viņa brīnījās.

Ruta vēlreiz iepūta pievilinātājā.

Un atkal nenotika itin nekas, tikai kāds jenots, stripaino asti kulstidams, aizšāvās prom pa krūmiem – laikam nevarēja vairs izturēt šaušalīgās skaņas, kas nu te atskanēja ik pa brītiņam...

Arvils nodrebinājās un arī pagājās tālāk.

– Es vairs nevaru to spieģšanu klausīties, tā man iet caur kauliem, – viņš paziņoja, atsēzdamies uz kāda celma.

Ruta nepielūdzami pūta pievilinātājā, un Mežu turpināja piepildīt vājprātīgie spiedzieni, līdz beidzot arī Monika un Ralfs nodrebinājās un palūdza viņu uz kādu mirkli rimties. Monika juta, ka griezīgā, spiedzīgā skaņa viņai sāk pulsēt deniņos, bet Arvils sēdēja uz celma, aizspiedis ausis ar īkšķiem, un blenza sūnās sev pie kājām, gaidīdams, kad tas viss reiz beigsies...

Un tad viens nāca.

Smiedams pilnā rīklē un izskatīdamies pēc prātu izkūkojuša albinoza astoņkāja, pūpēžveidīgais izdrāzās no avenājiem tieši pie celma, uz kura sēdēja Arvils, un – tā kā Arvils pūpēžveidīgajam bija visai niecīgs šķērslis, viņš, daudz nedomājot, metās tik tam pāri. Savukārt Arvils, joprojām sēdēdams ar īkšķiem ausīs, pūpēžveidīgo pamanīja daudz par vēlu – tikai tad, kad tā vēsās, nedaudz mitrās pseidopodijas jau stampāja viņam pār muguru... Arvils ieķērcās gandrīz tikpat skanīgi kā baltais radijums viņam mugurā un izbailēs pielēca kājās, bet pūpēžveidīgais savukārt, nobijies no piepeši atdzīvojušā celma, iespiegdams Arvilam tieši ausī, metās sāņus un pazuda starp kokiem.

Arvils stāvēja un izbailēs vēl arvien kļiedza, bet Ralfs pikti purpināja kaut ko par vējā palaistu medijumu...

Kad Arvils bija nomierinājies, Ruta atkal iepūta pievilinātājā. Un atkal nācās gaidīt krietni ilgi, līdz nākamais baltais spiedzējs apveltīja viņus ar savu uzmanību. Šoreiz Arvils viņam ceļā negadījās, un Monika pamanījās nogrābt to aiz kakla, kad viņš drāzās tai garām. Ralfs, laiku nezaudēdams, apmeta tam ap kaklu auklu un sasēja kārtīgu mezglu.

– Nu tā, – Ralfs noteica, slaucīdams gar biksēm nosmērētās rokas. – Tas nu tā kā būtu padarīts – varam sākt eksperimentēt!

– Ja tu gribēji spiegt uz aluķēmu, tev nemaz nevajadzēja ķert šito spoku – pietiktu ar šo pašu svilpīti, – sacīja Arvils, pamādam uz pievilinātāju. – Ja jau paši pūpēžveidīgie to spiedienu neatšķir no īstā, tad aluķēms neatšķirtu ne tik...

– Var jau būt, – teica Ralfs. – Bet mēs taču nemaz nezinām, vai tas ir viņu spiedziens, no kā baidās aluķēmi. Tas varētu būt arī jebkas cits.

– Piemēram, kas? – jautāja Arvils. – Ko tad vēl pūpēžveidīgie tādu dara?

– Nezinu, – Ralfs noplātīja rokas. – Tur jau tā nelaipe, ka mēs neko par viņiem nezinām. Ja man tikai būtu bijusi iespēja ilgāk pavērot to bērnistabu...

– Bet tev nebija, – noteica Ruta. – Tā kā nāksies vien iztikt ar šo pašu eksemplāru, – viņa pamāja uz pūpēžveidīgo, kas raustījās Ralfam auklas galā.

«Šis pats eksemplārs» izskatījās varen gražīgs. Tam nepavisam nepatika būt piesietam auklā, un tas nikni raustījās uz visām pusēm, mēģinādams izrauties, bet tas viņam neizdevās vis. Ralfs, sīdams mezglu, bija zinājis, ko dara. Vieni brīdi pūpēžveidīgais paplēta muti, grasīdamies izgrūst kādu sevišķi nelādīgu spiedienu, bet Monika jau to bija gaidījusi un tagad uzbrēca: – Turi muti! – un pūpēžveidīgā mute tūlīt pat aizvērās.

Tagad, kad pūpēžveidīgais bija noķerts, varēja iet izmēģināt tā efektu uz aluķēmu, un viņi visi ar auklā piesieto pūpēžveidīgo devās atpakaļ uz egļu biezokni. Kad viņi bija nonākuši līdz biezoknim, Monika apstājās.

– Tagad jāmēģina iet ļoti klusām, – viņa sacīja. – Lai aluķēms nezinātu, kas mums padomā.

Tā nu viņi piesardzīgi lavijās cauri biezoknim, līdz puskrēslā starp melnajiem egļu stumbriem iezaigojās zaļš paugurs, kas, bērniem nākot tuvāk, mirdzēja arvien spilgtāk. Viņi tuvojās aluķēma būrim.

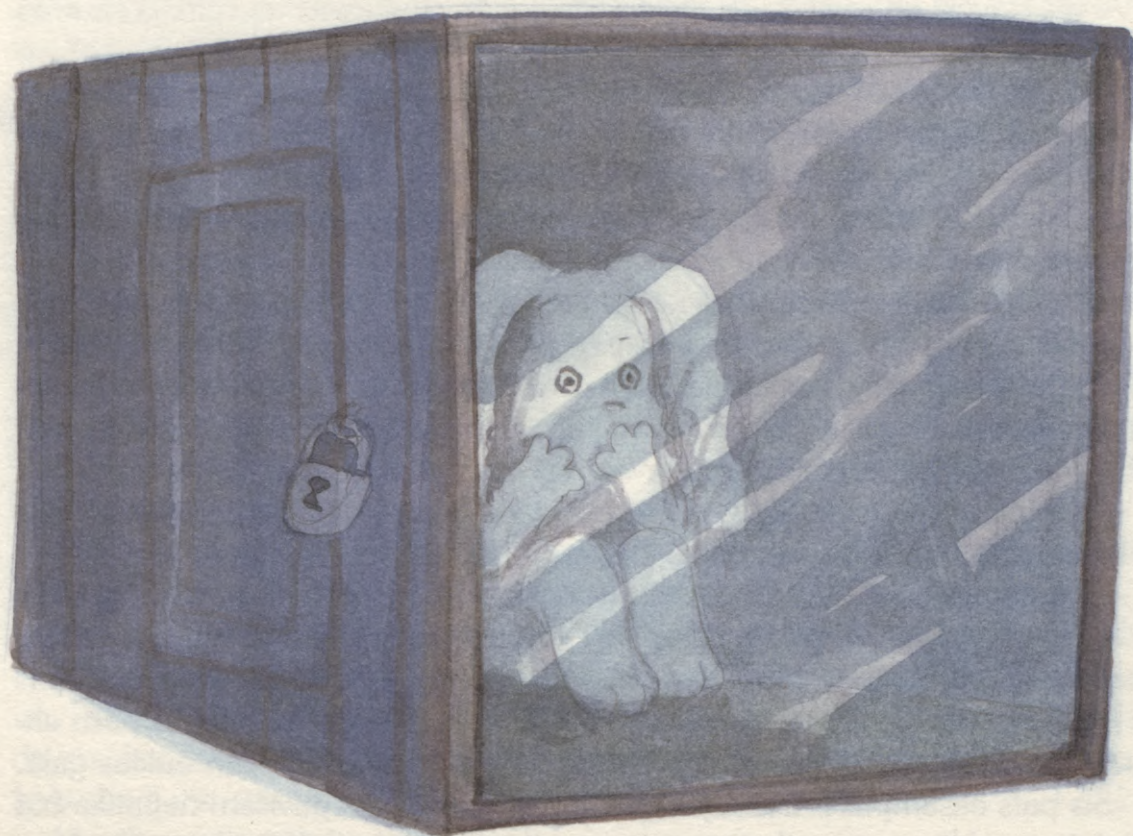
Pienākuši diezgan tuvu, viņi ieskatījās būrī.

Aluķēms sēdēja uz dēļa būra stūrī, joprojām izskatīdamies pēc peļu lāciņa, un ar nagiem ķemmēja savas pinkainās ausis, tajā pašā laikā diezgan melanholiski blenzdamas būra pretējā sienā.

Ralfs pievilka sev tuvāk pūpēžveidīgo, bet tas ievilka visas pseidopodijas un nolikās zemē kā izplūdusi balta pļeka. Neizskatījās, ka viņš šobrīd būtu noskaņots uz spieģšanu, gluži pretēji – likās, ka viņš tūlīt pat aizmigs...

Ralfs pamāja Monikai un sāka vaicāt divainas grimases. Ko viņš gribēja pateikt, tas Monikai īsti skaidrs nebija, bet viņa nojauta, ka viņš droši vien jautā, ko lai tagad iesāk. Neba nu ka viņai būtu kādas idejas...

Uz pirkstgaliem pienākusi pie guļošā pūpēžveidīgā, viņa to nedaudz pabakstīja ar kāju, bet pūpēžveidīgais nelikās to manām un gulēja sastindzis, tagad

atgādinādams divainu baltu akmeni. Tad Monika pabakstīja to nedaudz stiprāk. Pūpēžveidīgais par atbildi nedaudz paplēta savu mutes spraugu un izgrūda kaut ko līdzīgu ņerkstienam, taču likās, ka viņam ir slinkums pat īpaši protestēt. Tad Monika pieliecās, pacēla viņu no zemes un kārtīgi sapurināja.

Tad nu gan pūpēžveidīgais sabijās. Tūdaļ pat viņš izlaida kādas desmit pseidopodijas un ņēmās tās tirināt, laikam meklēdams kādu vietu, kur pieķerties. Atbalsta punktu neatradis, viņš atkal paplēta muti un šoreiz nervozi ieķīķinājās.

Monika un pārējie saspringti blenza uz būri, lai redzētu, kādu efektu tas ir atstājis uz aluķēmu. Aluķēms bija piecēlies kājās, un likās, ka tas uzmanīgi klausās.

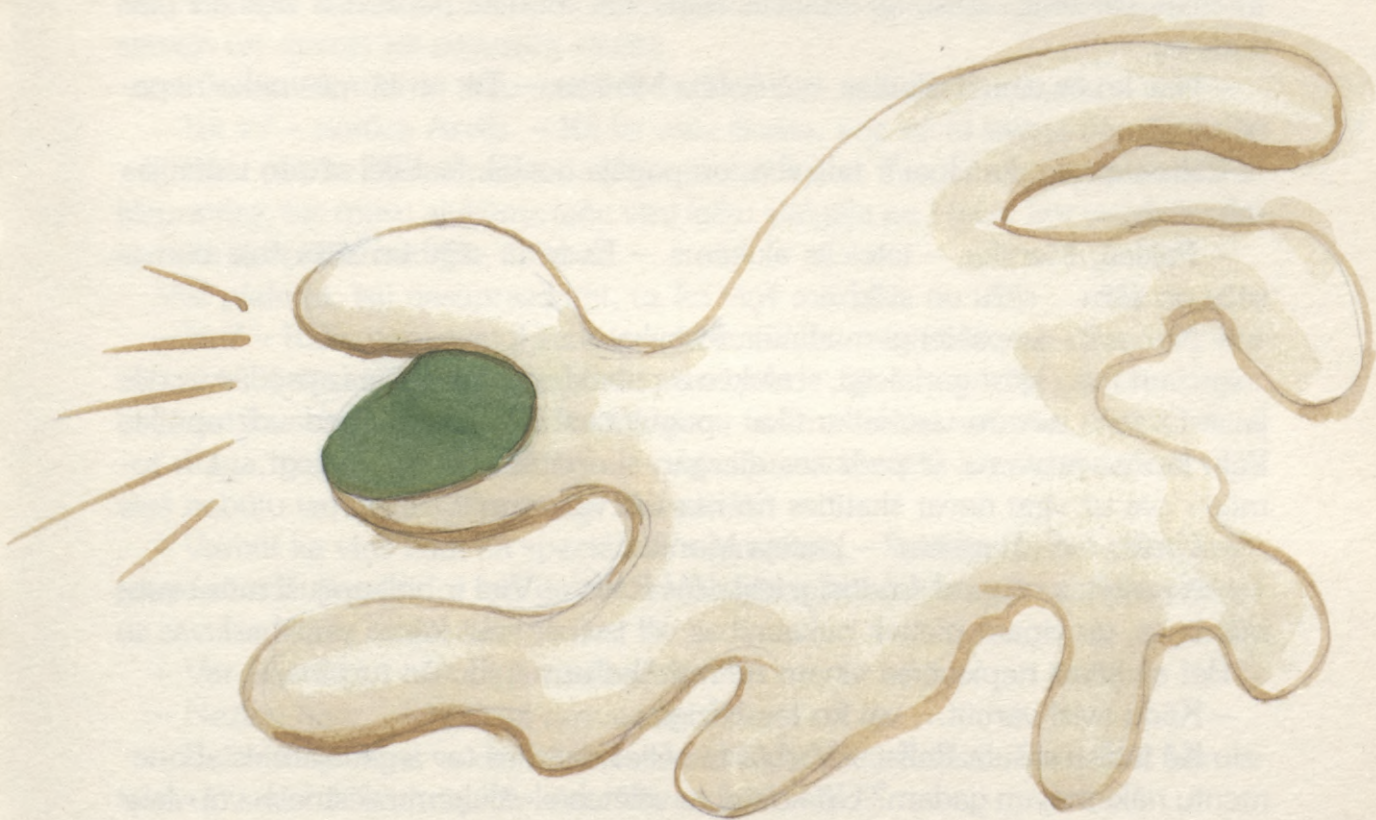
– Kas tur ir? – viņš jautāja.

Visi klusēja, bet Monika atkal sakratīja pūpēžveidīgo.

Pūpēžveidīgais protestēdams iespiedzās. Tas jau nedaudz vairāk atgādināja viņu parasto spiedienu, kaut arī nebija tik skaļš un spēcīgs. Monika nerimās un turpināja to kratīt, un tad reiz pūpēžveidīgajam pietika.

– Āāāāāā...! – tas griezīgi iespiedzās, tā ka Arvils tūlīt pat sabāza ikšķus ausīs, bet Ralfs ar Rutu nepatikā saviebās.

Arī aluķēms satrūkās. Spiedziens bija nācis tik pēkšņi, ka viņš no pārbiļa palēcās, bet, kad spiedziens nenorimās, viņš, īgni saviebis purniņu, ņēmās uzrullēt savas garās, vilnainās ausis tā, ka visbeidzot tās atgādināja baltus cilindriņus abās viņa galvas pusēs. Acimredzot tādi «korķi» labi aizturēja skaņu, jo īgnā izteiksme no viņa purniņa izzuda, un viņš, nostājies pie spoguļsienas, ņēmās gorities un visādi vaikstīties.

Monika pārstāja kratīt pūpēžveidīgo un nolika to atpakaļ zemē, kur tas tūlīt apklusā, ievilka pseidopodijas un atkal grasījās iesnausties.

Bērni apmulsuši saskatījās. Neizskatījās, ka aluķēmam būtu bijušas īpašas bailes no pūpēžveidīgā spiediena. Protams, ka tas nebija viņam patīcis, bet kaut kas tāds jau nemaz nevar patikt, ja vien tu pats neesi pūpēžveidīgais...

Aluķēms kādu brīdi palika ar uzskrullētām ausīm, bet tad viņš vienu nolocīja un ieklausījās. Tā kā bija iestājies klusums, viņš atrullēja arī otru ausi un atkal apsēdās uz dēļa, skumji blenzdams kaut kur uz priekšu...

Monika pakustējās, bet diezgan neuzmanīgi, jo viņai zem kājām pagadījās kāds izkaltis egles zars, kas tagad ar skaļu krakšņi pārlūza uz pusēm. Monika sastinga, bet bija jau par vēlu, jo aluķēms atkal pielēca kājās un saspringti iesaucās:

– Kas tur ir?

Monika un pārējie stāvēja kā sastinguši un gaidīja.

– Monika, tā esi tu? – aluķēms vaicāja.

Beigu beigās Monika atmeta ar roku un panācās tuvāk.

– Jā, jā, tā esmu es.

– Tu un tava banda... – nopūtās aluķēms. – Jādomā, jūs neesat atnākuši, lai izlaistu mani laukā?

– Phe! – nosprauslājās Ralfs. – Ko vēl ne? Vispirms atdod mums mūsu vecmāmiņas!

– Man nekas jums nav jāatdod, – pūcīgi sacīja aluķēms. – Un vispār – mēs viņas atradām pirmie. Kurš pirmais atrod, tas arī patur!

– Nu, vai zini! – dusmīgi iesaucās Ralfs, bet Monika paraustīja viņu aiz piedurknes.

– Nav ko ar viņu kašķēties, – čukstēja Monika. – Tik un tā mēs neko nepanāksim...

Ralfs saprata, ka viņai ir taisnība, un pagāja nostāk, bet vēl arvien izskatījās sabozies.

– Paklau, Monika, – ieteicās aluķēms. – Es te tā sēžu un sēžu šajā būrī... sēžu un sēžu... sēžu un sēžu...

– Nu, nu? – nepacietīgi mudināja Monika.

– ...un man kļūst garlaicīgi, – aluķēms pabeidza un saviebies apsēdās uz dēļa. – Es taču nevaru visu laiku tikai spoguļoties! Tas jau sāk nedaudz apnikt. Peļu lācītis, protams, ir padevies diezgan simpātisks, nevar noliegt... Un tomēr – pat uz viņu nevar skatīties no rīta līdz vakaram...

– Un ko tad tu gribētu? – jautāja Monika.

– Nē, nu tas nu gan! – neticīgi iesaucās Ralfs. – Viņi ir nolaupījuši mūsu vecmāmiņas, un viņam pietiek nekaunības vēl izvirzīt kaut kādas prasības!

Bet aluķēms nepievērsa viņam ne mazāko uzmanību un turpināja.

– Kādu avīzi varbūt... vai ko tamlīdzīgu...

– Kā tad! – sašuta Ralfs. – Varbūt tu vēlies, lai mēs tev iegādājamies abonementu nākamajam gadam? Un ko tad tu vēlētos – «Aluķēmu vēstnesi» vai «Jau nākās ziņas no klinšu alām»...?

Aluķēms sabozies vērsās uz to pusi, kur pēc viņa izpratnes vajadzēja atrasties Ralfam.

– Pirmkārt, nevis aluķēmi, bet trogloditi, – viņš aizrādīja. – Un otrkārt – es uzdrikstos domāt, ka jūs mani te neturēsiet vēl veselu gadu, tā ka tev nevajag uztraukties par abonementu...

Ralfs nosprauslājās un iesvieda biezoknī žagaru, uz kura bija uzkāpusi Monika. Tas švikstēdams ielidoja biezoknī un palika ieķēries kādā zaru mudžeklī.

– Labi, labi, kaut ko es tev atnesīšu, – Monika nočukstēja aluķēmam, kad viņai likās, ka Ralfs neklausās, un aluķēms par atbildi apmierināti palocīja galvu. Tad Monika pagriezās un devās ārā no biezokņa, un pārējie viņai sekoja. Pēdējais nāca Ralfs, vilkdams aiz sevis samiegojušos pūpēžveidīgo, kurš klušām pie sevis smējās.

Izliduši no biezokņa, viņi apstājās, un pūpēžveidīgais, izmantodams situāciju, atkal nolikās garšļaukus.

– Ko nu? – vaicāja Arvils. – Izskatās, ka viņam no tā pūpēžveidīgā ne silts, ne auksts...

– Jā, tā patiešām izskatījās, – saraukusi pieri, atzina Monika. – Bet mēs jau vēl esam izmēģinājuši tikai spiedienu.

– Es taču uzreiz teicu – tā vecene to stāstu ir nosapņojusi, – teica Ralfs. – Un tomēr – ja aluķēmiem nebūtu bail no pūpēžveidīgajiem, vai tad viņi būtu metušies viņai virsū un pie tam vēl iznīcinājuši visas tās audzētavas...?

Brīdi visi apmulsuši stāvēja, nezinādami, ko iesākt. Ralfs bija sakrunkojis pieri un kaut ko saspringti domāja. Beidzot viņš iebelza sev pa pieri un iebrē-

cās. Visi tūlīt atmodās no savām drūmajām domām un paskatījās uz Ralfu, kurš stāvēja un staroja kā pavasara saulīte.

– Klausieties, bet tā taču noteikti arī ir! – viņš sajūsmināti sauca.

– Kā ir? – norūca Arvils. – Kā lai mēs zinām, par ko tu nupat domāji?

– Kā – par ko? Skaidrs, ka par tām audzētavām. Tas taču ir saprotams! Paklausieties, tas mūsu aluķēms taču visu laiku staigāja pa Mežu, kur nepārtraukti skraida arī pūpēžveidīgie, vai ne?

Visi piekrita, īsti nesaprazdami, uz ko viņš mērķē.

– Nu? – Ralfs nepacietīgi sauca. – Ja jau aluķēmiem būtu no tiem bail, viņi tik brīvi vis neskradītu! Acīmredzot viņus biedē nevis parastie pūpēžveidīgie, bet kaut kas saistībā ar tām bērnistabām – vai nu aukles vai olas, vai tie sīkie!

– Paga, paga, – iebilda Monika. – Ja viņus tā biedētu bērnistabas, tad taču viņš nebūtu varējis tās tik mierīgi izdemolēt?

– Varbūt ka viņš kaut kā speciāli tam gatavojās, – minēja Ralfs. – Bet, ja viņu pārsteidz negaidīti – tad gatavs ir! Aluķēms laiž ļekas vaļā un liekas prom uz saviem klinšu bluķiem!

– Var jau būt... – šaubīgi novilkā Monika.

– Nezinu gan... – neticīgi norūca arī Ruta.

– Bet ir tikai viens veids, kā to noskaidrot, – teica Ralfs. – Sameklēt bērnistabu un sadabūt kādu aukli, kādu olu un kādu sīko!

VADĀTĀJA PURVS UN BEZDIBENĪGIE AKAČI

ad viņi visi bija sapulcējušies Rutas un Monikas istabā un Monika bija viņai izstāstījusi jaunākos plānus, Ērla izbrīnā skaļi iebrēcās. Ērlai kopā ar Rutu un Ralfu bija nolēmuši, ka tagad viņiem atliek tikai doties uz audzētavu starp Vadātāja purvu un Bezdibenīgajiem akačiem, jo tā bija vienīgā atlikusī audzētava visā apkaimē. Arvils gan neuzskatīja, ka tā būtu gudra doma, taču viņu neviens neņēma vērā... Tā nu tika ataicināta Ērla, lai viņa izstāstītu, kur tad īsti

atrodas abi purvi un kā atrast audzētavu.

– Jūs esat zaudējuši prātu! – sauca Ērla, ieplestām acīm blenzdama uz viņiem pēc kārtas tā, it kā viņi būtu traki suņi. – Jūs laikam neapjēdzat, par ko runājat!

– Nesaprotu, kas tur tik īpašs... – noņurdēja Ralfs, izklaidīgi kasīdams aiz auss savai šinšillai. – Purvi kā purvi – galvenais ir uzmanīties, lai neiekristu kādā akacī, un tad jau viss būs kārtībā.

– Akači paši par sevi tajos purvos ir mazākā bēda, – atcirta Ērla. – Bet, ja Vadātājs jūs neievilinās kādā slikšņā pēc pāris dienu blandīšanās pa Mežiem, es patiešām būšu ārkārtīgi pārsteigta.

– Tāpēc jau mums vajag tevi, – sacīja Ruta. – Tu droši vien zini, kur tie purvi atrodas un kā izvairīties no Vadātāja.

Ērla īgni raudzījās uz savu draudzeni. Tas viss viņai pagalam nepatika. Bija skaidrs, ka nevienam no klātesošajiem nav ne mazākās sajēgas, ko nozīmē doties uz šiem purviem...

– Kur tad tie purvi īsti ir? – jautāja Arvils.

– Īpaši tālu nav, – negribīgi noteica Ērla. – Kādu divu stundu gājienā no šejienes – jāiet pāri priežu pakalniem, garām Stāvajam kalnam, un tad vēl kādas pusotras stundas gājiens cauri Siko koku audzēm un mellenājiem – un turpat jau tie purvi būs. Bet tas ir tirais neprāts! – viņa atkal iesaucās. – Pat profesionāli mednieki tur iet nelabprāt un vienmēr mēģina atkratīties no pūpēžveidīgo gribētājiem, iesakot viņiem izsekot aukles vai iepirkt pūpēžveidīgos no Pārupes audzētavām.

– Domā, mēs arī varētu dabūt kādus sikos vai olas no cieminiekiem? – jautāja Monika. – Tad mums nevajadzētu list tajos purvos.

– Njā... – noņurdēja Ērla. – Šaubos gan... Šogad ir visai augsts pieprasījums pēc pūpēžveidīgajiem, sevišķi jau tādēļ, ka tika saārdītas tās audzētavas – tāpēc viņi pašlaik ir diezgan dārgi. Un jums taču nav naudas.

– Nav gan, – bēdīgi piekrita Monika. Un bija skaidrs, ka lūgt kaut ko Meža Večai vai Mežsargam būtu neiespējami. Viņiem tūliņ vajadzētu zināt, kādam nolūkam nauda nepieciešama, un diez vai viņi noticētu kādam sagudrotam paškaidrojumam...

– Tad jau mums nekas cits neatliek, – noteica Ralfs. Ērla sēdēja un neticīgi kratīja galvu.

– Traki, kas traki... – viņa šķendējās. – Nē, nūdien – traki, kas traki...

– Nu tad klāj tik vaļā, – mudināja Ralfs. – Ko tu zini par tiem purviem?

– Esmu tur bijusi tikai vienu reizi, – saviebusies runāja Ērla. – Kad es vēl biju pavisam maziņa, mans tēvs reiz paņēma mani līdzi, lai parādītu, uz kuriem es nekad viena pati nedrīkstu iet. Un ticiet man – kopš tās reizes es neesmu tur spērusi ne soli...

– Patiešām? – ieinteresēti jautāja Arvils. – Kā tā?

– Tas bija tā. Mēs devāmies uz turieni agri no rīta kādā diezgan draņķīgā oktobra dienā. Bija auksts un visu laiku smidzināja smalks lietutiņš, tā ka tad, kad mēs beidzot aizkļuvām līdz purviem, bijām jau galīgi nosaluši un izmirkuši. Pie purva malas vīri sadalījās un devās uz priekšu nelielos bariņos, bet es paliku kopā ar tēvu un vēl diviem vīriem. Tad mēs devāmies iekšā purvā – būtībā mēs mēģinājām iziet *starp* abiem purviem, bet sanāca tā, ka iegājām taisni Vadātāja purvā – tur jau, ziniet, tās robežas nav diez cik labi saskatāmas... Vadātājs acīmredzot bija gulējis, bet kāds no vīriem, ar ko gājām kopā, nejauši iekāpa vienā akacī un laikam uzmina šim taisni uz galvas, jo šis pamatīgi apskaitās. Viņš pat nepapūlējās tapt neredzams, kā viņš to parasti mēdz darīt, un mums nācās noraudzīties uz Vadātāju visā viņa daiļumā, kamēr viņš kaukdams un aurodams trenkāja mūs visus četrus pa purviem, mēģinādams ieģrūst kādā slišķnā... Viens no vīriem – tas pats, kas bija uzkāpis Vadātājam, – ieģrima vienā akacī līdz acīm, un tēvs ar to otro vīru tik tikko dabūja viņu laukā... Fu, fu, fu... Nē, uz turieni nu gan es nepavisam nekāroju doties vēlreiz...

– Nu, nu... – sacīja Ralfs. – Nebija jau tik traki – galu galā visi bijāt sveiki un veseli.

– Tu domā? – izsmējīgi vaicāja Ērla. – Jā, mums četriem paveicās. Bet arī tikai tādēļ, ka Vadātājs bija tā apskaities, ka atļāvās parādīties visā augumā, un mēs zinājām, ka jāuzmanās. Bet, ja viņš paliek neredzams, tu nemaz nevari zināt, ka kāds tevi vadā – un todien veseli trīs vīri vairs neatgriezās mājās...

– Ko tu saki? – nodrebinājās Arvils, un arī pārējiem sametās nedaudz neomulīgi ap dūšu.

– Bet ir taču kaut kāda iespēja tikt tur cauri? – vaicāja Ralfs. – Mežaļaudis taču ir ņēmuši pūpēžveidīgos no turienes audzētavas?

– Iespēja, protams, ir, – negribīgi atzina Ērla. – Bet visai neliela. Pastāv, protams, visādi ieteikumi, kā izkļūt cauri tiem purviem, bet tas viss izklausās labi tikai teorētiski. Bet, līdzko tu esi tur, tā tas nemaz vairs nav tik vienkārši.

– Bet tu tomēr pastāsti, – mudināja Ralfs.

– Vispirms – galvenais ir noteikt abu purvu robežas un iziet tiem tieši pa vidu, nenovirzoties no ceļa ne pa labi, ne pa kreisi. Jo celiņš starp abiem purviem ir tikai labi ja kādus divus metrus plats, un robežas, kā jau teicu, nav diez ko izteiktas... Un līdzko tu esi starp purviem, tā Vadātājs ir klāt un mēģina tevi novirzīt no ceļa.

– Kā tad šis to dara? – vaicāja Monika.

– Viņš prot iedvest vajadzību piepeši doties kaut kur sāņus no takas. Es īsti nezinu, kā viņš to dara – man šķiet, daļēji hipnotizēdams ar malduguni un daļēji ar to savu divaino stabuli, bet vienīgais labums ir tāds, ka viņš vienlaicīgi spēj pievērsties vienam cilvēkam. Tāpēc nekādā gadījumā nedrīkst doties uz turieni vienatnē – tad nu gan gals garantēts...

– Un ko tad darīt, ja viņš sāk tevi maldināt? – gribēja zināt Monika.

– Pirmais noteikums – neskatīties uz malduguni, – paskaidroja Ērla. – Ar tām uguntiņām viņš prot zibināties kā īsts meistars, un, ja sāksi tām pievērst uzmanību, tad gandrīz simtprocentīgi noiesi no īstās takas. Otrais – neklausīties viņa stabules mūzikā.

– Kā tad to var izdarīt? – nesaprata Arvils.

– Aizbāzt ausis ar vati, – nomurmināja Ralfs.

– Tas ir viens no variantiem, – sacīja Ērla. – Bet ne pats labākais, jo tad nevar arī sazināties savā starpā. Vislabāk ir pašiem spēlēt kādu mūzikas instrumentu vai arī dziedāt.

– Oho! – iesaucās Ralfs un iesmējās. – Dziedošo mednieku parāde cauri baismīgajiem purviem. Izklausās jautri!

– Kā tad... – noņurdēja Ērla. – Viss ir ļoti jautri, kamēr kāds nav ierauts akacī...

– Labi – tātad nedrīkst skatīties uz maldugunīm un klausīties stabuli, – sacīja Monika. – Vai vēl kaut kas?

– Jāuzmana citam citu, – teica Ērla. – Līdzko sāk likties, ka kāds tā divaini sāk uzvesties un izrāda vēlēšanos noiet no ceļa kaut pāris soļu vienā vai otrā virzienā, jādara viss, lai tas cilvēks atgūtos. Bet tajā pašā laikā nedrīkst novērst uzmanību no pārējiem, jo Vadātājs vienā mirkli var pārsviesties no viena cilvēka uz otru.

– Skaidrs, – sacīja Ralfs un, piecēlies kājās, noslaucīja no biksēm tumšpelēkās šinšillas spalvas. – Kad mēs varam doties ceļā?

– Ko? – iesaucās Ērla. – Jūs vēl arvien vēlaties iet uz turieni?

– Nu ja, – izbrīnījies atrauca Ralfs. – Ko tad citu lai mēs darām?

Ērla noelsās un, apņēmusi ceļus ar abām rokām, domīgi uzstutēja uz tiem zodu un drūmi vērās sienā.

– Bet tu patiešām tik siki visu par tiem purviem zināji? – ar zināmu apbrīnu vaicāja Arvils.

– Tādas lietas jau visus interesē... – klusi noteica Ērla un nedaudz piesarka.

– Tad jau brīnišķīgi! – iesaucās Ralfs. – Un tagad tev ir iespēja aiziet un paskatīties, kā tas izskatās īstenībā. Tagad, kad tev ir visas šīs zināšanas.

– Tikai ne divdesmitajā! – iesaucās Ruta. – Tad mums ir sacensības.

– Paldies, ka atgādināji, – ironiski noteica Ralfs. – Bet man patiesi būtu jābūt vecās Lojas vecumā, lai es to būtu varējis aizmirst. Tu taču par to atgāдини vismaz simts reižu dienā...

– Un vēlams arī ne nedēļu pirms sacensībām, – vēl piebilda Ruta, vispirms apveltījusi Ralfu ar visu izsakošu skatienu. – Tad mums nebūs nevienas brīvas dienas.

– Ejam rīt, – ierosināja Ralfs. – Nav ko vilkt garumā!

– Ak, dieniņ, – nopūtās Ērla. – Tad jūs to tiešām domājat nopietni... Manis pēc, varam iet rīt. Bet, runājot par tām sacensībām, – viņa uzmeta izmocītu skatienu Rutai, – ja mēs rīt aiziesim uz Vadātāja purvu, es neesmu pārliecināta, ka vispār jēl kad vēl piedalīsimies kādās sacensībās...

*

Nākamajā rītā Ērla bija klāt pulksten deviņos – tieši uz brokastīm. Kad viņa ienāca Mežsarga mājā, Meža Veča lika galdā kūpošu tējas kannu, kas visu istabu piepildīja ar aromātiskiem garaiņiem. Smaržoja nedaudz pēc ingvera un nedaudz arī pēc kanēļa...

– Mana īpašā ziemas tēja, – paziņoja Meža Veča, ieliedama katram tasītē kūpošo, brūno šķidrumu. – Man ir tāda sajūta, ka šodien sāksies ziema.

– Tā ir, – piekrita Ērla, apsēzdamās pie galda un sildīdama pie tējas tasītes sarkanos, nosalušos pirkstus. Savu pelēko adīto mīci ar tumšsarkano bumbuli viņa bija nosviedusi turpat uz galda, blakus savam šķīvim. – Šodien uzkrītis pirmais sniegs, – viņa paziņoja.

– Kā tu zini? – brīnījās Ralfs, bet Ruta un Monika tikai smējās. Arī Ērla noķīnāja vien.

– Vai tev ir kādas šaubas par manām meteorologa spējām? – viņa jautāja. Ralfs pakratīja galvu, bet Arvils ieinteresēti pacēla acis no sava šķīvja.
– Par kādām, kādām spējām? – viņš nesaprata.
– Par to, kā es protu prognozēt laika apstākļus, – paskaidroja Ērla.
– Nu nē, – iespurdzās Arvils. – Pēc tā negaisa man par to nav ne mazāko šaubu...

Viņi ēda ceptas olas ar šķiņķi un klāt piekoda grauzdētas maizītes. Tās bija tieši tādas brokastis, kādas iederas aukstā ziemas rītā bez sniega.

– Kā darbojas pretjenotu atslēga? – apvaicājās Ērla, sukādama iekšā vēršaci.

– Brīnišķīgi, – attrauca Meža Veča. – Jūsu namdaris patiešām ir īsts meistars. To atslēgu neviens jenots nav dabūjis vaļā. Godīgi sakot, man pašai reizēm rodas nelielas grūtības... – viņa, nedaudz sakautrējusies, atzina.

Ērla smējās. – Tas nav nekāds brīnums, – viņa sacīja. – Vienreiz namdarim atslēga bija padevusies īpaši «droša»... Tā bija tik droša, ka drīz vien to neviens vairs nevarēja dabūt vaļā – vistas savā būrī bija pilnīgā «drošībā», bet būri nācās sacirst, lai vistas atbrīvotu...

Visi smējās, bet Mežsargs neticīgi kratīja galvu.

– Tas taču nevar būt... – viņš protestēja. – Neviens nevar būt tik traks, lai uztaisītu ko tādu...

– Mūsu namdaris ir tieši *tik* traks, – attrauca Ērla, paošņādama tējas garaiņus. – Mmmm... Tie gan smaržo dievīgi...

– Kā jums iet ar treniņiem? – Meža Veča vaicāja Rutai un Ērlai. – Līdz sacensībām nav palikušas ne trīs nedēļas...

Ralfs novaidējās. Tā tikai vēl trūka, lai arī Meža Veča sāktu par to runāt. Turklāt jau no paša rīta...

– Nu tā... – norūca Ruta, bet īpaši liksma viņa neizklausījās. – Tas trīskāršais aksels man šad un tad izdodas, bet šad un tad neizdodas... Mērļs domā, ka man vajadzētu nodrošināties ar vēl kādu figūru, un tā nu es tagad ņemos ar atmugurisko salto.

– Tu gribi teikt, ka vari izmest salto uz ledus? – Ralfs gandrīz aizrijās. – Ar slidām kājās? Un pie tam vēl atmuguriski?

– Nu jā, – teica Ruta. – Bet tas mani neglābs, ja man neizdosies trīskāršais...
Taču uz Ralfu ziņa par salto uz ledus bija atstājusi pamatīgu iespaidu – tā vis nebija kaut kāda slidināšanās un tirināšanās...

– To nu gan es gribu redzēt, – viņš paziņoja. – Es arī piesakos uz tām sacensībām.

– Skaidrs, ka mēs ar Mežsargu arī būsīm, – sacīja Meža Veča. – Neaizmirsti rezervēt mums vietas.

Brīdi viņi ēda klusēdami, bet Monika laikam pārāk bieži meta skatienus uz sienas pulksteni, tā ka Meža Veča neviļus sāka pievērst tam uzmanību.

– Vai jūs šodien kaut kur iesiet? – viņa jautāja.

– Jā, esam nolēmuši izmest kādu likumu pa Mežu, – nevērigi attrauca Ralfs.
– Galīgi apnicis sēdēt mājās.

– Bet jūs taču nemaz nesēžat mājās, – iebilda Mežsargs. – Katru dienu kaut kur nozūdat.

– Tikai neaizbaldieties nekur tālu, – iebilda Meža Veča. – Es negribu, lai jūs apmaldītos. Turklāt, ja vēl šodien būs sniegs...

– Ērla taču nāks ar mums, – sacīja Monika.

– Ak tā... Nu jā, tad jau jūs neapmaldīsieties, – atzina Meža Veča. – Iedošu jums līdzī ko ēdamu un termosu ar karstu tēju. Ap cikiem jūs domājat būt atpakaļ?

Bērni saskatījās un sašķobījās. Kas to zina, kad viņi pārnāks... Turklāt, kā jau ziemā, ārā samērā ātri kļuva tumšs, un ar to vajadzēja rēķināties. Katrā ziņā, nebūtu vēlams, tumsai iestājoties, vēl atrasties purvos...

– Pirms tumsas, – sacīja Ralfs. – Bet drošības pēc tomēr iedodiet mums līdzī kādus lukturus vai ko tamlīdzīgu.

– Kā tad, kā tad... – murmināja Mežsargs un devās pie savām pieblīvētajām atvilktnēm. – Kad ziemā dodas Mežā, nekad nav par ļaunu paņemt līdzī kādu gaismekli. – Brīdi parakņājies pa atvilktni, viņš izvilka piecus violeto lampiņu gredzenus, ko Monika atcerējās no tās reizes, kad abas ar Meža Veču bija devušās prom no Mežsarga vēl pirms viņu pārvākšanās uz šejieni.

Meža Veča pagatavoja viņiem veselu kalnu maizišu un salēja divos termosos tēju. Kad viss bija sagatavots, arī bērni bija apģērbusies un gatavi doties ceļā.

Ārā Monika pasvilpa Benam, un tas metās pie viņas, rožaino mēli izkāris un plušķaino asti luncinādams. Ērla stāvēja blakus un sarauktu pieri noskatījās, kā Monika uzliek sunim viņa kakla siksnīņu. Auklu gan viņa tai klāt vēl nelika, bet sarullējusi iebāza to jakas kabatā.

– Nez, vai tev vajadzētu ņemt līdzī arī suni, – Ērla šaubīgi teica.

– Kāpēc tad ne? – nesaprata Monika.

– Viņam tajos purvos var uznākt kāda suņa luste uz lapsām vai ko citu... Mums tur nebūs laika vāķīt suni, tu taču zini...

– Nu nē, – Monika teica. – Benu es tomēr ņemšu līdzī, es tieši domāju, ka viņš mums var noderēt – brīdināt mūs par Vadātāju un tamlīdzīgi.

– Jā, un tad viņš rēkdams metīsies virsū Vadātājam, un tas viņu ievilinās pirmajā akacī... – noteica Ērla.

– Viņš to nedarīs, ja es viņam aizliegšu, – Monika apgalvoja. – Bens ir gudrs suns, viņš vienmēr mani klausā, – viņa sacīja, laikam jau piemirsusi atgadījumu ar kanalizācijas lūku.

– Ejam, ejam, – nepacietīgi skubināja Ralfs. – Ir jau gandrīz desmit, un būs jau pusdiens, kamēr mēs vispār tiksim līdz purviem.

– Es tur tālāk esmu paslēpusi pāris maisu, grozu un auklas, – sacīja Ērla, pamādama uz Meža pusi. – Lai būtu kur salikt olas un mazuļus.

Un tad viņi devās pāri priēžu pakalniem uz to pusi, kur pēc Ērlas izteikuma divu stundu gājiena attālumā vajadzēja būt Vadātāja purvam un Bezdibenīgajiem akačiem.

Rīts patiesi bija vēss.

Koku zarus sedza viegla sarma, un tie likās kā pārklāti ar baltu glazūru. Zeme bija sasalusi un kraukšķēja zem gājēju soļiem, bet citādi viss bija kluss un mierīgs. No klabiķiem nebija ne vēsts – laikam tie tupēja savās ligzdās, gaidīdami, kad diena iesils. Arī pūpēžveidīgos daudz nemanīja – tikai retumis kāds balts stāvs pazibēja tālumā starp kokiem, nozuzdams tik ātri, ka nevarēja īsti saprast – vai tur kas maz ir bijis, vai nav...

Bērni gāja sarāvušies, un viņu elpa kā balti tvaiku mākonīši izplēnēja dzidrajā gaisā. Bens, skaļi elsdams un no prieka plati smaidīdams, rikšoja visiem pa priekšu, laiku pa laikam atskatīdamies, vai bērni viņam seko.

– Brrr... – nodrebinajās Ērla, sabāzdama rokas dziļāk pelēkā mēteliša kabatās. – Ir gan vēsumiņš... Pirms sniega jau vienmēr šķiet nelādzīgi auksts, – viņa sacīja un pavērās debesīs.

Tās bija bāli pelēkas un pie apvāršņa tādas kā tumšākas. Jādomā, tur sabiezēja sniega mākoņi.

– Nepienāks ne vakars, kad jau sāks snigt, – sacīja Ērla, kad bija izpētījusi debesīs. – Būtu labi, ja mēs līdz tam laikam tiktu atpakaļ mājās, jo bīstos, ka uznāks kārtīga sniega vētra.

– Ja sniega vētras te ir tādas pašas kā parastās vētras, tad es arī ļoti ceru, ka mēs būsīm jau mājās, – sacīja Arvils un bažīgi palūkojās uz tumšajiem mākoņiem Meža viņa malā.

– Ai, vēl trakākas! – liksmi attrauca Ērla. – Neaizmirsti, ka tagad ir ziema un ir daudz nepatikamāk atrasties ārā ziemā, kad trako vētra, nekā pavasarī, vasarā vai rudenī. Atsevišķas sniega vētras mēdz būt patiešām mežonīgas...

– Ceru, ka šī tāda nebūs, – sacīja Arvils.

Ērla kritiski aplūkoja tumšo padebesi.

– Kas zina... – viņa sacīja. – Kas zina... Parasti pirmais sniegš nenāk ar briesmīgām vētrām, bet vienmēr jau ir iespējami izņēmumi. Atceros... – viņa uzsāka, sejā iegulstot sapņainai grimasei, – ka tad, kad man bija četri gadi, tieši pirmais sniegš atnāca ar visspēcīgāko vētru visā Meža vēsturē. Kaut ko tādu vēl neviens nebija piedzīvojis, pat vecā Loja ne... – viņa sajūsmināta stāstīja, kamēr Arvils izskatījās tā, it kā viņam būtu sameties nelabi ap dūšu. – Tā sākās tik pēkšņi, ka daudzi nepaspēja pat noslēpties mājās, un nepagāja ne desmit minūtes, kad viss Mežs bija burtiski aprakts zem vienas milzīgas kupenas, kuru drausmīgais vējš tad turpināja svaidīt no vienas puses uz otru, bet mākoņi

turpināja gāzt klāt jaunu sniegu... Vairāki Mežaļaudis tika tā ieputināti, ka līdz viņiem atrakās tikai pēc vairākām dienām, bet daži tā arī netika atrasti...

Arvils norīstījās, bet Monika paraustīja Ērlu aiz piedurknes, iečukstēdama viņai ausī, ka «labi jau ir, bet vai tu to nevarētu pabeigt stāstīt kādu citu dienu»...

Kādu brīdi viņi gāja tālāk klusēdami, un Arvils pamazām nomierinājās, kaut arī laiku pa laikam joprojām pameta bažīgus skatienus uz tumšajiem mākoņiem pamalē.

Pēc neilga laika viņi sasniedza Stāvo kalnu, bet šodien tas likās tukšs un pamests. Atšķirībā no pagājušās reizes, kad Monika šeit bija kopā ar Ralfu, šoreiz pār to nešaudījās neviens pūpēžveidīgais, un milzīgi stāvais kalns slējās pret baltajām debesīm, vairāk nekā jebkad atgādinādams nocietinājuma mūri.

Viņi nerāpās kalnā, bet devās gar tā pakāji tālāk Mežā. Pēc kāda laika kalns nogriezās pa labi, bet bērni turpināja iet taisni un drīz iegāja jaunu priežu, egļu un bērziņu mežā, kur zemi klāja sasalušu mellenāju klājumus.

– Siko koku audze, – sacīja Ērla, pamādama ar roku uz Mežu visapkārt.

Siko koku audze pletās, cik tālu vien sniedzās skatiens, un bērniem, kuri šeit bija pirmo reizi, tā šķita bezgalīga.

Kādu minūti Ērla stāvēja, lūkodamās visapkārt un vērdamās debesis, kur kā spoža ripa cauri pelēcīgajiem mākoņiem spīdēja baltā ziemas saule. Meitene mēģināja saprast, uz kuru pusi tad īsti jāiet. Beidzot likās, ka tas viņai ir skaidrs, un viņa, pamājusi, lai visi viņai seko, devās pāri mellenājiem tajā virzienā, kur, viņasprāt, bija jābūt purviem.

Bens jautri skraidīja šurpu turpu, ik pa brīdim ieklupdams ar zobiem kādā melleņu pudurī, kur kā melnas, sačervelējušās podziņas vēl bija saglabājušās mellenes no pērnās vasaras.

Uzsākot gājienu pāri Siko koku audzei, Ralfs iemeta skatienu pulkstenī, lai kaut nedaudz orientētos laikā. Pulkstenis rādīja pusvienpadsmit.

Gājiens pāri klajajam laukam, kur auga tikai jaunie kociņi, bija diezgan vienuļš. Visi gāja raitā solī, lai sasildītos, taču deguni un roku pirksti, kaut arī visiem rokās bija cimdi, sala tik un tā. Ap pulksten pusdivpadsmitiem Ruta ierosināja tējas pauzi, un visi tam labprāt piekrita.

– Re kur celms, – iesaucās Arvils.

Patiesi, izskatījās, ka kaut kad agrāk te ir audzis viens brangs koks, jo lidzeņi nozāģētais celms bija vismaz metru plats. Tā virsmā bija skaidri saskatāmi gadskārtu gredzeni, un Arvils metās tos skaitīt, taču ikreiz, kad viņš bija ticis līdz septiņdesmitajam vai simtajam gredzenam, skaits nojuka, un beidzot viņš likās mierā.

Ruta un Monika uzklāja uz celma Meža Večas dotās salvetes un salika uz tām termosus un maizītes. Kad viņi bija ieturējušies un jutās daudz labāk, karstajai tējai sildot vēderus, varēja atkal doties ceļā.

Pulksten divpadsmitos Ralfs sāka mest nemierīgus skatienus uz visām pusēm, līdz to pamanīja arī pārējie.

– Kas tev ir? – jautāja Ērla. – Ko tu tā skaties?

– Vai tu neteici, ka pāri šim klajumam jāiet apmēram pusotru stundu? – Ralfs vaicāja, joprojām lūkodamies uz visām pusēm.

– Jā. Un tad?

– Mēs jau ejam pusotru stundu, – sacīja Ralfs, – bet neizskatās, ka mēs kaut kur būtu nonākuši, vai ne?

Ērla samulsusi apstājās. Arī pārējie pēc Ralfa vārdiem uzmanīgi palūkojās visapkārt, bet nebija jau nekā, ko redzēt. Visur pletās tas pats mellenāju un atsevišķo sīko kociņu lidzenums, un nelikās, ka kaut kur, cik tālu vien sniedzās skats, varētu būt kaut kas cits, piemēram, purvs...

Bens, nesaprazdams, kāpēc visi piepeši apstājušies, pieskrēja pie Monikas un, mēli izkāris, aicināja doties viņu tālāk.

– Tu esi pārlicināts, ka mēs ejam pusotru stundu? – Ērla vaicāja Ralfam.

– Kā tad, – tas atteica. – Kad mēs sākām iet, bija pusvienpadsmit, un tagad ir divpadsmit. Tas nu ir skaidrs kā diena.

Ērla palūkojās uz sauli un sarauca pieri.

– Ņjā... – viņa noņurdēja. – Savādi gan... Ko lai dara – paiesimies vēl.

Un visi atsāka gājienu, Benam lēkšojot pa priekšu.

Viņi bija gājuši vēl kādu pusstundu, kad Ērla apstājās kā zemē iemietā, un Monika, kas bija gājusi Ērlai cieši aiz muguras, gandrīz uzskrēja viņai virsū.

– Sasodīts! – teica Ērla. – Tā tikai mums vēl trūka!

– Kas ir? – bažīgi vaicāja Monika, skatīdamās visapkārt. Nekā jauna nemānīja – vēl arvien viņiem apkārt pletās tā pati nemainīgā ainava.

– Paskatieties tur, – teica Ērla, pamādama pa kreisi. Un tad viņi to ieraudzīja. Tas bija tas pats lielais celms, pie kura viņi pirms brīža bija dzēruši tēju. Tagad visi pieskrēja tam klāt.

– Tu domā, tas ir tas pats? – jautāja Arvils.

Ruta pieliecās un kaut ko pacēla no zemes. Tā bija neliela, balta, plāna papīra strēmelīte. Nebija šaubu – tas bija salvetes stūritis, un šis patiešām bija tas pats celms.

Ērla kaut ko noburkšķēja un, apsēdusies uz celma un iespiedusi zodu plaukstās, pikti raudzījās tālumā.

– Vai mēs esam apmaldījušies? – bailīgi jautāja Arvils, apsēzdamies viņai blakus.

– Apmaldījušies? – izklaidīgi atkārtoja Ērla. Izskatījās, ka viņa domā par ko citu. – Nē, nē – apmaldījušies mēs neesam, es ļoti labi zinu, kur mēs atrodamies.

– Kas tad? Uz priekšu taču mēs arī neesam tikuši? – ieminējās Ruta.

– Tur jau ir tas joks! Mēs neesam apmaldījušies, bet arī uz priekšu mēs netiekam! – sašutusi iesaucās Ērla. – Tas ir sasodītais Vadātājs! Mēs pat vēl neesam tikuši līdz purviem, kad viņš jau sāk mūs vazāt aiz deguna... Tagad mums vajadzēs divreiz vairāk laika, lai tiktu līdz purviem – tik daudz laika jau esam pazaudējuši... – viņa šķendējās.

– Ko lai iesāk? – jautāja Monika. – Vai tagad viņš mūs visu laiku vazās uz riņķi? Nesaprotu, pēc kā te vispār var orientēties... – viņa mulsi teica, raudzīdamās visapkārt. – Vieni vienīgi mellenāju ceri un sanīkuši kociņi...

– Nē, nē! – iesaucās Ērla. – Tagad, kad es zinu, kas par lietu, viņš mūs vairs neapmulķos! Vadātājs var vadāt mežaļaudis tikai tik ilgi, kamēr viņi to nav aptvēruši – tā kā tagad. Bet, līdzko ir skaidrs, kas par lietu, viņam vairs nav nekādas varas. Šie paši sanīkušie kociņi mums palīdzēs... – viņa sacīja un piecēlās kājās. «Tā, tā...» viņa murmināja, uzmanīgi aplūkodama kādu sīku bērziņu. – Mums ir jāiet uz dienvidiem... labi, labi...

– Ko tu dari? – nesaprašanā jautāja Ruta.

– Izmantoju vecum vecās patiesības, – pasmējās Ērla. – Re kur šim pašam kociņam, – viņa sacīja, pamādama uz mazo bērziņu, – vairāk zaru ir vienā pusē. Redzat?

Visi uzmanīgi aplūkoja kociņu un patiešām – likās, ka vienā pusē tam ir biežāks zaru vijums nekā otrā pusē.

– Tur būs dienvidi, – sacīja Ērla. – Bet te, kur ir plikāks, – te ir ziemeļu puse. Tagad galvenais ir laiku pa laikam pārliecināties, ka mēs ejam pareizi, un Vadātājs varēs kaut vai no ādas izlīst, bet no saviem purviem viņš mūs vairs nenovirzīs.

– Vai tad ar kociņiem vien pietiks? – šaubījās Ralfs, iedams pakaļ Ērlai, kas tagad droši devās uz priekšu, ik pa brīdim pamezdama acis uz kociņiem un atzinīgi pamādama ar galvu.

– Ir jau vēl šis un tas, – viņa attrauca. – Piemēram, mēness suņusēnes... Vienmēr sliecas uz dienvidiem... – un viņa noliecās pie kāda sārti mirdzošu suņusēņu čemura, kas bija kļuvis pavisam blāvs, bērniem pienākot tuvāk. Tiešām, suņusēnes likās it kā sasvērušās uz vieniem sāniem, itin kā spēcīgs vējš tās turētu noliekta vienā virzienā.

– Un vēl – melleņciršļu alas... – viņa teica, noliekdamās pie kāda kupla melleņu cera un pašķirdama to. – Ahā! Redz kur viena ir... Nāciet šurp! – viņa pasauca, un visi saskrēja skatīties.

Zemē pie melleņu cera pašām saknēm rēgojās mazītiņš, nedaudz ieslips alas caurums, kas atradās tādā kā nelielā paugurā, kā zemes uzbērumā.

– Tas caurums ir vienmēr paugura dienvidu pusē, jo melleņciršļiem nepatīk, ja to alas izpūš aukstais ziemelis. Kaut gan – kuram gan tas patīktu...

– Kas tie par mellenčiršļiem? – ieinteresējās Arvils. – Vai tie ir tikai pie jums, vai arī pie mums?

– Man šķiet, tie ir sastopami tikai Mežā, – atteica Ērla. – Un tikai mellenājos – tāpēc tos arī sauc par mellenčiršļiem. Tie izskatās pēc mazitiņām pelītēm, bet ar gariem deguniem un garām, pūkainām astēm. Tādi samērā jauki radījumi. Klabiķu delikatese...

– Klabiķi tos ēd? – brīnījās Arvils.

– Ja noķer, – teica Ērla un paraustīja plecus. – Saprotams, tie ir tik ļoti sīki, ka klabiķiem no augšas ir grūti tos pamanīt – tāpēc arī tie skaitās tāds gardums.

– Kā tu to visu zini? – brīnījās Arvils.

– Nu kaut ko taču mums arī māca, – attrauca Ērla.

– Neesmu gan manijis, ka tu ietu skolā, – blenzdams kaut kur sāņus, klusām novilkta Arvils. Ērla pasmējās.

– Ak, es mācos gan, – viņa attrauca. – Bet man sakarā ar treniņiem mācību grafiks nav tik noteikts. Bieži vien mācības iekrīt pēcpusdienās, citreiz arī sestdienās vai svētdienās – kā nu kuro reizi...

– Fu! – iesaucās Arvils un saviebās. – Es nu gan negribētu mācīties sestdienās un svētdienās!

– Nezinu, – Ērla paraustīja plecus. – Es jau esmu pieradusi, ka mācos tad, kad ir laiks un vēlēšanās. Galvenais ir laicīgi nokārtot visus pārbaudījumus, bet tas, kad un kā mācīties, ir katra paša ziņā.

Gājiens pāri lidzenumam bija vienmuļš.

Ja arī Vadātājs joprojām slaistījās kaut kur tuvumā, bērniem par to nebija ne jausmas, jo viņu nevarēja ne redzēt, ne dzirdēt, nedz arī kā citādi sajust.

Ziemas saule nekādi nespēja iesildīt dienu, un joprojām bija tikpat vēss kā no paša rīta. Brīžiem pat likās, ka kļūst vēl aukstāks, jo laiku pa laikam sals gluži manāmi ieknieba degunā. Bāli pelēkās debesis pamazām kļuva vienmērīgi tumšākas – tās bija aizklājuši biezi, ar sniegu piebāzti mākoņi, kas izskatījās tikpat resni un pūkaini kā Ralfa šinšillas vēders. Saule, tā arī nespējusi uzrāpties nez cik augstu debesu jumā, atkal laidās lejup, it kā to kāds vilktu aiz aukliņas un tā būtu par vārgu, lai pretotos.

Kad pulksten vienos bērni beidzot sasniedza purvus, bija kļuvis divaini krēslains. Pat gaisss šķita pelēks un pūkains, it kā sniegs tūlīt pat varētu sākt materializēties turpat ne no kā, bet debesis bija kļuvušas pelēcīgi melnas.

– Oho, tie tik ir purvi! – apbrīnas pilnā balsī iesaucās Ralfs, vērdamies uz priekšu. Tagad mellenāju vietā līdz pat apvārsnim pletās paugurains, zāles un spilvu klāts klajums, kur vietumis auga sīciņi bērziņi, vēl kalsnāki un vārgulīgāki nekā līdz šim redzētie.

Pāri purviem klājās migla.

Tagad, skatoties no purva malas, tā likās bāla, plāna un raustīga, kas te pacēlās, te atkal nolaidās, ietīdama kādu akaci vai šņurkainu bērziņu baltā mākonī. Vēl arvien koši baltie spilvu pikučī kā izbārstītas vates pikas šūpojās virs akačiem, mānīgi aicinādami nākt tuvāk un saplūkt kādu pūku klēpi spilvenam...

– Kā te var saprast, kur starp tiem purviem var iziet? – brīnījās Monika, klaiņādama gar purva malu. – Izskatās, ka te ir viens vienīgs milzīgs čūkslājs...

Bens ieņaukstējās. Kaut kas viņam šeit pagalam nepatika. Pastiepis kaklu, viņš brīdi vērās miglā un tad sakampa zobos kādu spilvas balto piciņu, bet pagaršojis tūlīt to arī izspļāva.

– Ben, fui! – iesaucās Monika, kamēr Bens stāvēja un rīstījās – acimredzot kāda spilvas pūka viņam bija ieskrējusi nepareizajā rīkles daļā... – Nāc, es tevi piesiešu, – viņa aicināja, un Bens labprāt arī ļāva piesiet savai siksnīnai pavedu. Tā tomēr bija drošāk...

Ērla tikmēr bija aizskrējusi labu gabalu gar purva malu, meklējama robežceļu starp abiem purviem. Beidzot likās, ka viņa to ir atradusi, jo apstājusies viņa kaut ko sauca un māja, lai pārējie nāktu šurp.

– Lūk, te tas ir, – Ērla sacīja, kad visi bija sanākuši.

– Kur? – nesaprata Arvils, izstiepdams kaklu uz priekšu un blenzdams purvā, gluži tāpat kā pirms brīža bija darījis Bens. – Kur tu te redzi ceļu?

Arī pārējie apmulsuši stāvēja un sarauktām pierēm skatījās uz vietu, ko Ērla bija nosaukusi par «robežceļu». Tas patiesi daudz neatšķirās no pārējās purva daļas. Varbūt vienīgi tas bija līdzienāks, un te augošā zāle – īsāka, bet tas tad arī bija viss.

– Ja tu domā, ka mēs te varēsim izlaipt... – šaubīgi sacīja Ralfs, joprojām neticīgi vērdamies uz «robežceļu».

– Nāksies, – attrauca Ērla. – Paši gribējāt nākt šurp, un tā ir vienīgā vieta, kur var iziet starp purviem. Protams, nav jau nekāds lielceļš, bet ko var gribēt...

– Tu domā, šī ir īstā vieta? – jautāja Monika.

– Kā tad, – attrauca Ērla. – Lūk, pa kreisi – tas ir Vadātāja purvs, bet tie pa labi – Bezdibenīgie akači. Nav lielas atšķirības starp abiem, vienīgi Bezdibenīgajos akačos patiesi ir daudz vairāk akaču nekā Vadātāja purvā. Tajos nebūtu vēlams iekāpt...

– Vai tur gadījumā nevar būt čūskas? – ievaicājās Arvils, aizdomīgi vērdamies uz drūmo ainavu sev priekšā.

– Kā nu ne, – liksmi atsaucās Ērla, ielingodama purvā kādu zaru. Bens ie-rējās, bet pakaļ tam neskrēja. – Čūska tur, ka biezs. Varat būt droši – ja akaci nesēdēs Vadātājs, tad kādas pāris ūdensčūskas jau nu noteikti.

– Ej nu ej, – iesmējās Ralfs. – Ko tad šis dara akačos?

– Dzer purva rāvu, – nopietni paskaidroja Ērla. – Kas var būt labāks par kārtīgi nostāvējušos purva rāvu?

Ralfs, Monika un Ruta sāka smieties, un arī Arvils šķībi pasmaidīja.

– Nu ko, – sacīja Monika. – Ja jau tu esi pārliecināta, ka šis ir īstais ceļš, tad ejam tik uz priekšu.

– Pareizi, nav ko čammāties, – piekrita Ralfs un jau gribēja pirmais doties ceļā, kad Ērla pasauca viņu atpakaļ.

– Pag, pag, nesteidzieties. Tagad galvenais ir turēties cieši citam pie cita un nekur nenoklist. Es iešu pa priekšu. Un atcerieties – neskatieties uz malduguni un neklausieties to stabuli...

– ...un neēd to augli, – murmuļoja Arvils.

– Ko? – nesaprata Ērla.

– Neko, – atteica Arvils.

– Un ko mēs dziedāsim? – pavaicāja Ruta, un Ērla iesita sev pa pieri.

– Ak vai! Biju pavisam aizmirsusi! Patiešām, ko mēs dziedāsim? Mēs taču noteikti nezinām vienas un tās pašas dziesmas.

Visi sāka nopietni domāt.

– Aiz upītes saule lēca... – uzsāka Ruta, bet Ērla kratīja galvu – nē, nē tādu dziesmu viņa nezinot.

– Opsā rillā jēra vilnā... – nelabā balsī iebrēcās Ralfs, tā ka visi salēcās, bet Bens nikni ierējās.

Ērla smējās.

– To tu varēsi dziedāt, lai aizbaidītu Vadātāju, – viņa ķiķināja. – Bet nē – tādu dziesmu es arī nezinu. Un kā būtu ar «Kādā dienā pērņajā sienā...»?

– Nē, nē... – visi purināja galvas, bet Benam šī dziesma laikam bija iepatikusies, jo viņš sāka lēkāt un klabināt zobus, kamēr aste griezās uz riņķi kā propelleris.

– Melns krauklis un balti miroņu kauli... – zemā balsī dūca Arvils, izklausīdamies pēc apreibušas kamenes.

Šoreiz uz viņu tā savādi paskatījās ne tikai Ērla, bet arī visi pārējie.

– Kas tad tas? – aizdomīgi prasīja Ralfs. – Tādas dziesmas taču nemaz nav!

– Bet varētu būt... – noslēpumaini noteica Arvils.

– Labi, tad, kad tu būsi izdomājis tālāk par pirmo rindiņu, mēs labprāt šo dziesmu iemācīsimies, – iesmējās Monika. – Tikai tev būs jāpagaida, kamēr es būšu apsaldējusi balssaites, jo parasti man tāda dūkšana diez ko negrib izdoties...

– Kur tu teci, kur tu teci, gailīti mans... – iedziedājās Ruta.

– Kur tu teci, kur tu teci, gailīti mans... – pievienojās Monika, Ralfs un Arvils.

– No rītiņa agrumā, no rītiņa agrumā...? – nu jau viņi auroja visi pieci, jo bija iesaistījušies arī Ērla.

– Oho, oho! – viņa liksmi iesaucās. – Tad redz, kas ir visu dziesmu dziesma, ko zina gan Mežā, gan uz Zemes – kas to būtu domājis?!

Tagad, kad dziedamā dziesma bija noskaidrota, viņi beidzot varēja doties purvos, un to viņi arī darīja – Ērlai ejot pa priekšu un pārējiem zosu gājienā viņai sekojot. Beidzamā gāja Monika ar Benu, un suns visu laiku meta visapkārt

tramīgus skatienus, it kā ilgodamies nokļūt atpakaļ mellenajos, kur zem kājām ir stabils pamats un uz abām pusēm nepaveras bezgalīga sliksņa.

Ieejot purvā, viņus apņēma migla.

Tagad tā vairs nebija blāva un nenožīmīga, kā bija izskatījies no ārpuses. Ik pa brīdim, ieejot kādā biezā, baltā mākonī, nevarēja vairs saredzēt pat savas kājas. Tādos brīžos Ērla brīdinoši iesaucās, liekot visiem apstāties, un viņi sadevās rokās un turpināja ceļu lēnitiņām un uzmanīgi. Bet pat balss skaņas šādā miglas mākonī skanēja slāpēti, itin kā tiktu runāts caur spilvenu.

Zem kājām žļerkstēja slapja zeme un zāle, kas likās piesūkusies caur un cauri ar purva rāvu, kas devīgi appludināja to no abām pusēm. Kad laiku pa laikam kādam no gājējiem kāja ieprima mitrajā zāles pudurī nedaudz dziļāk kā parasti, tūlīt sākās mērena panika, jo nevarēja taču būt pilnīgi drošs par to, vai tas patiešām nav kāds akacis...

Kad viņi uzmanīgi taustījās cauri kārtējam baltajam mākonim, piepeši atskanēja slāpēta Ērlas balss.

– Stop! – tā teica, un visi apstājās, sastājušies cieši viens otram aiz muguras.

– Kas ir? – vaicāja Monika. – Vai esam nomaldījušies?

– Nē, nē, – atteica Ērla. – Bet te ir daži rīki, kas mums varētu būt noderīgi. Kļuva dzirdama tāda kā skrapstēšana un grabināšanās, un visi saspiedās vēl ciešāk, lai varētu redzēt, ko Ērla tur dara.

Izrādījās, ka viņa knibinās ap kādu slaiku, liku purva bērziņu, kuram pie

stumbra ar auklām bija apsieta tāda kā spieķu josta. Atsējusi virvi, Ērla palūdzta Ralfam pieturēt pārējos spieķus, lai tie nenogāztos zemē, un pati tikmēr paņēma piecus. Tie bija kārtīgi, stingri sarkankoka spieķi, un Ērla tos tagad izdalīja katram pa vienam.

– Drošības pēc, – viņa sacīja. – Ja nu tomēr gadās noklist (protams, cerēsim, ka tas nenotiks), tad nedrīkst spert ne soli, iekams zeme pirms tam nav kārtīgi pārbaudīta ar spieķi.

Tad viņi devās tālāk. Kad viņi izgāja no baltā miglas mākoņa, apkārtne piepeši šķita izmainījusies. Virs purviem abās pusēs bija nolaidusies zilgana krēsla, bet migla bija pacēlusies un pilnībā aizsedza debesis. Tagad viņiem virs galvām pletās zemi, balti griesti ar izplūdušu apakšējo malu.

– Jocīgi... – nodrebinājās Monika. – Cik diez ir pulkstenis?

– Pusdivi, – atbildēja Ralfs, paskatījies savā rokas pulkstenī.

– Bet izskatās, it kā tuvotos vakars, – domīgi teica arī Ruta.

– Purva efekts, – sacīja Ērla. – Tagad skatieties tikai sev zem kājām, jo, ja nekļūdos, drīz sāks zibināties malduguns.

Arī tagad baltās spilvu galviņas spoži mirdzēja – izskatījās, it kā debesu jums būtu apgriezts kājām gaisā un izplājis pāri zemei savus zvaigžņu miljonus.

– Ārkārtīgi divaini, – noteica Ralfs.

– Pagaidi, tas jau vēl nav nekas, – sacīja Ērla. – Bet, līdzko iezibināsies pirmā malduguns, mums būs jāsāk dziedāt.

– Melns krauklis... – atkal iedūcās Arvils, un Bens ieņurdējās.

Uz malduguni nebija ilgi jāgaida.

Pirmos zibšņus pamanīja Monika. Likās, it kā kaut kur sāņus kāds mirdzinātu violetu gaismiņu. Monika pameta uz to pusi ašu skatienu, pavisam aizmirsusi Ērlas norādījumu uz malduguni neskatīties. Bet, līdzko viņa uz to bija paskatījusies, gaismiņa izzuda, it kā tās tur nemaz nebūtu bijis, un tajā pašā mirkli iemirdzējās pretējā pusē. Tā divaini noraustījās Ruta, kas gāja Monikai pa priekšu – laikam arī viņa bija ieraudzījusi violeto uzzibsnījumu.

– Tā, sākas, – nomurmināja Ralfs, bet Ērla no priekšas sauca:

– Neskatieties uz malduguni! Skatieties tikai sev zem kājām!

Bet nupat jau kļuva pavisam grūti neskatīties uz malduguni, jo tā zibinājās visās malās. Arvils gandrīz nolēca no takas, kad kāda sarkana uguntiņa iegailējās tepat pie viņa kājām. Bens šņakstināja zobus un jau gribēja lēkt purvā tvarstīt kaitinošos zibšņus, bet Monika stingri savilka pavadu, turēdama suni cieši sev pie kājas.

– Sākam dziedāt! – nokomandēja Ērla, un visi sāka gaudulīgi vilkt «Kur tu teci, kur tu teci, gailīti mans». Tā kā Ērlai joprojām vajadzēja koncentrēties, lai nenomaldītos no takas, viņas melniņš neiznāca tik žirgts, kā tam vajadzētu būt, savukārt pārējie pieskaņojās viņai – un tā jautrā dziesma pārvērtās žēlabainā kaucamajā gabalā. Pat Bens, savilcis lūpas urskuli, sāka kaukt līdzī sirdi plosošus «Aū, aū, aū»...

Tā gaudodami, viņi turpināja lēnām virzīties uz priekšu, un, kaut arī maldugunis zibinājās kā Jaungada uguņošana, visi pie tām bija vairāk vai mazāk pieraduši un vairs nepievērsa tām uzmanību. Vienīgi Bens vēl laiku pa laikam pārtrauca savus kaucienus, lai uzrūktu kādai uguntiņai, ja tā iemirdzējās viņam zem ķepām.

– Vai vēl tālu? – vaicāja Ralfs.

– Kāds gabaliņš jau vēl būs... – atteica Ērla, ar spieķi iztaustīdama zemi pirms nākamā soļa.

Kad dziesma bija nodziedāta līdz galam, viņi sāka to no sākuma, bet, kad viņi bija tikuši līdz otrajam pantiņam, kaut kas iejaucās pa vidu un nojauca melniņu. Bērni cits pēc cita apklusā.

– Turpiniet dziedāt! – sauca Ērla, bet drīz vien viņa dziedāja viena pati.

Pārējie bija apklusuši un mulsi klausījās savādās svelpjošās skaņās, kas viņņveidīgi te uzplūda, te atkal atplūda. Nevarēja arī īsti noteikt, no kuras puses skaņas nāk – vienu brīdi likās, it kā tās nāktu no kreisās puses, tad piepeši tās uz mācās viņiem no mugurpuses, tā ka visi satrūkās un sāka mest pār plecu bailīgus skatienus, un tad atkal skaņas brāzās viņiem virsū no augšas kā milzu vilnis.

Tas bija ārkārtīgi nepatīkami.

Bens žēli iesmilkstējās un piespiedās Monikai ciešāk klāt, bet Arvils noraustījās ikreiz, kad skaņas gāzās viņiem pāri.

– Neliecieties manām, – sauca Ērla. – Neliecieties manām! Tās ir Vadātāja stabules, un viņš tikai to vien grib, lai mēs izbītos un mestos nost no takas.

– Tās ir stabules? – brīnījās Monika. – Nu, ja tās ir stabules, tad viņš noteikti pūš tajās pa nepareizo galu... Izklusās vairāk pēc vēja kaukoņas.

– Savā ziņā tā jau arī ir, – atteica Ērla, uz brīdi pārtraukusi dziedāšanu. – Vadātājs plivina gaisu, ja tā var izteikties, šurpu turpu – tāpēc arī rodas tādas divainas skaņas.

Pa to laiku svelpoņa pieņēmas spēkā un gāzās viņiem virsū kā orkāns. Visi neviļus pieliecās, it kā viņiem pāri sabruktu neredzama siena.

Uz brīdi viss noklusa.

Un tad piepeši no Vadātāja purva puses sāka tuvoties dunoņa. Sākumā tā bija pavisam klusa, bet samērā strauji pieņēmas spēkā un nāca viņiem taisni virsū. Visi meta satrauktus skatienus uz trokšņa pusi, bet skaidrs, ka tur nebija nekā, ko ieraudzīt – tikai malduguns zibinājās visās varavīksnes krāsās.

– Piesargieties, tas ir tikai viens no viņa trikiem, – brīdināja Ērla. – Nekādā ziņā nekustieties no vietas un nekas jums nenotiks.

Skaņa pieņēmas skaļumā un pārgāja rēkoņā – likās, ka viņiem virsū brāžas reaktivā lidmašīna, bet viņi paši stāv uz skrejceļa un gaida, kad tā pāršausies viņiem pāri...

Monika juta, kā viņu sāk kratīt drebulis – nudien, tas bija pat ļaunāk nekā atrasties aluķēmu klintīs. Arvils stāvēja sarāvies, ierāvis galvu plecos un tricēja, bet Ralfs un Ruta bija aizbāzuši ausis ar pirkstiem.

Un tad trakā rēkoņa pārskrēja viņiem pāri un izgaisa, bet ar to arī pietika. Brīdī, kad tā brāzās viņiem pāri, Bens ar izmisuma pilnu kaucienu izrāvās un aizmetās prom pa Bezdibenīgajiem akačiem.

Visas skaņas bija norimušas, un bija dzirdams tikai, kā Bens elsdams joņo prom pa slapjo purvu.

– Ben! – iebrēcās Monika. – Atpakaļ!

Bet Bens nelikās viņu dzirdam un drāzās uz priekšu tādā ātrumā, it kā viņu vajātu vesels bars satrakotu troļļu.

– Ak, manu dienī, – novaidējās Ērla. – Tā tikai vēl trūka.

Monika izmisusi palūkojās uz pārējiem.

– Man jāiet viņam pakaļ, – viņa sacīja un aizmetās Benam pakaļ.

– Pagaidi! – iesaucās Ērla. – Tu nosliksi!

Savukārt Monika izlikās, ka neko nedzird, un lēkšoja pakaļ savam sunim, lēkdama no paugura uz pauguru, izvairīdamās no zemākajām vietām un vietām, kas izskatījās pēc akačiem.

– Gaidiet mani tepat, – iesaucās Ērla un, bakstīdama ar spieķi zemē, aizsteidzās pakaļ Monikai.

– Kā tad, – noteica Ralfs un savukārt devās pakaļ Ērlai, bet Arvils un Ruta, pārmijuši skatienus, sekoja Ralfam.

Suns likās aizlēkšojis jau krietni tālu. Vismaz Monikai tā likās, jo joņot pāri purvam nemaz nebija tik vienkārši. Ik pa brīdim viņai likās, ka viņas kāju sagrābj kāds akacis, bet, tā kā viņa skrēja ļoti ātri, tad tas īsti nepaguva viņai pieķerties, kad viņa jau traucās tālāk. Zābaki bija piesūkušies pilni ar ledusaukstu ūdeni, un visapkārt nejauki smirdēja purva rāva, bet Monika neko no tā visa nejuta, jo domāja tikai par vienu – kaut izdotos panākt Benu, pirms viņš vēl nav ierauts kādā akacī.

Pārējie sekoja vēl krietni lēnāk, jo neskrēja uz labu laimi, bet vispirms pārbaudīja ceļu ar spieķi, tādēļ starp viņiem un Moniku attālums arvien pieauga.

Lēkdama pāri akačiem, Monika pamanīja priekšā kādu melnumu. Tas tā kā nedaudz kustējās, un Monikai likās, ka tieši tajā virzienā bija aizskrējis Bens. Pašu Benu gan vairs neredzēja.

Kad beidzot viņa panāca jocīgo melnumu, izrādījās, ka tas jau arī bija Bens. Vai, pareizāk sakot, – puse no Bena, jo otra puse bija pazudusi kādā akacī.

Suns smilkstēja un kārpījās ar priekšķepām, kas vēl rēgojās ārā, cenzdamies atrast kādu stingrāku pamatu, kur pieķerties. Taču pieķerties šeit nebija kur. Visi Bezdibenīgie akači pastāvēja tikai viena vienīga nolūka dēļ – lai rautu ļaudis un dzīvniekus *iekšā*, nevis lai līdzētu viņiem tikt *ārā*...

– Turies! – iebļāvās Monika un metās sunim palīgā, taču savā izmisīgajā vēlmē izglābt Benu viņa aizmirsa pašu galveno – gādāt, lai pašai būtu ciets pamats zem kājām. Un tā viņa atjēdzās tikai tad, kad jau bija iegrimusi līdz ceļiem un juta, ka strauji grimst vēl dziļāk.

Kaut kur blakus atskanēja nejauki spalgi smiekli.

– Palīgā! – iebrēcās Monika, bet smiekli turpināja skanēt un palīgā neviens nesteidzās.

Ērla un pārējie bija vēl labu gabalu iepakaļ – viņi vairs nevarēja atļauties iegrimt akacī un katru soli iepriekš rūpīgi iztaustīja ar spieķi. Bet tas viņus arī-

dzan stipri aizkavēja, jo, kad viņi beidzot sasniedza Moniku un Benu, sunim laukā rēgojās vairs tikai pats purns, bet Monika bija iegrimusi līdz padusēm.

Sākās nikns cīņiņš starp bērniem un akačiem, un katrs vilka uz savu pusi. Visgrūtāk klājās ar Benu – Rutai nācās iebāzt rokas akaci līdz pat pleciem, lai varētu saķert suni aiz ķepām, kuras jau sen atradās zem ūdens. Pagāja vismaz kādas desmit minūtes, līdz beidzot Monika un Bens bija atbrīvoti no akača negantā tvēriena, un tagad visi elsdami un slapji – vieni no ūdens, citi – no sviedriem, sēdēja drošībā uz ciņiem un atvilka elpu.

– Nu vai zini, – elsa Ērla. – Un kādēļ mums tas bija vajadzīgs...

– Kā – kādēļ? – sabozās Monika. – Es taču nevarēju pamest Benu, lai viņu vienā mierā ierītu akacis!

– Ne jau par to ir runa, – sacīja Ērla. – Kādēļ mums vispār vajadzēja to suni ņemt līdzi?

– Kas bijis – bijis, – samierinoši noteica Arvils un iebadīja akacim ar savu spieķi. – Še tev, slepkavniek, par to, ka gribēji norīt mūsu sunīti!

– Un mani... – gurdi piebilda Monika.

– Un Moniku, – teica Arvils un vēlreiz iebadīja akacim.

Un tad viņi devās atpakaļ.

Monikai bija tāda sajūta, ka drēbes piesalst pie miesas, un uz tās izveidojas plāna, bet nežēlīgi auksta ledus kārtiņa. Viņa jutās nožēlojami un, uzmetot skatienu Benam, kļuva skaidrs, ka arī viņš nejūtas labāk. Lielāko daļu slapjuma no sava kažoka suns gan bija izpurinājis, taču arī tagad viņš izskatījās kā toreiz, kad bija iznācis no dušas.

Kādu brīdi viņi lēnām virzījās uz priekšu – cinīti pa cinītim, solīti pa solītim, kad piepeši Ērla apstājās un diezgan samulsušu skatienu paraudzījās visapkārt.

– Lai jenots mani parauj, ja es zinu, uz kuru pusi ir taka, – viņa sacīja.

– Ko? – visi pārējie vienā balsī iebrēcās.

Pirmītējais nejaukais smējējs uz brīdi bija apklusis, bet tagad pēc Ērlas paziņojuma smieklī atsākās no jauna.

– Hi, hi, hi, – skanēja kaut kur no augšas. – Ho, ho, ho, – rupji ierēcās kāds visiem tieši aiz muguras, bet, kad viņi apsviedās riņķī, tur neviena nebija.

– Nu ļoti smieklīgi, – dusmīgi noteica Ērla. – Vai kāds no jums gadījumā neatceras, no kuras puses mēs atskrējām?

Visi drūmi purināja galvas.

– Ho, ho, ho, – rēca Vadātājs. Šoreiz skaņa likās nākam no kāda akača viņiem priekšā.

– Ka tevi jupis, – pikti noteica Ērla. – Sēž akaci un liksmojas, kamēr mēs te saķeram plaušu karsoni vai vēl ko ļaunāku. Nu, ko, – viņa beidzot sacīja, pametusi apkārt vēl vienu tikpat mulsu skatienu, – kaut kur mums jāiet šā vai tā, tad nu ejam tik uz priekšu.

Viņa lēnām devās tālāk, un pārējie viņai sekoja.

Pa šo laiku bija kļuvis vēl tumšāks. Migla, kas aizsedza skatienam debesis, bija sabiezējusi zilgani pelēcīga un vairs nelaida cauri dienas gaismu. Vienīgais apgaismojums purvā tagad bija zibsnīgā malduguns un spilvu pūkas, kas mirdzēja košā baltumā. Kaut ko saskatīt kļuva arvien grūtāk un grūtāk, un drīz vien

bērni atcerējās par Mežsarga dotajām lampiņām. Aplikuši tās ap galvām, viņi turpināja ceļu lampiņu izstarotās violetās blāzmas apļos. Gaisma nebija spilgta, bet pietiekama, lai redzētu, kur spert soli. Protams, nebija ne runas par to, ka viņi varētu iztālēm pamanīt taku – tagad viņi taku atrastu tikai tad, ja gluži nejauši uzskrietu tai virsū. Tas bija tikpat kā neiespējami.

Viņi bija gājuši kādu stundu, kad Arvils apstājās.

– Vai mēs nevaram mazliet atpūsties? – viņš jautāja. – Ja jau mēs šā vai tā esam nomaldījušies, tad jau vairs nav tik svarīgi, cik ātri mēs kustamies...

– Tā jau ir, – iesmējās Ērla un apstājās, atspiedusies pret kāda lika, tieva bērziņa stumbru.

Ralfs izvilka termosu, kurā kā par brīnumu vēl bija karsta tēja, un kādu brīdi visi klusēdami dzēra to, piekozdami klāt maizītes. Meža Veča tās bija pagatavojusi varen daudz, gluži kā zinādama, ka tās viņiem būs nepieciešamas.

Monika likās tā kā aizdomājusies un sapņaini košļāja sviestmaizi, iebāzusi savu spieķi kādā spilvu pudurī turpat blakus.

– Ei, uzmanīgi! – pēkšņi iebrēcās Ērla un pakampa viņas spieķi, kurš bija iegrimis akacī jau līdz pusei. – Akači nav tā labākā vieta, kur glabāt spieķus, vai zini...

– Es domāju... – Monika lēnām ierunājās.

– Āāā... – novilkta Arvils. – Un man likās, ka tu guli...

– Ko tu domāji? – jautāja Ralfs.

– Mēs te blandāmieš kā tādi lamzaki pa šo purvu, bez mazākās iespējas atrast taku vai pūpēžveidīgos... – Monika sacīja. – Un man šķiet, ka ir pienācis laiks likt lietā Aci.

– Au! – iesaucās Ruta. – Mēs taču bijām pavisam piemirsuši!

– Bet ko tad tu varētu ar to izdarīt? – jautāja Ralfs.

– Paskatīties uz pūpēžveidīgo audzētavu, es domāju... Un varbūt kaut kādā veidā atrast ceļu līdz mums – līdz tai vietai, kur mēs esam pašlaik. Vai mēs bijām tālu no tās vietas, kur vajadzēja būt pūpēžveidīgo audzētavai, pirms mēs nogājām no takas? – viņa jautāja Ērlai.

– Patiesībā – nē, – Ērla atbildēja. – Man šķiet, ka mēs bijām tai pavisam tuvu. Bet tagad jau mēs to vairs neuzzināsim...

– Es tomēr domāju, ka man būtu jāpamēģina, – teica Monika, izdzerdama pēdējo tējas lāsi no savas plastmasas krūzītes un nopurinādama no mēteļa maizes drupačas. – Galu galā – sliktāk jau no tā nebūs.

– Mjā... – noņurdēja Ralfs.

– Uhūū...! – kāds stiepti iekaucās viņam tieši pie auss, tā ka zēns iekliezies pielēca kājās.

– Ak, nu aizveries taču... – Ērla pikti uzbrēca Vadātājam. – Vadātājs kļūst aizvien uzmācīgāks un uzmācīgāks. Un apnicīgāks... – viņa vēl piebilda.

Monika noklāja zemē tarbu, kur bija bijušas maizītes, un apsēdās uz tās.

– Labi, nu tad es sāku, – viņa teica. – Ja redzat, ka kaut kas neiet tā, kā vajadzētu, jūs zināt, ko darīt.

– Kā tad – pabīkstīsim tevi ar spieķīti, – sacīja Arvils un viegli iebādīja Monikai sēnā.

– Pag, miers, tagad nav laika niekoties, – sacīja Ralfs un atņēma Arvilam spieķīti, par ko viņš nedaudz sabozās.

Monika aizvēra acis un sāka iztēloties pūpēžveidīgo audzētavu.

Vispirms viņa to iedomājās tādu, kāda tā bija bijusi Stāvā kalna virsotnē...

Zemē izplātas žaģaru kaudzītes, ligzdiņas... Bet tā vietā, lai redzētu žaģaros sadauzīto olu čaumalas, viņa iztēlojās, ka tur glītās rindiņās guļ veselas, baltas oliņas. Tās pieskata lieli, gausi pūpēžveidīgie, bet visam pa vidu skraidelē pavisam sīciņi baltie «astonķāji», spiegdami un smiedamies...

Tad viņa domās aizklīda sāņus no audzētavas un iedomājās, ka redz purvu, kāds tas ir pašlaik... Drūma, zilgani pelēka tumsa un dūmakaini miglas vāli virs kārno bērziņu galotnēm... Vizuļojoša malduguns – zila, sarkana, dzeltena, violeta... Spoži uzzibsnījumi te šeit, te citur... Sniegbaltas spilvu galviņas, spilgtas kā spuldzītes kvēldiegs...

Tad atkal pūpēžveidīgie... Baltas, apaļas oliņas žaģaros... Sīciņi, aši mazuļi ar tikko izdiedzētām pseidopodijām... Lielas, lempīgas aukles, kas sargā oliņas no mazajiem...

Un tad viņa bija tur.

Viss bija diezgan līdzīgi, kā viņa bija iedomājusies, vienīgais – žaģari neatradās uz sausām sūnām kā viņdien kalnā, bet uz cinišiem un starp garās, slapjās zāles puduriem. Mazie pūpēžveidīgie neskradīja apkārt, bet gulēja uz sausajiem žaģaru «matračiem» juku jukām starp lielajām «auklēm». Šī audzētava izmēros bija daudz mazāka nekā tā, kas bija bijusi kalnos, un tā atradās pļaviņā, kuru visriņķī ieskāva purvi.

Monika piesardzīgi laipoja starp žaģaru ligzdiņām, kaut arī zināja – viņa varētu kaut vai lēkāt pa olu kaudzītēm, vienalga tām nekas ļauns nenotiktu. Tomēr pamēģināt viņa negribēja...

Likās, ka arī lielākā daļa aukļu ir aizmigušas. Tās nekustīgi gulēja kā sastingušas, mutēs spraugas to galvīdū bija aizvērtas, un pseidopodijas ievilkas ķermenī. Tās atgādināja lielas, bezformīgas futbolbumbas, no kurām kāds pa pušei izlaidis gaisu, pie viena pārkrāsodams tās baltā krāsā... Maziņie savukārt izskatījās pēc īstiem pūpēžiem, un Monikai likās – ja viņa uz viena tāda uzkāptu, tas ar paukšķi pārsprāgtu un pārvērstos dūmu mākonīti...

Kādu brīdi Monika stāvēja un nolūkojās uz audzētavu. Vismaz šeit viss bija kārtībā – aluķēmi nebija līdz tai tikuši, un bērnu nāciens nebija bijis veltīgs. Ja vēl tikai viņi spētu atrast uz šejieni ceļu...

Monika pagājās līdz vietai, kur beidzas pļaviņa, un sāka lēnām iet tai apkārt.

Un tad viņa to ieraudzīja. No pļaviņas gāja taka – tāda pati lidzena un apaugusi ar garu zāli kā tā, pa kuru viņi bija gājuši, pirms Bens aizmetās prom purvā. Monika paspēra vienu uzmanīgu soli. Kā tad. Pamats zem kājām bija ciets un stingrs – tā patiesi bija istā taka. Drošības pēc viņa apgāja pļaviņai apkārt, bet neviena cita taka no tās nenošķīrās. Acimredzot ceļš, kas atdalīja Vadātāja purvu no Bezdibenīgajiem akačiem, ar šo pašu pļaviņu arī beidzās.

Monika devās pa taku prom no audzētavas, vienlaicīgi lūkojoties uz visām pusēm, vai nepamanīs savējos. Dīvaini – tagad, kad viņa purvā bija nevis pa

istam, bet tikai skatoties ar Aci, krēsla nelikās tik dziļa, un malduguns nemirgoja tik spoži. Tiri labi varēja redzēt arī krietnu gabalu prom no takas, un tikai tālāk viss pakāpeniski ietinās miglā, aizklājot skatienam tālākās purva daļas.

Pēc brītiņa Monikai sāka likties, ka viņa kaut ko redz.

Viņa apstājās un ieskatījās uzmanīgāk. Pa kreisi, Bezdibenīgajos akačos, tur, kur no akačiem sāka velties migla, zaigoja tāda kā violeta gaismiņa. Bet atšķirībā no malduguns, kas te uzzibsnija, te atkal nodzisa – šī spīdēja nepārtraukti un likās tāda kā plašāka – it kā cauri miglai mirdzētu bērziņā iekārts violets lākturis.

Monika samiedza acis, bet neko tuvāk saskatīt nevarēja.

Violetās gaismas mākonītis nekustīgi spīdēja cauri miglai, kas tagad bija nevis bieza un tumša, bet balta kā sniegputenis.

Monika pagriezās, lai nokāptu no takas un dotos uz gaismiņas pusi, kad atvēra, ka viņai nav līdzī spieķa.

– Hmm... – viņa pie sevis nomurmināja. – Laikam spieķis kopā ar Aci nevarēja šeit nokļūt.

Ļoti piesardzīgi viņa paspēra vienu soli purvā.

Tad otru.

Un tad viņa atcerējās, ka viņas taču patiesībā šeit nemaz nav. Un trešais solis jau bija drošāks. Un patiesi – likās, ka kājas nemaz negrimst slapjajā purva zālē. Sajūta bija tāda, it kā viņa soļotu pa līdzenu ceļu. Sadūšojusies Monika pārgāja pāri kaut kam, kas nepārprotami izskatījās pēc akača. Un atkal tas pats – tā vietā, lai akacis sagrābtu viņas kāju un sāktu vilkt viņu savās dzīlēs, viņa pārgāja tam pāri, it kā tas būtu tikai daļa no gludā un stingrā ceļa.

– Ha! – teica Monika un drošā soli devās uz priekšu.

Pēc pāris minūtēm migla viņas priekšā sāka atkāpties, un viņa ieraudzīja savu kompāniju. Ruta, Ērla, Ralfs, Arvils un arīdzan Bens sēdēja uz cinišiem, saspringti lūkodamies uz kādu, kas sēdēja zemē pie lika bērziņa. Monika ieskatījās uzmanīgāk, un viņas acis gandrīz izsprāga no pieres...

Tur pie bērziņa sēdēja viņa pati... Viņas acis bija cieši aizvērtas, rokas sakrustotas uz krūtīm, un kājas nedaudz raustījās.

– Ak, tu tētīt... – nočukstēja Monika, un pie bērza sēdošās Monikas lūpas sakustējās vienlaicīgi ar viņas teiktajiem vārdiem. – Tfu, diez kas nav... – Monika nodrebinajās un uzgrieza sev muguru. Tad viņa saprata, ka jāmēģina kaut kā atcerēties, uz kuru pusi jāiet, jo zināja – līdzko viņa atgriezīsies, visapkārt atkal būs necaurspīdīgā migla un tumsa, un viss būs jāsāk no sākuma.

Viņa piespieda sevi vēlreiz palūkoties uz to sevi, kas sēdēja pie koka. Sēdošā Monika bija pret viņu ar seju. Tieši pretī. Un viens bērziņa likais zars, kas slika viņai pār galvu, arī norādīja tieši takas virzienā.

– Ahā, – sacīja Monika un nosprieda, ka ar to arīdzan pietiks. Viņa atkal aizvēra acis, un, kad viņa tās atvēra, vairs bija tikai viena Monika – tā, kas sēdēja zem bērza. Viņa pati.

– Nu kā?

– Vai sanāca?

– Ko tu redzēji? Tu tur kaut ko murmināji, mēs nevarējām saprast, ko!

– Kā bija?

Monika tikai sēdēja, izbaudīdama to sajūtu, ka beidzot viņa ir tikai viena, un tad palūkojās uz augšu. Jā, tur jau bija tas likais zars, kam pēc visiem aprēķiniem bija jāizved viņi atpakaļ uz takas.

– Taka ir tur, – viņa sacīja, pamādama uz priekšu. – Pavisam netālu. Un pūpēžveidīgo audzētava ir pāris soļus pa taku uz priekšu. Tur visi ir dzīvi un veseli, un olu ir vairāk nekā mēs spējam aiznest.

Visi sajūsmā cits pār citu kaut ko sauca, bet Arvils plaukšķināja, un pat Bens, vispārējās liksmības pārņemts, luncināja asti un smilkstēdams mēģināja nolaizīt Monikai degunu.

– Brīnišķīgi! – iesaucās Ralfs. – Un kā tu to dari...? – viņš vēl domīgi noteica, mulsi kratīdams galvu.

Ilgāk viņi vairs nekavējās un devās prom virzienā, kuru norādīja sīkā bērziņa likais zars. Un nepagāja necik ilgs laiks, kad viņi patiešām iznāca uz takas.

– Oho! – atzinīgi iesaucās Arvils. – To es saprotu! Žēl, ka tu ar Aci nevarēji paķert arī kādas pāris olas un sīkos, tad mums atkristu viss šis gājiens.

– Ar Aci neko nevar paķert, – paskaidroja Monika. – Vai tad tu vari ar acīm kaut ko pacelt? Varbūt tu ar savām acīm cilā hanteles, ko? – viņa smējās, bet Arvils joprojām palika nopietns.

– Es domāju – tas tev vēl priekšā. Gan jau iemācīsies – tu taču tikai nesen sāki, vai ne?

Visi iesmējās, bet Monika kļuva domīga. Kas zina, varbūt viņa kādreiz tiešām uzzinās par Aci ko vairāk – neviens taču nemaz tā īsti nezināja, kas tā īsti bija un ko visu ar to varēja iesākt...

Viņi devās pa taku prom un pavisam drīz tik tiešām iznāca mazajā, apaļajā pļaviņā, kuru izklāja žagari un kur juku jukām gulēja olas un pūpēžveidīgie. Viss bija tieši tā, kā Monika pirms brīža bija redzējusi.

– Nu, ko, – sarosījās Ralfs. – Tad tik ķeramies klāt. Tā, – viņš sāka izriktot, – mēs ar Rutu un Moniku sasiesim vienu aukli... es domāju, ar vienu mums pietiks... Ērla – tu sadabū kādus pāris sīkos – kādus trīs, četrus. Bet tu, Arvil, ņem grozu un lasi olas.

– Cik? – prasīja Arvils.

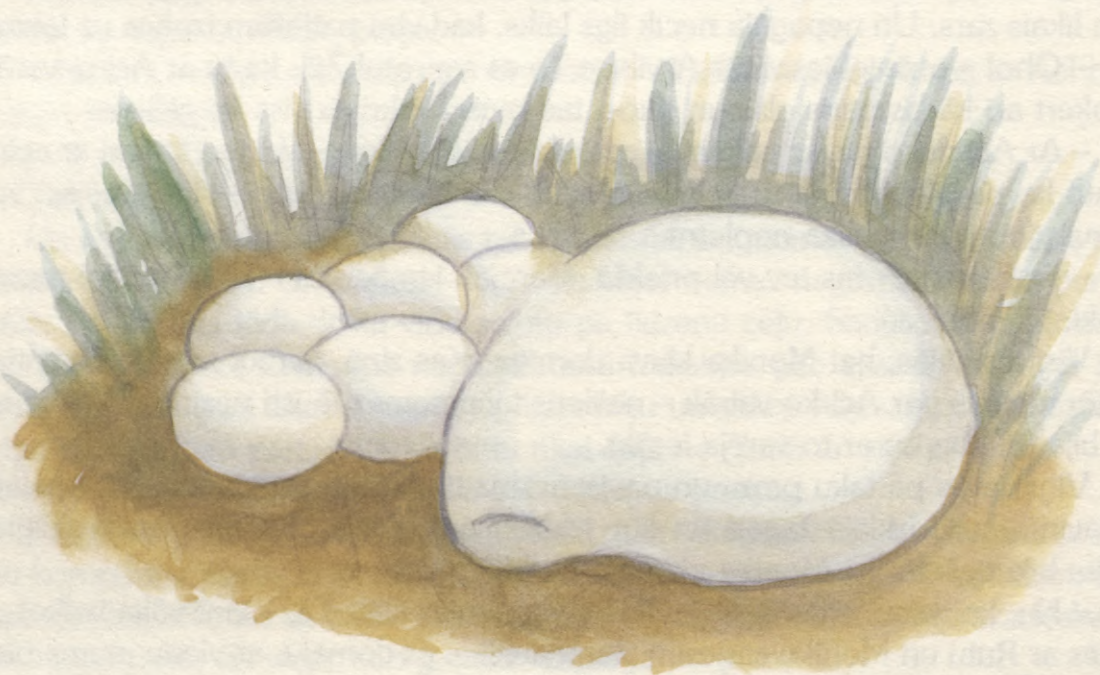
– Ak, nu pielasi šo mazo groziņu un tad jau būs labi, – teica Ralfs. – Kādas taču jāatstāj arī pašiem pūpēžveidīgajiem.

Un viņi ķērās pie darba. Arvils svilpodams lasīja baltās olas mazajā pītajā groziņā, ko bija dabūjis no Ralfa, bet Ērla savistīja tiklos vairākus mazuļus. Tie pat nepamodās, kad Ērla tos pacēla un sapiņķēja tiklos, un tad viņa sameta tos audekla maisā. Ralfs, Ruta un Monika tikmēr gūstīja aukli. Labu brīdi viņi stāvēja un lūkojās uz lielajām, baltajām futbolbumbām, domādami, kuru lai ņem, un tad beidzot vienojās par kādu vidēja auguma aukli, kas klusām gulēja tepat pie Rutas labās kājas.

– Tu turi tiklu gatavībā, bet Monika tikmēr viņu sasies, – Ralfs čukstēja Rutai. – Es viņu turēšu ciet. Viens, divi, trīs – sākam! – un viņš pieliecies apķēra pūpēžveidīgo, bet Monika nometās zemē un sāka tīt tai apkārt virvi. Ruta nervozi stāvēja un miņājās, gatava mest auklei virsū tiklu, līdzko Monika savu būs padarījusi un Ralfs būs viņu atlaidis no sava ciešā apkampiena.

– Āāā...!!! – piepeši atskanēja mežonīgs spiedziens, un Arvils gandrīz izmeta no rokām savu olu groziņu. Pūpēžveidīgais, kuru bija nogrābis Ralfs un kuru patlaban rūpīgi nosaitēja Monika tā, it kā tas būtu smagi ievainots baltais ronis, bija plaši atvēris savu mutes spraugu un tagad ķērca apdullinoši augstās toņkārtās, tā ka Monikai tūlīt sāka pulsēt deniņos. Pa vidu spiedzieniem aukle centās izgrūst pseidopodijas, bet Monika jau bija pamanījusies aptīt ap viņu pāris metrus virves, un pseidopodijas tā arī palika neizgrūstas. Laikam samulsusi par savu neveiksmi, pūpēžveidīgo aukle izgrūda tādu kā apjukušu histērisku smiekliņu un tad atsāka parasto spieģšanu.

– Ak, šausmas, – ievaidējās Arvils. – Ja mums tas būs jāklausa visu mājupceļu, man nāksies pārstādīt ausis...

– Lasi olas un neņaudi, – teica Ralfs, beidzot palaizdams vaļā notīto pūpēžveidīgo, lai Ruta varētu tam uzvest tiklu. Kad par virves kamolu pārvērtais pūpēžveidīgais tika ievīstīts tiklā, Ralfs viņu iesvieda audekla maisā, un darbiņš bija padarīts.

Tagad vajadzēja pēc iespējas ātrāk laisties prom no pļaviņas, jo arī pārējie pūpēžveidīgie bija satrakojušies. Cits pēc cita tie modās no miega un pievienojās vispārējai spieģšanai, līdz sāka likties, ka te gaudo kādas pārsimts ātrās palīdzības, ugunsdzēsēju un policijas mašīnu sirēnas vienlaicīgi.

Arvils ar mocekļa izteiksmi sejā bija pārklājis ausis ar plaukstām, bet olu groziņš, visu aizmirsts, mētājās turpat zemē. Kad kāds pūpēžveidīgo mazulis, brāzdamies tam pāri, to gandrīz apgāza, Ralfs, kaut ko nikni (spriežot pēc viņa sejas izteiksmes) saucot Arvilam, paķēra groziņu vienā rokā un maisu ar aukli otrā rokā un aizsteidzās prom pa taku. Pārējie viņam steigšus sekoja, jo nupat troksnis jau bija kļuvis tāds, ka tapa par reālu draudu gan viņu dzirdei, gan veselajam saprātam...

Gājiens ārā no purva pagāja diezgan mierīgi. Vadātājs, laikam sapratis, ka

šo kompāniju kaut kur ievilināt vairs nebūs iespējams, bija licies mierā un tagad vilkās viņiem gabaliņu nopakaļ, žēlabaini kaukdams. Pūpēžveidīgo aukle, līdzko viņu iebāza maisā, bija apklususi un arī no mazuļu maisa puses nedzirdēja ne pikstiena.

– Paskat, malduguns šķiet tāda kā blāvāka, – ieminējās Monika. Un patiešām – likās, ka uguntiņas vairs nezibinās tik enerģiski kā pirmīt un tagad viegli mirdz katra savā vietā.

Kad viņi beidzot sasniedza purva malu, Vadātājam nogaudojot sērīgu atvadu serenādi, pulkstenis bija desmit pāri četriem, bet bija gandrīz tikpat tumšs kā purvos. Debesis klāja tumši pelēki mākoņi, un viss bija kluss un sastindzis.

– Oho, – teica Ērla, pametusi skatienu uz mākoņiem. – Drīz sāksies. Tagad labāk ejam ātrāk, citādi līdz naktij mājās netiksīm. – To paziņojusi, viņa ātrā soli metās pāri klajumam, un pārējie devās viņai pakaļ.

– Kas te būs? – bailīgi ievaicājās Arvils. – Tā lielā vētra?

– Sniegputenis, – attrauca Ērla, vieglā riksīti jozdama pāri mellenājiem. – Un pamatīgs sniegputenis – man jau no rīta bija tādas aizdomas.

Viņi nebija skrējuši ne desmit minūtes, kad pār viņiem sāka plivināties pirmās sniegpārslas. Tās bija sikas, baltas un aukstas, bet tūlīt izkusa, līdzko uzlaidās kādam no gājējiem uz deguna.

Un tad vienā mirklī sniegpārslu kļuva pilns gaiss, un tās jau bija lielas un saķepušas. Vēl pēc mirkļa vairs nekā nevarēja redzēt – tikai baltas sniega sienas, kas šķīta apņēmam ikvienu no viņiem. Monika tik tikko spēja saskatīt Ralfu, kaut arī tas gāja taisni viņai pa priekšu. Bet Arvils ieskrēja Ērlai mugurā, kad tā bija pēkšņi apstājusies, ka pat olas nokrakšķēja groziņā, ko viņam bija atdevis Ralfs.

Ērla saviebusies pamāja, lai visi panāk tuvāk. Sniegs snīga viņai tieši sejā, un uz viņas skropstām un uzacīm krājās sniegpārslas, līdz izskatījās, ka tās viņai ir izbužinātas un sirmas kā Ziemsvētku vecītim.

– Tagad galvenais ir turēties kopā, – Ērla sacīja. – Man laiku pa laikam būs jāpārbauda virziens pēc kokiem, lai pārlicinātos, ka mēs neesam nomaldījušies – tādā putenī jau tas itin viegli ir iespējams. Turieties man cieši aiz muguras un pieskatiet viens otru.

– Labs ir, – noteica Ralfs, un Ērla atkal pagriezās un devās tālāk iekšā putenī.

Sniegs krita apbrīnojami ātri, un drīz vien zemi jau klāja pamatīga sniega kārtā. Vēl pēc britiņa sniegs sniedzās gājējiem jau līdz puslieliem, bez tam vēl sākās vējš.

Tas sākās pavisam pēkšņi ar spēcīgu brāzmu, kas iecirtās bērniem tieši sejās, piegāzdama tās pilnas ar sniegu un aizķepinādama acis. Brāzma aizdrāzās tālāk, bet tās vietā nāca jauna. No tā brīža tās nemitīgi sekoja cita citai kā viļņi jūrā, un katra devītā bija spēcīgāka un ledaināka par astoņām iepriekšējām. Katru reizi, kad Monika ievilka elpu, viņai likās, ka viņa ieelpo tīru sniegu ar nelielu ledus skaidiņu piejaukumu, un tā nebija patikama sajūta. Tikai tagad viņa pa istam apjēdza, ka ir ārkārtīgi pārsalusi. Slapjās drēbes nebija izžuvušas, bet tikai sasalušas, un Monikai likās, ka līdzīga sajūta varētu būt, ja viņa uz kailas miesas būtu uzvilksusi bruņutērpu un izgājusi ārā ziemas spelgoņā...

Pēc pusstundas iešanas putenis bija izsaldējis gājējiem no galvām ikvienu domu, un viņi mehāniski klumburēja uz priekšu, klupdami pār ieputinātajiem ciņiem, nedomādami ne par ko un tik tikko vilkdami kājas.

Sniegputenis kauca, auroja un gaudoja trakāk par jebkuru Vadātāju, un likās, ka tam ir arī daudz lielākas iespējas novest viņus no pareizā ceļa.

Bija vēla pēcpusdiena, un kļuva pavisam tumšs. Violetās lampiņas bērniem ap galvām gan deva nelielu gaismīgu, bet tā nebija pietiekama. Bez tam tā atstarojās no ikvienas krītošās sniegpārslas, un likās, it kā viņi nevis ietu, bet lidotu cauri blāvi violetā gaismā mirdzošam sniega mākonim.

Liels bija viņu izbrīns, kad pēc bezgalīgi ilga gājiena, kas, kā šķita, nekad vairs nebeigsies, viņi atdūrās pret Stāvo kalnu, kuram tagad gan varēja redzēt tikai pašu pakāji – viss pārējais tinās krītošajā sniegā. Sniegs nu jau bija saputināts bērniem līdz pat ceļiem, un viņi tik tikko virzījās uz priekšu.

– Ak vai, – čerkstošā balsi izdvesa Arvils un, iegāzies kupenā, aizvērtām acīm palika tur nekustīgi guļam. Pārējie izjuta lielu kārdinājumu darīt to pašu, bet saprata – ja viņi visi tagad te noliksies atpūsties, viņi aizmigs un nekad vairs nepamodīsies.

– Celies augšā, –Ruta viņu bukņija. – Mēs vēl neesam mājās.

– Ak, ļaujiet jel man britiņu atpūsties, neesiet tik ļauni, – tāpat ar aizvērtām acīm nomurmināja Arvils.

– Slienies augšā! – uzsauca Ralfs un, sagrābis viņu aiz slābanās rokas, uzrāva kājās. Arvils sagriļojās un atvēra acis, bet Ērla jau devās atkal tālāk.

Likās, ka ir sācis snigt vēl stiprāk, ja kaut kas tāds vispār bija iespējams. Tagad sniegs, šķiet, gāzās lejā veselām kupenām, un bērnus sāka pārņemt panika. Nu jau sniegs sniedzās viņiem pāri ceļiem, un viņi juta, ka nupat, nupat vairs vispār netiks uz priekšu.

– Ātrāk, ātrāk! – steidzināja Ērla, un visi vilka savas kā ar svinu pielietās kājas cauri sniega kalniem.

Piepeši Monika apstājās.

– Kas tev notika? – jautāja Ralfs, to pamanijis.

– Aluķēms... – izdvesa Monika, pavisam sašļukusi. – Viņš būs ieputināts!

– Sasodīts! – nelabā balsi iebrēcās Ralfs. – Mums jāiet viņu izrakt – citādi viss šīsdienas gājiens būs bijis bez jēgas!

– Kā mēs varam iet viņu izrakt, – ironiski jautāja Arvils, – kad pēc pāris minūtēm kādam mūs pašus vajadzēs nākt un izrakt?

– Ak, jupis viņu zina, – noelsās Ērla. – Labi, tiksim vispirms līdz jūsu mājām un tad jau redzēs. Tik un tā mums vajadzēs kādu lāpstu, lai viņu atraktu.

– Bez tam mums jātiek vaļā no šiem maisiem, – sacīja Ralfs. – Tā aukle nemaz tik viegla nav, kā varētu domāt. Starp citu, kur mēs tos liksim? Mēs taču nevaram viņus turēt mājās – iedomājieties, ja nu viņi sāk tur spiegt...

– Nespiegs, nespiegs, – elsa Ērla, lauždamās cauri sniegam. – Kamēr vien viņi būs tumsā maisos, viņi turēs mutēs ciet.

Kad likās, ka teju teju viņi viens pēc otra bezspēkā nogāzīsies sniegā un nolsals, cauri krītošajam sniegam iemirdzējās izplūdusi dzeltenīga gaismīņa.

– Fū, – atviegloti nopūtās Monika, un patiešām – pēc pāris soļiem no snie-

– Nu tie, par kuriem tu tik ilgi lasīji?

– Ak vai, – novaidējās Ralfs. – Vai tiešām tu vēl arvien neatceries, ka tie bija vampīri. VAMPĪRI! Nevis kaut kādi garausaini sikspārņi!

Ruta ķiķināja. Viņa atcerējās gan, bet bija tik smieklīgi skatīties, kā Ralfs par to niknojas...

– Ja mēs gaidīsim līdz vakaram, viņu var ieputināt tā, ka mēs viņu vairs neatradīsim, – raizējās Monika. – Un ja nu viņš tur zem sniega nosmok?

– Nenosmaks, nebaidies, – teica Ērla. – Tajā būrī viņam gaisa vienam vakaram pietiks. Un polārkrūklā miza pavisam droši netaisīs cauri sniegu.

*

Par laimi, Mežsargs pēc visiem pārdzīvojumiem bija galīgi aizmirsis paņemt violetās lampiņas, un tagad, pulksten pusdivpadsmitos naktī, viņi visi pieci, sabāzuši tās kabatās, klusām lavījās augšup pa kāpnēm uz istabu, kur gulēja Mežsargs. Meža Veča jau pirms kādas stundas bija nokāpusi lejā uz savu istabu, un bērni bija nolēmuši, ka nu ceļš ir brīvs.

Tumsā lavoties pa kāpnēm, neko lāgā nevarēja redzēt, un Arvils, paklūpot pār pakāpienu, diezgan skaļi ievaidējās.

– Pssst... – Ralfs nikni čukstēja. – Gribi, lai visi pamostos, vai?

– Pats «psst», – murkšķēja Arvils. – Kurš tad tagad runā?

– Kuš jūs abi! – iejaucās Monika, un abi puikas apklusā.

Augšā viss bija tumšs, Mežsargs gulēja un pa laikam iekrācās. Pa logu iespiēja blāva mēness gaisma, un bērni zosu gājienā sāka uz pirkstgaliem lavīties

pāri istabai. Ticis pie durvīm, Ralfs ļoti piesardzīgi tās atvēra, un viņi izlavījās ārā.

– Fū... – ticis ārā, Ralfs atviegloti uzelpoja. – Kad gājām pāri istabai, man likās, ka viņš kuru katru mirkli pamodīsies.

– Kur nu, – attrauca Ruta. – Kad viņš guļ, viņš guļ kā lācis!

Sniegputenis bija beidzies, un valdīja tāds aukstums, ka sals nikni koda degunā. Visur bija milzīgas kupenas, un sniegs spocīgi mirdzēja baltajā mēness gaismā. Debesis bija melnas, un tajās kopā ar mēness sirpi zaigoja miljoniem zvaigžņu. Meža Veča vai varbūt Mežsargs bija pamaniņies nošķūrēt vismaz daļu sniega līdz šķūnim, un bērni brida prom pa izšķūrēto taku. Sniegs tik skaļi gurstēja zem viņu kājām, ka Ralfs atkal sāka uztraukties par to, ka Mežsargs varētu pamosties.

– Nez, kur šie glabā sniega lāpstu? – minēja Ruta.

– Re kur tā ir! – iesaucās Monika, pamādama uz priekšu. Lāpsta stāvēja atstutēta pret šķūņa sienu.

– Un kur tu liki pūpēžveidīgos? – jautāja Ērla.

– Aiz šķūņa, – atteica Ralfs. – Ceru, ka Meža Veča nav tos pamaniņusi.

Bet aiz šķūņa sniegs nebija šķūrēts – neviens tur nebija bijis. Izņemot Ralfu. Tagad viņš nāca atpakaļ, stiepdams abus maisus, bet olu groziņa viņam rokās nemanīja.

– Kur olas? – iesaucās Arvils, bet Ralfs samulsis tikai paraustīja plecus.

– Nesaprotu, – viņš teica. – Es to noliku kaut kur tepat, bet tagad tā te vairs nav.

– Un kur bija tie maisi? – jautāja Monika. – Kopā ar grozu?

– Nē, drusku tālāk. Tur, aiz stūra.

– Tātad grozu kāds varēja ieraudzīt, – iesaucās Ērla. – Acimredzot Meža Veča vai Mežsargs ir grozu atraduši un savākuši!

– Brīnišķīgi! – aizvainoti iesaucās Arvils. – Un es tā tās lasiju...

– Kā viņa vai Mežsargs varēja ņemt svešu grozu? – brīnījās Ruta. – Kā viņa var zināt, kas tās par olām?

– Ko lai dara? – prātoja Ralfs. – Nāksies iztikt bez olām, un cerēsim, ka aluķēmam nepatiks kaut kas no šiem abiem, – un viņš pacēla gaisā abus maisus.

Sniegam gurstot, viņi devās cauri kupenām pāri priežu pakalniem uz biežokņa pusi. Lidz šim viņiem nebija nācies ieslēgt lampiņas, jo mēness un zvaigznes deva pietiekoši daudz gaismas, bet tagad, ieejot biežoknī, viņi tās tomēr ieslēdza. Patiešām, egļu biezie zari bija daļēji aizseguši zemi putenim, bet arī šeit sniegs sniedzās pāri ceļiem. Un tas nozīmēja, ka aluķēma būris patiešām būs sniegā līdz pat jumtam.

Būri viņi atrada pēc mēness suņusēnēm, kas pat tādā salā mirgoja cauri sniegam. Sākuši rakt sniegu tajā vietā, kur kupena mirdzēja zaļganā krāsā, viņi drīz vien atrada būri.

Aluķēms gulēja saritinājies stūrī un likās aizmidzis, kaut arī tā garās ausis pārklāja viņa purniņu un nevarēja redzēt, vai acis ir ciet vai vaļā.

– Ideāli, – čukstēja Ralfs. – Tūlit mēs izmēģināsim aukli. – Un viņš klusām atvēra lielāko maisu.

Lidzko aukle bija izvistīta no maisa un izritināta no metru metriem virves, tā atvēra savu mutes spraugu, un atskanēja spalgs spiedziens. Arvils saķēra ausis, un arī pārējie nevilus atkāpās pāris soļus atpakaļ.

Aluķēms sakustējās. Bet, kad viņš bija pamodies, viņš sverksķēja purniņu, klausoties nežēligajā spieģšanā, kas nebija apklususi ne uz mirkli, un, pagriežies uz otriem sāniem un ar ķepām aizsedzis ausis, līdzīgi Arvilam mēģināja no jauna aizmigt.

– Ak tu neraža! – čukstus šķendējās Ralfs. – Izskatās, ka arī aukles spieģšana viņu itin nemaz neaizkustina...

Viņš turēja aukli, kamēr Monika to atkal notina ar virvi, tad Ruta ielika to tiklā, un aukli iebāza atpakaļ maisā. Tad Ralfs atsēja maisu ar mazuļiem un izbēra tos sniegā, uzmanīdams, lai tie nesadomātu aizbēgt. Taču šķiet, ka bēgšana tiem nebija ne prātā. Viņi apmulsuši grozijās pa sniegu un tad sāka izgrūst pseidopodijas. Kad katra mazā, baltā bumbiņa bija izaudzējusi kādas desmit sīciņas kājiņas, sākās dīvainas lietas. Mazie pūpēžveidīgie sāka tā jocīgi raustīties, un, kamēr viņi raustījās, viņu pseidopodijas drebēja kā pieliktas pie elektriskās strāvas. Tūlīt pat sāka raustīties arī maiss ar aukli – izskatījās, ka tā cenšas atbrīvoties.

– Paskat, paskat, – čukstēja Ralfs, norādīdams uz pūpēžveidīgo mazuļiem. – Šķiet, ka šie ir izsalkuši. Tieši tā viņi raustījās, kad gribēja ēst, un tad aukles skrēja nest viņiem mēness suņusēnes.

– Jā? – brīnījās Arvils un, piegājis pie būra, noliecās, lai noplūktu vienu zaļgano suņusēni, bet tad piepeši palika stāvam kā piekalts un pavērtu muti blenza uz būri.

– Kas tur ir? – čukstēja Monika, un visi saskrēja ap būri.

Aluķēms bija pielēcis kājās un trīcēja tā, ka tik tikko turējās uz kājām. Acis viņam bija šausmās ieplestas, un viņš izskatījās vieglā šokā. Un tad viņš piepeši kā sajucis metās skraidīt no vienas būra sienas pie otras, izmisīgi meklēdams izeju. Kad izeju atrast nevarēja, viņš sabruka vienā būra stūrī un sāka izgrūst tādus kā pikstienus, kā smilkstienus. Likās, ka viņš vairs nejēdz, ko dara...

– Klausieties, – jau gluži skaļā balsi teica Ralfs, nespēdams novērst skatienu no pārbiedētā aluķēma. – Tas taču ir tas, ko mēs meklējam, vai ne?

– Tā izskatās gan, – piekrita Monika. – Nekad agrāk viņš vēl tā nav uzvedies.

Arvilam bija apnicis blenzt uz aluķēmu. Viņš noplūca suņusēni un izklaidīgi pasvieda to tuvākajam mazulim. Tas tūlīt pat uzklupa sēnei, notiesāja to un pārstāja raustīties. Tad Arvils noplūca vēl katram pa suņusēnei, un, kad visi mazuļi bija paēduši un beiguši raustīties, arī aluķēma uzvedība mainījās.

Viņš pārstāja trīcēt un, kaut arī vēl arvien izskatījās tā, it kā būtu gatavs vemt, tomēr bija atjēdzies no tā baiļu šoka, kāds viņu bija pārņēmis pirms.

– Tagad galvenais ir nepazaudēt mazuļus, – sacīja Ralfs, rosīgi bāzdams tos vienu pēc otra atpakaļ maisā. – Tas nu ir mūsu galvenais ierocis.

Aluķēms bija tā paguris no pirmsitējām izbailēm, ka, kaut arī viņš noteikti nojauta, ka te tuvumā ir Monika un pārējie, ne vārda neteikdams, iekrita ciešā miegā. Arvils ķiķināja.

– Izrādās, ka viņi ne tikai biedē, bet arī paši baidās, – viņš pasmējās.

SACENSĪBAS

ākamajā ritā brokastis bērnus sagaidīja nepatīkams pārsteigums.

Sākumā viss likās kā parasti. Kad viņi aizpampušām acīm no negulētās nakts pulksten deviņos uzkāpa augšā brokastīs, Mežsargs un Meža Veča jau sēdēja pie galda, un Meža Veča lika uz šķīvjiem omleti.

Bērni apsēdās pie galda un vēl pusmiegā sāka tiesāt omleti, kad Meža Veča ierunājās.

– Vispirms labrīt, – viņa teica, – gadījumā, ja jūs nepamanijāt mūs ar Mežsargu.

– Ūhu, – noburkšķēja Ruta, Ralfs un Monika. Monikai kārtējo reizi aizkrita acis, un viņa skaļi nožāvājās tā, ka pat žoklis nokrakšķēja.

– Oi, labrīt, – caur omleti nomurmulēja Arvils.

– Jā, labrīt, – piesarkusi nočukstēja Ērla.

– Ēdiet, ēdiet, – Meža Veča skubināja, pati rādidama priekšzīmi un pilnu muti sukādama iekšā omleti. – Vakar kāds nezināms labdaris bija nolīcis pie šķūņa veselu groziņu ar svaigām olām. Tā nu mēs šorīt tikām pie papildus omletes.

Arvils piepeši aizrijās un izspļāva atpakaļ uz šķīvja kumosu omletes, ko tikko bija iebāzis mutē. Ralfs piesarka un izskatījās, ka viņam kļuvis slikti, bet Monika ar Rutu klusām nolika dakšiņas uz galda un metās slaucīt muti salvetē. Monika izmisīgi vēlējās izslaucīt muti arī no iekšpuses, bet tas jau nu būtu bijis pārlietu divaini...

Vienīgi Ērla turpināja ēst, it kā nekas nebūtu bijis, un izskatījās, ka viņa tik tikko valda smieklus.

– Vai zini, garšo nedaudz pēc pūpēžveidīgo olām, – teica Mežsargs, domīgi čāpstinādams un izgaršodams kumosu, kas viņam bija mutē.

Ralfs kļuva vēl sarkanāks un piešāva pie mutes plaukstu.

– Kas jums lēcies? – vaicāja Meža Veča, izbrīnā vērodama bērnus, kas piepeši vairs neuzvedās kā normāli bērni pie brokastu galda. Tad arī viņa paņēma vēl vienu omletes kumosu un brīdi to čāpstināja. – Nēē... – viņa beidzot novilkā. – Man tomēr liekas, ka tas vienkārši būs kāds jenots, kas patiešām sācis audzēt vistas un tagad atdod man vecos parādus.

– Nē, es patiešām domāju, ka tās ir pūpēžveidīgo olas, – apgalvoja Mežsargs. – Kaut gan – kurš gan būtu mums nesis tādu delikatesi?

– Sazin, varbūt kāds pateicīgs mežaļautiņš, kuru tu kādreiz esi atbrīvojis no klejojošajiem krūmiem... – bilda Meža Veča.

– Nu, nu... Tagad taču ir tāds pūpēžveidīgo deficīts... Un turklāt vēl olas! Kur tad te tuvumā ir kāda audzētava?

– Vadātāju purvā, – automātiski atbildēja Meža Veča, un piepeši viņas seja pārvērtās, un viņa aizdomīgi pavērās bērnos. – Jūs taču nebūsiat...? – viņa neticīgi jautāja, bet tad atmeta ar roku. – Nu nē, tas jau nu būtu pārlieku traki...

– Ko mēs nebūsim? – jautāja Monika.

– Ak, neko! Ēdiet vien, ēdiet...

Bet ēda tikai Ērla. Pārējie bērni saviem šķīvjiem vairs nepieskārās un paziņojuši, ka «šorit kaut kā nav apetītes», viens pēc otra pameta galdu.

Lejā viņi sakrita atzveltņes krēslos turpat lielajā istabā un ieplestām acīm blenza viens uz otru.

– Manu dienī, man likās, ka es tūlit sāksu vemt, kad viņa pateica par tām olām, – paziņoja Arvils, un, kaut arī pārējie savaikstīja grimases uz viņa pusi, īstenībā viņi bija jutušies tieši tāpat.

– Jociģie, kāpēc jūs neēdāt? – smējās Ērla, nokāpusi lejā pie pārējiem. – Tā taču bija tik garšīga omlete!

Visi šausmās uz viņu lūkojās, it kā nupat būtu uzzinājuši, ka viņa ir kanibāls vai vēl kas ļaunāks.

– Kā tu varēji ēst kaut ko *tādu*? – pārgrieztām acīm jautāja Arvils. – Tu taču nemaz nezini, vai tās nav indīgas!

– Indīgas? – smējās Ērla. – Ko tu, tā taču ir lielākā delikatese, kāda vien Mežā dabūjama! Es neatceros, kad pēdējo reizi biju dabūjusi kādas pūpēžveidīgo olas – katrā ziņā tas bija krietni sen. Tās, ziniet, uz ceļa nemētājas...

*

Decembris gāja uz priekšu, un Ruta vairs nedomāja ne par vecmāmiņām, ne par aluķēmiem, bet tikai un vienīgi par sacensībām. Katru dienu viņa cauri kupenām brida uz slidotavu un, izgājusi pašā agrumā, kad ārā vēl likās melna nakts, viņa pārradās mājās tikai vēlā pēcpusdienā.

– Nav vērts starp treniņiem nākt mājās, – viņa paskaidroja un visu cauru dienu tupēja slidotavā.

Monika ik dienas gāja pie aluķēma un nesa viņam Mežsarga izlasītos «Meža Vēstnešus», paklusām izvilkdama tos no malkas kastes, kur viņš tos sameita, lai vēlāk nokurinātu krāsni. Viņa bija no aluķēma uzzinājusi, ka par aluķēmu uzbrukumu viņš patiešām ir izdomājis, lai tiktū no bērniem vaļā. Bez tam aluķēmam nebija ne jausmas par to, ka pūpēžveidīgo mazuļus šurp atstiepuši bērni. Acīmredzot viņš sprieda, ka tie pavisam nejauši gadījušies tuvumā, un nebilda Monikai par to ne vārda. Arī Monika turēja muti ciet, atstādama aluķēmu laimīgā neziņā par viņu jauniegūto ieroci.

Taču par vecmāmiņām aluķēmam bija visai spītīgs uzskats.

– Ejiet un paņemiet viņas, ja spējat, – viņš katru reizi atkārtoja un ne reizi nepiesolījās viņiem palīdzēt.

– Mēs viņu izmantosim par ķilnieku, – nosprieda Ralfs. – Aluķēms apmaiņā pret vecmāmiņām.

– Bet, ja nu viņi pret vienu aluķēmu izdod tikai vienu vecmāmiņu? – raižējās Arvils.

– Nepaliec jocīgs, – attrauca Ralfs. – Vai nu visas vecmāmiņas, vai arī aluķēms paliek pie mums.

*

Un tad beidzot pienāca divdesmitā decembra rīts.

Sacensības sākās pulksten vienpadsmitos, bet Ruta bija augšā jau sešos, jo bija pamodusies no tā, ka «Ralfa žurka» skrāpējās gar durvju apakšu, un pēc tam vairs nekādi nebija varējusi aizmigt.

Kad Monika pusastoņos uzkāpa augšistabā, viņa ieraudzīja, ka Mežsargs savā gultā vēl arvien krāc, bet Ruta garu ģīmi sēž pie galda un dzer tēju.

– Ko tu ēdīsi brokastīs? – vaicāja Monika, ieskatīdamās ledusskapī.

– Neko, – atbildēja Ruta, un tas stipri vien atgādināja vaidu.

Monika uzmeta draudzenei pārsteigtu skatienu.

– Kas tev vainas? – viņa jautāja. – Tu taču nebūsi slima?

– Nē, – nogārdza Ruta un atspieda zodu plaukstās. – Būtu bijis daudz labāk, ja es patiešām būtu saslimusi. Man nevajadzēja pieteikties sacensībām... – Un viņa palika sēžot un sastingušu skatienu blenžot ārā pa logu.

Monika ielēja arī sev tēju un apsēdās Rutai pretī.

– Kas par muļķībām, – viņa sacīja, pūzdama savā krūzītē. – Kas tev uznācis? Tu taču slido labāk par visiem.

– Ne jau nu labāk par Riu, – drūmi atteica Ruta. – Un tas vispār ir neprāts – list pa vidu mežabērniem, it kā es būtu nezin kāda zvaigzne... Es taču tur neiederu!

– Muļķības! – atkārtoja Monika. – Tev vienkārši ir lampu drudzis, tas ir normāli. Tu taču pati man stāstīji, ka pēdējā laikā tev viss labi padodas – gan trīskāršais, gan salto.

– Mjā, bet tas bija treniņos. Tas ir pavisam kas cits.

– Jā, nu tad jau būs jāļauj Riai vienai pašai plūkt visus laurus, – atteica Monika un tikko valdīja smaidu. Teiktais patiešām iedarbojās, un beidzot Ruta no beigtas zivs pārvērtās atpakaļ par dzīvu cilvēku.

– Nu nē! – viņa iesaucās, acīm zibot. – Tas nu gan nekad nenotiks! Ejam uzgrauzdēt kādu maizīti, – un viņa, piecēlusies no galda, aizgāja sagriezt maizi. Monika pie sevis nosmējās vien.

– Vai zini, ko Ria man reiz paziņoja? – Ruta jautāja, kad viņas abas sēdēja un ēda uz restēm ceptās maizītes.

– Nu, nu?

– Ka man esot pārāk «civēciska» slidošanas maniere un ka Mežaļaudis to augstu nevērtēšot... – viņa pasmējās. – Pārāk «civēciska», ko tu neteiksi...

– Redzēs, kāds viņai būs ģimis, kad viņa ieraudzīs tavus «civēciskos» trīskāršos, – pasmējās arī Monika, bet to laikam nebija vajadzējis pieminēt, jo Ruta atkal saskāba.

– Un tomēr man ir tāda sajūta, ka kaut kas nojuks, – viņa drūmi sacīja. – Es pārāk maz trenējos.

Monika savilka uzacis.

– Nu jā, tu jau būtu varējusi slidotavā arī nakšņot, bet nē – tā vietā tu nāci uz mājām un veselas septiņas vai pat astoņas stundas gulēji kā tāds miegapūznis. Ria *noteikti* slidoja *vismaz* divdesmit četras stundas diennakti. Njā, tagad tev uzvaru neredzēt kā savas ausis... – viņa gari un sērīgi nopūtās. Ruta neizturēja un sāka smieties, un viņas drūmā oma uzlabojās.

Kad arī visi pārējie bija paēduši, Meža Veča devās ārā pielikt savai karietei ziemas slieces. Kariete labi sen nebija tikusi izmantota, un nebija ko domāt izbraukt cauri tādām sniegiem ar parastajiem riteniem. Sniegs kopš pirmā snieputeņa tā arī nebija nokūsis un laiku pa laikam pat vēl bija piesnidzis klāt, tā ka Mežs tagad bija ieputināts – līdz ausīm.

Līdzko Meža Veča bija izgājusi pa durvīm, Ralfs žigli uzmeta mugurā jaku un aizmetās viņai pakaļ.

Meža Veča jau bija aizgājusi līdz Mežsarga šķūnim, un, kad pēc brītiņa atskanēja rūkoņa, kariete cēli parādījās uz nošķūrētā celiņa starp māju un šķūni. Meža Veča atbrauca līdz mājas priekšai un tur apstājās. Motors izgrūda pāris niknus «puk, puk» un apklusā, bet Meža Veča uzrāva rokas bremzi un izlēca no sava braucamā.

– Oho, kas par sliecēm, – atzinīgi teica Ralfs, lūkodamies uz platajām nerūsējošā tērauda sliecēm, kas bija pārnestas slīpi pār aizmugurējiem sēdekļiem. Priekšgalā abas slieces bija uzliktas uz augšu kā ragavām, un spilgtajā rita saulē metāls spoži mirdzēja.

– Tā, tūlīt mēs noskrūvēsim riteņus, – sacīja Meža Veča, izvilkdama no kariatē četrus metāla daiktus un ieskrūvēdama tos blakus visiem četriem riteņiem, tā ka kariete nedaudz pacēlās no zemes, tagad turēdamās tikai uz saviem jaunajiem balstiem. Tad Meža Veča diezgan veikli noskrūvēja riteņus un, izvilkusi no kariatē vienu slieci, ievietoja to īpašās gropēs, kaut ko pieskrūvēja, noklikšķināja pāris slēdžu un pagājās malā. Sliece turējās brīnišķīgi. To pašu Meža Veča izdarīja ar otru slieci, tad noskrūvēja metāla uzpariktes, un kariete bija pārvērtusies par motorizētām kamanām.

– Gatavs ir, – viņa paziņoja, novilkta nosmērētos cimdus un iesvieda tos sniegā. Tūlīt klāt pielēkšoja Ralfa šinšilla, paķēra cimdus zobos un, izbolijusi uz Meža Veču baltu aci, aizmetās projām.

– Ak tu piķis! – iesaucās Meža Veča. – Tos jau man vairs neredzēt...

Pa durvīm degunu pabāza Ruta.

– Vai jūs tur vēl ilgi ķimerēsieties? – viņa nervozi jautāja. – Mums vajadzētu jau izbraukt – būtu labi, ja es tur būtu mazliet agrāk.

– Es taču teicu, ka gatavs ir, – sapīkusi atteica Meža Veča. – Es esmu gaužām labs kariešu mehāniķis un, ja kādam par to vēl ir kādas šaubas...

– Šaubu nav, – atsaucās Ruta un, aizcirtusi durvis, pazuda atpakaļ mājā. Varēja dzirdēt, kā viņa pārskrien pāri istabai un nodipina lejā pa kāpnēm.

– Es domāju, ka mums jāsāk taisīties, – sacīja Meža Veča un devās uz durvju pusi. – Citādi daži te jau kļūst nervozi...

Bet viņa nepaspēja pat atvērt mājas ārdurvis, kad tās atkal atsprāga vaļā, un Ruta, apģērbusies un ar maišeli rokā, izbrāzās ārā un ielēca kamanās.

– Nu, kur visi ir? – viņa jautāja, nepacietīgi raudzīdamās visapkārt.

– Pag, ļauj apģērbties, – sašņobījies teica Ralfs un iegāja iekšā.

– Kas ir? Vai tad neviens vēl nav gatavs? – Ruta jautāja, nepacietīgi knosīdamās savā sēdvietā.

– Man liekas, neviens vēl nemaz nezina, ka mēs jau izbraucam, – sminēdama atteica Meža Veča.

– Ak, sasodīts! – iesaucās Ruta un, izlēkusi no kariatē, iebrāzās atpakaļ mājā.

Meža Veča ieskatījās savā jenotu rokas pulkstenī.

– Ir tikai piecpadsmiit pāri deviņiem... – viņa klusām nomurmināja. – Kāpēc tāds jampadracis...?

Kad viņa iegāja mājā, Ruta skraidīja apkārt un komandēja visus, lai viņi ātrāk ģērbtos.

– Kur ir mana cepure? – žāvādamies jautāja Mežsargs un izklaidīgi lūkojās uz visām pusēm. – Vai kāds nav redzējis manu cepuri?

– Te tā ir! – iesaucās Ruta, paķērdama Mežsarga veco, adīto mīci no krēsla un pasviezdama to viņam. – Ātrāk, ātrāk – ko jūs visi čammājaties!

Arvils izgāzies sēdēja atzveltņes krēslā un vēroja, kā pa istabu šaudās Mežsargs, Meža Veča un bērni, meklēdami kaut ko, kas parasti izrādījās mētājamies turpat deguna galā.

– Savāciet zvērus! – sauca Ruta. – Savāciet zvērus, citādi tie atskries mums līdzī un mūs neielaidīs slidotavā!

Bens un Rutas jenots jau bija iekšā un tagad skraidelēja pa istabu, piedalīdamies vispārējā juceklī un jautri kampdami visiem papēžos.

– Ralf, kur tu esi licis savu žurku? – pikti sauca Ruta. – Kur viņa ir? Varbūt lejā? – un viņa jau gribēja mesties uz apakštāvu, kad Ralfs vēsi paziņoja:

– Pirmīt viņa bija ārā un, nospērusi Meža Večas cimodus, aizskrēja kaut kur uz Meža pusi. Un tavai zināšanai – tā ir šinšilla.

Ruta noelsās.

– Jupis ar viņu – lai tad viņa tur arī paliek, mums nav tagad laika skriet uz Mežu, dzīt pēdas tai milzu žurkai, – un viņa uzmeta Ralfam izteiksmīgu skatienu. Neko neatbildējis, tas aizgriezās un, aizcirtis durvis, izgāja ārā.

Beidzot visi bija gatavi ceļam.

Bija skaidra un auksta ziemas diena. Debesis bija koši zilas, un viss Mežs bija tinies biezās, mirdzoši baltās kupenās. Kariete, klusām rūkdama, eleganti brauca pāri dziļajām kupenām, atstādama aiz sevis sniegā platas sliedes.

Mežā viss bija kluss. Nemanija neviena klabiķa, neviena pūpēžveidīgā, un tikai reizēm sašūpojās kāds koka zars, nobirdinādams lejā baltas sniega vērpētes.

– Skaisti, – priecājās Mežsargs, lūkodamies apkārt. – Un drīz būs Ziemas saulgrieži – jūs taču to neesat aizmirsuši?

Visi noelsās, jo, patiesību sakot, ar visiem uztraukumiem par aluķēmiem, vecmāmiņām un tuvojošamies sacensībām tas viņiem bija galīgi izkritis no prāta.

Pēc kādu desmit minūšu brauciena viņi sasniedza ezeru. Tas tagad atgādina apaļu, sniega klātu lidzenumu, un Meža Veča stūrēja karieti tam taisni pāri. Pārbraukuši pāri aizsalušajam un apsnigušajam ezeram, viņi iebrauca atkal Mežā, un nepagāja necik ilgs laiks, kad starp kokiem sāka rēgoties slidotavas jumta apaļais kupols. Pie slidotavas rindu rindās jau stāvēja kamanas un karietes ar sliedēm, un mežaļaudis un mežabērni bariem vien nevaļīgi skraidīja šurpu turpu. Meža Veča ielavierēja karieti brīvā vietā starp divām nartām, kurām priekšā bija aizjūgti milzīgi, pinkaini suņi, un visi izkāpa.

– Paskat, ko... – sacīja Meža Veča, atgāzusi galvu un lūkodamās uz slidotavu. – Es te nekad agrāk nebiju bijusi. Diezgan liela tā jūsu slidotava.

– Kā tad, – lepni atteica Ruta, it kā viņa būtu te slidojusi visu mūžu. – Pagaidi vien, kad tiks iekšā – tad tik tu pa istam redzēsi, cik tā ir milzīga!

Visi devās uz slidotavas durvīm, un Ruta gāja pa priekšu. Kad viņi ienāca zaļajā gaitenī, tas bija pilns ar mežaļaudīm, kas staigāja šurpu turpu, un mežabērniem. Ar slidām rokās viņi sasaukdamiem skraidelēja apkārt. Ruta apstājās.

– Ieskriešu ģērbtuvē paķert jūsu biļetes, – viņa sacīja, – un tad jūs dosieties augšā uz savām vietām. Redzēsieties pēc sacensībām!

To pateikusi, viņa aizmetās prom pa zaļo gaiteni un pazuda kādās no sānu durvīm. Pēc mirkļa viņa atkal parādījās, turēdama rokā biļetes. Viņai pakaļ no tās pašas ģērbtuves iznāca Ērla.

– Tā, ņemiet, – sacīja Ruta, izdalīdama biļetes.

– Un novēliet mums labu veiksmi, – piebilda Ērla un piemiedza Monikai ar aci. Monika atvēra durvis, un visi devās pa kāpnēm augšup uz skatītāju tribīnēm.

Kaut arī pulkstenis bija tikai desmit – Meža Večas pulksteņa jenots nupat bija norējis desmit reizes –, tribīnes jau bija pa pusei pilnas.

Monika un pārējie uzmeklēja savas vietas, kas bija apmēram zāles vidū, un apsēdās. Visapkārt skanēja balsu murdoņa – mežaļaudis bija ieradušies kopā ar saviem radiem un draugiem un tagad nekavējās pārspriest šāgada čempionāta aktualitātes. Monika pāris rindas uz priekšu ievēroja to pašu mežavečuku, kurš kādā treniņā bija jutis līdzīgu savam mazbērnam. Tagad viņš sarunājās ar kādu mežasiņu vidējos gados, tai bija īsi piķa melni mati.

– Runā, ka šodien sacensībās piedalīšoties arī kāds ne-mežabērns, – viņš sazvērnieciski stāstīja.

– Ej nu ej! – brīnījās mežasiņa. – Kaut kas tāds taču vēl nekad nav pieredzēts!

– Nē, bet runā, ka šai – tā esot meitene – esot liels talants. Gandrīz kā mūsu pašu Riāi! – vecītis čukstēja.

Mežasiņa aizklāja seju ar plaukstu.

– Vai, vai – tad nu gan... Nebiju domājusi, ka vēl kāds varētu slidot tā kā mūsu Riā...

Viņi aplusa, un Monika pievērsās pārējiem. Tribīnes turpināja pildīties skatītājiem, un izskatījās, ka nepaliks nevienas pašas brīvas vietas.

Ledus lejā mirdzēja viegli zeltains, bet tas nebija īpaši uzkrītoši, jo tribīnes bija spilgti apgaismotas, lai skatītāji varētu atrast savas vietas. Vienā slidotavas malā bija uzvilks paliels ekrāns, bet zem tā – ar sarkanu samtu pārvilkts galds ar deviņiem krēsliem – acimredzot tās bija tiesnešu vietas. Kādas desmit minūtes pirms vienpadsmitiem, kad tribīnes jau bija pieblīvētas līdz pēdējam, viens pēc otra ieradās tiesneši un ieņēma savas vietas pie sarkanā galda.

– Tūlit sāksies, – skaļi čukstēja Mežsargs, un kāds no aizmugures uzšņāca viņam dusmīgu «Kuš!».

Meža Večas pulksteņa jenots norējās vienpadsmit reizes, un tribiņu spožais apgaismojums tajā pašā mirkli sāka dzist. Pāris sekundēs slidotava bija satumusi, un tikai ledus mirdzēja spoži zeltainā gaismā.

– Uzmanību, uzmanību! – sievietes balss skaļruni sacīja. – Atklājam šāgada ledus deju čempionātu! – Šos vārdus pavadīja skaļas ovācijas un aplausi no tribiņu puses. Kad viss atkal bija noklusis, balss turpināja: – Šodien mežameitenes izpilda standarta ledus deju programmu ar pēc izvēles iekļautiem elementiem.

Atkal sekoja aplausi.

– Un vēl šodien izņēmuma kārtā mežameiteņu vidū startē arī viesslidotāja Ruta Andersone!

Šoreiz aplausi jau bija piezemētāki, un tikai Meža Veča, Mežsargs, Monika, Ralfs un Arvils sita plaukstas un uzgavilēja tā, ka priekšā sēdošie pat sāka mest atpakaļ izbrīna pilnus skatienus.

– Un tā – šīsdienas čempionātā piedalās kopumā divdesmit piecas slidotājas, un čempionātu atklāj Trina Monē!

Atkal atskanēja aplausi, un, kad tie beidzot pieklusa, sāka skanēt mūzika, un uz ledus iznāca pirmā sacensību dalībniece...

Kad bija noslidojušas jau kādas desmit mežameitenes un vēl nebija parādījusies ne Ruta, ne Ērla, nedz arī Ria, Mežsargs sāka nemierīgi didities.

– Tur taču visu laiku ir viens un tas pats, – viņš diezgan skaļi sūdzējās.

– Kuš! – uzbrēca tas pats mežavīrs, kas viņam bija aizrādījis jau iepriekš.

– Ko – kuš? – neiecietīgi atsaucās Mežsargs, pamezdam skatienu atpakaļ.

– Vai tad nav viens un tas pats? Pagaidiet tik, kad nāks mūsu Ruta – tad tik jūs redzēsiet!

– Kuš! Kuš! – tagad jau skanēja no visām pusēm.

– Tu taču nemaz neesi redzējis, kā Ruta slido, – izbrīnīta čukstēja Monika.

– Kā tad tu vari zināt, ka viņa būs citādāka nekā tās, kas slidoja līdz šim?

– Vai tad nebūs? – atvaicāja Mežsargs, un Monikai nācās vien piekrist, ka būs jau gan...

Tikmēr Monika pamazām sāka izprast vērtēšanas sistēmu. Tika vērtētas divas lietas – mākslinieciskā un tehniskā puse. Maksimālais punktu skaits laikam bija simts, bet pārliecināta Monika par to nebija – katrā ziņā neviens neko tādu vēl nebija nopelnījis...

– Ērla Patī, – pieteica sacensību vadītāja.

Mūzikai skanot, Ērla ieslidoja pašā vidū un uzsāka savu programmu.

Monika viņu vēroja, un viņai sāka likties, ka te nu beidzot nav «viens un tas

pats», kā bija izteicies Mežsargs. Likās, ka Ērlai atšķirībā no iepriekšējām slidotājām bija ātrāks temps un graciozāka slidošanas tehnika. Taču Monika nodomāja, ka droši vien spriež neobjektīvi – galu galā pati Ērla simtiem reižu bija atkārtojusi, ka nekad nav tikusi augstāk par četrpadsmito vietu. Un tomēr visas figūras tika izpildītas nevainojami, un brīžiem, kad Monikai izdevās pavērot Ērlas sejas izteiksmi, viņai likās, ka arī pati Ērla par to ir nedaudz pārsteigta. Taču, kad pienāca laiks tiesnešu vērtējumam, Monika saprata, ka nemaz nav bijusi tik neobjektīva, kā pašai bija licies.

– Tehnika, – paziņoja sacensību vadītāja, un tiesneši pacēla gaisā ciparus – savu novērtējumu.

Zemākais, ko Ērlai kāds piešķīra, bija 80 balles, savukārt augstākais – veselas 97 balles. Tik augstu novērtējumu vēl nebija izpelnījusies neviena no līdz šim slidojošām mežameitenēm, un pūlis tribīnēs uzgavilēja un dauzīja ar kājām pret zemi.

– Mākslinieciskais izpildījums, – atskanēja skaļrunī, un tiesneši acumirkli uzšāva gaisā savu vērtējumu.

Šeit cipari bija vēl augstāki. Zemākais vērtējums (un arī tāds bija tikai vienam tiesnesim) bija 85 balles, bet augstākais sasniedza veselas 100 balles – tādu bija pat trīs...

Tribīnēs pūlis auroja kā neprātīgs, kad uz ekrāna, kur sacensību dalībnieces tika sakārtotas pēc iegūto ballu skaita, Ērla ierindojās stabilā pirmajā vietā, atstādama pārējās slidotājas tālu aiz sevis.

– Es biju domājis, ka Ērla diez cik labi neslido, – samulsis čukstēja Ralfs.

– Es arī, – atčukstēja Monika. – Tā viņa sacīja. Bet acimredzot viņa kļūdiņās...

Sekoja vesela rinda svešu mežameiteņu, un Mežsargs atkal sāka acimredzami garlaikoties. Viņš skaļi žāvājās, tā ka no visām pusēm mežaļaudis apveltīja viņu ar neiecietīgiem skatieniem.

Arī Ralfs, nekādi nespēdams sagaidīt to, kā dēļ bija atnācis, sāka nemierīgi knosīties.

– Viņām nevienai nav nekāda salto, – viņš sūdzējās. – Ne uz priekšu, ne atpakaļ...

– Viņām nevienai nav arīdzan trīskāršā, – sacīja Monika. – Viņas taču nav Ruta – ne jau velti Mērls lika Rutai piedalīties šajās sacensībās.

– Re – Ērla! – iesaucās Arvils.

Patiešām, Ērla bija uzkāpusi tribīnēs un tagad sēdēja starp diviem mežaļaudīm, kas izskatījās pēc viņas vecākiem. Viņa kaut ko dzīvi tiem stāstīja, un viņi nopietni māja ar galvām.

– Ria Verdena, – sacensību vadītāja pieteica nākamo slidotāju, un tribīnes burtiski uzsprāga ovācijās. Riai nācās labu laiku stāvēt un gaidīt, līdz ovācijas beidzot norima un viņa varēja uznākt uz ledus.

– Ja viņi tā aplaudē tagad, – drūmi sacīja Ralfs, – kas būs tad, kad viņa būs beigusi slidot?

– Jācer, ka kādā no saviem akseliem viņa nokritis – pretējā gadījumā mums pārplīsīs bungādiņas... – tikpat drūmi atsaucās Monika.

Taču neizskatījās, ka Ria grasītos nokrist. Viņa tik stipri atšķīrās no visām iepriekšējām slidotājām, ka pat Mežsargs pavērtu muti vērās uz ledus, kur Ria virpuļoja, gluži kā nesaistīta ar zemes pievilksanas spēku. Visi palēcieni viņai izdevās lieliski, un nelikās, ka viņa varētu pieļaut kaut mazāko kļūdu, kur nu vēl nokrist...

Monikai, uz viņu skatoties, seja stiepās aizvien garāka, un, kaut arī pat viņa nespēja slēpt sajūsmu par tik brīnumainu slidojumu, viņai kremta doma, ka Rutai šajā pašā brīdī tiek atņemtas jebkādas cerības uz uzvaru.

Mūzika tuvojās kulminācijai, un visi kā hipnotizēti vēroja mazo meiteni zeltainā ledus klajuma vidū. Un tad viņa atrāvās no zemes un uzlidoja gaisā...

– Triskāršais aksels, – novaidējās Monika.

...Ria līgani piezemējās un aizslidoja tālāk. Pūlis auroja, un daudzi uzlēca kājās. Klusēja tikai Ērla un viņas ģimene, kā arī Monika un viņas kompānija.

Bet izrādījās, ka tas vēl nav viss.

Nepagāja ne desmit sekundes, kad Ria gluži negaidot veica atmugurisko salto. Pūlis gluži vai juka prātā, un caur mežonīgajiem auriem pat mūziku vairs nevarēja lāgā sadzirdēt. Ria slidoja ar ārkārtīgi pašapmierinātu sejas izteiksmi un drīz vien arī beidza savu uzstāšanos. Un labi vien bija, citādi pūlis būtu kļuvis kurls pats no savas trakās aurošanas.

Monika, iekodusi lūpā, vēroja, kā tiesneši dod savu vērtējumu. Pieci tiesneši deva 100 balles, divi – 98 balles un vēl divi – 95 balles. Pat Monika nevarēja neatzīt, ka Ria slidoja nesalīdzināmi spožāk par visām līdz šim redzētajām meitenēm, ieskaitot Ērlu...

– Mākslinieciskais izpildījums, – paziņoja skaļruni.

Šoreiz tiesnešu vērtējums atšķīrās jau nedaudz vairāk. Zemākais cipars bija 89, bet augstākais – 100 balles. Pēc mirkļa atskanēja sašutuma pilni auri no tribīņu puses – laikam daudziem likās, ka Ria ir novērtēta daudz par zemu...

– Mjā... – noņurdēja Ralfs. – Tas gan bija kaut kas... Salto patiešām bija iespaidīgs – nebiju domājis, ka kaut kas tāds uz ledus ir iespējams...

Tagad vadībā bija Ria, viņai sekoja Ērla, bet pārējās meitenes palika tālu iepakāļ.

Monika pamanīja, ka kāds spraucas cauri rindām uz viņu pusi. Tā bija Ērla. Tikusi līdz Monikai, Ērla apsēdās starp viņu un Ralfu.

– Tu mums stāstīji, ka diez cik labi neslido, – sacīja Monika un piemiedza Ralfam ar aci. Ērla nosarka.

– Nu jā, šodiena man pašai bija pārsteigums... – viņa nomurmināja. – Bet vai jūs redzējāt, kas tikko notika? – viņa sašutusi iesaucās, tā ka aizmugurējās rindās atkal atskanēja dusmīga murdoņa. – Ria ir paņēmusi Rutas galvenos trumpjus!

– Bet, ja Ruta visu izdaris tikpat labi... – domīgi prātoja Monika.

– ...tad vienalga viņa dabūs mazāk punktu nekā Ria, – pabeidza Ērla, dusmīgi nošņākdamās.

– Kā tad tā? – nesaprata Monika.

– Tādēļ, ka, kaut ko tādu redzot pirmo reizi, tiesneši, sajūsmas pārņemti, gluži neapzināti iedos augstāku novērtējumu. Otrreiz redzot to pašu, viņi jau sāks

spriest aukstasinīgāk un sāks piekasīties pie katra sīkuma...

– Apklustiet jūs tur, priekšā, – dusmīgi nočukstēja mežavīrs aiz mugurējā rindā, un Ērla apklusā un pievērsās sacensību vērošanai.

– Ruta Andersone, – paziņoja skaļrunī, un atskanēja pašķidri aplausi. Sākās strauja mūzika, un Ruta, ģērbusies tumšzilā, vizuļojošā kleitiņā, gaišajiem matiem zirgastē lēkājot pār muguru, iznāca uz ledus.

– Kāpēc viņa mani neklausīja, – pukojās Ērla. – Es taču viņai visu laiku teicu, lai viņa neizliek visu labāko pašā sākumā... – Ruta kādu brīdi virpuļoja pa ledu, acumirkli piesaistīdama publikas uzmanību, un, kad tas bija paveikts, mūzika kļuva lēnāka, bet vairāki simti acu skatienu nu bija cieši piekalti Rutai.

– Ļoti viltīgi! – smaidīdama līdz ausīm, priecājās Ērla. – Labs gājiens!

Mūzikas temps kļuva te straujāks, te lēnāks, un Ruta slidoja ar to pilnīgā saskaņā. Arī viņa visas figūras veica tikpat nevainojami kā Ria, bet viņas slidojums likās dzīvīgāks. Slidojot viņa ik pa laikam uzsmaidīja publikai, un likās, ka viņa slidojot bauda mūziku un slido tikai sava prieka pēc. Drīz vien publika bija pilnīgi aizmirsusi, ka Ruta nav mežameitene, un dzīvoja līdz katram viņas solim, skaļi uzgavilējot pēc katras viņas smalkākās figūras.

Un tad mūzika atkal kļuva lēnāka, un likās, ka Ruta gatavojas izpildīt kaut ko īpašu.

– Nupat jau būs, – Ērla čukstēja Monikai. – Triskāršais...

Ruta piebremzēja, atspērās un uzlidoja gaisā. Monikai likās, ka Ruta gaisā uzvirpuļo kā atspole, un viņa pat nespēja saskaitīt, cik reizes Ruta īsti ir apgriezies. Bet Ērla acīmredzot to bija paspējusi.

– Ir! – viņa iesaucās un, pielūkusi kājās, sāka aplaudēt. Un viņa nebija vienīgā. Gandrīz puse tribiņu bija pielūkusi kājās, kamēr Ruta, uzsmaidījusi saviem atbalstītājiem, aizslidoja tālāk un sagriezās virpulī. Likās, ka viņa virpuļoja veselu mūžību, kaut ko tādu nebija iespējusi pat Ria.

Pēc pāris sekundēm sekoja atmuguriskais salto, un Ralfs atzinīgi palocīja galvu, bet tribīnes auroja no sajūsmas.

– Nu tā, – noteica Ērla. – Tūlīt būs cauri. Viss, protams, bija nevainojami, tomēr es baidos, ka tiesneši būs nedaudz subjektīvi... Ria tomēr ir visu mīlule, ziniet...

Tikmēr uz ledus kaut kas notika. Mūzikai joprojām skanot diezgan straujā tempā, Rutas slidojums piepeši kļuva lēnāks, un likās, ka viņa kaut kam gata-vojas.

Ērla iepleta acis un neticīgi vērās lejup.

– Nevar būt... – viņa noelsās. – Viņa to darīs vēlreiz... Tas viņai nemaz nebija programmā...

Un tiešām – Ruta atkal uzlidoja gaisā, bet arī tas vēl nebija viss, jo, tik tikko nonākusi atpakaļ uz ledus, viņa atspērās no jauna un atkal jau bija gaisā. Tiklīdz viņa bija atkal piezemējusies, noskanēja vēl pāris akordi, un viņas uzstāšanās bija beigusies.

– Vēl viens trīskāršais kombinācijā ar dubulto, – nočukstēja Ērla. – Neticami...

Tribīnēs visi bija pielēkuši kājās un aurodami aplaudēja. Sacensību vadītāja mēģināja pieteikt rezultātu paziņošanu, bet netika pie vārda, jo visapkārt valdīja drausmīgs troksnis. Tiesneši apjukuši sēdēja pie galda, turēdami gatavībā savus novērtējumus.

Kad skatītāji beidzot kaut cik noklusa, tiesneši uzšāva gaisā savus ciparus, un publika atkal uzlēca kājās. Iemesls tam bija skaidrs – tik augstu vērtējumu laikam līdz šim nebija redzējis neviens.

Tagad pirmajā vietā izvirzījās Ruta, atstādama Riu otrajā vietā un Ērlu – trešajā. Ērla, sajūsmā spiegdama, apskāva Moniku, un Meža Veča ar Mežsargu, par lielu uzjautrinājumu apkārstsēdošajiem, bija uzkāpuši uz saviem krēsliem un dejoja kaut ko līdzīgu stepam.

Vēl bija jāslido trim meitenēm, bet īstenībā visi uzskatīja, ka sacensības ir jau beigušās, un viņām vairs īpašu uzmanību neveltīja. Visapkārt skanēja klusināta balsu murdoņa – acimredzot visi pārsprīda svešās meitenes neparasto talantu.

Ari Ērla, protams, nespēja mierīgi nosēdēt un, plati smaidīdama, lēkāja uz sava krēsla, dalīdamās sajūsmā ar visiem, kas bija ar mieru klausīties. Protams, ka viņa jutās pacīlāta par savu trešo vietu, par kuru vēl vakar nebija ne sapņojusi, taču tas, ka Ruta ir uzvarējusi, atstājot Riu aiz sevis, viņu cēla vai debesis...

Kad atlikušās slidotājas bija beigušas savu uzstāšanos bez īpašiem panākumiem, sacensības tika pasludinātas par slēgtām.

– Pēc divdesmit minūtēm sāksies apbalvošanas ceremonija, – paziņoja balss skaļrunī. – Lūdzam uzvarētājus pulcēties pie galvenajām durvīm.

– Vai zināt, man šķiet, man patiešām palīdzēja tā trakā slidošana kopā ar Rutu, – pačukstēja Ērla. – Savu mūžu neesmu tik drausmīgi trenējusies vienām sacensībām... Labs ir, man tagad jāskrien, – un viņa aizmetās lejā, kur jau sākas gatavošanās apbalvošanas ceremonijai.

Uz ledus tika izstumti paaugstinājumi, kas izskatījās pēc milzīgiem celmiem. Paaugstinājumi bija pakāpienveidīgi, un augstākais «celms» mirdzēja zeltainā, otrais pēc lieluma – sudrabainā, bet zemākais – sarkanīgā bronzas krāsā.

– Un tā – ir noslēdzies gadskārtējais ledus deju čempionāts mežameitenēm un... khmm... – sākās neveikla krekšķināšana, – ...citiem, un mēs paziņojam uzvarētājus!

Visi aplaudēja, un Ralfs uzsauca skaļu: – Urā!

– Pirmajā vietā pārliecinoši – Ruta Andersone – viesslidotāja no... khmm... khmm... – atkal atsākās krekšķināšana, – ...no Zemes mežiem!

Monika, Ralfs un Arvils skaļi iespuudzās, bet balss skaļrunī turpināja: – Ruta iegūst savā īpašumā zelta medaļu, zelta slidu pāri un ekskluzīvas tiesības nākamā gada laikā savām vajadzībām izmantot slidotavas Mazo zāli! Lūdzu – Ruta Andersone!!!

Atskanēja dārdošas ovācijas, publika pielēca kājās, un uz ledus iznāca smaidošā Ruta. Gaismas apļa pavadīta, viņa apslidoja apkārt zālei un, paklanījusies saviem piekritējiem, ieņēma vietu uz zeltītā celma.

– To par tām ekskluzīvajām tiesībām viņa nepārdzīvos, – Ralfs pačukstēja Monikai. – Man ir aizdomas, ka tagad viņa vispār vairs negribēs atgriezties mājās...

Kad ovācijas nedaudz aprima, atkal ierunājās skaļrunis.

– Otrā vieta un sudraba medaļa – Ria Verdena!

Atkal publika uzauroja un svilpa, un uz ledus parādījās Ria. Taču atšķirībā no Rutas viņa nesmaidīja. Sakniebtām lūpām viņa apslidoja savu goda apli un, nevērigi paklanījusies publikai, uzkāpa uz sudraba celma.

– Trešā vieta un bronzas medaļa – Ērla Pati!

Šoreiz aplausi bija nedaudz mērenāki, bet Ērla, šķiet, par tiem bija sajūsmā. Laimē starodama, viņa iznāca uz ledus un, pamājusi vispirms savai ģimenei un Monikas kompānijai, paklanījās pārējiem skatītājiem un, joprojām smaidīdama, uzkāpa uz pēdējā brīvā – bronzas celma, iepriekš pamādama Rutai.

Ria, sastingusi kā sargkareivis, stāvēja uz sava celma un blenza taisni uz priekšu, itin kā viņa tur būtu viena pati un ne Rutas, ne Ērlas tuvumā nebūtu.

Uz sarkanā celiņa, kas bija izklāts uz ledus, uznāca slaida, sirma mežasiēva un, aizgājusi līdz celmiem, svinīgi uzkāra Rutai kaklā zelta medaļu un pasniedza viņai kaut ko mirdzošu uz sarkana samta paliktņa. Monika nosprieda, ka tās varētu būt zelta slidas.

Tad medaļas tika pasniegtas arī Riai, kas savējo uzņēma ar tādu sejas izteiksmi, it kā viņai tiktu rauts zobs, un Ērlai.

Pēc neilgas rosišanās, kur, kā izskatījās, strīdējās par to, kāda himna tagad būtu jāspēlē, beidzot tika atskaņota kāda mežaļaužu tradicionālā melodija, un visas tribīnes pielēca kājās un, šūpodamās melodijas ritmā, klusām dūca līdz.

Kad dziesma bija galā, zālē atkal iedegās gaismas, un ļaudis sāka izklist. Ērla nokāpa no sava celma pirmā un, palaidusi garām Riu, kas joprojām izturējās tā, it kā Ērla būtu tukšs gaiss, pagaidīja Rutu, un abas saķērušās pameta ledu.

Kad Ruta bija atgriezusies pie savējiem, Meža Veča un pēc tam Mežsargs sagrāba viņu savos apkampienos, apsveikdami ar tik «zvērīgu uzvaru»... Ralfs paspieda viņai roku un nosarcis nomurmināja, ka «salto un tas beigu izgājiens

patiešām bija vienreizīgi», bet Monika apkrita draudzenei ap kaklu un sauca, ka «citādāk nemaz nevarēja būt».

– Jā, vai ne? – piekrita Arvils. – Mūsu Ruta viņām visām ir pāris kilometrus priekšā!

– Tas mums ir jānosvin! – iesaucās Meža Veča. – Kur ir Ērla? Pasakiet viņai, ka es arī viņu šovakar ielūdzu uz medaļu svinībām!

– Ērla nenāks, – teica Ruta. – Viņas ģimene viņu nupat nogrāba, un, man šķiet, vecāki labprātīgi no viņas šovakar nešķirsies...

Bija jau pavēla pēcpusdiena, kad viņi devās mājup, un visi izbadējušies ar ilgām domāja par Meža Večas sasolīto truša cepeti. Ārā metās krēsla, un Meža Veča, stūrējot karieti mājup, spieda pedāli grīdā, lai paspētu nokļūt mājās līdz tumsai. Bērniem sajūsmā kliezot, viņi šāvās pāri kupenu galotnēm, un aukstais ziemas gaiss svilpa viņiem gar ausīm kā Vadātāja stabules.

*

Kamēr Meža Veča un Mežsargs nodevās svinību mielasta gatavošanai, bērni sēdēja Rutas un Monikas istabā un apbrīvoja Rutas jaunās zelta slidas. Tās patiešām izskatījās smalkas. Slidu ārmalā bija pat iegrebts rotājums, un pašas slidas mirdzēja vien, izskatīdamās ārkārtīgi krāšņi uz sava sarkanā samta paliktņa.

– Domā, tas ir īsts zelts? – jautāja Arvils, bijīgi paņemdams rokās vienu slidu.

– Kā tad, ka īsts! – atsaucās Ralfs. – Caur un cauri! Ruta, tu tagad no mums esi visbagātākā! – viņš pasmējās.

– Vai tu ar tām slidosi? – jautāja Monika.

– Nēē, diez vai... – novilkta Ruta. – Diez vai tās ir domātas slidošanai, drīzāk tas ir tāds kā simbols.

– Man nav nekas pret simboliem, kas ir no tīra zelta un sver tik, cik šīs sli-
diņas, – iesmējās Ralfs. – Bet zini, tev derētu gan ar tām paslidot – tad tā meln-
matainā iģņa no skaudības pārsprāgtu.

– Labāk jau lai viņa nesprāgst, – smējās Ruta. – Citādi man pazudis galve-
nā konkurente un nebūs vairs tik interesanti. Bez tam, tad man par pirmo vie-
tu būs jāsacenšas ar Ērlu, un tas vairs nebūtu radoši...

– Tu runā tā, – domīgi ieteicās Monika, – it kā taisītos te palikt...

Ruta sadrūma. Šķiet, vienu brīdi viņa patiesi bija aizmirsusi, ka aptuveni pēc
mēneša viņi visi dosies atpakaļ uz savām istajām mājām.

– Un tomēr – žēl, – viņa sacīja. – Tāda iespēja izmantot slidotavu, kad vien
iepatikas visa gada garumā, negadās vis katru dienu...

Monika kādu brīdi likās kaut ko pārdomājam un tad sacīja:

– Ko mēs iesāksim ar vecmāmiņām?

Visi iztrūkušies palūkojās uz viņu. Šķiet, kādu laiku neviens par to tā īsti ne-
bija domājis.

– Kā tu to domā? – jautāja Arvils.

– Tagad, kad mums ir aluķēms, mums būs jānokļūst pie viņiem, lai tiktu pie
savām vecmāmiņām. Bet ar kājām mēs līdz turīenei neaiziesim – pirmkārt, ir
ziema, otrkārt – mums vairs nav atlicis nemaz tik daudz laika. Līdz klinšu krā-
vumiem ir pamatīgs gabals...

– Un ko tad lai mēs darām? – atkal vaicāja Arvils.

– Jālūdz palīgā Meža Veča ar karieti, – drūmi saraucis pieri, Monikas vietā
atbildēja Ralfs.

– Njā... – norūca Monika. – Šķiet, neko labāku mēs neizdomāsim.

– Meža Veča dabūs sirdstrieku, – pareģoja Ruta. – Bet vispirms viņa pama-
nīsies aizsūtīt mūs atpakaļ uz mājām...

– Pilnīgi iespējams, – piekrita Monika. – Ja mēs nerīkosimies piesardzīgi.
Galvenais ir viņu nenobiedēt – un tad var pat izdoties viņu pierunāt.

– Bet ne šovakar, – lūdza Ruta.

– Nē, nē, – pasmaidīja Monika. – Šovakar mums ir medaļu svinības, un mēs
nevaram riskēt zaudēt truša cepeti...

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

CEĻOJUMS CAURI MEŽAM

ākamajā dienā par godu gaidāmajiem saulgriežiem Meža Veča sakāra krūmos pie mājas kristāla putniņus, kas, pašas vieglākās vēsmiņas iešūpoti, tūlīt sakustējās un sāka šķindēt. Monikai, šo skaņu dzirdot, ikreiz kļuva tā kā nedaudz divaini, kā skumji ap dūšu – šī savādā, vientuļā šķindoņa lika viņai domāt par ledus kalniem, aukstiem vējiem un bezgalīgiem sniega klajumiem bez nevienas dzīvas dvēseles... Bet Meža Veča teica, ka tā tam arī esot jābūt un ka kristāla put-

niņu šķindoņa atgādinot ne tikai par ziemu, kas ir sākusies, bet vienlaicīgi arī par to, ka tagad dienas atkal kļūs garākas un nenovēršami tuvosies pavasaris.

Laiku pa laikam Monika mēģināja ieminēties Meža Vecai par aluķēmiem, bet viņi abi ar Mežsargu bija tā pārņēmti ar gatavošanos saulgriežiem, ka it nemaz neklausījās. Meža Veča vēlreiz nošķūrēja visu mājas priekšu, līdz tā bija gluda kā dēlis, sakāra kokos milzu lākturus ar resnām, baltām svecēm un salika sveces arī logos. Sveču gaismas pievilināti, ap māju sāka pulcēties jenotu bari un, dusmīgi ņurdēdami, lenca krūmos šķindošos kristāla putniņus. Meža Veča laiku pa laikam jenotus iztrenkāja, bet pēc brīža tie atkal bija klāt. Tomēr sveces tā arī netika aizvāktas.

– Viņi noņemas tā, – Monika sūdzējās Ralfam, – it kā bez viņiem saulgrieži nemaz nevarētu pienākt!

– Ko tu zini? – atsmēja Ralfs. – Šeit taču ir Mežs – varbūt, ka nevarētu arī...

Ap pusdienlaiku bērni izdomāja, ka jāaiziet pakaļ aluķēmam. Viņi bija nolēmuši izstāstīt Meža Vecai un Mežsargam par saviem plāniem, un tad jau vajadzēja, lai viņiem būtu kāds lietišķs pierādījums.

Tā nu Monika ar ragaviņām devās uz egļu biezokni pēc aluķēma un, kad bija to atgādājusi, noslēpa to Ralfa un Arvila istabas kaktā. Ralfs nokrāva būrim priekšā grāmatu kaudzi, lai Meža Veča būri nepamanītu, ja gadījumā viņai ienāktu prātā ienākt istabā.

– Vai tās suņusēnes, istabā stāvot, nesabojāsies? – jautāja Arvils, aizdomīgi lūkodamies uz noļukušajiem suņusēņu čemuriem un raukdams degunu.

– Tik īsā brīdī tām nekas nenotiks, – nepārliecinoši atteica Ralfs un paošņāja gaisu. Patiesi, likās, ka te smird arvien stiprāk.

– Ko jūs tur darāt? – pēkšņi vaicāja aluķēms, kad kāda grāmata no milzīgās kaudzes virsotnes ar būkšņi nogāzās zemē.

– Ak, neko īpašu, – attrauca Monika. – Nedaudz pārkrāmējam grāmatas.

– Oooo! – iesaucās aluķēms.

– Kas tad ir? – iesmējies jautāja Ralfs. – Vai tu arī vēlies pakrāmēt grāmatas?

– Nē taču, – atsaucās aluķēms. – Bet jūs man kādu gan varētu iedot palasīt. Galu galā, to veco avīzi es jau zinu no galvas...

– Un ko tad tu gribētu? – Ralfs jautāja. – Neko lielu es tajā tavā būrī iekšā neiedabūšu.

– Tu iedabūtu, ja atvērtu durtiņas, – izpalīdzīgi pamācīja aluķēms.

– Nemaz neceri! – atsaucās Ralfs.

– Man te ir šis tas par ceļojumiem... Āfrika, Austrālija... šausmu stāsti... šis tas par vampīriem... piedzīvojumi... dimantu meklētāji...

– Kas, kas? – saausījās aluķēms. – Jā, es domāju, tas derēs. Dod tik šurp!

Ralfs negribīgi iestūķēja grāmatīņu mazajā būra atvilktnītē.

– Tikai izturies pret to saudzīgi, – viņš vēl piebilda. – Tā nav mana grāmata.

*

Arī Mežsargs vienu brīdi pazuda Mežā un, kad bērni jau sāka brīnīties, uz kuriem viņš devies, piepeši atkal parādījās, vilkdams aiz sevis auklā diezgan palielu bērzu ar visu sakņu mudžekli.

– Kam tev tas? – brīnījās Ralfs.

– Dedzināšanai – kam gan vēl? – tikpat izbrīnījies atsaucās Mežsargs. – Ak, pareizi, tu taču nezini... Redzi, katros ziemas saulgriežos ir jānosvilina viens pagājušajā vasarā nokaltis koks – tad nākamajā gadā koki nekaltis.

– Un vai tas tiešām iedarbojas? – atkal brīnījās Ralfs.

– Kā gan citādi, – vēsi atteica Mežsargs. – Mēs taču zinām, ko darām...

Monika turpināja ik dienas apmeklēt aluķēmu, kurš sēdēja būrī un lasīja Ralfa grāmatas. Viņš nevarēja vien sagaidīt, kad atgriezīsies savās klinšu alās, un šķendējās par darbiem, kas paliek nepadarīti...

Saulgriežu dienas rīts sākās ar pamatīgu spelgoņu. Meža Veča apvilka trīs jakas un devās uz Mežaļaužu ciematu pēc pīles, kurai vakarā būtu jāpārvēršas par cepeti. Viņa pārnāca tikai ap pusdienas laiku, pasitusi azotē pamatīgu ķeseli, un sūdzējās, cik Mežaļaudis šogad esot sīkstulīgi.

– Es kaulējos kādas divas stundas, – viņa pikti stāstīja. – Un man ir tādas aizdomas, ka tie putni, ko viņi man mēģināja iesmērēt sākumā, patiesībā bija trekni nobaroti klabiķi...

– Viņu parastais gājiens, – pavīpsnājis teica Mežsargs. – Viņi domā, ja tiem putniem nebūs knābju un kāju nagu, mēs neatšķirsim pili no klabiķa...

Tad viņš devās ārā, kur milzīgā sniega kupenā ieraka nokaltušo bērzu, tā ka tas stāvēja gluži kā dzīvs. Vakars pienāca gluži nemanot, un putna cepetis (Monika un pārējie ļoti cerēja, ka tā patiešām ir pīle...) smaržoja pa visu apkārtni tā, ka jenoti, kas joprojām slamstījās pa apkārtējiem krūmiem, laizīdamies atļāvās pienākt līdz pašām ārdurvīm.

Uz vakara pusi spelgoņa pieņēmās spēkā. Debesis bija koši zilas un satumstot piebira pilnas neskaitāmām zvaigznēm, kas šajā aukstumā, šķiet, mirdzēja vēl spožāk nekā parasti.

Meža Veča pukodamās sagrieza šķēlēs kādu milzīgu gaļas gabalu un, same-tusi šķēles bļodā, iznesa ārā uz lieveņa. Jenoti tūlīt bija klāt un, nepacietībā smilkstēdami, uzklupa gaļai.

– Ko tu dari? – brīnījās Monika. – Es domāju, ka tu neciet jenotus!

– Un ziemas saulgriežos es tos neciešu vēl divreiz vairāk, – atrūca Meža Veča, – jo senas tradīcijas pēc man tie ir jāpabaro. Vilks viņu zina, no kurienes tāda tradīcija radusies, droši vien jenoti paši izdomājuši... Bet, lai nu kā – tradīcijas labāk tomēr ievērot, citādi vēl var notikt sazin kas...

Pēc svētku vakariņām, kurās viņi līdz pēdējam kauliņam noskrubināja putna cepeti, visi kārtīgi satuntuļojās un devās ārā. Bija tik auksts, ka Monika uzreiz juta, kā viņai aizsalst nāsis.

Kokos sakārtajos lākturos lēnām dega resnās, baltās sveces un ar savu gaismu mēģināja padarīt zvaigznes blāvākas, bet tas viņām neizdevās. Zvaigznes mirdzēja spožāk nekā jebkad – laikam jau zināja, ka šī ir īpaša nakts.

Sniegam gurstot zem milzīgajiem, siltajiem zābakiem, Mežsargs piegāja pie kupenā iespraustā bērza un ar mazām sudraba šķiltaviņām piešāva tam uguni. Sausā bērza tāss uzreiz satvēra dzirksteli un strauji uzliesmoja, bet liesma uzšāvās pa stumbru augšā. Drīz jau uguns bija aizložņājusī līdz katra sikākā zariņa galam, un bērzs bija pārvērties ugunīgā koka veidolā.

Visi klusēdami stāvēja apkārt un skatījās, kā uguns strauji aprij bērzu. Sniegs visapkārt degošajam kokam izkusa, un kupenā atklājās dziļa bedre. Kad bērzs bija zaudējis pamatu, tas sāniski iegāzās sniegā un turpināja švirkstēdams pārvērsties pelnos.

– Nu tā, – domīgi noteica Mežsargs, kad tikai pāris oglītes vēl gailēja uz melnās zemes, ko bija atsedzis izkusušais sniegš. – Saulgrieži ir sagaidīti, un darbi padarīti. Ejam iekšā, citādi mani kāju pirksti sasals vienā čemurā...

Viņš iegāja mājā, un pārējie labprāt viņam sekoja. Istabā Meža Veča iesvieda krāsni vēl pāris malkas šķīlas, un visi pievilka krēslus tuvāk ugunij.

Monika nokrekšķinājās, un pārējie bērni uzmundriņoši pamāja viņai ar galvu.

– Mums ir šis tas stāstāms, – Monika samulsusi iesāka un apklusā. Meža Veča pavērsa uz viņu izbrīnītu skatienu.

– Kas tad? Gribat šovakar doties mājās, vai? – viņa jautāja.

– Nē, nē, gluži pretēji... – piesarkusi nomurmināja Monika un saņēmusies sāka runāt. – Es pēdējo mēnešu laikā esmu vairākkārt palūkojusies ar Aci...

– Viņa neļāva Meža Vecai atvērt muti un, kaut arī tā izskatījās stipri šokēta, turpināja savu stāstu.

Viņa pastāstīja visu. Gan to, ko bija uzzinājusi par aluķēmiem, par peļu lācīti un par veco Loju... Kad bija jāstāsta par viņu gājienu uz Vadātāju purvu, viņa nedaudz saminstinājās, jo gan Meža Veča, gan Mežsargs izskatījās tā, it kā viņus kuru katru brīdi varētu ķert trieka. Un tomēr viņa saņēma dūšu un, izlaidusi dažas dramatiskākās detaļas, pabeidza savu runājamo. – Un tāpēc mums vajag karieti, jo ar kājām mēs to gabalu neaiziesim. Bez tam, vēl taču jānes būris...

Kad viņa bija beigusi, iestājās klusums. Visi blenza krāsns liesmās, un vienīgās skaņas istabā bija uguns sprakšķēšana.

– Ak tad tā, – beidzot noteica Meža Veča un savilka lūpas urskulī. – Un tu gribi teikt, ka lejā, Ralfa un Arvila istabā, sēž iespundēts aluķēms?

– Kā tad, – apstiprināja arī Ralfs, un Ruta ar Arvilu pamāja.

– Tas nu gan nevar būt, – noelsās Mežsargs, visu laiku braucīdams savu bārdu tā, ka likās – tā tūliņ sāks spīdēt.

Monika piecēlās kājās un devās uz kāpņu pusi, bet Meža Veča tūlit uzlēca no sava krēsla un aizmetās viņai pakaļ. Pārējie bērni un Mežsargs centās neatpalikt.

– Tikai klusu! – uz kāpnēm pagriezusies sacīja Monika. – Es gribu, lai jūs viņu redzat, pirms viņš ir sapratis, ka tiek aplūkots. – Tad viņa turpināja ceļu un, ļoti uzmanīgi atvērusi zēnu istabas durvis, uz pirkstgaliem iegāja istabā.

Pa vienai grāmatai vien viņa nokrāmēja augsto grāmatu kalnu, un skatītiem atklājās būris, kuru no visām pusēm ieskāva ļumīgās suņusēnes. Likās, ka tās smird vēl trakāk nekā pirmīt. Būra stikla siena bija pavērsta tieši pret viņiem, un aluķēms bija aplūkojams visā savā godībā...

Garajām, pūkainajām ausīm kritot pār grāmatas lappusēm, aluķēms sēdēja, sakrustojis kājas kā mazs, jocīgs jogs, un cītīgi lasīja. Reizēm viņš klusām pie sevis iebubinājās, un tad viņa rozā degungals tik jocīgi noraustījās, ka Monikai bija jāvaldās visiem spēkiem, lai nesāktu skaļi smieties.

Meža Veča un Mežsargs stāvēja un stulbi blenza uz būri. Visbeidzot Meža Veča sakustējās.

– Tas, – viņa čukstēja, izstiepusi pirkstu uz būra pusi, – ir aluķēms??

Atskatot viņas balsij, aluķēms pacēla galvu, bet tad, acimredzot nospriedis, ka tas nav nekas ievēribas cienīgs, atkal ieņēma grāmatā.

– Ir, ir, – apstiprināja visi bērni, un Monika neiecietīgi sacīja: – Es taču teicu, ka tas nav viņa īstais izskats.

– Tas nu ir fakts, – māksloti iesmējās Mežsargs.

Aluķēms atkal pacēla galvu un šoreiz nolika grāmatu malā.

– Kas tur ir? – viņš jautāja, un bija manāms, ka viņš saspringst. – Monika, tu?

– Es arī, jā, – atteica Monika. Ralfs iesmējās.

– Starp citu, šī ir viena laba grāmata, – sacīja aluķēms, paskatījies uz to pusi, kur, pēc viņa domām, stāvēja Ralfs. – Vai tev ir arī otrā daļa?

– Ir gan. Vai tad šo tu jau izlasīji? – Ralfs brīnījās.

– Gandrīz, – attrauca aluķēms, pabakstīdams grāmatu ar savu pūkaino ķepiņu, un tad, atkal to atšķīris, turpināja lasīt.

Visi izgāja no istabas, un Arvils kā pēdējais aizvēra durvis. Meža Veča noelsusies atkrita turpat uz divāna. Mežsargs iegāzās atzveltņes krēslā turpat blakus, un krēsls zem viņa svara viegli nokrakšķēja. Bērni klusām stāvēja viņiem blakus un gaidīja, kas nu būs, bet Meža Veča tikmēr elsa kā Bens pēc kāda no saviem trakulīgākajiem skrējieniem. Savukārt Mežsargs bija sācis plūkāt savu bārdu.

– Nu? – Monika beidzot neizturēja.

Meža Veča uzmeta viņai mokpilnu skatienu.

– Ko – nu? – viņa jautāja tādā balsī, it kā kāds nupat būtu viņu palūdzis ziedot vienu nieri jenota glābšanai. – Jūs gribat, lai mēs jūs vestu pie aluķēmiem, ja?

– Nu – vispār jā, – piekrita Ralfs, pie sevis nopriecādamies, ka Meža Veča tik ātri ir visu aptvērusi.

– Murgs kaut kāds, – novaidējās Meža Veča un saķēra galvu. – Ko gan

jūs esat iedomājušies? Domājat, ka visi aluķēmi būs tikpat smieklīgi kā šī būri tupošā truša parodija?

– Nūū... jā... – nedroši sacīja Arvils un tūlīt pat to nožēloja, jo Meža Veča viņam vārda tiešā nozīmē uzrēca.

– Dulli! – viņa brēca, lūkodamās uz Arvilu, tā ka tas sarāvās pavisam maziņš un sāka neviļus kāpties atpakaļ. – Dulli kā jenoti pavasarī! Vai jūs neatceraties, ko Mežsargs stāstīja? Klinšu krāvumiem *nav iespējams* tuvoties!!

– Mums ir pūpēžveidīgo mazuļi, – piesardzīgi ieminējās Monika. – Arvils domā, ka tie rada kaut ko līdzīgu ultraskaņai tāpat kā sikspārņi... Iespējams, ka to tuvumā aluķēmi nespēs radīt tās bailes...

– Iespējams?? – sauca Meža Veča. – Iespējams!!! Jūs gatavojaties doties pie aluķēmiem, pamatojoties uz kaut ko tādu, kas *varbūt varētu būt iespējams*...??? Nē, man trūkst vārdu... – viņa noelsās un, atkal saķērusi galvu, nošļuka dziļāk divānā. Monikai tas nez kāpēc atgādināja par veco Loju, kad tā bija rakusies savās kažokādās...

– Bez tam, ja mēs brauksim ar karieti, mēs varam paņemt līdzī diezgan daudz suņusēņu aizsardzībai, – piebilda Ralfs.

Bet Meža Veča tikai šļūca vēl zemāk, izdvešot sirdi plosošu vaidu.

Tikmēr Mežsarga bārdas plucināšanas temps bija kļuvis krietni lēnāks.

– Kas zina, varbūt ar', ka jums taisnība... – viņš lēni noteica.

– Ak, nē, tikai nesāc arī tu, – atkal novaidējās Meža Veča.

– Skaidrs, ka mums taisnība! – mundri apgalvoja Ralfs. – Katrā ziņā, ja mēs nepamēģināsim, tad tā arī neuzzināsim – ir mums taisnība vai nav... – viņš vēl pavisam klusām pie sevis noteica.

Mežsargs pārstāja plucināt bārdu.

– Kas zina... – viņš atkal sacīja, maigi noglaudīdams to, kas pēc pamatīgās apstrādāšanas bija palicis pāri no viņa bārdas. – Varētu, protams, pamēģināt... Tikai es īsti nemāku vadīt to karieti. It sevišķi tagad, ziemā, kad viss ir tik sliedens...

Meža Veča pat vairs nevaidēja, tikai klusām sēdēja, saķērusi galvu. Pēc brīža viņa beidzot noņēma plaukstas no sejas un paskatījās augšup.

– Jūs visi esat pilnīgi traki. Nudien, es patiesi domāju, ka pat jenotiem ir vairāk sajēgas...

Tas jau bija nopietni. Visi aizardurētu elpu gaidīja, kas sekos.

– Bet, ja jau jūs visi esat tā noskaņojušies... Labi, es braukšu.

– Jā!!!

– Urā!!! – visi kļiedza cits pār citu un metās bučot Meža Veču, kura tad šausmīgi samulsa.

– Nu, nu... – viņa noteica, kad, vispārējās sajūsmas pārņemts, šurp atrdrās arī Bens un, ielēcis Meža Večai klēpī, metās laizīt viņai seju. Nogrūdusi Benu uz grīdas, viņa piepeši kļuva ļoti lietišķa.

– Kad jūs gribat izbraukt?

– Ai, jo ātrāk, jo labāk! – iesaucās Monika, domādama, ka jābrauc pēc iespējas ātrāk – kamēr vēl Meža Veča nav paspējusi pārdomāt.

– Man jāpiepilda kariete ar sulu... – murmināja Meža Veča, – jāpārbauda,

vai slieces ir kārtībā... un mums jāsadabū krietns lērums to suņusēņu... Kur mēs tās dabūsim? – viņa piepeši apmulsa.

– Ciematā to būtu jābūt papildnam... – teica Ralfs. – Ērla varētu mums kādus pāris spaiņus sadabūt.

– Labs ir, tad braucam parīt, – nolēma Meža Veča. – Tikai esiet tik labi – iznesiet ārā to būri ar... hmm... aluķēmu. Tās suņusēnes, vai zināt, šausmīgi smird...

*

Tonakt Ralfs un Arvils gulēja apakšstāva lielajā istabā, jo suņusēnes bija tā piesmirdinājušas visu istabu, ka tur nebija iespējams elpot. Bens par šo pārmaiņu bija lielā sajūsmā un visu nakti neatlaidīgi rāpās pie zēniem uz divāna un gūlās šķērseniski pār viņu kājām kā bieza, vilnas sega. Taču, tā kā Bens izrādījās pārāk *silta* «vilnas sega», viņš tika pastāvīgi izgrūsts no gultas.

Visu priekšpusdienu Meža Veča noķimerējās ap karieti, jo viņai likās, ka slieces nestāv taisni. Ralfs riņķoja viņai apkārt kā dabiskais pavadonis, ne brīdi nenovērsdams no viņas acis un ik pa laikam piesolidamies kaut ko palīdzēt. Sapratušas, ka no Ralfa nekāda palīdzība nav sagaidāma, Monika un Ruta devās uz Mežaļaužu ciematu divatā un tūlīt uz ciemata galvenā ceļa satika Ērlu.

– Ha! – iesaucās Monika. – Tieši tevi mēs meklējam!

– Kā tā? – vaicāja Ērla, nokāpdama no kādas izšķaidītas suņusēnes. Patiešām, suņusēnes visapkārt auga lielā daudzumā, un nemaz nebija iespējams paiet, tās nenobradājot. Bez tam sašķaidītā veidā tās nebūt nesmaržoja labāk, gluži otrādi...

– Meža Veča ir piekritusi braukt pie aluķēmiem, – paskaidroja Monika. – Tāpēc mums vajag kādus pāris kilogramus sēņu. – Viņa ar pretigumu pavērās uz lumīgo, smakojošo sēņu audzēm.

– Jādomā, jums tās vajadzīgas dzīvas, ja? – drošības pēc pajautāja Ērla.

– Jā, – apstiprināja Ruta.

– Es tūlīt aizskriešu pēc pāris dēstu kastēm... Cik jums vajadzēs?

– Nūūū... man šķiet, ar kādām divām trim vajadzētu pietikt, – domīgi sacīja Monika. Īstenībā viņiem nebija ne jausmas, cik daudz sēņu vajag, lai tiktu klāt klinšu krāvumiem.

Ērla aizmetās prom un pēc brīža atgriezās, nesdama trīs skalu kastes, izklātas ar veciem «Meža vēstneša» numuriem. No viņas mēteļa kabatas rēgojās koka kāts. Nosviedusi kastes zemē, Ērla izvilka no kabatas nelielu kapliti un metās nikni kaplēt ārā tuvākās suņusēnes.

– Eh... – viņa elsa, no piepūles piesarkusi. – Zeme galīgi sasalusi... Nu nekas, tūlīt es tikšu tām klāt.

Patiesi – pēc pāris mirkliem suņusēņu čemurs nogāzās uz sāniem, un Ērla, to uzmanīgi satvērusi, lai nesapiestu, ielika skalu kastē. Tā viņa turpināja kaplēt, līdz visas kastes bija pilnas ar zaļganām suņusēnēm. Dažas suņusēnes bija bezkrāsainas, bet Monikai bija aizdomas – ja meitenes paietu maliņā, tās tūlīt iemirdzētos zilas, sarkanas un dzeltenas.

– Nu tā, – sacīja Ērla un iebāza kapli atpakaļ kabatā. – Es domāju, ka pietiks. Nebūtu labi, ja tās stāvētu pārāk cieši – tām varētu nepatikt.

Tad katra paņēma pa kastei un devās atpakaļ uz Mežsarga māju. Brangie sēņu čemuri bija diezgan smags nesamais, un atpakaļceļā pagāja daudz ilgāks laiks nekā šurp nākot. Kad viņas pienāca pie mājas, kariete joprojām stāvēja mājas priekšā, un Meža Veča bubinādama ņēmās ap sulas tilpnes atveri.

– Kaut kas te nav tā, kā vajag, – viņa purpināja, bakstīdama atveri ar kaut ko īlenam līdzīgu. Tad viņa paraustīja tilpnes durtiņas, un tās atlēca vaļā ar klikšķim līdzīgu troksni. Meža Veča sarauca pieri un mēģināja tās aiztaisīt. Sākumā tās likās ieķērušās un neparko negribēja vērties ciet, bet tad aizcirtās ar skaļu «knikš!», tā ka Meža Veča tik tikko paguva atraut pirkstus.

– Au! – viņa izbīlī iesaucās. – Nē, nudien – kāds te ir bakstījies! Ralf? – viņa bargi uzsauca zēnam, kas stāvēja viņai cieši klāt un ar tādām pašām aizdomām uzlūkoja tvertnes durtiņas.

– Nē, nē, – viņš sāka apmulsis taisnoties. – Es neesmu tām pieskāries!

Meža Veča iespurdzās.

– Es taču nemaz nemēģinu apgalvot, ka tu ko tādu būtu darijis, – viņa sacīja. – Es gribēju jautāt, vai tu neesi manijis karietes tuvumā ko aizdomīgu?

– Aizdomīgu? – Ralfs apmuls. – Kādā ziņā aizdomīgu?

– Piemēram, jenotu pēdas sniegā vai tamlīdzīgi...

– Ak tā? Nē, neesmu. Bet es jau arī neesmu īpaši pētījis.

– Nu ja. Zini, es patiešām domāju, ka tas ir jenots. Tas tieši pēc viņa izskatās. Nedaudz apskrāpētas durtiņas... it kā ap tām būtu gramstījies kāds, kuram ir pārāk gari nagī... Tīrais trakums – nāksies arī šeit uzlikt jenotdrošo slēdzeņi! Ak, redz kur nāk Ērla!

– Labdien! – atsaucās Ērla. – Mēs nesam suņusēnes.

– Ērla, vai tas jūsu atslēdznieks vēl ir dabūjams? Man te vajadzīga vēl viena viņa īpašā atslēga.

– Noteikti viņam pateikšu, – apsolīja Ērla un nosvieda zemē kasti tā, ka sēnes noļumēja vien. – Viņš priecāsies. Mazās jenotu atslēgas ir viņa meistarstiķis.

*

Vakarā beidzot likās, ka viss ir sagatavots. Kariete ar sabalansētām sliecēm, pilnu tvertni ar sulu un salabotām tvertnes durtiņām stāvēja pie durvīm un gaidīja nākamo rītu, kad varēs doties ceļā.

Meža Veča pēc aptuveniem aprēķiniem nosprieda, ka ceļš vienā virzienā varētu prasīt aptuveni nedēļu, tāpēc visi sapakoja līdzī nemamās mantas – drēbes, pārtiku, guļammaisus un ziemas telti, ko Mežsargs mēdza izmantot savos klejojumos pa Mežu. Drošības labad tika nolemts pirms došanās ceļā paskatīties ar Aci, lai pārliecinātos, ka gan vecmāmiņas, gan aluķēmi vēl arvien ir Klinšu krāvumos. Pašā vakarā Monika, Ruta, Ralfs un Arvils uzkāpa Mežsarga istabā, kur viņus jau gaidīja Meža Veča un Mežsargs. Meža Veča, protams, izrādīja neapmierinātību ar to, ka Monika visu šo laiku slepus ir rikojusies ar Aci, bet Monika viņu pārliecināja, ka toties tagad viņa ir kļuvusi par istu profesionāli.

– Tas vairs nav ne mazākā mērā bīstami, – apgalvoja Monika. – Tas ir gluži tāpat kā skatīties televizoru.

Viņa apsēdās vienā no atzveltnes krēsliem, un arī visi pārējie apsēdās kur nu kurais un nogaidoši uzlūkoja Moniku.

– Labs ir, es sāku, – Monika teica un, aizvērusi acis, iedomājās vecmāmiņas...

Tas it nemaz nebija grūti, jo, kopš tās reizes, kad viņa tās bija pirmo reizi visas kopā ieraudzījusi, viņa par tām domāja visai bieži. Arī tagad viņa atsaucā atmiņā, kā visas četras vecmāmiņas bija gulējušas tur, tumšajās aluķēmu klintīs...

Tūlīt viņa sajuta sev apkārt drēgno alu gaisu un, atvērusi acis, ieraudzīja, ka atrodas vecmāmiņu guļamistabā jeb tajā klinšu alā, kurā stāvēja viņu gultas. Šoreiz alas vidū bija parādījies galds, kas izskatījās kā uz diviem klinšu blūkiem uzstutēta akmens plāksne, un tam apkārt stāvēja četri krēsli. Krēslos sēdēja vecmāmiņas un noņēmās ap dārgakmeņu kaudzīti, kas bija nobērtā galda vidū. Vienīgā gaisma nāca no pāris svecēm, kas stāvēja sienās klinšu gropēs, un no resnas, baltas sveces uz galda.

Vecmāmiņas šķiroja dārgakmeņus un slipēja tos, kā izskatījās, pēc savas gaumes un patikšanas. Diez vai, Monika domāja, vecmāmiņām bija kāda sajēga par to, kā jāslipē dārgakmeņi...

Pagara auguma, tumšmataina vecmāmiņa pat mēģināja iestiprināt kādu sarkani zaigojošu akmentiņu darinājumā, kas izskatījās pēc saktas, taču tas viņai nekādi negribēja izdoties. Monikas pašas vecmāmiņa, kuras sirmie mati šoreiz bija savākti ciešā mezglā pakausī, apvilēja kādu milzīgu akmeni, līdz tas sāka atgādināt zirdziņu, kas pacēlies uz pakalējām.

Viņas darbojās pilnīgā klusumā, un Monikai likās, ka šis paradums aizgūts no aluķēmiem, kas arī mēdza strādāt, neizdvešot ne skaņas.

Monika labu laiku stāvēja un nolūkojās uz vecmāmiņām, bet, kad tās vēl arvien nebija bildušas ne vārda, Monika nolēma iet palūkot, kas jauns pie pašiem aluķēmiem. Pagriezusies viņa devās uz tumšās ejas pusi, un viņas soļi dobji dipēja pret akmens klonu.

– Laikam es tomēr vēl neesmu īsti uztrenējusi Aci, – pie sevis purpināja Monika. – Patiesībā man nekas nebūtu jāsaņū un nebūtu jādzird manis radītās skaņas, jo manis taču šeit nemaz nav... Un tomēr es visu laiku jūtu gan to auksto, nemīlīgo gaisu, gan dzirdu savus soļus... Hmm... Drīz es sāksu redzēt arī savu ēnu... – Un viņa, cieši iedomājusies par to, ka viņas taču šeit nemaz nav, paskatījās lejup.

Tā kā sveču gaisma tagad plūda viņai no muguras, ēnai būtu bijis jābūt priekšā. Taču uz alas klona nekā nebija. Monika bija itin kā spoks, kas pārvietojās, gaismai spīdot cauri ķermenim tā, ka nekāda ēna nebija iespējama. Taču viņai pat gaisma nespīdēja cauri, jo nebija jau nekā, kam spīdēt cauri... Tas bija visai savādi... Monika nodrebinājās un atrāva skatienu no zemes.

Izgājusi cauri tumšajam tunelim, kas savienoja alas, viņa nonāca vienā no alām, kurā notika rotaslietu izgatavošana. Protams, ka šeit netika pārmitis ne vārds... Vilusies Monika izgāja cauri zālei, kur aluķēmi aizņemti likņāja pār saviem darbagaldiem, un iegāja nākamajā tunelī. Tas viņu izveda slipētāju darbnīcā. Arī šeit darbs notika bez mazākās domu apmaiņas, un, brīdi pastāvējusi, Monika devās uz kambari, kur notika rotaslietu šķirošana pa lādēm. Viņai

likās, ka vecais aluķēms ar ķērpju matiem un viņa kompanjons varētu būt ne-
daudz runīgāki.

Atradusi mazo kambarīti, Monika palūkojās iekšā. Vecais aluķēms patiesi bi-
ja tur. Brīdi, kad Monika ieskatījās kambarī, viņš bija noliecies pār zemē nobēr-
to rotaslietu kaudzi. Taču šoreiz viņam bija cits palīgs, nevis tas, ko Monika bi-
ja redzējusi iepriekšējā reizē. Šis bija paliela auguma būdīgs aluķēms ar tādiem
sejas vaibstiem, kas lika domāt par bokseri, kuram vismaz sešas reizes dažā-
dos virzienos bijis salauzts žoklis... Viņš strādāja ātri un likās pilnīgi noslēdzies
sevi un darbā.

– Trula radība... – nosprieda Monika, ar nepatiku vērdamās uz neglīto alu-
ķēmu. Veltīgi nogaidijusies, kā viņai pašai likās, kādas pāris stundas, viņa bei-
dzot vilusies aizvēra acis un iedomājās Mežsarga istabu...

– Nu, kas tur bija?

– Ko labu redzēji?

– Kā mūsu vecmāmiņas?

– Vai viņi vēl arvien ir tur? – jautājumi bira viens aiz otra, bet Monika tikai
pakratīja galvu.

– Skaidrs, ka viņi vēl arvien ir tur. Un viņi izskatās pēc tādiem, kas tur būs
vēl veselu mūžību vai nedaudz ilgāk. Viņi tur sēž un noņemas ap saviem akme-
ņiem tāpat kā līdz šim, un klusē tā, it kā viņu pašu mēles būtu pārakmeņojušās.

– Tad jau labi, – nosprieda Ralfs. – Tad tik mēs varam doties turp.

– Un cerēsim, ka tad, kad mēs ieradīsimies, viņiem būs tik daudz darba, ka
viņi mūs nemaz nepamanīs... – drūmi piebilda Arvils.

– Lai nu kā, – sacīja Ruta un iesmējās, – mēs vismaz dosim viņiem iemeslu
kādai sarunai!

*

Nākamajā rītā visi brokastoja pulksten sešos, un Meža Veča vēl ar sviestmai-
zi rokās izskrēja ārā uz mest pēdējo skatienu karietei. Pēc mirkļa viņa iebrāzās
istabā, saukdama:

– Tu atkal neesi izdarījis to, ko es lūdzu! Es taču teicu, lai tu piekar priekšā
lampiņas, citādi mums nāksies sliet naktsmitni, tiklīdz satumsīs!

– Ak! – Mežsargs uzslējās kājās un, piegājis pie skapja, sāka pa to rakņā-
ties, pusi no skapja satura izgāzdams uz grīdas. – Āreče, te tās ir... Lampas
būs gatavas desmit minūtēs! – un viņš izbrāzās pa durvīm ar veselu lampiņu
virteni rokās.

– Tā! – Meža Veča nervozi sacīja, nostājusies istabas vidū un iespiedusi ro-
kas sānos. – Vai jūs esat gatavi? Vai mantas saliktas? Kur ir būris ar aluķēmu?

– Viss ir salikts, būris ir pie šķūņa, – atteica Ralfs.

– Un suņusēnes?

– Ari ārā.

– Un kur ir pūpēžveidīgo mazuļi? Kur tie ir?

– Maisā, šķūnī, – tikpat melanholiskā kaijas balsī kā līdz šim atteica Ralfs.

– Tad varam iet. Sāciet jau kravāties, es tikmēr te ātri nokopšu galdu...
Ātrāk, ātrāk!

– Kas viņai noticis? – jautāja Arvils, kad viņa kāpa lejā uz savām istabām pēc somām. – Kāda starpība, vai mēs izbraucam piecas minūtes agrāk, vai vēlāk, ja reiz jābrauc tik un tā veselu nedēļu...

Turpmāko stundu visi šaudījās iekšā ārā, piepildidami karieti ar somām, tā ka drīz likās – tās sāni teju, teju izspiedisies uz āru...

– Jā, žēl, ka tā nav no gumijas, – nosprieda Arvils, kritiski aplūkodams piestūķēto karieti. – Tad vismaz būtu cerība, ka mēs tur kaut kā vēl iespiedisimies, bet tagad...

Arī Moniku māca stipras šaubas par to, vai kariatē pietiks vietas vēl kādam, kad visas vietas jau bija aizņēmuši milzīgie mantu kalni. Kaut arī bērniem bija katram tikai pa vienai somai ar siltajām drēbēm un zeķēm, ziemas telts un pārtika aizņēma milzīgi daudz vietas. Bez tam bija vēl jārēķinās ar Benu, jo Monika atkal neklausījās nekādos iebildumos un kategoriski pieprasīja ņemt suni līdzi. Par jenotu un Ralfa šinšillu bija apsolijsi parūpēties Ērla, un, kad kariatē tika iekrauta pēdējā soma ar konserviem un žāvēto gaļu, viņa bija klāt.

– Kā klājas ceļotājiem? – viņa liksmi vaicāja, kad bija sasveicinājusies ar Benu, jenotu un «Ralfa žurku», kuri visi metās viņu sagaidīt.

– Ļoti saspiesti, – no kariatē puses atskanēja mokpilns vaids, un Ērla tikai tagad pamanīja Arvilu, kurš centās iespieties starp divām milzīgu somu grēdām. – Au! – viņš iebrēcās, kad kāds maiss paspruka vaļā, un viņam pār kājām žvadzēdamas sagāzās konservu kārbas.

Ap stūri parādījās Meža Veča, stiepdama vienu suņusēņu kasti.

– Sēdieties iekšā! – viņa sauca. – Jūs četri aizmugurē, mēs ar Mežsargu priekšā. Ā, Ērla – labrīt... Sēdieties, sēdieties, jums būs jāpietur sēņu kastes, mēs nevaram atļauties tās pazaudēt!

– Atkal viņa bļautās, – žēlojās Arvils, bāzdams atpakaļ maisā izbirušās konservu kārbas. – Ei, vai kāds nevarētu man atnest virvi, ar ko aizsiet šo maisu, es pats vairs netieku ārā!

Monika ieskrēja istabā pēc auklas, bet Ralfs ietraisās blakus Arvilam.

– Te taču nav, kur likt kājas, – viņš žēlojās.

– Es saku, – piekrita Arvils. – Tagad ir vēl ļaunāk nekā toreiz, kad mēs pārvācāmies uz Mežsarga māju...

Mežsargs atnesa būri ar aluķēmu, kurš vienā mierā saritinājies gulēja kaktā.

– Kurš to turēs? – vaicāja Mežsargs, mulsi lūkodamies uz pārblīvēto karieti.

– Dod to man, – sacīja Ralfs un paņēma būri. Nu viņu vispār vairs nevarēja redzēt. Ruta iespiedās blakus Ralfam un neērti iegrozīja kājas starp divām milzu somām.

– Kas tur ir iekšā? – viņa vaicāja, nemierīgi dididamās. – Kaut kas šausmīgi ciets... Es tā nenosēdēšu ne pusceļu...

– Konservu kārbas... – nevērtīgi attrauca Meža Veča, iesviezdama Rutai klēpī nākamo suņusēņu kasti. Ruta saviebās.

– Kādas konservu kārbas? – nesaprata Arvils. – Konservu kārbas bija jau tajā maisā, kas izbira.

– Citas konservu kārbas... – attrauca Meža Veča un, sniegam gurkstot, aizjoza pēc trešās sēņu kastes.

– Ak, kā mēs pārēdisimies, – savaikstījis pārļaimīgu ģīmi, noteica Arvils.
– Konservu brokastis, konservu pusdienās, konservu vakariņās... un, ja gadījuma kādam nakts vidū iegribās kaut ko iekost – laipni lūdzam, konservu vienmēr ir pa rokai...

Ralfs iesmējās un pastūma nedaudz tālāk būri ar aluķēmu, jo suņusēnes nesmaržoja diez cik labi – sevišķi, ja bija tik tuvu degunam...

Monika atvadījās no Ērlas un arī iekāpa kariatē. Blakus Rutai bija palicis tieši tik daudz brīvas vietas, cik varētu pietikt kādam sevišķi kārnām jenotam. Tur nu tagad Monika mēģināja iespieties.

– Kad es pārbraukšu, – viņa sacīja Ērlai, vienlaikus iegrozīdamās starp Rutu un karietes durvīm, – tu mani vairs nepazīsi, jo es būšu saplacināta.

– Kā bute... – piebilda Arvils.

– Kad tad jūs būsiet atpakaļ? – vaicāja Ērla.

– Meža Veča saka, ka pēc kādām divām nedēļām, – paskaidroja Monika.

– Es teicu, ka ceļš varētu aizņemt divas nedēļas, – precizēja Meža Veča.

– Bet, kad mēs būsim atpakaļ, to nu gan es nezinu. Visticamāk, ka nekad... – viņa pesimistiski nobeidza.

Bens lēkāja ap karieti un, luncinādams asti, rēja.

– Ben, šurp! – iesaucās Mežsargs, kad bija aizslēdzis mājas durvis un iekārtojies pasažiera vietā uz priekšējā sēdekļa. Bens nelika sevi lūgties un ar vienu lēcieni bija Mežsargam blakus. Izkāris mēli un sajūsmā elsdams, viņš tūlīt uzlika priekšķepas uz karietes priekšējā paneļa un, kā likās, nepacietīgi gaidīja brauciena sākumu.

– Vai visi ir savās vietās? – sauca Meža Veča un, kad visi bija atbildējuši apstiprinoši, pienāca pie karietes, nesdama rokās nenosakāmas krāsas un vecuma segu. Tad viņa to izpurināja, un gaisā uzvirvoja pelēks putekļu mākonis. Arvils un Ruta nošķaudījās, bet Ērla pamuka tālāk. Tad Meža Veča uzklāja segu bērniem, tā ka ārā rēgojās tikai viņu galvas un suņusēņu kastes. Bērni labprāt būtu no segas atbrīvojušies, bet, tā kā viņiem bija jātur vai nu kastes, vai būris, viņi nekā nevarēja pasākt.

– Kas tev tas par zirgu deķi? – jautāja Arvils. – Es negribu, ka tu man sedz virsū tādu putekļu krātuvī. Tā sega izskatās tā, it kā tur būtu vākti putekļi jau kopš pasaules rašanās...

– Es zinu, man vajadzēja to iepriekš izdauzīt, – piekrita Meža Veča. – Bet, tā kā es aizmirsu to izdarīt, tad nāksies vien iztikt ar tādu, kāda ir! Mēs to varēsīm izdauzīt šovakar, kad apstāsimies.

– Nu, vai zini, – noteica Arvils un vēlreiz nošķaudījās. – Kam mums tā vispār vajadzīga?

– Tas ir polārkrūklā mizas pārsegs, – paskaidroja Meža Veča. – Ar īpašu tehnoloģiju vilnas dzijā iestrādātas polārkrūklā mizas šķiedras. Bez tā mēs vispār nevarētu nekur doties, jo nosaltu jau pirmajā dienā, nekur tālu netikuši.

Tagad viņa bija iekāpusi savā vietā pie stūres un ņēmās vilkt polārkrūklā mizas segu uz karietes priekšpusi, kur sēdēja viņi ar Mežsargu. Izrādījās, ka sega patiešām ir milzīga – pietiekami liela viņiem visiem.

Meža Veča apmierināta iedarbināja karieti, kas sparīgi ierūcās, un, visiem

mājot atvadas Ērlai, Rutas jenotam un Ralfa šinšillai, kariete pagriezās un cēli aizslidēja.

Diena likās gaužām jauka. Debesis bija koši zilas, bet nebija tik auksts kā saulgriežu dienā. Kariete itin viegli slidēja pāri apsnigušajiem priežu pakalniem, un bērni, lūkodamies apkārt un priecādamies par straujo braucienu, pavisam aizmirsā par šaurību, kādā viņiem bija jāsež. Lai cik putekļaina, polārkrūķļa mizas sega patiešām bija noderīga, un bērniem bija tāda sajūta, it kā viņi sēdētu siltā istabā. Vienīgi degungali nosala, tāpēc laiku pa laikam viņi pabāza zem segas arī galvas.

Kad ap pulksten desmitiem pamodās aluķēms un pieprasīja brokastis, Arvils ar cēlu žestu iebidīja viņa būra atvilktnitē atgrieztu konservu kārbu.

Kad brauciens sāka kļūt vienmuļš, jo priežu pakalni izzuda un pārgāja tireļveida līdzenumā, bērni sāka sevi izklaidēt ar dziedāšanu, līdz aluķēms sāka lūgties, lai viņi apklust.

– Man nav nekas pret dziedāšanu, – sacīja aluķēms, kurš jau bija sācis skrulēt augšā savas pūkainās ausis, lai varētu tās izmantot kā aizbāžņus, – bet šī nūdien *nav* dziedāšana.

– Pilnībā piekritu, – sacīja Mežsargs, palūkodamies atpakaļ un apveltīdams aluķēmu ar atzinīgu skatienu.

Bērni sākumā gribēja protestēt, bet viņiem, patiesību sakot, jau arī bija apnicis dziedāt, tāpēc viņi nolēma uzspēlēt kādu iedomāšanās spēli. Pirmā iedomāšanās Ruta.

- Dzīvs vai nedzīvs? – prasīja Monika.
 - Nedzīvs, – atteica Ruta un iesmējās.
 - Cik liels? – jautāja Ralfs.
 - Apmēram tāds, – un Ruta papleta rokas, norādīdama, cik liels ir minētais priekšmets.
 - Kā ļoti maza vista, – secināja Arvils, un Ruta atkal nez kāpēc iesmējās.
 - Tā taču nav ļoti maza vista? – aizdomīgi jautāja Arvils.
 - Nē taču. Es taču teicu, ka tas ir nedzīvs, – Ruta paskaidroja.
 - Beigta maza vista. Beigts cālis, – minēja Arvils, bet Ruta smējās kā kutināta.
 - Beidziet minēt, – iejaucās Ralfs. – Kāds tas ir – apaļš vai kantains, ciets vai mīksts?
 - Ne apaļš, ne kantains. Iekšpusē ciets, no ārpuses mīksts, – atbildēja Ruta, smaidīdama līdz ausīm.
 - Kādā krāsā? – vaicāja Monika.
 - Melnā.
 - Vai tam ir spalvas? – pēkšņi jautāja aluķēms.
 - Jā, – atteica Ruta un bargi paskatījās uz aluķēma būri.
 - Klabiķis, – minēja aluķēms. Ruta klusēja.
- Monika ar Ralfu saskatījās un gandrīz vienā balsī iesaucās:
- Vecās Lojas klabiķa izbāzenis!
 - Uzminējāt... – novilkta Ruta un izskatījās apvainojusies, ka viņas mīkla tik ātri atminēta.

Viņi spēlēja vēl vairākas stundas un beigās tā aizrāvās, ka spēlē iesaistījās ne vien aluķēms, bet arī Mežsargs un Meža Veča. Pusdienas viņi ēda egļu mežā, un pēc konserviem un silta buljona, ko Mežsargs veikli uzvārija uz ātri iekurta ugunsкура, viņi atkal devās tālāk. Tuvojoties krēslai, Mežā saradās arvien vairāk pūpēžveidīgo, kas spiegdami joņoja pār balto kupenu virsmu, bet ne jenotu, ne citu zvēru nemanīja. Bet viņi jau arī brauca pārāk ātri, lai kaut ko pamānītu.

Maisā esošos pūpēžveidīgo mazuļus Monika ik pa laikam baroja ar suņusēnēm, gādādama, lai tie vienmēr būtu paēduši. Nebija nekādas vajadzības tagad biedēt aluķēmu ar mazo pūpēžveidīgo nedzirdamajiem kliezēniem.

Iestājoties tumsai, Meža Veča ieslēdza violetās lampiņas, ar kurām Mežsargs bija bagātīgi apkāris visu karietes priekšpusi, un tagad sniegs viņu ceļā mirdzēja gaiši violets. Tomēr gaisma bija ļoti vāja, un Meža Večai nācās stipri samazināt karietes ātrumu. Kad jenotu pulkstenis nosīta deviņas reizes, Meža Veča paziņoja, ka «gana braukts», un viņi apstājās uzslīet naktsmītņi.

Viņi bija nonākuši jauktu koku mežā, un Mežsargs pāris mirkļos uzslēja telti kādā žuburainā, mūžveca ozola pakājē. Meža Veča vēl pārsēdza teltij pāri polārkrūķļa mizas pārsegu, iepriekš to kārtīgi izdaudzījusi sniegā, un tā viss bija sagatavots nakšņošanai. Katrs paņēma pa guļammaisam un samiegojies ievīlās teltī, un nepagāja ne piecas minūtes, kad visi, paguruši no ilgās braukšanas, jau gulēja dziļā miegā.

Nākamajā rītā pussešos visi bija kājās un, ātri iekoduši maizītes un izdzēruši pa krūzītei tējas, atkal sakāpa kariatē un vēl tumsā devās tālāk.

Kad kļuva gaišāks, izrādījās, ka diena ir apmākusies. Debesis klāja vienmuļi pelēki mākoņi, un pat sniegs nelikās tik balts kā vakar.

– Žēl, ka mums līdzī nav Ērlas, – sacīja Arvils. – Viņa tūlīt pateiktu, vai šodien ir gaidāms sniegs, vai nav.

– Nav vajadzīga Ērla, lai pēc šiem mākoņiem saprastu, ka gaidāms sniegs, – iebilda Ralfs. – Saderam, ka vēlākais pēcpusdienā būs tāds putenis, ka nu tik...

Tomēr pagāja rīts, pienāca un pagāja pusdienlaiks, iestājās vakars, bet no drūmi pelēkajiem mākoņiem vēl nebija nolaidusies neviena sniegpārslīņa.

– Mākoņi laikam aizsērējuši, – smējās Ralfs. – Labi, ka neviens ar mani nesaderēja...

– Nākamreiz es saderēšu, – sacīja Arvils. – Tagad es zinu, ka ar tevi var droši derēt...

– Nākamreiz es uzvarēšu, – apgalvoja Ralfs, viltīgi savilcis uzacis.

Viņi nakšņoja Meža malā, un nākamajā rītā viņu priekšā pavērās bezgalīgi plašs klajums, pa kuru vējš trenkāja baltas sniega vērpetes.

– Vējainais virsājs, – sacīja Mežsargs. – Tagad būs pavisam garlaicīga braukšana.

Tā arī bija. Stundām ilgi neredzēja itin nekā, kā vien līdzenu, baltu sniega grīdu, kas sniedzās uz visām pusēm līdz pašam apvārsnim. Kādu laiku, pametot skatienu atpakaļ, varēja redzēt Meža aprises, no kura viņi bija izbraukuši, bet ap pusdienlaiku tas pārvērtās izplūdušā zilgani pelēkā svitrā, līdz visbeidzot izzuda arī tā.

– Brrr... – nodrebinajās Ralfs, mezdams apkārt nedrošus skatienus. – Kā te var nobraukt taisni? Vai tad te nav Vadātāja?

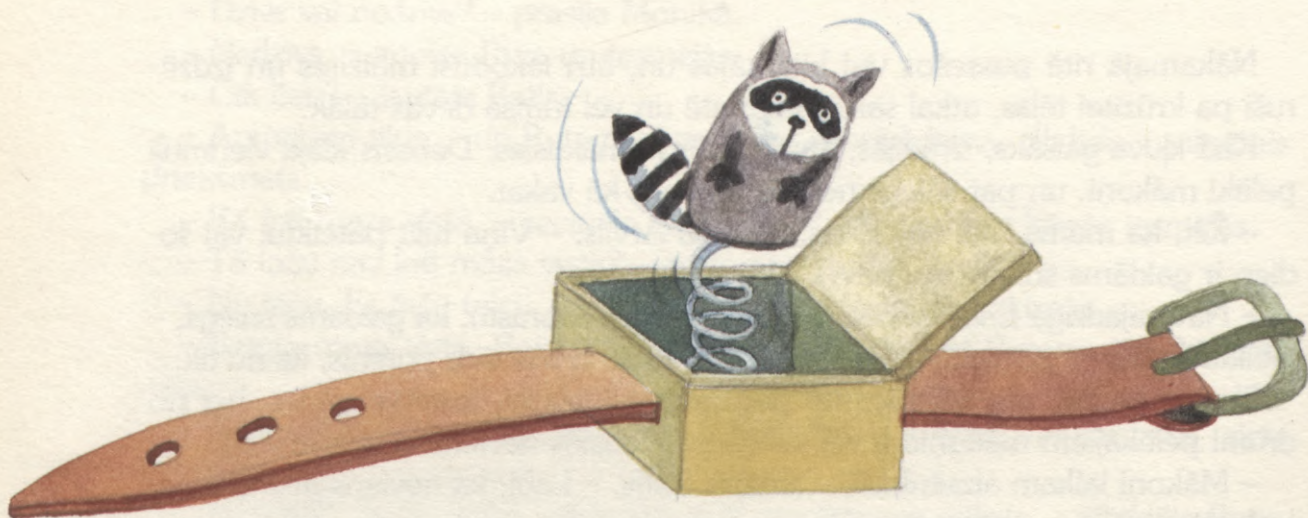
– Ir, jau ir, – attrauca Meža Veča. – Bet novest no ceļa manu kariatē viņam nav pa spēkam. Man ir tehnika, – un viņa pamāja uz paneli, kur rēgojās vesela gūzma dažādu instrumentu skalu, to vidū kaut kas līdzīgs kompasam, – bet viņam – tikai intuīcija un blēdībām pilns prāts...

Viņi nakšņoja pašā virsāja vidū, un Monikai bija tāda sajūta, it kā viņi atrastos uz kādas vēl neatklātas planētas, kuru viscaur klāj mūžīgais apledojuums. Naktī vējš plosīja viņu neaizsargāto telti, līdz pēc kādas īpaši niknas brāzmas Meža Veča pamodās un izgāja ārā savākt polārkrūkļa mizas pārsegu, lai vējš to neaizrautu sev līdzī.

Vēl visu nākamo dienu kamanas slidēja pāri kailajam sniega laukam, un vējš šeit plosījās kā nekur citur Mežā. Brāzmas bija tik ledaini aukstas, ka bērni lielāko tiesu tupēja, pabāzuši galvas zem polārkrūkļa segas. Vēl vienu nakti viņi pavadīja Vējainajā virsājā, bet nākamajā dienā pēc pāris stundu braukšanas Ralfs ievēroja priekšā kaut ko savādu.

– Skatieties! Kas tas? – viņš sauca, pastiepis roku uz priekšu.

Tālu priekšā bija manāma tāda kā zema, pelēcīgi brūna masa, kas ņirbēja, it kā atrastos nepārtrauktā kustībā. Jau no tālienes kļuva dzirdama paklusa ča-
boņa, itin kā tūkstošiem roku čaukstinaātu zidpapīru.

– Klejojošo krūmu audze, – drūmi noteica Mežsargs. – Nebiju domājis, ka tie šādā aukstumā varētu būt aktīvi... – Viņš sasprindzis un sarauktu pieri vērās uz pelēcīgo ņirboņu tur, priekšā.

– Ko tas nozīmē? – jautāja Ralfs.

Bet Mežsargs bija tā nogrimis domās, ka neko neatbildēja.

Kariete strauji tuvojās klejojošo krūmu audzei. Drīz vien visi ieraudzīja, ka viņiem priekšā kā siena izpleties krūmājs. Nebija ko domāt, ka varētu apbraukt tam apkārt – tas pletās uz abām pusēm, cik vien tālu sniedzās skatiens. Krūmi bija diezgan augsti – lielākā daļa bija sasnieguši pieauguša cilvēka garumu – tādēļ nevarēja saprast arī, cik biezs īsti tas ir.

Dīvainākais bija tas, ka krūmi nestāvēja uz vietas. Tie burtiski ņudzēja, pastāvīgi mainot savu vietu, spraucās viens otram garām un raustījās, kad izrādījās sapīņķējušies viens otra zaros... No krūmāja nāca pamatīgs troksnis, kas radās no sakņu skrapstoņas, krūmiem skrienot pa sērsnu, un zaru čaboņas. Krūmi bija saspiedušies tik cieši viens pie otra, ka neizskatījās caurbraucami. Nebija nevienas ejas vai pat spraudziņas, pa kuru varētu izbraukt kaut kas tik liels kā viņu kariete.

Meža Veča samazināja ātrumu un, kad viņi bija piebraukuši gandrīz pie krūmāja, nobremzēja pavisam. Kariete noraustījās un apstājās.

– Ko nu? – jautāja Monika, paslējusies savā sēdekli un vērdamās pāri suņu-sēņu kastei.

Mežsargs drūmi kratīja galvu.

– Varbūt, ja mēs uzņemtu kārtīgu ātrumu, – Ralfs ieminējās, – mēs varētu izskriet viņiem cauri?

– Nemaz neceri, – atteica Mežsargs. – Mēs tikai sapītos viņos un vispār vairs netiktu no vietas. Nē, te ir vajadzīgs kas cits...

– Kas? – vienā balsi jautāja Monika, Ruta un Arvils.

– Ugunslodes, – pavisam negaidīti atskanēja no būra.

Mežsargs pameta izbrīnītu skatienu uz aluķēmu. Tas bija piecēlies kājās un vērās uz elpojamo režģi, it kā mēģinādams tam cauri kaut ko saskatīt.

– Tieši tā, – teica Mežsargs. – Un, kā par brīnumu, es pat esmu dažas pa-

ķēris līdzī. Patiešām – negaidīju, ka krūmi būs tik rosīgi... – To teikdams, viņš izvilka no mantu kaudzes pašas apakšas savu nošņurkušo tarbu un kādu brīdi tajā rakņājās.

– Ahā! Rokā ir! – viņš uzvaroši iesaucās, izvilkdams roku no tarbas. Viņa plaukstā mirdzēja kaut kas sarkanīgs.

– Kas tev tur ir? – jautāja Ralfs, pabāzdams galvu starp mantu kalniem un suņusēņu čemuriem.

– Ugunslode, – lepni atteica Mežsargs. – Somā ir vēl septiņas. Es domāju, ar tām vajadzētu pietikt – četras turpceļam, četras atpakaļceļam. – Viņš pastiepa ugunsloidi uz aizmuguri, lai visi varētu to labāk aplūkot.

Ugunslode bija apaļa, sarkani kvēlojoša lode, un likās divaini, ka Mežsargs to varēja tā turēt rokā – pēc izskata spriežot, tai vajadzēja būt sveloši karstai. Lodei nebija skaidri izteiktu kontūru – tā patiesi izskatījās pēc uguns kamoļa jebšu pēc lodē saveltas kvēlojošas lavas pikas. Tā versmoja brīžiem oranžīga, brīžiem sarkana, un reizēm tās dziļumā uzvirvoja tādas kā dzeltenīgas liesmas.

Ralfs uzmanīgi tai piedūrās, bet nesajuta neko īpašu. Viņam likās, it kā būtu iebāzis roku vēsā ūdenī. Tad Ralfs pastiepa rādītājpirkstu un atkal pieskārās lodei. Pirksta galiņš nozuda lodes iekšienē un kļuva neredzams. Ralfs iebāza pirkstu dziļāk, līdz tas pilnībā bija pazudis lodē. Tad viņš atkal to izvilka un nogrozīja galvu.

– Divaini gan... – viņš sacīja. – Kas tas īsti ir?

– Ugunslode, – atkārtoja Mežsargs.

Ralfs sarauca uzacis – tas nu vis nebija nekāds izsmeļošais paskaidrojums.

– Nevienš nezina, kā ugunslodes rodas, – stāstīja Mežsargs. – Meža viņā galā starp Pelēkajiem kalniem ir kāda dziļa aiza, kur tās vienkārši mētājas. Mežā ļaudis iet uz turieni un tās salasa, jo tās var šur un tur izmantot – piemēram, tagad – lai tiktū cauri klejojošo krūmu audzei. Un ugunslodes nekad neizsīkst – pat ja tās tiek salasītas līdz pēdējai lodei, pēc pāris mēnešiem var atkal doties turp, un aiza kā agrāk būs pilna ar tām.

– Bet es nesaprotu – kā tās var palīdzēt tikt cauri krūmiem? – jautāja Ralfs, pamezdams skatienu uz krūmiem, kas plosījās kā negudri, krakšķinot un aplaužot paši savus zarus.

– Redzi, tās lodes nedaudz atgādina uguni, vai ne? – sacīja Mežsargs.

Visi piekritoši palocīja galvas.

– Krūmi nav diez cik gudri, – turpināja Mežsargs. – Un viņi nekad nav bijuši Pelēko kalnu aizā. Tāpēc viņi baidās no lodes kā no īstas uguns un metas bēgt, līdzko lode lido to virzienā. Tad tikai mums jābūt gatavībā un, kad krūmi būs pašķīrušies, jāmetas uz priekšu. Es patiešām ceru, ka ar četrām lodēm mums pietiks... – viņš, nedaudz norūpējies, piebilda.

– Mana kariete izdarīs visu, kas būs nepieciešams, – lepni paziņoja Meža Veča. – Kad vajadzēs mesties uz priekšu, ticiet man – tā lidos kā raķete!

– Ceru, ka ne... – noteica Mežsargs. – Ja tā lidos kā raķete, mēs pavisam noteiksi sapīsimies zaros. Vajadzētu uzturēt tādu pašu ātrumu kā līdz šim – ar to pilnībā pietiktu.

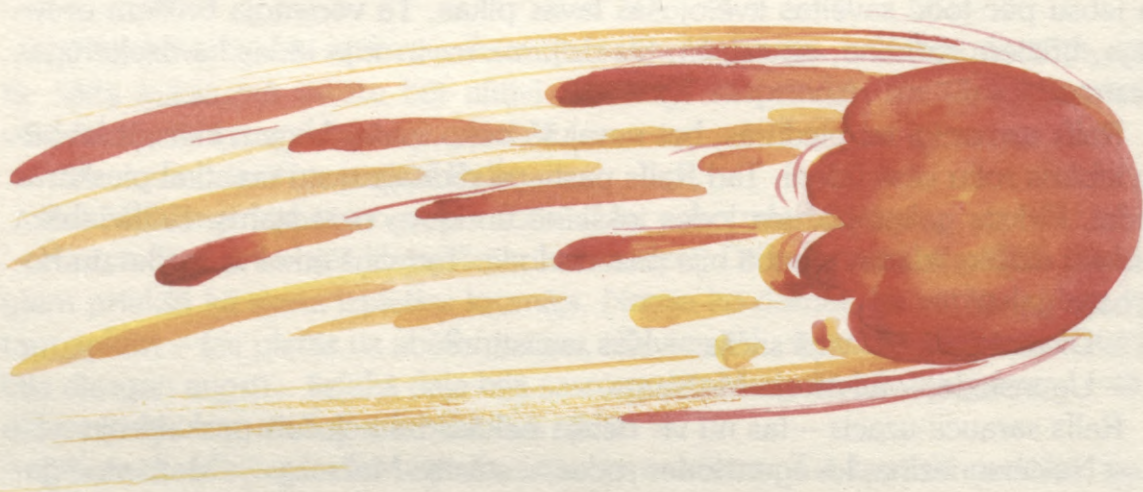
– Būs darīts, – sacīja Meža Veča un iedarbināja motoru. Kariete ierūcās un bija gatava izpildīt jebkuru uzdevumu.

– Vai visi ir gatavi? – jautāja Mežsargs, satverdams ugunsloidi cieši saujā. Kad visi atbildēja apstiprinoši, viņš sāka komandēt Meža Veču: – Tā, tagad piebrauc pie krūmāja pašas malas. Lēnitiņām, pavisam lēnitiņām...

Kariete, klusām pukšķinādama, pieslidēja cieši pie krūmāja. Šeit čaboņa un lūstošo zaru troksnis bija vēl skaļāks. Kāds krūms, skriedams garām, aizskāra ar zariem karietes priekšgalu un tad, pats izbijies no neparastā šķēršļa, iespruka dziļāk starp pārējiem krūmiem.

Mežsargs atvēzējās.

– Tā! – viņš sauca. – Tūlīt es sviedišu ugunsloidi, un karietei jāmetas uz priekšu, līdzko pavērsies ceļš!

Visi saspringuši sēdēja savās vietās, un arī aluķēms, nespēdams ieraudzīt, kas notiek, nervozi staigāja šurpu turpu pa savu būri.

Un tad Mežsargs no visa spēka aizsvieda lodi. Viņš to meta samērā zemu – tā, lai tā izietu cauri krūmājam, nevis pārlidotu tam pāri.

Krūmi reaģēja zibenīgi. Vienlaicīgi ar lidojošo lodi tie metās uz abām pusēm prom no tās, un pirmīt necaurbraucamajā krūmu biezoknī tagad pavērās taka – pietiekoši plata, lai kariete varētu izbraukt cauri.

Kariete to arī darīja. Sliecēm kaucot, tā šāvās uz priekšu, tā ka bērni atkrita atpakaļ, bet viens maiss ar konserviem no mantu kaudzes virspuses izlidoja ārā.

Cik ātri pašķirušies, tikpat ātri krūmi arī sakļāvās. Kad Ralfs uz sekundi pame-ta skatu atpakaļ, viņš redzēja, ka krūmi momentā aizblīvē tikko radušos spraugu. Tas notika tādā ātrumā, ka to zari pat švikstēja gar karietes aizmuguri.

Monika, lūkodamās cauri somu kalniem, pamanīja, ka priekšā zemē kaut kas spīd. Tā bija Mežsarga sviestā ugunslode.

– Nesamazini ātrumu! Es sviežu nākamo! – kļiedza Mežsargs un atvēzējās.

Nākamā ugunslode kā siciņa komēta izšāvās cauri bēgošajiem krūmiem, un kariete, atpalikdama tikai par pāris sprīžiem, brāzās tai pakaļ. Kad arī tā bija

piezemējusies un karieti no visām pusēm iekļāva melnu zaru biežņa, Mežsargs aizlidināja trešo ugunsloidi, un Meža Veča nepiebremzēdama droši aizvadīja karieti tālāk. Aizlidoja ceturta lode, un bērni atviegloti nopūtās, bet tad notika kaut kas negaidīts. Visi pamanīja zemē gulošo ugunsloidi, bet tai priekšā atkal slējās zaru mežs.

Meža Veča pēdējā brīdī iespieda grīdā bremzes pedāli, un kariete spēji apstājās, ar purnu tomēr ieskriedama pirmajos krūmos tā, ka tie nobrakšķēja vien.

– Sasodīts! – iesaucās Mežsargs un iebelza ar plaukstu pa priekšējo paneli.

– Kas noticis? – no aizmugures atskanēja bailīgs jautājums.

– Tas, no kā es baidījos, – teica Mežsargs. – Acīmredzot krūmājs ir kļuvis biezāks, un ar četrām ugunslodēm nepietiek.

– Tev taču somā ir vēl četras, – atgādināja Arvils.

– Tās mums vajadzēs atpakaļceļam, – sacīja Mežsargs. – Nāksies vien iztikt tāpat. Ralf, paskaties atpakaļ – vai tā ugunslode kaut kur nemētājas?

Ralfs pameta skatienu atpakaļ. Nu jau viņus cieši jo cieši ieskāva krūmu mudžeklis. Zariem švikstot gar karietes sāniem, krūmi šaudījās visapkārt un nebija ko domāt par izkāpšanu no karietes – asie zari, svaidīdamies uz visām pusēm, sagraizītu viņu sejas kā ar nažiem, bet ļaunākajā gadījumā viņi paliktu arī bez acīm.

Gabaliņu atpakaļ starp krūmiem sarkanīgi mirdzēja ugunslode.

– Tur tā ir! – sauca Ralfs. – Bet tad būs jālien cauri krūmiem.

– Sasodīts! – atkal iesaucās Mežsargs. – Tas nekur neder! – Viņš sadrūmis iespieda galvu plaukstās un iegrima domās.

Meža Veča, samiegusi acis, cieši vērās uz kaut ko viņiem priekšā.

– Klausieties, – viņa klusām ieminējās. – Man šķiet, tur priekšā ir tikai kādi pāris metru krūmu.

Mežsargs iznira no savām pārdomām un arī palūkojās uz priekšu. Un patiešām – likās, ka cauri zariem spīd tāda kā gaismiņa.

– Mana kariete ir laba kariete, – lēni teica Meža Veča. – Tā izturēs pāris metrus sausu krūmu.

Mežsargs, drūmi saraucis pieri, paskatījās uz viņu.

– Tu domā? – viņš vaicāja. – Tu saproti, ja mēs tagad zaudēsim braucamo, mēs gluži vienkārši paliksim Mežā, un tad mums būs gals klāt. Pirmkārt, mēs vairs netiksim atpakaļ, jo ar četrām ugunslodēm nepietiks, lai ar kājām izskrietu cauri krūmājam. Un, otrkārt, mums nav līdzī tik daudz pārtikas, lai apietu krūmājam apkārt.

– Es to ļoti labi saprotu, – nopietni sacīja Meža Veča. – Un tomēr – es esmu pārliecināta, ka mana kariete var to izdarīt.

– Tādā gadījumā, – teica Mežsargs un noplātīja rokas, – uz priekšu! Neko citu mēs tik un tā nevaram darīt – kāpt no karietes ārā būtu tirā pašnāvība.

– Tā, – sacīja Meža Veča, – tagad turieties cieši. *Es to saku pavisam nopietni!* Un pieturiet mantas...

Tad viņa pāris reižu nikni ierūcināja karieti, un tā metās iekšā krūmājā. Zari švikstēja gar karietes korpusu, un krūmu stumbri lūza krakšķēdami, bet kariete neatlaidīgi spiedās cauri krūmājam, aizvien uzņemdama ātrumu. Motors

kauca tā, ka likās – tas teju, teju uzsprāgs, bet sliedes, griezdamās zemē, šķaidīja sniegu uz visām pusēm.

Un tad viņi bija ārā un aizsāvās pāri sniegotajam klajumam, atstādami trokšņaino krūmāju sev aiz muguras.

– Fū... – nopūtās Mežsargs, noslaucīdams no pieres uztraukuma sviedrus.

– Man jau likās, ka cauri ir un mēs tūlīt uziesim gaisā...

– Nekā nebija, – lepni attrauca Meža Veča un nedaudz samazināja ātrumu, jo kariete tagad lidoja uz priekšu gluži kā no lingas palaists akmens. – Es taču teicu, ka mana kariete ir uzticama.

– Nu kā? – ievaicājās aluķēms, nervozi plūkādams ausi.

– Viss kārtībā, – paskaidroja Monika. – Esam izbraukuši.

– Fū... – aluķēms atviegloti nopūtās gluži tāpat kā Mežsargs.

– Tad nu gan jums ir mežiņš... – neticīgi šūpodams galvu, noteica Ralfs.

– Es tiešām ļoti ceru, ka tālāk tādu brīnumu vairs nebūs...

Meža Veča ar Mežsargu pārmija skatienus, un Mežsargs tā divaini nokrekšķinājās. Ralfam tas nepatika.

– Ko jūs tā saskatāties? – viņš aizdomīgi prašņāja. – Par ko jūs domājat?

– Nu... hmm... redziet... – krekšķināja Meža Veča. – Mums vēl priekšā ir Robežkalni, bet, tā kā uz manu karieti patiesi var paļauties... slieces tikko kā nomainītas... un es pati arī tīri labi stūrēju... tad nevajadzētu *īpaši* uztraukties...

– Kā tā – *īpaši*? – nervozēja Ralfs. – Tātad *nedaudz* uztraukties tomēr vajadzētu, ko?

– Nu... hmm... – atkal krekšķināja Meža Veča. – Piesardzība, protams, par ļaunu nenāktu.

Bērni satraukušies saskatījās, bet tad ierunājās aluķēms.

– Robežkalni ir vieni no augstākajiem kalniem visā Mežā, – viņš sacīja. – Tiem pāri ved kalnu pārejas – tādas ir divas. Viena ir Starpsmaiļu pāreja. Tā ir pietiekoši laba vasarā, bet ziemā – praktiski nepieejama, jo ir pārlietu stāva un nav izbraucama, kad to klāj sniegs un ledus.

– Un otra? – jautāja Monika.

– Otra ir Lēzenā pāreja, – atbildēja aluķēms. – Bet tas ir tikai nosacīti, jo tik lēzena tā nemaz nav. Bez tam tā visu laiku iet gar pašu aizs malu, tā ka ir jābūt ārkārtīgi prasmīgam braucējam, lai kādā pagriezienā neiestūrētu tieši bezdibeni.

Monika, Ruta un Ralfs pārmija šausmu pilnus skatienus, bet Arvils saspringti blenza uz suņusēnēm sev degungalā.

Meža Veča pie stūres nemierīgi sarosījās.

– Tikai bez panikas! – viņa sacīja. – Tā nav pirmā reize, kad es ziemā šķērsoju Robežkalnus, tā ka nevajag satraukties.

Un tomēr likās, ka visi ir satraukušies tā, kā vēl nekad. Piepeši bērniem likās, ka klejojošo krūmu audze ir tīrais nieks, salīdzinot ar to, kas viņus sagaida turpmāk.

*

Robežkalnus ceļotāji sasniedza nākamajā dienā. Tie slējās viņiem priekšā kā melni, uz ceļiem nometušies akmens milži ar apsnigušiem pleciem. Kalnu ro-

botās galotnes sedza baltas sniega mices, un arī nogāzēs sniegs bija nobrucis lejup, atklādams baltas sniega terases, ko varētu novērtēt kalnu slēpotāji.

Tomēr šeit neviena slēpotāja nebija, un kalni gaužām auksti un vientulīgi slējās pret bāli zilajām ziemas debesīm.

– Es nevienu pāreju neredzu, – paziņoja Ralfs, kad kādu brīdi bija cieši blen-
zis uz kalniem.

– Pag, pag, – sacīja Meža Veča, droši vadidama karieti tieši uz kalniem.
– Tā no attāluma to nemaz nav iespējams pamanīt. Lai to atrastu, ir jāzina,
kur tā ir.

Kad viņi bija piebraukuši pie paša kalna, viņu acīm pavērās samērā lēzena
nogāze. Meža Veča stūrēja tieši uz to, un pēc mirkļa viņi jau brauca augšā kal-
nā. Nedaudz vēlāk nogāze pagriezās pa labi, un Meža Veča atkal atbilstoši ie-
griezta karieti.

– Kur tad tās aizas? – brīnījās Arvils, kad viņi bija braukuši jau labu laiku, bet
abās pusēs joprojām slējās augstas, melnas klinšu sienas.

Tieši tajā mirkli Meža Veča asi pagriezta karieti pa kreisi, un Monikai, kas
tobrīd lūkojās pāri karietes sāniem, aizrāvās elpa...

Tālu, tālu lejā pletās klajums, kam viņi vēl tikko kā bija braukuši pāri. Visi
koki tagad izskatījās pēc zemē iespraustām spurainām skaidiņām, bet tieši gar
karietes sānu vertikāli lejup gāja melna klinšu siena. Atsevišķas radzes kā na-
ža asmenim līdzīgi izaugumi šur un tur rēgojās ārā no klints.

Un tad pēkšņi priekšā izauga klints siena, un Meža Veča strauji sagriezta stū-
ri uz labo pusi. Arvils smagi ievaidējās, un Monika saprata, ka tagad viņa ska-
tienam ir pavērusies bezdibenīgā aiza. Karietes slieces kā naži svilpdamas šķē-
la sniegu, un baltas vērpetes uzvirvoja pāri aizai un noplivinājās lejup, bet ka-
riete spītīgi turējās uz sava ceļa.

Pie kāda no asajiem pagriezieniem vēl kāds konservu maiss atrisa vaļā, kon-
servi izbira un, šķindot atsizdamies pret klintīm, noripoja lejā no kalna.

– Konservi iet mazumā, – vārgā balsi komentēja Arvils. – Tas ir tikai uz
labu... – pēc brīža viņš filosofiski nosprieda.

Brītiņu vēlāk, kad aiza labu laiku bija bijusi galvenokārt Arvila pusē, viņš aiz-
miedza acis un klusiņām kaut ko pie sevis murmināja, kas blakus sēdošajam
Ralfam izklausījās pēc «vai dieniņ, vai dieniņ, vai dieniņ...». Monika ar šaus-
mām blenza lejup aizā ik reizi, kad tā pavērās viņas skatienam, bet Ralfs un
Ruta palika laimīgā neziņā par to, ko pārējie nupat pārdzīvo, jo, sēžot pašā vi-
ducī, iemūrēti starp mantām un suņusēņu kastēm, viņi neko nevarēja redzēt.

Pēc bezgalīgi ilga brauciena (kā likās Monikai un Arvilam) Meža Veča pie-
peši samazināja ātrumu, un pēc brītiņa kariete apstājās pavisam.

– Es gribēju, lai jūs to redzat, – viņa lepni teica, izrausdamās no karietes.
– Nedomāju, ka jūs kaut ko tādu jebkad agrāk esat redzējuši.

Arvils atvēra acis, kuras labu brīdi bija turējis cieši aizmiegtas, bet pārējie tik-
mēr jau kāpa ārā no karietes.

Izrādījās, ka viņi atrodas pašā kalna virsotnē.

Zem viņiem pletās meži, klajumi, un viss bija klāts ar baltu sniegu. Bet vis-
apkārt slējās kalni. Melnās klinšu radzes asi kontrastēja ar zilajām debesīm, bet

sniegs nogāzēs un virsotnēs mirdzēja žilbinoši balts. Visi stāvēja un aizgrābti vēroja aizraujošo skatu, kad piepeši atskanēja kāds protests.

– Ei! – iesaucās aluķēms. – Kur jūs esat? Kāpēc tāds klusums?

– Kuš! – viņu apsauca Meža Veča. – Mēs vērojam kalnus.

Aluķēms apsēdās uz kastes būra stūri un sabozās.

– Nu, baigie, – viņš teica. – Es sēžu šajā būrī jau diezin cik sen, un tagad jūs priecājaties par skaistiem skatiem, kamēr es mēnešiem ilgi neesmu redzējis neko citu, kā vien būra sienas un peļu lāča spalvaino ģīmi...

Monika sarauca uzacis un pienāca pie būra.

– Vai tu arī gribētu paskatīties uz kalniem? – viņa vaicāja.

– Jā, lūdzu, – pieklājīgi atteica peļu lācītis.

– Tu nedrīksti laist viņu ārā! – šausmās iesaucās Arvils. – Viņš tūlīt uzdzīs tās bailes un notrieks mūs lejā no aizas!

Monika stāvēja un domāja. Aluķēms patiešām bija šausmīgi ilgi sēdējis būrī. Un tagad, kad viņi paši priecājās par šo brīnišķīgo ainavu, nebija godīgi, ka viņš neko neredzēja ...

– Es tik sen neesmu bijis kalnos... – ilgu pilnā balsī sacīja aluķēms. – Šurp es nācu pa garāko ceļu, jo īsti labi nepārzinu kalnu pārejas un negribēju riskēt.

Monika minstinājās. Viņai gribējās izlaist aluķēmu, bet viņa redzēja, ka cietim šī doma nepavisam nepatīk.

– Nu, kā ziniet... – bēdīgi sacīja aluķēms un drūmi nokāra galvu. – Es patiešām apsolos, ka neko ļaunu nedarišu, bet, ja nu jūs man neticat... Nu, jā... Nav jau nekāda īpaša pamata man ticēt...

Meža Veča uzmeta Mežsargam vaicājošu skatienu, un viņš paraustīja plecus.
– Manis pēc... – viņš noņurdēja. – Galu galā mums taču ir tās sēnes...
– Nu, nē! – pārbijies sauca Arvils. – Neesiet dumji!

Meža Veča pamāja Monikai, ka viņa drikst izlaist aluķēmu. Monika noliecās pie būra un sāka ķimerēties ar būra atslēgām. Savukārt aluķēms, to izdzirdējis, pielēca kājās.

– Jūs patiešām atļausiet? – viņš satraukti sauca. – Jūs ļausiet man iziet laukā?
– Jā, tikai, lūdzu – bez pigoriem! – sacīja Monika, pagriezdama slēdzeni.
Piepeši aluķēms samulsa.

– Zini... Tur ir tās sēnes... – viņš murmināja. – Vai tu nevarētu mani aiznest gabaliņu tālāk, citādi man bail, ka es nogāzīšos lejā...

– Labi, labi... Aiznesīšu, – sacīja Monika un atvēra būra durtiņas. Tad viņa sagrāba aluķēmu un skriešus aizmetās ar to gabaliņu tālāk. Pārējie tikmēr sastringuši gaidīja, kas nu būs.

Bet nekā nebija.

Kad Monika nedaudz tālāk izlaida aluķēmu no rokas, tas palika turpat, kur nolikts, un aizgrābti vērās uz krāšņajiem kalniem visapkārt un plašo ainavu, kas pavērās uz visām pusēm.

– Nudien... – viņš čukstēja. – Viss Mežs kā uz delnas... Cik skaisti... – lielajām, brūnajām acīm mirdzot, viņš kā apburts vērās visapkārt. Kādu brīdi viņš klusēja un tad pēc brīža palūkojās uz Moniku.

– Nu labi, pietiks. Dosimies tālāk.

– Un paldies, – viņš klusām piebilda, kad Monika, cieši viņu sagrābusi, stiepa atpakaļ uz būri.

Kad aluķēms atkal bija iespundēts, Arvils atviegloti nopūtīties un arī visi pārējie iekārtojušies atpakaļ savās vietās, Meža Veča iedarbināja karieti, un viņi devās lejup no kalna.

*

Pēc veiksmīgas kalnu šķērsošanas, ceļotāji atkal nokļuva mežos, kur egles un priedes auga tik blīvi, ka Meža Večai nācās stipri vien samazināt braukšanas ātrumu. Bez tam šeit skraidelēja jenoti, kas atkal sāka novērst viņu šofera uzmanību...

– Ak tu, svītrainais bandīt! – blāva Meža Veča un, aizmirsusi visu pārējo, stūrēja karieti jenotam tieši virsū, it kā gribēdama saplacināt to zem karietes platajām sliecēm.

Jenots kādu brīdi sēdēja un apstulbis vēroja neparasto kustošo kasti ar kliezozo veceni iekšā, kas nez kāpēc brāzās viņam tieši virsū... Bet tad viņš atjēdzās un, nicīgi nosprauslājies, palēca sāņus un nozuda Mežā, savukārt kariete, Meža Večai skaļi brēcot, turpināja drāzties uz priekšu...

Kad Meža Veča tā bija trenkusi jau piekto jenotu, Mežsargs nemierīgi sakuštējās savā sēdekli un uzmeta Meža Večai pārmetošu skatienu.

– Ko tu dari? – viņš saviebies jautāja. – Jenotiem par tevi ne silts, ne auksts, bet tu sāc novirzīties no kursa.

– Ko? – nevērīgi attrauca Meža Veča, jo viņai bija licies, ka krūmos pazib vēl kāda nelietīga jenota svītrainā aste.

– Liec mieru jenotiem, – jau skaļāk sacīja Mežsargs. – Tādai trenkāšanai nav nekādas jēgas!

– Kā – nav? – izsaucās Meža Veča. – Man uzreiz paliek vieglāk ap sirdi... – Tad viņa pasmējās un beidzot atkal atgriezās uz pareizā ceļa.

– Cik tālu mums vēl jābrauc? – vaicāja Monika.

– Nu jau esam tuvu, – sacīja Mežsargs. – Rit mēs sasniegsim Bērzu birzis, un tad vēl viena diena, un mēs būsim pie Klinšu krāvumiem...

– Beidzot... – nopūtās aluķēms. – Es jau vairs nevaru nosēdēt šajā neciešamajā būrī...

– Uzēd kādu konserviņu... – vēlīgi piedāvāja Arvils, bet aluķēms savieba tādu grimasi, ka visiem kļuva skaidrs, ko viņš pēdējā laikā domā par konserviem...

*

Vakarpusē starp priedēm un eglēm sāka parādīties pirmie bērzi. Pamazām to kļuva aizvien vairāk un vairāk, līdz nākamās dienas rītā viņiem apkārt bija vieni vienīgi bērzi.

Viņi bija sasnieguši Bērzu birzis.

Monika manīja, ka Mežsargs un Meža Veča ik pa brīdim pameta visapkārt tramīgus skatienus, bez tam Meža Veča brauca daudz ātrāk, nekā tas starp šiem daudzajiem kokiem būtu vēlams.

Monika iebakstīja Rutai sānos, un arī viņa kādu brīdi vēroja Meža Večas un Mežsarga divaino uzvedību.

– Domā, ka mēs tuvojamies Klinšu krāvumiem? – Ruta čukstēja Monikai.

– Diez vai... Mežsargs taču teica, ka līdz tiem jābrauc veselu dienu, – tāpat čukstus attrauca Monika.

– Ko tad viņi tā raustās? – nesaprata Ruta. – Ja vien te atkal nav kaut kas tāds, par ko viņi mums neko nav teikuši.

Tajā brīdī Bens sāka nikni riet un pielēca kājās, uzlicis priekšķepas uz priekšējā paneļa. Gandrīz vienlaicīgi kaut kas balts izbrāzās no tuvējā bērza un iekodās karieses kreisās slieces uzliktajā priekšgalā.

Knirkš... atskanēja šņirkstoša skaņa, zobiem iegrauzoties metālā...

– Kas tas bija? – iekliedzās Monika.

– Un *no kurienes* tas izskrēja? – pilnīgi apjucis, sauca Arvils.

Meža Veča nospieda līdz galam sulas padeves pedāli, un kariete kaukdama aizdrāzās uz priekšu, mežonīgā ātrumā lavierējama starp bērzu stumbriem.

– Kas tur ir? – jautāja Ralfs. – Pūpēžveidīgie?

– Nē, diemžēl tie nav pūpēžveidīgie... – saspringtā balsi atbildēja Mežsargs, nervozi vērodams, kā kariete par mata tiesu izvairās no kāda resna bērza stumbra. – Šis ir tāss radības, un būtu ļoti vēlams no tām izvairīties...

– Kāpēc? Ko tās dara? – jautāja Ralfs.

– Kož, – strupi noteica Mežsargs un samiedza acis, jo likās, ka kariete tūlīt ietrieksies kārtējā bērzā, kas piepeši it kā izauga viņiem tieši degunā galā.

Pa to laiku tāss radība, kas bija paspējusi iegrauzties karieses sliecē, piepeši parādījās uz karieses motora pārsega. Tā bija neliela truša lielumā un

izskatījās pēc nesimetriskas tāss tarbiņas – āda tai bija gluži kā bērza tāss – balta ar melniem lāsumiem, bet acis atgādināja divas melnas spraudziņas tarbiņas priekšpusē. Tad tāss radība papleta muti... Mute pletās no «tarbiņas» viena gala līdz otram un bija pilna ar sīkiem, smailiem zobīņiem kā haizivij... Žokļi aizcirtās un atskanēja nelaba šņirkstoņa. Tāss radība grieza zobus...

– Ak, šausmas... – novaidējās Arvils, kas tieši tajā brīdī bija palūkojies pāri karietes malai.

Tāss radība lēnām sāka kustēties uz priekšu, uz to pusi, kur sēdēja Mežsargs. Likās, ka karietes ātrums un straujie pagriezieni to it nemaz neietekmē, jo tā turpināja neatlaidīgi virzīties uz priekšu, neskatoties uz Meža Večas izmīsigajiem centieniem to nokratīt. Taču, kad tā bija pienākusi pavisam tuvu vietai, kur sēdēja Mežsargs, viņš piepeši atvēzējās un iegāza tai ar dūri, notriekdams to lejā.

Bens visu laiku neganti rēja.

Monika lūkojās pāri mantu grēdai uz apkārtējiem bērziem. Un tad viņa pamanīja vēl vienu tāss radību. Tā it kā atdalījās no stumbra – izskatījās tā, itin kā tajā vietā piepeši atluptu paliels tāss gabals, – un metās pāri sniegam uz karietes pusi.

– Uzmanīgi! – Monika iebrēcās, norādīdama uz skrejošo tāss radību. – Tur viena tuvojas!

– Sasodīts! – teica pavisam bālā Meža Veča un strauji sagrieza karieti pa kreisi.

– Tur nāk vēl viena! – tagad brēca Arvils. – Nē, vēl divas... trīs... to ir vesels bars!

Meža Veča izmanīgi lavierēja starp stumbriem, bet ātrums nebija pietiekams, un tāss radības, šņirkstinādamas zobus, draudīgi nāca arvien tuvāk.

– Sviediet tām ar kaut ko! – kļiedza Mežsargs.

– Ar ko? – atkļiedza Monika.

– Konservu kārbas! – brēca Mežsargs. – Sviediet tām ar konservu kārbām! Bet ātrāk!! ĀTRĀK!!!

Arvils trīcošām rokām sāka vandīties pa mantu kaudzi, bet, kā par spīti, piepeši likās, ka viņiem vairs nav neviena maisa ar konservu kārbām. Tad Monika atcerējās par somu, kas bija spiedusi viņas kājas kopš ceļojuma sākuma. Viņa noliecās, sagrābstīja somu un, uzvilksusi to augšā, atrāva vaļā. Patiešām – soma bija pilna ar konserviem. Ar brētliņām tomātu mērcē.

Monika pagrāba vienu kārbu un atvēzējusies aizludināja to zobaino radījumu pūlī. Ruta metās viņai palīgā, un kārbas cita pēc citas ielidoja viņu vajātāju jūklī. Drīz vien kļuva manāms, ka aizmugurē kaut kas notiek. Tāss radības piepeši atpalika un metās virsū kārbām.

– Tās grauž kārbas, – izdvesa Arvils, vērdamies atpakaļ.

Un patiešām. Tāss radības bija ielenkušas izsvaidītās kārbas, un to asie zobi grauza pušu metālu. Beidzot Meža Veča varēja atkal uzņemt ātrumu, neraustoties no vienas puses uz otru. Kaut arī tāss radījumi vēl arvien šad un tad izlēca no bērziem, kariete tagad šāvās uz priekšu ar tādu raķetes cienīgu ātrumu, ka tie nespēja to panākt.

Pēc kādām divdesmit minūtēm Bērzu birzs ar visiem neradījumiem palika aiz muguras, un kariete izbrauca ar sniegu klātā klajumā.

Meža Veča nedaudz piebremzēja, un Mežsargs skaļi un atviegloti nopūtās.

– Ko tu dari? – piepeši iebrēcās galīgi pārbijies Arvils. – Kāpēc tu bremsē? Tie taču tūlīt mūs panāks!

– Nē, nē, tie nekad nenāk ārā no savas birzs, – paskaidroja Mežsargs. – Viņi ir radušies no bērziem un visu mūžu paliek ar tiem kaut kādā veidā cieši saistīti. Ja viņi iznāktu no birzs, tad tūlīt pat nomirtu.

– Ak tā, – noteica Arvils. – Tad jau labi.

– Ārprāts, – sacīja Ruta. – Man ir tāda sajūta, ka es nekad vairs nespēšu mierīgi paskatīties ne uz vienu bērzu, nedomājot, ka no tā piepeši izbrāzīsies slepkavnieciski noskaņots tāss gabals...

– Vai jums nebūtu nekas pretī, – Ralfs dzēlīgā balsī vērsās pie Meža Večas un Mežsarga, – *savlaicīgi* brīdināt mūs par nākamajiem pārsteigumiem, nevis tikai tad, kad tie jau kāps mums virsū un grasisies nokost galvas?

– Kāpēc gan ne? – laipni attrauca Meža Veča. – Nākamā pietura – Klinšu krāvumi. Un lai jenots grauž manus kaulus, – viņa murmulēja, – ja es zinu, ko mēs tur pasāksim...

– Paldies, – teica Ralfs. – Tu mani ārkārtīgi nomierināji.

VECMĀMIŅAS

psnigušais klajums atkal pārgāja Mežā, kurā, vi-
siem par lielu atvieglojumu, nebija neviena paša
bērza.

Tuvojoties Klinšu krāvumiem, aluķēms kļuva ne-
mierīgs. Viņš bija piecēlies un, garajām ausīm
plandot, staigāja pa būri šurpu turpu kā runasvīrs
pirms ārkārtīgi svarīgas uzstāšanās.

– Kā īsti jūs esat iecerējuši rīkoties? – viņš bei-
dzot jautāja.

Bērni saskatījās un paraustīja plecus, bet Mežsargs pagriezās un, neko ne-
atbildējis, īgni uzlūkoja aluķēmu.

– Kā jūs tiksiet iekšā Klinšu krāvumos? – jautāja aluķēms, stāvēdams būra
vidū un sakrustojis priekšķepas uz krūtīm. Monikai viņš atgādināja jocīga pa-
skata trusi, kas pēkšņi iztēlojies sevi par profesoru. – Tur nevar tā vienkārši
ieiet. Tur apkārt, zini, ir aizsargjosla.

– Zinām, zinām... – ņurdēja Mežsargs. – Esam jau izbaudījuši...

– Tad ko jūs domājat darīt? – nemitējās prašņāt aluķēms.

Visi pārmija jautājošus skatienus. Galu galā tika nolemts visu pastāstīt. Mo-
nika cerēja, ka aluķēmam būs tā apnicis sēdēt būrī, ka viņš beidzot piekritis vi-
ņiem palīdzēt.

– Tu taču saproti, – teica Monika, – ka, ja mēs netiksim līdz klinšu alām, līdz
tām netiksi arī tu. Un tad tev vēl ilgi nāksies sēdēt šajā būrī.

– Ak, jūs, blēži... – noņurdēja aluķēms. – Zinu, zinu – bet paldies, ka atgā-
dināji...

– Mums ir dažas idejas, – lēnām sacīja Monika. – Mums ir pilna kariete ar
mēness suņusēnēm... bez tam, mums ir neliels maišelis ar pūpēžveidīgo ma-
zuļiem...

– KO? – iebrēcās aluķēms, un bērni likās ārkārtīgi apmierināti ar panākto
efektu. – Kā jūs uzzinājāt? Vai vecā Loja tomēr atcerējās?

– Neko viņa neatcerējās... Bet nav svarīgi, kā mēs to uzzinājām. Vārdu sa-
kot, mēs domājam pietuvoties Klinšu krāvumiem ar kādu laiku nebarotiem pū-
pēžveidīgo mazuļiem, – sacīja Monika. – Jādomā, tam vajadzētu nostrādāt...

– Tas nostrādās... – drūmi teica aluķēms. – Par to jūs varat nešaubīties. Ir
tikai viena problēma...

– Kāda? – vaicāja Monika.

– Jums būs mani jāatstāj kaut kur tepat, – sacīja aluķēms. – Es nevarēšu braukt jums līdz, ja jūs visu laiku bļāstināsiet tos mazos spokus...

– Ahā... – domīgi sacīja Monika. – Patiešām, par to es nebiju iedomājusies...

– Pag, – ierunājās Ralfs. – Bet vai mēs tiksīm cauri tai aizsargjoslai tikai ar pūpēžveidīgajiem?

– Un kā vēl... – tikpat drūmi kā līdz šim sacīja aluķēms. – Pūpēžveidīgo mažu klātbūtnē izzudis ikviena aizsargjosla – lai cik tas nebūtu bēdīgi...

– Man tas nemaz tik bēdīgi nešķiet, – teica Arvils un iesmējās.

– Un ko mums darīt tālāk, kad būsīm tikuši līdz tiem krāvumiem? – jautāja Monika.

– Tad jums būs nedaudz jāpabaro savi mazie briesmoniņi, lai trogloditi tur, alās, varētu atgūties un būtu spējīgi ar jums runāt. Bez tam jums jāņem līdz visas sēnes, cik tik jums to ir, jo viņi noteikti būs ļoti dusmīgi... – stāstīja aluķēms.

– Un tālāk?

– Ko – tālāk? – atvaicāja aluķēms. – Kā es varu zināt, kas būs tālāk? Vai nu viņi piekritīs mainīt mani pret vecmāmiņām, vai nu nē... – Tad viņš aplusa un sabozies apsēdās stūri uz kastes.

Pārējie ieņēma skaļā diskusijā. Visbeidzot tika nolemts, ka Mežsargam ar aluķēmu jāpaliek Mežā, kamēr Meža Veča ar bērniem, pūpēžveidīgajiem un suņusēņu kastēm kariatē dosies uz Klinšu krāvumiem.

Vakarpusē viņi apstājās, un Mežsargs uzslēja telti, bet nākamajā rītā visi sāka gatavoties sava ceļojuma pēdējam posmam. Līdz Klinšu krāvumiem bija palicis pavisam neliels gabaliņš, tādēļ visi vienojās, ka Mežsargs ar aluķēmu paliks tepat.

– Starp citu, – teica aluķēms. – Mani sauc Murusis. Gadījumā, ja viņi grib zināt, par kuru trogloditu iet runa...

– Musis... Murusis... – murmulēja Arvils. – Tas pats jau vien ir.

– Nepavisam nav tas pats, – iebilda aluķēms. – Katrā ziņā, ja jūs troglodītiem stāstīsiet, ka esat noķēruši Musi, viņi nospriedīs, ka esat parasti klaiņojoši krāpnieki, un nekādās sarunās ar jums neielaidīsies...

Viss, kas bija nepieciešams Mežsargam, tika izkrauts no kariatē, un drīz vien brauciens uz Klinšu krāvumiem varēja sākties.

– Labu veiksmi! – aizbraucošajai kariatēi nopakal sauca Mežsargs, mādams viņiem atvadas.

Monika kopš paša rīta nebija barojusi mazos pūpēžveidīgos, un tagad maisā sākās pamatīga rosība.

– Paciešaties vēl mazliet, – sacīja Monika, lūkodamās uz maisu, kurš raustījās tā, it kā tur iekšā kūņotos vesels kucēnu metiens.

Pēc stundas starp koku stumbriem sāka pavidēt melnas ēnas, kurām pa vidu iespīdēja saules gaisma. Pavisam drīz viņi sasniedza mežu robežu, aiz kuras sākās Klinšu krāvumi.

– Oho, – noelsās Ralfs. – Tie gan izskatās savādi...

Klinšu krāvumi viņu priekšā patiesi likās divaini. Tie nedaudz atgādināja romiešu pilsētas drupas, ko Monika bija redzējusi kādā no Ralfa grāmatām. Ak-

mens bluķi – daži milzīgi kā laukakmeņi, citi – nelieli un vienādi kā ķieģeļi, sakrauti viens uz otra, veidoja neparastas formas būves. Tās bija diezgan zemas – lielākā daļa bija bērnu augumā vai pat zemākas. Monika noprata, ka istās aluķēmu mītnes atrodas zem zemes un ka virspusē ir tikai neliela to daļa.

– Ļoti neparasti, – sacīja Meža Veča. – Nekad neesmu tos redzējusi dzīvē – tiem jau tuvumā neviens nav varējis pienākt.

Benam šeit nepatika. Saspicējās ausis, viņš aizdomīgi vērās uz pelēcīgi melnajiem klinšu veidojumiem un dusmīgi ņurdēja.

– Interesanti, pa kuriem te var tikt iekšā, – lūkodamies uz Klinšu krāvumiem, prātoja Ralfs. – Neredzu nekā, kas izskatītos pēc durvīm.

Patiešām – likās, ka no ārpuses Klinšu krāvumus apjož pat tāda kā vienkārša siena, kaut gan arī tā bija pavisam zema. Pat vēl zemāka nekā lielākā daļa būvju.

– Es paskatīšos ar Aci, – sacīja Monika. – Lai zinātu, ko aluķēmi domā darīt.

– Nu labi, – piekrita Meža Veča. – Tikai nepaliec tur pārāk ilgi. Jādomā, ka viņi drīz vien nāks ārā noskaidrot, kas te tik nelāgi bļautās... – To teikdama, viņa uzmeta skatienu maisam, kurā mazie pūpēžveidīgie tirinājās aizvien enerģiskāk.

Monika atsēdās ērtāk un pievēra acis, domādama par aluķēmiem. Nez, ko viņi šobrīd varētu darīt... Droši vien atkal darbojas ap dārgakmeņiem...

*

Tiklīdz viņa apņēma alu drēgnais gaiss, viņa atvēra acis. Viņa atradās vienā no tām klinšu alām, kurā aluķēmi bija strādājuši pie saviem darbagaldiem. Arī tagad darbagaldi stāvēja savās parastajās vietās gar alas sienām, taču šoreiz neviens pie tiem nesēdēja.

Lielā zāle bija pilnīgi tukša.

Monika sarauca uzacis un devās cauri zālei. Izgājusi cauri savienotājtunnelim, viņa nokļuva otrā darba zālē, bet arī tā bija pamesta.

Kambaris ar rotaslietu lādēm arīdzan bija tukšs.

– Hmm... – pie sevis noteica Monika. – Nu, ko... Jāiet paskatīties, ko dara vecmāmiņas.

Viņa devās uz vecmāmiņu alas pusi, bet, kad viņa to sasniedza, izrādījās, ka alas caurumu pilnībā aizsedz milzīga akmens plāksne. Monika samulsusi apstājās un aptaustīja to. Plāksne bija cieta un auksta – kā jau akmens.

– Hmm... – atkal noteica Monika. – Manis taču te īstenībā nemaz nav... Tas nozīmē, ka, ja es gribētu, es pavisam viegli varētu tikt šai plāksnei cauri...

Brīdi skatījusies uz plāksni, viņa paspēra nedrošu soli uz tās pusi un pastiepa roku uz priekšu. Bet plāksne joprojām palika savā vietā un bija absolūti blīva un necaurejama.

Monika saviebusies uz to blenza. Laikam jau akmens plāksne bija pārāk pārliecinošs šķērslis, un viņa nebija vēl pietiekoši uztrenējusi savu Aci, lai spētu to pārvarēt.

Tad Monika pievēra acis, mēģinādama iztēloties vecmāmiņas, bet atkal viņai nekas neizdevās. Laikam Aci nevarēja izmantot kā pagadās un, lai mainītu atrašanās vietu, viņai vispirms vajadzēja nokļūt atpakaļ parastajā vidē.

– Nu labi... – nogrozījusi galvu, sacīja Monika un devās pa gaiteni atpakaļ. Bija pavisam tumšs, un sveces gaiteņa sienās stāvēja patālu viena no otras. Kad Monika atradās divām svecēm tieši pa vidu, bija tik tumšs, ka uz priekšu varēja tikt, tikai taustoties gar sienām. – Kur gan viņi visi ir... – murmināja Monika, iegriezdamās kādā ejas atzarojumā, pa kuru viņa nekad iepriekš nebija gājusi.

Šur un tur no ejas atzarojās citi gaiteni, bet tie visi bija tik tumši, ka nebija vērts doties tajos iekšā. Bet tad Monika pamanīja, ka vienā no sānu gaitenim atspīd gaismas atblāzma, un iegriezās tajā.

Gabaliņu tālāk gaitenis beidzās ar nelielu apaļu alu, kurā sēdēja aptuveni divdesmit aluķēmi. Izskatījās, ka viņi notur kādu sapulci, jo sēdēja puslokā cieši cits pie cita, bet viņu priekšā sēdēja kāds sevišķi nelādzīga paskata aluķēms.

– Viņi ir klāt, – sacīja viens no aluķēmiem. – Es biju izgājis virszemē un palūkojos. Viņi ir četri, viņiem līdz ir kāda vecene un milzīgs, pinkains zvērs.

– Acīmredzot viņi ir tie, kas atveduši pūpēžveidīgos, – konstatēja priekšā sēdošais aluķēms un nikni atrieza zobus. – Kā gan viņi par tiem ir uzzinājuši? – un viņš pārļaida apkārtējiem aizdomīgu skatienu. Tie no viņa skatienu bailīgi sarāvās.

– Mēs ne...

– Nekad mūžā...

– Nekā tamlīdzīga... – tie viens pār otru taisnojās, nervozi knibinādami garos, likos nagus.

– Tagad jāizdomā, ko mēs darīsim, – sacīja negantā paskata aluķēms. – Esmu iespundējis mūsu večiņas, tā ka viņas ir drošībā. Pat ja viņi atklātu līdz pareizajam kambarim, viņi netiktu tām klāt.

– Vai tu nobloķēji ieeju? – vaicāja kāds no sēdošajiem.

– Jā. Akmens plāksne nebūs izkustināma, iekams tai nepieskarsies ar zilo atslēgakmeni.

– Vai tu to labi paslēpi? – noraizējies vaicāja kāds aluķēms. Viņš visu laiku nervozi knosījās un vispār izskatījās diezgan tramīgs.

– Es to noliku pašā svarīgākajā vietā, – lepni sacīja neglītais aluķēms. – Viņi to nemūžam neatradīs. Bez tam, tur tas ir drošībā arī no Vecā.

– Jā, Vecais droši vien mums sagādās problēmas, – piebilda nervozais aluķēms. – Viņš noteikti gribēs ar tiem kaut kā vienoties. Viņam nepatiks, ka pūpēžveidīgie aizkavē visus darbus.

– Jā, starp citu – vai tad tiešām ir tik nopietni? – vaicāja kāds cits.

– Un kā vēl... – dusmīgi attrauca bargais aluķēms. – Tā skaņa iet cauri visām sienām, un tikai te, pašā dziļumā, no tās ir miers. Bet virspusē, darbnīcās, ir pilnīgi nezturami. Lidzko tas ļembasts sākās, visi tūlīt aizmetās prom kur nu kurais... Vecais necietis, ka darbi tā iekavējas... Bet gan jau es ar viņu vienošos, – viņš klusām pie sevis noteica.

Tad viņš pamāja ar nagaino ķepu, un visi izklīda, bet Monika, brīdi pastāvējusi, devās viņiem pakaļ.

Kaut kas te nebija saprotams... Likās, it kā šie aluķēmi kaut ko darītu uz savu roku... Acīmredzot bija kaut kāds «Vecais», kurš šeit bija galvenais un kura rīkojumiem bija jāpakļaujas...

Monikai šķita, ka «Vecais» varētu būt aluķēms ar ķērpju matiem, kuru viņa divas reizes bija redzējusi rotaslietu šķirotavā. Vajadzētu sameklēt viņu un paklausīties, ko domā darīt viņš. Bija skaidrs, ka tikko redzētie aluķēmi ne par ko negribēs atdot vecmāmiņas, bet Monikai bija aizdomas, ka «Vecajam» varētu būt citi uzskati šajā jautājumā...

Taču, lai kā viņa klistu pa klinšu alām un gaiterņiem, viņa neredzēja vairs neviena paša aluķēma. Bija skaidrs, ka tāda klejošana neko nedos, un visbeidzot viņa nolēma atgriezties.

Iedomājusies par Meža Veču, Rutu, Ralfu, Arvilu un Benu, viņa sajuta uz sejas vēsu vēja pūsmiņu un atvēra acis.

– Nu, ko redzēji? – jautāja Meža Veča, un Monika visu izstāstīja.

– Jā... – novilkā Ralfs. – Kas tas par zilo atslēgakmeni?

– Nezinu, – drūmi atteica Monika. – Nekad agrāk par tādu nebiju dzirdējusi.

– Vajadzētu... – uzsāka Ralfs, bet tad aprāvās pusvārdā, jo Klinšu krāvumu vienā malā bija manāma kaut kāda kustība. Visi saspringa un cieši palūkojās uz to pusi. Kādu brīdi nekas nenotika, bet tad augšup pa mastu, ko viņi līdz šim nebija ievērojuši, augšup uzvijās balts trīsstūrainis karogs.

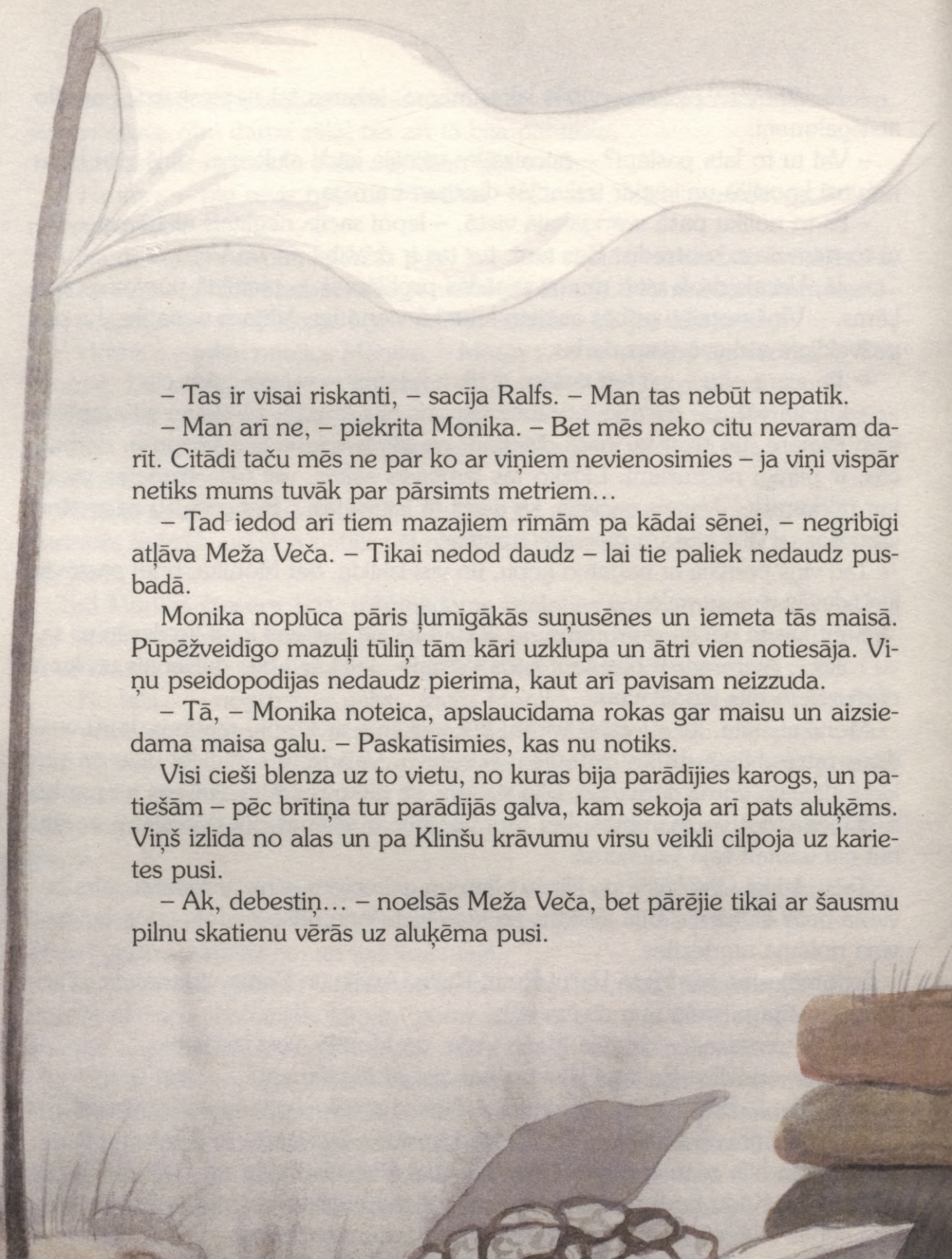
– Ko tas nozīmē? – vaicāja Meža Veča, aizdomīgi vērodama karogu, kas plivinājās vieglajā vēsmiņā. – Vai viņi padodas?

– Kas to lai zina, – Ralfs paraustīja plecus. – Tas būtu loģiski, bet varbūt, ka viņiem tas nozīmē kaut ko gluži citu...

– Piemēram, ka tikko ar karieti ieradusās pusdienas... – viltīgi minēja Arvils.

– Kad tu ieraudzīsi tos zobus, tu tā nejokosi, – dusmīgi sacīja Monika.

– Nu, ko... – nedroši novilkā Ruta. – Varbūt tiešām viņi grib uzsākt sarunas vai ko tamlīdzīgu? Tad vajadzētu pabarot pūpēžveidīgos...

– Tas ir visai riskanti, – sacīja Ralfs. – Man tas nebūt nepatīk.
– Man arī ne, – piekrita Monika. – Bet mēs neko citu nevaram darīt. Citādi taču mēs ne par ko ar viņiem nevienosimies – ja viņi vispār netīks mums tuvāk par pārsimts metriem...

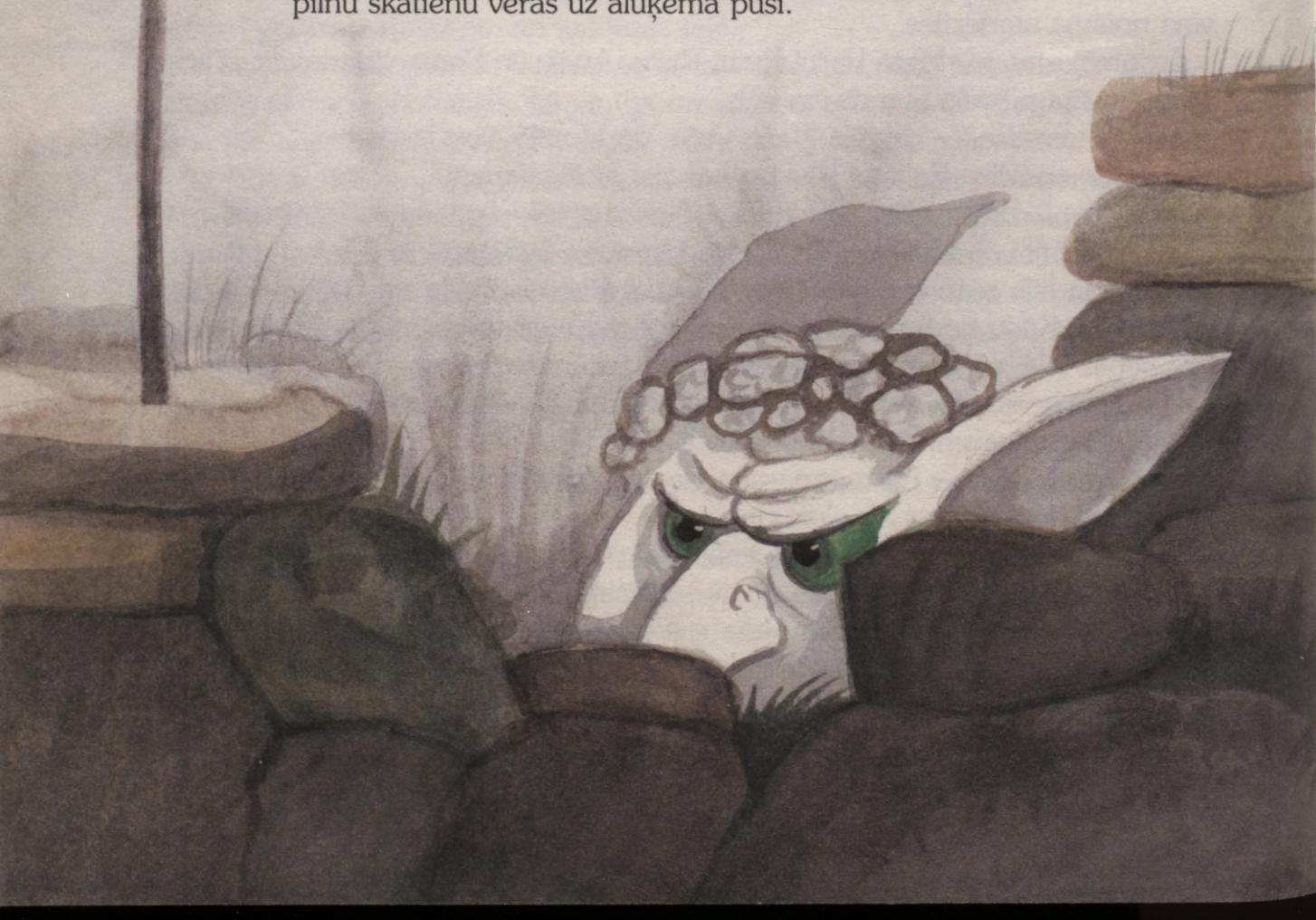
– Tad iedod arī tiem mazajiem rīmām pa kādai sēnei, – negribīgi atļāva Meža Veča. – Tikai nedod daudz – lai tie paliek nedaudz pusbadā.

Monika noplūca pāris ļumīgākās suņusēnes un iemeta tās maisā. Pūpēžveidīgo mazuļi tūliņ tām kāri uzklupa un ātri vien notiesāja. Viņu pseidopodijas nedaudz pierima, kaut arī pavisam neizzuda.

– Tā, – Monika noteica, apslaucīdama rokas gar maisu un aizsiedama maisa galu. – Paskatīsimies, kas nu notīks.

Visi cieši blenza uz to vietu, no kuras bija parādījies karogs, un patiešām – pēc britiņa tur parādījās galva, kam sekoja arī pats aluķēms. Viņš izlida no alas un pa Klinšu krāvumu virsu veikli cilpoja uz karietes pusi.

– Ak, debestiņ... – noelsās Meža Veča, bet pārējie tikai ar šausmu pilnu skatienu vērās uz aluķēma pusi.

Monika atcerējās pati savas izjūtas, kad bija pirmo reizi ieraudzījusi aluķēmus, un pilnībā viņus saprata. Tagad viņa cieši lūkojās uz skrejošo aluķēmu, un, kad tas bija pienācis samērā tuvu, viņa to atpazina. Tas bija tas pats sirmāis ķērpju matu aluķēms, ko viņa tikko bija meklējusi.

Bens, pielēcis kājās, nikni rēja.

Aluķēms tikmēr bija pieskrējis pie Klinšu krāvumu sienas un apstājies. Puspavērtu muti, kurā rēgojās šķībie, dzeltenie zobi, viņš aplūkoja karieti un tajā sēdošo, šausmu pārņemto kompāniju.

– Ko jums vajag? – viņš piepeši čerkstošā balsī jautāja. – Es esmu troglodītu Vecais, un visu troglodītu vārdā es jums jautāju – ko jums vajag un kādēļ esat atnākuši mūs traucēt?

– Phe... – nicīgi nosprauslājās Arvils. – Un viņam vēl pietiek nekaunības kaut ko tādu vaicāt...

Arī Ralfs, šķiet, nu jau bija apradis ar aluķēma nejauko izskatu un tagad klusām pie sevis ķiķināja. – Bet paskat, kas šim par smalkām manierēm... «visu troglodītu vārdā», padomā tikai...

Meža Veča izkāpa no karietes un pievērsās aluķēmam. Likās, ka viņa joprojām nespēj īsti skatīties tam virsū, tomēr saņēmās un stingri sacīja:

– Pie jums ir šo bērnu vecmāmiņas. Esam ieradušies tām pakal.

Sirmāis aluķēms piepeši izskatījās apjucis. Viņš nedaudz sarauca uzacis un pakasīja savu ķērpju pakausi. Kādu brīdi viņš domīgi lūkojās uz bērniem un tad lēnām teica:

– Tātad jums viņas ir vajadzīgas? Jūs patiešām gribat viņas savākt?

No karietes puses atskanēja sašutuma pilni saucieni. Ko gan šis neglītāis vecais aluķēms iedomājās?!

Meža Veča pagājās nedaudz uz priekšu un turpināja:

– Taču tas vēl nav viss. Mums ir arīdzan kas tāds, kas varētu jūs ieinteresēt. Kādu laiku atpakaļ pa Mežu sāka klejot kāds neparasts «peļu lācītis», kurš vēlāk izdarīja vairākus postījumus pūpēžveidīgo audzētavās un uzbruka mežaļaužu ciemata vecākajai iedzīvotājai... Protams, vēlāk izrādījās, ka tas nav neviens cits kā vien parasts aluķēms...

– Troglodīts... – sirmāis aluķēms viņu izlaboja.

– ...kuru sauc Murusis, – pabeidza Meža Veča. – Ja gribat viņu atgūt – atdodiet vecmāmiņas. Un visas četras! – viņa bargi piebilda.

– Murusis, Murusis... – murmulēja vecais aluķēms, joprojām kasīdams pakausi. – Vienmēr lien, kur nevajag... Kur tad viņš ir? – viņš jau skaļāk jautāja.

– Palika Mežā, – attrauca Meža Veča. – Viņš negribēja klausīties, kā pūpēžveidīgo mazuļi prasa ēst...

– Kā tad... kā tad... – murmināja Vecais. – Ņjā... Ziniet ko, – viņš beidzot sacīja Meža Vecai, – jūs pagaidiet tepat, man jāaiziet apspriesties. Tādas lietas es nedrīkstu izlemt viens pats... – to teikdams, viņš pagriezies aizlikās prom pa krāvumiem un drīz vien nozuda, no kurienes bija ieradies.

Meža Veča un bērni samulsuši noskatījās viņam pakal.

– Domājat, viņš mums tās atdos? – vaicāja Arvils. – Viņš neizskatījās pārlietu briesmīgs...

– Nē, viņš ne, – piekrita Monika. – Bet tur jau ir vēl pārējie...

Nekas cits viņiem neatlika, kā sēdēt un gaidīt, ko izlems aluķēmi. Tomēr Monika, britiņu nemierīgi trinusies uz sēdekļa, neizturēja.

– Klausieties, es iešu paskatīties, ko viņi tur lem, – viņa paziņoja. – Ja kas – modiniet mani!

To paziņojusi, viņa aizvēra acis un sāka domāt par nupat redzēto veco, sirmo aluķēmu.

Ilgī nenācās gaidīt, kad viņa atkal bija klinšu alās.

Izskatījās, ka šī atkal ir tā pati aluķēmu darbazāle. Pie galdiem un visapkārt uz zemiem akmens soliņiem sēdēja vesels pulks aluķēmu, bet viņu vidū stāvēja Vecais. Pa labi no sevis Monika ievēroja nelāgā paskata aluķēmu, kas pirmīt bija runājis par vecmāmiņu ieslodzīšanu.

– ...grib atpakaļ savas vecmāmiņas un saka, ka pie viņiem ir Murusis, – paheidza Vecais, kurš laikam bija stāstījis par pirmītējo sarunu.

Atskanēja satrauktu balsu murdoņa, un Monikai likās savādi, ka parasti klušejošie aluķēmi piepeši kļuvuši tik runīgi.

– Bet kā?

– Kāpēc viņiem tās vajadzīgas?

– Vai viņi domā par *apmaiņu*? – tādi un līdzīgi saucieni bira no visām pusēm.

Viens, ko Monika uztvēra un kas viņai likās dīvaini, bija – izskatījās, ka aluķēmi vispār nav pieļāvuši domu, ka vecmāmiņas kādam varētu būt vajadzīgas...

– Tā ka izskatās – mums būs viņiem tās jāatdod, – sacīja Vecais, un troksnis noklusa.

– Pag, pag, – piepeši ierunājās čerkstoša balss, un Monika paskatījās pa labi. Neglītais aluķēms bija piecēlies kājās un tagad, kad visi bija pievērsušies viņam, stāvēja un šņirkstināja zobus. – Tā nedrīkst. Mēs večiņas atradām pirmie, un mums ir visas tiesības viņas paturēt.

– Bet padomā!

– Un kā tad Murusis?

– Murusi mēs varam atgūt citādā veidā, – ļauni sminēdams, noteica aluķēms. – Bet večiņas mums nav jāatdod. Ja viņas nebūtu gribējušas, viņas nemaz pie mums nebūtu nākušas, vai ne tā?

Bija iestājies neliels apjukums.

Izskatījās, ka šajā jautājumā domas dalās. Daļa aluķēmu – tie, kurus Monika bija ievērojusi kopā ar nelādzīgā paskata aluķēmu, – piebalsoja savam līderim un iestājās par to, ka vecmāmiņas būtu jāpatur. Savukārt citi, viņu vidū arī pats Vecais, sprieda, ka tiek aizkavēti visi darbi un ka večiņas jāatdod to likumīgajiem mazbērniem, it īpaši – ja reiz tie paši ieradušies viņām pakal...

– Mēs varētu vienoties... – klusām ierunājās nelāgais aluķēms. Monikai likās, ka viņa atkal pamana tā ģimī iezogamies ļauna smīna atblāzmu. – Mēs varētu vienoties par kompromisu. Dosim viņiem pusotru stundu laika – lai viņi paši nāk un savas vecmāmiņas atrod. Ja viņi tās atradīs, mēs ļausim viņiem tās aizvest, bet, ja ne... vecmāmiņas būs tiem zudušas uz visiem laikiem...

Vecais aluķēms stāvēja un šķita apdomājam izteikto priekšlikumu.

– Nu ko... Manis pēc... Tas šķiet gana godīgi...

Monika skaļi noelsās, bet neviens to nedzirdēja.

– Bet es patiešām nesaprotu, kam viņiem tās tik ļoti vajadzīgas... – murmināja Vecais. – Un šajā pašā sakarā – kam viņas *jums* tik ļoti vajadzīgas... – un, to pateicis, viņš ar neizpratni palūkojās uz saviem padotajiem.

– Saprotams, ka laikā, kamēr viņi meklēs vecmāmiņas, viņiem nedrīkstēs likt nekādus šķēršļus, – piebilda Vecais, bargi uzlūkodams nelādzīgo aluķēmu. Tas, sarāvis uzacis, negribīgi pamāja ar galvu. – Tāpat arī viņi nedrīkstēs izmantot savus ieročus – tai viņu veči ar pūpēžveidīgajiem būs jāpaliek ārpus Klinšu krāvumiem.

Visi piekritoši pamāja, un tad Vecais devās prom, lai paziņotu lēmumu, bet aluķēmi izklida kur nu kurais.

Monika jau gribēja aizvērt acis un doties atpakaļ, bet pēdējā mirkli atjēdzās. Viņa taču tagad atradās dziļi Klinšu krāvumos! Ja viņiem tūlīt vieniem pašiem vajadzēs uzmeklēt vecmāmiņas, viņai taču ir jāuzzina ceļš!

No uztraukuma skaļi elsodama, viņa aizmetās pakaļ aizejošajam aluķēmam, tajā pašā laikā cenzdamās iegaumēt, pa kādām ejām viņi iet. Viņa pat mēģināja ieskrāpēt klinšu sienās zīmes, bet tas, protams, nebija iespējams. Viņa šeit atradās tikai ar Aci, un neko atzīmēt nebija iespējams. Atlika paļauties vien uz savu atmiņu.

Taču tas bija ārkārtīgi grūti.

Eja veda labu gabalu taisni uz priekšu, tad pagriezās pa labi un tūdaļ sazarojās piecās citās ejās. Aluķēms nogriezās vienā no tām, un Monika soļoja viņam nopakaļ, ik pa brīdim pamezdama skatienus atpakaļ, lai iegaumētu ceļu no šīs puses.

Pēc kāda laika viņi nonāca pie pazemes ezera, kura krastā stāvēja laiva. Aluķēms iesēdās laivā, paņēma airus un, atgrūdiens no krasta, lēnām irās pāri ezeram. Monika pēdējā mirkli paspēja ielēkt laivā un nodomāja – interesanti, kas gan būtu noticis, ja viņa nebūtu paspējusi... Visdrīzāk, ka viņa spētu pāriet pāri ezeram tāpat kā toreiz pār purva akačiem, tomēr šobrīd nebija īstais laiks visādiem eksperimentiem...

Kad laiva atdūrās pret ezera otru krastu, aluķēms izkāpa un devās tālāk. Monika viņam sekoja.

Viņi izgāja cauri vairākām zālēm, un Monika centās visu paturēt prātā.

Pēc kāda laika alās iespīdēja dienas gaisma, un viņi nonāca pie klinšu kāpnēm, kas izveda viņus uz Klinšu krāvumiem.

Tad gan Monika aizvēra acis un nākamajā mirkli jau bija kopā ar savējiem.

– Kur tu tik ilgi biji? – ārkārtīgi satraukusies, vaicāja Meža Veča, bet Monika tikai pamāja uz Klinšu krāvumu pusi. Tur tikko bija parādījies Vecais, kurš tagad naski rikšoja uz viņu pusi.

– Klausieties, – drūmi teica Monika, norādīdama uz tuvojošos aluķēmu.

Visi noraizējušies gaidīja, kas nu būs, jo pēc Monikas toņa varēja nojaust – nekas labs te nav sagaidāms...

Aluķēms bija atskrējis līdz robežvalnim un apstājies savā parastajā vietā.

– Esam izlēmuši, – viņš paziņoja. – Visiem četriem mazbērniem tiks dota tieši pusotra stunda laika, lai viņi atrastu savas vecmāmiņas. Ja viņi tās atradis,

varēs vest sev līdzī, bet ja ne – tās mūžīgi paliks kopā ar mums. Bez tam – veči kopā ar pūpēžveidīgajiem jāpaliek tepat, savukārt mēs no savas puses nekādi netraucēsim mazbērņus viņu meklējumos. Esmu savu pateicis.

Viņš apklusā un palika sastindzis stāvam savā vietā.

Iestājās klusums.

Bērņi pārbijušies blēza uz aluķēmu, bet Meža Veča nobālusi bez skaņas plātija muti. Pat Bens bija beidzis riet un tagad neuzticības pilnu skatienu lūkojās uz aluķēmu.

– Kā ar suni? – jautāja Monika. – Vai varam ņemt to līdzī?

Vecais aluķēms ar neslēptām šausmām palūkojās uz Benu.

– Nē, – viņš stingri noteica, – sunim jāpaliek tepat.

– Bet kā tad ar Murusi? – sauca Meža Veča.

– Ar viņu mēs vēlāk tiksī galā, – attrauca aluķēms.

Kad kādu brīdi neviens nebija teicis ne vārda, aluķēms sarosījās.

– Domāju, viss ir skaidrs, – viņš sacīja.

– Tagad es došos atpakaļ, bet jūs nāciet pēc kādām desmit minūtēm. Kāds no mūsējiem jūs sagaidīs pie ieejas un uzņems laiku. Neaizmirstiet – tieši pusotra stunda!

Tad viņš pagriezās un aizmetās prom.

Karietē sēdošie pārmiņa izmisušus skatienus.

– Ko nu? – jautāja Arvils. – Kā gan mēs lai viņas atrodam?

– Es centos iegaumēt ceļu, – sacīja Monika.

– Ja mums paveiksies, mēs viņas atradīsim. Bez tam mums nav citas iespējas.

– Jūs nedrīkstat uz turieni iet! – iesaucās Meža Veča. – Bez pūpēžveidīgajiem, bez suņusēnēm! Viņi taču jums vienkārši izliek lamatas!

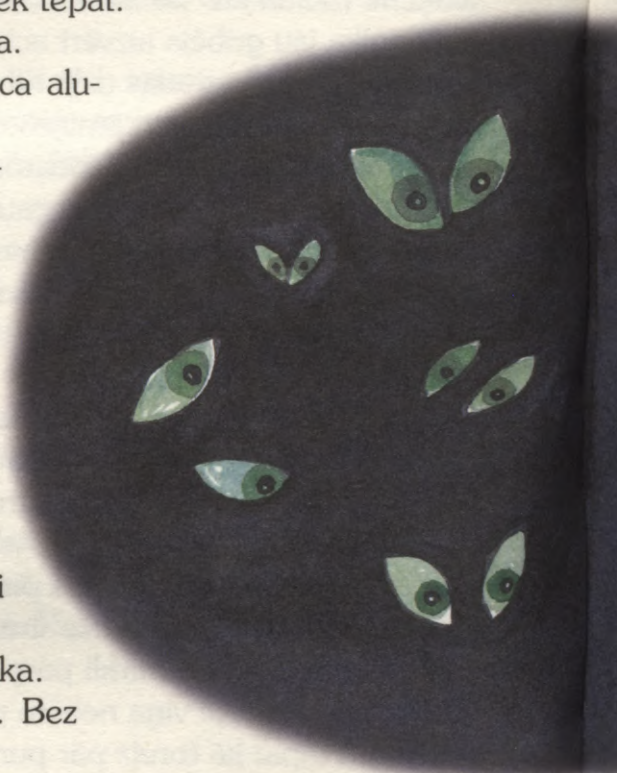
– Nedomāju vis, ka tās ir lamatas, – domīgi sacīja Monika. – Es biju klāt, kad viņi to izlēma, un esmu pārliecināta, ka viss būs godprātīgi. Labāk dosimies, iekams viņi nav pārdomājuši, – viņa sacīja un izkāpa no karietes.

Pārējie viņai sekoja un, kaut arī Meža Veča skaļi vaimanāja un šķendējās, devās uz Klinšu krāvumiem. Viņi gāja uz turieni, kur garajā mastā plīvoja baltais karogs, un, kad bija atnākuši, izrādījās, ka tur patiešām paveras ieeja krāvumos.

Iekšā viņus sagaidīja sīka auguma nopietns aluķēms, kurš, ieraudzījis bērņus, paklanījās un pacēla gaisā lielu apaļu pulksteni, kas mirdzēja vienos diemantos.

– Desmit pāri desmitiem, – viņš drūmi paziņoja un ar asajiem dzeltenajiem priekšzobiem pakodīja apakšlūpu. – Ja līdz bez divdesmit divpadsmitiem jūs nebūsiet atraduši večiņas, viņas paliks pie mums.

– Un kas būs ar mums? – bailīgi iepikstējās Arvils.

– Jūs tiksiet izvesti ārā un vairāk šeit nebūsiet lūgti, – vēsi atbildēja aluķēms. Arvils atviegloti nopūtās. Ralfs ieskatījās savā rokas pulkstenī un noregulēja to tā, ka tas rādīja precīzi desmit pāri desmitiem.

– Lai jums veicas, – tikpat vēsi kā pirmīt noteica aluķēms un pazuda ap stūri. Viņiem dāvātā pusotra stunda bija sākusies.

– Sekojiet man! – iesaucās Monika un metās uz turieni, no kurienes pirms brītiņa bija iznākusi kopā ar veco aluķēmu. Šo vietu viņa atcerējās – te pāri ejai nokarājās akmens veidojums, kas atgādināja ziloņa snuķi. Monika pusskriešus devās prom pa patumšo eju, un pārējie ne soli neatpalika.

– Cik te nejauki... – dvesa Arvils, mezdams visapkārt bailīgus skatienus.

Kļuva aizvien tumšāks. Aluķēmi, šķiet, ar svecēm nesvaidījās, un gaismas bija tieši tik daudz, lai redzētu vārgus klinšu apveidus un ne par matu vairāk.

Šur un tur tumsā likās pazībam zaļas acis, un reizēm atskanēja paklusa ķiķināšana, kas baisi atbalsojās klintīs. Acīmredzot aluķēmi sekoja, lai redzētu, kā bērniem sokas...

– Tiešām drausmīgi... – teica arī Ruta. – Vai mēs ejam pareizajā virzienā?

– Pagaidām jā, – attrauca Monika.

– Kuš, netraucē mani, man jākoncentrējas... – un viņa saspringti aplūkoja zāli, kurā tikko bija ienākuši, lai saprastu, pa kuru eju viņiem jādodas tālāk. – Šeit! – viņa iesaucās, pamanijusi pie kādas ejas sākuma akmens krāvumu, kas izskatījās pēc miniatūras piramīdas.

Kādu brīdi viņi joņoja, nerunādami ne vārda un tikai nodrebinašamies ik reizi, kad tumsā iezalgojās kāds ieslīpu, zaļu acu pāris.

Visbeidzot viņi iznāca pie pazemes ezeriņa, kura melnie ūdeņi viegli šļakstinājās pret krasta akmeņiem. Ezeru kupolveidīgi iejoza klints sienas, un vietumis tajās raustījās baltu sveču šaudīgās liesmiņas. Sveķi tecēja pa svecēm lejup un ar skaļiem, vienmuļiem «plakš, plakš, plakš» pilēja ezeriņā.

– Brrr... – nodrebinašamies Arvils. – Te ir vienkārši šaušalīgi...

Bet Monika pasmaidīja un atviegloti nopūtās. Ja viņi bija iznākuši pie ezera – tā tad bija gājuši pareizi. Taču tad viņa pamanija ko tādu, kas viņas prieku izgaisināja.

Laivas nebija.

– Kā mēs tiksim pāri? – mulsi jautāja Ralfs, lūkodomies uz plašo, tumšo ūdens klaidu savā priekšā.

– Pirmīt te bija laiva... – mulsi murmināja Monika.

– Re, kur tā ir! – piepeši iesaucās Ruta, un Monika cerīgi palūkojās viņas norādītajā virzienā. Bet viņas cerības tūlīt noplaka. Laiva stāvēja ezera viņā krastā. Acīmredzot Vecais, aizīries atpakaļ, bija laivu turpat arī atstājis.

– Un kurš solija mums nelikt nekādus šķēršļus? – aizvainoti jautāja Ralfs.
– Viņi spēlē negodīgu spēliti.

– Jādomā, vecais aluķēms gluži vienkārši par to piemirsa, – apjukusi sacija Monika.

Taču tad viņiem aiz muguras atskanēja ķiķināšana, un Monikai likās, ka viņa šo čerkstošo balsi jau ir dzirdējusi. Tas taču bija tas pats nelāgā paskata aluķēms, kas bija pretojies vecmāmiņu atdošanai!

– Sasodīts, – nočukstēja Monika. – Nāksies doties pāri peldus...

– Tu domā? – vaicāja Arvils, aizdomīgi vērdamies melnajos ezera ūdeņos.
– Ja nu tur slēpjas kaut kādi briesmoņi, kas mūs momentā apris, līdzko mēs spersim kāju ūdenī?

– Neko darīt, atliek tikai mēģināt, – nopūtās Ralfs un sāka izģērbties. Noģērbies viņš sataisīja no drēbēm tādu kā pauniņu un, pieturēdams to ar vienu roku, uzlika sev uz galvas un ielaidās ūdenī...

– Ak... – viņš novaidējās un, sakodis zobus, peldēja pāri ezeram. Pārējie tikmēr sekoja viņa paraugam un drebinādamies vilka nost drēbes.

Alās bija auksts. Neatkarīgi no tā, kāda temperatūra bija ārā, šeit, zem zemes, pastāvīgi bija tikai divi grādi. Ne vairāk, ne mazāk. Un šādā aukstumā ielaisties ledainā ūdenī nepavisam nebija patikami...

Kā divaini punaini roņi bērni sprauslādami peldēja pāri melnajam ezeram uz to pusi, kur pretējā krastā bija piesieta laiva.

Kad viņi beidzot izkāpa no ūdens, viņiem likās, ka visi locekļi ir sastinguši un kļuvuši pavisam nelietojami.

– Kkk...klausss...ieties... – klabinādama zobus, ierunājās Ruta. – Ttt...te lll...laivā ir kkk... kaut kkk... kāda lll... lupata, – viņa pieliecās un izvilka no sola apakšas kaut ko līdzīgu dvielim.

Lēkādami un tricēdami viņi pasniedza viens otram dvieli, vai kas nu tas tāds bija, un noslaucījušies steigšus atkal saģērbās. Par laimi, vismaz drēbes bija palikušas sausas. Pēc tam Monika ieveda viņus garā, tumšā koridorā, kas labu gabalu gāja taisni uz priekšu. Tad viņi iznāca laukumīnā, kur ejas sazarojās.

Monika apstājās.

– Viens, divi, trīs, četri, pieci... – Arvils skaitīja ejas, kas gāja uz visām pusēm. – Piecas jaunas ejas, neskaitot šo, no kuras mēs tikko iznācām. Pa kuru mums jāiet?

Monika stāvēja un apjukusi raudzījās uz visām pusēm, cenzdamās atcerēties, kura tad īsti bija pareizā eja. Bet tās visas izskatījās vienādas.

– Tikai nesaki, ka esam apmaldījušies, – nervozi sacija Ruta. – Ralf, cik ir pulkstenis?

Ralfs paskatījās pulkstenī.

– Bez divdesmit vienpadsmit, – viņš teica. – Palikusi tieši stunda.

Tikmēr Monika bija izšķīrusies un devās otrajā ejā, skaitot no kreisās puses. Viņai likās, ka tai vajadzēja būt istajai.

Pārējie, pārmijuši drūmus skatienus, devās viņai pakaļ.

Pēc pāris minūšu gājiena viņi nonāca lielā zālē, kur pie griestiem karājās milzīga lustra ar simtiem dimanta piekariņu. Tie viegli šķindēja līdzīgi kā Meža

Večas kristāla putniņi. Zāles sienās bija sveces, bet šoreiz tās nebija vienkārši novietotas sienu spraugās, bet gan stāvēja iestiprinātas ļoti smalkos un greznos svečturos. Tie likās izgreznoti ar visiem iespējamajiem pasaules dārgakmeņiem, kas zaigoja sarkanā, zaļā un zilā gaismā – kā nu kurais. Grīdu klāja marmora plāksnes, bet sienām cauri vijās zelta dzislas kā savādas zibens šautru pēdas.

– Oho! – noelsās Arvils. – Te nu gan ir! Viņi laikam ir šausmīgi bagāti, tie aluķēmi...

Monika pavērtu muti lūkojās atpakaļ, bet tad pagriezās uz promiešanu.

– Šī nav pareizā zāle, – viņa sacīja, bet pārējie vēl arvien kā apstulbuši skatījās uz pasakainajām bagātībām. Pie zāles vienas sienas stāvēja galds, kas likās darināts no tīra zelta. Tā kājas bija kā īstas skulptūras – katra kāja bija atveidota kā aluķēms, kas tur rokā kaltu, un aluķēma acis zaigoja zaļi dārgakmeņi. Uz galda stāvēja ap simts biķeru, kas arīdzan visi bija no zelta.

Acīmredzot šī bija aluķēmu dzīru zāle.

– Nāciet taču, – nepacietīgi aicināja Monika, bet tad piepeši no zāles viņa stūra atdalījās kāds stāvs un nāca uz bērnu pusi.

Tas bija briesmīgi krunkains īgna paskata aluķēms. Pienācis klāt, viņš caur pieri palūkojās uz bērniem un sacīja:

– Ejiet prom. Jums te nekas nav meklējams, un jūsu vecmāmiņu šeit nav.

– Pareizi, ejam prom, – purpināja Monika un, satvērusi Rutu aiz rokas, vilka viņu uz izejas pusi. Ralfs un Arvils, metot tramīgus skatienus atpakaļ, viņām sekoja.

Atkal nonākuši vietā, kur uz visām pusēm gāja sešas ejas, bērni apstājās.

– No šīs mēs nupat iznācām, – sacīja Ralfs. – Bet šī veda uz ezeru. Tātad atliek tikai četras.

– Tikai... – ironiski noteica Ruta.

– Nu ko – atliek tikai izmēģināt, – sacīja Monika un devās prom pa kādu no atlikušajām ejām. Taču šis tunelis bija veidots no četrstūrainiem akmeņiem, bet no sienām uz viņiem lūkojās marmora jenotu galvas. Zobos jenoti turēja sveces.

– Nu nē, – Monika teica un apstājās. – Šīs noteikti nav pareizais ceļš... Ejam atpakaļ.

– Tu taču teici, ka esi iegaumējusi ceļu, – sūdzējās Arvils.

– Es teicu, ka *centos* iegaumēt, – precizēja Monika. – Bet visas šīs ejas un zāles nemaz nav tik viegli paturēt prātā...

Bija palikušas trīs neizmēģinātas ejas.

– Ir jau vienpadsmit, – brīdināja Ralfs. – Mums ir palikušas četrdesmit minūtes.

– Brīnišķīgi, – komentēja Arvils un saviebies iegāja koridorā pakaļ Monikai.

Kādu laiku viņi gāja uz priekšu pa patumšo gaiteni, bet tas veda tikai taisni uz priekšu un nekur neizveda.

– Nu, kā? – vaicāja Ruta. – Vai mēs ejam pareizi?

– Es nevaru saprast, – lēni atteica Monika. – Tas varētu būt pareizais ceļš, bet varētu arī nebūt. Paiesimies vēl kādu gabaliņu.

Pēc brītiņa priekšā atspīdēja sarkanīga gaisma, un drīz viņi iznāca kambarī, kura visās sienās no grīdas līdz pat griestiem slējās plaukti.

Bet plauktos stāvēja...

– Manu dieniņ... – novaidējās Arvils, šausmās ieplestām acīm.

...galvaskausi.

Visi plaukti bija pilni ar maziem galvaskausiem – lapsu vai jēnotu, bet galvaskausu acīs zaigoja sarkani akmeņi. Savukārt zobu vietā mirdzēja dimantu rindas.

– Kas tas ir? – noelsās arī Ruta, aizšāvusi mutei priekšā plauktu. Ralfs klu-sēdams norādīja uz marmora plāksni pie ieejas.

Uz plāksnes bija rakstīts: *Šamanārijs*.

Tikai tagad viņi pamanīja aluķēmu, kas sēdēja pie neliela galdiņa un patlaban meistaroja kādā galvaskausā pēdējo dimanta zobu.

Pamanījis bērnus, viņš pamāja ar galvu.

– Šamanārijs, šamanārijs – tas ir tas, kas tas ir... Šamaņi, ziniet, visā pasaulē ir kā apsēsti uz galvaskausiem. Vajag viņiem tos galvaskausus – jo vairāk, jo labāk... Un vēl labāk, ja tie ir galvaskausi ar dimantiem – ar tādiem laikam ir vislabākā pareģošana... He, he, he... – viņš gardi pie sevis nosmējās.

– Piedodiet, – ierunājās Monika. – Vai jūs mums nepateiktu, kā iziet uz darbnīcām?

– Uz darbnīcām? – pārjautāja aluķēms. – Otrā eja pa labi, no šejienes skaitot.

– Paldies! – iesaucās Monika un skriešus metās atpakaļ.

Eju sazarojumā Monika noskaitīja otro eju pa labi, un visi devās tajā iekšā.

– Mums vajadzētu pasteigties, – piepeši sacīja Ralfs. – Ir palikušas divdesmit minūtes...

Neko vairāk viņam teikt nevajadzēja, jo pēc šī paziņojuma visi metās skriešus. Patiešām, šī izrādījās pareizā eja, jo, kad viņi bija tikuši līdz tās galam un izgājuši cauri divām zālēm, viņi nonāca pirmajā darbnīcā. Tur sēdēja daži aluķēmi, kas, ieraugot bērnus, sāka sačukstēties un tad piecēlās kājās, un devās viņiem pakaļ.

Viss bars – četri bērni ar Moniku priekšgalā un kādi astoņi aluķēmi izskrēja cauri otrai darbnīcai un drīz vien nonāca līdz akmens plāksnei, aiz kuras bija paslēptas vecmāmiņas.

– Sasodīts! – iesaucās Monika, ieraudzījusi akmens plāksni. Tad viņa mēģināja to izkustināt, bet tas bija pilnīgi bezjēdzīgi. Akmens plāksne stāvēja nekustīgi, it kā būtu daļa no sienas.

Aluķēmi sadrūzmējušies stāvēja gabaliņu nostāk un satraukti sačukstējās. Viņi izskatījās tikpat pārsteigti par aizbarikādētajām durvīm, cik bērni.

– Vai tad tu neteici, ka ir vajadzīgs kaut kāds zilais atslēgakmens? – vaicāja Ralfs, nervozi skatīdamies pulkstenī. Bija palikušas septiņas minūtes.

– Jā, jā, pareizi... Viņš runāja kaut ko par kādu svarīgu vietu, kur tas būšot noslēpts... Kā es varu zināt, kur te ir kādas svarīgas vietas, tas taču var būt jebkur...

– Ko lai dara, ko lai dara... – vaimanāja Arvils, uzgūlies uz akmens plāksnes. Bet tā neizkustējās ne par milimetru.

– Vecmāmiņ! – sauca Ruta, un pat cauri biežajai plāksnei bija dzirdams, ka aiz tās kaut kas sarosās.

– Ātrāk, ātrāk, – skubināja Ralfs. – Mums ir palikušas piecas minūtes!

Un tad Monika metās skriet. Viņa izbrāzās cauri aluķēmu pūlim tā, ka tas pašķīda uz visām pusēm, un aizskrēja pa koridoru uz priekšu.

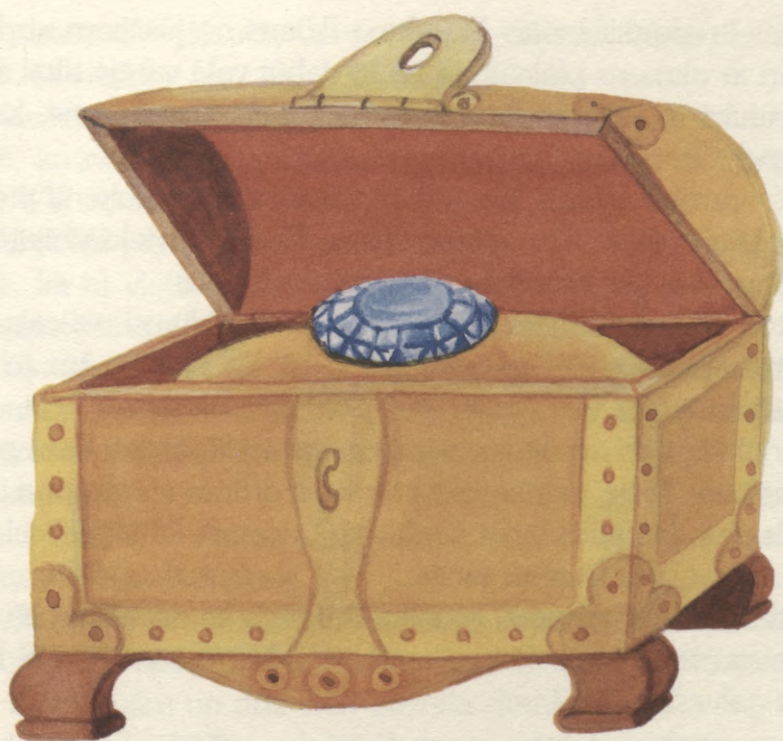
– Kur tu? Pagaidi! – kiedza Ruta, Ralfs un Arvils un aizlikās viņai pakaļ.

Kad viņi to panāca, Monika stāvēja kambarī ar lādēm.

– Ātrāk, palīdziet man to aizsniegt, – viņa sauca, norādīdama uz zeltā mirdzošo lādi nišā virs durvīm.

Neko nejautādams, Ralfs nometās uz ceļiem, Monika uzkāpa viņam plecos un pasniedzās pēc lādes. Lidzko viņa pieskārs lādes vākam, tas lēni atvērās, atklādams lādes saturu.

Tur, uz zeltaina brokāta, gulēja viens vienīgs mirdzoši zils akmens paipalu olas lielumā. Monika to steigšus sagrāba un, nolūkusi no Ralfa pleciem, aizmetās atpakaļ uz vecmāmiņu kambari. Aluķēmi atkal lēca nost no ceļa, kad bērni brāzās tiem cauri. Monika pieskrēja pie akmens plāksnes un pieskārs tai ar zilo akmeni.

Plāksne dobji nogranda un sāka virzīties sāņus.

Ralfs iemeta acis pulkstenī.

Līdz bez divdesmit divpadsmitiem trūka dažu sekunžu.

Akmens plāksne ar troksni atsitās pret kādu klints radzi, un durvis bija vaļā. Kambarī stāvēja četras večiņas un platām acīm skatījās uz saviem atradējiem.

– Ruta? – brīnījās večiņa ar īsajiem, pelēcīgajiem matiem.

– Arvil, puisīt! – iesaucās patuklā večiņa un metās pie zēna.

– Ā, Ralf, tad redz, kur tu esi! – sauca pagarā kalsnā večiņa.

– Monika? – vaicāja večiņa, kuru Monika pazina vislabāk. – Monika, tā taču esi tu! Bet kur gan mēs īsti atrodamies? – viņa mulsi jautāja, palūkodamās visapkārt.

Visi bērni sajūsmināti apsveicinājās ar savām omītēm, kad no durvju puses piepeši atskanēja čerkstoša balss.

– Kas te notiek? – tā dusmīgi vaicāja.

Iestājās klusums.

Durvis stāvēja Vecais ar nikni saviebtu ģīmi un ar nepatiku noraudzījās uz bērniem un večiņām.

– Ko jūs darāt? – viņš sašutis vaicāja. – Es tā dzirdēju, ka jūs esat bijuši Šķirotavā un rakņājušies pa pašu svarīgāko vietu? Un kāpēc durvīm priekšā ir plāksne? Un kāpēc te mētājas zilais atslēgakmens? – viņš jautāja, paceldams zilo akmeni, ko Monika bija nometusi turpat uz grīdas.

– Ļaujiet, es paskaidrošu, – sacīja Monika un panācās uz priekšu.

Vecais aluķēms stāvēja, sakrustojis rokas uz krūtīm, un dusmīgi vēroja Moniku.

– Nedomāju vis, ka tik nosodāmai rīcībai ir iespējams paskaidrojums, bet nu labi... Došu tev vienu iespēju...

– Khmm... – nokrekšķinājās Monika. – Viens no jūsējiem aizdarija vecmāmiņu kambari ar akmens plāksni, tā ka to dabūt vaļā varēja tikai ar zilo atslēgakmeni. Savukārt to viņš paslēpa zeltainajā lādē, domādams, ka tur tas būs drošībā gan no mums, gan no jums...

– Hmm... – norūca Vecais, bet apkārt sapulcējušies aluķēmi piekrita, apgalvojot, ka viss bijis tieši tā, kā meitene stāsta. Durvīm priekšā bijusi plāksne, un to atvērt varējis tikai tas, kam bija zilais atslēgakmens.

– Bet kā tad jūs, – kasīdams savu ķērpju matu pakausi, vaicāja Vecais, – zinājāt, ka vajadzīgs zilais atslēgakmens? Un kā jūs zinājāt, kur to meklēt? Vai kāds jums palīdzēja?

Monika brīdi klusēja, nespēdama izlemt, vai atklāt aluķēmiem patiesību, jebšu labāk tomēr nē. Taču, palūkojusies uz Vecā drūmo viepli, viņa izlēma, ka jā-saka vien taisnība. Instinkts viņai sacīja, ka Vecajam labāk nemelot...

– Man ir Acs, – viņa klusām sacīja.

Atkal iestājās mēms klusums. Monika dzirdēja, kā dauzās viņas sirds, un gribot negribot atcerējās galvaskausu kambari... Vai tiešām tie visi bija tikai lapsu un jēnotu galvaskausi...?

– Oooo... – noelsās Vecais.

– Oooo... – noelsās arī visi pārējie aluķēmi, kas stāvēja aiz viņa.

Kad visi bija savu sajūsmu izelsuši, viņi atkal apklusā un, zaļajām acīm zalgojot, cieši vērās uz Moniku. Viņai radās aizdomas, ka tūlīt tie piedāvās kārtējo darijumu – Monika apmaiņā pret visām vecmāmiņām...

Taču tad atskanēja skrejošu soļu troksnis, un bija dzirdams, kā kāds spiežas cauri aluķēmu pūlim.

– Palaidiet garām... pavirzieties... malā, malā... – kāds sauca un, vicinādams elkoņus uz visām pusēm, spiedās uz kambara pusi. – Nu, ko...neizdevās bērnukiņiem tikt pie večiņām, ko? Durtiņas bija ciet, ja? Un atslēdziņas pa rokai nebija? Neko darīt, otras iespējas vairs nebūs... Kas tad... – balss aprāvās, un Monika ieraudzīja no pūļa atdalāmies kādu stāvu.

Tas nebija neviens cits kā pirmītējais negantā paskata aluķēms.

Ieraudzījis, ka vecmāmiņu kambaris ir vaļā, bet zilo atslēgakmeni rokā tur Vecais, viņš sarāvās un sastinga.

Vecais bargi viņu uzlūkoja, un viņa zaļās acis nikni gailēja.

– Panāc šurp, Krindon, – viņš sacīja. – Panāc šurp un pastāsti, kā tev tapis zināms par akmens plāksni.

– Es... ēēē... – par Krindonu nosauktais stostījās. – Es nejauši dzirdēju...

– Nemelo man! – uzrēca Vecais. – Vai tu uzliki to plāksni? Un vai tu to aizdariji ar zilo atslēgakmeni?

– Ēēē... – blēja Krindons. Monikai viņš tagad atgādināja aitu – patlaban viņš it nemaz neizskatījās briesmīgs. – Nu – jā...

– Āāāāāāā!!! – rēca Vecais.

Monika nodrebēja. Viņa vēl nekad nebija redzējusi, ka kāds varētu būt tik briesmīgi nikns.

Kādu brīdi rēcis, Vecais atkal apklusā un tad, balsij tricot no niknuma, sacīja:

– Jādomā, man nav jājautā, vai tas biji tu, kas noslēpa zilo atslēgakmeni pašā svarīgākajā vietā?

Krindons klusēja.

– Tu zināji, ka neviens, mani ieskaitot, neuzdrošināsies to atvērt. Tu to zināji, VAI NE TĀ?

Krindons drebēja pie visām miesām.

– Tu zināji, ka tā vieta ir neaizskarama, un tomēr atļāvies to nogrābstīt ar savām netirajām ķetnām? KO?

Krindons bija kļuvis bāls kā liķis. Likās, ka viņš tūdaļ zaudēs samaņu.

– Es nešaubos, ka tu arīdzan zini, kas draud par lišanu pašā svarīgākajā vietā? – neparasti klusā balsī vaicāja Vecais.

Krindons klusēja.

– ZINI VAI NEZINI? – uzrēca Vecais.

– Zinu, – novaidējās Krindons.

– Tādā gadījumā, – jau mierīgā balsī sacīja Vecais, – savāciet viņu!

Tūlīt pieskrēja divi spēcīgi aluķēmi un, satvēruši ļengano Krindonu aiz elkoņiem, izrāva cauri pūlim un drīz vien pazuda skatienam.

– Kas ar viņu būs? – bailīgi vaicāja Ruta.

– Viņš tiks sodīts pēc nopelniem, – bargi atbildēja Vecais. – Piecus garus gadus viņš pavadīs kā pūpēžveidīgais, spiegdams skraidot pa Mežiem. Ja viņam paveiksies un viņu pa šo laiku nenotvers kāds klabiķis, viņš drikstēs atgriezties. Tomēr spēja pārvērsties viņam būs atņemta uz visiem laikiem.

– Tagad tā, – paziņoja Vecais, piepeši pievērsdamies saviem padotajiem, kuru nu jau bija saradies vesels lērums. – Ar šo pašu brīdi es AIZLIEDZU ievilināt jebkādas večiņas un arī jebko citu. Katrs, kurš pārkāps manu pavēli, sekos Krindonam viņa klejojumos. Vai skaidrs?

Atskanēja piekritoša murdoņa.

– Nevaram atļauties tādu ļembastu dēļ kavēt darbu... – Vecais murmināja.

– Tā, un tagad par Murusi, – viņš sacīja, atkal pievērsdamies Monikai.

– Mēs viņu izlaidīsim, līdzko atgriezīsimies Mežā, – sacīja Monika.

– Labi, – teica Vecais un pavērās uz pūli, kas ziņkārīgi aplūkoja Moniku.

– IZKLĪST! – viņš tiem uzbrēca, un pūlis, satraukti kliegdam, pašķīda.

– Un tagad, – sacīja Vecais, paskatīdamies uz Moniku un pārējiem. – Ejiet prom! Mums jāstrādā!

Bērni atviegloti metās uz izejas pusi, bet, kad kopā ar vecmāmiņām bija izgājuši ārā, Monika vēl arvien kavējās kambarī.

– Kas ir? – aizdomīgi vaicāja Vecais.

– Es domāju par savu vecmāmiņu... – Monika domīgi sacīja. – Vai ar viņu viss būs kārtībā?

– Es domāju gan. Kāpēc tu tā jautā?

Monika pastāstīja viņam par to, ka reizēm vecmāmiņa viņai likusies divaina. Vecais drūmi klausījās un, jo vairāk Monika runāja, jo niknāks viņš kļuva.

– Draņķa Krindons! – viņš iebrēcās. – Nudien, ar pieciem gadiem viņam vēl būtu par maz! Acīmredzot viņš arī tur ir parakņājies! Viņš ir lidis visur, kur viņam nevajag list!

– Kur parakņājies? – juzdamās pavisam neomulīgi, jautāja Monika.

– Viņas apziņā, protams, – attrauca Vecais, it kā tas būtu kas pats par sevi saprotams. – Skaidrs, ka sākumā viņš to izmantoja, lai jūs izspiegotu – toreiz, kad tu satīki viņu Mežā, bet vēlāk – lai paturētu vecmāmiņas pie sevis. Jo acīmredzot tava vecmāmiņa bija sākusi dumpoties un gribēja doties prom. Agrāk vai vēlāk jau viņas visas aiziet...

Monikai sametās nelabi. – Vai tagad ar viņu viss būs labi? – viņa vaicāja.

– Jā – par to tu vari nešaubīties. Rakņāšanās apziņā nekādas pēdas neatstāj. Mūsējie to dara pastāvīgi...

– Tiešām?

– Protams, parasti tie ir jenoti vai kas tamlīdzīgs... Bet tev nav par ko uztraukties.

– Un vēl kas... – teica Monika.

– Nu, kas tad vēl?

– Kāpēc visi domā, ka jūs esat tik šausmīgi briesmīgi? Visi mežaļaudis uzskata, ka jūs esat nezin kādi ļaunuma iemiesojumi... Un no kurienes tās drausmīgās bailes, tuvojoties Klinšu krāvumiem?

– Vai tu redzēji visus tos dimantus? – jautāja Vecais.

Monika pamāja ar galvu.

– Arī mežaļaudis varētu par tiem nejauši uzzināt. Tāpēc nav par ļaunu veikt dažus drošības pasākumus, – smikņādams sacīja Vecais. – Tagad visi cenšas no mums izvairīties. Nemaz jau nerunājot par to, ka kāds varētu speciāli list mūsu alās. Protams, izņemot jūs četrus... Un jūs nedrīkstat nevienam neko atklāt.

Monika atkal pamāja.

– Bet tagad gan ej... – nepacietīgi mudināja Vecais.

Monika beidzot devās ārā no kambara.

– Un paldies, – viņa vēl noteica, pēdējo reizi palūkodamās atpakaļ.

– Par ko gan? – izbrīnījies vaicāja Vecais.

– Par vecmāmiņām.

– Nav par ko. Jūs taču paši viņas atradāt...

– Monika, kur tu paliki? – no ejas viņa gala sauca Ralfs, un Monika devās turp.

*

Atpakaļceļš pagāja mierīgi, un šoreiz laiva bija pazemes ezera pareizajā krastā. Vecmāmiņas likās pavisam apjukušas un nesaprata, ko šeit tik ilgi ir darījušas. Tikai Monikas vecmāmiņa neskaidri atcerējās kaut ko par kādiem bērniem, kuriem reiz aizgājusi līdzi.

– Bet tas, šķiet, bija tik sen... – viņa sacīja, neticīgi šūpodama galvu.

– Tagad tas viss ir beidzies, – teica Monika. – Vecais aizliedza turpmāk ievilināt vecmāmiņas. Man šķiet, viņiem nebija īstas sajēgas par to, ko izdarījuši – viņi vienkārši rikojās tā, kā tiem sagribējās...

Kad viņi beidzot iznāca no klinšu krāvumiem, Meža Veča, sajūsmā kliegdamā, metās viņiem preti.

– Kā es pārnerozējos! – viņa sauca, pārmaiņus apkampdama te Moniku, te Arvilu, te Rutu, te Ralfu. – Paldies Dievam, ka esat dzīvi! Visi sveiki un veselī! Un vēl ar visām omītēm! Ak vai, ak vai!!!

Viņa nebija ar mieru sēsties pie stūres, iekams Monika visos sīkumos nebūs izstāstījusi, kā viņiem gājis. Pēc tam Meža Veča to pašu lika stāstīt Arvilam, un viņš runāja vēl divreiz ilgāk par Moniku... Kad beidzot Meža Veča bija uzzinājis visu un vēl mazliet, viņi beidzot sasēdās kariatē un devās atpakaļ uz Mežu, kur viņus gaidīja Mežsargs un Murusis. Tagad viņu bija daudz vairāk, un bērniem nācās sēdēt savām vecmāmiņām klēpī. Drīz viņi sasniedza Mežsarga telti, un atkārtojās viss tas pats, kas pirmīt ar Meža Veču...

Murusis skraidelēja pa būri šurpu turpu un sauca, lai laižot viņu ārā, bet lielajā ļembastā neviens viņu nedzirdēja. Visbeidzot Monika tomēr par viņu atcerējās un atslēdza būra durtiņas.

Murusis izspruka laukā, pamuka tālāk no suņusēnēm un beidzot pieņēma savu patieso izskatu.

– Fū! – viņš atviegloti iesaucās, izstaipidams ķepas, kas no ilgās bezdarbības bija kļuvušas gluži stīvas. – Cik labi atkal justies kā normālam troglodītam!

Monika uz viņu noraudzījās, kamēr viņš priecājās pats par savu tagadējo izskatu. Tad viņa jautāja:

– Es tomēr nesaprotu vienu – kam jums bija vajadzīgas vecmāmiņas?

Murusis beidza blenzt uz saviem garajiem, likajiem nagiem un sagribēja pakasīt garo, pūkaino ausi – bet tad atcerējās, ka viņam vairs tādu nav...

– Ak, mums vienkārši bija garlaicīgi... – viņš noteica. – Pamēģiniet nosēdēt augu dienu tajās pustumšajās alās, skrāpējot dimantus – tad ātri vien sagribēsies ar kādu parotaļāties. Un vecmāmiņas bija tik viegli ievilināmas...

Bridi viņš stāvēja, blenzdams uz bērniem, tad palēcās iesaukdamies: – Nu tad palieciēt sveiki! Es eju mājās! – un pazuda starp kokiem.

Vecmāmiņas visu aplūkoja tā, it kā redzētu pirmo reizi, un nevienai no viņām Murusis nebija iepaticies.

Līdz mājām vēl bija tāls ceļš priekšā, tāpēc Mežsargs mudināja visus ātrāk sakravāties. Viņš pats novāca telti, bet bērni un vecmāmiņas tikmēr iekārtojās kariatē.

– Laime, ka tik daudz konservu pa ceļam izbira, – sacīja Arvils. – Citādi mums nāktos kādus pāris dučus kārbu tagad notiesāt, lai būtu, kur apsēsties.

Salikuši kariatē mantas un sasēdušies paši, viņi bija gatavi ceļam. Vismaz nebija vairs jāvāc suņusēņu kastes un arī veco aluķēma būri nolēma atstāt tepat Mežā. Arvils paņēma rokās maisu ar atlikušajām konservu kārbām, lai būtu ar ko bombardēt tāss radības, un Meža Veča iedarbināja kariatē.

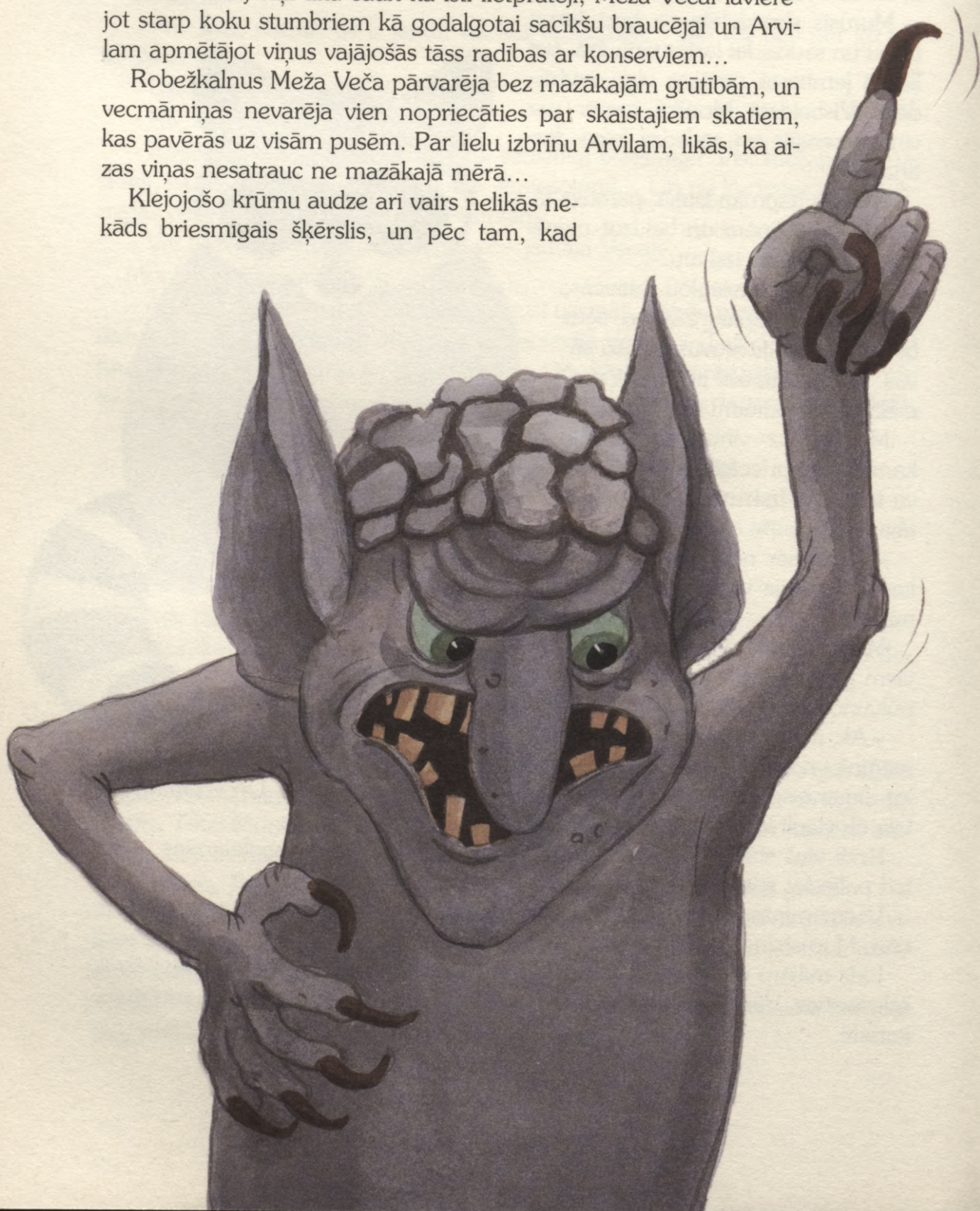
Rūkdama tā izkustējās un aizslidēja cauri sniegotajam Mežam uz māju pusi.

*

Bērzu birzī viņi tika cauri kā isti lietpratēji, Meža Vecai lavierējot starp koku stumbriem kā godalgotai sacikšu braucējai un Arvilam apmētājot viņus vajājošās tāss radības ar konserviem...

Robežkalnus Meža Veča pārvarēja bez mazākajām grūtībām, un vecmāmiņas nevarēja vien nopriecāties par skaistajiem skatiem, kas pavērās uz visām pusēm. Par lielu izbrīnu Arvilam, likās, ka aizs viņas nesatrauc ne mazākajā mērā...

Klejojošo krūmu audze arī vairs nelikās nekāds briesmīgais šķērslis, un pēc tam, kad

Mežsargs bija aizsviedis ceturto ugunsloidi, Meža Veča pat nepiebremzēja, un viņi švikstēdami izdrāzās cauri atlikušajiem krūmiem.

Vējaino virsāju viņi šķērsoja divreiz ātrāk nekā turpceļā, jo tagad vējš pūta viņiem no mugurpuses, un kariete burtiski lidoja uz priekšu.

Mežsarga mājās viņi ieradās sestās dienas rītā.

Visi bija pārguruši no ilgās braukšanas, kaut arī citādi viņiem bija veicies gaužām labi un ceļš bija prasījis mazāk laika. Visi ilgojās tūlīt likties uz auss. Mežsargs uzklāja vecmāmiņām gulvietas pagrabstāva lielajā istabā, un, tikuši gultās, viņi visi nogulēja veselas divdesmit četras stundas no vietas.

Nākamās dienas rītā pamodušies, bērni ar vecmāmiņām sāka posties, lai dotos uz savām istajām mājām.

Ruta un Monika vēl pirms pusdienām aizskrēja uz mežaļaužu ciematu pēc Ērlas, jenota un šinšillas, un, kad viņas atkal pārradās, visi jau bija gandrīz gatavi ceļam.

– Es nespēju noticēt, ka vecmāmiņa atļāva tev ņemt līdzī šinšillu! – Ruta teica Ralfam.

– Bet tu taču arīdzan ņem līdzī jenotu, – iebilda Ralfs.

– Atradis, ko salīdzināt! – iesaucās Ruta. – Manu mazo jenotiņu ar savu milzīgo šinšillu!

– Jenots ir mazāks, tas tiesa, bet vai tu pastāstīji savai omītei par viņa slepeno talantu? – viltīgi jautāja Ralfs.

Ruta, saraukusi pieri, klusēja.

– Man šķiet, tev būs jāpalūdz Ērlai kādas pāris jenotdrošās slēdzenes, – sacīja Ralfs. – Citādi var gadīties, ka jūsu mājas ārdurvis stāvēs vaļā kā dienu, tā nakti...

Meža Veča stāvēja un noraudzījās, kā bērni saliek somās pēdējās mantas. Viņa likās neparasti klusa, un tāds pats izskatījās arī Mežsargs.

– Ziniet, – Meža Veča piepeši teica. – Jūs varat braukt šurp ciemoties, kad vien vēlaties. Tagad, kad jaunu bērnu Mežā vairs nebūs, mums te būs pavisam vientulīgi... Un mēs jau ar jums esam tā saraduši...

– Mēs drikstam braukt ciemos? – sajūsmā iesaucās Ruta. – Kad?

– O, kad vien vēlaties, – attrauca Meža Veča, nu jau izklaucidamās nedaudz priecīgāka. – Kā būtu ar nākamajām vasaras brīvdienām?

– Tieši tā, kā vajag, – piekrita arī Ralfs.

– Jā, mēs varētu visi sarunāt tikties šeit pirmajā jūnijā, – teica Arvils. – Ko teiksi, Monika?

– Jā, pirmais jūnijs būtu gana labi, – piekrita Monika. – Vai jums tad te būs vasara? – viņa jautāja Meža Vecai.

– Aprīļa beigas, – atteica Meža Veča. – Bet pie mums aprīļa beigās jau ir kā vasarā. Tā ka jūs no savām vasaras brīvdienām neko nezaudēsiet.

– Vai esat ar mieru? – jautāja Mežsargs.

Visi piekritoši pamāja.

– Kā tu vēlies ierasties? – Meža Veča jautāja Monikai. – Caur vannu vai caur kanalizāciju?

Monika nosarka un sāka murmināt, ka ir taču arī vēl citi veidi, kā piemēram, lēkšana no kokiem vai iziešana caur grāmatu...

– Jā, protams, – izbrīnīta atteica Meža Veča. – Veidu ir vairāk nekā vajag. Es tikai domāju, ka tie divi tev ir pierastāki.

Bērni, kas stāvēja blakus un klausījās viņu sarunā, bija sākuši smīkņāt...

Monika nosarka vēl vairāk.

– Tieši šodien es jūtos tā, ka labprāt izmēģinātu kaut ko jaunu, – viņa nopurpināja.

– Labi, – izbrīnījusies attrauca Meža Veča. – Kā vēlies... Tūlīt ieskriešu pakert translocētāju un laikabidi... – un viņa nozuda mājā.

– Par ko viņa runāja? – nesaprata Arvils.

– Nu kā? Skaidrs, ka par saviem aparātiem. Acīmredzot translocētājs mūs nogādās atpakaļ mājās, bet laikabidis izdarīs tā, it kā šo sešarpus mēnešu nemaz nebūtu bijis...

– Baisi... – nodrebinājās Arvils.

Meža Veča tikmēr bija atkal izbrāzusies ārā, un rokā viņa turēja divus ne-parastus rīkus. Viens rīks nedaudz atgādināja palielu pistoli, bet ar veselu kauzdi dažnedažādu pogu un kloķu. Meža Veča kādu mirkli ar to darbojās, un tūlīt no rīka apakšdaļas izšāvās plakana plāksne. Meža Veča tai tikko jaušami pieskārs, un plāksne atbīdījās malā, atklādama tastatūru, līdzīgu kā datoram.

– Oho... – noelsās Ralfs un panācās tuvāk, lai neko nepalaistu garām.

Tad Meža Veča nospieda kādu pogu, un blakus tastatūrai izbīdījās ekrāns, tik plāns kā papīra loksne. Vēl brīdi viņa noņēmās ap daudzajām pogām un kloķiem, līdz ekrāns izgaismojās gaiši zaļā krāsā. Tad Meža Veča nomērķēja ar «pistoles» stobru pa tuvējā koka stumbru, un ekrāns sāka nīrbēt. Visi bija sapulcējušies apkārt un ziņkārīgi vēroja, kas nu būs.

– Šoreiz būs nedaudz sarežģītāk nekā līdz šim... – Meža Veča sacīja. – Kā nekā, jāņem vērā laika nobīdes un tamlīdzīgi...

Runādama viņa nospieda pogu, no stobra izšāvās koši zaļš stars un atdūrās pret stumbru. Tajā pašā mirklī uz ekrāna kā filmā parādījās istaba.

– Ha! – iesaucās Monika. – Tā taču mana māja!

– Dabiski, – izklaidīgi attrauca Meža Veča. – Un ko gan tu domāji – ka es nogādāšu tevi nez kādā pili, vai?

Tad Meža Veča piestiprināja klaviatūrai otru daiktu, kas acīmredzot bija laikbīdis. Tas gan izskatījās pēc nekārtīga pulksteņu un hronometru jūklā... Kādas pāris sekundes ar to padarbojusies, tā ka laikbīdis sāka tikšķēt, Meža Veča uztraukti sacīja:

– Gatavs ir! Tā, Monika – žigli nāc šurp... Nē, nē, somu ņem rokā... Jā, tā ir labi... Kur tas suns atkal blandās...?!

– Ben, šurp! – iesaucās Monika, un suns liksmi pielēkšoja pie viņas.

– Tagad ej uz priekšu – redzi, kur tas zaļais stars atduras pret stumbru?

Monika pamāja ar galvu.

– Ej tieši gar stumbru un šķērso zaļo staru! Skaidrs?

– Jā, – nedroši sacīja Monika un, turēdama Benu aiz kakla siksnas, devās uz koka pusi. – Tiksimies jūnijā! – viņa uzsauca pārējiem, un tie viņai pamāja.

Tad viņa šķērsoja zaļo staru un izgaisa, gandrīz tajā pašā mirklī parādīdamās uz ekrāna, kur vēl arvien bija redzama viņas istaba.

– Tagad jūsu kārtā, – Meža Veča sacīja Monikas vecmāmiņai. – Vai redzējāt, kā tas jādara?

– Jā, – Monikas vecmāmiņa attrauca un arī devās uz stumbru, pret kuru atdūrās zaļais stars. – Un paldies visiem! – to teikdama, viņa spēra soli zaļajā starā – un parādījās uz ekrāna blakus Monikai un Benam.

Knīkš...

Meža Veča izslēdza aparātu, un ekrāns nodzisa.

– Jāļauj tam nedaudz atdzist, – viņa sacīja, un, kad bija pagājušas apmēram divas minūtes, bija pienācis laiks doties mājup arī pārējiem.

EPILOGS

Kādā otrdienas pēcpusdienā, aptuveni nedēļu pēc atgriešanās no Meža, Monika pārnāca mājās no skolas. Kad viņa bija atvērusi dzīvokļa durvis, viņu, liksmi riedams un kulstidams asti, sagaidīja Bens.

– Ā, Ben, – atskanēja no virtuves, – kas tur ir, ko, sunīt? Kas tur atnāca? – koridorā parādījās vecmāmiņa, un viņas rokas bija līdz elkoņiem miltos. – Nu, sveiki, sveiki – kā gāja skolā?

– Kā vienmēr, – attrauca Monika, pabužinādama Bena galvu un nosviedama skolas somu uz grīdas. – Ja neņem vērā to, ka Helga literatūras stundas laikā aizmīga un sāka pa sapņiem tā spocīgi kliegt... Gluži kā pūpēžveidīgie... Bet tā stunda patiešām bija garlaicīga.

– Ej pārģērbies, drīz būs pusdienas, – sacīja vecmāmiņa. – Bet desertā būs pankūkas.

– Ooo! – iesaucās Monika un aizmetās uz savu istabu. Domādama par pankūkām, viņa tā steidzās, ka uzskrēja virsū vectēvam.

Vectēvs kopš viņu atgriešanās no Meža bija pilnībā izmainījies. Bet pats divainākais bija tas, ka viņš neko par notikušo nezināja. Neistā vecmāmiņa bija izgaisusi kā nebijusi, un vectēvs bija pārliecināts, ka tā, kā tagad, ir bijis vienmēr. Monika ar vecmāmiņu uzskatīja, ka tā ir labāk, un nolēma viņam neko nestāstīt.

– Kas par steigu? – vectēvs smiedamies jautāja. – Vai Bens ir tā noilgojies pēc radio?

– Kā, vai tad viņš to nav klausījies jau visu dienu? – brīnījās Monika.

– Nekā, – attrauca vectēvs. – Viņš visu laiku mocīja to nabaga kloķi, līdz man jau sāka likties, ka drīz būs jāiegādājas tev jauns radio, bet neko savai patikšanai neatrada. Visu dienu pa radio skanēja tikai tāda kā jodelēšana – nez kam par godu...

– Jodelēšana? – Monika sarauca pieri. – Divaini gan...

Iegājusi savā istabā, viņa ieslēdza radio. Jā... Kloķis izskatījās pamatīgi samocīts...

Bet nekādas jodelēšanas vairs nebija. Radio atskaņoja kādu jautru gabalu, kas ārkārtīgi gāja pie sirds Benam, un viņš tā kā mīdīdamies, tā kā dejodams sāka izgrūst aprautus kaucienus.

– Hmm... – noteica Monika, bet pēc brīža jau bija par jodelēšanu aizmirsusi.

Pēc pusdienām (un pankūkām), kad Monika sēdēja savā istabā un aizrautīgi lasīja kādu piedzīvojumu gabalu, pie viņas ienāca vecmāmiņa un apsēdās uz gultas.

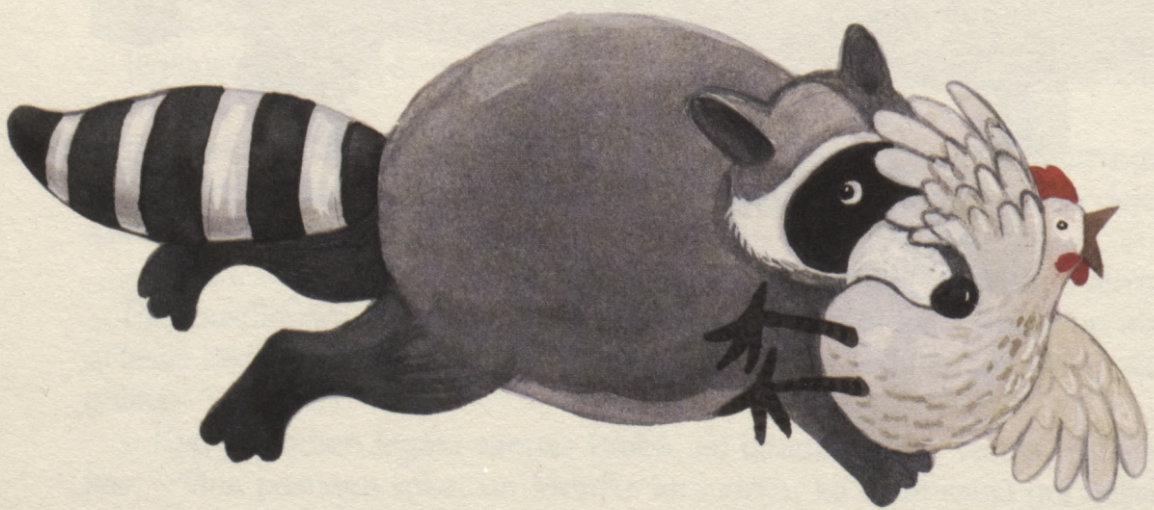
– Kad es šodien iegāju vannas istabā, lai izžautu zeķes, vannā mētājās lūk, kas, – viņa pastiepa roku, un Monika ieraudzīja, ka viņai saujā guļ neliels saiņītis.

– Nē, tas nav mans, – Monika attrauca un jau gribēja turpināt lasīt, kad vecmāmiņa pavilka aukliņu, ar ko sainītis bija aizsiets. Drāniņa atrisa vaļā, un vecmāmiņa turēja rokā divus mazus kristāla putniņus...

Monika brīdi blenza uz tiem, tad izņēma putniņus vecmāmiņai no rokas un pasmaidīja. Arī vecmāmiņa pasmaidīja – Monika bija viņai stāstījusi, kā Meža Veča un Mežsargs sagaidīja ziemas saulgriežus.

– Kad pienāks Ziemassvētki, mēs tos iekārsim logā, – vecmāmiņa sacīja.
– Un tad arī mums ātrāk pienāks pavasaris...

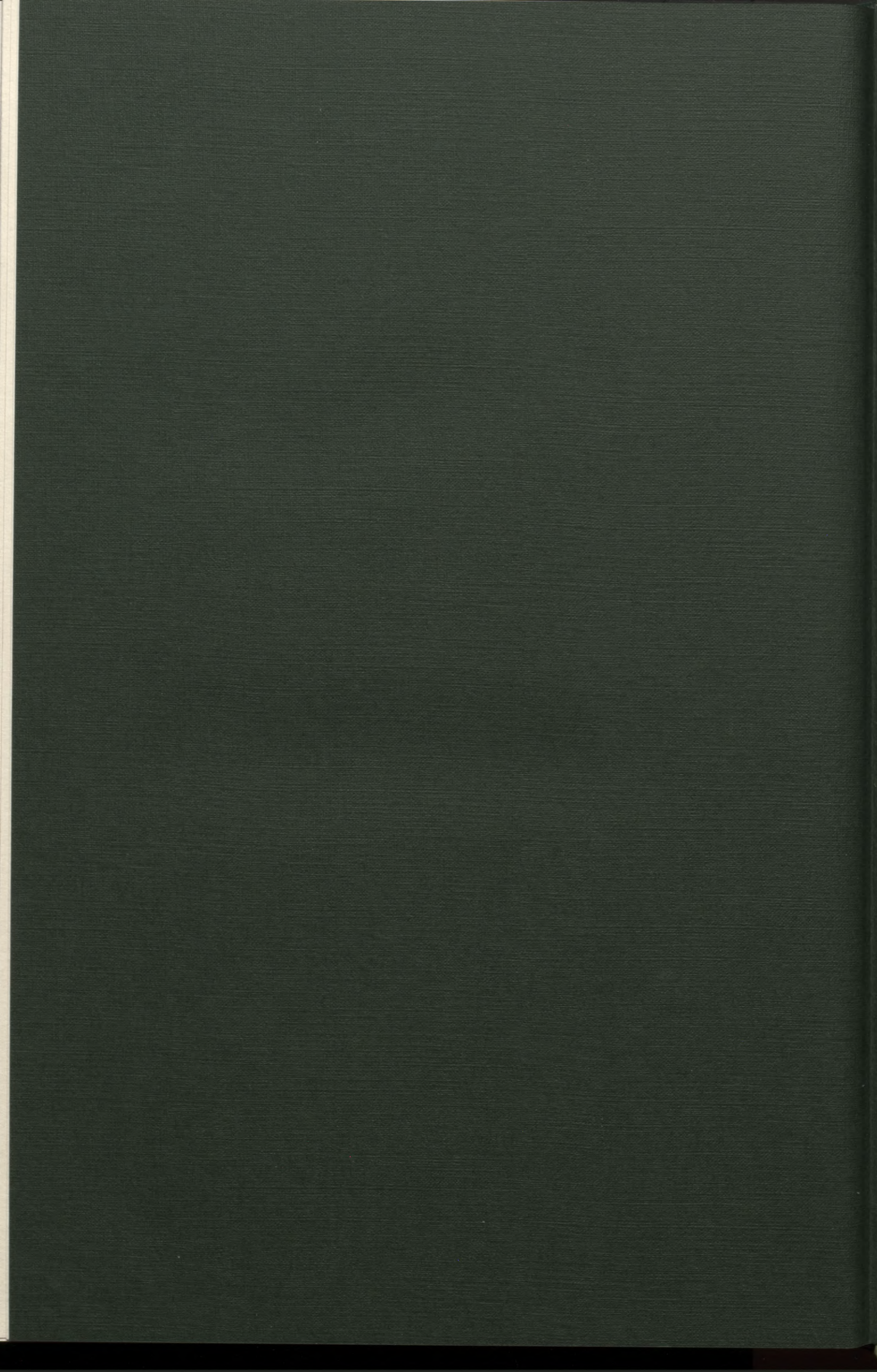
SATURS

Pirmā nodaļa	
Vannas caurums	9
Otrā nodaļa	
Mežs	23
Trešā nodaļa	
Bens un kanalizācijas lūka	55
Ceturtnā nodaļa	
Acs	69
Piektā nodaļa	
Aluķēmi	97
Sestā nodaļa	
Mežabērni	131
Septītā nodaļa	
Musis	147
Astotā nodaļa	
Vecā Loja	165
Devītā nodaļa	
Aluķēmi uzdarbojas	195
Desmitā nodaļa	
Gūsteknis	219
Vienpadsmitā nodaļa	
Vadātāja purvs un Bezdibenīgie akači	241
Divpadsmitā nodaļa	
Sacensības	271
Trīspadsmitā nodaļa	
Ceļojums cauri mežam	287
Četrpadsmitā nodaļa	
Vecmāmiņas	315
Epilogs	340

Kvaskova S.

Kv 180 Monika un Mežs. – R.: Preses nams, 2002. – 344 lpp., il. Māksliniece Marita Grase.

Datorsalikums. Reģistrācijas apliecība nr. 2-0610. Ofseta tehnika. Metiens 1000 eks. Līgumcena. Iespiesta Preses namā, Balasta dambī 3, Rīgā, LV-1081.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0303010024

2003-6
4

ISBN 9984-00-454-6

9 789984 004549